

ព្រះ
ច្បាប់ជំរកធានី

និង

សេចក្តីប្រកាសនាំខ្លួន

វិន័យប័ណ្ណ

បណ្ណវិញ្ញាបនបត្រ ឥតិយភាគ

៣

និស្សិតិយភណ្ណ និង បាចិត្តិយភណ្ណ

រោងពុទ្ធករណី ២

ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

រ.ស ២៤៩៨

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត

តតិយភាគ

៣

ពិស្សតិយកណ្ណ ជីវ ៣ ពិស្សតិយកណ្ណ

អញ្ញោលេ តំចិវរេន ធម្មាចំ ធិតវន្តិ ។ យេ ភេ កិក្ខុ
 អប្បិញ្ញា សន្តដ្ឋា លន្តិលោ កុក្កុច្ឆតា សិក្ខាតាមា
 ភេ ឧដ្ឋាយន្តិ ច័យន្តិ វិចារេន្តិ ភេចំ ហិ ឆាម
 ធញត្តិយា កិក្ខុ អតិវកតិវិ ឆាវស្សន្តិ ។ អថទោ
 ភេ កិក្ខុ ភតវិភោ វិតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អថទោ
 ភតវិ វិតសុំ ធិឆារេ វិតសុំ មតារណេ កិក្ខុសង្ឃ
 សន្តិមាតាមេត្វា ធញត្តិយេ កិក្ខុ មជ្ជិម្បន្តិ សន្តិ កិ
 តម្កេ កិក្ខុវេ អតិវកតិវិ ឆាវជាតិ ។ សន្តិ ភតវិ ។
 វិវាហិ ឧត្តោ ភតវិ អនន្តរិកំ មោយបុរិសា អ
 ធញុលោមិកំ អប្បន្តិមំ អស្សាមណាតំ អភប្បិយំ
 អភរណិយំ ភតំ ហិ ឆាម ឧត្តេ មោយបុរិសា
 អតិវកតិវិ ឆាវស្សថ ធនំ មោយបុរិសា អប្បសន្តា
 ចំ វា មសាឆាយ មសន្តាចំ វា កិរយ្យកាវិយ

ចុកោតំតតវន្តិកំ (ស្សៀកដណ្តប់) ចិវមួយត្រៃ ។ កិក្ខុចំណីទ្រុយ
 ណា ដែលជាអ្នកប្រាថ្នាភិប ជាអ្នកសុខស្ថាន ជាអ្នកមានសេចក្តីគ្រឿង
 ខ្មាស ជាអ្នកក្តៅក្រហាយនឹងបាប ជាអ្នកពេញចិត្តមានការរៀនសូត្រ
 កិក្ខុចំណីនោះ កំពោល់ទោស កិរមៀល បន្តិបង្កើតថា ពួកទ្រុយកិក្ខុ
 មិនសម័យចំនីដើម្រីប្រាសំអតិវកតិវិ (ចិវិវិចេន) មើសតំណតំ ។
 លំដាប់នោះ កិក្ខុចំណីអប្បលនោះ កំក្រាចទ្រុយសេចក្តីមុន ចំពោះព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិពាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃ ឬត្រាស់សួរចេញកំពៅពួកទ្រុយកិក្ខុ
 ក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់កិក្ខុចំណីទ្រុយ អ្នកចំណីទ្រុយបានម្រីប្រាសំអតិ
 វកតិវិ មែនឬ ។ ពួកទ្រុយកិក្ខុក្រាបទូលថា បដិគ្រិព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះសម្តែងជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
 ចម្លោសថា ម្ចាស់មោយបុរសចំណីទ្រុយ កំពើដែលអ្នកឯងរាល់គ្នាធ្វើនេះ
 មិនទំនង មិនសម័យ មិនសមគួរ មិនមែនជារបស់សមណៈ ជាការមិន
 គប្បី មិនគួរមើលធ្វើសោះ ម្ចាស់មោយបុរសចំណីទ្រុយ គួរចិវែវ អ្នក
 ឯងរាល់គ្នាមិនម្រីប្រាសំអតិវកតិវិ (យ៉ាងនេះ) ម្ចាស់មោយបុរសចំណី
 ទ្រុយ កំពើដែលអ្នកឯងរាល់គ្នាធ្វើនេះ មិនបានជាមនុស្សដែលមិនចាន់
 ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើយ ឬមនុស្សដែលបានជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកវិភិគជ្រះថ្លា

។ ឃ ។ ឃវត្ស មន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិ-
សេយ្យាថ យោ មន ភិក្ខុ អតិរកេចិវំ ធារេយ្យ
និស្សត្តិយំ ខាចិក្ខុយន្តិ ។ ឃវត្តំ ភកវតា ភិក្ខុ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

(២) តេន ទោ មន សមយេន អាយស្មតោ
អាទទ្ធស្ស អតិរកេចិវំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ អាយស្ម
ច អាទទ្ធា តំ ចិវំ អាយស្មតោ សាវិបុត្តស្ស ធាតុ-
កាមោ ហោតិ ។ អាយស្ម ច សាវិបុត្តោ សាកោត
វិហារតិ ។ អថទោ អាយស្មតោ អាទទ្ធស្ស ឯតទហោសិ
ភកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ន អតិរកេចិវំ ធារេតទ្ធី
ឥនត្ស មេ អតិរកេចិវំ ឧប្បន្នំ អហត្ថមំ ចិវំ អាយ-
ស្មតោ សាវិបុត្តស្ស ធាតុកាមោ អាយស្ម ច សាវិ-
បុត្តោ សាកោតេ វិហារតិ តាចំ ន ទោ មយា មដិបដ្ឋិ-
តទ្ធី ។ អថទោ អាយស្ម អាទទ្ធា ភកវតា ឯតមត្តំ
អាពេចេសិ ។ តីវចិវំ បថាទទ្ធិ សាវិបុត្តោ អាត្មិស្ស-
តិកំ ។ ធាមំ វា ភកវា. ធាសំ ទសមំ វាតិ ។

ទៀតទៀត(នោះ)ក៏ទេ ។ ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ត្រូវសម្រេចឲ្យដឹងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រើប្រាស់អតិ-
រកេចិវ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវនិស្សន្ទិយបុប្ផិយ^១ ។ ឯសិក្ខាបទនេះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

(២) គ្រានោះ អតិរកេចិវ កើតឡើងដល់ព្រះភាគទ្ធីមាន
អាយុ ។ ព្រះភាគទ្ធីមានអាយុចង់ប្រគេនចិវនោះទៅព្រះសាវិបុត្ត
ដ៏មានអាយុ ។ តែព្រះសាវិបុត្តដ៏មានអាយុ លោកគង់នៅឯនគរ
សាកេត(មិនទាន់និមន្តមកដល់) ។ វេលានោះ ព្រះភាគទ្ធីដ៏មានអាយុ
ត្រិះរិះគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ភិក្ខុមិនត្រូវ
ទ្រទ្រង់អតិរកេចិវឡើយ ឥឡូវអតិរកេចិវ កើតឡើងដល់គញហើយ
អញមានចំណង់ចង់ប្រគេនចិវនោះទៅព្រះសាវិបុត្តដ៏មានអាយុ តែព្រះ
សាវិបុត្តដ៏មានអាយុ លោកគង់នៅឯនគរសាកេត កើតឮត្រូវប្រតិបត្តិ
ដូចម្តេចនោះ ។ គ្រានោះ ព្រះភាគទ្ធីដ៏មានអាយុបានក្រាបទូលរសចក្ខុន
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភាគទ្ធី
ព្រះសាវិបុត្តនៅយូរម៉្លោះនៃវៀននឹងមកដល់ ។ ព្រះភាគទ្ធីក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ប្រពៃលាជាប្រាម្នាក់ថ្ងៃដល់ថ្ងៃទៀត

^១ ឯនគរសាកេតនោះគឺនិស្សន្ទិយ កំពុងព្រះភាគទ្ធីប្រាសាទ ។

អង្គទោ កកវា ឯតស្មី ធិតានេ ឯតស្មី បតវរណោ ធម្មំ
 កងំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តសំ អនុជានាមំ កិក្ខុវេ ធរណ-
 ហមមំ អតិរេកចិវំ ធារេត្ថំ ឯវត្ត ចន កិក្ខុវេ ឥមំ
 សំត្តាបទំ ឧត្តិសេយ្យ្រថ ធិដ្ឋិកចិវស្មី កិក្ខុវា
 ឧត្តតស្មី កាបិទេ ធរណហមមំ អតិរេកចិវំ ធារេត្ថំ
 តំ អតិក្ខាមយតោ ធិស្សត្តិយំ ចាចិក្ខិយត្ថំ ។

(៣) ធិដ្ឋិកចិវស្មីត្ថំ កិក្ខុវា ចិវំ កាតំ វា ហោតិ
 ធម្មំ វា វិធម្មំ វា ធម្មំ វា ចិវិកសា វា ឧបទ្ធិត្តា ។
 ឧត្តតស្មី កាបិទេតិ អដ្ឋត្ថំ មាតិកាតំ អញ្ញាភរយ
 មាតិកាយ ឧត្តតំ ហោតិ សង្ខេប វា អន្តរា ឧត្តតំ
 ហោតិ ។ ធរណហមមត្ថំ ធរណហមមកា ធារ-
 េត្ថំ ។ អតិរេកចិវំ ចាម អនធិដ្ឋិតំ អវិកប្បិតំ ។

(ទើបលោកនឹងនិយមន្តករផល) ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
 ព្រមទាំងព្រះភាគទ្រង់ធ្វើដំបូងជា ហើយគ្រាសំហៅកិក្ខុចាំនិទ្ធាយមក
 ក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ គឺជាគម្ពុញ្ញត្តិ គឺជាម្ចាស់កិក្ខុ
 ទុកអតិរេកចិវំ កំណត់ត្រឹមដប់ថ្ងៃ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ក្នុងកិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
 ត្រូវសំដែងនូវសំគុបទនេះយ៉ាងនេះថា កាលបើចិវសេម្រិចហើយ (ក្តី)
 កមិនដោះហើយ (ក្តី) កិក្ខុត្រូវទុកអតិរេកចិវំ បានត្រឹមដប់ថ្ងៃ បើឱ្យ
 កន្លងហួសពីដប់ថ្ងៃនោះទៅ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិក្ខិយ ។

(៣) ត្រង់ពាក្យថា ចិវសេម្រិចហើយ អតិច្ចរយថា ចិវិវេល
 កិក្ខុបានធ្វើប្រហើយក្តី ចិវិវេលបានដោះដោយចោលដើមល្អចយកទៅក្តី ចិវ
 វិទាសដោយសត្វកាល្កៀវដើមកាត់ក្តី ចិវិវេលក្តីនិទេក្តី សេចក្តី
 ប្រាថ្នាក្នុងចិវិវ (យេស៊ីកិក្ខុនោះ) ដាច់ស្រឡះក្តី ។ ពាក្យថា កមិន
 ដោះហើយ គឺកមិនវេលដោះដោយបណ្តាមាតិកា ៨ យ៉ាង មាតិកា
 ណាមួយ ឬសន្សំបានប្រជុំគ្នាសូត្រដោះក្នុងកាលដោះនោះ ។ ពាក្យ
 ថា កំណត់ត្រឹមដប់ថ្ងៃ គឺកិក្ខុត្រូវទុក (អតិរេកចិវិវ) កំណត់យ៉ាងយូរ
 បានត្រឹមត្រូវដប់ថ្ងៃ ។ ចិវិវេលកិក្ខុមិនបានអតិច្ចរយ មិនបានវិកប្ប

ចិវំ នាម នន្ទំ ចិវំវាចំ អញ្ញាតា ចិវំ វិកាប្បន្ទមតំ
បដិច្ចំ^(១) ។ តំ អភិក្កាមយោ ចិស្សន្ទិយំ ហោតិ^(២)
ឯកានសេ អុណុត្តមេន ចិស្សន្ទិយំ ហោតិ ចិស្សន្ទិកត្តំ
សង្ឃស្ស ក គណស្ស ក បុគ្គលស្ស ក ។ ឯវេញ
ចន កិក្ខុវេ-ចិស្សន្ទិកត្តំ ។

[២] គេន កិក្ខុវេន សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសំ
ឧត្តរាសន្តំ កកិក្ខុវេ វុឡាចំ កិក្ខុវេ ហានេ វុឡា ឧត្តរា
ចិសិទិក្ខុវេ អញ្ញាតំ បត្តហេត្វា ឯវេស្ស វេចិយោ កំ
មេ កន្តេ ចិវំ ធនំហោតិក្កន្តំ ចិស្សន្ទិយំ កមាហំ
សង្ឃស្ស ចិស្សន្ទិកត្តំ ។ ចិស្សន្ទិកត្តំ អាមត្តំ ធនេសេតត្វា ។
ព្យុត្តេន កិក្ខុវេ បដិពលេន អាចត្តិ បដិព្យុត្តេតត្វា
ចិស្សន្ទិចិវំ តាតត្តំ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃេ កំ
ចិវំ កត្តន្ទាមស្ស កិក្ខុវេ ចិស្សន្ទិយំ សង្ឃស្ស ចិស្សន្ទំ ។
យធិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃេ កំ ចិវំ កត្តន្ទាមស្ស
កិក្ខុវេ ធនេយ្យតិ ។

១ ឧ. វិកប្បឧបនច្ឆិមំ ។ ២ និស្សន្ទិយំ ហោតិ ធនំ ហោតិស្សោ គនិរោយយោ កវេយ្យ
សុត្តេ កតាគត្តា ។ ឯវេស្ស វេចិយោ ចិវំ និស្សន្ទិយំ ហោតិ កាចិច្ឆិយន្តំ កវេយ្យ ។
វិធាយត្វា កហោតិ ។

ឈ្មោះថាអភិក្កេចិវេ ។ បណ្ណចិវំចំ ៦ ចិវំវេកាម្មយវេលកុចបំផុត
គ្មាលមតិកុវិកប្បបាទ ឈ្មោះថាចិវំ ។ ពាក្យថា បើទុកឱ្យកន្លង
ហួសពីដប់វិញនោះទៅ ត្រូវនិស្សន្ទិយ អតិប្បយថា ចិវេ កាលបើអុណេ
រឿងកុវិវេចិ ១១ (រឿងទី៧) កិក្ខុត្រូវលះចេញ គឺត្រូវលះដល់ដំនុ
សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឱ្យយ កិក្ខុត្រូវលះ (ចិវេ
ដល់ដំនុសង្ឃ) បែបយ៉ាងនេះ ។

[២] កិក្ខុវេន ត្រូវយកចិវំដែលជាចិស្សន្ទិយនោះ ចូលទៅក
ដំនុសង្ឃ ហើយធ្វើកត្តាសង្កំ(ចិវេ)ធ្វើនិស្សាម្មន្តរូបសំនារបា កិក្ខុវេសំ
ចំនុច្យាយ ហើយអង្គុយច្រហោងច្រណាម្យអញ្ញាតំរឿង កាលនឹងសង្ឃ
យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគម្ពីរសង្ឃដ៏ចំរើន នេះចិវំរបស់ខ្ញុំកន្លងដប់វិញត្រូវ
និស្សន្ទិយហើយ ឥឡូវខ្ញុំសូមលះចិវំនេះដល់ដំនុសង្ឃ ។ លុះ (កិក្ខុវេន)
លះចូលហើយ ត្រូវសំដីសម្តីចេញ ។ កិក្ខុវេកត្តាសង្កំអាចត្រូវចូល
អាមត្តិ ត្រូវប្រគល់ចិវំដែលលះចំរើនដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសេដ្ឋ
ដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ផ្អែកកិក្ខុវេឈ្មោះនេះ^(១) បានលះចិវំនេះ
ដែលត្រូវនិស្សន្ទិយដល់ដំនុសង្ឃហើយ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវប្រគល់ចិវំនេះ ឱ្យទៅកិក្ខុវេឈ្មោះនេះ^(២)វិញបុរៈ ។

១.២ គ្រឹះនៃគ្រឹះនៃកំឈ្មោះចេញមក ដើមកិក្ខុវេឈ្មោះនេះ ត្រូវចេញឈ្មោះនោះ ដូច
ឈ្មោះថា កុវុចិត ឧដ្ឋុវិច សង្ឃរុតិ ជាដើម ។

[៥] ភេទ ភិក្ខុនា សម្ពុបុល ភិក្ខុ ឧបសង្កម្ភិ
 មិត្តា ឯកសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា វុទ្ធានំ ភិក្ខុនំ
 ចារេ វុទ្ធិត្តា ឧត្តរាសង្កំ ឯសិទ្ធិត្តា អញ្ញាលំ បត្តហេត្តា
 ឯវេស្ស វេសិយោ ឥទំ មេ កន្ត ចិវំ ធនាហាតិក្កន្តំ
 ឯស្សត្តិយំ ឥមាហំ អាយស្សន្តានំ ឯស្សន្តាមិតំ ។
 ឯស្សន្តិក្តា អាចន្តំ ទេសេតត្តា ។ ឲ្យត្តេន ភិក្ខុនា
 បដិគាលេន អាចន្តំ បដិគ្គហេតត្តា ឯស្សន្តចិវំ ធានត្តំ
 សុណាន្ត មេ អាយស្សន្តា ឥទំ ចិវំ ឥត្តន្តាមស្ស
 ភិក្ខុនោ ឯស្សត្តិយំ អាយស្សន្តានំ ឯស្សន្តំ ។ យនា-
 យស្សន្តានំ បត្តកាលំ អាយស្សន្តា ឥមំ ចិវំ ឥត្តន្តាមស្ស
 ភិក្ខុនោ នទេយ្យន្តិ ។

[៦] ភេទ ភិក្ខុនា ឯកំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កម្ភិមិត្តា
 ឯកសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា ឧត្តរាសង្កំ ឯសិទ្ធិត្តា អ-
 ញ្ញាលំ បត្តហេត្តា ឯវេស្ស វេសិយោ ឥទំ មេ អាកុសា
 ចិវំ ធនាហាតិក្កន្តំ ឯស្សត្តិយំ ឥមាហំ អាយស្សតោ

(៥) (បើលះចិវំវេសិយោ) ភិក្ខុនាៈត្រូវចូលទៅកេភិក្ខុប្រិទ្ធគង្គ
 (ភិក្ខុបុប្ផ ឬភិក្ខុបេ) ហើយធ្វើឧត្តរាសង្កំទៀងស្មាមាងសំពះទៀបបាតា
 ភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ រួចអង្គុយប្រហោងប្រណម្យអញ្ញាលំឡើង ពោលនឹង
 ភិក្ខុទាំងនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន នេះចិវំវេសិយោ កន្លង
 ដប់វិថុ ត្រូវឱស្សត្តិយហើយ ឥឡូវខ្ញុំសូមលះចិវំវេសិយោលោកដ៏មានកាយ
 ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនាៈលះចិវំវេសិយោ ត្រូវសំដែងអាចន្តិក្តា ។ ភិក្ខុ
 អ្នកទ្វាសអង្គអាចត្រូវទទួលអាចន្តិ រួចត្រូវចិវំវេសិយោភិក្ខុនាៈនោះដោយ
 ពាក្យថា សូមលោកដ៏មានកាយទាំងឡាយ ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ចិវំវេសិ-
 យោភិក្ខុឈ្មោះនេះ ជាឱស្សត្តិយ លោកទានលះចិវំវេសិយោលោកដ៏មាន
 កាយទាំងឡាយហើយ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់លោកដ៏មាន
 កាយទាំងឡាយហើយ អស់លោកដ៏មានកាយត្រូវប្រគល់ចិវំវេសិយោទៅ
 ភិក្ខុឈ្មោះនេះវិញចុះ ។

[៦] (បើលះដល់បុគ្គល) ភិក្ខុនាៈ ត្រូវចូលទៅកេភិក្ខុមួយរួច
 ហើយធ្វើឧត្តរាសង្កំទៀងស្មាមាង រួចអង្គុយប្រហោងប្រណម្យអញ្ញាលំឡើង
 ហើយពោលនឹងភិក្ខុនាៈយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ពាក្យសោ នេះចិវំវេសិយោ
 កន្លងដប់វិថុហើយត្រូវវិគលះចិវំវេសិយោ ឥឡូវខ្ញុំសូមលះចិវំវេសិយោលោក

វិស្សន្តិយាមីតិ ។ វិស្សន្តិយា អាចត្តិ ទេសេតត្វា ។ តេន
 ភិក្ខុនា អាចត្តិ បដិក្កហេតត្វា វិស្សន្តិយិវំ ធាតត្ថំ ភំ
 ចិវំ អាយស្សតោ ធម្មំតិ ។

(៧) ទសាហាភិក្កុន្តេ អភិក្កុន្តសត្វំ វិស្សន្តិយំ
 ចាចិក្កិយំ ។ ទសាហាភិក្កុន្តេ វេមតិកោ វិស្សន្តិយំ
 ចាចិក្កិយំ ។ ទសាហាភិក្កុន្តេ អភិក្កុន្តសត្វំ វិស្ស-
 ន្តិយំ ចាចិក្កិយំ ។ អននិដ្ឋិតេ អនិដ្ឋិតសត្វំ វិស្សន្តិយំ
 ចាចិក្កិយំ ។ អវិកម្យតេ វិកម្យតសត្វំ វិស្សន្តិយំ ចា-
 ចិក្កិយំ ។ អវិស្សន្តិទេ វិស្សន្តិកសត្វំ វិស្សន្តិយំ ចាចិក្កិ-
 យំ ។ អនន្ទេ ទដ្ឋសត្វំ វិស្សន្តិយំ ចាចិក្កិយំ ។ អវិទន្ទេ
 វិទន្ទសត្វំ វិស្សន្តិយំ ចាចិក្កិយំ ។ អនន្យេ ទដ្ឋសត្វំ

មីមានាយ ។ ភិក្ខុនោ លុះលះហើយត្រូវសំដែងអាចត្តិចេញ ។
 ភិក្ខុនោត្រូវទទួលអាចត្តិ ហើយត្រូវប្រគល់ចិវំដែលលះបង់ដោយពាក្យ
 ថា ខ្ញុំឲ្យចិវំនេះទៅលោកដ៏មានតម្លៃវិញ ។

(៧) (កាលបើចិវំ) កន្លងហួសដល់ថ្ងៃហើយ ភិក្ខុដ៏ឈ្ងុស
 ថាកន្លង ត្រូវវិស្សន្តិយបាចិក្កិយ ។ (កាលបើចិវំ) កន្លងហួសដល់ថ្ងៃ
 ហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវវិស្សន្តិយបាចិក្កិយ ។ (កាលបើ
 ចិវំ) ដែលកន្លងហួសដល់ថ្ងៃហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កន្លងទេ ត្រូវ
 វិស្សន្តិយបាចិក្កិយ ។ (កាលបើចិវំ) ដែលមិនទាន់បានអធិដ្ឋាន
 ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាបានអធិដ្ឋានហើយ ត្រូវវិស្សន្តិយបាចិក្កិយ ។ (កាល
 បើចិវំ) ដែលភិក្ខុមិនទាន់បានវិកម្យ ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាបានវិកម្យ
 ត្រូវវិស្សន្តិយបាចិក្កិយ ។ (កាលបើចិវំ) ដែលភិក្ខុមិនទាន់បានលះ
 ហើយភិក្ខុដ៏ឈ្ងុសថាបានលះ ត្រូវវិស្សន្តិយបាចិក្កិយ ។ (កាលបើចិវំ)
 មិនទាន់ទេ ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាទាន់ ត្រូវវិស្សន្តិយបាចិក្កិយ ។
 (កាលបើចិវំ) មិនទាន់ទេ ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាទាន់ ត្រូវវិស្សន្តិយ
 បាចិក្កិយ ។ (កាលបើចិវំ) ភ្លើងមិនឆេះទេ ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាភ្លើងនេះ

និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អវិលុត្តេ វិលុត្តសញ្ញំ និស្សត្តិយំ
 ចាចិត្តិយំ ។ និស្សត្តិយំ ចិវំ អនិស្សន្និក្ខា បរិកុញ្ញតិ
 អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ នសាហានតិក្កន្តេ អតិក្កន្ត-
 សញ្ញំ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ នសាហានតិក្កន្តេ វេមតិកោ
 អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ នសាហានតិក្កន្តេ អនតិក្កន្តសញ្ញំ
 អនាចត្តិ ។

(៨) អនាចត្តិ អន្តោនសាហំ អនិដ្ឋេតិ វិកាយេតិ
 វិស្សដ្ឋេតិ នស្សតិ វិនស្សតិ ទយ្ហតិ អន្តិក្ខា កណ្ណាតិ^(១)
 វិស្សាសំ កណ្ណាតិ^(២) ឧទ្ទត្តកស្ស អាទិក្ខត្តកស្សាតិ ។

[៨] តេន វេហ បទ សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ
 និស្សន្និចិវំ ន នន្និ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ

១-២ ឧ. ឆ. វណ្ណខ្មី ។

ត្រិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ (កាលបើចិវ) ចោរវេកបាទប្បន័យកទេ
 វិតិកុសំគាល់ថាចោរច្រមុយក ត្រិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមិនបានលះ
 ចិវវេសត្រិនិស្សត្តិយ ហើយយកមកប្រើប្រាស់ ត្រីភាបត្តិក្កដ ។
 (កាលបើចិវ) មិនទាន់កន្លងហួសដប់ថ្ងៃទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាកន្លងហើយ
 ត្រីភាបត្តិក្កដ ។ (កាលបើចិវ) មិនទាន់កន្លងហួសដប់ថ្ងៃទេ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ត្រីភាបត្តិក្កដ ។ (កាលបើចិវ) មិនទាន់កន្លងហួស
 ដប់ថ្ងៃ ហើយភិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនទាន់កន្លងទេ មិនត្រីភាបត្តិក្កដ ។

[៨] វាវេសមិនត្រីភាបត្តិក្កដោះ ភិក្ខុបានអធិដ្ឋាន បានវិកប្ប
 ក្នុងទានិក្នុងដប់ថ្ងៃ ១ ភិក្ខុបានលះ ១ ចិវបាត់ ១ ចិវខូច ១ ចិវកើត
 នេះ ១ ចិវចោរវេសឆ្លើយក ១ ចិវវេសភិក្ខុយកដោយសេចក្តីសង្ស័
 យល ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៨] ក្នុងសម័យនោះឯង ពួកព្រះគ្រូភិក្ខុមិនប្រគល់ចិវវេសលះ
 ឲ្យទៅភិក្ខុ (ម្ចាស់ចិវ) នោះវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលជាអ្នក
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏លើកទោស

ទុតិយសិក្ខាបទ

(១០) តេន សមយេន ពុន្ទោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ដេតវាន អបាថចំណ្ហិកស្ស អាណមេ ។ តេន
ទោ នន សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ហត្ថេ ចិវំ ធិក្ខិបិក្ខា
សន្តុត្តវេន ជនបទចារិកំ បក្កមន្តិ ។ តានិ ចិវានិ
ចិវំ^១ ធិក្ខិក្ខានិ កណ្ណាកំតានិ ហោន្តិ ។ តានិ ចិវានិ^(២)
ភិក្ខុ ឱតារេន្តិ ។ អនុសា ទោ អាយស្មា អាណន្ទោ
សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ណាន្ទោ តេ ភិក្ខុ តានិ ចិវានិ
ឱតារេន្តេ ធិស្វាន យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសន្តិមិ
ឧបសន្តិមិក្ខា តេ ភិក្ខុ ឯនទរោច កស្សិមាទិ អាវុសោ
ចិវានិ កណ្ណាកំតានិ^៣ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
អាណន្តស្ស ឯតមត្តំ អាណេចសំ ។ អាយស្មា អាណន្ទោ
ឧជ្ឈាយតិ ទិយតិ វិហារេតិ កមំ ហិ ធាម ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ
ហត្ថេ ចិវំ ធិក្ខិបិក្ខា សន្តុត្តវេន ជនបទចារិកំ
បក្កមិស្សន្តិ^៤ ។ អថទោ អាយស្មា អាណន្ទោ ភគវតោ
ឯតមត្តំ អាណេចសិ ។ អថទោ ភគវា តេ ភិក្ខុ បដិប្បន្តិ

១ ចិវំសេតិចិ ធាហេ ។ ២ ឧហិយនន្ទោយន្តតេសុ ៩ ហោតិ ។

សិក្ខាបទទី ២

(១០) សម័យនោ ព្រះតុច្ចជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ឆន់ទៅវត្ត
ព្រះជនពន របស់អនាថចំណ្ហិកសេដ្ឋិទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោឯង
មានភិក្ខុច្រើនបូជាទេវ្តិវិទុកទៅដល់ភិក្ខុចំនីឡាយ (ប្រោស្យ)ក្រដណ្តប់) តែ
ស្សន៍និទិចំពរចេញទៅកាន់ជនបទចារិកសោ ។ ឯចិវំដែលភិក្ខុធ្វើទុកនោះ
យូរពេកក៏ជាមន្ទកជាអស់ ។ ភិក្ខុចំនីឡាយភ័យភចិវំចំនីអម្បាលនោះទៅ
ហាលសំដីល ។ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុបុណ្យទៅកាន់សេនាសនចារិក
ក្រឡេកទៅឃើញភិក្ខុចំនីនោះកំពុងហាលសំដីលចិវំចំនីនោះ ក៏ដើរចូល
ទៅដិតភិក្ខុចំនីឡាយនោះ លុះចូលទៅដិតហើយសួរទៅភិក្ខុចំនីនោះថា
ច្បាលអាវុសាចំនីឡាយ ចិវំចំនីនោះជាមន្ទកជាអស់ តើជារបស់លោក
ណា ។ ព្រះនោះឯងភិក្ខុចំនីអម្បាលនោះ ក៏បាទប្រាប់សេចក្តីខ្លះដល់ព្រះអា-
ន្តដ៏មានអាយុ ។ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុក៏លើកទោស កិរដៀល បន្ទោស
ថា ភិក្ខុចំនីឡាយមិនគួរបើនិវ្តិធ្វើចិវំទុកដាក់ដែររបស់ភិក្ខុចំនីឡាយ ហើយ
(ស្យ)ក្រដណ្តប់) តែស្សន៍និទិចំពរចេញដើរទៅកាន់ជនបទចារិកសោ ។
ចើបព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុ ក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ ។ សំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរសេប

សច្ចំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ហន្តោ ចិវំ ចិត្តិចិក្ខា
 សន្តរុត្តរោ ជនបទចារិកំ បញ្ញមន្តិកិ ។ សច្ចំ
 ភគវតិ ។ វិការហំ តុន្តោ ភគវ កតំ ហិ នាម
 តេ ភិក្ខុវេ មោយចុវិសា ភិក្ខុវេ ហន្តោ ចិវំ ចិត្តិចិក្ខា
 សន្តរុត្តរោ ជនបទចារិកំ បញ្ញមន្តិកិ ទេតំ ភិក្ខុវេ
 អប្បសន្ធានំ វា បសាទាយ វសន្ធានំ វា កិយ្យោភា-
 វាយ ។ បេ ។ ឯវេ បេ បេ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧត្តិសេយ្យោ ចិត្តិចិវស្សិ ភិក្ខុវេ ឧត្តិសេយ្សិ កមិចេ
 ឯវេ ភិក្ខុវេ តិចិវេ វិប្បសេយ្យ ចិត្តិចិវស្សិ
 ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តិ ហេតិ ។

[១១] តេ ទោ បេ សមយេ អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 កោសម្ព័យំ តិលាលោ ហេតិ ។ ញាតតោ តស្ស ភិក្ខុវេ
 សន្តិភេ ទ្រតំ ចាហេសុំ អាត្មត្ថុ កត្តោ មយំ
 ឧបដ្ឋហិស្សាមាតិ ។ ភិក្ខុវេ ឯវេ ឯវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

ទៅពួកភិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចភិក្ខុទាំងឡាយបានធ្វើចិវ
 ទុកនៅដៃភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយ(ស្ងៀមដណ្តប់) តែស្បូននឹងចិវចេញដៅ
 នៅកាន់ជនបទចារិក មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស វេហុនោះចំនែក ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ចន្លោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដៅ មោយចុវសទាំងនោះ
 ហ៊ានធ្វើចិវទុកនៅដៃភិក្ខុទាំងឡាយ (ហើយស្ងៀមដណ្តប់) តែស្បូន
 នឹងចិវចេញដៅនៅកាន់ជនបទចារិក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែល
 អ្នកធ្វើនេះ នឹងបាននាំមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើង
 ឬមនុស្សដែលបានជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតជ្រះថ្លាឡើង (នោះ) តែ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឲ្យសិក្ខាបទនេះ
 យ៉ាងនេះថា កាលបើចិវរបស់ភិក្ខុសាម្រេចហើយ កមិនដោះហើយ
 បើភិក្ខុនៅប្រាសចាកត្រចិវ សូម្បីតែមួយយប់ ក៏ត្រូវទិស្សតិយ
 បាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិដល់ពួកភិក្ខុ
 យ៉ាងនេះហើយ ។

[១១] ព្រះនារោតិ ក្នុងគ្រិកោសម្ព័ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។
 ពួកជនជាញាតិក៏បានចាត់ចែងចិវទៅក្នុងសិលាភិក្ខុនោះថា សូមឲ្យ
 លោកម្ចាស់មិនមក យើងនឹងផ្គត់ផ្គង់ចិវ ។ ទាំងភិក្ខុទាំងឡាយ

ញាតតា តំ ឧបទ្វហស្សន្តិកំ ។ សោ វាមាហា កតវតា
 អាវុសោ កិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ បញ្ញាតំ ឧ តិចិវរេន វិប្បរ-
 សិក្ខត្ថំ អមាត្យម្ហំ កិលានោ ឧ សរត្តោមិ តិចិវរេនាយ
 បត្តមិកុំ ធាហំ កមិស្សមិកិ ។ កតវតា វតមត្ថំ
 អាហារេសុំ ។ អមទោ កតវា វតម្មំ ចិធានេ វតម្មំ
 បទារលោ ធម្មំ កតំ កត្វា កិក្ខុ អាមម្ពេសំ អនុជាតាមិ
 កិក្ខុវេ កិលានស្ស កិក្ខុវោ តិចិវរេន អវិប្បវសសម្មតិ
 ធាតុំ ។ វាវត្ថុ បដ កិក្ខុវេ ធាតត្វា ។ កេន កិលានេន
 កិក្ខុវា សង្ឃំ ឧបសង្កមិក្ខា វតំសំ ឧត្តរាសង្កំ កវត្វា
 វត្តានំ ចានេ វត្ថុត្វា ឧត្តរិកំ ចិសិទិក្ខា អញ្ញសិ
 បត្តហេត្វា វាមស្ស វចនិយោ អហំ កន្តេ កិលានោ ឧ
 សរត្តោមិ តិចិវរេនាយ បត្តមិកុំ សោហំ កន្តេ សង្ឃំ
 តិចិវរេន អវិប្បវសសម្មតិ យាចាមិកិ ។ ធុតិយម្ប
 យាចិតត្វា តតិយម្ប យាចិតត្វា ។ ព្យត្តេន កិក្ខុវោ
 បដិកលេន សង្ឃា ញាបេតញោ សុណាតុ វេ កន្តេ

ក៏ជួយនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូលមន្តរាជ្យ ពួកញាតិភូមិបុរាណ
 ម្តងម្តងប្រើលោក ។ កិក្ខុវោនិយាយតបយ៉ាងនេះវិញថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ចាំឱ្យយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាសិក្ខាបដល់កិក្ខុចាំឱ្យយ
 ច្រើនហើយថា កិក្ខុមិនត្រូវនៅប្រាសចាកត្រិចិវរេន ក៏ឥឡូវខ្លួនខ្ញុំមានជម្ងឺ
 មិនអាចនិយកត្រិចិវរេនចេញដើរទៅបានឡើយ ខ្ញុំនឹងទៅមិនក៏បាន ។
 កិក្ខុចាំឱ្យយក៏បានខ្វល់សេចក្តីខ្លះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។
 ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ក៏ធ្វើឱ្យកង
 ក្នុងវេលានោះ ហើយត្រាស់ហៅកិក្ខុចាំឱ្យយថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំឱ្យយ
 អង្គរអនុញ្ញាតឱ្យនិទុំសង្ឃឱ្យសម្មតិ ដើម្បីឱ្យនៅប្រាសចាកត្រិ-
 ចិវរេនដល់កិក្ខុដែលមានជម្ងឺ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឱ្យយ (សង្ឃ) ត្រូវឱ្យសម្មតិ
 យ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុដែលមានជម្ងឺនោះត្រូវប្រលៀកទៅដំនុំសង្ឃ ហើយធ្វើ
 ឧត្តរសង្ឃទៀតស្នាម្លាង រួចសំពះបាតកិក្ខុចាំឱ្យយ ហើយអង្គុយ
 ច្របោងផ្គងអញ្ញសិឡើង កោលនិទិសង្ឃយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃ ។
 ដ៏ចំរើន អញ្ញខ្ញុំមានជម្ងឺ មិនអាចនិយកត្រិចិវរេនចេញដើរទៅបានទេ
 បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំនោះសូមសម្មតិដើម្បីនៅប្រាសចាកត្រិចិវ-
 រេនសង្ឃ ។ កិក្ខុត្រូវសូមតំប៉ងដងដង ត្រូវសូមតំប៉ងដងដង ។
 កិក្ខុអង្គុយអង្គុយអង្គុយត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឱ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន

ឧប្បត្តិយកណ្តា ចិវវន្តស្ស តុតិយសំបុប្ផស្ស វិញ្ញាណសម្មតិ

សង្ខារា អយំ ឥន្ទ្រាមា ភិក្ខុ ភិណ្ឌោ ឧ សន្តោតិ
 តិច័រមា នាយ បន្តមិត្តំ ។ ឬ សា សង្ខំ តិច័រមា
 អវិច្ឆារសសម្មតិ យាចតិ ។ យនិ សង្ខស្ស បន្តកល្យ
 សង្ខារា ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុនា តិច័រមា អវិច្ឆារសសម្មតិ
 ធនេយ្យ ។ ឬ សា ញតិ ។ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ខារ
 អយំ ឥន្ទ្រាមា ភិក្ខុ ភិណ្ឌោ ឧ សន្តោតិ តិច័
 រមា នាយ បន្តមិត្តំ ។ ឬ សា សង្ខំ តិច័រមា អវិច្ឆារស
 សម្មតិ យាចតិ ។ សង្ខារា ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុនា តិច័រមា
 អវិច្ឆារសសម្មតិ ធនេ ។ យស្សាយស្មតោ មមតិ
 ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុនា តិច័រមា អវិច្ឆារសសម្មតិយា
 នាមំ សោ តុណ្ណស្ស យ ឬ ឧត្តមតិ សោ ភាសយ្យ ។
 ធិត្តា សង្ខារា ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុនា តិច័រមា
 អវិច្ឆារសសម្មតិ ។ មមតិ សង្ខស្ស ឧស្ស តុណ្ណំ ។
 វិច័រមតិ ធារយាមិតិ ។ វិច័រមតិ បទ ភិក្ខុនា ឥមំ សំបុប្ផមំ

ឧប្បត្តិយកណ្តា ចិវវន្ត សំបុប្ផ ២ កំតិវិញ្ញាណសម្មតិ

សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ (អ្វីត) ភិក្ខុនេះឈ្មោះនេះមានដើម្បី មិនភាចនិស
 យកវិច្ឆារមេត្រាដើរទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះមកសូមសម្មតិដើម្បីទៅប្រាស
 ចាកវិច្ឆារនិងជំនុំសង្ឃ ។ ចើកម្មមានកាលល្មមសមគួរដល់សង្ឃ
 ហើយ សង្ឃត្រូវឱ្យសម្មតិដើម្បីទៅប្រាសចាកវិច្ឆារដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ
 ចុះ ។ វាបាន(ជាពាក្យផ្តើម)ញ៉ាំងសង្ឃឱ្យជំនិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏
 ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះឈ្មោះនេះមានដើម្បី មិនភាចនិស
 យកវិច្ឆារមេត្រាដើរទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះសូមសម្មតិដើម្បីទៅប្រាសចាក
 វិច្ឆារនិងសង្ឃ ។ សង្ឃឱ្យខ្លួនសម្មតិដើម្បីទៅប្រាសចាកវិច្ឆារដល់ភិក្ខុ
 ឈ្មោះនេះ ។ ការឱ្យខ្លួនសម្មតិដើម្បីទៅប្រាសចាកវិច្ឆារដល់ភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះ គួរដល់លោកដ៏មានពាយុអន្តិណា សូមឱ្យលោកដ៏មានពាយុអន្តិ
 នោះស្រៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានពាយុអន្តិណា សូមឱ្យលោកដ៏
 បានពាយុអន្តិនោះនិយាយទៀត ។ ការសម្មតិដើម្បីទៅប្រាសចាកវិច្ឆារ
 សង្ឃបានឱ្យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះហើយ ។ ការឱ្យសម្មតិគួរដល់សង្ឃ ព្រោះ
 ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំចាំទុកខ្លួនហេតុនេះហើយក៏យោស្រៀម
 យ៉ាងនេះ (ទុកជាការស្រេច) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ អ្នកចាំឱ្យយត្រូវ
 សំដែងខ្លួនស្តាប់ទន្ទេរយ៉ាងនេះថា កាលបើចិវរបស់ភិក្ខុសម្រេចហើយ

ទុតិយសយោថ ធិដ្ឋិតចិវស្សំ កិក្កុតា ទុត្តតស្សំ តបំរោ
ឯកាត្ថប្បំ ទេ កិក្កុ តិចិវរោ វិប្បវសយ្យ អន្ធាត្រ
កិក្កុសម្មតំយា ធិស្សត្ថិយំ ទាតិក្កិយន្តំ ។

(១២) ធិដ្ឋិតចិវស្សំន្តំ កិក្កុតោ ចិវំ តតំ ក
ហោតិ ទដ្ឋំ ក វិទដ្ឋំ ក ទដ្ឋំ ក ចិវាសា ក
ទដ្ឋត្ថិញ្ចា ។ ទុត្តតស្សំ តបំរោតិ អដ្ឋន្តំ ទាតិកោ ឯ
អន្ធាតវយ ទាតិកាយ ទុត្តតំ ហោតិ សាដ្ឋ្យន ក
អន្តរា ទុត្តតំ ហោតិ ។ ឯកាត្ថប្បំ ទេ កិក្កុ តិចិវរោ
វិប្បវសយ្យតិ សដ្ឋ្យនិយោ ក ទុត្តវសាន្តំ ក
អន្តរាសកោ ក ឯកាត្ថប្បំ ទេ វិប្បវត្តំ ហោតិ^១ ។
អន្ធាត្រ កិក្កុសម្មតំយោតិ ហេតុតា កិក្កុសម្មតំ ។
ធិស្សត្ថិយំ ហោតិ តិ សហ អនុណាត្ថមទេន ធិស្សត្ថិយំ
ហោតិ ធិស្សត្ថិយន្តំ សដ្ឋ្យស្ស ក តលាស្ស ក បុត្តលស្ស
ក ។ ឯវត្ស មន កិក្កុត ធិស្សត្ថិយន្តំ ។ តេន កិក្កុតា
សដ្ឋ្យំ ទពសន្តិកិក្កុ ។ មេ ។ ឯវត្សស្ស វចនិយោ

១ ឯកាត្ថប្បំ ទេ វិប្បវត្តំ ហោតិក្កុចិ ទរាចិយមន្តុតាត្ថវេន ធិស្សតិ ។

កថិនោរោហិយ បើកិក្កុនៅប្រាសចាកត្រចិវ ធិស្សតិមួយយប់ ត្រ
ធិស្សត្ថិយជាតិក្កុយ វៀវលនិកែតិក្កុដែលបានអវិប្បវសសម្មតិកិសិសិ ។

(១២) ត្រីវិភាគក្យថា កាលបើចិវរបស់កិក្កុសម្រេចហើយ អធិប្បាយ
ថា ចិវដែលតិក្កុបានធ្វើចេញស្រេចហើយក្តី ចិវទាត់ក្តី ចិវដែលខូចក្តី
ចិវក្តីធាតុក្តី ចំណងក្តីចិវដាច់ស្រឡះក្តី ។ ពាក្យថា កថិនោរោ
ហើយ អធិប្បាយថា កថិនោរោហើយ ចណ្ណាមាតិកាចាំបំផ្លាស់ ដោយ
ហតិកាលាមួយ ម្យ៉ាងទៀតកថិនោរោដែលសិទ្ធិបានដោះក្តីចេញខ្លះ ។
ពាក្យថា បើកិក្កុនៅប្រាសចាកត្រចិវ ធិស្សតិមួយយប់ អធិប្បាយថា
បើកិក្កុនៅប្រាសចាកសិទ្ធិដ៏ក្តី ក្តីស្តីក្តី ស្សតិក្តី ធិស្សតិមួយយប់ ។
ពាក្យថា វៀវលនិកែតិក្កុដែលបានអវិប្បវសសម្មតិកិសិសិ អធិ
ប្បាយថា លើកិសិកែតិក្កុដែលបានអវិប្បវសសម្មតិកិសិសិ ។
ពាក្យថា ធិស្សត្ថិយ អធិប្បាយថា ចិវជាធិស្សត្ថិយដែលកាលនិវរោល
ដែលអនុណារចៀន កិក្កុនោះឯង ត្រលះ (ចិវនោះ) ដល់សិទ្ធិ ឬកាល
ឬក្តី ។ ខ្លាលកិក្កុចាំបំផ្លាស់ ចិវនោះកិក្កុត្រលះបង់យ៉ាងនេះ ។ កិក្កុ
នោះត្រលះចូលទៅកាន់ដំដុំសិទ្ធិ ។ មេ ។ ហើយកាលនិវរោលយ៉ាងនេះថា

[១៤] កាល ឯកុបទាហេ ធាម ឯកកុលស្ស
 កាល ហោតិ បរិក្ខិត្តោ ច អន្តោកាលេ ទិវំ ឯកុបិក្ខា
 អន្តោកាលេ វត្ថុតំ ។ អបរិក្ខិត្តោ ហោតិ យស្មី យេ
 ទិវំ ឯកុត្តំ ហោតិ កស្មី យេ វត្ថុតំ ហត្ថទាសា
 វ ធន វិជហិតំ ។ ធាត្វបទាហេ ធាម^(១) ធាតកុល-
 ស្ស កាល ហោតិ បរិក្ខិត្តោ ច យស្មី យេ ទិវំ
 ឯកុត្តំ ហោតិ កស្មី យេ វត្ថុតំ សកាយេ វ ទ្វាម្ភ-
 លេ វ ហត្ថទាសា វ ធន វិជហិតំ ។ សកាយំ
 ចច្ចុទ្ធ ហត្ថទាសេ ទិវំ ឯកុបិក្ខា សកាយេ វត្ថុតំ
 ទ្វាម្ភលេ វ ហត្ថទាសា វ ធន វិជហិតំ ។ សកាយេ
 ទិវំ ឯកុបិក្ខា សកាយេ វត្ថុតំ ទ្វាម្ភលេ វ ហត្ថទាសា
 វ ធន វិជហិតំ ។ អបរិក្ខិត្តោ ហោតិ យស្មី យេ
 ទិវំ ឯកុត្តំ ហោតិ កស្មី យេ វត្ថុតំ ហត្ថទាសា
 វ ធន វិជហិតំ ។

[១៥] ឯកកុលស្ស ឯវេសចំ ហោតិ បរិក្ខិត្តោ
 ធាតកុល ធាតទិវកា អន្តោ ឯវេសេ ទិវំ ឯកុបិក្ខា

១ ហេតុយមន្តោច្ចេតេស្មី វិវំ ចេវិយំ ឧ សហនំ ។

[១៦] ស្រកវេសល្បោចោមាទេបចារវៃមួយ (ខោសាវេយក)
 ស្រកវេសត្រកូលវៃមួយ ដែលគេកំណត់ (បេស) ជុំវិញ កំពូក្រចុកចំរ
 ក្នុងក្នុងស្រក ហើយនៅក្នុងក្នុងស្រក ។ ស្រកដែលគេមិនបាន
 កំណត់ជុំវិញ កំពូក្រចុកចំរក្នុងផ្ទះណា ត្រូវនៅក្នុងផ្ទះនោះ ម្យ៉ាងទៀតមិន
 ត្រូវលះហត្ថទាសឡើយ ។ ស្រកដែលឈ្មោះថាមាទេបចារវៃផ្សេងគ្នា គឺ
 ស្រកវេសត្រកូលផ្សេងគ្នា គេបានកំណត់ជុំវិញ កំពូក្រចុកចំរក្នុងផ្ទះណា
 ត្រូវនៅក្នុងផ្ទះនោះ ឬនៅក្នុងកេងជាចំប្រជុំ ឬទៀបច្បារ ហើយមិនត្រូវ
 លះហត្ថទាសឡើយ ។ កាលបើកំពូក្រចុកចំរក្នុងកេងជាចំប្រជុំ ត្រូវចុកចំរក្នុង
 ហត្ថទាស ហើយនៅក្នុងកេងជាចំប្រជុំ ឬទៀបច្បារ មិនត្រូវលះហត្ថទាស
 ឡើយ ។ បើកំពូក្រចុកចំរក្នុងកេងជាចំប្រជុំ ត្រូវទ្រនៅក្នុងកេងជាចំប្រជុំ
 ឬទៀបច្បារ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថទាសឡើយ ។ បើស្រកដែលគេមិន
 បានកំណត់ជុំវិញ កំពូក្រចុកចំរក្នុងផ្ទះណា ត្រូវនៅក្នុងផ្ទះនោះ ហើយមិនត្រូវ
 លះហត្ថទាសឡើយ ។

[១៧] បើផ្ទះវេសត្រកូលវៃមួយ ដែលគេបានកំណត់ជុំវិញ មាន
 ល្បែងផ្សេង ៗ គ្នា មានបន្ទប់ផ្សេង ៗ គ្នា កំពូក្រចុកចំរក្នុងក្នុងផ្ទះ

[១៧] ឯកកុលស្ស អន្តោ ហោតិ អន្តោអន្តោ
 ចិវំ ឯកុចិក្ខា អន្តោ អន្តោ វត្ថុតំ ។ ធានាកុលស្ស
 អន្តោ ហោតិ ធានាគត្តា ធានាឱវកា យស្មី គត្តេ ចិវំ
 ឯកុត្តំ ហោតិ ធម្មី គត្តេ វត្ថុតំ ទ្វារម្បលេ វា ហត្ថាសា
 វា ឧ វិជហិតំ ។

[១៨] ឯកកុលស្ស មាលា ហោតិ អន្តោមាលេ
 ចិវំ ឯកុចិក្ខា អន្តោមាលេ វត្ថុតំ ។ ធានាកុលស្ស
 មាលា ហោតិ ធានាគត្តា ធានាឱវកា យស្មី គត្តេ
 ចិវំ ឯកុត្តំ ហោតិ ធម្មី គត្តេ វត្ថុតំ ទ្វារម្បលេ វា
 ហត្ថាសា វា ឧ វិជហិតំ ។

[១៩] ឯកកុលស្ស ចាសាដោ ហោតិ អន្តោចា-
 សាដោ ចិវំ ឯកុចិក្ខា អន្តោចាសាដោ វត្ថុតំ ។ ធានាកុ-
 លស្ស ចាសាដោ ហោតិ ធានាគត្តា ធានាឱវកា
 យស្មី គត្តេ ចិវំ ឯកុត្តំ ហោតិ ធម្មី គត្តេ វត្ថុតំ
 ទ្វារម្បលេ វា ហត្ថាសា វា ឧ វិជហិតំ ។

[២០] ឯកកុលស្ស ហម្មិយេ ហោតិ អន្តោហម្មិយេ
 ចិវំ ឯកុចិក្ខា អន្តោហម្មិយេ វត្ថុតំ ។ ធានាកុលស្ស

[១៧] ចញ្ញាបេសំត្រកូលតែមួយ ភិក្ខុទុកចិវំខានិកុស្តបញ្ញាហើយ
 ត្រូវនៅខានិកុស្តបញ្ញា ។ ចញ្ញាបេសំត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា មានល្មើស
 ក៏ផ្សេងៗ គ្នា មានបន្ទប់ក៏ផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុទុកចិវំកុស្តល្មើសណា ត្រូវនៅ
 កុស្តល្មើសនោះ ឬត្រូវនៅទៀបច្បារ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

[១៨] ប្រាសាទមានជ្រុង ៤ របស់ត្រកូលតែមួយ ភិក្ខុទុកចិវំខានិ
 កុស្តប្រាសាទមានជ្រុង ៤ ហើយត្រូវនៅកុស្តកុស្តនៃប្រាសាទមាន
 ជ្រុង ៤ ។ ប្រាសាទមានជ្រុង ៤ របស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា មានល្មើសផ្សេងៗ
 គ្នាមានបន្ទប់ផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុទុកចិវំកុស្តល្មើសណា ត្រូវនៅកុស្តល្មើសនោះ
 ឬត្រូវនៅទៀបច្បារ មួយទៀតមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

[១៩] ប្រាសាទវែងរបស់ត្រកូលតែមួយ ភិក្ខុទុកចិវំខានិកុស្ត
 ប្រាសាទវែង ហើយត្រូវនៅកុស្តប្រាសាទវែង ។ ប្រាសាទវែងរបស់
 ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា មានល្មើសផ្សេងៗ គ្នា មានបន្ទប់ផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុទុក
 ចិវំកុស្តល្មើសណា ត្រូវនៅកុស្តល្មើសនោះ ឬត្រូវនៅទៀបច្បារ ហើយមិន
 ត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

[២០] ប្រាសាទមានដំបូលត្រីវិលរបស់ត្រកូលតែមួយ ភិក្ខុទុក
 ចិវំខានិកុស្តប្រាសាទត្រីវិល ហើយត្រូវនៅកុស្តប្រាសាទត្រីវិល ។
 ប្រាសាទមានដំបូលត្រីវិលរបស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា មានល្មើសផ្សេងៗ គ្នា

ហម្មយំ ហោតិ នាណតត្តា នាណទិវកា យស្មី តត្តេ
ចំរំ ចំគុំចំគុំ ហោតិ តស្មី តត្តេ វត្តត្បំ ឆ្វាម្ពលេ វា
ហត្តនាសា វា ន វិជហិតត្បំ ។

[២០] ឯកកុលស្ស នាវា ហោតិ អន្តោនាវាយ
ចំរំ ចំគុំចំគុំ អន្តោនាវាយ វត្តត្បំ ។ នាណកុលស្ស
នាវា ហោតិ នាណតត្តា នាណទិវកា យស្មី ទិវកេ
ចំរំ ចំគុំចំគុំ ហោតិ តស្មី ទិវកេ វត្តត្បំ ឆ្វាម្ពលេ វា^(១)
ហត្តនាសា វា ន វិជហិតត្បំ ។

[២២] ឯកកុលស្ស សត្តោ ហោតិ សត្តោ
ចំរំ ចំគុំចំគុំ បុរោ វា បច្ចុរោ វា សត្តត្តន្តា
ន វិជហិតត្បំ បស្សនោ អត្តន្តំ ន វិជហិតត្បំ ។
នាណកុលស្ស សត្តោ ហោតិ សត្តោ ចំរំ ចំគុំចំគុំ
ហត្តនាសា ន វិជហិតត្បំ ។

[២៣] ឯកកុលស្ស ទេត្តំ ហោតិ បរិក្ខិត្តត្តា
អន្តោទេត្តេ ចំរំ ចំគុំចំគុំ អន្តោទេត្តេ វត្តត្បំ ។
អបរិក្ខិត្តំ ហោតិ ហត្តនាសា ន វិជហិតត្បំ ។

១ ឧ. ម ឈ្មួញសុ និទំ ពាវទ្ធយំ ៤ ហោតិ ។

មានបន្ទប់ផ្សេង ។ គុកុកុចិវកុកុវិល្លនណា ត្រូវនៅក្នុងវិល្លននោះ
ឬត្រូវនៅទៀបឆ្នារ ហើយមិនត្រូវលះហេតុបាសឡើយ ។

[២១] នាវាបេសត្រកូលនៃមួយ កិកុកុចិវកុកុវិល្លនណា ហើយ
ត្រូវនៅក្នុងវិល្លនណា ។ នាវាបេសត្រកូលផ្សេង ។ មានវិល្លនផ្សេង ។
គុ មានបន្ទប់ផ្សេង ។ គុ កិកុកុចិវកុកុវិល្លនណា ត្រូវនៅក្នុងបន្ទប់នោះ
ឬត្រូវនៅទៀបឆ្នារ ហើយមិនត្រូវលះហេតុបាសឡើយ ។

[២២] ពួកឈ្មួញរទេះបេសត្រកូលនៃមួយ កិកុកុចិវកុកុវិល្លនណា
ឈ្មួញរទេះ (នោះ) ទោះបីដើរ ខាងមុខរទេះក្តី ខាងក្រោយរទេះក្តី
មិនត្រូវលះចង់ចង្វាយ ៧ អត្តន្តំ^(១)ឡើយ (ដើរឲ្យឈ្មួញ) ក្រឡេក
មើលៈទៅឃើញ (រទេះ) ចើបមិនត្រូវលះចង់អត្តន្ត ។ ពួកឈ្មួញរទេះ
បេសត្រកូលផ្សេង ។ គុ កិកុកុចិវកុកុវិល្លនណា ហើយ មិនត្រូវ
លះហេតុបាសឡើយ ។

[២៣] វិស្រាបេសត្រកូលនៃមួយ គេបាចបំបែកជុំវិញ កិកុ
កុកុចិវកុកុវិល្លនណា ត្រូវនៅក្នុងវិល្លនណា (នោះ) ត្រូវនៅក្នុងវិល្លនណា (នោះ) ។
(បើវិស្រ) គេមិនបាចបំបែកជុំវិញទេ កិកុកុមិនត្រូវលះហេតុបាសឡើយ ។

១ អត្តន្តំ គឺ គ្រប់សេចក្តី ២៧ ហត្ថ ហោតិ ឬ ឈ្មួញ ឬ អត្តន្ត (ឬ ឈ្មួញ ៧ អត្តន្ត ត្រូវ ១១៦ ហត្ថ) ។

នាណកុលស្ស ទេត្តំ ហោតិ បរិក្ខិត្តញ្ច អន្តោទេត្ត
ចិវំ ធិត្តិបិដ្ឋា អន្តោទេត្ត វត្ថុតំ ញាម្មលេ វា ហត្ថ-
មាសា វា ន វិជហិតតំ ។ អបរិក្ខិត្តំ ហោតិ ហត្ថមាសា
ន វិជហិតតំ ។

[២៤] ឯកកុលស្ស ទត្តាភារណំ ហោតិ បរិក្ខិត្ត-
ញ្ច អន្តោទត្តាភារណោ ចិវំ ធិត្តិបិដ្ឋា អន្តោទត្តាភារណោ
វត្ថុតំ ។ អបរិក្ខិត្តំ ហោតិ ហត្ថមាសា ន វិជហិតតំ ។
នាណកុលស្ស ទត្តាភារណំ ហោតិ បរិក្ខិត្តញ្ច អន្តោ-
ទត្តាភារណោ ចិវំ ធិត្តិបិដ្ឋា ញាម្មលេ វា វត្ថុតំ
ហត្ថមាសា វា ន វិជហិតតំ ។ អបរិក្ខិត្តំ ហោតិ
ហត្ថមាសា ន វិជហិតតំ ។

[២៥] ឯកកុលស្ស អារាមោ ហោតិ បរិក្ខិត្តោ ច
អន្តោអារាមេ ចិវំ ធិត្តិបិដ្ឋា អន្តោអារាមេ វត្ថុតំ ។ អប-
រិក្ខិត្តោ ហោតិ ហត្ថមាសា ន វិជហិតតំ ។ នាណកុលស្ស
អារាមោ ហោតិ បរិក្ខិត្តោ ច អន្តោអារាមេ ចិវំ ធិត្តិបិដ្ឋា
ញាម្មលេ វា វត្ថុតំ ហត្ថមាសា វា ន វិជហិតតំ ។
អបរិក្ខិត្តោ ហោតិ ហត្ថមាសា ន វិជហិតតំ ។

បើស្រែរបស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា គេបានកំណត់ទុំដុំវិញ ក៏កុំទុកចិវក្នុង
ទានក្នុងនៃស្រែ (នោះ) ហើយត្រូវទៅក្នុងទានក្នុងនៃស្រែ (នោះ) ឬ
(ត្រូវទៅ) ទៀបទ្វារ មិនត្រូវលះហត្ថទានឡើយ ។ (បើស្រែ)
គេមិនបានកំណត់ទុំដុំវិញទេ ក៏កុំមិនត្រូវលះហត្ថទានឡើយ ។

[២៦] លានស្រែរបស់ត្រកូលតែមួយ គេកំណត់ទុំដុំវិញ ក៏កុំ
ទុកចិវក្នុងទានក្នុងនៃលានហើយ ត្រូវទៅក្នុងទានក្នុងនៃលាន (នោះ) ។
(បើលានស្រែ) គេមិនបានកំណត់ទុំដុំវិញទេ ក៏កុំមិនត្រូវលះហត្ថទាន
ឡើយ ។ លានស្រែរបស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា គេបំណងដុំវិញ ក៏កុំទុក
ចិវក្នុងទានក្នុងនៃលានហើយ ត្រូវទៅទៀបទ្វារ មិនត្រូវលះហត្ថទាន
ឡើយ ។ (បើលានស្រែ) គេមិនបានកំណត់ទុំដុំវិញទេ ក៏កុំមិនត្រូវលះ
ហត្ថទានឡើយ ។

[២៧] ស្នូនច្បាររបស់ត្រកូលតែមួយ គេបានកំណត់ទុំដុំវិញ ក៏កុំ
ទុកចិវក្នុងស្នូនច្បារហើយ ត្រូវទៅក្នុងទាននៃស្នូនច្បារ ។ ស្នូនច្បារ
គេមិនបានកំណត់ទុំដុំវិញទេ ក៏កុំមិនត្រូវលះហត្ថទានឡើយ ។ ស្នូនច្បារ
របស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា គេបានកំណត់ទុំដុំវិញ ក៏កុំទុកចិវក្នុងទានក្នុង
នៃស្នូនច្បារហើយ ត្រូវទៅទៀបទ្វារ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថទានឡើយ ។
ស្នូនច្បារគេមិនបានកំណត់ទុំដុំវិញទេ ក៏កុំមិនត្រូវលះហត្ថទានឡើយ ។

[២២] ឯកកុលស្ស វិហារោ ហោតិ បរិក្កុំត្តោ ច
 អន្តោវិហារេ ចិវំ ធិត្តិបិទ្ធា អន្តោវិហារេ វត្តតំ ។
 អបរិក្កុំត្តោ ហោតិ យស្មី វិហារេ ចិវំ ធិត្តិកំ ហោតិ
 តស្មី វិហារេ វត្តតំ ហត្ថចាសា វា ទ វិជហិតតំ ។
 នាថាកុលស្ស វិហារោ ហោតិ បរិក្កុំត្តោ ច យស្មី
 វិហារេ ចិវំ ធិត្តិកំ ហោតិ តស្មី វិហារេ វត្តតំ ឆ្មាម្មលេ
 វា ហត្ថចាសា វា ទ វិជហិតតំ ។ អបរិក្កុំត្តោ
 ហោតិ យស្មី វិហារេ ចិវំ ធិត្តិកំ ហោតិ តស្មី
 វិហារេ វត្តតំ ហត្ថចាសា វា ទ វិជហិតតំ ។

[២៣] ឯកកុលស្ស វត្តម្មលំ ហោតិ យំ មជ្ឈដ្ឋិតេក
 កាលេ សមញ្ញា នាយា ដរតិ អន្តោនាយាយ ចិវំ
 ធិត្តិបិទ្ធា អន្តោនាយាយ វត្តតំ ។ នាថាកុលស្ស
 វត្តម្មលំ ហោតិ ហត្ថចាសា ទ វិជហិតតំ ។

[២៤] អដ្ឋោកាសោ ឯកុបចារោ នាទូបចារោ
 នាម^(១) អតាមកេ អន្តោ សមញ្ញា សុត្តន្តក ឯកុ-
 បចារោ តតោ បរិ នាទូបចារោ ។

១ ឧ. ម. ពេជ្ជលេខ ៨៩ ពាម្មយំ ៩ ហោតិ ។

[២៦] សំនោរបេសត្រកូលតែមួយ គេបានកំណត់ដុំវិញ កំកុ
 ទុកចិវក្នុងភាគក្នុងលំនៅហើយ ត្រូវនៅភាគក្នុងលំនៅ ។ លំនៅ
 ដែលគេមិនបានកំណត់ដុំវិញទេ កំកុទុកចិវក្នុងលំនៅណា ត្រូវនៅក្នុង
 លំនៅនោះ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថចាសាឡើយ ។ លំនៅរបេសត្រកូល
 ផ្សេងៗគ្នា គេបានកំណត់ដុំវិញ កំកុទុកចិវក្នុងលំនៅណា ត្រូវនៅក្នុង
 លំនៅនោះ ឬត្រូវនៅទៀបច្បារ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថចាសាឡើយ ។
 លំនៅដែលគេមិនបានកំណត់ដុំវិញទេ កំកុទុកចិវក្នុងលំនៅណា ត្រូវនៅ
 ក្នុងលំនៅនោះ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថចាសាឡើយ ។

[២៧] ម្តប់ឈើរបេសត្រកូលតែមួយ ក្នុងរាល់ថ្ងៃត្រង់ម្តប់ឈើនោះ
 ផ្សាយនៅដុំវិញត្រឹមណា កំកុទុកចិវក្នុងភាគក្នុងម្តប់ ហើយត្រូវនៅត្រឹម
 តែភាគក្នុងម្តប់(នោះ) ។ ម្តប់ឈើរបេសត្រកូលផ្សេងៗគ្នា កំកុមិនត្រូវ
 លះហត្ថចាសាឡើយ ។

[២៨] ដែលហៅថា ទិវល មាន៤បចារកមួយ មាន៤បចារផ្សេងៗ
 គ្នា គឺទិវក្នុងត្រីវិជយវតមានស្រុក ចំនួន៧អង្គនូវដោយដុំវិញ (ទិវល
 នោះ) ហៅថាមាន៤បចារកមួយ លំដាប់តំអង្គនូវនោះទៅ ហៅថា
 មាន៤បចារផ្សេងៗ គ្នា ។

(២៧) វិប្បវត្ត វិប្បវត្តសញ្ញា អញ្ញត្រិ កំកុសម្មតិយា
 ធិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ វិប្បវត្ត វេមនិកោ អញ្ញត្រិ
 កំកុសម្មតិយា ធិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ វិប្បវត្ត
 អវិប្បវត្តសញ្ញា អញ្ញត្រិ កំកុសម្មតិយា ធិស្សត្តិយំ ទា-
 ចិត្តិយំ ។ អប្បចុទ្ធនេ បច្ចុទ្ធលសញ្ញា អញ្ញត្រិ កំកុសម្មតិ-
 យា ធិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អវិស្សដ្ឋិតេ វិស្សដ្ឋិតសញ្ញា
 អញ្ញត្រិ កំកុសម្មតិយា ធិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អនន្ទ
 ធម្មសញ្ញា អញ្ញត្រិ កំកុសម្មតិយា ធិស្សត្តិយំ ទា-
 ចិត្តិយំ ។ អវិនន្ទ វិនន្ទសញ្ញា អញ្ញត្រិ កំកុសម្មតិយា
 ធិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អនន្ទ ធម្មសញ្ញា អញ្ញត្រិ
 កំកុសម្មតិយា ធិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អវិលុត្តេ វិលុត្ត-
 សញ្ញា អញ្ញត្រិ កំកុសម្មតិយា ធិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៧) កំកុសមេចក្កិដំឡាស់ថាចិវវេសន្តោនាប្រាស ត្រី
 ចិវវេសន្តោនាប្រាសហើយ ត្រីនិស្សត្តិយបាចិក្កិយ វៀវេសនិកេបាទកិកុ
 សម្មតិ ។ កំកុសមេចក្កិសន្ស័យ ត្រីចិវវេសន្តោនាប្រាស ត្រីនិស្សត្តិ-
 យបាចិក្កិយ វៀវេសនិកេបាទកិកុសម្មតិ ។ កំកុសំគាល់ថា ចិវេតិខ្លួនមិនបាទ
 នៅប្រាសទេ ត្រីចិវវេសន្តោនាប្រាសហើយ ត្រីនិស្សត្តិយបាចិក្កិយ
 វៀវេសនិកេបាទកិកុសម្មតិ ។ កំកុសំគាល់ថា ចិវេតិខ្លួនបាទដក
 កធំដូនហើយ ត្រីចិវវេសន្តោនាបាទដកកធំដូនទេ ត្រីនិស្សត្តិយ
 បាចិក្កិយ វៀវេសនិកេបាទកិកុសម្មតិ ។ កំកុសំគាល់ថា ចិវេតិខ្លួន
 បាទលេបន៍ហើយ ត្រីចិវវេសន្តោនាបាទលេបន៍ទេ ត្រីនិស្សត្តិយ
 បាចិក្កិយ វៀវេសនិកេបាទកិកុសម្មតិ ។ កំកុសំគាល់ថា ចិវេបាត
 ត្រីចិវវេសន្តោនាបាទទេ ត្រីនិស្សត្តិយបាចិក្កិយ វៀវេសនិកេ
 បាទកិកុសម្មតិ ។ កំកុសំគាល់ថា ចិវេវាស ត្រីចិវវេសន្តោនាបាទ
 វាសទេ ត្រីនិស្សត្តិយបាចិក្កិយ វៀវេសនិកេបាទកិកុសម្មតិ ។
 កំកុសំគាល់ថា ចិវេភ្នំនេះ ត្រីចិវវេសន្តោនាបាទនេះទេ ត្រី
 និស្សត្តិយបាចិក្កិយ វៀវេសនិកេបាទកិកុសម្មតិ ។ កំកុសំគាល់ថា
 ចិវេចាប្បន័យក ត្រីចិវវេសន្តោនាបាទច្បន័យកទេ ត្រីនិស្សត្តិយ
 បាចិក្កិយ វៀវេសនិកេបាទកិកុសម្មតិ ។

[៣០] ទិស្សន្តិយំ ចីវំ អទិស្សន្តិកា បរិកុញ្ញតំ
 អាមត្តំ ទុក្ខន្ទស្ស ។ អវិប្បវត្តេ វិប្បវត្តសញ្ញំ អាមត្តំ
 ទុក្ខន្ទស្ស ។ អវិប្បវត្តេ វេមតិកោ អាមត្តំ ទុក្ខន្ទស្ស ។
 អវិប្បវត្តេ អវិប្បវត្តសញ្ញំ អនាមត្តិ ។

[៣១] អនាមត្តិ អន្តោអរុណោ បទ្ធព្វារិកិ វិស្សន្តិកិ
 ទស្សនំ វិទស្សនិ ទយ្ហតិ អច្ឆិច្ឆិកា កល្យាណិ^(១) វិស្សាសំ
 កល្យាណិ^(២) ភិក្ខុសម្មតិយា ឧឌ្ឍតកស្ស អាទិកក្ខ័-
 កស្សនំ ។

ឧទិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

១-២ ឧ.ម. អណ្តត្តិ ។

[៣០] ភិក្ខុមិនបានលះចំរើដែលជាទិស្សន្តិយ ហើយប្រើប្រាស់
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខន្ទ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ចំរើគឺខ្លួននៅប្រាសហើយ ត្រង់ចំរើ
 ដែលខ្លួនមិនមែននៅប្រាសទេ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខន្ទ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ
 ក្នុងចំរើដែលមិនបាននៅប្រាស ត្រូវអាមត្តិទុក្ខន្ទ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 ចំរើគឺខ្លួនមិនមែននៅប្រាសទេ ត្រង់ចំរើដែលខ្លួនមិនមែននៅប្រាសពិត
 មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

[៣១] ហេតុដែលមិនត្រូវអាមត្តិនោះគឺ ភិក្ខុបានដកអចិដ្ឋានកុស្ត
 ខានក្នុងវិទអរុណា ១ ភិក្ខុបានលះចំរើ ១ ចំរើបាក់ ១ ចំរើវិនាស ១
 ចំរើភ្លើងឆេះ ១ ចំរើរបោរដេរណ្តឹមយក ១ អ្នកដទៃយកដោយស្ម័គ្រស្មាល ១
 ភិក្ខុដែលបានអវិប្បវត្តសសម្មតិវិភិសន្ស ១ ភិក្ខុតត ១ ភិក្ខុដើមបណ្តាតិ ១ ។

សិក្ខាបទំ ២ ចប់ ។

ពត៌យសិក្ខាបទ

[៣២] គេន សមយេន តុន្តោ ភគវំ សាវត្ថិយំ
វិហាតំ ជេតវិន អនាថចិណ្ឌិតស្ស អារមេ ។ គេន
ទោ បន សមយេន អញ្ញតស្ស ភិក្ខុនោ អកាលចិវំ
ឧប្បន្នំ ហោតិ តស្ស តំ ចិវំ កយិរោចំ ទប្បហោតិ ។
អថទោ សោ ភិក្ខុ តំ ចិវំ ឧស្សាបេត្វា បុនប្បន្នំ វិមជ្ជ-
តិ ។ អន្តសា ទោ ភគវំ សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ឌោ
តំ ភិក្ខុំ តំ ចិវំ ឧស្សាបេត្វា បុនប្បន្នំ វិមជ្ជន្តំ ទិស្វាន
យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា តំ ភិក្ខុំ
ឋាននវិច តំស្ស ភិក្ខុ ឥមំ ចិវំ ឧស្សាបេត្វា បុនប្ប-
ន្នំ វិមជ្ជសីតិ ។ ឥនំ មេ ភាន្ត អកាលចិវំ ឧប្បន្នំ

សិក្ខាបទទី ៣

[៣២] សម័យនោ ព្រះគុដ្ឋជាត្វាសំដីមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ
នាវត្តព្រះផេតនន ជាអាកមលេសំអនាថចិណ្ឌិតមហានេស្សិ ជិតក្រុង
សាវត្ថិ ។ ពាលនោធិនំ អកាលចិវំ^(១) កើតឡើងដល់ភិក្ខុ ១ ប្រធាន ឈ្មោះ
បិទប្រាស លុះភិក្ខុនោរដ្ឋិចិវំនោះទៅមិនល្មមគ្រាន់ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនោះ
កិរលើកចិវំនោះឡើង ហើយទាញឱ្យគង់ធ្វើឱ្យយឹតសាច់សម្អាតនោះ
រឿយ ។ ។ ព្រះដីមានព្រះភាគបានយាងទៅកាន់សេនាសនចារិក ទ្រង់
ទតទៅឃើញភិក្ខុនោះកំពុងតែលើកចិវំឡើងទាញរឿយ ។ លុះទ្រង់ទត
ឃើញហើយ ទ្រង់យាងចូលទៅជិត ហើយត្រាស់សួរទៅភិក្ខុនោះ
ថា ខ្នាលភិក្ខុ បានជាអ្នកលើកចិវំឡើងហើយទាញរឿយ ។ នេះគឺ
ព្រោះហេតុអ្វី ។ ភិក្ខុនោះត្រាបបន្តិទូលថា បតិគ្រិព្រះដីមានព្រះភាគ
ដ៏ចម្រើន ទេវជាអកាលចិវំដែលកើតឡើងដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ធ្វើទៅមិនគ្រាន់

• ដីចិវំដែលកើតឡើងក្នុងកាល ១១ វៃ គឺតាំងពីត្រៀមថ្ងៃ ១ រយៗទៅក្នុង ទៅដល់ថ្ងៃ ១៥
កើតថ្ងៃអស្សុជំ នេះជាអកាលចិវំរបស់ភិក្ខុដែលពិតបានប្រាណបិទ ។ ដីកុដ្ឋដែលបានប្រាណ
បិទ អកាលចិវំមានចំណាត់ ៨ វៃ គឺតាំងពីត្រៀមថ្ងៃ ១ រយៗទៅដល់ថ្ងៃ ១៥ កើតថ្ងៃ
អស្សុជំ ។

កយិវមាណំ នប្បហោតិ តេជហំ ឥមំ ចិវំ ឧស្សាបេត្វា
បុនប្បុរំ វិមជ្ជាមិតំ ។ អត្ថំ បន តេ កិក្ខុ ចិវប្បប្បាសាតិ ។
អត្ថំ ភគវតិ ។ អដថោ ភគវ ឯតស្មី ឯនាទេ ឯតស្មី
បករណ ធម្មំ កថំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជា-
នាមំ កិក្ខុវ អកាលចិវំ បដិក្កហេត្វា ចិវប្បប្បាសាយ(១)
ឯកុំបិកុំ ។

[៣៣] តេជ ទោ បន សមយេន កិក្ខុ ភគវតា
អនុញ្ញាតំ អកាលចិវំ បដិក្កហេត្វា ចិវប្បប្បាសាយ(២)
ឯកុំបិកុំ(៣) អកាលចិវំ(៤) បដិក្កហេត្វា អតិវេកមាសំ
ឯកុំបិកុំ ។ តាឯ ចិវវាឯ ចិវវិសេ កណ្តិកាតទ្ធាឯ
តិដ្ឋន្តិ ។ អនុសា ទោ អាយស្មា អាណទោ សេ-
នាសនចាវិកំ អាហិណ្ណោ តាឯ ចិវវាឯ ចិវវិសេ
កណ្តិកាតទ្ធាឯ មិតាឯ(៥) ធិស្មាន កិក្ខុ អាមន្តេសំ
កស្សិមាឯ អាវុសា ចិវវាឯ ចិវវិសេ កណ្តិកា-
តទ្ធាឯ តិដ្ឋន្តិ ។ អញ្ញាតំ អាវុសា ឥតាឯ

១ ឧ.ម. ចិវប្បប្បាសា ។ ២ ឧ.ម. ចិវប្បប្បាសា ។ ៣ ឥតោ ចិវ ឧ.ម. ចេត្តកេស្ត
តេជេត្វ វិស្សតិ ។ ៤ ឧ.ម. អកាលចិវាទិ ។ ៥ ឧ.ម. តិដ្ឋន្តេ ។

ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំព្រះអង្គលើកចិវវេនេទ្បិវិហើយពញារឿយ ។
ដើម្បីឲ្យយឹតសាច់ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានបំណង
នឹងកេចិវវេថមទៀតដែរទេ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមច្រង់ព្រះមគ្គ
ប្រោស មានបំណងដែរ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហេតុសំច្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងកាលនោះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាគរអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យអ្នកទាំងឡាយទទួលនូវអ-
កាលចិវវេហើយទុកដាក់បាន ព្រោះមានសន្ធិវិមថាទីនឹងបានចិវវេថមទៀត ។

[៣៣] សមយេនាឯនំ ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
បានអនុញ្ញាតឲ្យទទួលអកាលចិវវេទុកដាក់បានព្រោះមានសន្ធិវិមថាទីនឹងបាន
ចិវវេថមទៀត ហើយក៏ទទួលអកាលចិវវេទុកដាក់ឲ្យលើសជាង ១ ខែឡើង
ទៅ ។ ចិវវេទាំងនោះក៏ជាប់គ្នាដូចជាបង្កើតនៅលើឈើស្បៀង ។ ព្រះសាមណ្ឌ
ដ៏មានភាយនិមន្តទៅកាន់សេនាសនចាវិក ដូចជាក្រឡេកមើលទៅឃើញ
ចិវវេទាំងឡាយនោះជាប់គ្នាដូចជាបង្កើតនៅលើឈើស្បៀង លុះឃើញ
ហើយក៏ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ (នោះ) ទកស្សថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះចិវវេសេសេលាកណ្តក៏ជាប់គ្នាដូចជាបង្កើតនៅលើឈើស្បៀង(ដូច្នោះ) ។
ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះអកាលចិវវេសេសេយេនិ យេនិទុក

បរេវ អកាលចីវរំ ឧប្បជ្ឈេយ្យ អាគន្ធិមារេន ភិក្ខុនា
 បដិក្កុហេតតំ បដិក្កុហេត្វា ទិប្បមេវ កាមេតតំ ហោ ឧស្ស
 ណារិប្បិ មាសចាមន្តេន ភិក្ខុនា តំ ចីវរំ និក្ខំបិតតំ
 ឧនស្ស ណារិប្បិយា សតិយា បដ្ឋាសាយ កតោ ទេ
 ឧត្តរំ និក្ខំមេយ្យ សតិយាថិ បដ្ឋាសាយ និស្សត្តិយំ
 ខាចិត្តិយន្តំ ។

(៣២) ចិដ្ឋនិក្ខិយស្មី ភិក្ខុនាតំ ភិក្ខុនោ ចីវរំ កតំ វា
 ហោតិ ទដ្ឋំ វា វិទដ្ឋំ វា ឧត្តរំ វា ចីវរកសា វា ឧបច្ឆិណ្ឌ ។
 ឧត្តតស្មី កាបិទេតំ អដ្ឋន្តំ មាតិកាធំ អញ្ញាតកាយ
 មាតិកាយ ឧត្តតំ ហោតិ សន្ស័យ វា អន្តរា ឧត្តតំ
 ហោតិ ។ អកាលចីវរំ ឆាម អនុត្តតេ កាបិទេ ឯកា-
 នសមាសេ ឧប្បន្តំ អត្តតេ កាបិទេ សត្តមាសេ ឧប្បន្តំ
 កាលេបិ អាតិស្ស ទិន្នំ ឯតំ អកាលចីវរំ ឆាម ។

បើកាលចីវរេកើតឡើងចំពោះភិក្ខុ ទាំងភិក្ខុសោតកិគ្រិការ (អកាលចីវ-
 រោ) គ្រូទទួលចុះ លុះទទួលបានហើយ គ្រូរៀនវិវេចឱ្យឆាប់ បើចីវ-
 រោនេះធ្វើមិនគ្រាន់ទេ ភិក្ខុនោះមានបំណងថា នឹងកើតចីវរមកបំពេញឱ្យ
 ចីវរដែលទូរ (នោះ) គ្រូទុកចីវរនោះបាន យ៉ាងយូរបំផុតក្រិម ១ ខែ
 បើទុកឱ្យលើសពី ១ ខែនោះទៅ បើទុកជាមានបំណងថា នឹងកើតចីវរមក
 បំពេញឱ្យគតិដោយ គង់គ្រូនិស្សន្ទិយជាចិត្តិយ ។

[២២] គ្រីវតក្សថា កាលបើចីវរមេសភិក្ខុសម្រេចហើយ
 អធិប្បាយថា ចីវរដែលភិក្ខុធ្វើបានហើយក្តី ចីវរទាន់ក្តី ចីវរខូចក្តី ចីវ-
 រភ្លើងនេះក្តី សេចក្តីចង់បានចីវរជាប់ស្រលះហើយក្តី ។ ពាក្យថា
 កមិនដោះហើយ អធិប្បាយថា កមិនដែលដោះហើយ បណ្តាមាតិកា
 ទាំង ៨ យ៉ាង ដោយមាតិកាណាមួយ ឬពុំពោះដំនុំសន្សំបានដោះហើយ
 ក្នុងចន្លោះ (ឧត្តកមិន) ។ (បើ) ភិក្ខុមិនបានកាលគ្រីវតកមិនទេ ចីវរដែល
 កើតឡើងក្នុងទិកាល ១១ ខែហៅថា អកាលចីវរ (បើ) ភិក្ខុបានកាលគ្រីវ-
 តកមិន ចីវរដែលកើតឡើងក្នុងទិកាល ៧ ខែ ហៅថា អកាលចីវរ បើទុកជា
 អកាលថា ជា កាលចីវរហើយឱ្យក៏ដោយ គង់ហៅថា អកាលចីវរផ្ទុយគ្នា ។

ឧប្បន្នយ្យាតិ ឧប្បន្នយ្យ សន្និដ្ឋានា វា គណនេតា វា ញាតិភោ វា មិគ្គភោ វា មិសុក្កុលភោ^(១) វា អន្តរោ វា ធនេន ។

[៣៤] ភក្កុម្ពាណេនាតិ ក្កុម្ពាណេន បដិក្កុយោតត្ថំ ។ បដិក្កុយោត្ថា ចិប្បមេវ កាវេនត្ថំ ធនាហំ កាវេនត្ថំ ។

[៣៥] យោ ចស្ស ចារិយ្យាតិ កយិវោនំ ឧប្បហោតិ ។ មាសបរមន្តេន កិក្កុយា តំ ចិវំ ចិត្តិមិក្កុយោតិ មាសបរមតា ចិត្តិមិក្កុយោតិ ។ ឧប្បន្នយ្យាតិ ឧប្បន្នយ្យ ចារិយ្យាតិ ។ សតិយា បច្ចាសាយាតិ បច្ចាសា ហោតិ សន្និដ្ឋានា វា គណនេតា វា ញាតិភោ វា មិគ្គភោ វា មិសុក្កុលភោ^(២) វា អន្តរោ វា ធនេន ។

[៣៦] តតោ ចេ ឧត្តរិ ចិត្តិមេយ្យ សតិយាបិ បច្ចាសាយាតិ កនហុច្បន្នេ មូលចិវេ បច្ចាសាចិវំ ឧប្បន្នយ្យាតិ

១ ឧ. ឧ. មិសុក្កុលំ ។ ២ ឧ. ម. មិសុក្កុលំ ។

ពាក្យថា កើតឡើង អធិប្បាយថា ឧប្បិកើតឡើងអំពីសន្និដ្ឋាន អំពីគណនៈក្តី អំពីញាតិក្តី អំពីមិគ្គក្តី អំពីមិសុក្កុលក្តី អំពីទ្រព្យរបស់ខ្លួនក្តី ។

[៣៧] ពាក្យថា ត្រីការ អធិប្បាយថា កាលបើចង់បាន ត្រូវទទួលចុះ ។ ពាក្យថា លុះទទួលចុះហើយត្រូវរៀនសូត្រធ្វើឱ្យចាប់ អធិប្បាយថា ត្រូវធ្វើឱ្យចាប់ក្នុងកេរ្តិ៍ច្បាប់ ។

[៣៨] ពាក្យថា បើចិវេនារខ្លះធ្វើមិនត្រាន់ទេ អធិប្បាយ ថា ចិវេវេផលកិក្កុយោតិហើយមិនត្រាន់ ។ ពាក្យថា កិក្កុនារត្រូវ ទុកចិវេនារបានយ៉ាងយូរមុនគ្រឹម ១ ខែ អធិប្បាយថា កិក្កុត្រូវទុក (ចិវេ) ជាយូរមុនគ្រឹមតែ ១ ខែ ។ ពាក្យថា ដើម្បីនឹងបំពេញឱ្យចិវេ ដែលខ្លះ អធិប្បាយថា ដើម្បីសេចក្តីត្រីការនឹងបំពេញឱ្យចិវេដែលខ្លះ ។ ពាក្យថា បើទុកជាមានបំណង អធិប្បាយថា មានសេចក្តីសន្សឹម ថាចង់បានអំពីសន្និដ្ឋាន អំពីគណនៈក្តី អំពីញាតិក្តី អំពីមិគ្គក្តី អំពីមិសុក្កុល ក្តី អំពីទ្រព្យរបស់ខ្លួនក្តី ។

[៣៩] ពាក្យថា បើទុកឱ្យលើសពី ១ ខែនោះទៅ ទុកជា មានបំណងថាចង់រកចិវេមកបំពេញទៀតក៏ដោយ អធិប្បាយថា កាល បើមូលចិវេ^(១) កើតឡើងក្នុងវិញ្ញាណហើយ បច្ចាសាចិវេ^(២) ក៏កើតឡើង

១ ចិវេនេន ។ ២ ចិវេដែលកើតឡើងដោយសេចក្តីចង់បាននាឯក្រិយ ។

នសាហា កាមភត្ថំ ។ ភ្នំហុប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... និហុប្បន្នេ
 ម្ភលចីវរេ... ចត្តហុប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... បញ្ចាហុប្បន្នេ
 ម្ភលចីវរេ... នាហុប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... សត្តាហុប្បន្នេ
 ម្ភលចីវរេ... អដ្ឋាហុប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... ទវហុប្បន្នេ ម្ភល-
 ចីវរេ... នសាហុប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... បច្ចាសាចីវំ ឧប្បន្ន-
 តិ នសាហា កាមភត្ថំ ។ ឯកានសេ ឧប្បន្នេ ម្ភលចីវ-
 រេ... ផ្កានសេ ឧប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... តោរសេ ឧប្បន្នេ
 ម្ភលចីវរេ... តុន្តរសេ ឧប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... បណ្ណានសេ
 ឧប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... សោឡានសេ ឧប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ...
 សត្តានសេ ឧប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... អដ្ឋានសេ ឧប្បន្នេ
 ម្ភលចីវរេ... ឯក្យចរីសេ ឧប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... វិសេ
 ឧប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ បច្ចាសាចីវំ ឧប្បន្នតិ នសាហា
 កាមភត្ថំ ។ ឯកវិសេ ឧប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ បច្ចាសា-
 ចីវំ ឧប្បន្នតិ នវហា កាមភត្ថំ ។ ផ្ការីសេ ឧប្បន្នេ
 ម្ភលចីវរេ បច្ចាសាចីវំ ឧប្បន្នតិ អដ្ឋាហា កាមភត្ថំ ។
 តេវីសេ ឧប្បន្នេ ម្ភលចីវរេ... សត្តាហា កាមភត្ថំ ។

(ក្នុងវិថូនោវដរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងរាត្រី ១០ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចិវរ
 កើតឡើងបាន ២ ថ្ងៃ... ៣ ថ្ងៃ... ៤ ថ្ងៃ... ៥ ថ្ងៃ...
 ៧ ថ្ងៃ... ៨ ថ្ងៃ... ៩ ថ្ងៃ... ១០ ថ្ងៃ បច្ចាសាចិវរ
 កើតឡើងក្នុងថ្ងៃទី ១០ ភិក្ខុត្រូវធ្វើចិវរឲ្យហើយ ក្នុងរាត្រី ១០
 ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចិវរ កើតឡើងបាន ១១ ថ្ងៃ... ១២ ថ្ងៃ...
 ១៣ ថ្ងៃ... ១៤ ថ្ងៃ... ១៥ ថ្ងៃ...
 ១៧ ថ្ងៃ... ១៨ ថ្ងៃ... ១៩ ថ្ងៃ... ២០ ថ្ងៃ បច្ចាសាចិវរ
 កើតឡើងក្នុងថ្ងៃទី ២០ ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងរាត្រី ១០ ថ្ងៃ ។
 កាលបើមូលចិវរកើតឡើងបាន ២១ ថ្ងៃ បច្ចាសាចិវរកើតឡើង (ក្នុងវិថូ-
 នោវដរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងរាត្រី ៧ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចិវរកើតឡើង
 បាន ២២ ថ្ងៃ បច្ចាសាចិវរកើតឡើង (ក្នុងវិថូនោវដរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់
 ក្នុងរាត្រី ៨ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចិវរកើតឡើងបាន ២៣ ថ្ងៃ បច្ចាសាចិវរកើត
 ឡើង (ក្នុងវិថូនោវដរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងរាត្រី ៧ ថ្ងៃ ។

ចតុត្ថិសេ ឧប្បន្នេ មូលចិរំ... ធាហា ការេតត្ថំ ។
 បញ្ចកិសេ ឧប្បន្នេ មូលចិរំ... បញ្ចហា ការេតត្ថំ ។
 ធាត្ថិសេ ឧប្បន្នេ មូលចិរំ... ចតុហា ការេតត្ថំ ។
 សត្តិសេ ឧប្បន្នេ មូលចិរំ... តិហា ការេតត្ថំ ។
 អដ្ឋិសេ ឧប្បន្នេ មូលចិរំ... ត្ថិហា ការេតត្ថំ ។
 ឯក្ខន្ធាត្ថិសេ ឧប្បន្នេ មូលចិរំ បញ្ចសាចិរំ ឧប្បន្នតិ
 ឯកាហំ ការេតត្ថំ ។ តិសេ ឧប្បន្នេ មូលចិរំ
 បញ្ចសាចិរំ ឧប្បន្នតិ គណហេវ អធិដ្ឋាតត្ថំ វិគ្គេយ្យតត្ថំ
 វិស្សន្តេតត្ថំ ។ ទោ ទេ អធិដ្ឋហេយ្យ វា វិគ្គេយ្យយ្យ វា
 វិស្សន្តេយ្យ វា ឯកត្ថិសេ អរុណ្យក្ខមទេ ធិស្សត្ថិយំ
 ហោតិ ធិស្សន្តិកត្ថំ សន្ស័ស្ស វា គណស្ស វា បុគ្គលស្ស
 វា ។ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ធិស្សន្តិកត្ថំ ។ ទេ ។ ឥត
 ទេ កន្តេ អកាលចិរំ មាសាតិក្ខន្ធា ធិស្សត្ថិយំ ឥតាហំ

កាលបើមូលចិរំកើតទៀងបាន ២២ ថ្ងៃ បញ្ចសាចិរំកើតទៀង (ក្នុងថ្ងៃ
 ទោវេជ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងពេល ២ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចិរំកើតទៀង
 បាន ២៤ ថ្ងៃ បញ្ចសាចិរំកើតទៀង (ក្នុងថ្ងៃទោវេជ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់
 ក្នុងពេល ៤ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចិរំកើតទៀងបាន ២៦ ថ្ងៃ បញ្ចសាចិរំកើ
 តទៀង (ក្នុងថ្ងៃទោវេជ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងពេល ២ ថ្ងៃ ។ កាលបើ
 មូលចិរំកើតទៀងបាន ២៧ ថ្ងៃ បញ្ចសាចិរំកើតទៀង (ក្នុងថ្ងៃទោវេជ)
 ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងពេល ៣ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចិរំកើតទៀងបាន ២៨ ថ្ងៃ
 បញ្ចសាចិរំកើតទៀង (ក្នុងថ្ងៃទោវេជ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងពេល
 ២ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចិរំកើតទៀងបាន ២៩ ថ្ងៃ បញ្ចសាចិរំកើតទៀង
 (ក្នុងថ្ងៃទោវេជ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងពេល ១ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចិរំ
 កើតទៀងបាន ៣០ ថ្ងៃ បញ្ចសាចិរំកើតទៀង (ក្នុងថ្ងៃទោវេជ)
 ភិក្ខុទោត្រូវអធិដ្ឋាន ត្រូវវិស្ស ត្រូវលះបង់ក្នុងថ្ងៃទោវេជ ។ បើភិក្ខុ
 មិនបានអធិដ្ឋានក្តី មិនបានវិក្សក្តី មិនបានលះបង់ក្តី តែអរុណរោទៀង
 ក្នុងថ្ងៃ ៣១ (ចិរំទោ) ត្រូវវិស្សត្ថិយ ភិក្ខុត្រូវលះបង់ដល់សន្ស
 បុគ្គលៈ ឬបុគ្គល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឲ្យឃើញ ភិក្ខុត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។ ទេ ។
 ថាបពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ទេវតាអកាលចិរំរបស់ខ្ញុំ ទុកកន្លងហួស ១ ខែ

សង្ឃស្ស និស្សន្ទិយិកិ ។ បេ ។ ននេយ្យានិ ។ បេ ។
ននេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ នន្ទិទិ ។

[៣៨] វិសកាតេ ឧប្បន្នេ មូលចិវេ បទ្ហាសាចិកំ
ឧប្បន្នតិ វត្តិយោ ច សេសា ហោន្តិ ធន អកាមា
ការាតត្ថំ ។

[៣៩] វាសាតិក្កាន្តេ អនតិក្កាន្តសញ្ញំ និស្សន្ទិយំ
ចាចិក្កិយំ ។ វាសាតិក្កាន្តេ វេមនិកោ និស្សន្ទិយំ ចាចិក្កិ-
យំ ។ វាសាតិក្កាន្តេ អនតិក្កាន្តសញ្ញំ និស្សន្ទិយំ ចាចិក្កិ-
យំ ។ អននិដ្ឋិតេ អនិដ្ឋិតសញ្ញំ អវិកាឃ្យតេ វិកាឃ្យតសញ្ញំ
អវិស្សន្ទិកេ វិស្សន្ទិកសញ្ញំ អនន្នេ នន្នសញ្ញំ អវិនន្នេ
វិនន្នសញ្ញំ អនន្នេ នន្នសញ្ញំ អវិលុត្តេ វិលុត្តសញ្ញំ
និស្សន្ទិយំ ចាចិក្កិយំ ។

ត្រៃនិស្សន្ទិយហើយ ឥច្ឆាវន្តិស្តមលចើរោនេដល់សង្ឃ ។ (ត្រៃវេយ្យាល
វាចិមី មានសេចក្តីផ្តុំគ្នាទាំងសំព្វាច ទំ ១ ក្នុងវត្តជាមួយគ្នានោះ) ។

[៣៨] កាលបើមូលចិវេដែលមានចំណែកមិនស្មើគ្នា^(១) កើត
ឡើងហើយ បច្ចុប្បន្នចិវេកើតឡើងដែរ តែក្រិសាលនៅច្រើន (បើ)
ភិក្ខុមិនចង់ច្នៃទេ ក៏មិនត្រូវធ្វើ (ចិវេនោះឡើយ) ។

[៣៩] ចិវេកន្ទិះទៅទៀតហើយ ភិក្ខុសំគាល់ជាកន្ទិះទៅមែន
ត្រៃនិស្សន្ទិយបាចិក្កិយ ។ ចិវេកន្ទិះទៅទៀតហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តី
សង្ស័យ ត្រៃនិស្សន្ទិយបាចិក្កិយ ។ ចិវេកន្ទិះទៅទៀតហើយ ភិក្ខុសំគាល់
ជាមិនទាន់កន្ទិះទេ ត្រៃនិស្សន្ទិយបាចិក្កិយ ។ ចិវេដែលមិនបានអធិដ្ឋាន
ភិក្ខុសំគាល់ជាបានអធិដ្ឋានហើយ (ក្តី) ចិវេដែលមិនបានវិកប្ប ភិក្ខុ
សំគាល់ជាបានវិកប្បហើយ (ក្តី) ចិវេដែលមិនបានលះចង ភិក្ខុសំគាល់
ជាបានលះចងហើយ (ក្តី) ចិវេដែលមិនបាត់ ភិក្ខុសំគាល់ជាបាត់ (ក្តី)
ចិវេដែលមិនខូចទេ ភិក្ខុសំគាល់ជាខូច (ក្តី) ចិវេភ្លើងមិននេះ ភិក្ខុ
សំគាល់ជាភ្លើងនេះ (ក្តី) ចិវេចោរឥតបានយកទេ ភិក្ខុសំគាល់ជាចោរយក
(ក្តី) ត្រៃនិស្សន្ទិយបាចិក្កិយ (ដួងគ្នាទាំងអស់) ។

* មូលចិវេបច្ចុប្បន្នចិវេដែលមានសាច់ក្រាស់ស្មើមិនស្មើគ្នា ក៏ក្នុងមិនទាន់ដឹងទេជាមួយគ្នា
ជាង យោធា មានចំណែកមិនស្មើគ្នា ។

[២០] ធិស្សត្ថយំ ចិវំ អធិស្សន្តិកា បរិកុញ្ញតំ អាចត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ មាសាទតំក្កន្ត អតំក្កន្តសញ្ញំ អាចត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ មាសាទតំក្កន្ត វេមតំគោ អាចត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ មាសាទតំក្កន្ត អធិក្កន្តសញ្ញំ អាចត្តិ ។

[២១] អចាចត្តិ អន្តោមាសេ អធិដ្ឋតំ វិគាម្យតិ
 វិស្សន្តតិ ធិស្សតិ វិធិស្សតិ ធិស្សតិ អធិដ្ឋតិ កណ្ណាតិ^(១)
 វិស្សាសំ កណ្ណាតិ^(២) ឧប្បត្តកាស្ស អាធិកម្មតិកាស្សាតិ ។

ធិស្សតិកា ធិស្សតិ ។

១ ២ ឧ. ឧ. កណ្ណាតិ ។

[២០] ភិក្ខុមិនបានលចើរដែលជាធិស្សត្ថិយ ហើយប្រើប្រាស់
 ក្រវីតាចត្តិកុដ ។ ចិវំមិនទាន់កន្លងទៅទៀតទេ ហើយភិក្ខុសំគាល់ថា កន្លង
 ទៅហើយ ក្រវីតាចត្តិកុដ ។ ចិវំមិនទាន់កន្លងទៀតទេ ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សន្សំយ ក្រវីតាចត្តិកុដ ។ ចិវំមិនទាន់កន្លង ទ ទៀត ភិក្ខុសំគាល់ថា
 មិនទាន់កន្លងមែន មិនក្រវីតាចត្តិកុដ ។

[២១] ករៈសំផៃធិអធិមិនមានភាបត្តិ គឺ ភិក្ខុបានអធិដ្ឋតិចិវំតោ
 កុដិកេធិមួយទៀត បានវិកប្បចិវំ ១ បានលះ ១ ចិវំបាត់ ១ ចិវំទូច ១
 ចិវំភ្លេងតែ ១ ចិវំដែលចោលដេណ្ឌីមយកទៅ ១ គេយកចិវំដោយសេច-
 ក្តីសិច្ចសាល ១ ភិក្ខុធម ១ ភិក្ខុរដិមបណ្ណតិ ១ ។

សិព្វាទទី៣០ចំ ។

បត្តសិក្ខាបទី

(៤២) តេជ សមយេន ពុទ្ធា កតវា សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវិនេ អនាថចិណ្ឌិតស្ស អាវាមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស បុរាណ-
ទុតិយិកា ភិក្ខុនិសុ បព្វជិតា ហោតិ ។ សា ភិក្ខុនិ(១)
អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស សន្តិកេ អភិក្ខុណំ អាគច្ច-
តិ ។ អាយស្មាបិ ឧទាយិ តស្ស ភិក្ខុនិយា សន្តិកេ
អភិក្ខុណំ កច្ចតិ ។ តេជ ទោ បន សមយេន
អាយស្មា ឧទាយិ តស្ស ភិក្ខុនិយា សន្តិកេ កត្តវិស្សត្តំ
ករោតិ ។ អថទោ អាយស្មា ឧទាយិ បុព្វសមយំ
និវាសេត្វា បត្តចិវិមាធាយ យេន សា ភិក្ខុនិ តេជុប-
សន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា តស្ស ភិក្ខុនិយា បុរោ អន្តជានំ
វិវិត្វា អាសនេ និសីទិ ។ សាបិ ទោ ភិក្ខុនិ អាយ-
ស្មតោ ឧទាយិស្ស បុរោ អន្តជានំ វិវិត្វា អាសនេ
និសីទិ ។ អថទោ អាយស្មា ឧទាយិ សារត្តា ។(២)

១១. ម ធាតុកេសុ ១ ទំស្សតំ ។ ២ ខ. ឧ. សារញោ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(៤២) សមយេនាះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ទៅ
រក្ខត្រះជេតពន បេសំអនាថចិណ្ឌិតសេដ្ឋិទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រាទោះឯង
មានស្រីជាបុរាណទុតិយិការបេសំ ទាយិភិក្ខុនិមានកាយុ ឬសក្កនិសំណាក់
មានភិក្ខុនិ ។ មានភិក្ខុនិទោះវេនិមកកាន់សំណាក់ ទាយិភិក្ខុនិមានកាយុ
ជារឿយ ។ បំវៃណកមាន ទាយិភិក្ខុនិមានកាយុក៏វែនិវេទកាន់សំណាក់
មានភិក្ខុនិទោះជារឿយ ។ វែន ។ វៃណទោះឯង ទាយិភិក្ខុនិមាន
កាយុបំវៃណកក្នុងសំណាក់មានភិក្ខុនិទោះ ។ បំវៃណទោះ ទាយិ
ភិក្ខុនិមានកាយុ កិស្សិកផណ្តប់រួចយកបាត្រនីមិវេ ចូលសំវែនទៅ
កេទិវៃណមានភិក្ខុនិទោះទៅ ក្នុងវៃណត្រឹកត្រហម លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏អន្តិយលើកាសនៈមានមុខមានភិក្ខុនិទោះ បើអន្តិជាត
ចម្បិញ ។ ឯមានភិក្ខុនិទោះ ក៏អន្តិយលើកាសនៈមានមុខ ទាយិដ៏មានកាយុ
បើអន្តិជាតចម្បិញវែន ។ វៃណទោះ ទាយិភិក្ខុនិមានកាយុមានក្រមែក

តស្សា កិក្ខុនិយោ អង្គជាន់ ឧបទ័យ្យាយំ ។ តស្ស អង្គ-
 ជានិក្ខេត្តា^(១) អសុចិ មុត្តិ ។ អថទោ អាយស្មា ឧទាយិ តំ
 កិក្ខុនំ ឯតទេវេច កច្ច កតិចំ ឧទកំ អាហារ អង្គវាស-
 កំ លោកិស្សាមិកិ ។ អាហារយ្យ អហាមេវ លោកិស្សាមិកិ ។
 អថទោ^(២) សា^(៣) កិក្ខុនិ^(៤) តស្ស^(៥) តំ អសុចិ ឯតទេសំ
 មុទេន អត្តហេសិ ឯតទេសំ អង្គជានេ មក្ខិមិ ។ សា
 តេន កត្តំ កស្មិ ។ កិក្ខុនិយោ វិវាហាសុ អយំ
 កិក្ខុនិ អព្រិហ្មចារិចំ អយំ កត្តិចំតំ^(៦) ។ ទាហំ អយ្យ
 អព្រិហ្មចារិចំតំ ។ អថទោ^(៧) សា^(៨) កិក្ខុនិ^(៩) កិក្ខុនិចំ ឯត-
 មត្តំ អាហារេសុ ។ កិក្ខុនិយោ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តិ វិចារេច្ឆិ
 កតិចំ ហិ ទាម អយ្យ ឧទាយិ កិក្ខុនិយោ បុរាណចិវំ
 លោកិយេស្សតិកិ ។ អថទោ តា កិក្ខុនិយោ កិក្ខុនំ ឯត-
 មត្តំ អាហារេសុ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ
 ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តិ វិចារេច្ឆិ កតិចំ ហិ ទាម អាយស្មា
 ឧទាយិ កិក្ខុនិយោ បុរាណចិវំ លោកិយេស្សតិកិ ។

១ លេខ ៩ ចញ្ញាយិ ។ ២-៣-៤-៥ លេខ ៩ ទិស្សន្តិ ។ ៦ ១. ២. ៣. អព្រិហ្មចារិចំ
 អយំ កិក្ខុនិ កត្តិចំតំ ។ ៧-៨-៩ លេខ ៩ ចញ្ញាយិ ។

កិសុទ្ធិមើលទៅអង្គជានិក្ខុនិទោះ ។ ទឹកអសុចិកិយុទ្ធកិកិអង្គជាន
 របស់ ។ ទាយិកិកុនោះ ។ លំដាប់នោះ ។ ទាយិកិកុនិទានអាយុកិទិយាយទៅ
 ទិកិកុនិទោះថា ទៃប្តូរស្រី ឯងចូរទៅទាយកទឹកមក អញទិកិលាងស្បូន ។
 ទានិកិកុនិទោះតបវិញថា លោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ឱ្យស្បូនមកខ្ញុំវិញ
 ខ្ញុំទិកិលាងប្រអេន ។ វេលានោះឯង ទានិកិកុនិទោះ ក៏បាទយកទឹកអសុចិ
 របស់ ។ ទាយិកិកុនោះបន្តិចជាក៏មិនមាត់ យកបន្តិចជាក៏មិនអង្គជាន ។ ទាន
 ិកុនិទោះក៏មានគំរោយសារទឹកអសុចិទោះ ។ ពួកទានិកិកុនិកិទិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ទានិកិកុនិទោះ មិនមែនប្រព្រឹត្តមិជីប្រសើរទេ ទើបបាទទាន
 ិកុនិទោះមានគភ៌ ។ ទានិកិកុនិទោះតបវិញថា ម្ចាស់ទានិកិកុនិទោះ ខ្ញុំខ្ញុំ
 មិនបាទប្រព្រឹត្តមិជីប្រសើរទេ ។ វេលានោះ ទានិកិកុនិទោះបាទប្រាប់
 សេចក្តីខ្ញុំដល់ទានិកិកុនិទោះ ។ ទានិកិកុនិទោះទានិកិកុនិទោះ ក៏លើកទោស
 កិរដ្ឋិល បន្តិចប្រាប់ថា មិនសមបើលោកម្ចាស់ ។ ទាយិ ប្រើទានិកិកុនិទោះ
 លាងចិវំចាស់ (របស់ខ្លួនសោះ) ។ លំដាប់នោះ ពួកទានិកិកុនិទោះនោះ
 បាទប្រាប់សេចក្តីខ្ញុំដល់កិកុនិទោះ ។ ពួកកិកុនិទោះដែលមានប្រាថ្នា
 ភិច ។ មេ ។ ពួកកិកុនិទោះក៏លើកទោស កិរដ្ឋិល បន្តិចប្រាប់
 ថា អ្នកបើដៃ ។ ទាយិដ៏មានអាយុប្រើទានិកិកុនិទោះលាងចិវំចាស់ ។

អថចោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតមន្តំ អាហោចសុំ ។
 អថចោ ភក្កវ ។ បេ ។ អាមស្សន្តំ ឧទាយី បដិប្បន្តិ
 សទ្ធិំ កំរ ត្វំ ឧទាយី ភិក្ខុនិយា បុរណាចិវំ លោ-
 វាមេសិទិ ។ សទ្ធិំ ភក្កវតិ ។ ញាតិកា តេ
 ឧទាយី អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភក្កវតិ ។
 អញ្ញាតិកា មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជាតាតិ
 បដិវ្រប់ំ វា អប្បដិវ្រប់ំ វា តាសាទិកំ វា អប្បសា-
 ទិកំ វា តត្ថ យិ តាម ត្វំ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ
 ភិក្ខុនិយា បុរណាចិវំ លោវាមេស្សសិ ទេតិ លោម-
 បុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ បសន្នាធំ វា
 កិយ្យោភាវិយ ។ បេ ។ ឯវត្ត បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាម យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ
 ភិក្ខុនិយា បុរណាចិវំ លោវាមេយ្យ វា រជាមេយ្យ វា
 អាតោជាមេយ្យ វា និស្សន្ទិយំ ខាចិក្ខិយន្តិ ។

ត្រាតាះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ បានក្រាបទូលសេចក្តីខ្ចុះដល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ទ្រង់ស្តេចទាយី
 ភិក្ខុដ៏មានអាយុវែង ម្ចាស់ទាយី ពួកអ្នកបានប្រើធានភិក្ខុនិយាឯចិវ
 ចាស់ បែនឬ ។ ទាយីក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មែន ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទាយី ធានភិក្ខុនិយា
 ត្រូវបានប្រើមិនមែនជាញាតិទីបីអ្នកទេ ។ ទាយីក្រាបទូលថា សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (ធានភិក្ខុនិយា) មិនត្រូវជាញាតិទីបីព្រះអង្គ
 ទេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា នែមោយបុរស ផនមិនមែនជា
 ញាតិ មិនស្គាល់អំពើសមគួរប្រើមិនសមគួរ អំពើទាំងអស់សេចក្តីជ្រះថ្លា
 ឬមិនទាំងអស់សេចក្តីជ្រះថ្លារបស់ធានភិក្ខុនិយាដែលមិនមែនជាញាតិ (នោះ
 ទេ) នែមោយបុរស មិនសមបើអ្នកទៅប្រើធានភិក្ខុនិយាដែលមិនមែនជា
 ញាតិឲ្យលាងចិវចាស់សោះ នែមោយបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើទេ
 មិនមែនទាំងអស់ស្រដៀងដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើយ ឬមនុស្ស
 ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើយទៀត(នោះ) ទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រាស់ដឹងឡើងខ្ពស់ក្នុងបទនេះ យ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុណាមួយ ប្រើធានភិក្ខុនិយាដែលមិនមែនជាញាតិឲ្យលាងក្តី ឲ្យ
 ជ្រលក់ក្តី ឲ្យគត់ឬបាត់ក្តី ឲ្យចិវចាស់ ភិក្ខុនោះ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិក្ខិយ ។

[២៣] យោ មធាតិ យោ យោធិសោ ។ មេ ។ កិក្ខុតិ
 ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មំ អត្ថេ អជិប្បេតោ កិក្ខុតិ ។ អញ្ញា-
 តិកា ធាម មាតិទោ វា មិតិទោ វា យាវ សត្តមា បិតាម-
 ហយុតា អសម្ពុតា ។ កិក្ខុចិ ធាម ទុកតោ សាធុរ
 ឧបសម្ពុតា ។ បុរណាចិវិ ធាម សតី ឱវត្តិមិ សតី
 ចារុតិមិ ។ យោវតិ^(១) អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ យោតិ^(២)
 ធិស្សត្តិយំ ហោតិ ។ រដាតិ អាណាមេតិ^(៣) អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ វត្តិ^(៤) ធិស្សត្តិយំ ហោតិ ។ អាតោដេហិតិ
 អាណាមេតិ^(៥) អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សតី ចាណំប្បហារិ^(៦)
 វា បុត្តេប្បហារិ^(៧) វា ធិន្ទ ធិស្សត្តិយំ ហោតិ ធិស្សត្តិទត្ថំ
 សធុរស្ស វា គណស្ស វា បុត្តលស្ស វា ។ វិវត្តា មម
 កិក្ខុរេ ធិស្សត្តិទត្ថំ ។ មេ ។ ឥទំ មេ កន្តេ បុរណាចិវិ

១ ក. យោចេយ្យតិ យោវហិតិ អាណាមេតិ ។ ២ ក. យោវចិតិ ។ ៣ ក. ដោចេយ្យតិ
 យោហិតិ អាណាមេតិ ។ ៤ ក. វត្តិ ។ ៥ ក. សេយ្យតិ យោចេយ្យតិ អាណាមេតិ ។
 ៦ ពណិប្បហារេតិ ពណា ។ ៧ បុត្តេប្បហារេតិ ពណា ។

[២៣] ត្រីវិភាគយោ កិក្ខុណាមួយ (ត្រីវិភាគយោ តាំងពី) ទាន
 អធិប្បាយត្រីវិភាគមទ ១ ក្នុងបុរាណកណ្តាលហើយ ។ ទានកិក្ខុ
 ដែលសតទានជាប់ទន់គ្នាដំបូងចំណែកទានមហាក្ខិ ដំបូងចំណែកទានមិកាក្ខិ
 ដល់ដល់គ្នាដំបូងដំបូងជាតំរង់ វា ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ ដែល
 ហៅថា ទានកិក្ខុ (ទានសំដៅយក) ស្រីដែលទានរបស់ម្សាត្តិ
 សំណាក់សង្ឃទានិក (កិក្ខុសង្ឃទានិកកិក្ខុសង្ឃ) ។ សម្ពត្តិដែលកិក្ខុស្រ្ត
 ម្តងក្តី ផ្សេងម្តងក្តី ហៅថា ចិវិចាស ។ កិក្ខុប្រិទានិកកិក្ខុថា ទានចូរ
 លាតិចិវិទ្យាភត្តា (យ៉ាងនេះ) ត្រូវតាមកិក្ខុក្នុង ។ ចិវិដែលទានកិក្ខុ
 លាតិចិវិទ្យាភត្តា ជាធិស្សត្តិយ ។ កិក្ខុបន្តិបទានិកកិក្ខុថា ទានចូរត្រី-
 លក់ចិវិទ្យាភត្តា ត្រូវតាមកិក្ខុក្នុង ។ ចិវិដែលទានកិក្ខុដែលកំហើយ
 នោះជាធិស្សត្តិយ ។ កិក្ខុប្រិទានិកកិក្ខុថា ទានចូរទោកចិវិទ្យាភត្តា ត្រូវ
 តាមកិក្ខុក្នុង ។ កាលបើចិវិដែលទានកិក្ខុយកមកទោកដោយដៃក្តី
 ដោយដៃមន្តិ អស់ក្តីតម្កល់ ចិវិនោះជាធិស្សត្តិយ កិក្ខុត្រូវលះចិវិនោះ
 ដល់ដំបូងសង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្ចាស់កិក្ខុទានិកមួយ កិក្ខុត្រូវ
 លះចិវិយ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ថា មតិត្រិទ្រសង្ឃដំបូង ចិវិចាសនេះ

អញ្ញាតិកាយ កិក្ខុខិយោ រោហិមិតំ ធិស្សន្តិយំ វគោហំ
សធុស្ស ធិស្សន្តិយំ ។ បេ ។ ទទេយ្យានិ ។ បេ ។
ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មិតំ ។

[៤៤] អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរាណចិវិ
រោហិមេតិ ធិស្សន្តិយំ រោហិមិតំ ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញា-
តិកសញ្ញិ បុរាណចិវិ រោហិមេតិ រោហិមេតិ ធិស្សន្តិយេន
អាមន្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរា-
ណចិវិ រោហិមេតិ អាតោដាមេតិ ធិស្សន្តិយេន អាមន្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរាណ-
ចិវិ រោហិមេតិ រោហិមេតិ អាតោដាមេតិ ធិស្សន្តិយេន
អាមន្តិ ទិដ្ឋិ ទុក្ខដាដំ ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិក-
សញ្ញិ បុរាណចិវិ រោហិមេតិ ធិស្សន្តិយំ រោហិមិតំ ។
អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរាណចិវិ រោហិមេតិ
អាតោដាមេតិ ធិស្សន្តិយេន អាមន្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរាណចិវិ រោហិមេតិ

ប្តីប្រាណាប្រិភាតិកុម្មិមិទមេនជាញាតិទ្យលាទ ជាធិស្សន្តិយោហិយ ខ្ញុំស្រម
លរចិវិទេដលំដំនុសធិ ។ (ត្រង់បេយ្យាលចាំបី មានអតិច្ច្យយ
ត្រង់សិក្ខាបទទី ១ កុម្មិវគ្គជាមួយគ្នានេះហើយ) ។

[៤៥] នាងកិក្ខុខិមិទមេនជាញាតិ កិក្ខុដីធិច្យាសថា មិទមេន
ជាញាតិ ហើយប្រិទ្យលាទ ខ្ញុំចិវិរោសំ ត្រិទិស្សន្តិយបាចិត្តិយ ។
នាងកិក្ខុខិមិទមេនជាញាតិ កិក្ខុដីធិច្យាសថាមិទមេនជាញាតិ ហើយ
ប្រិទ្យលាទ ទ្យជ្រលកំ ខ្ញុំចិវិរោសំ ត្រិកាបត្តិទុក្ខដ ទិវ
ធិស្សន្តិយ ។ នាងកិក្ខុខិមិទមេនជាញាតិ កិក្ខុដីធិច្យាសថាមិទមេន
ញាតិ ហើយប្រិទ្យលាទ ទ្យបោក ខ្ញុំចិវិរោសំ ត្រិកាបត្តិទុក្ខដ
ទិវធិស្សន្តិយ ។ នាងកិក្ខុខិមិទមេនជាញាតិ កិក្ខុដីធិច្យាសថា
មិទមេនញាតិ ហើយប្រិទ្យលាទ ទ្យជ្រលកំ ទ្យបោក ខ្ញុំចិវិរោសំ
ត្រិកាបត្តិទុក្ខដ ទិវធិស្សន្តិយ ។ នាងកិក្ខុខិមិទមេន
ជាញាតិ កិក្ខុដីធិច្យាសថាមិទមេនញាតិ ហើយប្រិទ្យជ្រលកំ
ខ្ញុំចិវិរោសំ ត្រិទិស្សន្តិយបាចិត្តិយ ។ នាងកិក្ខុខិមិទមេនជាញាតិ
កិក្ខុដីធិច្យាសថាមិទមេនញាតិ ហើយប្រិទ្យជ្រលកំ ទ្យបោក
ខ្ញុំចិវិរោសំ ត្រិកាបត្តិទុក្ខដ ទិវធិស្សន្តិយ ។ នាងកិក្ខុខិមិ
ទមេនជាញាតិ កិក្ខុដីធិច្យាសថាមិទមេនញាតិ ហើយប្រិទ្យជ្រលកំ

លោកមេតិ វិស្សត្តិយេន អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរណាចិវំ រជាមេតិ
 អាគោជាមេតិ លោកមេតិ វិស្សត្តិយេន អាមត្តិ វិទ្ធិ
 ទុក្ខដាធំ ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរ-
 ណាចិវំ អាគោជាមេតិ វិស្សត្តិយេន ចាចិវិយំ ។
 អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរណាចិវំ អាគោ-
 ជាមេតិ លោកមេតិ វិស្សត្តិយេន អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរណាចិវំ អាគោ-
 ជាមេតិ រជាមេតិ វិស្សត្តិយេន អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរណាចិវំ អាគោជា-
 មេតិ លោកមេតិ រជាមេតិ វិស្សត្តិយេន អាមត្តិ វិទ្ធិ
 ទុក្ខដាធំ ។ អញ្ញាតិកាយ វេទតិកោ ។ មេ ។ អញ្ញា-
 តិកាយ ញាតិកសញ្ញិ ។ មេ ។ អញ្ញាស្ស បុរណាចិវំ
 លោកមេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ វិសីននប្បទុក្ខាលំ
 លោកមេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ វិកកោ ទុបសម្បត្តាយ

ឲ្យលាភ ខុចិវិចាសំ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ វិទិវិស្សត្តិយ ។
 ខាងភិក្ខុវិមិទិមនជាញាតិ ភិក្ខុវិទិច្ចាសំថាមិទិមនញាតិ ហើយប្រិ
 ឲ្យជ្រលក់ ឲ្យបោក ឲ្យលាភ ខុចិវិចាសំ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដតិ
 វិទិវិស្សត្តិយ ។ ខាងភិក្ខុវិមិទិមនជាញាតិ ភិក្ខុវិទិច្ចាសំថា
 មិទិមនញាតិ ហើយប្រិឲ្យបោក ខុចិវិចាសំ ត្រៃវិស្សត្តិយ
 បាចិវិយ ។ ខាងភិក្ខុវិមិទិមនជាញាតិ ភិក្ខុវិទិច្ចាសំថាមិទិមនញាតិ
 ហើយប្រិឲ្យបោក ឲ្យលាភ ខុចិវិចាសំ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ
 វិទិវិស្សត្តិយ ។ ខាងភិក្ខុវិមិទិមនជាញាតិ ភិក្ខុវិទិច្ចាសំ
 ថាមិទិមនញាតិ ហើយប្រិឲ្យបោក ឲ្យជ្រលក់ ខុចិវិចាសំ ត្រៃ
 ភាបត្តិទុក្ខដ វិទិវិស្សត្តិយ ។ ខាងភិក្ខុវិមិទិមនជាញាតិ
 ភិក្ខុវិទិច្ចាសំថាមិទិមនញាតិ ហើយប្រិឲ្យបោក ឲ្យលាភ
 ឲ្យជ្រលក់ ខុចិវិចាសំ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដតិ វិទិវិស្សត្តិយ ។
 ខាងភិក្ខុវិមិទិមនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ខាង
 ភិក្ខុវិមិទិមនជាញាតិ ភិក្ខុវិទិច្ចាសំថាមិទិមនញាតិ ។ មេ ។
 ហើយប្រិឲ្យលាភ ខុចិវិចាសំរបស់ភិក្ខុដទៀត ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុប្រិ (ខាងភិក្ខុវិមិទិមនជាញាតិ) ឲ្យលាភសម្តែងវិសិទ្ធិខំនិឿន
 កម្រាម ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុប្រិខាងភិក្ខុវិទិច្ចាសំថាមិទិមនញាតិ

លោកយោង អាជ្ញាធិ ឧត្តមស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ជាតិ-
 កសសញ្ញា អាជ្ញាធិ ឧត្តមស្ស ។ ញាតិកាយ វេជ្ជសាស្ត្រ
 អាជ្ញាធិ ឧត្តមស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសសញ្ញា
 អនាមត្តិ ។

(២៨) អនាមត្តិ ញាតិកាយ លោកយោង អញ្ជាតិកា
 ឧត្តមស្ស លោក អនុសា លោក អនុសា លោកយោង
 ចំរើ ឧបេត្តា អញ្ជា បរិច្ចាគ លោកយោង សិក្ខាសាលា
 សាមណេរយា ឧប្បត្តកស្ស អាទិកាប្រឹកស្សានិ ។

ធានាសិទ្ធិរបស់យើង ។

ឲ្យលាងត្រូវតាមក្តីខ្ពង់ ។ ខាងក្តីខ្ពង់ជាញាតិ ក៏កុស្តាល់ជាមិនមែន
 ញាតិ ត្រូវតាមក្តីខ្ពង់ ។ ខាងក្តីខ្ពង់ជាញាតិ ក៏កុស្តាល់សេចក្តីសន្សំយ
 ត្រូវតាមក្តីខ្ពង់ ។ ខាងក្តីខ្ពង់ជាញាតិ ក៏កុស្តាល់ជាញាតិ មិន
 ត្រូវតាមក្តីខ្ពង់ ។

(២៩) កាមត្តិ (មិនមានដល់ក៏កុស្តាល់ ៨ យ៉ាង) គឺ ខាងក្តីខ្ពង់
 ដែលជាញាតិរបស់ក្តី កំណត់លាងចំរើរបស់ក្តី ហើយស្រាប់តែមាន
 ខាងក្តីខ្ពង់ដែលមិនមែនជាញាតិ មកយកចំរើពីខាងក្តីខ្ពង់នោះ
 ទៅលាងឲ្យ ១ ខាងក្តីខ្ពង់ឃើញចំរើរបស់ក្តីមានមន្តិលសៅហ្មង ហើយ
 យកមកលាងឲ្យមិនបាច់ប្រើ ១ ក៏កុស្តាល់ប្រើខាងក្តីខ្ពង់ឲ្យលាងចំរើដែល
 មិនបាច់ប្រើប្រាស់ ១ ក៏កុស្តាល់ប្រើខាងក្តីខ្ពង់ឲ្យលាងត្រឡប់ត្រាងទៀត
 ក្រៅពីចំរើ ១ ក៏កុស្តាល់ប្រើខាងក្តីខ្ពង់ឲ្យលាងចំរើឲ្យ ១ ក៏កុស្តាល់ប្រើសាមណេរ
 ឲ្យលាងចំរើឲ្យ ១ ក៏កុស្តាល់ ១ ក៏កុស្តាល់បញ្ជាក់ ១ ។

បញ្ចមសំក្កាបទំ

(៤៦) គេន សមយេន ទុរោ អកក រាជគោ វិហាតិ
វេជ្ជវេន កាលទ្ធកតិវបេ ។ គេន ទោ ចន សមយេន
ឧប្បលវណ្ណា កិក្កុនិ សាវត្ថិយំ វិហាតិ អន្ធរេ ។
វរដោ ឧប្បលវណ្ណា កិក្កុនិ បុព្វណ្ណសមយំ និវសេត្តា
បន្តិវរាជាយ សាវត្ថិ មិណ្ណាយ ចាវសិ សាវត្ថិយំ
មិណ្ណាយ ចាវត្តា បន្តាភត្ថំ មិណ្ណាចាតប្បដិក្កត្តា យេន
អន្ធរំ គេនុបសម្ព័មំ និវរិហារាយ មន្ធរំ អន្ធរា-
ហេត្វា អញ្ញាតស្មី រុត្តាម្មលេ និវរិហារំ និសិទំ ។ គេន
ទោ ចន សមយេន គោរា កតកម្មា តាវ វង្ស
មំសំ គោហត្វា អន្ធរំ ចាវសិសុ ។ អន្ធរា ទោ
ចោរកាមណិកោ ឧប្បលវណ្ណំ កិក្កុនិ អញ្ញាតស្មី រុត្តា-
ម្មលេ និវរិហារំ និសិទ្ធំ ។ និស្វានស្ស វតនហោ-
សិ សរេ មេ បុត្តភាតិកា(១) បស្សិស្សន្តិ វិហាប-
យិស្សន្តិ វេបំ កិក្កុនិទ្ធិ អញ្ញាន មក្កេន អគមាសិ ។

• ៤. ឧ. បុត្តភាតិកា ។

សិក្ខាបទទី ៥

(៤៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុ
វេជ្ជវេនកាលទ្ធកតិវបេន ទៀបក្រុងវង្សន្ទ័រ ។ គ្រានោះឯង នាងឧប្ប-
លវណ្ណាកិក្កុនិនៅក្នុងអន្ធរេ ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ វេលានោះឯង នាងឧប្ប-
លវណ្ណាកិក្កុនិ លុះពេលព្រឹកឡើង ក៏មានស្បៀកដណ្តប់រួចនាំយកបាត
និងចីវរបួលទៅឯក្រុងសាវត្ថិដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះដើរទៅបិណ្ឌបាតក្នុ
ក្រុងសាវត្ថិ រួចទ្រប្រប់កអំពីបិណ្ឌបាតក្នុងកាលជាវាងក្រាយនៃកត្ត
ហើយក៏ចូលសំដៅទៅក្នុងអន្ធរេ (វត្តនិង្ទ) ដើម្បីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ
លុះចូលទៅដល់វត្តអន្ធរេហើយ ក៏អង្គុយសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃទៀបគល់
ឈើនីមួយ ។ សម័យនោះឯង មានពួកចោរអ្នកធ្វើរូបចោរកម្ម បាន
សម្លាប់មេភាទ អាយកសាច់រួចនាំយកចូលទៅកាន់វត្តអន្ធរេ ។ ឯម
ចោរជាធំបានក្រឡេកមើលទៅឃើញនាងឧប្បលវណ្ណាកិក្កុនិ កំពុងអង្គុយ
សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃទៀបគល់ឈើនីមួយ ។ លុះឃើញហើយចោរនោះក៏
មានសេចក្តីត្រិះរិះថា បើប្រសិនណាពួកចោរជាគូនិងបងប្អូនអញឃើញ
នាងកិក្កុនិទេហើយ មុនជាងនឹងប្រៀនប្រៀននាងកិក្កុនិទេមិនខាន (លុះគិត
យ៉ាងនេះហើយ) មេចោរក៏នាំពួកចោរចាំនោះដើរទៅកាមថ្ងៃវេលាថ្ងៃ

អថទោ សោ លោកាមណិកោ មិសេ បុគ្គ វេទិសាធិ
 គហេត្វា បណ្ណេន បុដ្ឋំ^(១) តទ្ធិត្វា ឧប្បលវណ្ណាយ
 ភិក្ខុនិយា អវិទូវេ កុក្កេ អាណត្តេត្វា យោ បស្សតិ
 សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទំន្នំយេវ ហាត្វតំ វត្តា
 បញ្ញាមិ ។ អស្សោសិ ទោ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនិ
 សមាធិត្តា វុដ្ឋហិត្វា ឧស្ស លោកាមណិកេស្ស វេទិ
 វាចំ ភាសមាណស្ស ។ អថទោ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនិ
 តំ មិសំ គហេត្វា ឧបស្សយំ អគមាសិ ។ អថទោ
 ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនិ តស្ស វត្តិយា អត្ថយេន តំ
 មិសំ សម្មាទេត្វា ឧត្តពសន្តេន កណ្តិកំ តទ្ធិត្វា
 វេហាសិ អត្តកត្វា វេឡារិទេ បត្តដ្ឋាសិ ។

[៤៧] តេន ទោ បទ សមយេន កគវា កាមំ
 មិណ្ណាយ បរិដ្ឋា ហោតិ ។ អាយស្មា ឧនាយំ
 ឌិហិយកោ ហោតិ វិហារទាលោ ។ អថទោ ឧប្ប
 លវណ្ណា ភិក្ខុនិ យេនាយស្មា ឧនាយំ តេធមសន្តមិ
 ឧបសន្តមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧនាយំ ឯតទរាច កហំ ករុ
 កគវាតិ ។ បរិដ្ឋា កតិធំ កគវា កាមំ មិណ្ណាយាតិ ។

១ ឧ. ម. បណ្ណបុគ្គំ ។

វេហាទោធិន មេហោទោភាយមិដុសាចំគប្បិច្ឆេស្រចេហើយ កំយក
 សាចំយានិល្អ ខ្ជប់នីស្សិករឈើយកទៅឱ្យនិទិដើមឈើដ៏គនាទី បុរស
 វណ្ណាភិក្ខុនិ ហើយពោលថា នរណាមួយ ទោះបីជាសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍
 ក្តី បានឃើញដុសាចំដែលអញទុកឱ្យនេះហើយ ចូរនាំយកទៅចុះ រួច
 ហើយក៏ចេញដើរទៅ ។ នាទី បុរសវណ្ណាភិក្ខុនិ ចេញពីសមាធិហើយ
 បានឮសំដីនេះរបស់មេហោទៅដែលកំពុងពោលនោះ ។ លំដាប់នោះ
 នាទី បុរសវណ្ណាភិក្ខុនិក៏បានយកសាចំនោះទៅឯកន្លែងទៅរបស់ខ្លួន ។
 វេហាទោធិន នាទី បុរសវណ្ណាភិក្ខុនិ លុះកន្លងកិច្ចានោះទៅហើយ
 នាទីក៏ចាត់ចែងយកសាចំនោះមកវេចជាប្លែងដោយបីតា ចូរហើយក៏
 ហោះទៅឯពាសាស ទៅចុះក្នុងវត្តវេទ្យាន ។

[៤៨] សម័យនោះធិន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់យាង
 ចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ពាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុជាអ្នក
 ទៅចាំក្បាលវត្ត ។ លំដាប់នោះ នាទី បុរសវណ្ណាភិក្ខុនិ បានចូល
 ទៅរក ពាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សួរទៅ
 ពាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់យាងទៅណា ។ ពាយិប្រាប់ថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលទៅបិណ្ឌបាតឯស្រុកហើយ ។

ឥត កន្លង ម៉ស់ កតវតោ ទេហិតិ ។ សន្តប្បតោ
 តេ^(១) កតិធំ កតវំ ម៉សេន សាច មេ ភ្នំ អន្តរវាសកំ
 ននេយ្យសិ វិវាហម្បិ^(២) សន្តប្បតោ រាវយ្យំ អន្តរវាស-
 តោនាតិ ។ មយំ ទោ កន្លង ហតុតាហ នាម កំច្ចលាក
 ឥនត្ត មេ អន្តិមំ បញ្ចមំ ចិវំ នាហំ នស្សាមិតិ ។
 សេយ្យថាថំ កតិធំ បុរិសោ ហតុំ នត្វា កត្តេ វិស្ស-
 ដ្ឋេយ្យ^(៣) វិវាហេ ទោ ភ្នំ កតិធំ កតវតោ ម៉ស់ នត្វា
 មយ្ហំ^(៤) អន្តរវាសកំ វិស្សដ្ឋេហិតិ^(៥) ។ អថាទា ឧប្បល-
 វណ្ណា កិក្កុធំ អាយស្មតា ឧនាយិតា ធិប្បិធិយមាថា
 អន្តរវាសកំ នត្វា ឧបស្សយំ អតមាសិ ។ កិក្កុធំយោ
 ឧប្បលវណ្ណាយ កិក្កុធំយោ បត្តចិវំ បដិក្កុធំយោ
 ឧប្បលវណ្ណំ កិក្កុធំ ឯតនកេតុំ កមាទ្តេ អយ្យ
 អន្តរវាសតោតិ ។ ឧប្បលវណ្ណា កិក្កុធំ កិក្កុធំ
 ឯតនមតុំ អាហេថេសិ ។ កិក្កុធំយោ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ

១ ឧ. ប. កណ. រាជញ្ញាបិដក បទ ៩ វិស្សតិ ។ ២ និក្ខេបបិដកិយិ បាយ ។
 ៣ ឧ. ប. សន្តប្ប ។ ៤ ឧ. ប. មយំ ។ ៥ ឧ. ប. ន សន្តសិកិ ។

នាទិឧប្បលវណ្ណាកិក្កុធំ ធិយាយថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ដំបំរើន សូម
 លោកម្ចាស់មត្តាថ្វាយសាច់នេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យបានផង ។
 ។ ទាយិធិយាយថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី នាទិឲ្យព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រួត
 ដោយសាច់ (យ៉ាងណា) ប្រសិនបើនាទិឲ្យស្បង់ដល់តាងៗកំឈ្មោះថា
 នាទិឲ្យត្រូវដោយស្បង់យ៉ាងនោះដែរ ។ នាទិឧប្បលវណ្ណាកិក្កុធំបរិញ្ញាថា
 បតិគ្រលោកម្ចាស់ដំបំរើន យើងខ្ញុំជាមាតុគ្រាម មានលាភបានដោយគ្រ
 ណាស់ ។ មួយទៀតចិវរបស់ខ្ញុំនេះ ជាចិវរំលែង ជាទិចផុត ខ្ញុំមិន
 ប្រគេនលោកម្ចាស់ទេ ។ ។ ទាយិធិយាយថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ដូចជាបុរស
 ដែលឲ្យដី(ទៅគ) គូរលេវឡូមន្តន៍ផង យ៉ាងណាទិញ ម្ចាស់ប្អូនស្រី
 បើនាទិថ្វាយសាច់ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ចូលរស្សន៍របស់នាទិ
 ដល់តាងៗ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ គ្រានោះ នាទិឧប្បលវណ្ណាកិក្កុធំ កាលបើ
 ។ ទាយិធិមានអាយុចេះវតទទួលសូម ក៏ប្រគេនស្បង់ហើយគ្រឡប់ទៅឯលំ
 នៅរបស់ខ្ញុំទិញ ។ តួកនាទិកិក្កុធំកាលទទួលយកពុទ្ធិនិចិវរំលែកនាទិឧប្ប-
 លវណ្ណាកិក្កុធំ ក៏សួរនាទិឧប្បលវណ្ណាកិក្កុធំថា បតិគ្រនាទិជាម្ចាស់ ស្បង់
 របស់នាទិកែនៅឯណា ។ នាទិឧប្បលវណ្ណាកិក្កុធំក៏បានប្រាប់សេចក្តីនូវ
 ដល់នាទិកិក្កុធំទាំងឡាយ ។ នាទិកិក្កុធំទាំងឡាយក៏លើកទោស ក៏ប្រើល

និស្សន្ទិយកល្យា ជីវវិស្ស បក្ខុទសិក្ខាវិស្ស បញ្ញត្តិដំបូង

វិចារចេត្តិ កង់ ហិ ធាម អាយ្យា ឧទាយិ កិក្ខុនិយា
 ហត្ថតោ^(១) ជីវំ បដិក្កហោស្សនិ កំច្ចលាកោ មាតុកា-
 ហោតិ ។ អដថោ តា កិក្ខុនិយោ កិក្ខុនិ ឯតមត្តំ
 អាណេចសុំ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
 ឧដ្ឋាយន្តិ ចិយន្តិ វិចារចេត្តិ កង់ ហិ ធាម អាយ្យា
 ឧទាយិ កិក្ខុនិយោ ហត្ថតោ^(២) ជីវំ បដិក្កហោស្សនិ ។
 អដថោ តេ កិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាណេចសុំ
 ។ បេ ។ សច្ចំ កំរ ត្បំ ឧទាយិ កិក្ខុនិយោ ហត្ថតោ^(៣)
 ជីវំ បដិក្កហោស្សនិ ។ សច្ចំ កតវតិ ។ ញាតិកា
 តេ ឧទាយិ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា កតវតិ ។
 អញ្ញាតកោ មោយ បុរិស អញ្ញាតិកាយ ធន ជាធាតិ បដិវ្យប់
 វា អប្បដិវ្យប់ វា សន្តំ វា អសន្តំ វា តត្ថ ធាម
 ត្បំ មោយ បុរិស អញ្ញាតិកាយ កិក្ខុនិយោ ហត្ថតោ
 ជីវំ បដិក្កហោស្សនិ នេតំ មោយ បុរិស អប្បសន្តានំ

១-២-៣ ១. ២ ពោធិបាល្យ ១ ហោតិ ។

និស្សន្ទិយកល្យា ជីវវិស្ស សិក្ខាបទទី ៥ បញ្ញត្តិដំបូង

បុន្ទុបដិវ្យប់ថា លោកម្ចាស់ ។ ពាយិ មិនសមបើនឹងទទួលយកចិវិពិវិដនាធិ
 ភិក្ខុនិសោះ មាតុក្រាមសុទ្ធតែមានលាភបានជាយកម្រ ។ គ្រានោះ
 នាធិភិក្ខុនិព្រាចំសេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុព្រាចំនិទ្យាយ ។ ពួកភិក្ខុណា
 ដែលមានប្រាជ្ញាភិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុព្រាចំនិទ្យាយ គំរេដៀល
 បុន្ទុបដិវ្យប់ថា ។ ពាយិដំមានកាយមិនគួរបើនឹងទទួលយកចិវិពិវិដនាធិភិក្ខុ-
 និសោះ ។ លើភិក្ខុព្រាចំនិទ្យាយ គ្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដំមានព្រះភាគ
 ជាម្ចាស់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ ។ ពាយិ បានពួថា អ្នកឯងបាន
 ទទួលចិវិពិវិដនាធិភិក្ខុនិ មែនឬ ។ ។ ពាយិភិក្ខុគ្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស មែន ។ ព្រះសម្តេចជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ ។ ពាយិ
 នាធិភិក្ខុនិទ្រង់ត្រាស់សួរថា អ្នកឯង ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ ។ ពាយិគ្រាប
 ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (នាធិភិក្ខុនិទ្រង់) មិនមែនជាញាតិទេ ។
 ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោយបុរស បុរសដែលមិនមែន
 ជាញាតិ មិនស្គាល់អំពើគួរ ឬមិនគួរ ល្អិតល្អ ឬមិនល្អិតល្អ របស់ស្រ្តី
 ដែលមិនមែនជាញាតិ(នោះ)ទេ ម្ចាស់មោយបុរស អ្នកឯង ហេតុអ្វីក៏
 ទទួលយកចិវិពិវិដនាធិភិក្ខុនិដែលមិនមែនជាញាតិ (ជូរចុះ) ម្ចាស់មោយ-
 បុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើទេ នឹងបានដឹកនាំមនុស្សដែលមិនចាត់ជ្រះថ្លា

ក ឧសានាយ មមន្តានំ ក កិយ្យោភាយ ។ មេ ។
 ឯវព្យ មន កិច្ចវេ ឥមំ សិទ្ធាបដំ ទុត្តិសេយ្យាដ យោ
 មន កិច្ច អន្តាតិកាយ កិច្ចនិយោ មាត្រតោ ចិវំ
 មដិក្កលោយ្យ និស្សត្តិយំ ចាចិក្កិយន្តំ ។ ឯវក្កំ
 កកវតា កិច្ចនំ សិទ្ធាបដំ បញ្ញត្តំ ហោតំ ។

[៤៨] នេន ទោ មន សមយេន កិច្ច កុក្កច្ចា-
 យន្តា កិច្ចនំ ចារិវដ្ឋកចិវំ^(១) ឧប្បជិក្កលោត្តិ ។
 កិច្ចនិយោ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កដំ ហំ ធាម
 អយ្យា អន្តាតំ ចារិវដ្ឋកចិវំ^(២) ឧប្បជិក្កលោស្សត្តិ^(៣) ។
 អស្សោសុំ ទោ កិច្ច តាសំ កិច្ចនំ ទុដ្ឋាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិចារេន្តិ ។ អដទោ នេ កិច្ច កកវតា
 ឯវក្កំ អាណេសុំ ។ អដទោ កកវ ឯវក្កំ ចិចារេ
 ឯវក្កំ បករណេ ធម្មំ កដំ កក្កា កិច្ច អាមាត្តសិ
 អនុជាតាមំ កិច្ចវេ មញ្ញន្តំ ចារិវដ្ឋកំ^(៤) មដិក្កហោតុំ
 កិច្ចស្ស កិច្ចនិយោ សិទ្ធាបាយ សាមណោស្ស

១-២ ទ. ម. ចារិវដ្ឋកចិវំ ។ ៣ ទ. ម ឧប្បជិក្កលោស្សត្តិ ។ ៤. ឧប្បជិក្កលោស្សត្តិ ។
 ៤. ទ. ម. ចារិវដ្ឋកំ ។ ចារិវដ្ឋកចិវំ ចាណេ ។

ឱពាទដ្ឋិច្ចាទ្រីនំ ឬមនុស្សវេលដ្ឋិច្ចាហើយ ឱកានត្រិច្ចាទ្រីនំ
 កិច ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសំដែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ទទួលយកចិវំកេតិវដ្ឋាន
 ភិក្ខុវេលដ្ឋិច្ចាមនោចារិក (ភិក្ខុវេល) ត្រូវនិស្សត្តិយធាចិក្កិយ ។ សិក្ខា-
 បទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះ ។

[៤៨] សមីយានេនំ មានភ្នកភិក្ខុសិរិយ មិនហានទទួល
 យកចិវំវេលត្រូវការថ្នាំសម្របរបស់នាងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ នាងភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កំលើកទោស កិរិយ មនុបដ្ឋាបថា លោកម្ចាស់
 ទាំងឡាយ មិនគួរចើងនឹងមិនទទួលយកចិវំវេលត្រូវការថ្នាំសម្របរបស់យើង
 នោះ ។ កាលពួកនាងភិក្ខុទាំងនោះ កំពុងកំលើកទោស កិរិយ
 មនុបដ្ឋាប ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានព្យាបស ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
 បានក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះនិពាននេះ
 ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រមដ្ឋិតថា ហើយត្រាស់
 ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កថាភត
 អនុញ្ញាត ដើម្បីឱ្យអ្នកទាំងឡាយទទួលយកចិវំវេលត្រូវការថ្នាំសម្រប
 របស់សហព័ទ្ធកុសល ៥ ពួកគឺ ភិក្ខុ ភិក្ខុវេល សិក្ខុមាតា សាមណោ

សា បណេរិយា អនុជាតាមី ភិក្ខុវេ ឥវេសំ បញ្ចុដ្ឋិ
 ហារិដ្ឋតំ(១) បដិក្កហោតុំ វេវត្ត បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សំភូតបទំ ឧដ្ឋិសេយ្យាថ យោ បទ ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ
 ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ ចំរំ បដិក្កល្ហាយ្យ អញ្ញត្រិ ហារិ-
 ដ្ឋតា(២) និស្សន្ទិយំ តាចិគ្គិយន្តិ ។

(៤៨) យោ បណាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥវេស្មំ អនុ អដិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ អញ្ញាតិកា យាម ហតិតោ ភិ មិទិតោ
 ភិ យាវ សត្តមា បិកាបហយុតា អសម្ពុតា ។
 ភិក្ខុនិ ហាប ឧកតោសង្ឃេ ឧប្បសម្បត្តា ។ ចំរំ ហាប
 ឧដ្ឋិ ចំរំ អញ្ញតរំ ចំរំ វិកេប្បទ្ធរតំ បដ្ឋិមំ(៣) ។
 អញ្ញត្រិ ហារិដ្ឋតាតិ វេវត្តា ហារិដ្ឋតំ ។ បដិក្កល្ហាតិ
 ហយោតេ ឧដ្ឋិ បដិលាភេទ និស្សន្ទិយំ ហោតិ
 និស្សន្ទិកតំ សង្ឃស្ស ភិ កណស្ស ភិ ធុត្តលស្ស ភិ ។
 វេវត្ត បទ ភិក្ខុវេ និស្សន្ទិកតំ ។ បេ ។ ឥទំ វេ កន្ត

១ ឧ. ម. ហារិដ្ឋតំ ។ ហារិដ្ឋតិបិដ្ឋិមំ ហេវា ។ ២ ឧ. ម. ហារិដ្ឋតា ។ វេវត្ត ឬ ឆ្មារត្តិ ។
 ៣ ឧ. វិកេប្បទ្ធរតំ ។

សា បណេរិ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាភកអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកតាំងឡាយ
 ទទួលយកចំរើនស្រីត្រូវការផ្លាស់ប្តូរគ្នានឹងពួកសហមិក្ខុតាំង ៥ នេះ ប្បាល
 ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះជា
 ភិក្ខុណាមួយ ទទួលយកចំរើននឹងភិក្ខុនិ ដែលមិនមែនជាញាតិ
 (ភិក្ខុពោះ)ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ រៀនសូត្រផ្លាស់ប្តូរគ្នា ។

(៤៩) ត្រីវេតក្សថា ភិក្ខុណាមួយ (ត្រីវេយ្យាលតាំងពីរ មាន
 អចិប្បាយភតិបមបុរាណិកសិក្ខាបទទ្រពហើយ) ។ បានភិក្ខុនិដែលភកមាន
 ជាប់ទងនូវនិមិត្តិបំណែកខាងមាតាភិ ចំណែកខាងបិតាភិ ជនបដល់អ្នក
 ខែដីដូននិកាជាតំ វេ ហៅជាមិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែលបាន
 បសម្បទាអំពីសំណាក់គោតាសង្ឃ ហៅជាបានភិក្ខុនិ ។ បណ្តាចំរើ
 តាំង ៦ ចំរើណាមួយ ដែលតូចចំអុកគ្នាមកភិក្ខុនិវិកេប្បទាម ហៅជា
 ចំរើ ។ ភក្សថា រៀនសូត្រផ្លាស់ប្តូរគ្នា សេចក្តីថា លើកលែង
 តែចំរើដែលផ្លាស់ប្តូរគ្នា ។ ភិក្ខុទទួលយកចំរើ ត្រូវតាមភិក្ខុនិកេតិក្ស
 ប្រយោគដែលទទួល ចំរើពោះ ជាដិស្សន្ទិយ ក្នុងនោះដែលបានមក
 ភិក្ខុត្រូវលះចំរើពោះដល់ដំនុស្សិ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ
 ភិក្ខុត្រូវលះចំរើយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បដិក្រព្រះសង្ឃដំបំរើ

ចំរើ អញ្ញាតិកាយ ចិត្តុនិយា ហត្ថតោ បដិក្ខហិតំ
 អញ្ញតិ ចារិដ្ឋកា ទិស្សក្កិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស
 ទិស្សដ្ឋាមិតំ ។ បេ ។ ធនេយ្យតិ ។ បេ ។ ធនេយ្យតិ
 ។ ប ។ អាយស្មតោ ធម្មិតំ ។

(៥០) អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី ហត្ថតោ^(១)
 ចំរើ បដិក្ខណាតិ អញ្ញតិ ចារិដ្ឋកា ទិស្សក្កិយំ ចា-
 ចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតិកាយ វេមតិកោ ហត្ថតោ^(២) ចំរើ
 បដិក្ខណាតិ អញ្ញតិ ចារិដ្ឋកា ទិស្សក្កិយំ ចាចិត្តិយំ ។
 អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី ហត្ថតោ^(៣) ចំរើ ប-
 ដិក្ខណាតិ អញ្ញតិ ចារិដ្ឋកា ទិស្សក្កិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(៥១) ឯកតោ ឧបសម្មន្តាយ ហត្ថតោ ចំរើ ប-
 ដិក្ខណាតិ អញ្ញតិ ចារិដ្ឋកា អាយតិ ទុក្ខដស្ស ។
 ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី អាយតិ ទុក្ខដស្ស ។
 ញាតិកាយ វេមតិកោ អាយតិ ទុក្ខដស្ស ។ ញាតិកាយ
 ញាតិកសញ្ញី អាយតិ ។

១-២-៣ ឧ. ប. វេទុកេស្ស ៤ ហោនិ ។

ចំរើនេះដែលខ្ញុំបានទទួលយកអំពីវេទនាភិក្ខុនិ ដែលមិនមែនជាញាតិ
 ជាទិស្សក្កិយហើយ វៀរលែងតែថ្វាសំបូរគ្នា ឥឡូវខ្ញុំសូមលះចំរើនេះដល់
 អំនុំសង្ឃ ។ (ត្រង់ចេយ្យាលទាំងចំ មានអចំប្បយត្រង់សិក្ខាបទទី ១
 ក្នុងវគ្គជាមួយគ្នានេះរួចហើយ) ។

(៥០) ទានភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុជំនឿសំដៅមិនមែនជា
 ញាតិ ទទួលយកចំរើអំពីវេ ត្រូវទិស្សក្កិយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែថ្វាសំ
 បូរគ្នា ។ ទានភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយ ទទួល
 យកចំរើអំពីវេ ត្រូវទិស្សក្កិយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែថ្វាសំបូរគ្នា ។ ទាន
 ភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ ទទួលចំរើអំពីវេ ត្រូវ
 ទិស្សក្កិយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែថ្វាសំបូរគ្នា ។

(៥១) ភិក្ខុទទួលយកចំរើអំពីវេទានភិក្ខុនិដែលបានឧបសម្មនាអំពី
 សំណាក់ឯកតោសង្ឃ (គឺអំពីចំណែកទានភិក្ខុនិសង្ឃតែម្នាក់) ត្រូវ
 អាយតិទុក្ខដ វៀរលែងតែថ្វាសំបូរគ្នា ។ ទានភិក្ខុនិជាញាតិ ភិក្ខុ
 សំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាយតិទុក្ខដ ។ ទានភិក្ខុនិជាញាតិ
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយ ត្រូវអាយតិទុក្ខដ ។ ទានភិក្ខុនិជាញាតិ ភិក្ខុ
 សំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាយតិទុក្ខដ ។

និស្សន្ទិយកណ្តាល បិវារិទ្ឋ សិក្ខាបទទី ៥ ពិវារិទ្ឋ

[៥២] អនាចត្តិ ឲ្យាភិកាយ ទារិវដ្តតំ បរិភោជ កំ
វិបុលំ វិបុលេន កំ បរិភោ ភិក្ខុ វិស្សាសំ តណ្ហាភិ
ការកាលិកំ តណ្ហាភិ បិវ បមេត្តា អញ្ញំ បរិក្ខារំ
តណ្ហាភិ សិក្ខាមាយ សាមណេយិ ឧត្តត្តកស្ស
អាទិកម្មិតស្សាភិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ និទ្ឋិតំ ។

និស្សន្ទិយកណ្តាល បិវារិទ្ឋ សិក្ខាបទទី ៥ ពិវារិទ្ឋ

[៥២] ភាវត្តិមិទមានផលំភិក្ខុ កុវិសិក្ខាបទេនេមាន ៨ យ៉ាង គឺ
ភិក្ខុទទួលយកចិវរិកំពីវិវាទិភិក្ខុនិវេលជាញាតិ ១ ភិក្ខុទទួលយកចិវរ
ដោយការផ្តាសំបូរគ្នា ១ ភិក្ខុទទួលយកចិវរមានដ៏ម្លៃច្រើន ដោយចិវរ
មានដ៏ម្លៃតិច ឬភិក្ខុទទួលយកចិវរមានដ៏ម្លៃតិច ដោយចិវរមានដ៏ម្លៃ
ច្រើន ១ ភិក្ខុយកចិវរដោយសេចក្តីសិទ្ធិស្នាល គឺយកដោយភាវិសេចក្តី
ទុកចិត្តគ្នា ១ ភិក្ខុយកចិវរដោយសំខ្លឹមគ្នា ១ ភិក្ខុទទួលយកត្រៀមចិវរព្រោះ
ឃៀតចេសំសិក្ខាមាតានិវិសាមណេវិ លើកលែងតែចិវរចេញ ១ ភិក្ខុត្រក ១
ភិក្ខុដើមញាតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

ឆ្លើយសំណួរទី

(៥៣) តេជ សមយេន តុប្បោ ភគវា សាវត្ថុយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អបាជបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ តេជ
ទោ ចន សមយេន អាយស្មា ឧបនប្បោ សក្សបុត្តោ
មង្គ្គោ យោតិ ធម្មំ កតំ កាតុំ ។ អដទោ អញ្ញតរោ
សេដ្ឋិបុត្តោ យេនាយស្មា ឧបនប្បោ សក្សបុត្តោ
ភេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្ស-
បុត្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ វិសិទិ ។ ឯកមន្តំ វិសិទ្ធំ
ទោ តំ សេដ្ឋិបុត្តំ អាយស្មា ឧបនប្បោ សក្សបុត្តោ
ធម្មិយា កតាយ សន្តស្សសិ សមាទមេសិ សមុត្តោជេសិ
សម្មហំសេសិ ។ អដទោ សោ សេដ្ឋិបុត្តោ អាយស្មតា
ឧបនន្តន សក្សបុត្តន ធម្មិយា កតាយ សន្តស្សតោ
សមាទមិតោ សមុត្តោជិតោ សម្មហំសិតោ អាយស្មន្តំ
ឧបនន្តំ សក្សបុត្តំ ឯកនកេច វិទេយ្យនេ កន្ត យេន
អត្តោ ចនិពលា មយំ អយ្យស្ស ពាតុំ យនិទំ

សំណួរទី ៦

(៥៤) សមយេនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ជិតត្រៃវិសាវត្ថុ ។ តំសមយេនោះឯង គិត
ឈ្មោះឧបនន្តដ៏មានអាយុជាសក្សបុត្ត ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការសំដែងនិមិ
ត្រានោះ កូនសេដ្ឋិម្នាក់មាននាមនឹងគោត្រមិមប្រាជដ ចូលទៅឯកន្លែង
ដែលឧបនន្តគិតដ៏មានអាយុជាសក្សបុត្តលោកគង់នៅ លុះចូលទៅដល់
ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះឧបនន្តដ៏មានអាយុជាសក្សបុត្ត ហើយអង្គុយក្នុងទី
សមគួរ ។ ឧបនន្តគិតដ៏មានអាយុជាសក្សបុត្តបានឮវិនិសេដ្ឋិចូល
ទៅដល់អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់ ឲ្យកាន់យកល្អ
ឲ្យកើតសេចក្តីច្រើនច្រើនឡើង ឲ្យរីករាយស្រួល ដោយធម្មិតថា ។
ត្រាទោះ សេដ្ឋិបុត្តនោះ កាលបើព្រះឧបនន្តដ៏មានអាយុជាសក្សបុត្ត
ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់ ឲ្យកាន់យកល្អ ឲ្យភ្លាមទៅឡើងព្រម ឲ្យរីក
រាយស្រួល ដោយធម្មិតថាហើយ ក៏បានបរិវារពាក្យនេះនឹងឧបនន្ត
គិតដ៏មានអាយុជាសក្សបុត្តថា ចតិគ្រិលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់
ត្រូវតែដោយចម្លើយណា ដែលយើងខ្ញុំភាគប្រគេនដល់លោកម្ចាស់បាន

ជំរាបំ ស្តារំ តសេនា សទតិលា ឧប្បច្ចយ កេសន្តិចរិក្កា-
 រន្តិ^(១) ។ សចេ មេ ត្វំ អាវុសោ ធាតុកាមោសិ ឥតោ
 ឯកំ សាដកំ ធម៌ោតិ ។ អន្តាគំ ទោ កន្តេ កុល-
 បុត្តានំ កិស្មំ វិយ ឯកសាដកំ កន្តំ^(២) អាតមេដ^(៣)
 កន្តេ យាវ យវំ តត្ថាមិ យវំ តតោ ឥតោ វា
 ឯកំ សាដកំ ចហិណិស្សាមិ ឥតោ វា សុទ្ធការន្តិ ។
 ធុតិយម្បិ ទោ អាយស្មា ឧបទេវោ សក្យបុត្តោ
 តំ សេដ្ឋិបុត្តំ ឯតទេវោច សចេ មេ ត្វំ អាវុសោ
 ធាតុកាមោសិ ឥតោ ឯកំ សាដកំ ធម៌ោតិ ។
 អន្តាគំ ទោ កន្តេ កុលបុត្តានំ កិស្មំ វិយ ឯកសា-
 ដកំ កន្តំ អាតមេដ កន្តេ យាវ យវំ តត្ថាមិ យវំ
 តតោ ឥតោ វា ឯកំ សាដកំ ចហិណិស្សាមិ
 ឥតោ វា សុទ្ធការន្តិ ។ ធុតិយម្បិ ទោ អាយស្មា
 ឧបទេវោ សក្យបុត្តោ តំ សេដ្ឋិបុត្តំ ឯតទេវោច

១ ទ. ចិវ. . . ចិវរវង្ស ។ ២ ខ្មែរ ប្រើមេសុវាណេ គមទេវោ ១. ២ បោល្លោក
 ៣ បញ្ញាធម៌ គតិយវាយោ ទិស្សតិ ។ ៣ ទ. ២ អាតមេវិ ។

ដូចជាចិវ ចិណ្ឌបុត សេនាសទៈនិវតិណា ឧប្បច្ចយ ជា កេសន្តិចរិក្កា លោក
 ម្ចាស់ក្រូច្រាប់បច្ច័យ ពិនិទោមកចុះ ។ ព្រះទេវបទនូវ តែអ្នកដំរាម អាយុចិ
 អ្នកក្រាញ់និវតិ ប្រគេនភាគ ចូរអ្នកប្រគេនសាដកមួយ អំពីពួកសាដកវដល
 អ្នកកំពុងប្រើអស់នេះចុះ ។ សេដ្ឋិបុត្តនិយាយថា ទានក្រែសាយនិវតិ ជា កូន
 អ្នកមានគ្រួសារ ទិនិទានក្រែសាយនិវតិ ដើរទៅហាក់ដូចជាមិនសម (មុខគួរ
 ឲ្យអៀនខ្មាស) ទានក្រែសាយ សូមលោកម្ចាស់ចង្អុលនិវតិ ទំកំខ្ញុំ ទៅផ្ទះ ខ្ញុំ
 ដល់ទៅផ្ទះហើយ ទិនិវតិ បញ្ជូននូវសាដកមួយ អំពីពួកសាដកវដល ខ្ញុំកំពុងប្រើ
 អស់នេះ ចូរសាដកវដល ល្អត្រាន់ជាងសាដកអស់នេះ មកប្រគេនលោក
 ម្ចាស់ ។ បទនូវកំពុងដំរាម អាយុ ជា សក្យបុត្ត ទាននិយាយពាក្យនេះ ទិនិវតិ សេដ្ឋិ-
 បុត្តនោះ អស់វា គឺថា ទាននូវ តែអ្នកដំរាម អាយុ បើអ្នកមានក្រែសាយនិវតិ ប្រគេន
 ភាគ ចូរអ្នកប្រគេនសាដកមួយ អំពីពួកសាដកវដល អ្នកកំពុងប្រើអស់នេះ
 ចុះ ។ សេដ្ឋិបុត្តនិយាយថា បតិក្រែលោកម្ចាស់ដំរាម យើងខ្ញុំ ជា កូនបុត្ត
 មានគ្រួសារ ដើរទៅហាក់ដូចជាមិនសម (គួរឲ្យអៀនខ្មាស) ទានក្រែសាយ
 សូមលោកម្ចាស់សូមចង្អុលនិវតិ ទំកំខ្ញុំ ទៅផ្ទះ ខ្ញុំដល់ទៅផ្ទះហើយ
 ទិនិវតិ បញ្ជូននូវសាដកមួយ អំពីសាដកអស់នេះ ចូរសាដកវដល ល្អត្រាន់បើជាង
 សាដកអស់នេះ មកប្រគេនលោកម្ចាស់ ។ បទនូវកំពុងដំរាម អាយុ ជា
 សក្យបុត្ត ទាននិយាយពាក្យនេះ ទិនិវតិ សេដ្ឋិបុត្តនោះ អស់វា បើដល់

សេ យេ ត្វំ អាវុសា ធាតុកាមោសិ ឥតោ ឯកំ
 សាជកំ ធម៌ិតិ ។ អម្ពាតំ ទោ កន្ត កុលបុត្តានំ
 តិស្សំ វិយ ឯកសាជកំ កន្តំ អាគមេដ កន្ត យាវ យរិ
 កច្ឆាមិ យរិ កតា ឥតោ វា ឯកំ សាជកំ បហិណ្ឌិស្សមិ
 ឥតោ វា សុទ្ធករុត្តិ ។ កំ បទ តយា អាវុសា
 អធាតុកាមេន បរិវិតេន យំ ត្វំ បរិវេតា ន ធម៌ិតិ ។
 អដទោ សោ សេដ្ឋិបុត្តា អាយស្មតា ឧបទន្តេន
 សក្សបុត្តេន និប្បិជ្ឈយមាទោ ឯកំ សាជកំ ធាតុ
 អកមាសិ ។ មទុស្សា តំ សេដ្ឋិបុត្តំ បស្សិតា ឯតទរោតំ
 តិស្ស ត្វំ អយ្យិ^(១) ឯកសាជកោ អាគច្ឆសិតិ ។
 អដទោ សោ សេដ្ឋិបុត្តា តេសំ មទុស្សានំ ឯតមត្តំ
 អាហេទេសិ ។ មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ច័យន្តំ វិចារេន្តិ
 មហំត្ថា ឥមេ សមណា សក្សបុត្តិយា អសន្តដ្ឋា

១ ឧ. ច. អយ្យា ។

នៃអ្នកដ៏មានអាយុ ចើអ្នកចង់ប្រគេនភាគ ចូរអ្នកប្រគេនសាជកមួយ អំពី
 សាជកអស់នេះចុះ ។ សេដ្ឋិបុត្តនិយាយថា បតិទ្រណេកម្ចាស់ដ៏ចំរើន
 យើងខ្ញុំជាកុលបុត្ត មានសាជកកមួយដើរទៅហាក់ដូចជាមិនសម ទាន
 ប្រោស លោកម្ចាស់សូមចង្អុលចាស់និ ទំកំខ្ញុំទៅផ្ទះ ខ្ញុំទៅដល់ផ្ទះហើយ នឹង
 បញ្ជូនសាជកមួយ អំពីសាជកដែលខ្ញុំកំពុងប្រគល់នេះ ឬសាជកដែលល្អ
 ត្រាន់បើជាសាជកអស់នេះ មកប្រគេនលោកម្ចាស់ ។ ចេនន្ទកិកុនិយាយ
 ថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ ភាគមានប្រយោជន៍អ្វី ដោយអ្នកដែលមិនចង់
 ប្រគេនសោះហើយបរិណេ (ព្រោះ) អ្នកបរិណេនូវបច្ចុយណា ហើយ
 មិនឲ្យបច្ចុយនោះ ។ សេដ្ឋិបុត្តនោះ កាលដែលចេនន្ទកិកុនិមានអាយុ
 ជាសក្សបុត្តបន្តិបន្តិ (ញយៗ) ក៏ប្រគេនសម្ភារសាជកមួយហើយ
 ទៅក្នុងកាលនោះឯង ។ មទុស្សាទាំងឡាយឃើញសេដ្ឋិបុត្តនោះហើយ
 បាននិយាយពាក្យនេះថា អ្នកម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាអ្នកមានសាជក
 នៃមួយដើរមកដូច្នោះ ។ ត្រានោះ សេដ្ឋិបុត្តបានប្រាប់ដំណើរនោះ
 ដល់មទុស្សាទាំងឡាយនោះ ។ មទុស្សាទាំងឡាយក៏លើកទោស
 តំរៀល បន្តិបន្តិបថា សមណៈទាំងឡាយដ៏ក្លានៅព្រះពុទ្ធ
 ជាសក្សបុត្តនោះមានប្រាថ្នាច្រើន ឯតមានសម្ភាស សមណៈពួកនេះ

ឧយំទេ(១) សុភក ធម្មនិមន្តនាយ(២) កាតុំ កាដំ ហិ
 នាម សេដ្ឋីបុត្តន ធម្មនិមន្តនាយ កាយិវមាទាយ
 សាដកំ កស្មិស្សន្តិកំ(៣) ។ អស្សាសុំ ទោ ភិក្ខុ គេសំ
 មនុស្សនំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
 យេ គេ ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋា សន្តដ្ឋា ។ បេ ។ គេ ឧជ្ឈាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កាដំ ហិ នាម កាយស្មា ឧប-
 ទន្នោ សក្សបុត្តោ សេដ្ឋីបុត្តំ ចិវំ វិញ្ញាបេស្សតិគិ ។
 អថទោ គេ ភិក្ខុ ភកវនោ ឯតមត្តំ ឯហេទេសុំ ។
 សច្ចំ កំវ ភ្នំ ឧបទទ្ធ សេដ្ឋីបុត្តំ ចិវំ វិញ្ញាបេសិគិ ។
 សច្ចំ ភកវតិ ។ ញាតកោ គេ ឧបទទ្ធ អញ្ញាតកោតិ ។
 អញ្ញាតកោ ភកវតិ ។ អញ្ញាតកោ មោយបុរិស
 អញ្ញាតកស្ស ឯ ជាតាតិ បដិវ្យប់ ។ អប្បដិវ្យប់ វា
 សច្ចំ វា អសច្ចំ វា ភត្ត ធាម ភ្នំ មោយបុរិស
 អញ្ញាតកំ សេដ្ឋីបុត្តំ ចិវំ វិញ្ញាបេស្សសិ ទេតិ
 មោយបុរិស អប្បសន្តានំ វា បសាទាយ បសន្តានំ
 វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ ចទ ភិក្ខុវេ

១ ឧ. ច. ឧយំទេ ។ ២ ឧ. ធម្មនិមន្តនាយ ។ ៣ ឧ. គាយស្សន្តិកំ ។

គេមិននិយមន័យនិមន្តនាយធម្មបទទេ កាលបើសេដ្ឋីបុត្តនិមន្តនាយនិម-
 ននិមន្តនាយនិមន្តនាយកសាដកសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានព្រាហ្ម
 មនុស្សទាំងនោះលើកៈទោស តិរច្រៀល បន្តបង្ហាបំបែក ។ ពួកភិក្ខុណា
 ដែលមានប្រាជ្ញាគឺថា ជាអ្នកសន្តោស ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏លើកទោស
 តិរច្រៀល បន្តបង្ហាបំបែក ព្រះបទនុដ្ឋាននាយកស្សបុត្តនិមន្តនាយនិម-
 ននិមន្តនាយនិមន្តនាយសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងអស់នោះ ក៏ក្រាបទូល
 ដំណើរនូវដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃបទនុ
 ព្រះភាគ ដំណើរនោះតិរច្រៀល ។ ព្រះបទនុទូលថា បតិក្រព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ដំណើរនោះតិរច្រៀល ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា នៃបទនុ គេក្រា
 បញ្ជាគឺរបស់អ្នកមុនមែនជាញាតិទេ ។ ព្រះបទនុទូលថា បតិក្រព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ គេមិនមែនជាញាតិទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា នៃមោយបុរស
 មនុស្សមិនមែនជាញាតិ មិនដឹងការអ្នកមុនអ្នក ល្អិតល្អនមិនល្អិតល្អរបស់
 មនុស្សដែលមិនមែនជាញាតិទេ (នោះ) ទេ នៃមោយបុរស មិន
 គួរឃើញឯងសុំចិវវិញ្ញាណដែលមិនមែនជាញាតិ (ម្យ៉ាង) សោះ
 នៃមោយបុរស កំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែនទាំងឡាយ ដល់មនុស្ស
 ដែលនៅមិនទាន់ជ្រេថ្នាំទេ មិនមែនទាំងមនុស្សដែលជ្រេថ្នាំហើយ ឲ្យរិកិរិក
 តែជ្រេថ្នាំឡើយទេ ។ បេ ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

ឥត សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ មន តិក្ខុ អញ្ញា-
 តកំ តហមតិ វា តហមតានំ វា ធីវំ វិញ្ញាបេយ្យ
 វិស្សក្កិយំ មាជិក្កិយន្តំ ។ ឯវាវុំ ភតតា កិក្ខុ
 សិក្ខាបទំ ចញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៥២] គេ ទោ មន សមយេន សម្ពហុលា
 កិក្ខុ សាកេតា សាវត្តំ អន្តាមក្កបដិមន្ទា ហោន្តិ ។
 អន្តាមក្កេ ហោក ជិត្តមិត្តា តេ កិក្ខុ អន្តិវុំសុ ។
 អថទោ តេ កិក្ខុ ភតតា មជិត្តិវុំ អញ្ញាតកំ តហ-
 មតិ វា តហមតានំ វា ធីវំ វិញ្ញាបេយ្យន្តិ កុក្កុយាយន្តា
 ន វិញ្ញាបេសុ យថានត្តា វ សាវត្តំ តត្តា កិក្ខុ អភិវា-
 ទេន្តិ ។ កិក្ខុ ឯវាហំសុ សុទ្ធក ទោ ឥមេ អាវុសោ
 អាជីវតា យេ ឥមេ កិក្ខុ អភិវាទេន្តិវំ ។ តេ ឯវាហំសុ
 ន មយំ អាវុសោ អាជីវតា កិក្ខុ មយន្តិ ។ កិក្ខុ
 អាយស្មន្តំ ឧទាលី ឯវាហំសុ ឥន្ទំ អាវុសោ ឧទាលី
 ឥមេ អនុយុញ្ញាហិតិ ។ អថទោ តេ កិក្ខុ អាយស្មតា
 ឧទាលីនា អនុយុញ្ញាយមាណា ឯវាហំសុ អាវេចសុំ^(១) ។

១ ហោយចេត្តេ អយមត្តោ ន វិស្សក្កិ ។

អប្បិសំ វេទិសិក្ខាបទេ យោនិទេថា កិក្ខុលាមួយ សុំចិវា ចំពោះ
 ឯហមតិក្កំ ឯហមតាវិក្កំ ដែលមិនមែនជាញាតិ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវវិស្សក្កិយ
 ទាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទេនេព្រេដីមានព្រះភាគ ទ្រង់ចញ្ញត្តដល់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយយោនិទេហើយ ។

[៥២] សមយេនាឯន ពួកកិក្ខុជាច្រើនចេញអំពីក្រុងសាកេត
 ដើរតាមផ្លូវឆ្ងាយទៅកាន់ក្រុងសាវត្តិ ។ ពួកចោរចេញមកដណ្តើម (យក
 ទុក្ខទិវិចារ) របស់កិក្ខុទាំងនោះភ័យពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ លំដាប់នោះ
 កិក្ខុអម្បាលនោះឆ្លៀសក្នុងចិត្តថា ការសុំចិវាចំពោះឯហមតិក្កំ ឯហមតា-
 វិក្កំ ដែលមិនមែនជាញាតិ ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់ពាយហើយ ហើយ
 មិនហ៊ានសុំចិវា ក៏ដើរទាំងពាក្យទាំងទៅកាន់ក្រុងសាវត្តិហើយដូចបង្គំ
 កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលពាក្យយោនិទេថា វិទេហុសោ
 ទាំងឡាយ កាជីវកអស់នេះល្អ ចេះសំពះកិក្ខុទាំងឡាយដែរ ។ កិក្ខុ
 អក្រាកទាំងនោះនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងមិនមែនជាភាជីវកទេ
 យើងជាកិក្ខុដែរ ។ ពួកកិក្ខុក៏និយាយពាក្យនេះទិវិចារទុក្ខាលីដីមាន
 កាយ្យថា វិទេហុលីដីមានកាយ្យ និមន្តលោកសាវត្តិសុរមនុស្សក្រាត
 អស់នេះមើល ។ កិក្ខុអក្រាកទាំងឡាយនោះ លុះព្រះទុក្ខាលីដីមាន
 កាយ្យសាវត្តិសុរ ក៏ទុកទុក្ខាលីដីនោះ (ដោយសព្វគ្រប់) ។

អដទោ អាយស្សា ទទាលំ តេ ភិក្ខុ អនុប្បញ្ញត្តា
 ភិក្ខុ ឯតទេវេច ភិក្ខុ ឥមេ អារុសោ ទេវេ តេសំ^(១)
 ចិវវន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវិទ្ធា ។ ចេ ។ តេ
 ទុដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កាដំ ហិ ធាម ភិក្ខុ
 ធម្មា អាគម្ពិស្សន្តិ ធម្ម ធាម តិណោធិ វា បណ្ណោធិ វា
 បដិច្ចារេន្តា អាគម្ពន្តិ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ កតវាតោ
 ឯតទន្តិ អារាមេសុំ ។ អដទោ កតវា ឯតស្មី ឯតារេ
 ឯតស្មី បករណេ ធម្មំ កាដំ កត្វា ភិក្ខុ អាយទ្កេសំ
 អនុធាធាមិ ភិក្ខុវេ អន្តិច្ឆចិវស្ស វា ធម្មចិវស្ស វា
 អញ្ញាតតំ គហបតិ វា គហបតាណំ វា ចិវវិ វិញ្ញាមេតុ
 យំ អាវាសំ បវេមំ ឧបតន្តតិ សវេ គត្ត យោតិ សង្ឃស្ស
 វិហារចិវវិ វា ទុត្តារត្តវណំ វា កុម្មត្តវណំ វា កិសិច្ឆិ
 វា តំ គហេត្វា ចារុបិតុំ គព្វ^(២) ចោ^(៣) លកិក្វា

១ ទ. ច. ទេសំ ។ ២-៣ ទ. ខ. ចោត្តេសុ ឧ យោតិ ។

ព្រះបាលីដ៏មានកាយ លុះបានសង្កេតសួរភិក្ខុ (អាកាត) ទាំង
 នោះហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អារាម
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងនោះជាភិក្ខុហើយ លោកទាំងឡាយចូរទិវវិ
 ដល់ភិក្ខុ (អាកាត) ទាំងនោះផងចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយលាវដែល
 មានប្រាជ្ញាតិច ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏លើកទោស ក៏រៀប ចន្ទៈ
 បន្តិបំថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើបើនឹងមានខ្លួនអាកាតដើរមកសោះ
 គួរតែភិក្ខុទាំងនោះបិទបាំង (ពន់កាយ) ដោយស្បៃ ឬស្បែកឈើហើយ
 សំមមកទៅអេះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក្រាបទូលដំណើរខ្លួន
 ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះទិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគក៏ទ្រង់សំដែងធម្មិកថា ហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគរអនុញ្ញាតិភិក្ខុដែលចោរដេរក្លឹមយកចិវវិ
 ទៅភ្នំ ដែលមានចិវវបុត្តភ្នំ សុំចិវវចំពោះគហបតិ ឬគហបតាណី ដែល
 មិនមែនជាញាតិបាទ ភិក្ខុ (ដែលមានចិវវអន្តកាយ) នោះ ចូលដល់ភាវិស
 ណាមុន បើចិវវក្នុងភ្នំភ្នំ សម្បត្តិព្រាលវិទ្ធក្នំ សម្បត្តិព្រាលវិទ្ធដីក្នំ
 ព្រៃមណ្ឌក្នំ របស់សង្ឃមានក្នុងភាវិសនោះ ឱ្យយកសម្បត្តិនោះ
 ស្លៀកដណ្តប់ដោយគិតថា អញបានសម្បត្តិនោះ (ស្លៀកដណ្តប់សិន)

តំណាងស្បែកម៉ត់ លោ ចេ ហោតិ សង្ឃស្ស វិហារចីវរ
 វា ទុក្ខវត្ថុរណំ វា ទុក្ខវត្ថុរណំ វា តិសិច្ឆាវិ វា តិសោណ
 វា មណ្ឌល វា បដិច្ចាទេត្តា អាតទ្ធាតុ ធន ភ្លេវ ធន ធន
 អាតទ្ធាតុ យោ អាតច្ចេយ្យ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ឃរញ្ច
 បទ ភិក្ខុវេ វេយ្យ សិក្ខាបដំ ទុក្ខសេយ្យភូត យោ បទ
 ភិក្ខុ អញ្ញាតតំ តហមតិ វា តហមតាណំ វា ចីវរ
 វិញ្ញាបេយ្យ អញ្ញាតិ សមយោ ធិស្សតិយំ មាចិក្ខិយំ ។
 ទត្តាយំ សមយោ អង្គិទ្ធវិវារ វា ហោតិ ភិក្ខុ ធម្មចីវរ
 វា អយំ តត្ថ សមយោតិ ។

[៥៥] យោចតាតិ យោ យោធិសោ ។ មេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ វេយ្យ អន្ត អចិយ្យោតោ ភិក្ខុតិ ។
 អញ្ញាតតោ ធាម មាតិកោ វា ចិកិកោ វា យាវ
 សត្តមា មិកាមហយុតា អសម្ពុតោ ។ តហមតិ ធាម
 យោ តោចិ អតាវ អដ្ឋាវសតិ ។ តហមតាណំ ធាម
 យោ តាចិ អតាវ អដ្ឋាវសតិ ។ ចីវរ ធាម ធម្ម

ហើយនឹងទុកវិញ លើចីវរក្នុងវត្តក្តី សម្ពុតសម្រាប់ត្រាលវត្តក្តី សម្ពុត
 សម្រាប់ត្រាលវត្តក្តី ប្រែមកក្នុងក្តី របស់សិក្ខាមិនមានទេ ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវបិទបាំង (ពន្លកយ) ដោយស្មៅឬស្មៅក្រណាត់ហើយសំបក មិនត្រូវ
 ដើរមកទាំងពេញទៀត ភិក្ខុឯណាមក (ទាំងពេញ) ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 កាត់ទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសំរែងសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះ ភិក្ខុណាមួយ សុំចីវរចំពោះគេហមតិ ឬគេហមតាណិ ដែល
 មិនមែនជាញាតិ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិក្ខិយ រៀនវិលវិភោទ
 សម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺភិក្ខុមានចីវរដែលហៅវត្តក្តីម
 យកទៅ ឬភិក្ខុមានចីវរខ្លួន នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[៥៦] ក្រីក្រក្សជា ភិក្ខុណាមួយ (ត្រង់បេយ្យាលទាំងពីរ មាន
 អធិប្បាយដូចសេចក្តីក្នុងបដិមប្បាសន៍សិក្ខាបទ) ។ ឆនវិសេសគ្នាមានជាប់
 ទងនូវ អំពិចិណ្ឌកខាតិមតាភិ អំពិចិណ្ឌកខាតិមតាភិ ឯកបដល់គូ
 នៃដីដូនដីតាចិ ហៅជាមិនមែនជាញាតិ ។ បុរសណាមួយ
 នៅគ្រប់គ្រងដូះ (បុរសនោះ) ហៅថាគេហមតិ (ប្រុសមេដូះ) ។
 ស្រីណាមួយនៅគ្រប់គ្រងដូះ (ស្រីនោះ) ហៅថាគេហមតាណិ
 (ស្រីមេដូះ) ។ ដែលហៅថាចីវរ (នោះ) គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ យ៉ាង

ចិវវេទនា អញ្ញាតា ចិវវេទនា វិញ្ញាណប្បទ្ធិបតំ បដិច្ចំ(១) ។ អញ្ញាតិ
 សមយាតិ វេទនា សមយំ ។ អដ្ឋង្គចិវវេទ ធាម
 ភិក្ខុស្ស ចិវវេទ អដ្ឋង្គំ ហោតិ វាជ្ជហិ វា ធាមហិ វា
 ធុត្តហិ វា យេហិ គេហិចិ វា អដ្ឋង្គំ ហោតិ ។
 ធាម ចិវវេទ ធាម ភិក្ខុស្ស ចិវវេទ អត្ថនា វា ធាម
 ហោតិ ឧទានេ វា វុទ្ធិ ហោតិ ឧទ្ធអហិ វា ឧបចិកាហិ
 វា ទាយិកំ ហោតិ បរិភោគដិណ្ឌំ វា ហោតិ ។ អញ្ញាតិ
 សមយា វិញ្ញាចេតិ បាយោគេ ធុត្តដិ បដិលាគេ ធុស្ស-
 ត្តិយំ ហោតិ ធុស្សត្តិកំ សធុស្ស វា គណស្ស វា
 បុគ្គលស្ស វា ។ វិញ្ញា បដិ ភិក្ខុវេ ធុស្សត្តិកំ ។ បេ ។
 ឥដំ មេ កន្តេ ចិវវេ អញ្ញាតា គហាចតិកំ អញ្ញាតិ
 សមយា វិញ្ញាចិកំ ធុស្សត្តិយំ ឥហាហិ សធុស្ស
 ធុស្សត្តិកំ ។ បេ ។ ធានយ្យាតិ ។ បេ ។ ធានយ្យត្តិ
 ។ បេ ។ អាយស្សតោ ធុតិកំ ។

១ ១. វិញ្ញាចបដិច្ចំ ។

ភាវិតចិវវេទាមួយកិដោយ ដែលមានខ្លះគេយំយ៉ាងក្នុងចំណោម សុត្តន្តបិដក
 វិស្សប្បន ។ ពាក្យថា វៀរវេទនាតែមានសម័យ គឺលើកនូវសម័យចេញ ។
 ចិវវេទសំភិក្ខុវេស្សតាមទ្រង់ទ្រាយវិបយកទៅក្តី ចោរទាំងទ្រាយដំណើរ
 យកទៅក្តី អ្នកលើកទាំងទ្រាយដំណើរយកទៅក្តី អ្នកណាមួយដំណើរ
 យកទៅក្តី (ភិក្ខុនោះ) ហៅថា មានចិវវេទដំណើរយកហើយ ។ ចិវវេទសំ
 ភិក្ខុវេស្សតាមទ្រង់ទ្រាយ ដែលទឹកបន្ទាត់ទៅក្តី ដែលកណ្តកាត់ប្តូរក្រិយា
 កាត់ក្តី ដែលចាស់ត្រាច្រើនទៅក្តី (ភិក្ខុនោះ) ហៅថា មានចិវវេទ
 ហើយ ។ ឥតមានសម័យទេ ភិក្ខុសុំ (ចិវវេ) ត្រូវតែប្តូរក្តីក្នុងក្រិយា
 ដែលសុំ ចិវវេ (នោះ) ជាធុស្សត្តិយក្នុងទណៈដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលះចិវវេ
 នោះដល់សធុ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងទ្រង់ ភិក្ខុត្រូវលះចិវវេ
 យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ចិវវេនេះខ្ញុំសុំចំពោះ
 គហាចតិមិនមែនជាញាតិដោយឥតមានសម័យទេ ជាធុស្សត្តិយហើយ
 ខ្ញុំសូមលះចិវវេនេះដល់សធុ ។ (ត្រង់បេយ្យលទ្ធិទាំងបី មានអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ ក្នុងវគ្គជាមួយគ្នានៃរដ្ឋហើយ) ។

[៥៦] អញ្ញាតតោ អញ្ញាតកសញ្ញំ អញ្ញាត្រិ ស-
 សមយា ចិវំ វិញ្ញាមេតិ ទិស្សត្ថិយំ ចាចត្ថិយំ ។
 អញ្ញាតតោ វេមតិកោ អញ្ញាត្រិ សមយា ចិវំ វិញ្ញាមេតិ
 ទិស្សត្ថិយំ ចាចត្ថិយំ ។ អញ្ញាតតោ អញ្ញាតកសញ្ញំ
 អញ្ញាត្រិ សមយា ចិវំ វិញ្ញាមេតិ ទិស្សត្ថិយំ ចាចត្ថិយំ ។
 ញាតតោ អញ្ញាតកសញ្ញំ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ញាតតោ វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ញាតតោ
 ញាតកសញ្ញំ អាមត្តិ ។

[៥៧] អនាមត្តិ សមយេ ញាតកាចំ មហាវិញ្ញាណំ
 អញ្ញាស្សត្ថាយ អត្តោ ចរោ ទុក្ខត្ថកស្ស អាត្ថិ-
 កម្មត្ថកស្សតិ ។

ធម្មសិក្ខាចម្ពីរំ ។

[៥៦] គហបតិមិនមែនញាតិ ភិក្ខុដ៏ជំនួសថា មិនមែនញាតិ
 ហើយសុំចិវ ដោយឥតមានសម័យទេ ត្រូវទិស្សត្ថិយទុច្ចិគ្គិយ ។ គហបតិ
 មិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ ហើយសុំចិវ ដោយឥត
 មានសម័យទេ ត្រូវទិស្សត្ថិយទុច្ចិគ្គិយ ។ គហបតិមិនមែនញាតិ
 ភិក្ខុដ៏ជំនួសថាមិនមែនញាតិ សុំចិវ ដោយឥតមានសម័យទេ ត្រូវ
 ទិស្សត្ថិយទុច្ចិគ្គិយ ។ គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ ត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខដ ។ គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុដ៏ជំនួសថាជាញាតិ មិនមាន
 អាមត្តិទៀយ ។

[៥៧] អាមត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុកាលសុំចិវក្នុងសម័យគួរ ក្នុង
 សំណា កំផនចាំជំនួសជាញាតិ ក្នុងសំណា កំផនចាំជំនួសយវដលបរា-
 ណាហើយ សុំឲ្យអ្នកដទៃ (ដូ) ដោយទ្រព្យខ្លួន ដល់ភិក្ខុទ្ធុ ដល់ភិក្ខុ
 ជាអាទិកម្មៈ ។

សត្វមនសិក្ខាបទ

(៥៨) តេជ សមយេន តុន្តា ភគវា សាវត្ថិយំ វិហារ-
តិ ជេនវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ ទោ មន
សមយេន ធន្ធាតិយា ភិក្ខុ អច្ឆិទ្ធិចិវកេ ភិក្ខុ ឧបសង្ក-
មិត្តា ឯវ វនេទ្ធិ ភគវតា អារុសោ អនុញ្ញាតំ អច្ឆិទ្ធិចិវស្ស
វា ធន្ធាតិស្ស វា អញ្ញាតតំ តហាមតំ វា គហមតាជំ
តំ ចិវំ វិញ្ញាបេតុំ វិញ្ញាបេថ អារុសោ ចិវទ្ធិ ។ អសំ
អារុសោ លម្ពំ អម្មេហិ ចិវទ្ធិ ។ មយំ អារុសោ
អាយស្មន្តាជំ អន្តាយ វិញ្ញាបេនាតិ ។ វិញ្ញាបេថ
អារុសោតិ ។ អថទោ ធន្ធាតិយា ភិក្ខុ អញ្ញាតតេ
តហាមតិកេ ឧបសង្កមិត្តា ឯវនកេជំ អច្ឆិទ្ធិចិវកា
អារុសោ ភិក្ខុ អានតា ទេថ ទេសំ ចិវទ្ធិ តហំ
ចិវំ វិញ្ញាបេសុំ ។ តេជ ទោ មន សមយេន

សិក្ខាបទទី ៧

(៥៨) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជំមានព្រះភាគ គតិក្នុង
ត្រៃជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
ធន្ធាតិយភិក្ខុចាំនិទ្សយ (ភិក្ខុមានតួក្នុង) ចូលទៅរកតួភិក្ខុដែលមាន
ចិវំចោរដំណើរយកទៅ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ព្រះ
ជំមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុមានចិវំ ដែលចោរដំណើរយកទៅភិក្ខុ
ដែលមានចិវំវេនសទៅភិក្ខុ ឲ្យសុំចិវំនឹងគហបតិ ឬនឹងគហបតិនិ
ដែលមិនមែនជាញាតិបាន ម្ចាស់អារុសោ អ្នកចាំនិទ្សយ ចូរសុំចិវំទៅ ។
តួភិក្ខុដែលចោរដំណើរយកចិវំនោះឆ្លើយថា ល្ហើយអារុសោ យើង
បានចិវំហើយ ។ តួធន្ធាតិយភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់អារុសោ យើង
នឹងសុំចិវំឲ្យរលាកជំមានអាយុចាំនិទ្សយ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្ធានឆ្លើយថា
ម្ចាស់អារុសោ អ្នកចាំនិទ្សយ ចូរសុំចុះ ។ គ្រានោះ តួធន្ធាតិយ-
ភិក្ខុចូលទៅរកតួគហបតិដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយបានពោលពាក្យ
នេះថា ម្ចាស់អារុសោ ភិក្ខុចាំនិទ្សយដែលមានចិវំចោរដំណើរយកទៅ
និទ្សយនេះរលាកនិមន្តមក អ្នកចាំនិទ្សយ ចូរច្រកចិវំដែលរលាកចាំនិ
នោះផងចុះ ហើយភិក្ខុចិវំមានចំនួនច្រើន ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង

អញ្ញត្ថេ បុរិសោ សភាយំ ចិសិញោ អញ្ញត្ថំ បុរិសំ
 ឯតទេវេ អញ្ញត្ថំ ធីរិកា អយ្យំ អាគតា ទេសំ
 មយា ធីរិ ធីញ្ញត្ថំ ។ សោមិ ឯវមាមា មយាមិ ធីញ្ញត្ថំ ។ អ-
 មរេមិ ឯវមាមា មយាមិ ធីញ្ញត្ថំ ។ តេ ធីញ្ញត្ថយន្តិ ទិយន្តិ
 វិចារេន្តិ កតំ ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា
 ន មត្តំ ជាទិក្ខា តហំ ធីរិ វិញ្ញាមេស្សន្តិ ធីស្សន្តិ វា
 សមណា សក្យបុត្តិយា កវិស្សន្តិ មត្តា ហិ កសាលំ
 ក^(១) មសាមេស្សន្តិ ។ អស្សេសុំ ទោ កិក្ខុ តេសំ
 មទុស្សាចំ ធីញ្ញត្ថយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ ។
 យេ តេ កិក្ខុ អប្បិចារ សទុដ្ឋា ។ បេ ។ តេ ធីញ្ញត្ថយន្តិ
 ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ ធាម ធីញ្ញត្ថិយា កិក្ខុ
 ន មត្តំ ជាទិក្ខា តហំ ធីរិ វិញ្ញាមេស្សន្តិ ។ អថ ទោ
 តេ កិក្ខុ កតវេនា ឯតមត្តំ វេរេវេសុំ ។ សច្ចំ កិក្ខុ
 តុម្ពេ កិក្ខុ វេ មត្តំ ជាទិក្ខា តហំ ធីរិ វិញ្ញាមេស្សន្តិ ។
 សច្ចំ កតវេនា ។ វិកាហិ តុម្ពេ វេ កតំ ហិ

១ កត្តិ ធីញ្ញត្ថេ វិញ្ញត្តិច្ចយំ វា អាចណោ បសាមេស្សន្តិ ពហោ វិស្សន្តិ ។

មានបុរសម្នាក់អង្គុយក្នុងពេទ្យសម្រាប់ប្រជុំ បានពោលពាក្យនេះនឹងបុរស
 ម្នាក់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយដែលបានចិវិចារជាល្អមួយក្រៅ ឥឡូវ
 លោកនឹងមន្តមក ខ្ញុំបានប្រកាន់ចិវិដល់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយហើយ ។ បុរស
 នោះឯងពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំក៏បានប្រកាន់ចិវិដរ ។ បុរសឯទៀតនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំក៏បានប្រកាន់ចិវិ ។ ដទៃទាំងឡាយអម្បាលនោះពោល
 ទោស គំរេដៀល ចន្ទបង្ហាបំថា ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យ-
 បុត្ត មិនសមមើមិនមិនដឹងប្រមាណហើយសុំចិវិបានចំនួនច្រើន (យ៉ាងនេះ
 សោះ) ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តនឹងធ្វើដំនួញសម្តែងបូជា
 នឹងគំរេដៀលចម្បូរលក់សម្តែង (ទេវីដ) ។ ពួកភិក្ខុបានពួកពាក្យមនុស្ស
 ទាំងឡាយពោលទោស គំរេដៀល ចន្ទបង្ហាបំហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា
 មានប្រាជ្ញាតិច ជាអ្នកសម្តោស ។ បេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះ កំពោលទោស
 គំរេដៀល ចន្ទបង្ហាបំថា ពួកភិក្ខុនក្នុងមិនសមមើមិនមិនដឹងប្រមាណ
 ហើយសុំចិវិបានចំនួនច្រើន (យ៉ាងនេះ) សោះ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះ ក៏ត្រាចូលដំណើរនុះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះគង្គត្រាស់
 សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយមិនដឹងប្រមាណហើយ
 សុំចិវិបានចំនួនច្រើន មែនឬ ។ ចតិព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សេចក្តីនោះ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គំរេដៀលថា

នាម វុទ្ធកោ មោយបុរិសា ទ មន្តំ ជាជំនា ពហុ
 ចិវិវិវា វិញ្ញាបេស្សន ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាធំ
 ក ចសាធាយ មសន្នាធំ វា កិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
 ឃវត្ថុ ចទ កិក្កុវេ ឥមំ សិក្កាចនំ ឧត្តិសេយ្យាថ
 តញ្ញោ អញ្ញាតតោ តហមតិ ក តហមតាមិ វា តហ្វហិ
 ចិវហិ អភិហដ្ឋំ ចវាយ្យ សន្តុត្តវមរមន្តេទ កិក្កុវា
 តតោ ចិវិ សាជិតតំ តតោ បេ ឧត្តិ សាជិយេយ្យ
 ទិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[៨៧] តញ្ញោតិ អច្ឆិទ្ធិចិវិតំ កិក្កុ ។ អញ្ញាតតោ
 នាម មាតិកោ វា បិទិតតោ វា យាវ សន្តុមា បិទាមហាយុតា
 អសន្តុត្តោ ។ តហមតិ នាម យោ កោចិ អការំ
 អដ្ឋាវសតិ ។ តហមតាមិ នាម យោ កោចិ អការំ
 អដ្ឋាវសតិ ។ តហ្វហិ ចិវហិទិ តហ្វតោហិ ចិវហិ ។

១ ធម្មចំ ធម្មតេ ធម្មនំ បិវារន្តិ ទិស្សន្តិ ។

ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនសមរម័នមិនដឹង
 ប្រមាណសុចិវិវាមានចំនួនច្រើន នៃមោយបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ
 មិនមែនទាំងឡាយកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ផលផុតទាំងឡាយដែលមិន
 បានជ្រះថ្លាហើយ ឬមិនមែនទាំងឡាយកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ផលផុត
 ទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រេចទៀនខ្លួនសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា បើគេចាប់កិក្កុ
 គេហបកានីកិក្កុ បករណ៍ផលកិក្កុនោះ ដើម្បីឲ្យកាន់យកតាមគ្រូគោរ
 ដោយចិវិវាច្រើន កិក្កុនោះគប្បីត្រេកអរចំពោះចិវិវានោះ តែគ្រឹមអន្តរ
 វាសក ទិន្និឧត្តសន្តិ បើកិក្កុត្រេកអរឲ្យលើសជាងកិណតំនោះ គ្រូ
 និស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។

[៨៨] គ្រិនពាក្យថា ផលកិក្កុនោះ គឺកិក្កុមានចិវិវាដែលបាន
 ដេញតម្រូវយកទៅ ។ ផលដែលមិនជាប់អំពើចំណែកមាតាភ្នំ អំពើចំណែក
 បិតាភ្នំ ផលផលផុតខ្លួនដ៏ដូចដ៏គ្រាន់គ្រប់ វា ហៅថាមិនមែនញាតិ ។
 មនុស្សប្រិសណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មនុស្សប្រិសនោះហៅថា គហ-
 បតិ ។ មនុស្សប្រិសណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មនុស្សប្រិសនោះហៅថា
 គហបកានី ។ ពាក្យថា ចិវិវាច្រើន គឺចិវិវាមានប្រមាណច្រើន ។

អភិបាដ្ឋិ បទិយ្យានិ យាវតតំ វេទ្គសិ តាវតតំ តណ្ហា-
 ហិតំ ។ សន្តត្តបរមន្តំ ភិក្ខុនា តតោ ចិវំ សាទិត-
 ព្វន្តំ សេច តីលំ ទដ្ឋានំ ហោន្តំ ទ្វេ សាទិតព្វន្តំ ទ្វេ
 ទដ្ឋានំ ឯកំ សាទិតព្វំ ឯកំ ទដ្ឋំ ទ^(១) សាទិតព្វំ ។
 តតោ ។ ឧត្តរំ សាទិយេយ្យានិ តទុត្តរំ វិញ្ញាបេតិ បយោកេ
 ទុត្តរំ ។ បដិលាកេន ទិស្សន្តិយំ ហោតិ ទិស្សន្តិព្វំ
 សង្ឃស្ស វា កណស្ស វា បុត្តលស្ស វា ។ ឯវត្ថុ
 បទ ភិក្ខុវេ ទិស្សន្តិព្វំ ។ បេ ។ ឥទំ មេ កន្ត
 ចិវំ អញ្ញាតតំ កហមតិកំ^(២) ឧត្តរំ វិញ្ញាបេតិ ទិស្សន្តិយំ
 ឥហាហំ សង្ឃស្ស ទិស្សន្តិមិតិ ។ បេ ។ ធម្មេយ្យានិ
 ។ បេ ។ ធម្មេយ្យានិ ។ បេ ។ កាយស្មតោ ទដ្ឋិតិ ។

១ ឧ. ម. ៩ ពិព្វំ ។ ២ ឥតោ បរិ ១. ម. ពោធិកេសុ ។ ចលន្តិមិតំ ឆាយោ វិស្សតិ ។

តាក្យថា តាំមគបវរណា គីត្រេហស្ថេតោថា លោកម្ចាស់ត្រៃការចិវរ
 ប្តីនាទច្ចរទទ្ធយយកប្តីល្អោះចុះ ។ តាក្យថា ភិក្ខុនាគប្បិក្រកអរទំនិចិវរ
 ចំពោះចិវរដែលគេតាំងកោះ កំណត់ត្រៃអន្តរវាសកទំនិស្តកសន្តិ គឺថា
 បើចិវរចាំនិបិទាសទៅហើយ ភិក្ខុគប្បិក្រកអរត្រៃមតិចិវរតិរ (បើ) ចិវរ
 តិវិទាសទៅ ភិក្ខុគប្បិក្រកអរត្រៃមតិចិវរមួយ (ចើ) ចិវរវិទាសទៅតែមួយ
 ភិក្ខុគប្បិក្រកអរ (ទំនិចិវរទេ)ត) ឡើយ ។ តាក្យថា បើភិក្ខុក្រកអរ
 ឲ្យលើសជាតិកំណត់នោះ គឺភិក្ខុសុចិវរលើសជាតិកំណត់នោះ ត្រៃការ-
 បន្តិក្កដក្នុងប្រយោគដែលសុំ ។ ចិវរដែលទុរមកជាទិស្សន្តិយ
 ភិក្ខុត្រៃវលរបងចិវរនោះដល់សង្ឃ ឬកណៈ ឬបុត្តល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិច្ចាយ ចិវរនោះ ភិក្ខុគប្បិលរបងយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បតិក្រិព្រះសង្ឃ
 ដីចំរើន ចិវរនេះ ខ្ញុំសូមពិភពមនិមនៃជាញាតិឲ្យលើសពីកំណត់នោះ
 ជាទិស្សន្តិយ ខ្ញុំសូមលរបងចិវរនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ គប្បិឲ្យ ។ បេ ។
 គប្បិឲ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

និស្សន្ទិយកណ្ត វិវាទស្ស សន្តមសំបូរវស្ស ភាសន្តិវេណ

[៦១] អញ្ញាតតេ អញ្ញាតតេសញ្ញី តទុត្តរំ ចិវំ
 វិញ្ញាបេតិ ធិស្សន្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតតេ វេមតិកោ
 តទុត្តរំ ចិវំ វិញ្ញាបេតិ ធិស្សន្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។
 អញ្ញាតតេ ញាតតេសញ្ញី តទុត្តរំ ចិវំ វិញ្ញាបេតិ
 ធិស្សន្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ញាតតេ អញ្ញាតតេសញ្ញី
 អាមត្តិ ទុត្តរំស្ស ។ ញាតតេ វេមតិកោ អាមត្តិ
 ទុត្តរំស្ស ។ ញាតតេ ញាតតេសញ្ញី អទាមត្តិ ។

[៦០] អទាមត្តិ សេសតំ អាហវិស្សាមិទិ ហារត្តោ
 តទ្ធិតិ សេសតំ ឡាយ្ហ ហោត្តតំ ទេន្ទំ ឬ អទ្ធិត្តការណា
 ទេន្ទំ ឬ ទទ្ធិត្តការណា ទេន្ទំ ញាតតោនំ បរិវាទនំ
 អន្តរោ ធានន ទុត្តរំស្ស អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

សន្តមសំបូរវំ ធិដីនំ ។

និស្សន្ទិយកណ្ត វិវាទ សំបូរវទំ ធិ វិវាទធិលចំនេត្តិអាមត្តិ

[៦១] ភហបតិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ជាមិនមែនជាញាតិ
 ហើយសូមចិវឡេលីសជាធិកំណត់នោះ ត្រូវនិស្សន្តិយទាចិត្តិយ ។
 ភហបតិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ហើយសូមចិវឡេ
 លីសធិកំណត់នោះ ត្រូវនិស្សន្តិយទាចិត្តិយ ។ ភហបតិមិនមែនជាញាតិ
 ភិក្ខុសំគាល់ជាញាតិ ហើយសូមចិវឡេលីសធិកំណត់នោះ ត្រូវ
 និស្សន្តិយទាចិត្តិយ ។ ភហបតិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ជាមិនមែនជាញាតិ
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខជ ។ ភហបតិជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខជ ។ ភហបតិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ជាញាតិ មិនត្រូវអាមត្តិ ។

[៦១] អាមត្តិមិនមាន ផលភិក្ខុដែលនាំចិវឡេលីសជាយតិកថា
 អញ្ញាទិវិចារិវិវេលសយមក ផលភិក្ខុដែលទាយកប្រគេនដោយពាក្យថា
 ចិវវេលសសល់ចូរមានផលរោកចុះ ផលភិក្ខុដែលទាយកប្រគេន
 ដោយឥតមានហេតុគឺចារវេលសយកចិវ ផលភិក្ខុដែលទាយកប្រគេន
 ដោយឥតមានហេតុគឺចិវវេលស ផលភិក្ខុត្រេកអរនិវិចារិវេលសញាតិ
 ពំនិទ្យាយ ផលភិក្ខុត្រេកអរនិវិចារិវេលសផលគេបករណាឡ ផលភិក្ខុ
 ត្រេកអរនិវិចារិវេលសទាយកទ្រព្យរស់ខ្លួន ផលភិក្ខុគួត ផលភិក្ខុជា
 ភាវីដើមបញ្ចក្តិ ។

សំបូរវទំ ធិ ធិ ។

អង្គបទសិក្ខាបទទី

(៦៦) គេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេនវេន អចាជបិណ្ឌិកស្ស អារមេ ។ គេន ទោ
បន សមយេន អញ្ញាតរោ បុរិសោ បជាបតិ ឯតនកោច
អយ្យំ ឧបនន្តំ ចិវវេន អញ្ញាទេស្សាមីតិ ។ អស្សោសំ
ទោ អញ្ញាតរោ បិណ្ឌាទាភទារិកោ កិក្កុ ភស្ស បុរិសស្ស
សមំ វាចំ ភាសនានស្ស ។ អជទោ សោ កិក្កុ យេនា-
យស្មា ឧបនន្តោ សក្សបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិគ្វា
អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្សបុត្តំ ឯតនកោច មហាបុត្តា-
សំ ត្វំ អារុសោ ឧបនន្ត អមុតស្មី ធិកាសេ អញ្ញាតរោ
បុរិសោ បជាបតិ ឯតនកោច អយ្យំ ឧបនន្តំ ចិវវេន
អញ្ញាទេស្សាមីតិ ។ អញ្ញារុសោ មំ សោ ឧបដ្ឋាកោតិ ។
អជទោ អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្សបុត្តោ យេន សោ
បុរិសោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិគ្វា តំ បុរិសំ ឯតនកោច
សច្ចំ ភិក មំ ត្វំ អារុសោ ចិវវេន អញ្ញាទេតុកាមោសីតិ ។

សិក្ខាបទទី ៨

(៦៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ធីត្តនិវត្តព្រះជេន-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបគ្រុធិសាវត្ថី ។ ក៏ត្តនិវត្តនោះ
បុរសម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធជា អញ្ញានិវត្តរោកម្ចាស់
ឧបនន្តស្វៀកដណ្តប់ចិវវេ ។ កាលដែលបុរសនោះកំពុងនិយាយពាក្យយ៉ាង
នេះ ក៏ក្នុងអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌាទាភ ១អង្គបានឮ (ពាក្យនោះច្បាស់) ។ ទើប
ក៏ក្នុងនោះចូលទៅក៏ព្រះឧបនន្តដ៏មានអាយុជាសក្សបុត្ត ក្នុងចូលទៅដល់
ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្តដ៏មានអាយុជាសក្សបុត្តថា ម្ចាស់
ពារុសោឧបនន្ត លោកជាអ្នកមានបុណ្យច្រើន(ព្រោះ)ក្នុងទីភាសនិលោក
បានបុរសម្នាក់ និយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធជា អញ្ញានិវត្តរោកម្ចាស់
ឧបនន្តស្វៀកដណ្តប់ចិវវេ ។ ព្រះឧបនន្តនិយាយថា ម្ចាស់ពារុសោ បុរស
នោះជាបេត្តកន្លះ ។ ព្រះឧបនន្តដ៏មានអាយុជាសក្សបុត្ត ចូលទៅរកបុរស
នោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសនោះថា ម្ចាស់
អ្នកដ៏មានអាយុ ក្នុងអ្នកមានប្រាជ្ញាដ៏មានវិញ្ញាណស្វៀកដណ្តប់ចិវវេ មែនឬ ។

វិស្សន្តិយកណ្តុ បិរវន្តស្ស អន្តិមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិទី៣៦

អនិ មយ្យោ វា ហោតិ អយ្យ ឧបទន្តំ ចិវរេន អត្តា-
 ទេស្តានិមិត ។ សេ ចោ មំ ត្វំ អាវុសា បិរវេន
 អត្តាទេតុកាមោសិ វាវុមេន ចិវរេន អត្តាទេហិ ក្សាហំ
 ទេន អត្តន្តោមិ កវិស្សនិ យាហំ ន បរិកុត្តិស្សា-
 មិតិ ។ អថចោ សោ បុរិសា ឧដ្ឋាយនិ ទិយនិ
 វិចារេនិ មហិច្ឆា នមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
 អសន្តិដ្ឋា ធម៌មេ សុត្តា ចិវរេន អត្តាទេតុ កតំ
 ហិ ឆាម អយ្យោ ឧបទន្តោ បយា បុត្វេ អប្បវារិតា
 ឧបសន្តិមិត្តា ចិវរេ វិកេប្បំ អាបដ្ឋិស្សនិតិ ។ អស្សាសុ
 ចោ ភិក្ខុ តស្ស បុរិសស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស
 វិចារេន្តស្ស ។ យេ ទេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តិដ្ឋា
 ។ បេ ។ ទេ ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កតំ ហិ
 ឆាម អាយស្សា ឧបទន្តោ សក្យបុត្តោ បុត្វេ អប្បវារិតា
 កហាបនិកំ ឧបសន្តិមិត្តា ចិវរេ វិកេប្បំ អាបដ្ឋិស្សនិតិ ។
 អថចោ ទេ ភិក្ខុ កតវិតា ឯតមន្តំ អាហារេសុំ ។
 សត្វំ កវិ ត្វំ ឧបទន្ត បុត្វេ អប្បវារិតា កហាបនិកំ

វិស្សន្តិយកណ្តុ បិរវន្ត សិក្ខាបទ ៧ បញ្ញត្តិទី៣៧

បុរសោនានិយាយថា វែន លោកម្ចាស់ ខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះថា អញនឹងឱ្យ
 លោកម្ចាស់ បទន្តស្យោកដណ្តប់ចិវរេ ។ ព្រះបទន្តនិយាយថា ម្ចាស់
 កវិសា បើអ្នកមានប្រាជ្ញាឱ្យអាត្មាស្យោកដណ្តប់ចិវរេ ចូរឱ្យអាត្មាស្យោក
 ដណ្តប់ចិវរេបចយ៉ាងនេះចុះ (ព្រោះថា) ចើអាត្មាមិនប្រើប្រាស់ខ្លួនចិវរេណ
 កាត្មានឹងធ្វើខ្លួនឱ្យជាអ្នកស្យោកដណ្តប់ខ្លួនចិវរេនោះ ដូចម្តេចបាន ។ ឯបុរស
 នោះកំពោលទោស គំរេជ្រិល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកសមណៈជាកូនទៅ
 ព្រៃកុដ្ឋជាសក្យបុត្តអស់នេះ មានសេចក្តីប្រាជ្ញាច្រើន មិនមានសន្តោស
 ពួកសមណៈអស់នេះទាយកមិននិយមនឹងឱ្យស្យោកដណ្តប់ចិវរេទេ មិនសម
 បើលោកម្ចាស់ បទន្តដែលអញមិនទាន់បរិណាមុន ហើយមកកំណត់
 ចិវរេ (យ៉ាងនេះ) ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យបុរសនោះកំពុង
 កោលទោស គំរេជ្រិល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយណា
 មានប្រាជ្ញាខ្ពស់ ជាអ្នកសន្តោស ។ បេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះកំពោល
 ទោស គំរេជ្រិល បន្តបង្ហាត់ថា មិនសមបើ ព្រះបទន្តមិនមានអាយុ
 ជាសក្យបុត្ត គេមិនទាន់បរិណាមុន ហើយចូលទៅកេតហបតិ ហើយ
 កំណត់ចិវរេ (យ៉ាងនេះ) ទេ ។ ត្រាខោះ ភិក្ខុអម្បាលនោះ ក្រាបចូល
 សេចក្តីនូវផលព្រះវិមានព្រះកាត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 បទន្ត ឮថាអ្នកនឹង គេមិនទាន់បរិណាមុន ហើយចូលទៅកេតហបតិ

១ ឧ. ឧ. ធម្ម ។ ចេ ធម្ម ធីតិ ទិស្សចំ វិកេប្បេស្ស បទព្រះទោ ។

ឧបសគ្គមិត្តា ចិវរ វិគយ្យ អាបច្ឆិសីតិ ។ សច្ចំ
 ភគវតិ ។ ញាតតោ នេ ឧបទទ្ធិ អញ្ញាតតោតិ ។
 អញ្ញាតតោ ភគវតិ ។ អញ្ញាតតោ មោយបុរិស
 អញ្ញាតតស្ស ទ ជាបាតិ បដិវ្យប់ វា អប្បដិវ្យប់
 វា សច្ចំ វា អសច្ចំ វា តត្ថ ធាម^(១) ភ្នំ មោយបុរិស
 បុព្វេ អប្បវារិតា អញ្ញាតតំ គហបតិកំ ឧបសគ្គមិត្តា
 ចិវរ វិគយ្យ អាបច្ឆិស្សសំ ទតំ មោយបុរិស អប្បសន្ទាបំ
 វា បសាទាយ បសន្ទាបំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ មេ ។
 ឃវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដិ ឧទ្ទិសេយ្យា-
 មំ កិក្ខុំ បទេវ ឧទ្ទិស្ស អញ្ញាតតស្ស គហបតិស្ស
 វា គហបតាចិយា វា ចិវរ ទេតាបទិ^(២) ឧបក្ខមំ ហោតិ
 ឥតិទា ចិវរ ទេតាបទេន ចិវំ ទេតាបេត្វា ឥត្តន្ទាមំ
 កិក្ខុំ ចិវរ ទ អច្ឆាទេស្សមីតិ ។ តត្រ ទេ សោ កិក្ខុ

• កត្តចិ ឃេតុតេ កត្តញ្ញិ តាម ភ្នំ មោយបុរិសាតិ ទិស្សតិ ។ ២ បិវិ ទេតាបេត្តិ បរិវេត្តិ
 ឯទេន ចិវរ ទេតាបទេន បិវិ ទេតាបទេន ។ យកទិច សុញ្ញេន តាមមោតិ ឧត្តិយំ វ្យំ ។ តស្ស
 យេកុយ្យេន បិវិ ទេតាបទេន ចេត្តិ ។ តំ ចមាណំ ១ ហោតិ ទ្រុកវិស្ស ករណាភវិតោ ។

ហើយកំណត់ចិវរ មែនឬ ។ ព្រះបទនុក្រាមចូលថា បតិគ្រិព្រះជំទាវ
 ព្រះពោធិ ការនោះគឺតមែន ។ ម្ចាស់បទនុ គ្រហស្ថនោះជាញាតិ
 របស់អ្នក ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ បតិគ្រិព្រះជំទាវព្រះពោធិ
 គ្រហស្ថនោះ មិនមែនជាញាតិទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោយបុរិស
 ជនមិនមែនជាញាតិវែមនិមិនដឹងការសមគួរក្តី មិនសមគួរក្តី ការល្អិតល្អន់
 មិនល្អិតល្អន់ របស់ជនដែលមិនមែនជាញាតិទេ ម្ចាស់មោយបុរិស
 អ្នកឯងដែលគេមិនបានបរវេណាមុន ហើយចូលទៅក្នុងហេតុ មិនមែនជា
 ញាតិហើយកំណត់ចិវរដូចម្តេចបាន ម្ចាស់មោយបុរិសអំពើនេះ មិនមែន
 ទាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមិន
 មែនទាំឱ្យកើតវិការក៏សេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លា
 ហើយទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កច្ច័សំវែងទ្រង់
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ដទៃចិវរដែលគហបតិក្តី គហបតាតិក្តី មិន
 មែនជាញាតិចំពោះកិក្ខុហើយទាំងឡាយ ខ្ញុំនឹងទិញចិវរដោយដទៃចិវរ
 នេះ ហើយនឹងឱ្យកិក្ខុឈ្មោះនេះ ស្ងៀមដណ្តប់ចិវរ ។ បើកិក្ខុនោះ

ឬទ្ធ អយ្យករិកោ ឧបសម្ព័ន្ធមិត្តា ចិរេវ វិកតម្យំ អាមន្ទេយ្យ
សាទុ វត មំ អាយស្មា ឥមំនា ចិរេវតោមនេន ឯវរូបំ
វា ឯវរូបំ វា ចិរេវ ចេតោមេត្តា អដ្ឋានេយ្យិកំ តស្សាលា-
កម្យតំ ឧបាទាយ វិស្សន្តិយំ ពាចិត្តិយន្តិ ។

(៦៣) ភិក្ខុំ បរេវ ឧទ្ទិស្សានំ ភិក្ខុស្សន្តាយ
ភិក្ខុំ អារម្មណំ ករិក្ខា ភិក្ខុំ អដ្ឋានេតុកាមោ ។
អញ្ញាតកោ ធាម មាតិកោ វា មិតិកោ វា យាវ
សត្តមា បិរាមហាយុតា អសម្ពុត្តោ ។ តហមតិ ធាម
យោ កោចិ អការំ អដ្ឋារសនិ ។ តហមតាដិ ធាម
យា កោចិ អការំ អដ្ឋារសនិ ។ ចិរេវតោមនំ ធាម
ហិរញ្ញំ វា សុវណ្ណំ វា មណិ វា ឫត្តា វា មសារតស្មំ
វា ផលិកោ វា បដកោ វា សុត្តំ វា តច្ចាសោ
វា^(១) ។ ឥមំនា ចិរេវតោមនេនាតិ បទ្កបដ្ឋិកេន ។
ចេតោមេត្តាតិ បរិវេត្តក្កា^(២) ។ អដ្ឋានេស្សាមិតំ នស្សាមិ ។
តត្រ ចេ សោ ភិក្ខុតិ យំ ភិក្ខុំ ឧទ្ទិស្ស ចិរេវតោមនំ

១ ១ ៥ ចិរេវតោមនំ នាម ហិរញ្ញំ វា សុវណ្ណំ វា ឫត្តា វា មណិ វា ចារិយោ វា មិរោ វា
បដិកោ វា សុត្តា វា កច្ចាសោ វា ។ ២ ៥. ម. បរិវេត្តក្កា ។

វេលេភមិទបាទបករណាទុទ ហើយចូលទៅក្នុងទីនោះ ព្រោះអាស្រ័យ
សេចក្តីបង់បាទបិរវត្ត ហើយកំណត់ចិរេវតោមនេនាតិ ល្អហើយអ្នក
ដំបាទតាយ អ្នកចូរទិញបិរវតោនបែបយ៉ាងនេះក្តី ។ ដោយដំបូចិរេវតោ
ហើយឲ្យគាតាស្យៀកដណ្តប់ចុះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវទិស្សន្តិយបាចិត្តិយ ។

(៦៣) ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះភិក្ខុ គឺដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុ ធ្វើ
ភិក្ខុឲ្យជាអារម្មណ៍ មានប្រាជ្ញាឲ្យភិក្ខុស្យៀកដណ្តប់ចិរេ ។ ផងដែរ
មិនជាប់អំពីចំណែកទានធម៌តាមក្តី អំពីចំណែកទានបិក្ខុក្តី ជកបដល់ត្រូវទ
ដីដូចដីកាទី ៧ ហៅថា មិនមែនជាញាតិ ។ បុរសណាមួយនៅគ្រប់
គ្រងផ្ទះ បុរសនោះហៅថា គហមតិ ។ ស្រីណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ
ស្រីនោះហៅថា គហមតានិ ។ ប្រាក់ក្តី មាសក្តី កែវមណីក្តី កែវ
មុត្តាភិក្ខុ កែវមតិភិក្ខុ កែវផលិកភិក្ខុ សម្ពត្តិបុស្កាភិក្ខុ អម្បោនក្តី កច្ចាសក្តី
ហៅថាដំបូចិរេ ។ ពាក្យថា ដោយដំបូចិរេនេះ គឺដោយ
ដំបូចិរេវេលេគំនេរៀនចំពោះ ។ ពាក្យថា ទិញ ភិក្ខុនា ។
ពាក្យថា អញ្ញាតិឲ្យស្យៀកដណ្តប់ គឺថា អញ្ញាតិប្រគេន ។
ពាក្យថា បើភិក្ខុនោះ គឺដំបូចិរេវេលេគាយកដកល់ទុកចំពោះភិក្ខុណា

ឧបក្ខដំ ហោតិ សោ ភំត្តុ ។ បុត្រេ អប្បវារិកាតំ
 បុត្រេ អវុត្តា ហោតិ កំណិសេន តេ កន្តេ ចិវរេន អន្តោ
 កំណិសំ តេ ចិវំ ខេតាមេស្សាមីតិ^(១) ។ ឧបសង្កមិត្តាតិ
 យវំ កត្តា យត្ត កត្តចិ ឧបសង្កមិត្តា ។ ចិវេ វិកប្បំ
 អាមជ្ជេយ្យាតិ អាយតំ វា ហោតុ វិក្កតំ វា អប្បតំ វា
 សង្កំ វា ។ ឥមិណ ចិវរេតាមនេនាតិ បច្ចុបដ្ឋិទេន ។
 ឯវរ្យំ វា ឯវរ្យំ វាតិ អាយតំ វា វិក្កតំ វា អប្បតំ វា
 សង្កំ វា ។ ខេតាមេត្តាតិ បរិវេទ្តត្តា ។ អត្តារេហិតិ
 ធម្មេហិ ។ កល្យាណកម្មតំ ឧបាទាយាតិ សាទុត្តិកោ
 មហាត្បត្តិកោ ។ កស្ស វេទេន អាយតំ វា វិក្កតំ វា
 អប្បតំ វា សង្កំ វា ខេតាមេតិ បរិយោកេ ទុក្ខដំ
 បដិលាភេន ជិស្សត្តិយំ ហោតិ ជិស្សដ្ឋិតតំ សង្ឃស្ស
 វា កណស្ស វា បុត្តលស្ស វា ។ ឯវត្ថុ បន កិក្ខវេ
 ជិស្សដ្ឋិតតំ ។ មេ ។ ឥធំ មេ កន្តេ ចិវំ បុត្រេ អប្បវារិកា^(២)
 អញ្ញាតិកំ កហាមតិកំ ឧបសង្កមិត្តា ចិវេ វិកប្បំ អាមជ្ជ
 ជិស្សត្តិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស ជិស្សដ្ឋាមិតិ ។ មេ ។ ធម្ម
 ទេយ្យាតំ ។ មេ ។ ធម្មេយ្យដ្ឋិ ។ មេ ។ អាយស្មតោ ធម្មិតិ ។

• ១. ឧ. ខេតាមមីតិ ។ ២. កត្តចិ ។ បុត្រេន អប្បវារិកតិ វិស្សតិ អយម្បន ហោតិ
 អប្បវារិកេន ។ យសិណ ។

ភិក្ខុនោឯង ។ ពាក្យថា គេមិនបានបរិវារណាមុន គឺគេមិនទាន់ចំណាយ
 មុនថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកត្រូវការដោយចិវរដ្ឋេនម្តង ខ្ញុំមិន
 ចំញចិវរដ្ឋេនម្តងប្រិយលោក ។ ពាក្យថា ចូលទៅ គឺទៅកាន់ផ្ទះ (គេ)
 ឬចូលទៅកេតក្កដិណាមួយ ។ ពាក្យថា កំណត់ចិវរ គឺចិវរវេទក្តី
 ដំក្តី សាច់ដឹកក្តី សាច់មីក្តី ។ ពាក្យថា ដោយដំបូចិវរនេះ
 គឺដោយដំបូចិវរដែលគាំទ្រចំពោះ ។ ពាក្យថា បែបយ៉ាងនេះក្តី ។
 គឺចិវរវេទក្តី ដំក្តី មានសាច់ដឹកក្តី មានសាច់មីក្តី ។ ពាក្យថា ចំញ
 គឺប្តូរគ្នា ។ ពាក្យថា ចូរឲ្យស្រៀកដណ្តប់ គឺប្តូរឲ្យ ។ ពាក្យថា ព្រោះ
 កស្រីយសេចក្តីចង់បានចិវរល្អ គឺជាអ្នកត្រូវការចិវរល្អ ជាអ្នកត្រូវការចិវរ
 មានដំបូចិវរ ។ ទាយកចំញចិវរវេទក្តី ដំក្តី មានសាច់ដឹកក្តី មានសាច់
 មីក្តី តាមសំដីភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខដំក្តីប្រយោគដែលចិ
 ចិវរនោះជាជិស្សត្តិយ ក្នុងនោះដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលះដល់សង្ឃ
 ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិវរភិក្ខុត្រូវលះយ៉ាងនេះ
 ។ មេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ចិវរខ្ញុំនេះគេមិនបានបរិវារណាមុន
 ខ្ញុំចូលទៅរកកហាមតិមិនមែនជាញាតិ ហើយកំណត់ចិវរ ជាជិស្សត្តិយ
 ខ្ញុំសូមលះចិវរនេះដល់សង្ឃ ។ មេ ។ សង្ឃភប្បិទ្ធិ ។ មេ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយភប្បិទ្ធិ ។ មេ ។ ខ្ញុំចំញចិវរដល់លោកគឺមានភាយ ។

[៦៤] អញ្ញាតកេ អញ្ញាតកសញ្ញំ បុត្រេ អប្បវារិសា
 ភហមតិកំ ឧបសង្កមិត្វា ចរិវេ វិកេឃ្យំ អាមជ្ជតំ ធិស្សត្តិ-
 យំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតកេ វេមតិកោ បុត្រេ អប្បវារិសា
 ភហមតិកំ ឧបសង្កមិត្វា ចរិវេ វិកេឃ្យំ អាមជ្ជតំ
 ធិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតកេ ញាតកសញ្ញំ បុត្រេ
 អប្បវារិសា ភហមតិកំ ឧបសង្កមិត្វា ចរិវេ វិកេឃ្យំ
 អាមជ្ជតំ ធិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ញាតកេ អញ្ញាត-
 កសញ្ញំ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ ញាតកេ វេមតិកោ
 អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ ញាតកេ ញាតកសញ្ញំ អាមត្តិ ។

[៦៥] អនាមត្តំ ញាតកាមំ បវារិសាមំ អញ្ញា ឃ្មន្តាយ
 អន្តោ ចរិវេ មហាឃ្មំ ចេតាមេតុកាមស្ស អប្បឃ្មំ
 ចេតាមេតិ ធុត្តកស្ស អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

អនុមសិក្ខាបទទី ៧ ។

[៦៦] ភហមតិមិនមេញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ចាមិនមេញាតិ គេមិន
 បានបវារណាមុន ចូលទៅរកភហមតិ ហើយកំណត់ចិវេ ត្រៃនិស្សត្តិយ
 បាចិត្តិយ ។ ភហមតិមិនមេញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ គេមិន
 បានបវារណាមុន ចូលទៅរកភហមតិ ហើយកំណត់ចិវេ ត្រៃនិស្សត្តិយ
 បាចិត្តិយ ។ ភហមតិមិនមេញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ចាជាញាតិ គេមិន
 បានបវារណាមុន ចូលទៅរកភហមតិ ហើយកំណត់ចិវេ ត្រៃនិស្សត្តិយ
 បាចិត្តិយ ។ ភហមតិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ចាមិនមេញាតិ ត្រៃ
 រោចកិធុត្តដ ។ ភហមតិជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ត្រៃរោចកិ
 ធុត្តដ ។ ភហមតិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ចាជាញាតិ មិនត្រៃរោចកិ ។

[៦៧] ភាមត្តិមិនមានផលភិក្ខុវេលកំណត់ចិវេ ភិក្ខុសំណាកផនជា
 ញាតិ ផនវេលបានបវារណាហើយ ផលភិក្ខុវេលកំណត់ចិវេដើម្បី
 ប្រយោជន៍ភិក្ខុវេល ផលភិក្ខុវេលកំណត់ចិវេដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ផល
 ភិក្ខុវេលទាយកមានទ្រព្យផ្ទះទិញចិវេមានផលម្ភៃច្រើនប្រគេន ឲ្យទិញចិវេ
 មានផលម្ភៃចិវេ ផលភិក្ខុវេល ផលភិក្ខុជាទាយកដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

សម័យសិក្ខាបទី

[២៦] គេន សមយេន តុន្តោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ដេវវេន អនាថមិល្លាតិស្ស អាណមេ ។ គេន
ចោ បន សមយេន អញ្ញាធរោ បុរិសោ អញ្ញាធាំ បុរិសំ
ឯតនភោច អយ្យំ ឧបនន្តំ ចិវវេន អញ្ញាទេស្សាមីតិ ។
សោមិ ឯវហារោ អហម្យំ អយ្យំ ឧបនន្តំ ចិវវេន អញ្ញា-
ទេស្សាមីតិ ។ អស្សាសំ ចោ អញ្ញាធរោ ចំល្លាចាវិ-
តោ ភិក្ខុ ភេសំ បុរិសានំ ភមំ កថាសល្លាមំ ។
អដទោ សោ ភិក្ខុ យេនាយស្សា ឧបនន្តោ សក្សបុត្តោ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្សន្តំ ឧបនន្តំ សក្ស-
បុត្តំ ឯតនភោច បរោបុត្តោសិ ត្ថំ អាវុសោ ឧបនន្ត
អមុកស្មំ ឧតារស អញ្ញាធរោ បុរិសោ អញ្ញាធាំ បុរិសំ
ឯតនភោច អយ្យំ ឧបនន្តំ ចិវវេន អញ្ញាទេស្សាមីតិ សោមិ
ឯវហារោ អហម្យំ អយ្យំ ឧបនន្តំ ចិវវេន អញ្ញាទេស្សាមីតិ ។
អន្តារុសោ មំ តេ ឧបន្នាកាតិ ។ អដទោ អាយស្សា ឧ-
បនន្តោ សក្សបុត្តោ យេន តេ បុរិសា តេនុបសង្កមិ

សិក្ខាបទទី ៧

[២៦] សម័យនោ ព្រះត្រៃធម៌វិហារោ ជាតិ ច្រំនីតិកុន្តិក្កុ ព្រះជេតពន
បេសំភោចចំល្លាតសេដ្ឋី ទៀបក្រិសិសាវត្ថិ ។ ភិក្ខុសម័យនោធល បុរស
ម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះទំនិបុរសម្នាក់ថា ខ្ញុំនឹងឱ្យព្រះបទនុជាម្ចាស់
ស្ងៀកដណ្តប់ចិវវេ ។ ឯបុរសនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងក៏នឹងឱ្យព្រះ
បទនុជាម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចិវវេដែរ ។ ភិក្ខុ ១ បូជាអ្នកច្រើត្រូវបិណ្ឌបាត
បានពួកពាក្យចោម្នា ខែបុរសទាំងឡាយនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចូល
ទៅក្រែងបទនុដំមានអាយុជាសក្សបុត្ត ចូលទៅដល់ហើយ បាន
និយាយពាក្យនេះទំនិព្រះបទនុដំមានអាយុជាសក្សបុត្តថា ម្ចាស់ភារុសោ
បទនុ លោកជាអ្នកមានបុណ្យច្រើន (ព្រោះ) ក្នុងឧកាសឯលោះ
មានបុរសម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះទំនិបុរសម្នាក់ថា ខ្ញុំនឹងឱ្យព្រះ
បទនុជាម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចិវវេ ឯបុរសនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា
ខ្ញុំនឹងក៏នឹងឱ្យព្រះបទនុជាម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចិវវេដែរ ។ ព្រះបទនុបាន
និយាយថា ម្ចាស់ភារុសោ បុរសទាំងនោះជាបេដ្ឋាករសំខ្ញុំ ។
លំដាប់នោះ ព្រះបទនុដំមានអាយុជាសក្សបុត្តចូលទៅក្រែងបុរសទាំងនោះ

ឧបសន្ត្រីមិត្តា នេ បុរិសេ វេទនេវេទ សង្ខំ តិវ
 មំ តុត្តេ អាវុសោ បិវរេហិ អន្តរទេតុកោមគ្គាតិ ។
 អបិ នយ្យេ^(៤) វរំ យោតិ អយ្យំ ឧបនន្តំ បិវរេហិ
 អន្តរទេសន្តាមាតិ ។ សចេ ទោ មំ តុត្តេ អាវុសោ
 បិវរេហិ អន្តរទេតុកោមគ្គ វរុវេន បិវរេន អន្តរ-
 ទេន ត្យោហំ នេហិ អន្តរន្ទាបិ តិវស្សមំ យា-
 លាហំ ន បរិកុត្តិស្សមំតិ ។ អថទោ នេ បុរិសោ
 ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ វេហំន្តា វេន សមណ
 សត្យបុត្តិយោ អសន្តដ្ឋា ឈិមេ សុត្តោ បិវរេហិ
 អន្តរទេតុ តេដំ ហិ តាម អយ្យោ ឧបនន្តោ អម្ពេហិ
 បុត្តោ អយ្យកវិតោ ឧបសន្ត្រីមិត្តា បិវរេ វិកេហ្យំ អាចន្តិស្ស-
 តិតិ ។ អស្សេស្សំ ទោ កិក្ខុ តេសំ បុរិសាធំ
 ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ ។ យេ នេ
 កិក្ខុ អយ្យន្តា ។ បេ ។ នេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ
 វិចារេន្តំ តេដំ ហិ តាម អាយស្សា ឧបនន្តោ សត្យ-
 បុត្តោ បុត្តោ អយ្យកវិតោ កមាមតិសោ ឧបសន្ត្រីមិត្តា

១ តោ អយ្យ ពិវិ ចក្កោតោ ។

លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសទាំងនោះថា អ្នក
 អាវុសោ ពូជាអ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យអាត្មាស្ងៀកដណ្តប់បិវរ មែនឬ ។
 បុរសទាំងនោះឆ្លើយថា មែនលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយបានគិតយ៉ាង
 នេះថា យើងខ្ញុំចង់ឲ្យព្រះបទន្តជាម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់បិវរទាំងឡាយ ។
 ព្រះបទន្តនិយាយថា អ្នកអាវុសោ បើអ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យអាត្មា
 ស្ងៀកដណ្តប់បិវរទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យអាត្មាស្ងៀកដណ្តប់
 ដោយបិវរចបយ៉ាងនេះចុះ បើអាត្មាមិនត្រូវប្រើប្រាស់បិវរទាំងឡាយ
 ណា អាត្មានឹងស្ងៀកដណ្តប់ឲ្យបិវរទាំងឡាយនោះ ដូច្នោះម្តងទៀត ។
 ត្រាោះ បុរសទាំងនោះ ពោលទោ.ប កិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា
 សមណៈទាំងឡាយ ជាកូនទៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តនេះមានប្រាថ្នាច្រើន
 មិនមានសន្តោស សមណៈទាំងនេះគេមិនងាយនឹងប្រទានបិវរទេ
 មិនសមបើប្រើព្រះបទន្តជាម្ចាស់ដែលយើងទាំងឡាយ មិនបានចារពណា
 ជាមុន ហើយចូលមកកំណត់បិវរសោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបាន
 ឮពាក្យបុរសទាំងនោះកំពុងពោលទោស កិះដៀល បន្តិចបន្តួច ។
 កិក្ខុទាំងឡាយណាមានប្រាថ្នាគឺ ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះពោល
 ពោល កិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា មិនសមបើព្រះបទន្តមិនមានកាយ
 ជាសក្យបុត្ត ដែលគេក៏បានចារពណាមុន ហើយចូលទៅគេសហចតិ

ចំពោះ វិញ្ញាប័ត្រ អាមត្តិស្សនីតិ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ
 កុសលោ ឯកមង្គំ អាណេទេសុំ ។ សង្ខំ តិវារ ម្ចំ
 ឧបទទ្ធិ បុត្រេ អប្បករិកា កហាមតិកោ ឧបសង្កំ-
 មិត្តា ចំពោះ វិញ្ញាប័ត្រ អាមត្តិស្សនី ។ សង្ខំ កកវតិ ។
 ញាតកា តេ ឧបទទ្ធិ អញ្ញាតតោតិ ។ អញ្ញាតតា
 កកវតិ ។ អញ្ញាតតោ មោឃបុរិស អញ្ញាត-
 តោនំ ធម្មាតិ បដិវ្យងំ ។ អប្បដិវ្យងំ វា សង្ខំ
 វា អសង្ខំ វា តតុ ធម្ម ម្ចំ មោឃបុរិស បុត្រេ
 អប្បករិកា អញ្ញាតតោ កហាមតិកោ ឧបសង្កំមិត្តា
 ចំពោះ វិញ្ញាប័ត្រ អាមត្តិស្សនី ទេតំ មោឃបុរិស
 អប្បសន្តានំ វា បសាទាយ បសន្តានំ វា ភិយ្យោកា-
 ភយ ។ បេ ។ វិវាទា បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ទុដ្ឋិសេយ្យាម ភិក្ខុំ បទេវ ឧត្តិស្ស ឧភិវ្យំ អញ្ញាតតោនំ
 កហាមតិកំ វា កហាមតិកំ វា បទ្វេកថិវេទនាបថា
 ឧបសុដា ហោតិ ឥមេហិ បយំ បទ្វេកថិវេទនា-
 បទេហិ បទ្វេកថិវាទិ ទេតាយត្វា ឥត្តប្បាទំ ភិក្ខុំ

ហើយកំណត់ចំពោះសារ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគឺក្រាបចូលដល់សេចក្តី ចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឧបទទ្ធិ
 ពួកអ្នកឯងគេមិនបានបករណ៍ជាមុន ហើយចូលទៅកេតហាមតិ កំណត់
 ចំពោះ មែនឬ ។ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។
 ម្ចាស់ឧបទទ្ធិ ជនទាំងឡាយនោះជាញាតិ បូមិនមែនជាញាតិទេ ។
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជនទាំងនោះមិនមែនជាញាតិទេ ។ ម្ចាស់
 មោឃបុរិស ជនដែលមិនមែនជាញាតិ វេទនិមិនដឹងការសមគួរ បូមិន
 សមគួរ ការល្អិតល្អន បូមិនល្អិតល្អ របស់ជនទាំងឡាយមិនមែនជាញាតិទេ
 ម្ចាស់មោឃបុរិស អ្នកឯងគេមិនបានបករណ៍ជាមុន ហើយចូលទៅកេ
 តហាមតិមិនមែនជាញាតិ កំណត់ចំពោះដូចម្តេចបាន ម្ចាស់មោឃបុរិស
 តំពើនេះ មិនមែនជាទ្រង់កេតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយមិនទាន់
 ជ្រះថ្លាទេ បូមិនមែនជាទ្រង់កេតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ
 ដែលជ្រះថ្លាហើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីសំដែងទ្រង់ខ្ញុំសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ដំបូងវិវាទស្តា
 ដែលកហាមតិក្តី កហាមតិក្តី មិនមែនជាញាតិទាំងនោះទាក់ព័រពោះ
 ភិក្ខុ ទ រួច ហើយដកលំដុកថា យើងទាំងឡាយនឹងទិញចំពោះទាំងឡាយ
 មួយម្នាក់ដោយដំបូងវិវាទស្តាទាំងនោះ ហើយនឹងទ្រង់កេតសេចក្តីនេះ

ចិវេន្ទស្ស អត្តាទេស្សនាតំ ។ តត្រ ថេ សោ ភិក្ខុ ធុរេ
 អប្បវរិតោ ឧបសង្កម្ភិតោ ចិវេន វិតេឃ្យំ គាម'ច្ឆយ្យ
 សាទុ វត មំ អាយស្សនោ វមេហិ បន្ទេកេដិវៈចេតាប
 ធម៌ា ឯវុចំ វ ឯវុចំ វ ចិវំ ថេតាថេតោ អត្តាទេស
 ឧកោ វ សត្តា ឯវតេតាតិ កល្យាណាតធម្មតំ ទេវា
 ណាយ ឧប្បត្តិយំ ចាចិត្តិយដ្ឋំ ។

[២៣] ភិក្ខុ បទេ ឧប្បស្សាតិ ភិក្ខុ ធុរេ ភិក្ខុ
 អប្បវរិតោ ភិក្ខុ អត្តាទេស្សនាតំ ។ ឧប្បត្តិ
 ដ្ឋំ ។ អត្តាទេស្សនា ធម៌ ចាតំ តោ វ ចិវេន តោ វ
 យា សត្តន្តោ ចិវេន បាយុតា អសម្មត្តា ។ កហមតិ
 ធម៌ យេ កេច អតាវ អច្ឆារសង្កំ ។ កហមតាទិ
 ធម៌(១) យា កាចិ អតាវ អច្ឆារសង្កំ ។ ចិវេន តោ ធម៌
 តាម ហិវត្តា វ សុវណ្ណា វ មណី វ ឧត្តា វ មសារ
 កល្យា វ ផលីកា វ បដិកា វ សុត្តា វ កល្យាណា វ(២) ។

១ ១. ម. កហមតាទិយេ តាម ។ ២ ១ ម ចិវេន តោ ធម៌ ហិវត្តា វ
 សុវណ្ណា វ ឧត្តា វ មណី វ បដិកា វ កល្យាណា វ ផលីកា វ បដិកា វ សុត្តា វ
 កល្យាណា វ ។

ស្យោកដណ្តប់ចិវេន្ទស្ស ។ ថេកុនោនេមិធម៌បដិវណា ជាមុន
 ហើយចូលទៅក្នុងទំនោះ ព្រោះកស្រីយសចក្កចង់បានចិវេន្ទ ហើយ
 កំណត់ចិវេន្ទដោយពាក្យថា ស្រីលហើយ អ្នកដ៏មានតម្លៃចាំឱ្យយ
 អ្នកចាំឱ្យ ចូររួមជាមួយគ្នា ទំនៀងវិវេបយ៉ាងនេះផង ។ ដោយ
 ដំបូងវិវេន្ទស្សស្រីស្រីតាមនេះ ហើយឱ្យគ្នាស្យោកដណ្តប់ចុះ ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវឱ្យស្រីយទាចិត្តិយ ។

[២៧] ត្រីនីតាក្យថា ចំនោះភិក្ខុមួយ គឺដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុ
 ដើម្បីកុំឱ្យជាភាម្មណ៍ មានប្រាជ្ញាឱ្យភិក្ខុស្យោកដណ្តប់ ។ ពាក្យថា ចាំឱ្យ
 គឺនឹងបានចាំឱ្យ ។ ផងចាំឱ្យយមិនបានជាប់អំពីចំណែក
 ខាងមាត់ក្តី អំពីចំណែកខាងចំក្តី ដរាបដល់គូនដ៏ដូនដីតាទីដ
 ហៅថា មិនមែនញាតិ ។ ប្រុសចាំឱ្យយឯណាមួយនៅគ្របគ្រងផ្ទះ
 ប្រុសចាំឱ្យនោះហៅថា គហបតិ ។ ស្រីចាំឱ្យយឯណាមួយនៅ
 គ្របគ្រងផ្ទះ ស្រីចាំឱ្យនោះហៅថា គហបតាទិ ។ ប្រាក្តី មាសក្តី
 កែវមណីក្តី កែវមុត្តាភ្នំ កែវមតិក ឬកែវពត្រុស ពេជ្រកែវក្តី កែវ
 ផលីក្តី សម្ពត្តិឬសក្ខត្តិ អម្បានក្តី កល្យាណក្តី ហៅថា ដំបូងវិវេ ។

ឥមេហំ ចិវាចេតាមនេហិតិ បច្ចុបដ្ឋិតេហិ ។ ចេតាមេត្តាតិ
 បរិវេទ្តត្តា ។ អដ្ឋានេស្សាមាតិ មស្សាម ។ គត្រ
 ចេ សោ ភិក្ខុតិ យំ ភិក្ខុំ ទុដ្ឋិស្ស ចិវាចេតាមនា
 ទុបត្តាជា ហោត្តិ សោ ភិក្ខុ ។ បុព្វេ អប្បវារិតោតិ
 បុព្វេ អវុត្តោ ហោតិ តីរិយសេន តេ កន្តេ ចិវានេ
 អត្តោ តិរិយសំ តេ ចិវំ ចេតាមេស្សាមាតិ^(១) ។ ឧប-
 សន្តមិត្តាតិ យវំ ភត្តិ យត្ត ភត្តិចំ ឧបសន្តមិត្តា ។
 ចិវា វិកេម្យំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ វាយតំ វា ហោតុ
 វិត្តតំ វា អប្បតំ វា សល្លំ វា ។ ឥមេហំ ចិវាចេ-
 តាមនេហិតិ បច្ចុបដ្ឋិតេហិ ។ ឯវរូបំ វា ឯវរូបំ វាតិ
 អាយតំ វា វិត្តតំ វា អប្បតំ វា សល្លំ វា ។
 ចេតាមេត្តាតិ បរិវេទ្តត្តា ។ អដ្ឋានេហិតិ នដ្ឋេម ។
 ឧកោ វ សន្តា ឯតេនាតិ ឆ្មេមិ ឯតេន ។ កល្យាណ-
 កម្មតំ ទុណាយាតិ សាទុត្តិកោ មហាន្សត្តិកោ ។

១ ឧ. ម. ពេកចេហិតិ ។

ពាក្យថា ដោយដំបូងវិចារិក្សយានេះ គឺដោយដំបូងវិវាដលដំកល់
 ក្នុងចំពោះមុខ ។ ពាក្យថា ចំព្យ ភិម្ពុ ។ ពាក្យថា ឆិវិទ្យស្យា
 ដល្តបំ ឆិវិទិទ្យ ។ ពាក្យថា បើក្សុនោះ គឺដំបូងវិវាដលចាយក
 ចំពោះភិក្ខុបណា ហើយដំកល់ទុក គឺភិក្ខុបនោះឯង ។ ពាក្យថា គេមិន
 បានចរណេមុន គឺទាយកមិនបាននិយាយមុនថា ពានុប្រាស លោក
 ម្ចាស់ត្រូវការចិវិវេបដូចម្តេច ។ យើងចាំឱ្យយន្តិទិក្ខុចិវិវេបដូច
 ម្តេចច្រើនទេលោកម្ចាស់ ។ ពាក្យថា ចូរចៅ គឺទៅកាន់ផ្ទះចូលទៅ
 កេរក្នុងទីណាមួយ ។ ពាក្យថា ភិណតិចិវ ឆិចិវវិវិក្ខិ ចិក្ខិ មាន
 សាច់ជិត្តិ មានសាច់មិត្តិ ។ ពាក្យថា ដោយដំបូងវិចារិក្សនេះ
 គឺដំបូងវិចារិក្សយវិវាដលដំកល់ក្នុងចំពោះមុខ ។ ពាក្យថា វិបប
 យាទិទេផង ។ ឆិចិវវិវិក្ខិ ឆិក្ខិ មានសាច់ជិត្តិ មានសាច់មិត្តិ ។
 ពាក្យថា ចំព្យ ភិម្ពុ ។ ពាក្យថា ចូរឱ្យស្យាដល្តបំ គឺចូរ
 ប្រគល់ឱ្យ ។ ពាក្យថា អ្នកចាំផតិច្ចេរម្តេចមួយគ្នា គឺអ្នកចាំផតិ
 ចូរមួយគ្នា ។ ពាក្យថា ព្រោះការស្រីយសេបក្តីចង់បានចិវល្ល គឺភិក្ខុ
 មានសេចក្តីត្រូវការដោយចិវស្តុត ត្រូវការដោយចិវមានដំបូច្រើន ។

តស្ស វិចារេន អាយតំ វា វិត្តតំ វា អប្ប្រតំ វា
 សណ្តំ វា ចេតាបេត្តិ បាយោតេ ធុត្តតំ បដិណគេន
 និស្សត្តិយំ ហោតិ និស្សត្តិយំ វា សុត្តស្ស វា កណ្តស្ស
 វា បុត្តស្ស វា ។ ឯវេ បទ តិក្កុវេ និស្សត្តិយំ
 ។ បេ ។ ឥតិ មេ កន្តេ ចំវា បុត្តេ អប្បវារិតា អញ្ញាត-
 តេ កហាបតិកេ ឧបសង្កមិត្តា ចិវវេ វិកប្បំ អាចជ្ជិ និស្ស-
 ត្តិយំ ឥហាហំ សុត្តស្ស និស្សត្តិយំ ។ បេ ។ ធម្មយ្យាទិ
 ។ បេ ។ ធម្មយ្យាទិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ធុត្តិ ។

(៦៨) អញ្ញាតតេ អញ្ញាតតសញ្ញំ បុត្តេ អប្ប-
 វារិតា កហាបតិកេ ឧបសង្កមិត្តា ចិវវេ វិកប្បំ
 អាចជ្ជិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតតេ វេទតិកោ
 បុត្តេ អប្បវារិតា កហាបតិកេ ឧបសង្កមិត្តា ចិវវេ
 វិកប្បំ អាចជ្ជិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតតេ
 ញាតតសញ្ញំ បុត្តេ អប្បវារិតា កហាបតិកេ ឧប-
 សង្កមិត្តា ចិវវេ វិកប្បំ អាចជ្ជិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។

តាយកតំនិទ្ធកយទិញ្ញចិវវេទិត្តិ ចំវា មានសាច់ជិត្តិ មានសាច់ល្អិត្តិ
 តាមពាក្យភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវចុកជុកដ្រែយោគផលប្រើ ចិវវេនោះ
 ជាទិស្សត្តិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលេងដល់សិទ្ធិ ដល់គណៈភិ
 ដល់បុគ្គលភិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចិវវេនោះភិក្ខុត្រូវលេងយ៉ាងនេះ ។ បេ ។
 បតិគ្រិត្រសង្ឃជំប៉ែន ចិវវេនោះគេមិនបានបរិភោគ ជាមុន ខ្ញុំចូលទៅក
 គហាបតិមិនមែនជាញាតិ ហើយកំណត់ចិវវេ ជាទិស្សត្តិយ ខ្ញុំសូមលះចិវវេ
 នេះដល់សិទ្ធិ ។ បេ ។ សង្ឃកប្បិទ្យ ។ បេ ។ លោកដ៏មានកាយ
 ទាំងឡាយកប្បិទ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំទិដ្ឋដល់លោកដ៏មានកាយ ។

(៦៨) គហាបតិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ជាមិនមែនជាញាតិ
 គេមិនបានបរិភោគមុន ចូលទៅកគហាបតិទាំងឡាយ ហើយកំណត់ចិវវេ
 ត្រូវទិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ គហាបតិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សិទ្ធិយ គេមិនបានបរិភោគមុន ចូលទៅកគហាបតិទាំងឡាយ ហើយ
 កំណត់ចិវវេ ត្រូវទិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ គហាបតិមិនមែនជាញាតិ
 ភិក្ខុសំគាល់ជាញាតិ គេមិនបានបរិភោគមុន ហើយចូលទៅក
 គហាបតិទាំងឡាយ ហើយកំណត់ចិវវេ ត្រូវទិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

វិធានបទ មហាវិញ្ញាណ

វិធានបទ មហាវិញ្ញាណ

ញាតកេ អញ្ញាតកសញ្ញី អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
ញាតកេ វេទនីកោ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ញាតកេ
ញាតកសញ្ញី អាមត្តិ ។

ភហុបភិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ជាមិនមែនជាញាតិ (ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។
ភហុបភិជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ ភហុបភិ
ជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ជាញាតិ មិនមែនជាមត្តិ ។

(៦៤) អាមត្តិ ញាតកាចំ បរិវាចំ អញ្ញា-
ស្សត្ថាយ អត្តោ ចរោ មហាស្សំ វេទនាបេតុកាចាចំ
អច្សស្សំ វេទនាបេតិ ឧច្ឆត្តកស្ស អាទិកត្តិកស្សាភិ ។
សេសិក្ខាចរំ ឧទ្ធិតិ ។

(៦៤) អាមត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលកំណត់ចំរើក្នុងសំណាត់ផងជា
ញាតិទាំងឡាយ ដល់ភិក្ខុដែលផងបានបរិវេណាហើយ ដល់ភិក្ខុដែលកំ-
ណត់ចំរើដើម្បីភិក្ខុផ្សេង ដល់ភិក្ខុដែលកំណត់ចំរើដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន
ដល់ភិក្ខុដែលញាតិទាយកមានប្រាជ្ញាទិញចំរើមានដើម្បីច្រើន ទ្រព្យចំរើ
មានដើម្បីចំរើញ ដល់ភិក្ខុគួរ ដល់ភិក្ខុជាមាតិកាដើម្បីមត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

ទស្សនវិស័យ

(៧០) តេជ សមយេន តុន្តោ កកវា សាវត្ថុយំ វិហាតំ
ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាហារេ ។ តេជ ទោ
បន សមយេន អាយស្មតោ ឧបនន្តស្ស សក្យបុត្តស្ស
ឧបដ្ឋានោ មហាមន្តោ អាយស្មតោ ឧបនន្តស្ស សក្យ-
បុត្តស្ស ទូតេន ចិវេនតាបនំ ទាហេសិ ឥមិនំ ចិវេនតា-
បនេន ចិវំ យេតាមេត្តា អយ្យំ ឧបនន្តំ ចិវេន
អន្តាទេហិតំ ។ អនិទា សោ ទូតោ យេនាយស្មា
ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ កេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា
អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ ឯតនកោច ឥនំ ទោ
កន្តោ អាយស្មន្តំ ឧទ្ធិស្ស ចិវេនតាបនំ អាពតំ បដិក្ក-
ណាតុ អាយស្មា ចិវេនតាបនន្តំ ។ ឯវំ កុត្តោ អា-
យស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ តំ ទូតំ ឯតនកោច
ន ទោ មយំ អាវុសោ ចិវេនតាបនំ បដិក្កណាម
ចិវេត្តា ទោ មយំ បដិក្កណាម កាលេន កម្យិយន្តំ ។
ឯវំ កុត្តោ សោ ទូតោ អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ

សិក្ខាបទទី ១០

(៧០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តព្រះជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកស្ស ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ពហុក្រមីនាំមេត្តាសេសព្រះបន្ទូលដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្ត បញ្ជូន
ដំបូចិវេនទៅដោយបរិម្រឹ ដើម្បីព្រះបន្ទូលដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្តដោយ
ពាក្យថា អ្នកចូរទំនៀមដោយដំបូចិវេននេះ ហើយចូរឲ្យព្រះបន្ទូល
ជាម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចិវេនចុះ ។ ឯបរិម្រឹនោះក៏ចូលទៅក្រុងព្រះបន្ទូល
ដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្ត លុះចូលទៅដល់ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះ
នឹងព្រះបន្ទូលដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្តថា បតិទ្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ដំបូ
ចិវេននេះនឹងមកចំពោះលោកដ៏មានអាយុ សូមលោកដ៏មានអាយុចូល
យកដំបូចិវេន (នេះ) ចុះ ។ កាលបើបរិម្រឹនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ
ព្រះបន្ទូលសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះនឹងបរិម្រឹនោះថា
ចូលកាវុសោ យើងចូលដំបូចិវេនមិនបានទេ យើងចូលបានតែចិវេ
នសមន្តរដោយកាលគួរ ។ កាលបើព្រះបន្ទូលសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ
ពោលយ៉ាងនេះហើយ បរិម្រឹនោះបានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះបន្ទូល

ឯតទលោច អត្ថិ មនោយស្មតោ កោចិ វេយ្យាវុត្តក-
 រោតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ឧទាសកោ
 អារាមំ អតមាសំ កេនចិទេវ ករណីយេន ។ អដិទោ
 អាយស្មា ឧបទេវោ សក្យបុត្តោ តំ ទូតំ ឯតទលោច
 ឯសោ ទោ អារុសោ ឧទាសកោ កិក្កុំ វេយ្យា-
 វុត្តករោតិ ។ អដិទោ សោ ទូតោ តំ ឧទាសកំ សញ្ញា-
 មេត្តា យេនាយស្មា ឧបទេវោ សក្យបុត្តោ តេធម្មសន្តិមិ
 ឧបសន្តិមិត្តា អាយស្មន្តំ ឧបទេវំ សក្យបុត្តំ ឯតទលោច
 យំ ទោ កទ្ក អាយស្មា វេយ្យាវុត្តកំ ធិដ្ឋិសំ សញ្ញត្តោ
 សោ មយា ឧបសន្តិមត្តុ អាយស្មា កាលេន ចិវិទេ
 តំ អញ្ញទេស្សតិទិ^(១) ។ តេន ទោ បទ សមយេន អ-
 យស្មា ឧបទេវោ សក្យបុត្តោ តំ ឧទាសកំ ទ តំភិ
 អវិទាសំ ។ ទុតិយម្បិ ទោ សោ មហាមត្តោ អាយស្មតោ
 ឧបទេវស្ស សក្យបុត្តស្ស សន្តិកេ ទូតំ ចារហាសំ

១ គឺគោ ចរិ វិធម៌យេន្តោ តេន ទោ បទ សមយេន សោ មហាមត្តោ អាយស្មតោ
 ឧបទេវស្ស សក្យបុត្តស្ស សន្តិកេ ទូតំ ចារហាសំ បរិវត្តក្ក អយ្យោ កំ ចិវិ កិច្ចាម មយំ អយ្យោ
 តំ ចិវិ បរិវត្តក្កំ ពាយំ បញ្ញាយតិ ។ សទ្ធក្ក បទ ទ ទិស្សតិ ។

សក្យបុត្តដ៏មានកាយុជា អស្កណមួយជាវេយ្យាវុត្តក^(១)របស់លោកដ៏មាន
 កាយុ មានវេយ្យ ។ សម័យនោះ ។ បុរសម្នាក់បានទៅកាន់ពេកម
 ដោយមានគំនិតអ្វីមួយ ។ គ្រានោះ ព្រះបទទូសក្យបុត្តដ៏មានកាយុ
 បានពោលពាក្យទេវនិវេទនាថា ទ្វាលកុសោ ។ បុរសនោះឯង
 ជាវេយ្យាវុត្តករបស់កិក្កុំព័ន្យោយ ។ ឯបម្រើនោះក៏ពន្យល់។ បុរស
 នោះ ហើយចូលទៅក្រែងបទទូសក្យបុត្តដ៏មានកាយុ សុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យទេវនិវេទនាបទទូសក្យបុត្តដ៏មានកាយុថា
 បតិគ្រាលោកដ៏ចំរើន វេយ្យាវុត្តកវេសលោកដ៏មានកាយុចង្អុលប្រាប់
 នោះ ខ្ញុំបានពន្យល់ច្រើនហើយ សូមលោកដ៏មានកាយុចូរទៅករតេជុ
 វេយ្យាវុត្តកនោះទ័និវេទនាលោកម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចិវិ ដោយកាលដ៏អូរ ។
 សម័យនោះឯង ព្រះបទទូសក្យបុត្តដ៏មានកាយុ មិនបាននិយាយ
 ពាក្យអ្វីទៀតមួយទ័និវេទនាបទទូសក្យបុត្ត ។ កាតាក្យនោះបញ្ចប់បម្រើទៅ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះបទទូសក្យបុត្តដ៏មានកាយុ ផលវិជ្ជាថា តំបំបិដេវិចា

១ អ្នកទទួលធ្វើការទូលំទូលាយបម្រើ ។

បរិកុញ្ញតុ អយ្យោ នំ ចរិវំ ឥន្ទ្រាម មយំ អយ្យេន នំ
 ចរិវំ បរិកុញ្ញត្តិ ។ ធុតិយញ្ញំ ទោ វាយស្មា ឧបទន្ទោ
 សក្យបុត្តោ នំ ឧទាសកំ ធន តិញ្ចំ អវចាសិ ។ តតិ-
 យម្បិ ទោ សោ មហាមត្តោ អាយស្មតោ ឧបទន្ទស្ស
 សក្យបុត្តស្ស សន្តិកេ ធូតំ ចារោសិ បរិកុញ្ញតុ អយ្យោ
 នំ ចរិវំ ឥន្ទ្រាម មយំ អយ្យេន នំ ចរិវំ បរិកុញ្ញត្តិ^(១) ។
 ភេន ទោ ចន សមយេន ធិតមស្ស សមយោ
 ហោតិ ។ ធិតមេន ច កតតិកា កតា ហោតិ យោ
 មច្ឆា អាតច្ឆតិ មច្ឆាសម្ពុទ្ធាតិ ។ អថទោ អាយស្មា
 ឧបទន្ទោ សក្យបុត្តោ យេន សោ ឧទាសកេន
 ភេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា នំ ឧទាសកំ ឯតទកេន
 អត្តោ មេ អកុសោ ចរិវំ ធាតិ ។ អថេណា កន្តេ អាត-
 មេហំ អន្ត ធិតមស្ស សមយោ ធិតមេន ច កតតិកា
 កតា ហោតិ យោ មច្ឆា អាតច្ឆតិ មច្ឆាសម្ពុទ្ធាតិ ។
 អថេ មេ អកុសោ ចរិវំ ធាតិ ឡិវត្ថិកាយ បរាមសិ ។
 អថទោ សោ ឧទាសកេន អាយស្មតា ឧបទន្ទេន

១ កន្តេ ភេនុ អយ្យស្ស សកំ ចរិវំ បរិកុញ្ញត្តិ និស្សន្ទិ ។

លោកម្ចាស់ចូរច្រើប្រាស់ចិវារោនោះ យើងខ្ញុំចង់ឱ្យលោកម្ចាស់ច្រើប្រាស់
 ចិវារោនោះ ។ ព្រះបទទុសក្សបុត្តដ៏មានអាយុក៏មិនបាននិយាយពាក្យ
 អ្វីនិមួយនឹង ឧបសម្ព័ន្ធហស្សនោះឡើយ ។ មហាមត្តរោនោះមកដូច
 ចម្រើនក្នុងសំណាក់ព្រះបទទុសក្សបុត្តដ៏មានអាយុ អស់ពីរដំបូងថា
 លោកម្ចាស់ចូរច្រើប្រាស់ចិវារោនោះ យើងខ្ញុំចង់ឱ្យលោកម្ចាស់ច្រើប្រាស់
 ចិវារោនោះ ។ សម័យនោះឯង ជាសម័យនៃអ្នកទៅក្នុងនិគម ។ ក៏អ្នក
 និគមបានធ្វើកតិកា (ប្តេជ្ញា) ភ្នាក់ អ្នកណាមកត្រាយរេ ត្រូវលក់អ្នកនោះ
 ហាសិបកហាចណៈ ។ សំដៅនោះ ព្រះបទទុសក្សបុត្តដ៏មានអាយុ
 ចូលទៅក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធហស្សនោះ លុះចូលទៅដិតហើយ បានពោលពាក្យនេះ
 នឹង ឧបសម្ព័ន្ធហស្សនោះថា ម្ចាស់កុសោ កតាត្រូវការចិវារ ។ ឧបសម្ព័ន្ធហស្ស
 កម្រិត បត់ព្រះលោកដ៏ចរិវេន លោកម្ចាស់សូមបង្កើនវិថុនេមួយវិថុសិន
 (ព្រោះ) វិថុនេជាសម័យ (ប្តេជ្ញា) នៃអ្នកទៅក្នុងនិគម អ្នកនិគមធ្វើ
 ប្តេជ្ញាភ្នាក់ អ្នកណាមកត្រាយរេ ត្រូវលក់អ្នកនោះហាសិបកហាចណៈ ។
 ព្រះបទទុសក្សបុត្តចាប់ផ្តើមថា ម្ចាស់កុសោ ចូរអ្នកឱ្យចិវារដល់កតាភ្នាក់
 វិថុនេឯង ។ ឧបសម្ព័ន្ធហស្សនោះព្រះបទទុសក្សបុត្តដ៏មានអាយុដ៏តែទោ

សក្យបុត្តន ឯឃ្លីឡិយហោតោ អាយស្មតោ ឧបទទ្ធស្ស
 សក្យបុត្តស្ស ចិវំ ទេតាមេត្វា បច្ឆា អគមាសិ ។
 មនុស្សា តំ ឧចាសកំ ឯវនទរោចំ កិស្ស ភ្នំ អយ្យ(១)
 បច្ឆា អាគតោ បញ្ញាសំ ជិហោសិទិ ។ អដទោ សោ
 ឧចាសកោ តេសំ មនុស្សានំ ឯវនមភ្នំ អាហេទេសិ ។
 មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ វិហាទេន្តិ មហិច្ឆា ឥមេ
 សមណា សក្យបុត្តិយា អសន្តុដ្ឋា ឈិមេសំ សុកាវ
 វេយ្យាវច្ឆិបំ កាតុំ កតំ ហិ ឆាម អាយស្មា ឧបទទ្ធស្ស
 សក្យបុត្តា ឧចាសកេន អជ្ឈុណោ កន្តុ អាគមេហិទិ
 វុទ្ធមាហោ ឆាគមេស្សតិទិ ។ អស្សោសុំ ទោ កិក្ខុ
 តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទ័យន្តានំ វិហាទេន្តានំ ។
 យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ
 វិហាទេន្តិ កតំ ហិ ឆាម អាយស្មា ឧបទទ្ធស្ស សក្យបុត្តា
 ឧចាសកេន អជ្ឈុណោ កន្តុ អាគមេហិទិ វុទ្ធមាហោ
 ឆាគមេស្សតិទិ(២) ។ រាជេហោ តេ កិក្ខុ កកវតោ
 ឯវនមភ្នំ អាហេទេសុំ ។ សច្ចំ កាវ ភ្នំ ឧបទទ្ធស្ស

១ ឧ. ម. អយ្យា ។ ២ ឧ. ច. តានិស្សតិទិ ។

កិច្ចក្រាវិវាទ(ប្រទេស្ត១) មនុស្សបុត្តជំនាន់កាយ ហើយបានទៅដល់
 (និគមនោះ) ជាទានក្រិយាគេ ។ មនុស្សទាំងឡាយ បានពោលពាក្យ
 នេះនឹងទុកសក្ខីភាពថា អ្នកជាម្ចាស់ អ្នកមកក្នុងកាលជាទានក្រិយាគេ
 ក្រែងហេតុអ្វី យើងឈ្នះអ្នកហាសិបកហាមណៈហើយ ។ ទើបទុកសក
 តោប្រាប់ដំណើរដល់មនុស្សទាំងអម្បាលនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
 កំពោលពោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅ
 ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តអម្បាលនេះ មានសេចក្តីប្រាថ្នាធំ ឥតមានសន្តោស
 មិនងាយអ្នកណាខឹងធ្វើការរូលវាយចម្រើ ដល់សមណៈអម្បាលនេះទេ
 ព្រះមនុស្សបុត្តជំនាន់កាយ កាលបើទុកសក្ខីភាពថា លោកម្ចាស់
 សូមលោកម្ចាស់បង្កើនក្នុងវិថូនេះមួយវិថូសិន មិនគួរបើមិនព្រមបង្កើនចំ
 សោះ ។ កិច្ចទាំងឡាយ បានព្យាបាទមនុស្សទាំងឡាយពោលពោស
 គំរងៀលបន្តបង្ហាត់ហើយ ។ កិច្ចទាំងឡាយណាមានប្រាថ្នាធំ ។ មេ ។
 កិច្ចទាំងឡាយនោះ កំពោលពោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថា
 ព្រះមនុស្សបុត្តជំនាន់កាយ កាលបើទុកសក្ខីភាពថា លោក
 ម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្កើនក្នុងវិថូនេះមួយវិថូសិន មិនគួរបើមិនព្រមបង្កើន
 ឲ្យលោះ ។ គ្រោះនោះ កិច្ចទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរខ្លះចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់មនុស្ស ពូជា

ឱស្សន្ត្រីយកល្អា ចិវរត្តស្ស រសមស័ក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

ឧបាសកេន អន្ត្រីល្អា កន្ត អាគមេហ័តិ វុច្ចនាទោ
 នាគមេស័តិ ។ សន្តំ ភគវតិ ។ វិការហំ តុន្តោ ភគវា
 កកំ ហំ នាម ត្វំ មោយបុរិស ឧបាសកេន អន្ត្រីល្អា
 កន្ត អាគមេហ័តិ វុច្ចនាទោ នាគមេស្សសិ ទេតំ
 មោយបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ បសន្នាធំ
 វា កិយ្យោភាវយ ។ បេ ។ ឯវត្តោ បទ កិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេន កិក្ខុំ បទេវ ឧទិស្ស វាជា
 វា វាជកោត្តោ វា ព្រាហ្មណោ វា ករោបតិកោ វា
 ធូតេន ចិវរចេតាបទំ បហិសោយ្យ ឥមិទា ចិវរចេតាបទេន
 ចិវំ ចេតាបេត្វា ឥត្តន្នាមំ កិក្ខុំ ចិវរេន អន្នាទេហ័តិ ។
 សោ ទេ ធូតោ តំ កិក្ខុំ ឧបសន្តមិត្វា ឯវំ វទេយ្យ
 ឥទំ ទោ កន្ត អាយស្មន្តំ ឧទ្ទិស្ស ចិវរចេតាបទំ
 អាវតំ បដិក្កណាតុ អាយស្មា ចិវរចេតាបទន្តិ ។
 តេន កិក្ខុវេ សោ ធូតោ ឯវមស្ស វចនំយោ ន
 ទោ មយំ អាវុសោ ចិវរចេតាបទំ បដិក្កណាម ចិវត្តា
 ទោ មយំ បដិក្កណាម កាលេន កាប្បយន្តិ ។
 សោ ទេ ធូតោ តំ កិក្ខុំ ឯវំ វទេយ្យ អន្តិ

ឱស្សន្ត្រីយកល្អា ចិវរត្ត សិក្ខាបទទី ១០ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

អ្នកឯងកាល្ម បុរសករោលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្កើតក្នុង
 វ័យនេះមួយវ័យសិន មិនត្រឹមបង្កើតចាំ មែនឬ ។ ព្រះបទនុក្រាចទូលថា
 បពិត្រព្រះអធិបតីព្រះភាគ ការនោះគឺតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ
 ទ្រង់កិរិយាថា ម្ចាស់មោយបុរស អ្នកឯងកាលវេលា បុរសករោលថា
 លោកម្ចាស់ សូមលោកបង្កើតក្នុងវ័យនេះមួយវ័យសិន មិនសមរម្យមិនបង្កើតឲ្យ
 គេទេ ម្ចាស់មោយបុរស អំពីវេលាអ្នកធ្វើនេះ មិនមែនចាំឲ្យគេសេចក្តី
 ជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនកាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមិនមែនចាំឲ្យវិនិក
 តែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឲ្យឥទ្ធិសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
 នេះថា ស្តេចក្តី រាជអាមាត្យក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ករោបតិក្តី បន្ទាន
 ដ៏ម្នីចិវរចេតាដោយបម្រើចំពោះកិក្ខុ ទម្រង់ថា អ្នកឯងចូរទិញចិវរដោយដ៏ម្នី
 ចិវរនេះ ហើយចូរឲ្យកិក្ខុឈ្នាននេះស្រ្យកដ្ឋានចិវរចុះ ។ បើបម្រើនោះ
 ចូលទៅកកិក្ខុនោះ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា លោកម្ចាស់ ដ៏ម្នីចិវរនេះ
 ខ្ញុំនាំមកចំពោះលោកអធិបតីអាយុ លោកអធិបតីអាយុសូមទទួលយកដ៏ម្នី
 ចិវរចុះ ។ ឥត្តនោះត្រូវនិយាយពាក្យយ៉ាងនេះទៀតបម្រើនោះថា ម្ចាស់
 ករោល យើងទទួលយកដ៏ម្នីចិវរមិនបាទទេ យើងទទួលបាទតែចិវរ
 សមគួរដោយកាលឥតឬ ។ បើបម្រើនោះពោលនឹងកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា

មហាយស្មតោ កោចិ វេយ្យាវច្ឆករោតិ ។ ចីវត្ថុកោធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វេយ្យាវច្ឆករោ ចិទ្ធិសិទ្ធិញោ អាកមិកោ
 វ ឧបាសកោ វ ឯសោ ទោ អារុសោ ភិក្ខុនំ
 វេយ្យាវច្ឆករោតិ ។ សោ ទេ ធូតោ ភិ វេយ្យាវច្ឆករំ
 សញ្ញាមេត្តា ភំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កមិត្តា ឯវំ វិទេយ្យ យំ
 ទោ កន្តោ អាយស្មា វេយ្យាវច្ឆករំ ចិទ្ធិសិ សញ្ញាត្តោ
 សោ ធម្មោ ឧបសង្កមិត្ត អាយស្មា កាលេន ចីវរោធន
 ភំ អន្តរោស្សតិភិ ។ ចីវត្ថុកោធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វេយ្យា-
 វច្ឆករោ ឧបសង្កមិត្តា ទ្ធិត្ថិត្តត្ថំ^(១) ចោទេតញោ សាវត្តា
 អត្តោ មេ អារុសោ ចីវរោតិ ។ ទ្ធិត្ថិត្តត្ថំ ចោទេយមាចោ
 សារយមាចោ^(២) ភំ ចីវំ អភិចិច្ឆាទេយ្យ វច្ឆតំ កុសលំ
 ចោ ទេ អភិចិច្ឆាទេយ្យ ចតុក្កតំ បញ្ចក្កតំ ធិក្កតុបរមំ^(៣)

១ ទ្ធិត្ថិត្តត្ថំ ចីវត្ថុ ។ ២ យេកុយ្យេន ចោទេយមាចោ សារិយមាតាភិចីវត្ថុ ។ ៣ ធិក្កតុ ។
 ៤ ហិ ឥមេ ចាវិ កម្មវិចារ ។ កេ ទេ កម្មវិចារ សិយំ វេយ្យាវច្ឆករោតិ ធិទំ អភិចិច្ឆាទេយ្យ
 ធិ កត្តា សិយា ។ ឯវំ សន្តោ ចាលិយា ឧបាសកោ វេយ្យ ។ កតោ ចរិ ហិ ភិក្ខុសាទ្ធា ធិក្កតុ
 វេយ្យភិ មេសុ កត្តា ។ កត្តាវិករណិយម្បិ កត្តាវិករណិ វិញ្ញិកា ។ វិចារត្តា ធិយោតត្ថំ ។
 ៥ ធិក្កតុបរមំ ចីវត្ថុ ។

អុកណាម្មយថាវេយ្យាវច្ឆករោ របស់លោកដ៏មានអាយុ មានវេយ្យ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកត្រូវការចីវរ គប្បីចង្អុញវេយ្យាវច្ឆករ
 ភិក្ខុមេត្ត ឬទុបសកថា ម្នាលអារុសោ អ្នកនេះឯងជាវេយ្យាវច្ឆករ
 របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បើបម្រើនោះមានវេយ្យាវច្ឆករនោះហើយ
 ក៏ចូលទៅក្នុងភិក្ខុនោះ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 លោកដ៏មានអាយុចង្អុញវេយ្យាវច្ឆករណា វេយ្យាវច្ឆករនោះខ្ញុំត្រូវ
 កុរុណាបាននូវលំហើយ សូមលោកដ៏មានអាយុចូលទៅកេ (គេ) ចុះ
 គេនឹងឲ្យលោកម្ចាស់ស្ងៀមដល់រូបចីវរដោយកាលដ៏គួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុអ្នកត្រូវការចីវរ គប្បីចូលទៅក្នុងភិក្ខុ ជាសំគៀនវេយ្យាវច្ឆករ
 បើលើកថា ម្នាលអារុសោ ភិក្ខុត្រូវការចីវរ ។ កាលបើភិក្ខុទៅក្នុងភិក្ខុ
 ទៅជាសំគៀនអស់ពីរបីលើក ក៏ត្រូវចីវរនោះឲ្យសម្រេចបាន ការនេះ
 ជាតារាណ្ណ បើត្រូវចីវរនោះឲ្យសម្រេចបានទេ ភិក្ខុគប្បីទៅឈរ
 ស្ងៀមចំពោះមុខចូលលើក ប្រាំលើក ប្រាំមួយលើក យ៉ាងច្រើន

តុណ្ហិក្ខុភោជ ឧទ្ទិស្ស ហិកត្តំ ធម្មត្តត្តំ បញ្ចក្ខត្តំ ធម្មត្តត្ត-
 បរមំ តុណ្ហិក្ខុភោ ឧទ្ទិស្ស តំដ្ឋមាធា តំ ចំរំ អភិវិទ្ធា-
 ធម្មេ វេទ្ខនំ កុសលំ ធា ធម អភិវិទ្ធាធម្មេ តតោ
 ធម ឧត្តំ វាយមមាធា តំ ចំរំ អភិវិទ្ធាធម្មេ ជិស្សត្តិ-
 យំ ចាចិត្តិយំ ធា ធម អភិវិទ្ធាធម្មេ យតស្ស
 ចំរំចេតាបដំ អាភតំ កត្ត សាមំ វា កត្តត្តំ ត្នតោ វា
 ចាហេតតោ យំ ទោ កុម្មេ អាយស្មន្តោ ភិក្ខុំ ឧទ្ទិស្ស
 ចំរំចេតាបដំ បហិណ្ឌុ ធម តំ តស្ស ភិក្ខុធា កត្តត្តំ
 អត្តំ អនុកោតិ យុញ្ញនាយស្មន្តោ សតំ មា វោ សតំ
 វិស្សត្តិ^(១) ។ អយំ កត្ត សាមិច័តិ ។

[៨០] ភិក្ខុំ បរេវ ឧទ្ទិស្សតិ ភិក្ខុស្សន្តាយ
 ភិក្ខុំ អាឡណំ ករិញ្ញា ភិក្ខុំ អប្បាធម្មតោមោ ។
 វាជា ធាម យោ កោចិ វដ្ឋំ កាមតិ ។ វាជាកោត្ត
 ធាម យោ កោចិ វញ្ញោ កត្តវេតនាមោ^(២) ។ ព្រាហ្មណោ
 ធាម ជាតិយោ ព្រាហ្មណោ ។ កហបតិកោ ធាម
 វេបេត្តា វាជានំ វាជាកោត្ត ព្រាហ្មណំ អវិសសោ
 កហបតិកោ ធាម ។ ចំរំចេតាបដំ ធាម ហិកត្តំ វា

១ វិស្សត្តិចិ ចត្តិ ។ ២ សព្វត្ត កត្តវេតនាយោហិ ទិស្សតិ ។

កាលបើភិក្ខុឈរស្ងៀមនៅចំរោះមុខបួនលើក ប្រាំលើក ប្រាំមួយលើក
 យ៉ាងច្រើន ញ៉ាំងចំរោះនាឱ្យសម្រេចបាន ការនេះជាការល្អ បើធ្វើ
 ចំរោះនាឱ្យសម្រេចបានទេ ហើយភិក្ខុនោះចេះតែព្យាយាមឱ្យរលីស
 អំពីកំណត់នោះទាល់តែបានចំរោះមក ភិក្ខុនោះ ត្រូវឱ្យឆ្លើយបាចិត្តិយ
 បើភិក្ខុញ៉ាំងចំរោះនាឱ្យសម្រេចបានទេ ចម្រើនោះនាំដល់ម្លប់ចំរោះដើម្បី
 ភិក្ខុនោះ អំពីសំណក់អ្នកណា ភិក្ខុកប្បិទេខ្លួនឯង ឬប្រើប្រាស់ទៅ
 ក្នុងសំណក់អ្នកនោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុចាំឱ្យយ អ្នកចាំឱ្យយ
 បញ្ជូនដល់ម្លប់ចំរោះ ទៅចំរោះភិក្ខុម្នេណា ដើម្បីចំរោះ មិនសម្រេច
 ប្រយោជន៍បន្តិចបន្តួចដល់ភិក្ខុចំរោះទេ អ្នកដ៏មានអាយុចូរចារយោករបស់
 ខ្លួនវិញចុះ ច្រឡំរបស់អ្នកចាំឱ្យយចូរកុំឱ្យវិនាស ការនេះជាសាមិច័តិម្ត
 (សេចក្តីប្រព្រឹត្តិការ) ក្នុងសំព្វបទនោះ ។

[៨១] គ្រងភាគ្យថា ចំរោះភិក្ខុ ១ រួម សេចក្តីថា ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ភិក្ខុធ្វើភិក្ខុឱ្យជាការម្នាក់ មានប្រាថ្នាឱ្យភិក្ខុស្ងៀមដល់ចំរោះ ។
 អ្នកណាមួយសោយរាជសម្បត្តិ អ្នកនោះឈ្មោះថា ស្តេច ។ អ្នកណាមួយ
 គួរទទួលបាននិរិច្ឆិក្សវិស្សវិចស្តប ស្តេច អ្នកនោះឈ្មោះថា រាជសាមាគ្យ ។
 ជនជាត្រាហ្មណ៍ដោយជាតិ ឈ្មោះថា ព្រាហ្មណ៍ ។ ដែលចៅថា
 គយបចិ ភិក្ខុដ៏សេស រៀនសូត្រស្តេច រាជសាមាគ្យនឹងព្រាហ្មណ៍ចេញ

សុវណ្ណំ វា មណី វា មុត្តា វា មសារកល្យំ ឧ-
 លំគោ វា^(១) ។ ឥមិចា ចិវាទេតាបទេនាតំ បទ្កុបដ្ឋិ-
 ភេន ។ ទេតាបេត្វាតំ បរិវេដ្ឋត្វា ។ មច្ឆាទេហិតិ
 ធម្មេហិ ។ សោ ទេ ទូតោ តំ កិក្កុំ ឧបសង្កមិត្វា
 ឃី វិទេយ្យ ឥនំ ទោ កន្លៃ អាយស្មន្តំ ឧទ្ទិស្ស
 ចិវាទេតាបនំ អាភតំ បដិក្កុល្លាតុ អាយស្មា ចិវាទេតា-
 បទន្តំ ។ ភេន កិក្កុតា សោ ទូតោ ឃីវេស្ស វិទនិយោ
 ន ទោ មយំ អាវុសោ ចិវាទេតាបនំ បដិក្កុល្លាម ចិវាត្វ
 ទោ មយំ បដិក្កុល្លាម កាលេន កេហ្វ្យយន្តិ ។ សោ
 ទេ ទូតោ តំ កិក្កុំ ឃី វិទេយ្យ មត្តិ បពាយស្មតោ
 កោនំ វេយ្យាវច្ចករោតំ ។ ចិវត្តិគេន កិក្កុវេ កិក្កុតា
 វេយ្យាវច្ចករោ ធិទ្ធិសិគត្វោ អាវមិគោ វា ឧទាសគោ
 វា ឃិសោ ទោ អាវុសោ កិក្កុំ វេយ្យាវច្ចករោតិ ។ ន
 វត្តត្វោ កស្ស ទេហិតិ វា សោ វា ធិត្តិមិស្សតិ សោ វា
 បរិវេដ្ឋិស្សតិ^(២) សោ វា ទេតាបេស្សតិ ។ សោ ទេ ទូតោ
 តំ វេយ្យាវច្ចករំ សញ្ញាបេត្វា តំ កិក្កុំ ឧបសង្កមិត្វា

១ ឧ. ម. ចិវាទេតាបនំ នាម ហិរញ្ញំ វា សុវណ្ណំ វា មុត្តា វា មណី វា ។ ២ សទ្ធក
 បរិវេដ្ឋិស្សតិ វិស្សតិ ។

ហោរោ ឆោបចំ ។ ប្រាកត្តំ មាសក្តិ កែវមណីក្តិ កែវមុត្តក្តិ កែវមណីក្តិ
 កែវសិក្តិ ហោរោវិថូចិវា ។ នាក្យថា ហោយដិម្ភិចិវានេ ឥដិម្ភិចិវាវេល
 គេដំលំទុកចំពោះ ។ នាក្យថា ទិញ ឥដិ ។ នាក្យថា ទ្យស្យ្យកដល្កប់
 ឥទ្យ ។ ថាបើបម្រើនោះចូលទៅកេត្តុនោះ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា
 លោកខ្ចាស់ដិម្ភិចិវានេះទ្ធិទំមកចំពោះលោកដំមានអាយុ ។ លោកដំមាន
 អាយុច្បូច្បូលយកដិម្ភិចិវាចុះ ។ កិក្កុនោះកប្បនិយាយយ៉ាងនេះនឹងបម្រើ
 នោះថា ខ្ញុំលក់វាសោ យើងទទួលយកដិម្ភិចិវាមិនបាទទេ យើងទទួល
 បានវិថិវិសមគ្នាដោយកាលដំគ្នា ។ បើបម្រើនោះនិយាយនឹងកិក្កុនោះ
 យ៉ាងនេះថា អ្នកលក់មួយដំយ្យាវច្ចករ របស់លោកដំមានអាយុ មាន
 វេស្ស ។ ខ្ញុំលក់ទំនំទ្យាយ កិក្កុអ្នកត្រូវការចិវាធម្មបដិក្កុវេយ្យាវច្ចករ
 និញ្ញាមវត្ត ឬទុបាសក (ប្រាប់នេះ) ថា ខ្ញុំលក់វាសោ បុគ្គលនេះ
 ឯង ដំយ្យាវច្ចកររបស់កិក្កុទំនំទ្យាយ ។ មិនប្បិវោលនឹងបម្រើនោះ
 ថា អ្នកច្បូច្បូដល់បុគ្គលនោះក្តី ថា បុគ្គលនោះនឹងទុកដាក់ក្តី ថា
 បុគ្គលនោះនឹងដូក្តី ថា បុគ្គលនោះនឹងទិញក្តី ។ បើបម្រើនោះទទួល
 វេយ្យាវច្ចករនោះ ហើយចូលទៅកេត្តុនោះ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា

ឃឹក ក៏ធម្ម ឃឹក ទោ កន្ត អាយស្មា វេយ្យាវច្ឆករ
 ទិដ្ឋិសិ សញ្ញត្តោ សោ មយា ឧបសង្កមនុ អាយស្មា
 កាលេន ចិវេន តំ អន្តានេស្សតិ ។ ចិវិក្ខុ-
 កេន គិក្ខុវេ គិក្ខុវេ វេយ្យាវច្ឆករោ ឧបសង្កមិក្ខា
 ទិដ្ឋិក្ខុត្តំ ចោទេតព្វោ សាបតព្វោ អត្តោ មេ អារុសា
 ចិវេនាតិ ។ ន វត្តព្វោ ទេហិ មេ ចិវិ អាយា មេ
 ចិវិ បរិដ្ឋេហិ^(១) មេ ចិវិ ទេតាបេហិ មេ ចិវិ ។ ធុតិ-
 យម្យំ វត្តព្វោ ភតិយម្យំ វត្តព្វោ ។ សទេ អភិច្ឆានេតិ
 ឥទ្ធពតំ តុសសំ នោ ទេ អភិច្ឆានេតិ តត្ថ កត្តា
 តុណ្ណិក្ខុតេន ឧទ្ធិស្ស ហិកត្តំ ន អាយេន ចិសិទិកត្តំ ន
 អាយិសំ បដិក្ខុហាតត្តំ ន ធម្មោ ភាសិតព្វោ ។ កំតារ-
 ណា អាកតោសិកំ បុច្ឆនាទោ^(២) ជាទាហិ អារុសាតិ
 វត្តព្វោ ។ សទេ អាយេន វិ ចិសិទិកំ អាយិសំ វិ
 បដិក្ខុណាតំ ធម្មំ វិ ភាសិតំ ហិទំ កញ្ចតិ ។ ធុតិយម្យំ
 ហិកត្តំ ភតិយម្យំ ហិកត្តំ បត្តក្ខត្តំ ចោទេតព្វោ បត្តក្ខត្តំ
 ហិកត្តំ បញ្ចក្ខត្តំ ចោទេតព្វោ ទិដ្ឋិក្ខុត្តំ ហិកត្តំ ធុត្តក្ខត្តំ

១ សទ្ធក្ខ ចិន្តវិចារនិកាយ ទិស្សន្តិ ។ ២ សទ្ធក្ខ ច្រើនយោគោតិ ទិស្សន្តិ ។

បដិក្ខុណេនដិច្ចំវេន លោកដីមានកាយ ចក្ខុញ្ញត្តុវេយ្យាវច្ឆករណោ
 វេយ្យាវច្ឆករោនាវច្ឆករោនាវច្ឆករោ ហើយ សូមរលកដីមានកាយ ចូរទៅក
 (គ) ចុះ វេយ្យាវច្ឆករោនាវច្ឆករោនាវច្ឆករោ លោកស្រ្តីកដណ្តប់ចិវិវេយ
 កាលក្ខ ។ ខ្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុអត្តត្រិការចិវិក្រិច្ចលះចាក
 វេយ្យាវច្ឆករ ហើយដាស់ភ្លៀងលើកដីលើកដី ខ្នាលអ្នកដីមានកាយ
 កត្តត្រិការចិវិ ។ មិនធម្មវិយាយថា អ្នកចូរឱ្យចិវិដេលកត្តា ចូរទៅ
 ចិវិមកឱ្យកត្តា ចូរដូចិវិឱ្យកត្តា ចូរចាត់ចែងចិវិឱ្យកត្តា ។
 កិក្ខុធម្មវិយាយថាវេយ្យាវច្ឆករោនាវច្ឆករោ អស់វិវេចិវិដេល ធម្មវិយាយ
 អស់វិវេចិវិដេល ។ បើកិក្ខុញ្ញត្តិចិវិវេយ្យាវច្ឆករោនាវច្ឆករោ ការនេះជាការ
 ល្អ បើកិក្ខុញ្ញត្តិចិវិវេយ្យាវច្ឆករោនាវច្ឆករោ កិក្ខុធម្មវិយាយថាវេយ្យាវច្ឆករោ
 ហើយឈរនៅស្រ្តីមកដ៏ចិវិពោះមុខ មិនធម្មវិយាយលើកាយនោះ មិន
 ធម្មវិយាយលើកាយ មិនធម្មវិយាយធម៌ ។ កាលចិវិវេយ្យាវច្ឆករោនាវច្ឆករោ
 ថាវេយ្យាវច្ឆករោនាវច្ឆករោ កិក្ខុធម្មវិយាយថា ខ្នាលអ្នកដីមានកាយ
 អ្នកចូរដីចុះ ។ ថាបើកិក្ខុអត្តត្រិការចិវិក្រិច្ចលះចាក ឧទ្ធិស្សកិក្ខុ
 វិយាយធម៌កិ ឈ្មោះថា កាច់កិយាយ ។ កិក្ខុធម្មវិយាយអស់វិវេចិវិដេល
 ដេល ធម្មវិយាយអស់វិវេចិវិដេល ធម្មវិយាយអស់វិវេចិវិដេល ហើយឈរចូលដេល
 (៤) ការត្រិដេលហើយ ធម្មវិយាយវិវេចិវិ (បើ) ការត្រិដេលដេលហើយ

ហោទេត្ថា ឧ ហាតត្ថំ ។ តតោ ថេ ធុត្តំ វិយមមាទា
 តំ ចំវំ អភិវិទ្ធាទេតិ បរយោតេ ធុត្តំ ថេ ធុណិកេន
 ធុស្សត្ថិយំ ហោតិ ធុស្សត្ថិកត្ថំ សង្ឃស្ស វា តណស្ស
 វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឃវត្ថា បន ភិក្ខុវេ ធុស្សត្ថិ-
 តត្ថំ ។ ថេ ។ ឥនំ ថេ កន្ត ចំវំ អភិវេកតិក្ខត្ថំ
 ហោទេតាយ អភិវេកតិក្ខត្ថំ ហោទេន អភិវិទ្ធាទិវំ
 ធុស្សត្ថិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស ធុស្សត្ថិយំ ។ ថេ ។
 ទេយ្យតិ ។ ថេ ។ ទេយ្យតិ ។ ថេ ។ អាយស្មតោ
 ទដ្ឋិកិ ។ ហោ ថេ អភិវិទ្ធាទេយ្យ យតស្ស ចំវ-
 រេតាបំ អាកតំ តត្ថ សាមំ វា កត្តត្ថំ ត្ថតោ
 វា ហោតតោ យំ ទោ តុម្ភេ អាយស្មតោ ភិក្ខុ
 ធុស្ស ចំវរេតាបំ បហំណត្ថ ឧ តំ តស្ស
 ភិក្ខុទោ កត្ថំ អត្ថំ អនុកោតិ យុត្តាញាយស្មតោ
 សតំ មា វេ សតំ វិទស្សតិ ។ អយំ តត្ថ
 សាមិច្ឆិកំ អយំ តត្ថ អនុទម្មតា ។

[៧២] អភិវេកតិក្ខត្ថំ ហោទេតាយ អភិវេកតិក្ខត្ថំ
 ហោទេ(១) អភិវេកសញ្ញំ អភិវិទ្ធាទេតិ ធុស្សត្ថិយំ

១ សព្វត ហោទេតិ ធុស្សតិ ។

មិនត្រូវសរ(១) ។ ។ កាលបើភិក្ខុព្យាយាមឱ្យលើសពីកាលកំនោះ
 ឱ្យចំរើននាសម្រេចបាន ត្រូវលេខក្នុងក្នុងប្រយោគដែលព្យាយាម ចំរើ
 ដែលបានមកជាធុស្សត្ថិយ ចំរើនោះភិក្ខុត្រូវលេខដល់សង្ឃក្នុង ដល់គណៈក្នុង
 ដល់បុគ្គលក្នុង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំរើនោះភិក្ខុសប្បិវេណីនេះ ។ ថេ ។
 បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ចំរើនេះឱ្យសម្រេចបានដោយទារលើសពី ព
 ផល ដោយឈរលើសពីផល ជាធុស្សត្ថិយ ឱ្យសូមលេចចំរើនដល់សង្ឃ
 ។ ថេ ។ សង្ឃសប្បិវេ ។ ថេ ។ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយសប្បិវេ ។ ថេ ។
 ឱ្យលោកដ៏មានអាយុ ។ បើភិក្ខុចំរើននាសម្រេចមិនបានទេ ថ្ងៃចំរើ
 ដែលគេនាំមក ដើម្បីភិក្ខុនោះអំពីសំណាក់បុគ្គលណា ភិក្ខុសប្បិវេក្នុង
 សំណាក់បុគ្គលនោះខ្លួនឯងក្នុង ប្រែប្រែឱ្យទៅក្នុង ដោយពាក្យថា ម្ចាស់អ្នក
 ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបញ្ជូនដល់ថ្ងៃចំរើន ទៅចំរើនភិក្ខុ
 ដល់ថ្ងៃចំរើនមិនសម្រេចប្រយោជន៍បន្តិចបន្តួចដល់ភិក្ខុនោះទេ អ្នកដ៏មាន
 អាយុទាំងឡាយ ចូរក្លែងទាយករបស់ខ្លួនចុះ ឱ្យរបស់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរក្លែងទាយ ។ ពាក្យថា ' ការនេះជាសាមិច្ឆិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ
 គឺថាការនេះ ជាសភាពដ៏សមគួរតាមធម៌ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[៧២] ភិក្ខុព្យាយាមលើសពីព្រះផល ឈរលើសពីផល ទានសេចក្តី
 សំគាល់ថា លើសម្រេច (ហើយ) ឱ្យចំរើននាសម្រេចបាន ត្រូវធុស្សត្ថិយ

តស្សន្តានំ

នសេសត្តំ មារសោ ច លោកមំ បដិគ្គហោ
អញ្ញាតតេ ធុន្តិស្ស ធុកំ ធុតតេ ធុន ធុន ។

• គ្នានំ វិទិវិភាសា ឬ ប្រដិ

ស្សន្តានំ កិច្ចការដែលកិច្ចការនេះហើយ មិនបានវិញ្ញាណដ្ឋាន ក្នុងវេលា
ដែលអស់អំណាចគានិសន្សិកមិនហើយ ទុកឱ្យកន្លងដប់ក្រី ១ ក្នុងវេលា
ដែលអស់អំណាចគានិសន្សិកមិនហើយ កិច្ចការប្រាសចាកវិគ្គិយ្យ
កន្លងមួយក្រី ១ កិច្ចការអាការៈវិទិវិភាសាសតិមួយខែ ១ កិច្ចការប្រើនាងកិច្ចនិ
មិនមែនជាញាតិឱ្យលាងជីវិតរបស់ ១ កិច្ចការល្អចិត្តវិភាសាមិនមែនមែន
ជាញាតិ ១ កិច្ចការម្តងវិភាសាមិនមែនជាញាតិ ១ កិច្ចការល្អចិត្តវិភាសា
អន្តរាសក (ស្សន្ត) នីតិអន្តរាសន្ត (ចិត្ត) ១ កិច្ចការវិទិយាយនីតិវិភាសា
ដែលមិនមែនជាញាតិ មិនបានបរវេណា ដែលគេប្រើនីតិវិភាសា
ឱ្យគេប្រើគេវិទិវិភាសា ១ កិច្ចការវិទិយាយនីតិវិភាសាច្រើនរូប មិនមែន
ជាញាតិមិនមែនផងដែលបានបរវេណា ឱ្យគេប្រើម្តងវិភាសា ដើម្បី
ចិត្តវិភាសា ១ កិច្ចការវិទិយាយនីតិវិភាសាវិទិវិភាសាសតិចិត្ត នីតិវិភាសា
ហ្មសតិប្រាមួយផង ១ ។

• ពាក្យប្រដិជាគ្រឹះក្រសែចង្កូដែលពោលហើយមិនឱ្យសេចក្តីនោះវិសេសគ្នាគ្នាចុះ
(យាននិស្សន្ទ) ។

កោសិយវិគ្គស្ស បរិមសិក្ខាបទំ

[៧៤] តេន សមយេន ទុក្ខោ ភគវា អាឡវិយ
វិហារតិ អត្តាឡវេ ទេតិយេ ។ តេន ទោ មន សមយេន
ទទ្ធកិយា ភិក្ខុ កោសិយការកេ ឧបសង្កមិទ្ធា ឃិ
វិនិច្ឆ័ ធម្ម អាវុសោ កោសការកេ មចេ អត្តាភំបិ
នស្សដ មយំបិ វត្តាម កោសិយមិស្សានំ សទ្ធកំ
កាតុន្តិ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កង
ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា អម្ពេ ឧបសង្កមិទ្ធា
ឃិ វត្តន្តិ ធម្ម អាវុសោ កោសការកេ មចេ
អត្តាភំបិ នស្សដ មយំបិ វត្តាម កោសិយមិស្សានំ
សទ្ធកំ កាតុន្តិ អត្តាភំបិ អណាភា អត្តាភំបិ
ឧល្លន្តិ យេ មយំ អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តនារស្ស
ការណា ធម្ម ឧទ្ធកេ ចារណោ សង្កាតំ អាចា
នេមាតិ ។ អស្សាសុំ ទោ ភិក្ខុ តេ បំ ឧជ្ឈា
យន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិទ្ធា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ

កោសិយវិគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[៧៤] សម័យនោ ព្រះពុទ្ធដីមានព្រះភោគ ច្រើននឹងទៅក្នុងអត្តា
ឡវេទិយ ទៀចក្រីកាឡវិ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ពួកឧត្តមិកុ
ចូលទៅក្នុងនគរអ្នកធ្វើស្រែ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដីមាន
កាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្វែងរាន់ទាំងឡាយច្រើន នឹង
ឡាយើងខ្លះ យើងក៏ចង់ធ្វើសន្តិភយដោយស្រិតវិវេ ។ ដូចអ្នកធ្វើស្រែ
ទាំងឡាយនោះពាលទោស គំរង្រៀល បន្តបង្ហាត់ថា សមណៈទាំង
ឡាយជាគូរទៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិនសមចើនឹងចូលទៅកេយ៏ង
ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដីមានកាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយចូរស្វែងរាន់ច្រើន នឹងឡាយើងខ្លះ យើងចង់ធ្វើសន្តិភយ
ដោយស្រិតវិវេ ពួកយើង ណាធ្វើសត្វមានជីវិតគួប ។ ជាច្រើនឲ្យដល់
ឡវេសេចក្តីវិទាស ព្រោះហេតុសេចក្តីចង់រឹមរឹកខ្លួននឹងកូនច្រពន្ធ ពួក
យើងទាំងនោះ ឈ្មោះថាមិនមានលុភផង ឈ្មោះថាបានទ្រព្យដោយ
អក្រក់ផង ។ ក៏កុំទាំងឡាយបាទព្យាបាទនគរម្ចាស់នោះពាលទោស
គំរង្រៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ក៏កុំទាំងឡាយណាមានប្រាថ្នាភិច
។ មេ ។ ក៏កុំទាំងឡាយនោះពាលទោស គំរង្រៀល បន្តបង្ហាត់ថា

ក្នុង ហំ ឆាម ធាតុយា កិក្ខុ កោសិយ កា-
 រក ឧបសង្កមិត្តា ឃី វត្តុន្តំ តហ្វ អាវុសោ
 កោសការកេ បចដ អម្ពាតិបិ ធន្ស្វដ មយំបិ
 ឥញ្ញាម កោសិយមិស្សកំ សន្តតំ កាតុន្តំ ។
 អដទោ តេ កិក្ខុ កកវតោ ឃតមន្តំ អាណេចសុំ ។
 សច្ចំ កិវ តុម្ពេ កិក្ខុវេ កោសិយការកេ ឧប-
 សង្កមិត្តា ឃី វត្តុន្តំ តហ្វ អាវុសោ កោសការកេ
 បចដ អម្ពាតិបិ ធន្ស្វដ មយំបិ ឥញ្ញាម កោសិ-
 យមិស្សកំ សន្តតំ កាតុន្តំ ។ សច្ចំ កកវតិ ។
 វិករហំ តុញ្ញោ កកវា ក្នុង ហំ ឆាម តុម្ពេ មោយបុរិ-
 សា កោសិយការកេ ឧបសង្កមិត្តា ឃី វត្តុន្តំ
 តហ្វ អាវុសោ កោសការកេ បចដ អម្ពាតិបិ
 ធន្ស្វដ មយំបិ ឥញ្ញាម កោសិយមិស្សកំ សន្តតំ
 កាតុន្តំ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសញ្ញាធំ កិ ចសាធាយ
 ចសញ្ញាធំ កិ កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឃីវត្តុ បទ កិក្ខុវេ

ក្នុងធាតុយា កិក្ខុ មិនសមបើនឹងចូលទៅក្នុងអ្នកធ្វើស្រ្តី ហើយនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកទាំងឡាយចូរស្វែងរកនិទ្ទេសច្រើន
 នឹងនិទ្ទេសយើងខ្លះ យើងចង់ធ្វើសង្កតលាយដោយស្រ្តីដែរ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះស្រែចូលដំណើរនុំដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរ
 ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវអ្នកទាំងឡាយចូលទៅក្នុងអ្នកធ្វើស្រ្តី
 ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្វែងរកនិទ្ទេសច្រើន នឹងនិទ្ទេសយើងខ្លះ យើងចង់ធ្វើសង្កតលាយដោយ
 ស្រ្តីដែរ ពិតមែនឬ ។ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដំណើរនោះពិត
 មែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិទ្រង់និយាយថា ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងចូលទៅក្នុងអ្នកធ្វើស្រ្តី ហើយនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្វែងរក
 និទ្ទេសច្រើន នឹងនិទ្ទេសយើងខ្លះ យើងចង់ធ្វើសង្កតលាយដោយស្រ្តីដែរ ម្ចាស់
 មោយបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ផល
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង មិនមែននាំឲ្យទើងកែតែជ្រះថ្លាដល់ផលដែល
 ជ្រះថ្លាហើយផង ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

សំ ឥត្តាបដំ ឧត្តិសេយ្យោ យោ បទ ភិក្ខុ
កោសិយមិស្សកំ សន្តតំ កាកាបេយ្យ ធិស្សន្តិយំ
ចាធិត្តិយន្តិ ។

[៧៥] យោ ចជាតិ យោ យាធិសោ ។ វេ ។
ភិក្ខុតិ ។ វេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្ត អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ សន្តតំ ធាម សន្តតិកា កតំ ហោតំ
អវយមំ ។ កាកាបេយ្យតិ ឯកេធមំ កោសិយំសុតា
មិស្សតិ កាកាតិ វា កាកាបេតិ វា បយោតេ ធុត្តដំ
បដិណគេន ធិស្សន្តិយំ ហោតិ ធិស្សន្តិកតំ សធុស្ស
វា កណស្ស វា បុត្តលស្ស វា ។ វិវត្ត បទ
ភិក្ខុវេ ធិស្សន្តិកតំ ។ វេ ។ ឥនំ មេ កន្ត កោ-
សិយមិស្សកំ សន្តតំ កាកាបេតិ ធិស្សន្តិយំ ឥតាហិ
សធុស្ស ធិស្សន្តិមីតិ ។ វេ ។ ធានយ្យតិ ។ វេ ។
ធានយ្យន្តិ ។ វេ ។ អាយស្មតោ ធិត្តិ ។

ភយ្យសំវេនិឡើនឡសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឱ្យគេធ្វើ
សន្តតលាយដោយស្រួត សន្តតនោះជាធិស្សន្តិយ^(១) ភិក្ខុនោះត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៧៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១
ក្នុងបាតដំកកណ្តារូបហើយ ។ គ្រឿងកម្រាលដែលមិនបានក្បាល
គេស្តាប់សម្រេចវិញ ហៅថា សន្តត ។ ពាក្យថា ឱ្យគេធ្វើ ឥតិកុលាយ
ដោយសវនស្រួត សូម្បីមួយសវនហើយធ្វើខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឱ្យធ្វើក្តី
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ សន្តតដែលបានមកជាធិស្សន្តិយ ភិក្ខុ
ត្រូវលះដល់សង្ឃកំបាទ ឥណៈកំបាទ បុត្តលកំបាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សន្តតនោះភិក្ខុត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។ វេ ។ ចតិក្រត្រះសង្ឃវិចារីន សន្តត
លាយដោយស្រួតនេះ ខ្ញុំឱ្យគេធ្វើ ជាធិស្សន្តិយ ខ្ញុំសូមលះសន្តតនេះដល់
សង្ឃ ។ វេ ។ សង្ឃភយ្យឱ្យ ។ វេ ។ លោកដំមានអាយុទាំងឡាយភយ្យឱ្យ
។ វេ ។ ខ្ញុំឱ្យដល់លោកដំមានអាយុ ។

១ ត្រង់ពាក្យថា ធិស្សន្តិយំ ចាធិត្តិយំ ប្រែបាននិយមន័យ គឺប្រើប្រាស់សិក្ខាបទទាំងអស់
ក្នុងចំណោមនិយមន័យ ខ្ញុំសិក្ខាបទក្នុងកោសិយវន្តនេះប្រយ័ត្ន កាត់ខ្លះយកមកដាក់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

(៧៨) តេន សមយេន ពុទ្ធា កតវា វេសាលីយំ
វិហារតិ មហារាជេ តត្ថាភាសោណាយំ ។ តេន ទោ មន
សមយេន ធញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ សុទ្ធកាឡានាធំ ឯឡក-
លោមានំ សន្តតំ កាវាបេន្តិ ។ មទុស្សា វិហារចារិកំ
អាហំល្អាត្តា មស្សិត្វា ឧជ្ឈាយន្តិ មីយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ
ហិ នាម វមេ សមណា សត្យបុត្តិយា សុទ្ធកាឡានា-
ធំ ឯឡកលោមានំ សន្តតំ កាវាបេស្សន្តិ សេយ្យថាបិ
តិហិ កាមកោតិយោតិ ។ អស្សាសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ
មទុស្សាធំ ឧជ្ឈាយន្តិធំ មីយន្តិធំ វិចារេន្តិធំ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
មីយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម ធញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ
សុទ្ធកាឡានាធំ ឯឡកលោមានំ សន្តតំ កាវា-
បេស្សន្តិតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ កតវាតោ ឯតមត្តំ អាវា-
ចេសុំ ។ សច្ចំ តិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ សុទ្ធកាឡានាធំ ឯឡ-
កលោមានំ សន្តតំ កាវាបេថាតិ ។ សច្ចំ កតវាតិ ។

សិក្ខាបទទី ២

(៧៩) សមយោនោ ព្រះពុទ្ធវិនិច្ឆេតិ ព្រះភាគ គង្គិកុសិកុដាគារ-
សាលា កុសិមហារេ ទៀបក្រុងវេសាលី ។ កិកុសិសមយោនោឯនិ ពួក
ធញ្ញត្តិយភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសម្ព័ន្ធដោយរកមប្រើមឡៅសុទ្ធ ។ មទុស្សតាំងឡាយ
ដើរទៅកាន់ចារិកវិហារ ឃើញរោងយោធាលទោស គំរងៀល បន្ទុះបង្ហាប់
ថា ពួកសមណៈទាំងនេះជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសត្យបុត្ត មិនសមបើខឹងឲ្យគេ
ធ្វើសម្ព័ន្ធដោយរកមប្រើមឡៅសុទ្ធ ដូចជាពួកគ្រហស្ថ ជាអ្នកបរិភោគកាម
សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទាន់ពូជាក្សត្រមនុស្សរោលទោស គំរងៀល
បន្ទុះបង្ហាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាមានប្រាថ្នាខឹង ។ បេ ។ ភិក្ខុអម្បាល
នោះរោលទោស គំរងៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ពួកធញ្ញត្តិយភិក្ខុ មិនសមបើខឹង
ឲ្យគេធ្វើសម្ព័ន្ធដោយរកមប្រើមឡៅសុទ្ធសោះ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះក្រាប
ទូលដំណើរនុះដល់ព្រះវិនិច្ឆេតិ ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពូជអ្នកទាំងឡាយឲ្យគេធ្វើសម្ព័ន្ធដោយរកមប្រើមឡៅសុទ្ធ
ភិក្ខុមន្ត ។ ពួកធញ្ញត្តិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះវិនិច្ឆេតិ ព្រះភាគ

តតិយសិក្ខាបទី

[៥២] ទេន សមយេន តុន្នោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេនវេន អបាធិវិល្លាសិកាស្ស អាហមេ ។
ទេន ទោ បន សមយេន ធាតុត្ថិយា ភិក្ខុ ភគវតា
បនិក្ខិក្ខំ សុទ្ធាកាធិការាចំ ឯធិការលោមាចំ សទ្ធាតំ
កាហមេត្ថិ^(១) ថោកំយេវ ឱនាតំ អន្តេ អាធិយិទ្ធា
ភយេវ សុទ្ធាកាធិការាចំ ឯធិការលោមាចំ សទ្ធាតំ
កាហមេត្ថិ ។ យេ ទេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ ទេ
ធិយន្តិ ទិយន្តិ វិហារេត្ថិ កតំ ហំ បាម ធាតុត្ថិយា
ភិក្ខុ ថោកំយេវ ឱនាតំ អន្តេ អាធិយិទ្ធា ភយេវ សុទ្ធា-
កាធិការាចំ ឯធិការលោមាចំ សទ្ធាតំ កាហមេស្សត្ថិកំ ។
អដទោ ទេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាហមេសុំ ។ សច្ចំ
តិវ គុម្ពេ ភិក្ខុវេ ថោកំយេវ ឱនាតំ អន្តេ អាធិយិទ្ធា
ភយេវ សុទ្ធាកាធិការាចំ ឯធិការលោមាចំ សទ្ធាតំ
កាហមេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ វិភវហិ ពុណ្ណោ ភគវា

សិក្ខាបទទី ៣

(៥២) សម័យនោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិហារបុត្តាសិវ ព្រះអង្គុនីកុនិក្ខ
ព្រះជនន បេសំមាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ទៀបព្រឹសាភិ ។ កំត្រានោះឯង
ពួកពួកគ្នាភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុ ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់យាត់ហាមមិនឱ្យកុំប្រើ
គេឱ្យធ្វើសន្តិកដោយកេមចៀមទៅសុទ្ធ គឺគាំគ្នាប្រើឱ្យគេធ្វើសន្តិកដោយ
កេមចៀមទៅសុទ្ធផ្លូវោះ តែលាយកេមចៀមសប្បិច្ឆត្រង់ដោយ ។ ភិក្ខុ
តាំងឱ្យយណ អ្នកមានប្រាថ្នាគំច ។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងឱ្យយនោះ
រកលទោស តិរវៀល បន្តបង្ហប់ថា ពួកពួកគ្នាភិក្ខុមិនសមរមី
ទិវទេឱ្យគេធ្វើសន្តិកដោយកេមចៀមទៅសុទ្ធផ្លូវោះ ហើយយកកេម
ចៀមសលាយបន្តិចត្រង់ដោយបំណោះទេ ។ ត្រានោះ ភិក្ខុតាំងឱ្យយ
នោះត្រាបទូលសេចក្តីទុះ ចំពោះព្រះដំមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
មានព្រះបទូលស្នូរថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឱ្យយ ពួកពួកអ្នកប្រើឱ្យគេធ្វើ
សន្តិកដោយកេមចៀមទៅសុទ្ធផ្លូវោះ ហើយលាយកេមចៀមសប្បិច្ឆ
ត្រង់ដោយ ពិតមែនឬ ។ ពួកពួកគ្នាភិក្ខុត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដំមាន
ព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិហារព្រះភាគទ្រង់តិរវៀលថា

១ ឥតោ ចរិ ខ. ម. បោត្តសេសុ គេតិ បាយិ ហោតិ ។

កង់ បរិ ធាម តុត្តេ ហោយ បុរិសា ដោតំយេវ ឱនាតំ
 អន្ត អាទិយិត្តា កថេវ សុទ្ធកាណ្ណកាណំ ឯធូក-
 លោមាណំ សទ្ធកំ កាវាមេស្សដ ទេតំ ហោយ បុរិសា
 អប្បសន្តាណំ វា បសាទាយ បសន្តាណំ វា គិយ្យកាវាយ
 ។ បេ ។ ឯវត្ត បទ កិក្ខុវេ វមំ សិក្ខាបទំ ធិត្តិសេយ្យា-
 ថ ឯវ បទ កិក្ខុវា សទ្ធកំ កាវាយមាទេន ទ្វេ កាតា
 សុទ្ធកាណ្ណកាណំ ឯធូកលោមាណំ អាទាតញ្ចា ធនិយំ
 ឱនាតាណំ ចតុត្តំ កោថវិយាណំ ។ អនាទា ថេ កិក្ខុ
 ទ្វេ កាតេ សុទ្ធកាណ្ណកាណំ ឯធូកលោមាណំ ធនិយំ
 ឱនាតាណំ ចតុត្តំ កោថវិយាណំ ឯវ សទ្ធកំ កាវា-
 មេយ្យ ធិស្សតិយំ ចាទិតិយន្តិ ។

(៨៣) ឯវ ធាម កាវាណំ ឧបាទាយ វុត្តតិ ។
 សទ្ធកំ ធាម សទ្ធវិត្តា កកតំ ហោតិ អវាយមំ ។
 កាវាយមាទេនាតិ កកោត្តោ វា កាវាមេត្តោ វា ។
 ទ្វេ កាតា សុទ្ធកាណ្ណកាណំ ឯធូកលោមាណំ អា-
 ទាតញ្ចា ធាយិត្តា ទ្វេ តុលា សុទ្ធកាណ្ណកាណំ ឯធូ-
 កលោមាណំ អាទាតញ្ចា ។ ធនិយំ ឧនាតាទន្តិ តុលំ

ម្នាលបុរសសោស្សៈ ហេតុដូចម្តេច បានជាអ្នកអ្នកឱ្យគេធ្វើសន្តិកថា
 កេមទៀមទៅសុទ្ធផ្លូវព្រះ ហើយហោយកេមទៀមសប្បន្តិគ្រងជាយដូច្នោះ
 ម្នាលបុរសសោស្សៈ អំពើនេះ មិនមែនទាំងឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់អ្នក
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬទាំងអ្នកដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យកើតក្រៃជ្រះថ្លាឡើង
 ទេ ។ បេ ។ ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រេចឱ្យសិព្វា-
 បទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុកាលឱ្យគេធ្វើសន្តិកថ្មី គប្បីកាន់យកកេមទៀម
 ទៅសុទ្ធពិភោគ កេមទៀមសភាគទីបី (១ភាគ) កេមទៀមព្រហមភាគ
 ទីបួន (១ភាគ) ។ បើភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសន្តិកថ្មី មិនកាន់យកកេមទៀមទៅសុទ្ធ
 ពិភោគ កេមទៀមសភាគទីបី កេមទៀមព្រហមភាគទីបួន ទេ សន្តិកថា
 ជាវិស្សន្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(៨៣) សន្តិកថាដែលធ្វើជាដំបូង ហៅថា សន្តិកថ្មី ។ គ្រឿងគម្រោល
 ដែលមិនបានគ្រូព្រះ គេស្តាប់សម្រេចតែម្តង ហៅថា សន្តិក ។ គ្រងពាក្យ
 ថា កាលឱ្យគេធ្វើ ក៏ធ្វើឯងក្តី ប្រើឱ្យគេធ្វើក្តី ។ ពាក្យថា គប្បីកាន់
 យកកេមទៀមទៅសុទ្ធពិភោគនោះ គឺភិក្ខុត្រូវប្តឹងកេមទៀមទៅសុទ្ធពិ-
 ដក្ខិណ ហើយសម្រាប់យក ។ ពាក្យថា កេមទៀមសភាគទីបីនោះ

ឱនាតានំ ។ ធម្មតំ កោតិយានំ ឱនំ កោតិយានំ ។
 អនាតា ទេ ភិក្ខុ ទេ ភាគេ សុទ្ធកាណ្ណកានំ ឯធម្មក-
 លោមាចំ គតិយំ ឱនាតានំ ធម្មតំ កោតិយានំ ឱនំ អនាតិ-
 យំត្វា ឱនំ ឱនាតានំ ឱនំ កោតិយានំ ឱនំ សុទ្ធតំ
 ករោតិ វា កាវាមេតិ វា មាយោគេ ទុក្ខំ មដិលោគេ ឧ-
 ទិស្សតិយំ ហោតិ ធិស្សន្តិកតំ សម្មស្ស វា កណាស្ស
 វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឯវេញ ចន ភិក្ខុវេ ធិស្សន្តិកតំ
 ។ មេ ។ ឥទំ មេ កន្ត កន្តតំ អនាតិយំត្វា ឱនំ
 ឱនាតានំ ឱនំ កោតិយានំ កាវាមិតំ ធិស្សតិយំ
 ឥមាហំ សម្មស្ស ធិស្សន្តិកតំ ។ មេ ។ ធម្មយុតិ
 ។ មេ ។ ធម្មយុតិ ។ មេ ។ អាយស្មតោ ធម្មតិ ។

(៧២) អត្តនា វិច្ឆកតំ អត្តនា មរិយោសាមេតិ
 ធិស្សតិយំ ចាចិតិយំ ។ អត្តនា វិច្ឆកតំ មរេហំ មរិយោ-
 សាមេតិ ធិស្សតិយំ ចាចិតិយំ ។ មរេហំ វិច្ឆកតំ អត្តនា
 មរិយោសាមេតិ ធិស្សតិយំ ចាចិតិយំ ។ មរេហំ វិច្ឆកតំ

និរោមច្រមសម្មយដញ្ជិ ។ ពាក្យថា រោមច្រមក្រហមពាគទ័ប្បនោ
 គិរោមច្រមក្រហមម្មយដញ្ជិ ។ ពាក្យថា បើភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសន្តិកម្ម មិន
 កាន់យករោមច្រមទៅសុទ្ធពិភាគ រោមច្រមសព្វតិច រោមច្រម
 ក្រហមពាគទ័ប្បន គឺថាភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ច្រើនៗគេធ្វើក្តី ខ្ញុំសន្តិកម្ម មិនហយ
 រោមច្រមសម្មយដញ្ជិ រោមច្រមក្រហមម្មយដញ្ជិទេ ត្រូវកាចក្តីក្នុង
 ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ វេលាបានមក សន្តិកម្មនោះជាឱស្សន្តិយ ភិក្ខុត្រូវលះ
 ដល់សង្ឃ ឬអណ្ណ ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុធម្មិកមរយោនិទេ
 ថា ។ មេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សន្តិកម្មនេះ ខ្ញុំឱ្យគេធ្វើមិនបានហយ
 ដោយរោមច្រមសម្មយដញ្ជិ រោមច្រមក្រហមម្មយដញ្ជិ ជាឱស្សន្តិយ
 ខ្ញុំសូមលះសន្តិកម្មនេះដល់សង្ឃ ។ មេ ។ សង្ឃធម្មិកម ។ មេ ។ លោក
 ដ៏មានអាយុចាំឱ្យយធម្មិកម ។ មេ ។ ខ្ញុំឱ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

(៧២) ភិក្ខុធ្វើសន្តិកម្មដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ស្រេច (ត្រាត្រាយ)
 ឱ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង សន្តិកម្មនោះជាឱស្សន្តិយ ភិក្ខុត្រូវកាចក្តីបា-
 ចិតិយ ។ ភិក្ខុធ្វើសន្តិកម្មដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ស្រេច ឱ្យអ្នកដទៃសម្រេច
 សន្តិកម្មនោះជាឱស្សន្តិយ ភិក្ខុត្រូវកាចក្តីបាចិតិយ ។ អ្នកដទៃធ្វើសន្តិកម្ម
 មិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង សន្តិកម្មនោះជាឱស្សន្តិយ
 ភិក្ខុត្រូវកាចក្តីបាចិតិយ ។ អ្នកដទៃធ្វើសន្តិកម្មមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យអ្នកដទៃ

បរិយាយ បរិយាយសាមេតិ វិស្សន្តិយំ ចាតិក្កិយំ ។
អញ្ញាស្សន្តាយ ករោតិ វិ កាវាយេតិ វិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញោន កតិ បដិលកិក្ខា បរិកុញ្ញតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៧៧] អបាបត្តិ តុលំ ទិណតានំ តុលំ តោចរិយានំ
អាទិយេត្វា ករោតិ តហុតរំ ទិណតានំ តហុតរំ តោចរិយានំ
អាទិយេត្វា ករោតិ សុទ្ធិំ ទិណតានំ សុទ្ធិំ តោចរិយានំ
អាទិយេត្វា ករោតិ វិតានំ វិ កុដ្ឋន្តរណំ វិ សាណិចា-
តារំ វិ តិសិ វិ តិញ្ញោហានំ វិ ករោតិ ទុដ្ឋន្តកស្ស
អាទិកុដ្ឋន្តកស្សតិ ។

គតិយសិក្ខាបទ វិទ្ធិដំ ។

សុទ្ធិមិច វិស្សន្តិយោ វិស្សន្តិយ ភិក្ខុត្រិកាបត្តិបាចិក្ខិយ ។ ភិក្ខុធ្វើបដិក្ខិ
ទ្យក្ខណ៍ចេត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ត្រិកាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបាទ
សន្តិដល់អ្នកដទៃគេធ្វើហើយយកមកប្រើប្រាស់ គឺត្រិកាបត្តិទុក្ខដ ។

[៧៨] ភាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុធ្វើសន្តិយករោមាចៀមសម្បយដក្ខិ
(១ ភាគ) កេមចៀមត្រិហមម្បយដក្ខិ (១ ភាគ) មិនមានដល់ភិក្ខុធ្វើសន្តិ
យករោមាចៀមសច្រើន យករោមាចៀមត្រិហមច្រើនជាងកំណត់នោះ មិន
មានដល់ភិក្ខុធ្វើសន្តិយករោមាចៀមសសុទ្ធ ត្រិហមសុទ្ធ មិនមានដល់
ភិក្ខុយករោមាចៀមធ្វើជាតិភាទក្ខិ ជាគម្រាលផ្ទះផលមេបូកលាបក្ខិ ជា
ទាំងបាំងក្ខិ ជាតូកក្ខិ ជាខ្នើយក្ខិ មិនមានដល់ភិក្ខុគួត មិនមានដល់ភិក្ខុ
ជាទានដើមបញ្ញាត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣-០៦ ។

បញ្ចសិក្ខាបទ

(៨៦) ភេទ សមយេន គុដ្ឋា ភត្តកំ សាវត្ថុយំ
វិហារតិ ដេវាវន អនាថមិណ្ឌុកិស្ស អារាមេ ។ ភេទ
ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ អនុវស្សំ សន្តតំ កាការេស្សន្តិ ។
ភេ យាចនតហុលា វិញ្ញត្តិតហុលា វិហារន្តិ ឯឡកលោ-
មាទំ ទេស ឯឡកលោមេហំ អត្តោតិ ។ មនុស្សា
ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចន្តិ កតំ ហិ តាម សមណា
សក្យមុត្តិយា អនុវស្សំ សន្តតំ កាការេស្សន្តិ យាចន-
តហុលា វិញ្ញត្តិតហុលា វិហារស្សន្តិ ឯឡកលោមាទំ
ទេស ឯឡកលោមេហំ អត្តោតិ អម្ពាតំ មន សកិ
កតាទំ សន្តតាទំ បញ្ចបំ នបំ វស្សាទំ ហោន្តិ យេសំ
លោ នារកា ឧបាទន្តិមិ ឧម្មិហន្តិមិ ទុនុវេហិមិ ទុដ្ឋន្តិ
សមេ បទ សមណា សក្យមុត្តិយា អនុវស្សំ សន្តតំ
កាការេស្សន្តិ យាចនតហុលា វិញ្ញត្តិតហុលា វិហា-
រស្សន្តិ ឯឡកលោមាទំ ទេស ឯឡកលោមេហំ
អត្តោតិ ។ អស្សោសុំ ទោ កិក្ខុ ភេសំ មនុស្សាទំ

សិក្ខាបទទី ៤

(៨៦) សមយេនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ច្រើននឹងក្នុងវត្តព្រះ
ដេវតា របស់អនាថមិណ្ឌុកិស្សន្តិ ទៀបគ្រឹសសាវត្ថុ ។ ក៏គ្រាពោះឯង
ក៏កុំចាំឱ្យយច្បឡើងស្ម័គ្រកល់ផ្ទះ ។ ក៏កុំចាំនិទានជាអ្នកអន្ទរច្រើន
ជាអ្នកសូមច្រើនដោយពាក្យថា អាត្មាត្រូវការដោយរោមចៀម អ្នក
ចាំឱ្យយច្បឡើងរោមចៀមដល់អាត្មា ។ មនុស្សចាំឱ្យយពោលទោស
ក៏ដៀល មនុស្សបំប៉ង ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិន
គួរបើនឹងឱ្យគេធ្វើសន្តិកល់ផ្ទះយ៉ាងនេះ ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជា
សក្យបុត្ត ជាអ្នកអន្ទរច្រើន ជាអ្នកសូមច្រើនដោយពាក្យថា អាត្មាត្រូវការ
ដោយរោមចៀម អ្នកចាំឱ្យយច្បឡើងរោមចៀមដល់អាត្មា ក៏ពួកយើងធ្វើ
សន្តិកម្មន្តិប្រិបាទ ៥ ផ្ទះ ៦ ផ្ទះ ក្មេងរបស់យើងចាំឱ្យយជុំដាក់ខ្លះ
រោមដាក់ខ្លះ កណ្តុរដាក់ខ្លះ (ក៏គង់ប្រិបាទយូរដល់ត្រឹមពោះ) ចំរលាកពួក
សមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តចាំនេះ ឱ្យគេធ្វើសន្តិកល់ ។ ផ្ទះ
សមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តនេះ ជាអ្នកអន្ទរច្រើន ជាអ្នកសូម
ច្រើនដោយពាក្យថា អាត្មាត្រូវការដោយរោមចៀម អ្នកចាំឱ្យយ
ច្បឡើងរោមចៀមដល់អាត្មា ។ ក៏កុំចាំឱ្យយបានពួកពាក្យមនុស្សចាំនិទាន

ឧដ្ឋាយន្តានំ ទ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ ភេ កិក្ខុ
 អប្បិញ្ញា ។ មេ ។ ភេ ឧដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ កាដំ
 ហិ បាម កិក្ខុ អនុស្សំ សន្តតំ កាវាបេស្សន្តំ
 យាចទតហុលា វិញ្ញត្តិពហុលា វិហវិស្សន្តំ ឯឡក-
 លោមាធិ ទេដ ឯឡកលោមេហិ អន្តោតិ ។ អដទោ
 ភេ កិក្ខុ ភកវតា ឯនមត្តំ អាហោចេសុំ ។ សន្តំ កិក្ខុ
 កិក្ខុដេ កិក្ខុ អនុស្សំ សន្តតំ កាវាបេន្តំ យាចទ-
 តហុលា វិញ្ញត្តិពហុលា វិហវន្តំ ឯឡកលោមាធិ ទេដ
 ឯឡកលោមេហិ អន្តោតិ ។ សន្តំ ភកវតំ ។ វិកា-
 ហិ ពុន្ទា ភកវ កាដំ ហិ បាម ភេ កិក្ខុវេ មោយ-
 មុវសា អនុស្សំ សន្តតំ កាវាបេស្សន្តំ យាចទតហុលា
 វិញ្ញត្តិពហុលា វិហវិស្សន្តំ ឯឡកលោមាធិ ទេដ ឯឡ-
 កលោមេហិ អន្តោតិ ទេតំ កិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វិ
 បសាធាយ បសន្នានំ វិ កិយ្យោភាវាយ ។ មេ ។
 ឯវត្ត បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាដ

ភោលទោស ភិរេជ្ជិល បន្តបន្តិបំហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 អ្នកមានប្រាជ្ញាភិប ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពាលទោស ភិរេជ្ជិល
 បន្តបន្តិបំហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរបើនិទ្យតេធ្វើសន្តិភាពលំដាប់ឡើយ
 ពួកភិក្ខុទាំងនេះអ្នកអន្តរច្រើន ជាអ្នកសូមច្រើនដោយពាក្យថា ភក្ខ
 ត្រូវការដោយរោមចៀម អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យរោមចៀមដល់ភក្ខ ។
 គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាបចូលដំណើរនេះដល់ព្រះដំមានព្រះភាគ ។
 ព្រះដំមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឲ្យគេធ្វើសន្តិភាពលំដាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអ្នកអន្តរច្រើន ជាអ្នកសូមច្រើន
 ដោយពាក្យថា ភក្ខត្រូវការដោយរោមចៀម អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យរោម
 ចៀមដល់ភក្ខដូច្នោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រាបចូលថា បពិត្រ
 ព្រះដំមានព្រះភាគ ដំណើរនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដំមានព្រះភាគច្រើន
 ភិរេជ្ជិលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯបុរសសោស្សៈទូទាំងនោះមិនគួរបើនិ-
 ទ្យតេធ្វើសន្តិភាពលំដាប់ឡើយ ជាអ្នកអន្តរច្រើន ជាអ្នកសូមច្រើនដោយ
 ពាក្យថា ភក្ខត្រូវការដោយរោមចៀម អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យរោមចៀម
 ដល់ភក្ខដូច្នោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើទេមិនមែននាំឲ្យភក្ខ
 សេចក្តីជ្រះថ្លាដល់អ្នកដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំអ្នកដែលជ្រះថ្លាហើយ
 ឲ្យរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

ឈរ មន កំភូតា សន្តតំ តារាមេត្តា ធាតុស្សនំ
 ធាតុស្សនំ ។ ឧបេ ធម ធម្មំ វិស្សនំ តំ សន្តតំ វិស្សន្តេត្តា
 ក អវិស្សន្តេត្តា ក អញ្ញំ ឈរ សន្តតំ តារាមេយ្យ
 ធម្មតិយំ ចាចិភ្នំយន្តិ ។ ឯវត្ថុនំ កតវតា កំភូតំ
 សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៨៧] តេន ទោ មន សមយេន អញ្ញតារា
 កំភូតំ តោសម្មិយំ តិលាលោ ហោតិ ។ ញាតតា
 តស្ស កំភូតោ សន្តតេ ទូតំ ចារោសុំ អាគទ្គតុ
 កន្តោ មយំ ឧបដ្ឋហិស្សនាតិ ។ កំភូតិ ឯវត្ថុ-
 ហិសុ កញ្ញាវុសា ញាតតា តំ ឧបដ្ឋហិស្សន្តិ ។
 សោ ឯវត្ថុហិ កតវតា អាវុសោ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ
 ឈរ មន កំភូតា សន្តតំ តារាមេត្តា ធាតុស្សនំ
 ធាតុស្សនំ អមាញ្ញត្តិ តិលាលោ ធម សក្កោមិ សន្តតំ
 អាធាយ បក្កមិត្តំ មយញ្ញំ វិទា សន្តតា ធម ជាសុ
 ហោតិ ធាហិ កមិស្សមិត្តំ ។ កតវតា ឯវត្ថុ
 អាធាយេសុំ ។ អថទោ កតវា ឯវត្ថុ ធម ធម
 ឯវត្ថុ បក្ករណោ ធម្មំ កតំ កត្តា កំភូតំ អាមន្តេសិ

ធម្មសិវេនិច្ឆេទិសិក្ខាបទេយោនិវេនេថា កំភូតេត្តេសន្តតិ ធម្ម
 ប្រិប្រាសំឡដល់ប្រាម្មយន្តំ ។ បើប្រិប្រាសំមិនទាន់ដល់ប្រាម្មយន្តំទេ
 សរោចក្តិ មិនទាន់លះចោលក្តិសន្តតនោះ ហើយឡើយត្រូវសន្តតិ
 ដទៃទៀត សន្តតនោះជាវិស្សន្តិយ កំភូតនោះត្រូវតាមភ្នំបាចិគ្គិយ ។
 ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទេនេះ ដល់កំភូតាំងឡាយហើយ
 ដោយប្រការដូច្នោះ ។

[៨៧] សម័យនោះឯង កំភូតមួយរូបមានដើម្បីឈរ នៅក្នុងឧបេតា
 សម្ពុំ ។ ក្នុងញាតិបានប្រិប្រិមាទៅក្នុងសំណាក់កំភូតនោះ ដោយពាក្យថា
 សូមលោកដឹងវេទនិមន្តមក ឃើញខ្ញុំទាំងឡាយនឹងបានខំទុកបម្រុង ។ កំភូ
 តាំងឡាយក៏បាននិយាយយោងនេះថា ខ្មាលអាវុសោ លោកចូរទៅចុះ ក្នុង
 ញាតិទាំងឡាយទៅទាំងលោក ។ កំភូតនោះនិយាយតបយោងនេះថា អាវុសោ
 ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទេហើយថា កំភូតេត្តេសន្តតិ
 ធម្មប្រិប្រាសំឡដល់ ៦ ឆ្នាំ កំភូតខ្ញុំមានដើម្បី មិនអាចនឹងនាំយកសន្តតទៅ
 បាន ខ្ញុំនាំលះសន្តតចេញហើយមិនស្រេចទេ (ហេតុនេះ) ខ្ញុំមិនទៅ
 ទេ ។ កំភូតាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះដល់ព្រះដំមានព្រះភាគ ។
 ព្រោះនឹងនោះនេះ ព្រោះដំណើរនេះ ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើដំបូកថា
 ហើយទ្រង់ហៅកំភូតាំងឡាយក្នុងឧបេតានោះថា ខ្មាលកំភូតាំងឡាយ

អនុដោនាមិ ភិក្ខុវេ តិលានស្ស ភិក្ខុវេ នា សទ្ធកសម្មតិ
នាតុំ វេរា បទ ភិក្ខុវេ នាតត្វា ទេន តិលានេន
ភិក្ខុវេ សង្ឃំ ឧបសង្កម្ពិត្វា វេសំ ឧត្តកសង្កំ
កវត្តា វុទ្ធិវំ ភិក្ខុវំ ពានេ វុទ្ធិត្វា ឧត្តកដិកំ ឧសិវំត្វា
អញ្ជលី បត្តហេត្វា វេរមស្ស វេនិយោ អហំ កន្ត
តិលានោ ន សក្កោមិ សទ្ធកំ អាទាយ បត្តមិកុំ
សោហំ កន្ត សង្ឃំ សទ្ធកសម្មតិ យាចតិ ។
នុតិយម្យំ យាចិតត្វា តតិយម្យំ យាចិតត្វា ។ ឡត្តេន
ភិក្ខុវេ បដិទេសេន សង្ឃោ ញាបេតត្វោ សុណាតុ
មេ កន្ត សង្ឃោ អយំ វត្តញាមោ ភិក្ខុ តិលានោ
ន សក្កោមិ សទ្ធកំ អាទាយ បត្តមិកុំ ។ សោ
សង្ឃំ សទ្ធកសម្មតិ យាចតិ ។ យនិ សង្ឃស្ស
បត្តកលំ សង្ឃោ វត្តញាមស្ស ភិក្ខុវេ សទ្ធកសម្មតិ
ឧទេយ្យ ។ វេសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្ត សង្ឃោ
អយំ វត្តញាមោ ភិក្ខុ តិលានោ ន សក្កោមិ សទ្ធកំ អា
ទាយ បត្តមិកុំ ។ សោ សង្ឃំ សទ្ធកសម្មតិ យាចតិ ។

ភថាគកអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យសង្កឹសម្មតិវេសំភិក្ខុវេ ញាតិកុំចាំឲ្យយ
សង្ឃឧប្បឲ្យវេយសង្កឹសម្មតិយាចិទេ ភិក្ខុវេនោះឧប្បច្ចលទៅកេសង្ឃ
គ្រងិវិទ្ធិស្តាមាសិហេយថ្វាយចង្កំបាភិក្ខុវេសំចាំឲ្យយ ហើយ
អន្តិយត្រៃហាវង្គនិអញ្ជលីពាលយាចិទេនិសង្ឃថា បតិគ្រិព្រះសង្ឃ
ដីបិវេន ឡំព្រះករុណា មានជម្ងំ មិនអាចនឹងនាំយកសង្កឹតទៅផងបាទ
បតិគ្រិព្រះសង្ឃដីបិវេន ឡំព្រះករុណា នោះសូមសង្កឹសម្មតិវិសង្ឃ ។
ភិក្ខុវេនោះឧប្បច្ចលសម្មតិអសំវេ ពិវេនិផង ឧប្បច្ចលសម្មតិអសំវេ ចិ
ផងផង ។ ភិក្ខុវេនោះសង្កឹសម្មតិវិសង្ឃដីបិវេន បតិគ្រិព្រះសង្ឃ
ដីបិវេន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ឡំ ភិក្ខុវេនោះឈ្មោះនោះមានជម្ងំ មិនអាចកាន់យក
សង្កឹតទៅផងបាទ ។ ភិក្ខុវេនោះសូមសង្កឹសម្មតិវិសង្ឃ ។ បើកាលសង្កឹ
សង្កឹតទេនោះកាលដីសមគ្គដល់សង្ឃហើយ សង្ឃឧប្បឲ្យសង្កឹសម្មតិ
ដល់ភិក្ខុវេនោះ ។ នេះជាវេទិត្យកាលសង្ឃដីបិវេន ។ បតិគ្រិព្រះសង្ឃ
ដីបិវេន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ឡំ ភិក្ខុវេនោះឈ្មោះនោះមានជម្ងំ មិនអាចកាន់
យកសង្កឹតទៅផងបាទ ។ ភិក្ខុវេនោះសូមសង្កឹសម្មតិវិសង្ឃ ។

សង្កេត ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុនោ សទ្ធិសម្មតិ ទេតិ ។
 យស្សយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុនោ សទ្ធិសម្មតិយា ឆានំ សោ ឥណ្ឌាស្ស យស្ស មត្តមតិ សោ
 កាសេយ្យ ។ ធិត្តា សង្កេត ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុនោ
 សទ្ធិសម្មតិ ។ ខមតិ សម្មស្ស តស្មា ឥណ្ឌា ។
 ឯវមតំ បាយាមតិ ។ ឯវត្ថា មន ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាមនំ ឧត្តិសេយ្យេន ទំ ពន ភិក្ខុនោ សទ្ធិតំ
 កាវមេត្តា ធាត្ថស្សនំ បារេតត្ថំ ។ ឧបេន ចេ ធិត្តំ
 វស្សនំ តំ សទ្ធិតំ វិស្សដ្ឋេត្តា វា អវិស្សដ្ឋេត្តា វា
 អញ្ញំ ទំ សទ្ធិតំ កាវមេយ្យ អញ្ញត្រិ ភិក្ខុសម្មតិយា
 ទិស្សតិយំ ទាចិត្តិយត្ថំ ។

[៨៨] ទំ បាម កាណំ ឧទាធាយ វុត្តតិ ។ សទ្ធិតំ
 បាម សទ្ធិត្តា កតំ ហោតិ អវយេមំ ។ កាវមេត្តាតិ
 កតិកា វា កាវមេត្តា វា ។ ធាត្ថស្សនំ បាមកត្តិ
 ធាត្ថស្សនមតា បារេតត្ថំ ។ ឧបេន ចេ ធិត្តំ វស្សនត្ថិ
 ឧបេកធាត្ថស្សនំ ។ តំ សទ្ធិតំ វិស្សដ្ឋេត្តា វាតិ

សង្ឃិកាសេន្តិសន្តិភវលំភិក្ខុឈ្មារទេ ។ ការិក្ខុសន្តិសន្តិភវលំ
 ភិក្ខុឈ្មារទេ គ្មវលំលោកដំមានកាយអន្តិណា លោកដំមានកាយ
 អន្តិធានេធម្មិស្សៀមទៅ (បើ) មិនគ្មវលំលោកដំមានកាយអន្តិណា លោក
 ដំមានកាយអន្តិធានេធម្មិពាលទៀត ។ សង្ឃិកាសេន្តិសន្តិភវលំ
 ភិក្ខុឈ្មារទេហើយ ។ ការសន្តិសន្តិភវលំសង្ឃិ ហេតុនា
 សង្ឃិស្សៀមទៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកទៅរៀងនេះដោយកាកស្សៀមយ៉ាងនេះ ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំទុក្យាយ អ្នកចាំទុក្យាយ គម្មិសំវេនិទៀតខ្ញុំសិក្ខាបទនេះ
 យ៉ាងនេះ៖ ភិក្ខុទិក្ខុភវិសន្តិភវិគម្មិប្រិប្រាសំទិក្ខុអស់៦ ឆ្នាំ ។ បើមិន
 ទាន់ដល់៦ ឆ្នាំទេ លះពាលសន្តិភវិភវិ មិនលះពាលភ្នំ ហើយទិក្ខុភវិ
 ភវិសន្តិភវិវិទៀត រៀវេលនិកែភិក្ខុបាមសម្មតិ (អតិសង្ឃិ) សន្តិភវិ
 ថាទិស្សតិយ ភិក្ខុនោត្រិវាមត្តិបាមតិយ ។

[៨៩] សន្តិភវិលះចំបនិទិធ្វើ ហៅថា សន្តិភវិ ។ គ្រីវិ
 កម្រាលវេលាក្រាន់តែស្ម័គ្រមិនបាមទក្សត្ត ហៅថា សន្តិភវិ ។ គ្រីវិ
 ពាក្យថា ទិក្ខុភវិភវិ គិរិវេនិ ឬទិក្ខុភវិ ។ ពាក្យថា គម្មិប្រិប្រាសំ
 ទិក្ខុអស់៦ ឆ្នាំ គម្មិប្រិប្រាសំយ៉ាងច្រើនតិម៦ ឆ្នាំ ។ ពាក្យថា បើមិន
 ទាន់ដល់៦ ឆ្នាំទេ គឺឃើញ៦ ឆ្នាំបុរេក ។ ពាក្យថា លះពាលសន្តិភវិភវិ

អញ្ញាសំ ឧត្តា ។ អវិស្សន្តិយា វតិ ១ កស្សនិ ឧត្តា ។
 អញ្ញត្រ កំតុសម្មតិយាចិ បរេត្តា កំតុសម្មតិ ។
 អញ្ញំ វិ សន្តតំ ករោតិ វ កាហមេតំ វ ចយោកេ
 ឧត្តនំ បដិលាកេន វិស្សន្តិយំ យោតិ វិស្សន្តិកត្តំ
 សង្ឃស្ស វ កណស្ស វ បុគ្គលស្ស វ ។ វិវត្តា មន
 កិក្ខុវេ វិស្សន្តិកត្តំ ។ មេ ។ វនំ មេ កត្តេ សន្តតំ ឧទ-
 កាទត្តស្សនិ កាហមិតំ អញ្ញត្រ កំតុសម្មតិយា វិស្ស-
 ត្តិយំ វនាហំ សង្ឃស្ស វិស្សន្តិមិតិ ។ មេ ។ ឧទេយ្យាតិ
 ។ មេ ។ ឧទេយ្យន្តំ ។ មេ ។ អាយស្មតោ ឧត្តិកំ ។

(៧៧) អត្តនា វិប្បកាតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ
 វិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អត្តនា វិប្បកាតំ បរេហិ
 បរិយោសាមេតិ វិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ បរេហិ វិប្បកាតំ
 អត្តនា បរិយោសាមេតិ វិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។
 បរេហិ វិប្បកាតំ បរេហិ បរិយោសាមេតិ វិស្សន្តិយំ
 ចាចិត្តិយំ ។

គឺបានឱ្យសន្តិករនោះទៅអ្នកដទៃ ។ ពាក្យថា មិនលះចោលក្តី គឺ
 មិនបានឱ្យដល់អ្នកណាឡើយ ។ ពាក្យថា រៀនសូត្រតែក្នុងវេលាបាន
 សម្មតិ (អំពីសង្ឃ) គឺលើកលែងឱ្យក្នុងវេលាបានសម្មតិ (អំពីសង្ឃ) ។
 (កាលប្រើប្រាស់សន្តិកតាមមិនទាន់(តប្រាប់ ៦ ឆ្នាំ) ក៏ក្នុងឯងក្តី ឱ្យគេធ្វើក្តី
 ឱ្យសន្តិកដទៃឡើយ ត្រូវកាបក្តីទុកដក្តីប្រយោគដែលធ្វើ សន្តិកនោះជា
 វិស្សន្តិយក្នុងខណៈដែលបានមកក្នុងវេលាដែលសង្ឃ ឬគណៈឬបុគ្គល។
 ម្នាលកិក្ខុជាងឡាយ កិក្ខុសម្បុរលះយ៉ាងនេះថា ។ មេ ។ បតិក្រព្រះសង្ឃ
 ដំបំរើសន្តិកនេះឱ្យគេធ្វើប្តី (ក្រឡំប្រើប្រាស់សន្តិកតាម) មិនទាន់
 ដល់៦ឆ្នាំទៅឡើយ (សន្តិកថ្មី) ជាវិស្សន្តិយ ព្រោះគ្មានកិក្ខុសម្មតិ
 ខ្ញុំសូមលះឱ្យសន្តិកនេះដល់សង្ឃ ។ មេ ។ សង្ឃសម្បុរឱ្យ ។ មេ ។ លោក
 ដំបានអាយុទាំងឡាយសម្បុរឱ្យ ។ មេ ។ ខ្ញុំឱ្យដល់លោកដំបានអាយុ ។

(៧៨) កិក្ខុធ្វើសន្តិកដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ហើយ (គ្រោះត្រាយ)
 ទើបបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវវិស្សន្តិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើសន្តិក
 ដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ហើយ ឱ្យអ្នកដទៃធ្វើបង្ហើយ ក៏ត្រូវវិស្សន្តិយ
 បាចិត្តិយ ។ អ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ហើយ កិក្ខុធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង
 ក៏ត្រូវវិស្សន្តិយបាចិត្តិយ ។ អ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ហើយ កិក្ខុឱ្យអ្នក
 ដទៃធ្វើបង្ហើយ ក៏ត្រូវវិស្សន្តិយបាចិត្តិយ ។

(៧០) អបាមត្តិ ធាតុស្ម័និ ករោតិ អតិរេក-
 ធាតុស្ម័និ ករោតិ អញ្ញាស្សត្ថាយ ករោតិ វា
 កាវាមេតិ វា អញ្ញាធាតុតំ បដិលកិទ្ធ បរិកុញ្ញតិ
 វិនាមំ វា កុម្មត្តរាមំ វា សាលាវាគារំ វា កិសិ
 វា តិម្ពោហាមំ វា ករោតិ កិកុសធម្មតិយា ឧម្មត្តកស្ស
 អាទិកម្មតិស្សតិ ។

ធាតុស្ម័និបាមំ ឧទ្ទិសំ ។

(៧០) ភាបក្កិមិនមានផលកិកុប្រិប្រាសំសន្តិកចាសំផលំ ៦ ត្នំ
 ហើយធ្វើសន្តិកថ្មីទៀត មិនមានផលកិកុប្រិប្រាសំសន្តិកចាសំលើសពី ៦
 ត្នំ ហើយធ្វើសន្តិកថ្មី មិនមានផលកិកុធ្វើជាយូរខ្លះឯង ឬឱ្យអ្នកដទៃធ្វើ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ មិនមានផលកិកុបានសន្តិកផលអ្នកដទៃធ្វើ
 យកមកប្រិប្រាសំ មិនមានផលកិកុយកសន្តិកធ្វើជាពិភានក្កិ ជាគម្រាល
 វែងវែលគេចូកលាបក្កិ ជារោងប៉ាងក្កិ ជាកូកក្កិ ជារុយក្កិ មិនមានផល
 កិកុដែលបានសម្មតិ មិនមានផលកិកុធម្មតិ មិនមានផលកិកុជាទាសិ
 ដើមបញ្ញក្កិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសំក្តាបទំ

(៧១) គេន សមយេន ពុទ្ធា កគវ ភាវត្តិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាហរេ ។ អថេតា
កគវ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥន្ទ្រាមហំ ភិក្ខុវេ តេមាសំ
បដិសល្លិយេតុំ ធម្មំ គេនចិ ឧបសង្កម្ពិតោ អញ្ញត្រិ
ឯកេន បិណ្ឌាចាតនិហារកេចាតំ ។ ឯវំ កន្តេតិ ទោ
តេ ភិក្ខុ កគវតោ បដិស្សណិក្ខា ចាស្សន កោចិ
កគវន្តំ ឧបសង្កម្ពិតំ អញ្ញត្រិ ឯកេន បិណ្ឌាចាតនិ-
ហារកេន ។ គេន ទោ បន សមយេន ភាវត្តិយំ
សាឡិយ កតិកា កតា ហោតិ ឥន្ទ្រាវសោ កគវ
តេមាសំ បដិសល្លិយេតុំ ធម្មំ កគវ គេនចិ ឧបសង្ក-
ម្ពិតោ អញ្ញត្រិ ឯកេន បិណ្ឌាចាតនិហារកេន យោ
កគវន្តំ ឧបសង្កម្ពិតំ^(១) ចាចិត្តិយំ ទេសាមេតោតិ ។

(៧២) អថេតា អាយស្មា ឧបសេនោ វន្តន្តបុត្តោ
សហវសោ យេន កគវ តេនុបសង្កម្ពិតំ ឧបសង្កម្ពិតា

សំក្តាបទំ ៥

(៧១) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភោគ គ្រឿងក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបគ្រឿងសាភី ។ គ្រាខាងលើ
ព្រះដ៏មានព្រះភោគគ្រាសំហែរភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាគត្រាថ្នាំដើម្បីទំនិលកំខ្លួនសម្ងំបានបីខែ អ្នកណាមួយកុំឱ្យចូល
ទៅកេតថាគ លើកលែងតែភិក្ខុ ១ ប្រ ដែលជាអ្នកនាំយកនូវបិណ្ឌបាត
ទៅឱ្យ ។ ភិក្ខុទាំងនោះចូលព្រះពុទ្ធដ៏គាថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ភិក្ខុ
ដ៏មួយមិនបានចូលមកព្រះដ៏មានព្រះភោគ ក្នុងទីនេះជាប្រាកដ លើក
លែងតែភិក្ខុ ១ ប្រ ដែលជាអ្នកនាំយកបិណ្ឌបាតទៅថ្វាយ ។ ក៏វិលវេនោះ
លើ សិទ្ធិក្នុងគ្រឿងសាភីបានប្តេជ្ញាគាថា ម្ចាស់សាវសោ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភោគ ប្រាថ្នាដើម្បីទំនិលសម្រាកព្រះអង្គនៅបានបីខែ ភិក្ខុណាមួយកុំឱ្យ
ចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ លើកលែងតែភិក្ខុ ១ ប្រ ដែលជាអ្នកនាំយកបិណ្ឌបាត
ទៅថ្វាយនោះ ភិក្ខុណាចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ ភិក្ខុដទៃត្រូវឱ្យភិក្ខុនោះសំ-
រើសភាគប្តីបាចិត្តិយចេញ ។

(៧២) គ្រាខាង ភិក្ខុឧបសេនវន្តន្តបុត្រដ៏មានតម្លៃព្រមដោយ
ប៉ាស្ស បានចូលទៅគាល់សម្តេចព្រះដ៏មានព្រះភោគ គ្រឿងដែល

១ ឥតោ ចរំ ខ. ម. យេនុកេន សោតិ យថា ទិស្សតំ ។

កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ អាចិណ្ឌិ
 ទោ បទេតំ គុទ្ធាចំ កតវន្តាចំ អាគន្តកេហិ កិក្ខុហិ
 សន្តំ បដិសម្មោទិវុ ។ អដទោ កតវា អាយស្កន្តំ
 ឧបសេចំ វន្តន្តបុត្តំ ឯគនេវាច(១) កត្វិ វេ ឧបសេច
 ទមនិយំ កត្វិ យាបនិយំ កត្វិក្ក អប្បកិលមដេន
 អន្តាចំ អាគនាតិ ។ ទមនិយំ កតវា យាបនិយំ
 កតវា អប្បកិលមដេន ច មយំ កន្តេ អន្តាចំ
 អាគនាតិ ។ គេន ទោ បទ សមយេន អាយ-
 ស្កតោ ឧបសេចស្ស វន្តន្តបុត្តស្ស សន្តិវិហារិកោ
 កិក្ខុ កតវតោ អវិទូរេ ធិសីន្តោ ហោតំ ។ អដទោ
 កតវា តំ កិក្ខុ ឯគនេវាច មនាទានិ គេ កិក្ខុ
 បំសុក្ខុលានិទិ ។ ច ទោ មេ កន្តេ មនាទានិ
 បំសុក្ខុលានិទិ ។ តិស្ស បទ ភំ កិក្ខុ បំសុក្ខុ-
 លិកោតិ ។ ឧបជ្ឈាយោ មេ កន្តេ បំសុក្ខុលិកោ

១ ឧ. ម. ក. ឯកមន្តំ ធិសីន្តំ ទោ អាយស្កន្តំ ឧបសេចំ វន្តន្តបុត្តំ កតវា ឯគនេវាច ។

ព្រះអង្គអន្តរោ នុបទ្ទូលទៅដល់ហើយបានថ្វាយបង្គំសាល់ព្រះអង្គក្នុងទីជំ-
 សមគួរ ។ សេចក្តីស្រុះស្រួលរាក់ទាក់មួយអង្វើរថ្វាយពួកភាគនុកកិត្តុនេះ
 ជាភិក្ខុវង្សព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទាំងឡាយ ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្យាទុកមក
 ហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរពាក្យនេះនឹងប-
 សេនភិក្ខុវង្សបុត្រដ៏មានកាយថា ម្ចាស់បសេន អ្នករាល់គ្នាល្មមន់ត្រា
 បានដែរឬ អ្នករាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលដែរឬ អ្នករាល់គ្នាដើរត្រូវ
 តួយមកមិនលំបាកទេឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ យើងខ្ញុំទាំងឡាយល្មមន់ត្រាបាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 យើងខ្ញុំទាំងឡាយល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល ម្យ៉ាងទៀត បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយដើរត្រូវតួយមកមិនលំបាកទេ ។ ក៏សម័យ
 នោះនឹង ភិក្ខុជាសិទ្ធិវិហារិករបស់បសេនវង្សបុត្រដ៏មានកាយ អង្គុយជិត
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរ
 ភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បំសុក្ខុលទាំងឡាយជាទីគាប់ចិត្តរបស់អ្នក
 ដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បំសុក្ខុលទាំងឡាយ
 មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ក៏អ្នកប្រព្រឹត្តបំសុក្ខុល(នោះ) ដើម្បីអ្វី ។ ភិក្ខុនោះត្រាបទូលថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (ព្រោះ) បដ្ឋកាយរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គប្រព្រឹត្តបំសុក្ខុល

ឃី អហំ មំ បំសុត្តលំកោតិ ។ អថទោ កកក
 អាយស្មន្តំ ឧបសេនំ វន្តន្តចុត្តំ ឯតទោច ចាសាធិកា
 ទោ ត្បាយំ ឧបសេន បរិសា កាចំ ភ្នំ ឧបសេន
 បរិសំ វិនេសីតិ ។ យោ មំ កន្ត ឧបសម្មា
 នំ យាចតិ តមហំ(១) ឃី វនាមិ អហំ ទោ
 អារុសោ អារត្តកោ បិណ្ឌាចាតិកោ បំសុត្តលំកោ
 សថេ ភ្នំ មំ អារត្តកោ អរិស្សសិ បិណ្ឌាចាតិកោ
 បំសុត្តលំកោ ឯកហំ តំ ឧបសម្មាទេស្សមីតិ
 សថេ មេ បដិស្សណាតិ ឧបសម្មាទេមិ ទោ ថេ
 មេ បដិស្សណាតិ ទ ឧបសម្មាទេមិ យោ មំ
 និស្សយំ យាចតិ តមហំ(២) ឃី វនាមិ អហំ ទោ
 អារុសោ អារត្តកោ បិណ្ឌាចាតិកោ បំសុត្តលំកោ
 សថេ ភ្នំ មំ អារត្តកោ អរិស្សសិ បិណ្ឌាចាតិកោ
 បំសុត្តលំកោ ឯកហំ តេ និស្សយំ ទស្សមីតិ
 សថេ មេ បដិស្សណាតិ និស្សយំ ទេមិ ទោ ថេ
 មេ បដិស្សណាតិ ទ ទេមិ(៣) ឃី ទោ អហំ កន្ត

១ ឧ. ភាវំ ។ ២ ឧ. ម. ភាវំ ។ ៣ ឧ. ច. ទ និស្សយំ ទេមិ ។

ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ត្រូវប្រព្រឹត្តបំសុត្តលយ៉ាងនោះដែរ ។ ត្រាោះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរភិក្ខុឧបសេនវន្តន្តបុត្រដ៏មានអាយុ យ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់ឧបសេន ចុះសព្វរបស់អ្នកនេះប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា ម្ចាស់
 ឧបសេន អ្នកខ្លះខ្លាចបរិសព្វដូចម្តេច ។ ឧបសេនភិក្ខុដ៏មានអាយុត្រាច
 ទូលថា ចតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កុលចុត្រណាមកសូមឧបសម្បទានិធិខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ ។ វរមន្តិប្រាប់កុលចុត្រោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំជា
 អ្នកប្រព្រឹត្តនៅព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុត្តល
 បើអ្នកនឹងជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 បំសុត្តលដែរ ខ្ញុំនឹងឲ្យអ្នកបាទឧបសម្បទា បើអ្នកណាទទួលស្តាប់ខ្ញុំព្រះ
 អង្គវានឹងឲ្យអ្នកនោះបាទឧបសម្បទា បើអ្នកណាមិនទទួលស្តាប់ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ទេ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនឲ្យអ្នកនោះបាទឧបសម្បទាទេ អ្នកណាសូមនិស្សយនិធិ
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ និធិប្រាប់អ្នកនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តនៅព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុត្តល
 បើអ្នកនឹងនឹងជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តបំសុត្តលដែរ ខ្ញុំនឹងឲ្យនិស្សយន្តិយដល់អ្នក បើអ្នកណាទទួលស្តាប់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ និធិឲ្យនិស្សយន្តិយដល់អ្នកនោះ បើមិនទទួលស្តាប់ខ្ញុំព្រះអង្គទេ
 ខ្ញុំព្រះអង្គមិនឲ្យនិស្សយន្តិយដល់អ្នកនោះទេ ចតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ

ចរិសំ វិទេមិតិ ។ សាទុ សាទុ ឧបសេន សាទុ ទោ
 ត្វំ ឧបសេន ចរិសំ វិទេសិ ជាតាសិ ចន ត្វំ ឧបសេន
 សាវត្តិយំ(*) សង្ឃស្ស កតិកត្តំ ។ ន ទោ អហំ
 កន្តេ ជាតាមិ សាវត្តិយំ សង្ឃស្ស កតិកត្តំ ។
 សាវត្តិយំ ទោ ឧបសេន សង្ឃន កតិកា កតា
 ឥច្ឆតាវសោ កកវំ តេមាសំ បដិសល្លិយំតុំ ន
 កកវំ កេនចិ ឧបសង្កមិត្យោ អញ្ញត្រិ ឯកេន
 បិណ្ឌាចារតិហារកេន យោ កកវំ ឧបសង្កមិតិ
 ចាចិត្តិយំ នេសាបេតេត្វាតំ ។ ចញ្ញាយិស្សតិ កន្តេ
 សាវត្តិយំ សង្ឃា សកាយ កតិកាយ ន មយំ
 អប្បញ្ញត្តំ ចញ្ញាបេស្សាម បញ្ញត្តំ វំ ន សមុច្ឆិទ្ធិ-
 ស្សាម យជាបញ្ញត្តសុ សិក្ខាបទេសុ សមាធាយ
 វត្តិស្សាមាតិ ។ សាទុ សាទុ ឧបសេន ន
 អប្បញ្ញត្តំ ចញ្ញាបេតត្វំ បញ្ញត្តំ វំ ន សមុច្ឆិទ្ធិតត្វំ

៦ ៥ ៥. សាវត្តិយា ។

វិទេសិវណតំចរិសទ្យងាយតាភាយ៉ាវិទេសិ ។ ព្រះដំរាងព្រះភោគ
 ត្រាស់ប្រទានពសាទុការថា ឧបសេន ល្អហើយ ។ ឧបសេន អ្នក
 វិណតំចរិសទ្យល្អពិតហើយ ឧបសេន អ្នកដឹងសេចក្តីប្តេជ្ញាចរិសសិទ្ធិ
 ក្នុងគ្រងសាវត្តិវិទេសុទេ ។ ឧបសេនក៏ក្រាបទូលថា ចតិគ្រព្រះអង្គដំរាង
 ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានដឹងសេចក្តីប្តេជ្ញាចរិសសិទ្ធិក្នុងគ្រងសាវត្តិទេ ។ ព្រះដំ
 រាងព្រះភោគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបសេន សិទ្ធិប្តេជ្ញាហើយក្នុងគ្រង
 សាវត្តិថា ពារសា ព្រះដំរាងព្រះភោគទ្រង់ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសម្របត្រាគ
 ព្រះអង្គទៅអស់បីខែ ក៏កុណាមួយកុំឲ្យចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ លើកលែង
 តែកិច្ច ១ រូប អ្នកនាំយកបិណ្ឌទុកទៅថ្វាយ ក៏កុណាចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ
 ក៏កុំដឹងឲ្យឱ្យកុំចោរសំដែងកាបក្តីបាចិត្តិយទេញ ។ ក៏កុំឧបសេន ក្រាប
 ទូលថា ចតិគ្រព្រះអង្គដំរាង សិទ្ធិក្នុងគ្រងសាវត្តិបានបញ្ញត្តងាយ
 សេចក្តីប្តេជ្ញាចរិសទ្ធី ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងទ្រុយនឹងមិនបញ្ញត្តទ្រុយហេតុដែល
 ព្រះអង្គមិនទាន់បានបញ្ញត្តទេ ម្យ៉ាងទៀត នឹងមិនផករចេញខ្ញុំសំភាបទ
 ដែលទ្រង់បានបញ្ញត្តទុកហើយទេ នឹងប្រព្រឹត្តទាន់យកធាមសិក្ខាបទដែល
 ទ្រង់បញ្ញត្តទុកមកហើយ ។ ព្រះដំរាងព្រះភោគទ្រង់ត្រាស់ថា ល្អណាស់
 ហើយឧបសេន ក៏កុំមិនត្រូវបញ្ញត្តខ្ញុំសំភាបទដែលគបតមិនទាន់បាន
 បញ្ញត្តហើយ ម្យ៉ាងទៀត មិនត្រូវផកខ្ញុំសំភាបទដែលគបតមិនទាន់បាន

បថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាធិយ វន្តិកត្ថំ
អនុជាធាមិ ឧបសេន យេ ភេ កិក្ខុ អារក្ខតា
បិណ្ឌាចារិកា បំសុក្ខុលិកា យថាសុទំ មំ ឧស្ស-
នាយ ឧបសន្តម្ពន្តិ ។ កេន ទោ បទ សមយេន
សម្ពហុលា កិក្ខុ ពហិក្ខុកោដ្ឋនោ មិកា ហោន្តិ
មយំ អាយស្មន្តំ ឧបសេនំ វន្តិម្ពន្តំ ធានិក្ខិយំ
ទេសាថស្សនាតិ ។ អថទោ អាយស្មា ឧបសេនោ
វន្តិម្ពន្តោ សបរិសោ ឧដ្ឋាយសនា កកវន្តំ អកិវ-
ទេត្វា បទកុណំ កត្វា បញ្ញាមិ ។ អថទោ ភេ
កិក្ខុ អាយស្មន្តំ ឧបសេនំ វន្តិម្ពន្តំ ឯតទកេត្ថំ
ជាចាសិ ត្ថំ អារុសោ ឧបសេន សារត្ថិយំ សធឿស្ស
កតិកន្តិ ។ កកវមិ មំ អារុសោ ឯវមាហ ជាចាសិ
ចទ ត្ថំ ឧបសេន សារត្ថិយំ សធឿស្ស កតិកន្តិ
ន ទោ អហំ កន្ត ជាធាមិ សារត្ថិយំ សធឿស្ស
កតិកន្តិ សារត្ថិយំ ទោ ឧបសេន សាធឿន កតិកា
កតា ឥច្ចការុសោ កកវ ភេមាសំ បដិសល្លិយិត្ថំ
ន កកវ កេនចិ ឧបសន្តម្ពន្តោ អញ្ញត្រិ ឯកេន

ត្រិះប្រតិក្ខតានំយកតាមសិក្ខាបទវេលាភពាគនបញ្ញកុទ្ធកហើយ ។ ប-
សេន កថាគនអនុញ្ញាតវិកុម្មកប្រតិក្ខតៅព្រៃ ក្នុងប្រតិក្ខតិណ្ឌុបាត
នំនិប្រតិក្ខតិសុក្ខុនចូលទៅកេនថាគកតាមសប្បាយចុះ ។ កំត្រានោះឯង
ក៏ប្រើប្រយោជន៍ក្នុងការងារក្រៅប្រទេសនិយាយគ្នាថា យើងទាំង
ទ្បាយ ត្រិះឲ្យលោកឧបសេនវន្តិម្ពន្តិគ្រងមានអាយុស្រវែងវិសាមញ្ញប្រតិក្ខិយ
ចេញ ។ វេលានោះ ឧបសេនក៏វន្តិម្ពន្តិគ្រងមានអាយុព្រមទាំងបរិសុទ្ធ
ក្រោយចេញចាកសេនៈ ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើបទស្សនា
ហើយរៀនចេញទៅ ។ ក៏ទុំទាំងនោះបាននិយាយនាក្បែរនេះនឹងឧប-
សេនវន្តិម្ពន្តិគ្រងមានអាយុក្នុងវេលានោះថា អារុសោឧបសេន អ្នកដ៏
សេចក្តីប្តេជ្ញា របស់សង្ឃក្នុងគ្រិស្សសាវត្ថិដេវ ។ ឧបសេនក៏កុំបាននិយាយ
គបថា អារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានត្រាស់សួរខ្ញុំយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់ឧបសេន អ្នកបានដឹងសេចក្តីប្តេជ្ញារបស់សង្ឃក្នុងគ្រិស្សសាវត្ថិទេ ខ្ញុំ
ទូលគបថា បត់គ្រិះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានដឹងសេចក្តីប្តេជ្ញា
របស់សង្ឃក្នុងគ្រិស្សសាវត្ថិទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧប-
សេន សេចក្តីប្តេជ្ញាសង្ឃបានធ្វើហើយក្នុងគ្រិស្សសាវត្ថិថា ម្ចាស់អារុសោ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រាថ្នាទំនិសម្បូសម្រាកព្រះអង្គទៅអស់បីខែ ក៏កុ-
ណាមួយកុំប្តូរចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លើកលែងតែក៏កុំប្តូរ

បំណុលទានដំបូងគេ យោ កក្កដា ឧបសគ្គមតិ
 មាតិក្នុង ធម្មបទបញ្ញតិ បញ្ញាយិស្សតិ កន្លែង
 សាវត្ថុយំ សង្ខេប សកាយ កតំកាយ ឧ មយំ
 អប្បញ្ញត្តំ បញ្ញាបេស្សន បញ្ញត្តំ វ ឧ សមុច្ឆិដ្ឋិស្សន
 យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាធិយ វត្តិស្សន-
 មាតិ អនុញ្ញាតាសោ កក្កដា យោ តេ កិក្ខុ
 អាញ្ញកា បំណុលទាន បំណុលទាន យថាសុខំ
 មំ ឧស្សនាយ ឧបសគ្គមតិ ។ អថេតោ តេ កិក្ខុ
 សច្ចំ ទោ អាយស្ស ឧបសោនោ វត្តិដ្ឋបុត្តោ មាមា
 ឧ អប្បញ្ញត្តំ បញ្ញាបេស្សនំ បញ្ញត្តំ វ ឧ សមុច្ឆិដ្ឋិ-
 ភត្តំ យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាធិយ
 វត្តិក្កុដ្ឋិ ។

(៧) អស្សនសំ ទោ កិក្ខុ អនុញ្ញាតា តេ
 កក្កដា យោ តេ កិក្ខុ អាញ្ញកា បំណុលទាន បំណុ-
 លទាន យថាសុខំ មំ ឧស្សនាយ ឧបសគ្គមតិ ។

អ្នកនាំយកបំណុលទានទៅជួយបុណ្ណោះ ក៏គុណចូលទៅដល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ក៏គុណទ្រព្យក៏កុំខានសំដែងកាបត្តិបាចិត្តិយេចញ្ញ ខ្ញុំចូលរកប
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃក្នុងគ្រឹះសាវត្ថុបានបញ្ញត្តិដោយសេចក្តី
 ប្តេជ្ញាសុខុម ខ្ញុំព្រះអង្គចាំឱ្យយ ទីនិមិត្តបញ្ញត្តិហេតុផលព្រះ
 អង្គមិនខានបានបញ្ញត្តិ ម្យ៉ាងទៀត ទីនិមិត្តបញ្ញត្តិផលព្រះអង្គ
 បានបញ្ញត្តិស្រេចហើយ ទីនិមិត្តកាន់យកតាមសិក្ខាបទដែលព្រះ
 អង្គទ្រង់បញ្ញត្តិទុកមកហើយ ម្ចាស់ពុទ្ធសាសនា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 អនុញ្ញាតហើយថា ក៏គុណចំណូលណាជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅវិញ ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តបំណុលទាន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបង្កើត ក៏គុណចំណូលនោះចូលមករក
 កថាគតាមសប្បាយចុះ ។ គ្រានោះ ក៏គុណចំណូលទានពាលថា មេសេ-
 កិក្ខុ វត្តិបុត្រដ៏មានភាព ទោះពោលពាក្យពិតមែន ក៏គុណទ្រព្យបញ្ញត្តិ
 ម្យ៉ាងតាមដែលព្រះអង្គមិនខានបានបញ្ញត្តិ ម្យ៉ាងទៀត មិនត្រូវដកម្យ
 សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិទុកមកហើយ ត្រូវប្រព្រឹត្តកាន់យកតាម
 សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិទុកមកហើយ ។

(៨) ក៏គុណចំណូលទាន (ដំណើរ) ថា ពួកព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រព្រឹត្តទៅវិញ អ្នកប្រព្រឹត្តបំណុលទាន
 អ្នកប្រព្រឹត្តបង្កើត ចូលទៅរកកថាគតាមសប្បាយចុះ ។

ភេ ភកវន្តំ ធន្សនាយេ^(១) វិហាយន្តា^(២) សន្តតានិ
 ធន្សនាយេ អារត្តានិ វិហាយនិកាយនិ បំសុត្តនិកាយនិ
 សនាមិយេសុ ។ អថទោ ភកវ ភកវ សន្តតាយេ វិ
 កិត្តហិ សន្តិ សេនាសនាវិកំ អាហារន្តា
 អន្តស សន្តតានិ វិហាយនិ វិហាយនិ^(៣) ធន្សនាយេ
 បស្សនាយេ^(៤) ភិក្ខុ អាមន្តសិ កាយ្យមនិ វិក្ខុវេ
 សន្តតានិ វិហាយនិ វិហាយនិ ធន្សនាយេ ។ អថទោ
 នេ ភិក្ខុ ភកវិកា វិហាយនិ អាណេស្ស ។ អ
 ថទោ ភកវ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ បស្សនាយេ
 ធន្សនាយេ ភិក្ខុ ភិក្ខុ អាមន្តសិ វិហាយនិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុវេ បញ្ញាវេស្សនិ ធន្ស
 អន្តវេ បដិច្ច សន្តតាយេ សន្តតាយេ សន្តតាយេ
 ធន្សនាយេ ធន្សនាយេ វិហាយនិ ភិក្ខុវេ
 វិហាយនិ វិហាយនិ អាសវនិ សំវាយ
 សម្បាយនិ អាសវនិ បដិយាយេ អម្បសន្តានិ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
 សន្តតាយេ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ
 បំសុត្តនិកាយនិ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់
 ចារិកសេនាសនៈ ព្រមទាំងភិក្ខុវេ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ
 ធន្សនាយេ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ
 ពេលឃើញហើយទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុវេ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ
 ហេតុអ្វី ពួកអ្នកតំលៃចោលសន្តតាយេនេះក្នុងវិហាយនិ ។ ទើបភិក្ខុ
 វេ វិហាយនិ ព្រះដ៏មានព្រះភាគតាមដំណើរនោះ ។ ព្រោះនិហាយនិ
 ព្រោះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទើបទ្រង់ធ្វើដំបូកថា ហើយត្រាស់
 ហៅភិក្ខុវេ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ
 សិក្ខាបទនិកាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ
 គឺ ដើម្បីសេចក្តីប្រឹក្សាដល់សន្សំ ១ ដើម្បីសេចក្តីសម្រេចដល់សន្សំ ១
 ដើម្បីនិសង្កតសន្តិទន្ធបុគ្គលវេ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ
 នៅសម្រេចនៃភិក្ខុវេ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ
 ហេតុអ្វី វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ
 វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ
 វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ វិហាយនិ

១ ធន្សនាយេ ។ ២ វិហាយនិ ។ ៣ វិហាយនិ ។ ៤ ធន្សនាយេ ។

មហានាយ ធម្មសន្តានំ កិយ្យោក្កវាយ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា
 វិទយានុត្តហាយ ឯវត្ថុ បទ កិក្កុវេ ឥមំ សិក្កាបទំ
 ឧត្តិសេយ្យាថ ធិសីទទសទ្ធាតំ បទ កិក្កុវា ការយ-
 មាទទ បុរាណសទ្ធាស្ស សាមន្តា សុគតវិទត្ថិ
 អាណាត្រា ទុត្តន្តា ការណាយ ។ អនាណ ថេ កិក្កុ
 បុរាណសទ្ធាស្ស សាមន្តា សុគតវិទត្ថិ ឈំ ធិសី-
 ទទសទ្ធាតំ ការាមេយ្យ ធិស្សតិយំ ចាធិតិយន្តិ ។

[៧៤] ធិសីទទំ ធាម សទសំ វុត្ថុតិ ។ សទ្ធាតំ
 ធាម សទ្ធាត្រា កាតំ ហោតិ អវយំបំ ។ ការយ-
 មាទទាតិ ករោត្តោ វា ការាមេត្តោ វា ។ បុរាណ-
 សទ្ធាតំ ធាម សកំ ធិវត្ថុ មិ សកំ ធាវតិ មិ ។
 សាមន្តា សុគតវិទត្ថិ អាណាត្រា ទុត្តន្តា ការណាយាតិ
 កិក្កាវាយ វត្ថុ វា ចនុរស្សំ វា ធិត្ថុត្រា ឯកទេស
 វា សទ្ធាតត្ថំ វិជដេត្រា វា សទ្ធាតត្ថំ ។ អនាណ

អ្នកទំនាទំប្រែថា ១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលអ្នកប្រែថាហើយឲ្យវិទិតតែប្រែថា
 ឡើង ១ ដើម្បីកាំងនៅនៃព្រលេខមួយ ១ ដើម្បីសេចក្តីអនុគ្រោះដល់ព្រះ
 វិទ្យា ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា កិក្កុវាលឺឲ្យគេធ្វើសន្តិកសម្រាប់ប្រាប់អង្គុយ គប្បីយក
 សន្តិកចាស់ ១ ចំពោះព្រះសុគតដោយដុំវិញ (មកផ្សំលាយនឹងសន្តិកថ្មី)
 ដើម្បីធ្វើសន្តិកថ្មីនោះឲ្យទូចណា ។ បើកិក្កុវាលឺឲ្យគេធ្វើសន្តិកថ្មី
 មិនយកសន្តិកចាស់ ១ ចំពោះព្រះសុគតដោយដុំវិញ (មកផ្សំលាយនឹង
 សន្តិកថ្មីទេ) សន្តិកនោះជាទិស្សន្តិយ កិក្កុត្រវិកាបក្កិបាចិត្តិយ ។

(៧៥) ដែលហៅថា ធិសីទទនោះ គឺគម្រោលដែលប្រកបដោយ
 ដោយ ។ ដែលហៅថា សន្តិកនោះ គឺគម្រោលដែលគ្រាន់តែស្តាប់មិន
 បានឮឮ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងឬឲ្យគេធ្វើ ។ សន្តិកសម្ប
 ស្សៀកម្ពន្តិ សម្បវន្តាប្រមុនី^១ ហៅថាសន្តិកចាស់ ។ ពាក្យថា គប្ប
 យកសន្តិកចាស់ ១ ចំពោះព្រះសុគតដោយដុំវិញ (មកលាយនឹងសន្តិកថ្មី)
 ដើម្បីធ្វើសន្តិកថ្មីនោះឲ្យទូចណា គឺថា កិក្កុត្រវិកាតំ (សន្តិកចាស់)
 ជាវត្ថុមូលក្តី ជាប្តូរជ្រុងក្តី ហើយយកមកលាងគ្រោលលាយចុះក្នុងទីមួយ
 ឬសិកាហើយលាងគ្រោលក្តី ដើម្បីធ្វើឲ្យជាលស់ភ្ជាប់ខ្លួន ។ ពាក្យថា

១ អង្គិកថា ពន្យល់ថា អង្គុយម្តង ដេកម្តង ។

៤៨ កិច្ចា បុរាណសន្តតស្ស សាមញ្ញា សុគតវិនិច្ឆ័យ
 អនាទិយិត្តា បុរាណសន្តតស្ស សាមញ្ញា សុគតវិនិច្ឆ័យ
 ចំ ធីសីទទសន្តតំ គរោតិ វា តារាមេតិ វា
 បយោតេ ទុក្ខដំ បដិលាភេទ ទិស្សន្តិយំ មោតិ
 ទិស្សន្តិកត្តំ សង្ឃស្ស វា កណាស្ស វា បុគ្គលស្ស
 វា ។ វិវា បទ កិច្ចា ទិស្សន្តិកត្តំ ។ បេ ។ ឥទ្ធ
 មេ កន្តេ ធីសីទទសន្តតំ អនាទិយិត្តា បុរាណសន្តតស្ស
 សាមញ្ញា សុគតវិនិច្ឆ័យ តារាមេតិ ទិស្សន្តិយំ ឥមាហំ
 សង្ឃស្ស ទិស្សន្តិកត្តំ ។ បេ ។ ទទយ្យតិ ។ បេ ។
 ទទយ្យតិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទទ្ទិ ។

(៧៧) អត្តនា វិប្បតតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ
 ទិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អត្តនា វិប្បតតំ បរេហំ
 បរិយោសាមេតិ ទិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ បរេហំ វិប្ប-
 តតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ ទិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។
 បរេហំ វិប្បតតំ បរេហំ បរិយោសាមេតិ ទិស្សន្តិយំ
 ចាចិត្តិយំ ។ អត្តស្សត្តាយ គរោតិ វា តារាមេតិ
 វា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

បើកិច្ចាមិនយកសន្តតចាស់ ១ ចំអាមព្រះសុគតដោយជុំវិញ (មកលាយនឹង
 សន្តតថ្មីទេ) គឺថា កិច្ចាធ្វើឯងក្តី ឲ្យរកវិញ ខ្ញុំសន្តតសម្រាប់ប្រាប់អង្គុយថ្មី
 មិនយកសន្តតចាស់ ១ ចំអាមព្រះសុគតដោយជុំវិញមកលាយ ត្រូវអាបត្តិ
 បុគ្គលក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ សម្តីព្រះនោះជាទិស្សន្តិយក្នុងទណៈដែលបានបក
 កិច្ចាប្បវិលដល់សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គលក៏បាន ។ ម្នាលកិច្ចាទាំងឡាយ
 កិច្ចាប្បវិលនោះនេះ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សន្តតសម្រាប់
 ប្រាប់អង្គុយនេះ ខ្ញុំឲ្យរកធ្វើមិនបានកាត់យកសន្តតចាស់ ១ ចំអាមព្រះ
 សុគតដោយជុំវិញមកលាយ ជាទិស្សន្តិយ ខ្ញុំសូមលះសន្តតនេះដល់សង្ឃ
 ។ បេ ។ សង្ឃប្បវិទ្យ ។ បេ ។ លោកដ៏មានតម្លៃទាំងឡាយប្បវិទ្យ
 ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោកដ៏មានតម្លៃ ។

(៧៨) កិច្ចាធ្វើសន្តតដោយខ្លួនឯងនៅមិនទាន់ហើយ (នោះត្រាយ)
 ធ្វើឲ្យហើយដោយខ្លួនឯងម្តងទៀត ត្រូវទិស្សន្តិយបាចិត្តិយ ។ កិច្ចាធ្វើខ្លួន
 ឯងមិនទាន់ហើយ ឲ្យអ្នកដទៃបង្ហើយ ក៏ត្រូវទិស្សន្តិយបាចិត្តិយ ។
 អ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ហើយ កិច្ចាធ្វើឲ្យហើយដោយខ្លួនឯង ក៏ត្រូវទិស្សន្តិយ
 បាចិត្តិយ ។ អ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ហើយ កិច្ចាឲ្យអ្នកដទៃធ្វើបង្ហើយ
 ក៏ត្រូវទិស្សន្តិយបាចិត្តិយ ។ កិច្ចាធ្វើខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បី
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[៤៦] អនាមត្តិ បុរាណសន្តតស្ស សាមន្តា សុត-
 តវិនត្តិ អាទិយិទ្ធា ករោតិ អលតត្តោ ដោតតវិ
 អាទិយិទ្ធា ករោតិ អលតត្តោ អហាទិយិទ្ធា ករោតិ
 អញ្ញោ កតិ បដិលតិទ្ធា បរិកុញ្ញតិ វិតាចំ វា
 កុដ្ឋន្តរណំ វា សាលាបាតារំ វា ភិសិ វា ពិញ្ញោហាធំ
 វា ករោតិ ឧដ្ឋកុកស្ស អាទិកម្មិកស្សានតំ ។

ចក្កមវង្សាធម៌ វិនិច្ឆ័យំ ។

[៤៦] ភាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុធ្វើសន្តិកថ្មីយកសន្តិកថាស់ ១ ចំអាច
 ព្រៃសុភរោថយុវិញ្ញាមកលាយ មិនមានផលភិក្ខុកាលរកសន្តិកថាស់មិន
 បាន ១ ចំអាចធ្វើលាយកែចម្លង មិនមានផលភិក្ខុកាលរកសន្តិកថាស់ចម្លង
 មិនបានធ្វើមិនបានលាយ មិនមានផលភិក្ខុបានសន្តិកថាដែលអ្នកដទៃធ្វើយក
 មកប្រើប្រាស់ មិនមានផលភិក្ខុធ្វើជាពិភានត្តិ ជាកម្រាលដៃដែលរក
 បូកលាចក្តី ជារាំងបាំងក្តី ជារូកក្តី ជារឿយក្តី មិនមានផលភិក្ខុកុក
 មិនមានផលភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិប្បាធម៌ ៨ ចប់ ។

ឆ្លងសិក្សាបទី

[៧៧] គេន សមយេន ទុន្នា ភក្ក ភាវត្ថិយំ
វិហារតិ យេនវេន អនាថបិណ្ឌកស្ស អារាមេ ។ គេន
ទោ ថន សមយេន អញ្ញកស្ស ភិក្ខុនោ កោស-
លេសុ ជនថនេសុ សាវត្ថិ កង្កន្តស្ស អន្តរាមត្ត
ឯឡកលោមាធិ ឧប្បជ្ឈីសុ ។ អថទា សោ ភិក្ខុ
នាធិ ឯឡកលោមាធិ ឧត្តរាសន្តេន ភណ្ឌិកំ តន្ត្រិកា
អនាសិ ។ មនុស្សា តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឧប្បល្លាសុំ
តំត្តកេន តេ ភន្តេ តំនាធិ តំត្តកោ ឧទយោ
ភវិស្សតិភិ ។ សោ ភិក្ខុ តេហិ មនុស្សហិ ឧប្បល្លា-
យមាថោ មង្គំ អាយាសិ ។ អថទា សោ ភិក្ខុ
សាវត្ថិ តត្ថា នាធិ ឯឡកលោមាធិ បិគកោ ។
អាស្សមិ ។ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯវាហាសុំ^(១) តិស្ស
ត្វំ អាវុសោ វេនាធិ ឯឡកលោមាធិ បិគកោ ។
អាស្សមិសិ ។ តថា ហិ មនាហំ អាវុសោ វេនេសំ

១ ឧ. ឧត្តរាមត្ត ។

សិក្សាបទី ៦

[៧៧] សមីយនោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិមាតព្រះភាគ ច្រើននឹងក្នុងវត្តវេត-
នា យសំអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ គឺគ្រានោះឯង កាលភិក្ខុ
មួយប្រាំកាន់ក្រុងសាវត្ថិ ក្នុងកាលសព្វបទ ក៏បានរកមេច្រមជាច្រើន
ក្នុងពាក់កណ្តាលថ្ងៃ (ដោយពាយកប្រគេន) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចង់រើច
រកមេច្រមទាំងឡាយនោះជាបង្កើតដោយឧត្តរាសន្ត៍ (ចំពេ) ហើយទៅ ។
មនុស្សទាំងឡាយឃើញភិក្ខុនោះហើយទាំងគ្នាខំយាយចំអកថា ព្រះករុណា
រកមេច្រមព្រះករុណា ទិញមកវ្ង្ងចំខ្លួន ខ័ងបានចំណេញចំខ្លួន ។
កាលមនុស្សទាំងឡាយនោះ ខំយាយចំអកថាហើយ ភិក្ខុនោះក៏មាន
សេចក្តីអៀនខ្លាស ។ លុះភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្ថិ ក៏ឈរចំលាក់
រកមេច្រមទាំងនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានចំយាយខ័ងភិក្ខុនោះយកនេះថា
ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកឈរចំលាក់ចាលនូវរកមេច្រមទាំងនេះដើម្បីអ្វី ។
ភិក្ខុនោះខំយាយគបថា អាវុសោ ព្រោះហេតុវិការមេច្រមទាំង
នេះ បានជាមនុស្សទាំងឡាយទាំងគ្នាខំយាយចំអកថា ហេតុនេះឯង

ឯឡុកលោមាជំ ការណា មនុស្សហិ ឧប្បណិទោតិ ។
 ក៏វុទ្ធកតា មធ ភ្នំ អាវុសោ ឥមាជំ ឯឡុកលោមាជំ
 អាហារសីតិ ។ អតិរេកតិយោជំ អាវុសោតិ ។ យេ
 តេ កិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិទាចន្តិ កតំ ហិ នាម កិក្ខុ អតិរេកតិយោជំ
 ឯឡុកលោមាជំ អាហារិស្សតិ ។ អជទោ តេ
 កិក្ខុ គតវតោ ឯតមភ្នំ អាហារេស្ស ។ សន្តំ តិវ
 ភ្នំ កិក្ខុ អតិរេកតិយោជំ ឯឡុកលោមាជំ អា
 ហារសីតិ ។ សន្តំ គតវតិ ។ វិវាហិ ពុទ្ធា គតវ
 តំ ហិ នាម ភ្នំ មោយបុរិស អតិរេកតិយោជំ
 ឯឡុកលោមាជំ អាហារិស្សសិ ទេតំ មោយបុរិស
 អប្បសន្តាជំ វា មសាទាយ មសន្តាជំ វា កិយ្យា
 ភារិយ ។ មេ ។ ឯវត្ស មធ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបធំ
 ឧត្តិសយ្យជំ កិក្ខុតោ មនេ អន្តាធមក្កប្បជំ មន្តស្ស
 ឯឡុកលោមាជំ ឧប្បន្នេយ្យំ អាត្មន្តំ មនេ កិក្ខុបា
 មជំ ក្កហោតន្តាជំ មជំ ក្កហោត្តា តិយោជំ មរមំ សមាគ្គា

(ទៀបភ្នំ លាក់ពេលពេញ) ។ ភិក្ខុបំណិទ្ធកាយនោះស្ងួត ម្នាលភាវុសោកី
 រោគនាំយករោមចៀមទាំងនេះមកកំចាត់ចោលប៉ុន្មាន ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយ
 ថា ភាវុសោ ភ្នំនាំរោមចៀមទាំងនេះមកអស់ចំនាយជាងបីយោជន៍ ។ ភិក្ខុ
 បំណិទ្ធកាយនោះសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ មេ ។ ភិក្ខុបំណិទ្ធកាយនោះពាល
 ទោស គំរងៀល បន្តបន្តិចថា ភិក្ខុមិនសមរម្យនឹងនាំយករោមចៀមមក
 ចូលក្នុងបីយោជន៍ដូច្នោះឡើយ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុបំណិទ្ធកាយក៏ក្រាបទូលដំ
 ណើរខ្ញុំដល់ព្រះជីវិតព្រះភាគ ។ ព្រះជីវិតព្រះភាគក្រាបសួរថា ម្នាល
 ភិក្ខុ ពូជាអ្នកបំណិទ្ធកាយរោមចៀមមកចូលជាងបីយោជន៍ ពិតមែនឬ ។
 ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះជីវិតព្រះភាគ ដំណើរនោះពិតមែន ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជីវិតព្រះភាគទ្រង់តំរងៀលថា ម្នាលមោយបុរស ហេតុដូច
 ម្តេចបានជាអ្នកបំណិទ្ធកាយរោមចៀមមកកាន់ចំនាយដូចជាងបីយោជន៍ដូច្នោះ
 ម្នាលមោយបុរស កំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា
 ដល់ជនបំណិទ្ធកាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ មិនមែនញ៉ាំងអ្នកដែលជ្រះថ្លា
 ហើយឱ្យដើរកែត្រជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្ធកាយ អ្នក
 បំណិទ្ធកាយគប្បីសំដែងឡើងឱ្យស្រុកមុខនោះយ៉ាងនេះថា រោមចៀមទាំង
 ទ្រាយកើតឡើងដល់ភិក្ខុអ្នកដើរផ្លូវត្រូវ កាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា គប្បីទទួល
 យកបាន លុះទទួលហើយ បើមិនមានអ្នកនាំយកទៅឱ្យទេ គប្បីនាំយកទៅ

ឧប្បន្និយកាល ហោសិយវន្តស្ស ធម្មសិទ្ធិបទស្ស កស្ស វិក្កោ

ហារេតត្វាធិ អសន្តោ ហារេតេ កតោ ចេ ឧត្តរិ
 ហារេយ្យ អសន្តោមិ ហារេតេ ធិស្សត្តិយំ ចានំត្តិយន្តិ ។
 [៧៨] កិក្កោនោ បទេវ អត្តានមត្តប្បដ្ឋបន្តស្សតិ
 បដិ កច្ចន្តស្ស ។ ឋយ្យកាលោនាធិ ឧប្បន្នេយ្យន្តិ
 ឧប្បន្នេយ្យំ សង្កតោ វា កណ្តោ វា ញាតំតោ
 វា មិក្កតោ វា មិសុត្តលតោ វា អត្តនោ វា ធរេនេ ។
 អាត្តន្តវារេនាតិ វន្តនាធរេ បដិក្កហោតត្វាធិ ។
 បដិក្កហោត្វា តិយោជនបរមំ សហត្តា ហារេតត្វាធិតិ
 តិយោជនបរមតា សហត្តា ហារេតត្វាធិ ។ អសន្តោ
 ហារេតតិ ធរេ អញ្ញោ តោមិ ហារេតោ ហោតិ
 វត្តិ វា បុរិសោ វា កហោដ្ឋា វា បព្វជិតោ វា ។
 កតោ ចេ ឧត្តរិ ហារេយ្យ អសន្តោមិ ហារេតេតិ
 បទេមិ ចានំ តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ អាមត្តិ ធុត្តា-
 មស្ស ធុតិយំ ចានំ អតិក្កាមេតិ ធិស្សត្តិយាធិ ហោន្តិ^(៦)
 អន្តោតិយោជនេ វិកោ ពហិតិយោជនំ ចារេតិ
 ធិស្សត្តិយាធិ ហោន្តិ^(៦) អញ្ញស្ស យានេ វា កណ្តោ ច

៦-២ ឧប្បន្និយកាល ធិស្សត្តិយន្តិ សព្វត អាត្តំ ។

ឧប្បន្និយកាល ហោសិយវន្ត សិទ្ធិបទ ៦ កិរិយាបិណ្ឌុវសិទ្ធិបទនោះ

ហោយវិជ្ជន្តនិងភាគចម្បាយផ្លូវយ៉ាងច្រើនត្រឹមបរិយោជនំ កាលបើមិនមាន
 អ្នកនាំយកទៅឱ្យទេ កិក្កនាំយកទៅទៀតទៅដោយខ្លួនឯងលើសពីកំណត់
 នោះទេ ពេទៀតនោះជាធិស្សត្តិយ កិក្កនោះត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។
 [៧៨] គ្រងភាគៗ កិក្កអ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយ គិតក្តីអ្នកដើរទៅតាមផ្លូវ ។
 ភាគៗ ពេទៀតទាំងឡាយកើតឡើង គឺថា ពេទៀតទាំងឡាយកើត
 ឡើងអំពីសិទ្ធិក្តី អំពីគណៈក្តី អំពីញាតិក្តី អំពីមិត្តក្តី អំពីបណ្ឌិត្តិយក្តី ដោយ
 ទ្រព្យរបស់ខ្លួនក្តី ។ ភាគៗ កាលបើកិក្កប្រាថ្នា គឺថា កាលបើកិក្កចង់បាន
 ត្រូវទទួលយកបាន ។ ភាគៗ លុះទទួលបានហើយ ឧប្បន្ននាំទៅដោយវិជ្ជន្ត
 និងភាគចម្បាយផ្លូវយ៉ាងច្រើនត្រឹមបរិយោជនំ គឺថា កិក្កឧប្បន្ននាំទៅដោយវិជ្ជន្ត
 និងភាគចម្បាយផ្លូវយ៉ាងច្រើន ។ ភាគៗ បើមិនមានអ្នកនាំយកទៅឱ្យ
 គឺមានអ្នកដទៃមួយ ស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី នាំយកទៅឱ្យ ។
 ភាគៗ កាលបើមិនមានអ្នកនាំយកទៅឱ្យទេ កិក្កនាំយកទៅទៀតទៅ
 ដោយខ្លួនឯងលើសពីកំណត់នោះទេ គឺថា កិក្កយានដុំហិទទី ១ ឱ្យ
 លើសពីបរិយោជនំទៅ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខដ យានដុំហិទទី ២ ឱ្យលើសទៅ
 ពេទៀតទាំងនោះជាធិស្សត្តិយ កាលកិក្កបិទនៅក្នុងភស្តុបរិយោជនំ
 វិកោលពេទៀតឱ្យប្រាក់ចុះខាងក្រៅបរិយោជនំ ពេទៀតទាំងនោះ
 ក៏ជាធិស្សត្តិយ កិក្កដាក់ចុះទៅពេទៀតមុនយានក្តី ក្នុងបន្ទប់ក្តីនៃអ្នកដទៃ

អដាទន្តស្ស បត្តិបិទ្វា តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ
 និស្សត្តិយានិ ហោន្តំ និស្សត្តិកត្វានិ សង្ឃស្ស វា
 កសាស្ស វា មុត្តលស្ស វា ។ ឯវត្ត បទ វិក្កាវេ
 និស្សត្តិកត្វានិ ។ បេ ។ ឥមាចិ មេ កន្តេ ឯឡកាលោមាចិ
 តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ និស្សត្តិយានិ ឥមាទាបំ
 សង្ឃស្ស និស្សត្តិមីតិ ។ បេ ។ ធម្មេយ្យតិ ។ បេ ។
 ធម្មេយ្យតិ ។ បេ ។ អាយស្មកោ ទម្មីតិ ។

(៧៧) អតិក្កាមេតិ តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ តិយោ-
 ជនំ(៧) អតិក្កាមេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អតិក្កា-
 មេតិ តិយោជនំ វេមតិកោ តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ
 និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អតិក្កាមេតិ តិយោជនំ ឡទក-
 សញ្ញំ តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។
 ឡទកតិយោជនំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
 ឡទកតិយោជនំ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
 ឡទកតិយោជនំ ឡទកសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

១ ឧ.គ. ចេត្តស្ស អយំ ធម្មេ ។ ហោរិ ។

គេមិនដឹង ទុកខ្លួនបីយោជនំទៅ ពេមចៀមនាំនិទានោះ គឺជាទិស្សត្តិយ ភិក្ខុ
 គប្បីលេដល់សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយ
 គប្បីលេដល់នោះ ។ បេ ។ ចកិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ពេមចៀម
 ចាំនិទ្យាយនេះ ខ្ញុំបាននាំមកឱ្យលើសអំពីបីយោជនំទៅហើយជាទិស្សត្តិយ
 ខ្ញុំសូមលេដនូវពេមចៀមចាំនិទ្យាយនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃគប្បីឱ្យ
 ។ បេ ។ លោកដ៏មានកាយចាំនិទ្យាយគប្បីឱ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឱ្យដល់លោក
 ដ៏មានកាយ ។

(៧៧) ទិលើសអំពីបីយោជនំ ភិក្ខុសំគាល់ថាលើសមែន ហើយនាំ
 ពេមចៀមឱ្យលើសអំពីបីយោជនំទៅ ពេមចៀមនោះជាទិស្សត្តិយ ភិក្ខុ
 នោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទិលើសអំពីបីយោជនំ ភិក្ខុសង្ឃិយ្យហើយនាំ
 ពេមចៀមឱ្យលើសអំពីបីយោជនំ ពេមចៀមនោះជាទិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទិលើសអំពីបីយោជនំ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់
 លើស ហើយនាំពេមចៀមឱ្យលើសអំពីបីយោជនំទៅ ពេមចៀមនោះជា
 ទិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទិទូរអំពីបីយោជនំ ភិក្ខុសំគាល់
 ថាលើស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ទិទូរអំពីបីយោជនំ ភិក្ខុសង្ឃិយ្យត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្កដ ។ ទិទូរអំពីបីយោជនំ ភិក្ខុសំគាល់ថាទូរមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

ស្បៀងកណ្តាល កោសិយវិទ្យា ធម្មសិក្ខាបទស្ស អនាថត្ថិ

(១០០) អនាថត្ថិ តិយោជនំ ហរតិ ធុនកតិ-
 យោជនំ ហរតិ តិយោជនំ ហរតិ បិ ធម្មាហរតិ បិ
 តិយោជនំ កសាទិឡាយោ តត្វា តតោ មរំ ហរតិ
 អន្តិដ្ឋំ បដិលកិទ្ធា ហរតិ ជិស្សដ្ឋំ បដិលកិទ្ធា ហរតិ
 អញ្ញំ ហរមេតិ កាតកណ្តំ ហរតិ ឧទ្ទត្តកាស្ស
 អាទិកម្មិកាស្សាតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ ធិដ្ឋិតំ ។

វិស្សន្តិយកណ្តាល កោសិយវិទ្យា សិក្ខាបទទី ៦ វិភាគិលមិទ្ធាវាចន្តិ

(១០១) ភាចក្កិមិទ មានផលវិភុតំ យករោមាច្យមេ ទៅត្រឹមបិ យោជនំ
 មិទ មានផលវិភុតំ យកទៅផយតំ បិ យោជនំ មិទ មានផលវិភុតំ យកទៅ
 ក្តិ តាត្រច្បប់មកក្តិ ត្រឹមបិ យោជនំ មិទ មានផលវិភុតំ ប្រាជ្ញាដើម្បីនិទិទៅ តែ
 ត្រូវទៅកាន់ទីមានចង្វាយដូចបិ យោជនំ ហើយនាំយករោមាច្យមេ ទៅកាន់បិ
 ផ្លែចាកទីនោះ^(១) មិទ មានផលវិភុតំ ត្រច្បប់បានរោមាច្យមេ ដែលរោមាច្យ
 យកទៅហើយនាំយកទៅ មិទ មានផលវិភុតំ ត្រច្បប់បានរោមាច្យមេ ដែល
 លះចង់វាយយកម្តងហើយនាំយកទៅ មិទ មានផលវិភុតំ ឱ្យអ្នកផ្លែចង់
 យកទៅ មិទ មានផលវិភុតំ នាំយករបស់ដែលធ្វើហើយ (ធ្វើសម្រេចជាសម្បត្តិ
 កម្មលទ្ធិវិទ្ធិសន្តិកថាដើម) មិទ មានផលវិភុតំ មិទ មានផលវិភុតំ
 វាទិដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

១ វិភុតំ ជាច្រើនទៅនៅក្នុងទីណា មានចម្ងាយបីៗ យោជនំ ហើយទីនោះច្រកចេញ
 តិច្ចមានអន្តរាគមន៍ចាំប្រាណាដើម ឬដោយសញ្ញាមានច្បាប់និទាមក្តីនោះ ហើយនាំវាទៅ
 ចៀមចេញពីទីនោះ ទៅកាន់ទីដទៃ ។ កំណត់ត្រិទត្រិ ។ យោជនំ កំណត់ ដំណាច់ដល់យោជនំ
 កំណត់ ។

សត្វមស័ក្កាបទំ

[១០១] តេជ សមយេន ទុន្ទោ កកវា សញ្ញេសុ
វិហរតិ កកិលវត្ថុស្មី ធិត្រោជារាមេ ។ តេជ ទោ
ចន សមយេន ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ កិក្ខុធិហិ វជ្ជ
កាលោមាធិ ជោវាមេដ្ឋិមិ រជាំមេដ្ឋិមិ វិជជាំមេដ្ឋិមិ ។
កិក្ខុធិយោ វជ្ជកាលោមាធិ ជោវដ្ឋិយោ រជ្ជិយោ
វិជជដ្ឋិយោ វិញ្ញុដ្ឋិ ឧដ្ឋេសិ បរិមុដ្ឋិ អធិសិសិ
អធិចិក្ខុ អធិប្បត្តិ ។ អជទោ មហាថជាមតិ
តោតមិ យេន កកវា តេជុមសត្តមិ ឧចសត្តមិក្ខ
កកវដ្ឋិ អតិវាធម្មោ វតមដ្ឋិ អដ្ឋាសិ ។ វតមដ្ឋិ
មុតំ ទោ មហាថជាមតំ តោតមិ កកវា វតមដ្ឋិ
កត្ថិ តោតមិ កិក្ខុធិយោ អប្បមត្តា អាតាមិធិយោ
បហិតត្តា វិហរដ្ឋិតំ ។ តុតោ កន្តេ កិក្ខុធិធិ
អប្បមាណោ អយ្យា ធម្មត្ថិយា^(១) កិក្ខុធិហិ វជ្ជកា-
លោមាធិ ជោវាមេដ្ឋិមិ រជាំមេដ្ឋិមិ វិជជាំមេដ្ឋិមិ

១ តោ បរិ សព្វត្ថិ ភិក្ខុមិ យោវា ទិស្សតិ ។ តោ អធិរោតិ ទុដ្ឋា ។

សិក្ខាបទទី ៧

[១០១] សម័យោនោ សម្ពុចព្រះសម្ពុទ្ធវិច្ឆិយស ច្រើននិ
ក្កតិវិគ្គាណម ធិត្រៃវិកិលវត្ថុស្មី ក្កសក្កុមនបប ។ ត្រៃនោ
ឯន ពួកកិក្ខុធម្មត្ថិយា ច្រើននិកិក្ខុធិតាំងឡាយឱ្យលាភិរូះ ឱ្យជ្រលក់រូះ
ឱ្យសិក ឬគ្រៃដោះរូះ ឱ្យរោមចៀមតាំងឡាយ ។ កិក្ខុធិតាំងឡាយ
កាល (ធ្វើកិក្ខុ) លាភ ជ្រលក់ សិក ឱ្យរោមចៀម (ដូច្នោះ) ចើប
លះចោលឱ្យការៀមស្មិតបាលី អដ្ឋកថា ធិតិអធិសិលសិក្ខា អធិចិក្ខុ
សិក្ខា អធិបញ្ញាសិក្ខា ។ ត្រៃនោ ធានិមហាថជាមតិ តោតមិកិក្ខុធិចូល
ទៅកាលសម្ពុចព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ហើយបានបិកក្កុធិដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
មានបន្ទូលធិតិធានិមហាថជាមតិ ដែលកំពុងបិកនៅក្នុងដ៏សមគួរ
យ៉ាងនេះថា ថៃព្រះនាគិរភាគមិ ធានិកិក្ខុធិតាំងឡាយជាអ្នកមិនប្រមាទ ជា
អ្នកមានព្យាយាមផុតកំដៅបាប ជាអ្នកមានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រៃនិរោទ
ដែរឬទេ ។ ព្រះនាគិរមហាថជាមតិ តោតមិចូលថា ចតិគ្រព្រះអង្គ ពួក
ធានិកិក្ខុធិមិនប្រមាទឯណាបាន លោកម្ចាស់ធម្មត្ថិយាតាំងឡាយច្រើន
ធានិកិក្ខុធិឱ្យលាភិរូះ ឱ្យជ្រលក់រូះ ឱ្យសិករូះ ឱ្យរោមចៀមតាំងឡាយ

កិក្ខុនិយោ ឯឡកណោមាធិ លោកិដ្ឋិយោ វជ្ជិយោ
 វិជេដ្ឋិយោ វិញ្ញិដ្ឋិ ឧទ្ទេសំ បរិបុដ្ឋិ អធិសិលំ
 អធិទិក្ខុំ អធិប្បត្តិដ្ឋិ ។ អដោ កកវា មហាប-
 ដាបតិ កោតមំ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសំ ស-
 មាធបេសំ សមុត្តេជេសំ សម្បហំសេសំ ។ អនោ
 មហាបដាបតិ កោតមំ កកវា ធម្មិយា កថាយ
 សន្តស្សតា សមាធបតា សមុត្តជេតា សម្បហំសតា
 កកវំ អភិវទេនា បទន្តំលំ កត្តា បញ្ញាមំ ។
 អដោ កកវា ឯតស្មី ចិណ្ឌេ ឯតស្មី បកាណ
 កិក្ខុស ធម្មំ សន្តិមាតាបេនា ចត្តិយេ កិក្ខុ បដិបុដ្ឋិ
 សន្តំ កិក គុម្មេ កិក្ខុវេ កិក្ខុនិហំ ឯឡកណោមាធិ
 លោកិបេដមិ វជាបេដមិ វិជេដាបេដមិ ។ សន្តំ
 កកវតិ ។ ញាតិកាយោ គុម្មាភំ កិក្ខុវេ អញ្ញាតិ-
 កាយោតិ ។ អញ្ញាតិកាយោ កកវតិ ។ អញ្ញាតិ-
 កា មោយបុរិសា អញ្ញាតិកាចំ ច ជាធម្មិ បដិបុដ្ឋិ វ

កាលបើភិក្ខុនិព័ន្ធខ្យាយមានវេលា លាង ជ្រលក់ សិត ខ្លូរពេចៀមចាំភ័
 ខ្យាយ (ផ្ទះច្រាបហើយ) ទើបលះចោលការរៀនសូត្របាលី អដ្ឋកថា ទំនំ
 អធិសិលសិក្ខា អធិចិត្តសិក្ខា អធិប្បញ្ញសិក្ខា ។ ដំបូងនោះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះនាងមហាបដាបតិភោគមិទ្ធករិយេន្យ ឲ្យកាន់យក
 ឲ្យក្រហម ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ។ គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបដា-
 បតិភោគមិ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យរើឃើញ ឲ្យកាន់យក
 ឲ្យក្រហម ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិព្វាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំឲ្យភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរបញ្ជាក់ពួក
 ភិក្ខុពួកនិយម ខែភិក្ខុចាំភ័ខ្យាយ ពួកអ្នកចាំភ័ខ្យាយប្រើពួកនាងភិក្ខុនិ
 ឲ្យលាងខ្លះ ឲ្យជ្រលក់ខ្លះ ឲ្យសិតខ្លះ ខ្លូរពេចៀមចាំភ័ខ្យាយ ពិភមេ
 បូទេ ។ ពួកភិក្ខុពួកនិយមលាង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាព្រាស ការនោះ
 ពិភមេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ខែភិក្ខុចាំភ័ខ្យាយ
 ពួកនាងភិក្ខុនិព័ន្ធនោះ ជាញាតិរបស់អ្នកចាំភ័ខ្យាយ ឬមិនមែន ជាញាតិ
 ទេ ។ ពួកភិក្ខុពួកនិយមលាង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាព្រាស ភិក្ខុនិព័ន្ធនោះ
 មិនមែនជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ខែមោឃបុរសចាំភ័
 ខ្យាយ ជនចាំភ័ខ្យាយដែលមិនមែនជាញាតិ វេទនិមិនដឹងខ្លូរពេចៀមសម្រូ

អប្បដ្ឋិវ្រប់ វា ហសានិកំ វា អប្បសានិកំ វា ភក្ក
 យាម គុត្ត មោយបុរិសា អញ្ញាតិកាយា ភិក្ខុនិយា
 ឯឡុក្កលោមាទិ លោកមេស្សថមិ រជាមេស្សថមិ
 វិជជាមេស្សថមិ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសញ្ញានំ វា
 មសាទាយ មសញ្ញានំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។
 ឯវត្ថុ មន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខុមទំ ឧដ្ឋិសេយ្យាដ
 យោ មន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ឯឡុក្ក-
 លោមាទិ លោកមេយ្យ វា រជាមេយ្យ វា វិជជាមេយ្យ
 វា និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(១០២) យោ មទាមិ យោ យានិសា ។ មេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មំ អត្ថេ អនិម្មោតា
 ភិក្ខុតិ ។ អញ្ញាតិកាយ យាម មាតិកោ វា មតិកោ វា
 យាវ សត្តមា មតាមហាយុកា អសម្ពុត្វា ។ ភិក្ខុនិ យាម
 ឧករតាសធឿ ឧបសម្បត្តា ។ លោកមិ អាណាមេតិ
 អាមត្តិ ឧត្តដស្ស លោតាទិ និស្សត្តិយានិ ហោន្តិ ។

ឬមិនសមគួរ ទំនងច្បងទីជ្រះថ្លា ឬមិនទំនងជ្រះថ្លាខ្លះស្រ្តីទាំងឡាយដែល
 មិនមែនជាញាតិទេ ខែមោយបុរិសទាំងឡាយ កាលបើអំពើដែលប្រកប
 ដោយគោសយ័នីនេះ ក្នុងក្រុងភិក្ខុនិទាំងឡាយដែលមិនមែន
 ជាញាតិឱ្យលាងខ្លះ ឱ្យជ្រលក់ខ្លះ ឱ្យសឹកខ្លះ ឱ្យរោមចៀមទាំងឡាយ
 ខែមោយបុរិសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែនជាឱ្យកើត
 សេចក្តីជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមួយទាំងបុគ្គលដែល
 ជ្រះថ្លាហើយឱ្យរិទ្ធិវិកនៃជ្រះថ្លារឿនក៏ទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្នុងទាំងឡាយគប្បីសំដែងឱ្យនិទ្ទេសិក្ខុបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
 ប្រើនាងភិក្ខុមិនមែនជាញាតិឱ្យលាងក្តី ឱ្យជ្រលក់ក្តី ឱ្យសឹកឬគ្រងដោះក្តី
 ឱ្យរោមចៀមទាំងឡាយ រោមចៀមនោះជាទិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិ
 ចាចិត្តិយ ។

(១០២) គ្រងនាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខុបទ
 ទី ១ ខែចាកជីកកណ្តាលចេញហើយ ។ ភិក្ខុនិដែលមិនជាមហាចំញាតិអំពី
 ចំណែកខាងមាតាក្តី អំពីចំណែកខាងបិតាក្តី ដរាបអំពីខ្លះនៃដីដូនដីតាជា
 គំរប់វិក ឈ្មោះថា មិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីទានុបសម្បទាក្នុងនោះនា-
 សន្សំ។ ឈ្មោះថា នាងភិក្ខុនិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ថា នាងចូរលាង
 ដូច្នោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ រោមចៀមដែលលាងហើយនោះ ជាទិស្សត្តិយ ។

១ បានន័យសង្ឃតិវិធីនៃពេល គឺភិក្ខុសង្ឃមួយចំណែក ភិក្ខុនិសង្ឃមួយចំណែក ។

រជាតិ អាណាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស រត្តាទិ ធិស្សត្តិ-
 យាទិ ហោត្តិ ។ វិជដេហំតិ អាណាបេតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស វិជដេតាទិ ធិស្សត្តិយាទិ ហោត្តិ ធិស្សត្តិ-
 តក្កាទិ សង្ឃស្ស វា គណស្ស វា បុគ្គលស្ស វា ។
 ឯវត្ថុ បទ កិច្ចាវេ ធិស្សត្តិកក្កាទិ ។ បេ ។ ឥមាទិ
 មេ កន្តេ ឯឡកលោមាទិ អញ្ញាតិកាយ កិច្ចុចិយា
 លោភមិកាទិ ធិស្សត្តិយាទិ ឥមាទាហំ សង្ឃស្ស
 ធិស្សត្តិមិកា ។ បេ ។ ទទេយ្យាតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យុត្តិ
 ។ បេ ។ កាយសុតោ ធីត្តិ ។

[១០៣] អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ ឯឡក-
 លោមាទិ លោភមេតិ ធិស្សត្តិយំ ចាទិត្ថុយំ ។ អញ្ញា-
 តិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ ឯឡកលោមាទិ លោភមេតិ
 រជាមេតិ ធិស្សត្តិយេន អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញាតិ-
 កាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ ឯឡកលោមាទិ លោភមេតិ
 វិជដាមេតិ ធិស្សត្តិយេន អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញាតិ-
 កាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ ឯឡកលោមាទិ លោភមេតិ

កិច្ចបញ្ជីវថា ខាងច្បវែលកំដូច្នោះ ត្រូវតាមត្រូវក្នុង រោមចៀមដែល
 ដែលកំហើយនោះ ជាឱស្សន្តិយ ។ កិច្ចបញ្ជីវថា ខាងច្បស៊ីត ឬត្រដោះ
 ដូច្នោះ ត្រូវតាមត្រូវក្នុង រោមចៀមដែលស៊ីតឬត្រដោះហើយ ជាឱស្សន្តិយ
 រោមចៀមដែលជាឱស្សន្តិយនោះ កិច្ចបញ្ជីលះដល់សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល
 កិច្ចាន ។ ម្ចាស់កិច្ចាវេទិក្យាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មិលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។
 បតិក្រិត្រសង្ឃដិចិរេន រោមចៀមទាំងនេះ ខ្ញុំបាទប្រើទានកិច្ចុមិទិមន
 ជាញាតិ ឲ្យលាងហើយ ជាឱស្សន្តិយ ខ្ញុំសូមលះរោមចៀមទាំងនេះដល់
 សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃធម្មិទ្យ ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
 ធម្មិទ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

[១០៣] កិច្ចុមិទិមនញាតិ កិច្ចុសំគាល់ថាមិទិមនជាញាតិ
 ហើយប្រើឲ្យលាងឲ្យរោមចៀមទាំងឡាយ រោមចៀមនោះ ជាឱស្សន្តិយ
 កិច្ចុនោះ ត្រូវតាមត្រូវចុក្កិយ ។ កិច្ចុមិទិមនជាញាតិ កិច្ចុសំគាល់ថា
 មិទិមនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យលាង ឲ្យដែលកំ ឲ្យរោមចៀមទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមត្រូវចុក្កិយនឹងឱស្សន្តិយចុក្កិយ ។ កិច្ចុមិទិមនជាញាតិ កិច្ចុ
 សំគាល់ថាមិទិមនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យលាង ឲ្យស៊ីត ឲ្យរោមចៀម
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមត្រូវចុក្កិយនឹងឱស្សន្តិយចុក្កិយ ។ កិច្ចុមិទិមនញាតិ
 កិច្ចុសំគាល់ថាមិទិមនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យលាង ឲ្យដែលកំ ឲ្យស៊ីត

ទិស្សត្តិយេន អាមត្តិ វិន្ទំ ទុក្ខជាតិ ។ អញ្ញាតិកាយ
 វេមតិកោ ។ មេ ។ អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី ។ មេ ។
 អញ្ញាស្ស វេទ្យកលោមាតិ ជោវិបេតិ អាមត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ វេកតោ ឧបសម្បត្តាយ ជោវិបេតិ អាមត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី អាមត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី អនាថនិកោ ។

[១២៤] អនាមត្តិ ញាតិកាយ ជោវិប្បិយោ អញ្ញា
 តិកោ ទុតិយោ មោចិ អវុត្តា ជោវិប្បិ អបរិកុត្តិ
 កតកណ្តំ ជោវិបេតិ សិក្ខុមាទាយ សាមណេវយោ
 ឧប្បក្កកស្ស អាទិកាម្មកស្សាតិ ។

សន្តមសិក្ខាវ័ ខុដ្ឋិតិ ។

ចូរពេញទៀតទាំងឡាយ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ៏ព័ទ្ធវិវិទិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិ
 មិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសង្ឃិយ ។ មេ ។ ភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់
 ជាញាតិ ។ មេ ។ ភិក្ខុប្រិភិក្ខុនិវិទ្យលាភិទ្ធុរពេញទៀតភិក្ខុនិវិទ្ធ ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខជ ។ ភិក្ខុប្រិភិក្ខុនិវិទ្ធដលធានឧបសម្បត្តិវាចន័យកោសលទ្ធិវិទ្យលាភិ ត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខជ ។ ភិក្ខុនិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ជាមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខជ ។ ភិក្ខុនិជាញាតិ ភិក្ខុសង្ឃិយ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខជ ។ ភិក្ខុនិជាញាតិ
 ភិក្ខុសំគាល់ជាញាតិ មិនត្រូវអាមត្តិអ្វីឡើយ ។

[១២៥] អាមត្តិនិមិនមានផលភិក្ខុវិទ្ធិភិក្ខុនិជាញាតិលាភិពេញទៀត
 ស្រាប់តែមានភិក្ខុនិវិទ្ធិមិនមែនជាញាតិ (មកកាន់យករកមេច្រៀមកំពីវេ
 ភិក្ខុនិវិទ្ធិវិទ្ធិលាភិទ្ធិ) មិនមានផលភិក្ខុវិទ្ធិមិនមែនប្រិ ស្រាប់តែភិក្ខុនិមិន
 មែនជាញាតិ យករកមេច្រៀមទៅលាភិទ្ធិ មិនមានផលភិក្ខុវិទ្ធិប្រិភិក្ខុនិ
 មិនមែនជាញាតិវិទ្ធិលាភិកណ្តជ្រៃ ដែលធ្វើហើយទៅមិនទាន់ប្រិប្រាស
 មិនមានផលភិក្ខុវិទ្ធិប្រិវាចនិសិក្ខុមាទាយវិទ្ធិលាភិ មិនមានផលភិក្ខុវិទ្ធិ
 ប្រិវាចនិសាមណេវិទ្ធិលាភិ (នូវរកមេច្រៀមទាំងឡាយ) មិនមានផលភិក្ខុ
 ត្តិ មិនមានផលភិក្ខុជើមបញ្ចក្ខិ ។

អធិបសិក្ខាបទ

(១០៩) នេន សមយេន ពុន្ណោ អនកំ ភជនោ
វិហរតិ វេទ្យានេ កលន្តកមិកំវេ ។ នេន ចោ មន
សមយេន អាយស្មា ឧបទន្ណោ សក្យបុត្តោ អញ្ញាត-
រស្ស កុលស្ស កុល្យមតោ យោតិ ធិត្តកត្តិកោ ។
យំ វស្មំ កុលេ ឧប្បជ្ជតិ ទានធិយំ កំ កោជធិយំ កំ
តតោ អាយស្មតោ ឧបទន្ធស្ស សក្យបុត្តស្ស មជិវិសោ
វមិកោ យោតិ^១) ។ នេន ចោ មន សមយេន សាយំ
វស្មំ កុលេ មំសំ ឧញ្ជំ យោតិ ។ តតោ អាយស្ម-
តោ ឧបទន្ធស្ស សក្យបុត្តស្ស មជិវិសោ វមិកោ
យោតិ ។ វស្ស កុលស្ស ណាតោ ត្ថិយា បច្ចុស-
សមយំ បច្ចុដ្ឋាយ វេទនំ មំសំ មេ នេថាតិ ។
អជចោ សោ បុរិសោ មជិចតំ វិទនេវេន អយ្យស្ស
មជិវិសំ ទានកស្ស នេហំ អញ្ញំ ចេតាចេត្វា អយ្យស្ស
ទស្សាមាតិ ។ អជចោ អាយស្មា ឧបទន្ណោ សក្យ-
បុត្តោ បុព្វន្តាសមយំ ធិកិសេត្វា បត្តិវិវាទានាយ

១ ឧ.វ. បិយ្យតិ ។

សិក្ខាបទទី ៨

(១១០) សម័យនោ សាប្បច្រិតេសប្បុត្តដំមានបុត្តាសិ ច្រីនីនី
កុដិភាមវេទ្យានេ កលន្តកមិកំវេ ធិត្រក្រិកជ្រីតិ ។ ព្រានោធិន
ឧបទន្តកំដំមានភាយុ ជាសក្យបុត្តដំដំគុនេវេសត្រកូលមួយ ជាអ្នកទទួល
កត្តជានិច្ច ។ វាទនិយត្តិ វោធិនិយត្តិ ឯណាមួយ កើតឡើងក្នុង
ត្រកូលនោះ ត្រកូលនោះកោតិបច្ចំវិណកតំវិណកតំវិណកតំវិណកតំ
សក្យបុត្ត ។ កំវេលានោះឯង ត្រកូលនោះបានសាច់ឧកក្នុងវេលាល្ងាច ។
ត្រកូលនោះ បានវិបតិវិណកសាច់នារុកប្រទេនឧបទន្ធសក្យបុត្តដំបាន
កាយ ។ ក្នុងក្នុងវិណកសាច់នារុកប្រទេនឧបទន្ធសក្យបុត្តដំបាន
ឲ្យសាច់បក្សំ ។ បុសេប្តីនោះ ទើបនិយាយនឹងប្រទេនយ៉ាងនេះថា
នាងចូរឲ្យចំវិណកសាច់វេលាកទ្ធាសំផលក្នុងនេះទេ យើងចាំទិញ
សាច់វិណកសាច់វេលាកទ្ធាសំផលក្នុងនេះទេ ។ វេលានោះ ឧបទន្ធសក្យបុត្តដំបាន
កាយ ស្ងៀកស្ងៀនប្រដាច់ដោយបាត្រិចិវ កុដិសម័យត្រីកព្រហម

យេន តំ កុសំ តេនុបសង្កមំ ទុបសង្កមំត្វា បញ្ញាតោ
 អាសនេ ធិសីទំ ។ អថេចា ហោ បុរិសោ យេនា-
 យស្មា ទុបនន្តោ សក្យបុត្តោ តេនុបសង្កមំ ទុបសង្ក-
 មំត្វា អាយស្មន្តំ ទុបនន្តំ សក្យបុត្តំ អភិកំទេត្វា
 ឯកមន្តំ ធិសីទំ ។ ឯកមន្តំ ធិសីនន្តោ ចោ ហោ
 បុរិសោ អាយស្មន្តំ ទុបនន្តំ សក្យបុត្តំ ឯកនេកេច
 ហិយេវ ចោ កន្តេ សាធមំ មំសំ ទុបនន្តំ កនោ
 អយ្យស្ស បដិវិសោ បរិទោ មយំ កន្តេ នារកោ
 វត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ហេនតំ មំសំ មេ
 ទេហានិ អយ្យស្ស បដិវិសោ នារកស្ស ធិន្តា កណា-
 បនេនេច កន្តេ កំ អាយវិយត្វតិ ។ បរិច្ចន្តោ មេ
 អារុសោ កតហាបណោតិ ។ អាម កន្តេ បរិច្ចន្តោតិ ។
 តញ្ញោ មេ អារុសោ កតហាបណំ ទេហានិ ។ អថេចា
 ហោ បុរិសោ អាយស្មន្តោ ទុបនន្តស្ស សក្យបុត្តស្ស
 កតហាបណំ ទត្វា ទុដ្ឋាយតិ ទិយតិ វិចារេតិ យ-
 ដោ មយំ រូចំយំ បដិក្កន្តាម ឯវេមវិម សមណា

ហើយដើរចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះទៅដល់ហើយ បានអង្គុយលើ
 កាសនាវែលគេដាក់តែងចម្រើនទុក ។ បុរសនោះទើបចូលទៅកេងបន្លំ
 សក្យបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានថ្វាយបង្គំ បន្តសក្យបុត្ត
 ដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាលបុរសនោះអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរហើយ បាននិយាយនឹងបន្តសក្យបុត្តដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា
 ព្រះករុណា ខ្ញុំករុណាបានសាច់ក្នុងពេលល្ងាចម្យ៉ាងមិញ ខ្ញុំបានបែង
 ចំណែកសាច់នោះទុកប្រគេនលោកម្ចាស់ បរិព្រលោកម្ចាស់ ក្មេងតូចនេះ
 ភ្ញាក់ពីត្រង់មិញនឹងប្រែកយំទាថា ឲ្យសាច់មកខ្ញុំ ខ្ញុំករុណាបានយក
 សាច់ចំណែករបស់លោកម្ចាស់ឲ្យក្មេងតូចទៅហើយ ព្រះករុណា លោក
 ម្ចាស់នឹងឲ្យខ្ញុំទិញអ្វីមកដោយកហាបណៈនេះ) ។ បន្តសក្យបុត្ត
 សួរថា អារុសោ អ្នកបរិច្ចាគកហាបណៈដល់អាត្មាចុះ ។ បុរសនោះ ឆ្លើយថា
 ព្រះករុណាលោកម្ចាស់ ខ្ញុំករុណាបរិច្ចាគដល់លោកម្ចាស់ ។ បន្តសក្យបុត្ត
 និយាយថា អារុសោ អ្នកចូរប្រគេនកហាបណៈនោះដល់អាត្មាចុះ ។ បុរស
 នោះទើបប្រគេនកហាបណៈទៅបន្តសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ ហើយពាល
 ទោស តិរច្ឆិល បញ្ជាក់បញ្ជាបថា យើងទាំងឡាយទទួលរូបិយ^(១)បាន

១ រូបិយ បានដល់ ពេលប្រាថ្នា ។

សក្យមុន្តិយា រូបិយំ បដិគ្គណ្ណាភិ ។ អស្សាសុំ ទោ
 ភិក្ខុ កស្យ បុរិសស្ស ទុដ្ឋិយន្តស្ស ទិយន្តស្ស
 វិទាចេន្តស្ស ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ ភេ
 ទុដ្ឋិយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ ភេ ហិ ធាម អាយស្មា
 ឧបទេន្តា សក្យមុន្តិ រូបិយំ បដិគ្គហោស្សនីតិ ។
 អថេតោ ភេ ភិក្ខុ កស្យវិទា ឯតមន្តំ អាណាចេសុំ ។
 សន្តំ កិរ ភ្នំ ឧបទន្ត រូបិយំ បដិគ្គណ្ណាសិទ្ធិ^(១) ។
 សន្តំ កស្យភិទិ ។ វិទាហិ ទុដ្ឋោ កស្យភិ ភេ ហិ ធាម
 ភ្នំ មោយបុរិស រូបិយំ បដិគ្គហោស្សសិ ទេតំ មោយ-
 បុរិស អប្បសន្តាធំ វា បសាទាយ បសន្តាធំ វា
 ភិយេន្តាភិយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ទុន្តិសេយ្យាថ យោ បទ ភិក្ខុ ជាត្រប-
 រជត^(២) ទុន្តិសេយ្យ វា ទុន្តិសេយ្យ វា ឧបទិក្ខុភិ
 វា សាទិយេយ្យ វិស្សតិយំ ចាចិភិយន្តិ ។

១ សព្ទក្ខ បដិគ្គហោសិទ្ធិ ទិស្សភិ ។ ២ ជាត្របរជតន្តិ ធាណោ ។

យោនិណា ពួកសមណសក្យបុគ្គសម្បត្តិ កិច្ចសម្របយុទ្ធសាស្ត្រ
 ទោវេសៈ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានក្របុរសនោះរោលរោស គំរងៀល
 បាត្របន្ទាបហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកប្រាថ្នាខ្ពង់ ។ បេ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ វេសិរោលរោស គំរងៀល បន្តបង្ហាបថា ហេតុ
 តូចម្តងក៏បន្តសក្យបុគ្គដ៏មានឈ្មោះទទួលយករូបិយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ចាំគ្នាគ្រាបទូលដំណើរនេះ បំពោះព្រះដ៏មានព្រះភោគ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភោគត្រាស់ថា ខែ១បទន្ត ពូជាអ្នកទទួលរូបិយ ពិតមែនឬទេ ។
 បទន្តភិក្ខុ គ្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រោស ការទោះពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះរាគវេចទ្រង់គំរងៀលថា ខែមោយបុរស អ្នកឯនិមិទ
 សមហើនិទទទូលរូបិយទេ ខែមោយបុរស កំរើវេលអ្នកធ្វើនេះ មិន
 មែនទាំងឡាយដ្រែងដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ដ្រែងថ្កាទោះទេ ឬធ្វើបុគ្គលដែល
 ដ្រែងហើយឲ្យវិនិក្ខិតដ្រែងឲ្យវិនិទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឲ្យវិនិទូរស័ក្តបទទេយោនិទេថា ភិក្ខុណាមួយ
 ទទួលខ្លួនឯងភិក្ខុ ប្រើភេទ្យទទួលភិក្ខុ ទូរមាសប្រាក់បូមួយគ្រែកអាត្មាមាស
 ប្រាក់ដែលទុកជាកំឲ្យ មាសប្រាក់នោះ ជាទិស្សតិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 កាបត្តិបាចិភិយ ។

[១០៦] យោ បដាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តោ អនិច្ចេតោ ភិក្ខុ-
 តិ ។ ជានុបំ ចាម សត្តុវណ្ណា វុទ្ធនំ ។ វេជំ ចាម
 កហាបណោ លោហាមាសតោ ញាមាសតោ ឥន្ទ-
 មាសតោ យេ វេហារំ តទ្ធនំ ។ ឧត្តលោយ្យាតិ សយំ
 តណ្ហាតិ ជិស្សត្តិយំ ហោតិ^(១) ។ ឧត្តលោមេយ្យាតិ
 អញ្ញំ តណ្ហាមេតិ ជិស្សត្តិយំ ហោតិ^(២) ។ ឧបជិត្តិកំ
 វា សាទិយេយ្យាតិ ឥធំ អយ្យស្ស ហោតិ ឧបជិត្តិកំ
 វា សាទិយតិ ជិស្សត្តិយំ ហោតិ ។ សង្ឃបដ្ឋេ ជិស្ស-
 ត្តិកំ ។ វេតា បទ ភិក្ខុវេ ជិស្សត្តិកំ ។ តេន
 ភិក្ខុតា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសិ ឧត្តកសង្កំ
 កវិត្តា វុទ្ធនំ ភិក្ខុតំ ចានេ វុទ្ធិត្តា ឧត្តដិកំ ជិសិ-
 តិត្តា អញ្ញសំ មត្តហេត្តា វេមស្ស វេជិយេក អហំ
 កន្តេ រូបិយំ បដិគ្គហេសំ ឥធំ មេ ជិស្សត្តិយំ

១-២ និស្សត្តិយំ ចាចិដ្ឋិយន្តិ សព្វំ អាណំ ។

[១០៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអត់ប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ
 ៧ ខែបុរាណភិក្ខុវិញ្ញាណកថា ។ (លោហាមាសតោ ឯកំសិ)
 បីដូចជាពណ៌នៃគ្រែសាស្ត្រ ឈ្មោះថា មាស ។ កហាបណៈក្តី មាសក
 ដែលធ្វើដោយដំបៅក្តី មាសអញ្ជើដោយឈើក្តី មាសធ្វើដោយដំបៅ
 វេលាដែលខ្វះវាចារ(គេហាយវាយបាទ)ហៅថា ប្រាក់ ។ ពាក្យថា ឧត្តល
 ដោយខ្លួនឯង គឺតាំងយកដោយខ្លួនឯង មាសប្រាក់ដែលតាំងយកដោយ
 ខ្លួនឯងនោះជាជិស្សត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យទទួល គឺញ៉ាំងអ្នកដទៃ
 ឲ្យកាន់យក មាសប្រាក់នោះជាជិស្សត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេអន្តរមាស
 ប្រាក់ដែលគេទុកដាក់ឲ្យនោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុគ្រឹះអន្តរមាសប្រាក់ដែល
 គេទុកដាក់ឲ្យដោយវាចាថា មាសប្រាក់នេះ ចូរជាលេសលាភម្ចាស់ចុះ
 មាសប្រាក់នោះជាជិស្សត្តិយ ។ មាសប្រាក់នោះភិក្ខុត្រឡប់មកក្នុងកណ្តាល
 ខែសង្ឃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភិក្ខុត្រឡប់មកយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវចូល
 ទៅកសិក្សាហើយធ្វើត្រួតសន្តិទៀនស្នាម្នាម ថ្វាយបង្គំបាទវិភិក្ខុចាស់
 ចាំនិទ្ធាយ ហើយអង្គុយប្រហោងផ្តងអញ្ញសំភោលយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា
 មតិគ្រែសង្ឃដំបៅខែ ខ្ញុំបាទទទួលខ្ញុំរួចយ រួចយខែខ្ញុំគ្រឿងរេបង

វិធីបំណែក មហាវិក្កោ

ឥតាហំ សង្ឃស្ស ជំស្សន្តាមីតិ ។ ជំស្សន្តិកា អាចត្តិ
 ធម្មសេតញ្ច ។ ឲ្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិទាលន អាចត្តិ
 បដិក្កហោតញ្ច ។ សធម ឥន្ទ អាចត្តិ អាណមំគោ
 វា ឧបាសគោ វា សោ វត្តញ្ច អាណុសោ ឥមំ
 ជាតាហំតិ ។ សធម សោ កលាតិ ឥមំនា តិ
 អាហារិយត្ថតិ ។ ន វត្តញ្ច ឥមំ វា ឥមំ វា អាហារិកិ ។
 តត្បិយំ អាចត្តិកត្ថំ សធម្មំ វា តេសំ វា ធម្មំ វា
 ជាណិទំ វា ។ សធម សោ ធម្ម បដិវត្តន្តា តត្បិយំ
 អាហារិ រូបិយ ឲ្យជំន្តាហាតិ ហធម្មា សធម្មោ
 បរិក្កញ្ញតត្ថំ ឯវត្តនំ លកេដ ឥច្ឆេតំ តុសលំ ចោ
 ចេ លកេដ សោ វត្តញ្ច អាណុសោ ឥមំ ធម្មេហំតិ ។
 សធម សោ ធម្មេតិ ឥច្ឆេតំ តុសលំ ចោ ចេ ធម្មេតិ
 បញ្ចហឡើយំ សមម្ពាគគោ ភិក្ខុ រូបិយ ធម្មតោ សម្មន្តិ-
 តញ្ច យោ ន ធម្មាគតិ កច្ឆេយ្យ ន គោ-
 សាគតិ កច្ឆេយ្យ ន មោហាគតិ កច្ឆេយ្យ ន
 កយាគតិ កច្ឆេយ្យ ធម្មិកា ធម្មិកញ្ច ជាធម្ម ។

វិធីបំណែក មហាវិក្កោ

ភិក្ខុមូលរបស់ខ្ញុំរូបិយនេះដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុលះហើយគប្បីសំដែងអាចត្តិ
 ចេញ ។ ភិក្ខុដែលត្រូវសងអាចត្តិទទួលបាននូវអាចត្តិ ។ បើញាមវត្តភ្នំ
 ។ បុរសភក្តីមកក្នុងខ្លះនោះ ភិក្ខុគប្បីពាលនឹងគេថា អាណុសោ អ្នកចូរដឹង
 ខ្ញុំរូបិយនេះចុះ ។ បើគេពាលថា លោកខ្លាស់ឲ្យនាំយកខ្ញុំវត្តអ្វីមកដោយ
 រូបិយនេះ ។ ភិក្ខុកុំគប្បីពាលថា អ្នកចូរនាំយកខ្ញុំវត្តនេះឬរបស់នេះមក ។
 ភិក្ខុគប្បីប្រាប់វត្តដែលគួរ គឺ សធម្ម ឬប្រិទ្ធ ឬទឹកឃ្មុំ ឬស្ករកំពៅ ។
 បើញាមវត្ត ឬបុរសមកចាត់ការនោះ ផ្គាំផ្គងដោយរូបិយនោះហើយ
 នាំយកវត្តដ៏គួរមក ភិក្ខុទាំងភ្នំ គប្បីចាំអាចត្តិទាំងអស់ លើក
 លែងតែភិក្ខុមកទទួលរូបិយមួយចេញ បើអ្នកចាត់ការនោះបោះបង់វត្តដែលគួរ
 យ៉ាងនោះមក នេះជាការល្អ បើមិនបោះទេ ភិក្ខុគប្បីពាលនឹងគេថា នៃអ្នក
 ដ៏មានអាយុ អ្នកចូរចោលរូបិយនេះទៅ ។ បើគេពាលរូបិយនោះទៅ
 នេះជាការល្អ បើគេមិនចោលទេ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីសន្មតភិក្ខុ (មួយរូប)
 ប្រកចោយអង្គ ៨ ឲ្យជាអ្នកចោលរូបិយ គឺភិក្ខុដែលមិនដល់ខ្ញុំ
 ធម្មាគតិ ១ មិនដល់ខ្ញុំវត្តសាគតិ ១ មិនដល់ខ្ញុំវត្តមោហាគតិ ១ មិនដល់ខ្ញុំ
 កយាគតិ ១ ស្គាល់រូបិយដែលចោលហើយឬនៅមិនទាន់ចោល ១ ។

ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ សម្មន្តិកត្យា ។ មមមំ កិក្ខុ យា-
 ចិកត្យា ។ យាចិក្ខុ ក្យត្តន កិក្ខុតា បដិពាលេន
 សង្ខេ ញាមេតត្យា សុណាតុ មេ កន្ត កសង្ខេ
 យនិ សង្ខស្ស បត្តកាលំ សង្ខេ ឥត្តន្តមំ កិក្ខុ
 រូបិយធន្តកំ សម្មន្តិយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ
 មេ កន្ត សង្ខេ សង្ខេ ឥត្តន្តមំ កិក្ខុ រូបិយ-
 ធន្តកំ សម្មន្តិ ។ យស្សាយស្សតោ មមតិ ឥត្តន្ត-
 មស្ស កិក្ខុតា រូបិយធន្តកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ណាស្ស
 យស្ស ធន្តមតិ សោ កាលេយ្យ ។ សម្មតោ
 សង្ខេ ឥត្តន្តមោ កិក្ខុ រូបិយធន្តតោ ។ មមតិ
 សង្ខស្ស កស្មា តុណ្ណិ ។ ឯវមតំ ពាយាមិកិ ។
 តេន សម្មតេន កិក្ខុតា អនិមិត្តំ កត្យា ចាតតត្ថំ ។
 សចេ ឯមិត្តំ កត្យា ចាតតិ អាមត្តិ ធុក្កេឯស្ស ។

[១០៧] រូបិយេ រូបិយសត្វំ រូបិយំ មនិក្ខត្តកាតិ
 វិស្សន្តិយំ ចាចិក្ខុយំ ។ រូបិយេ វេមតិកោ រូបិយំ

ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ កិក្ខុធម្មិសន្តកិក្ខុជាអ្នកចោលរូបិយយេនិទេ ។ កិក្ខុ
 អ្នកគ្រូត្រូវកិក្ខុ (អ្នកចោលរូបិយ) ជាមុន ។ កិក្ខុអ្នកគ្រូសារីភាចលុះ
 អន្តរាសិក្ខុត្រូវត្រូវសង្ខេ មតិគ្រូព្រះសង្ឃដំបើង សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ
 បើសម្មតិកម្មនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតិកិក្ខុ
 ឈ្មោះនេះឱ្យជាអ្នកចោលរូបិយ ។ នេះជាវត្ថុដែលប្រកាសឱ្យសង្ឃ
 ត្រាច ។ មតិគ្រូព្រះសង្ឃដំបើង សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតិកិក្ខុ
 ឈ្មោះនេះ ឱ្យជាអ្នកចោលរូបិយ ។ ការសន្មតិកិក្ខុឈ្មោះនេះឱ្យជាអ្នក
 ចោលរូបិយគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអន្តិណ ឬលោកដ៏មានអាយុ
 អន្តិទោស្យមេត មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអន្តិណ លោកដ៏មាន
 អាយុអន្តិទោស្យមេតចោលឡើយ ។ កិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតិកិក្ខុ
 អ្នកចោលរូបិយហើយ ។ ការសន្មតិកិក្ខុដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃ
 ស្ងៀមទៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកឱ្យកម្មនេះដោយតាមស្ងៀមទៅយេនិទេ ។
 កិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតិកិក្ខុហើយនោះ មិនត្រូវកំណត់ទីហើយទើបចោលរូបិយ
 នោះទេ ។ បើកិក្ខុនោះកំណត់ទីហើយទើបចោលរូបិយ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។

[១០៧] រូបិយ កិក្ខុសំគាល់ថារូបិយមន ហើយទទួលរូបិយ
 រូបិយនោះជាវិស្សន្តិយ កិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។ រូបិយ កិក្ខុសង្ឃិយ

វិទយបំណេ មហាវិទ្យា

បដិក្កណ្ណាតិ ជិស្សត្តិយំ ចាចិក្កិយំ ។ រូបិយេ អរូបិយ-
 សញ្ញំ រូបិយំ បដិក្កណ្ណាតិ ជិស្សត្តិយំ ចាចិក្កិយំ ។
 អរូបិយេ រូបិយសញ្ញំ អាបត្តំ ទុក្ខាជស្ស ។ អរូបិយេ
 វេមតិកា អាបត្តំ ទុក្ខាជស្ស ។ អរូបិយេ អរូបិយ-
 សញ្ញំ អនាបត្តិ ។

(១០៨) អនាបត្តិ អដ្ឋារមេ វា អដ្ឋារិសេថ វា
 ទុក្ខហេត្វា វា ទុក្ខហារេត្វា វា ជីក្កិបតិ យស្ស
 អរិស្សតិ សោ ហារិស្សតិវិ ទុម្ពត្តកស្ស អាចិក-
 ម្ពិកស្សតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាទំ ធិដ្ឋិ ។

វិទយបំណេ មហាវិទ្យា

ហើយទទួលទម្រង់រូបិយ រូបិយនោះជាទិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបា-
 ចិក្កិយ ។ រូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ជាមិនមែនរូបិយ ហើយទទួលទម្រង់រូបិយ
 រូបិយនោះជាទិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិក្កិយ ។ របស់មិនមែន
 រូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ជាវារូបិយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខផ ។ របស់មិនមែនរូបិយ
 ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខផ ។ របស់មិនមែនរូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ជា
 មិនមែនរូបិយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១០៨) អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុវេលាវិសយក ដោយទូទងធម្ម
 ប្រិកេទិវរិសយកទម្រង់រូបិយដែលបានចុះ ក្នុងអាបត្តិ ក្នុងលំនៅរបស់
 ទូទក្កិដោយគិតថា រូបិយនេះរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងនាំយកទៅចុះ
 ផលភិក្ខុផ ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទំ ៤ ០២ ។

សំរឹមសំរឹមប្រាំ

[១០៧] តេជ សមយេន តុន្តោ ភគវតំ សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវិន អបាធិបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន ធាតុត្ថិយា ភិក្ខុ បាធិប្បការកំ
រូបិយសំរោហារំ សមាបដ្ឋិស្សន្តិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ
ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហិ បាម សមណា សក្យ-
បុត្តិយោ បាធិប្បការកំ រូបិយសំរោហារំ សមាបដ្ឋិស្សន្តិ
សេយ្យជាបិ ភិហិ កាមភោតិបោតិ ។ អស្សាសុ
ទោ ភិក្ខុ តេសិ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ទ័យន្តានំ
វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហិ បាម ធាតុត្ថិយា
ភិក្ខុ បាធិប្បការកំ រូបិយសំរោហារំ សមាបដ្ឋិស្សន្តិ-
តំ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ ភគវតំ ឯតមន្តំ អាណេសុំ ។
សច្ចំ កិវ តុប្ប ភិក្ខុវេ បាធិប្បការកំ រូបិយសំ-
រោហារំ សមាបដ្ឋជាតិ ។ សច្ចំ ភគវតំ ។ វិករហិ
តុន្តោ ភគវតំ កងំ ហិ បាម តុន្តោ មោយបុរិសា

សិក្ខាបទទី ៧

[១០៧] សម័យោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិច្រើនយស ច្រើនគង្គក្នុងអាណម
ជេតវិន ជាបេសំអនាថចិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ជិតក្រិសសាវត្ថិ ។ ព្រះនារោងង
ពួកភិក្ខុធាតុត្ថិយប្រតិក្កុទ្ធិញ្ញដូរដោយរូបិយមានប្រការផ្សេងៗ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស កិរិយា បន្តបង្ហាត់ថា ពួកសមណៈជាគូរដៅ
ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិនសមច្រើនប្រតិក្កុទ្ធិញ្ញដូរដោយរូបិយមានប្រការ
ផ្សេងៗ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគនូវកាមទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮ
មនុស្សទាំងនោះពោលទោស កិរិយា បន្តបង្ហាត់ហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណាបានសេចក្តីប្រាថ្នា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនារាមនិរោធា
ទោស កិរិយា បន្តបង្ហាត់ថា ពួកភិក្ខុធាតុត្ថិយមិនសមច្រើនប្រតិក្កុទ្ធិញ្ញ
ដូរដោយរូបិយមានប្រការផ្សេងៗទេ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាគ្រាបចូល
និរោធិន្តរដល់ព្រះដីមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គមានបទូលសួរថា អាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកអ្នកប្រតិក្កុទ្ធិញ្ញដូរដោយរូបិយមានប្រការផ្សេងៗ
ពិតមែនឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបចូលថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស
ការនោះពិតមែន ។ សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិមានព្រះភាគទ្រង់កិរិយា
ថា នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកមិនសមច្រើនប្រតិក្កុទ្ធិញ្ញដូរ

នាធម្មតាភក់ រូបិយសំរោហារំ សមាបដ្ឋិស្សនំ នេតិ
 មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា មសាទាយ មសន្នានំ
 វា កិឃ្យោភារាយ ។ មេ ។ ឯវេន្ធ មន កិច្ចាវេ ឥមំ
 សិក្ខាបដំ ធម្មិសេយ្យនំ យោ មន កំត្តុ នាធម្ម-
 តាភក់ រូបិយសំរោហារំ សមាបដ្ឋិយ្យ និស្សន្តិយំ
 នាធិត្តិយន្តិ ។

[១០១] យោ មនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
 កំត្តុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មិ អន្តេ អនិច្ចេតោ
 កំត្តុតិ ។ នាធម្មតាភក់ នាម កតំបិ អកតំបិ
 កតាកតំបិ ។ កតំ បាម សិស្សបតំ ភិវ្រឹបតំ
 ហត្ថបតំ ហន្ធបតំ កដ្ឋបតំ ។ អកតំ បាម
 យនកំ រុច្ឆតិ ។ កតាកតំ បាម តន្តុកយំ ។
 រូបិយំ បាម សន្តុវណ្ណា កតាបលោកា លោហាមា-
 សកោ ធារុមាសកោ ជនុមាសកោ យេ វោហារំ
 កត្តន្តិ ។ សមាបដ្ឋិយ្យតិ កតេន កតំ មេតាមេតិ

ដោយរូបិយទានប្រការផ្សេងៗ ដូច្នោះទេ ខែមោឃបុរិសាទាំងឡាយ អំពើ
 ដែលអ្នកធ្វើនោះ មិនមែនទាន់ឲ្យជ្រេថ្លាដល់ពួកបុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រេថ្លា
 នោះទេ បូករួមទាំងពួកអ្នកដែលជ្រេថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកគិតជ្រេថ្លាឡើងមិន
 បានទេ ។ មេ ។ ច្បាប់កិច្ចាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មសិវន្តិឡើងខ្ញុំ
 សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិច្ចាណាមួយប្រព្រឹត្តទិញដូរដោយរូបិយ មាន
 ប្រការផ្សេងៗ ក្នុងដែលទិញមកនោះជាទិស្សន្តិយ កិច្ចានោះត្រូវតាមក្នុង
 បាធិត្តិយ ។

[១០២] ត្រង់ពាក្យថា កិច្ចាណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី១
 នៃបុគ្គលិកកណ្តាលហើយ ។ មាសត្រាក់ដែលធ្វើសំរេចជាប្រហើយក្តី មិន
 ទាន់បានធ្វើជាប្រក្រតីធ្វើខ្លះមិនបានធ្វើខ្លះក្តី ហៅថា រូបិយមានប្រការផ្សេងៗ
 រូបិយដែលគេធ្វើសម្រាប់ពាក់លើក្បាលក្តី ពាក់ព្រួងក្តី ពាក់ទំនីដៃក្តី ពាក់
 ទំនីជើងក្តី ពាក់ទំនីចង្កេះក្តី ហៅថា រូបិយធ្វើសំរេចហើយ ។ រូបិយដែល
 នៅជាដុំ ហៅថា រូបិយគេមិនទាន់ធ្វើសំរេច ។ រូបិយដែលធ្វើសំរេច
 ជាប្រទំនីមិនទាន់ធ្វើសំរេចជាដុំទាំងពីរយ៉ាងនេះ ហៅថា រូបិយគេបាន
 ធ្វើខ្លះមិនបានធ្វើខ្លះ ។ មាសក្តី កហាមណៈក្តី មាសកធ្វើដោយដាតិ
 រោហិតក្តី មាសកធ្វើដោយឈើក្តី មាសកធ្វើដោយដំក្តីនៅបាយពាយបាន
 ហៅថា រូបិយ ។ ពាក្យថា ប្រព្រឹត្តិ សេចក្តីថា កិច្ចាទិញដូររូបិយ

និស្សន្ទិយកស្ថា កោសិយវន្តស្ស នវិមលិក្ខបវស្ស រូបិយធម្មកសម្មតិ

ធម្មតំ មញ្ញហន្ត្រេហំ សមន្តាកតោ កិក្ខុ រូបិយធម្មកោ
 សម្មតិកតោ យោ ន ធម្មតតំ កច្ឆេយ្យ ន គោសាគតំ
 កច្ឆេយ្យ ន មោហាគតំ កច្ឆេយ្យ ន កយាគតំ
 កច្ឆេយ្យ ធម្មតាធម្មតតា ជាធម្មេយ្យ ។ ឯវត្ថុ មន
 កិក្ខុវេ សម្មតិកតោ ។ បឋមំ កិក្ខុ យាចិកតោ ។
 យាចិក្ខា ឲ្យត្រេង កិក្ខុនា បដិពលេន សង្ខេព
 ញាមេតតោ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ខេព យទិ
 សង្ខស្ស មត្តកលំ សង្ខេព ឥត្តន្ទមំ កិក្ខុ រូបិយ-
 ធម្មតំ សម្មត្ថេយ្យ ។ ឯសា ញតិ ។ សុណាតុ មេ
 កន្លេ សង្ខេព សង្ខេព ឥត្តន្ទមំ កិក្ខុ រូបិយធម្មតំ
 សម្មតិ ។ យស្សយស្សតោ មមតិ ឥត្តន្ទមស្ស
 កិក្ខុនោ រូបិយធម្មតស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ណស្ស
 យស្ស ធកមមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ
 សង្ខេព ឥត្តន្ទមោ កិក្ខុ រូបិយធម្មតោ ។ មមតិ
 សង្ខស្ស តស្មា តុណ្ណំ ។ ឯវមេតំ ចារយាមិតំ ។

និស្សន្ទិយកស្ថា កោសិយវន្ត សិក្ខាទទី ៩ ការសន្មតិកិក្ខុស្ថាអ្នកចោលរូបិយ

បើគមិនចោលទេ កិក្ខុទាំងឡាយធម្មសន្មតិកិក្ខុ (មួយរូប) ដែលប្រកប
 ដោយអង្គ៤ ឲ្យជាអ្នកចោលរូបិយ គឺកិក្ខុមិនដល់រូបិយធម្មតតិ ១ មិនដល់
 រូបិយសាគតិ ១ មិនដល់រូបិយមោហាគតិ ១ មិនដល់រូបិយកយាគតិ ១ ដឹងរូបិយ
 ដែលខ្លួនបានចោលទាំងមិនចាន់ចោល ១ ។ ព្រលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុធម្ម
 សន្មតយ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុអ្នកគ្មានត្រូវអង្វរកិក្ខុ (ជាអ្នកចោលរូបិយ)
 ជាមុន ។ កិក្ខុអ្នកគ្មានអង្គពលុះអង្គរួចហើយ ត្រូវប្រកាសសន្សំដឹង
 ដោយពាក្យថា បតិគ្រិព្រសេន្ទិដិចិមិ ឥន្ទិច្ចស្តាបំមំ បើសម្មតិកម្មនេះ
 មានកាលដឹងដល់សន្សំហើយសោត សន្សំធម្មសន្មតិកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជា
 អ្នកចោលរូបិយ ។ នេះជាវិធានដែលប្រកាសឲ្យសន្សំដឹង ។ បតិគ្រិព្រ
 សេន្ទិដិចិមិ ឥន្ទិច្ចស្តាបំមំ សន្សំសន្មតនូវកិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នក
 ចោលរូបិយ ។ ការសន្មតិកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកចោលរូបិយ គួរ
 ដល់លោកដ៏មានកាយអង្គណា សូមលោកដ៏មានកាយអង្គនោះស្រៀមទៅ
 មិនគួរដល់លោកដ៏មានកាយអង្គណា លោកដ៏មានកាយអង្គនោះ ធម្ម
 ពោលឡើយ ។ កិក្ខុឈ្មោះនេះសន្សំបានសន្មតឲ្យជាអ្នកចោលរូបិយ
 ហើយ ។ សម្មតិកម្មនេះគួរដល់សន្សំ ហេតុនោះសន្សំចៀបស្រៀម
 ទៅ ។ ខ្ញុំសូមបំពេញនូវសម្មតិកម្មនេះ ដោយពាក្យស្រៀមទៅយ៉ាងនេះ ។

គេន សម្មតេន កិច្ចាចា អនិមិត្តំ ភក្ខា ចាតេតតំ ។
 សចេ និមិត្តំ ភក្ខា ចាតេតិ អាបត្តិ ទុក្ខនស្ស ។

[១០១] រូបិយេ រូបិយសញ្ញំ រូបិយំ ទេតាបេតិ
 និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ រូបិយេ វេមតិកោ រូបិយំ
 ទេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ រូបិយេ អរូបិយ-
 សញ្ញំ រូបិយំ ទេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។
 អរូបិយេ រូបិយសញ្ញំ រូបិយំ ទេតាបេតិ និស្សត្តិយំ
 ចាចិត្តិយំ ។ អរូបិយេ វេមតិកោ រូបិយំ ទេតាបេតិ
 និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អរូបិយេ អរូបិយសញ្ញំ
 រូបិយំ ទេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អរូបិយេ
 រូបិយសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខនស្ស ។ អរូបិយេ វេមតិកោ
 អាបត្តិ ទុក្ខនស្ស ។ អរូបិយេ អរូបិយសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

[១០២] អនាបត្តិ ទុក្ខត្តភស្ស អាទិកម្មត្តិកស្សតិ ។

ឧបសម្ព័ន្ធនំ និដ្ឋិតំ ។

កិច្ចាវស្សសន្ធិសន្ធានាវ កុំបប្បិកិណតំទិហើយាចាលនុរូបិយនោវ ។
 បើកិច្ចានោតំណតំទិហើយាចាល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខន ។

[១១១] រូបិយេ កិច្ចាសំគាលំថារូបិយមន ហើយទិញដូនុរូបិយ
 រូបិយនោវជាទិស្សត្តិយ កិច្ចានោវត្រូវអាបត្តិទុក្ខន ។ រូបិយេ កិច្ចាសន្ធិស្ស
 ហើយទិញដូនុរូបិយ រូបិយនោវជាទិស្សត្តិយ កិច្ចានោវត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខន ។ រូបិយេ កិច្ចាសំគាលំថាមិនមែនរូបិយ ហើយទិញដូនុរូបិយ
 រូបិយនោវជាទិស្សត្តិយ កិច្ចានោវត្រូវអាបត្តិទុក្ខន ។ មិនមែនរូបិយ
 កិច្ចាសំគាលំថារូបិយ ហើយទិញដូនុរូបិយ រូបិយនោវជាទិស្សត្តិយ
 កិច្ចានោវត្រូវអាបត្តិទុក្ខន ។ មិនមែនរូបិយ កិច្ចាសន្ធិស្ស ហើយទិញ
 ដូនុរូបិយ រូបិយនោវជាទិស្សត្តិយ កិច្ចានោវត្រូវអាបត្តិទុក្ខន ។ មិន
 មែនរូបិយ កិច្ចាសំគាលំថាមិនមែនរូបិយ ហើយទិញដូនុរូបិយ រូបិយនោវ
 ជាទិស្សត្តិយ កិច្ចានោវត្រូវអាបត្តិទុក្ខន ។ មិនមែនរូបិយ កិច្ចាសំគាលំ
 ថារូបិយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខន ។ មិនមែនរូបិយ កិច្ចាសន្ធិស្ស ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខន ។ មិនមែនរូបិយ កិច្ចាសំគាលំថាមិនមែនរូបិយ មិនត្រូវ
 អាបត្តិ ។

[១១២] អាបត្តិមិនមានដល់កិច្ចតត និវត្តិកុជាវាទិវេមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទី

[១១៣] តេជ សមយេន តុន្តោ ពតតា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ វេតតេន អនាថមិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ តេជ
ទោ ថន សមយេន អាយស្សា ឧបនន្តោ សត្ស
បុត្តោ បន្តោ ហោតិ ចិវកេន្តំ កាតុំ ។ សោ
ថជបិលោតិកានំ សង្ឃាដិ បរិក្ខា សុវត្ថំ សុបរិកេន្ត-
កតំ កត្តា ចារុមិ ។ អថទោ អញ្ញតរោ បរិក្ខាជគោ
មហាញ្ញំ បដំ ចារុមិក្ខា យេនាយស្សា ឧបនន្តោ
សត្សបុត្តោ តេជុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា អាយស្សង្គំ
ឧបនន្តំ សត្សបុត្តំ ឯតនរោថ សុទ្ធក ទោ ត្យាយំ
អាវុសោ សង្ឃាដិ^(១) ទេហិ មេ បដេនាតិ ។ ជាតាយិ
អាវុសាតិ ។ អាវុសោ ជាតាមិកិ ។ ហន្តាវុសាតិ
អនាសិ ។ អថទោ សោ បរិក្ខាជគោ តំ សង្ឃាដិ
ចារុមិក្ខា បរិក្ខាជគោរមំ អគមាសិ ។ បរិក្ខាជគោ
តំ បរិក្ខាជគំ ឯតនរោថុ សុទ្ធក ទោ ត្យាយំ អាវុសោ

១ ឧ. សង្ឃាដិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

[១១៤] សមយោនោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិទានាយស ច្រើនក៏ក្នុងភាគម
ដេកកន របស់អនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋីជិតគ្រឿងសាវត្ថិ ។ ព្រះនារេងៗ ព្រះប-
ទន្ធវិទានាយុដ្ឋបុត្តនិសក្ស ប្រសប់ដ្ឋិចិវកេន្ត ។ បទន្ធកិកុនោយក
កំណាត់សម្ពត់ចាស់ ។ ទៅដ្ឋិជាសង្ឃាដិ ធ្វើកិច្ចជ្រើសរើសកំណែលម្អហើយ
យកមកដណ្តប់ ។ ព្រះនារេងៗ បរិក្ខាជគោកំណែលម្អសម្ពត់វិទានដ្ឋិ
ព្រះហើយចូលទៅក៏បទន្ធសត្សបុត្តវិទានាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
បាននិយាយនឹងបទន្ធសត្សបុត្តវិទានាយុយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ
សង្ឃាដិរបស់លោកនេះល្អមែន លោកចូលប្តូរនឹងសម្ពត់របស់យើងចុះ ។
បទន្ធកិកុនិយាយតបថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកចូលដឹងចុះ (អ្នកមើលសិន) ។
បរិក្ខាជគោនិយាយថា អើ អាវុសោ យើងដឹង ។ បទន្ធកិកុបានឱ្យខ្ញុំ
សង្ឃាដិនោះដោយកំណែលម្អ ហើយ អាវុសោ ។ បរិក្ខាជគោនោះទើបដណ្តប់
ខ្ញុំសង្ឃាដិនោះ ហើយបានទៅកាន់ភាគរបស់បរិក្ខាជគោ ។ បរិក្ខាជគោ
តាំងឱ្យយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងបរិក្ខាជគោថា ម្ចាស់អាវុសោ

អប្បិដ្ឋា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ
 កងំ ហំ នាម កាយស្មា ឧបទន្តោ សក្យបុត្តោ
 បរិព្វាជិតោ ន សន្តិ កាយវិក្កយំ សមាបន្តិស្សន្តិ ។
 អជំចោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតមន្តំ អាណេថេសុ ។
 សន្តិ កាយ តំ ឧបទន្ត បរិព្វាជិតោ ន សន្តិ កាយវិក្កយំ
 សមាបន្តិស្សន្តិ ។ សន្តិ ភក្កវតំ ។ វិហារំ ឡាន្តោ
 ភក្កវតំ កងំ ហំ នាម តំ មោឃបុរិស បរិព្វាជិតោ ន
 សន្តិ កាយវិក្កយំ សមាបន្តិស្សន្តិ ទេវំ មោឃបុរិស
 មជ្ឈានិទានំ វ មសាទាយ មសន្តានំ វ ភិយ្យា-
 ណិយ ។ មេ ។ ឯវេន្ត ចន ភិក្ខុ វ កងំ សិក្ខាបទំ
 ទន្តិ មេយ្យានំ យោ ចន ភិក្ខុ នាទយ្យការកំ កាយ-
 វិក្កយំ សមាបន្តិយ្យ និស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[១១៤] យោ ចនាទិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
 ភិក្ខុនិ ។ មេ ។ អយំ កមស្មំ អន្ត អជំចេតោ
 ភិក្ខុនិ ។ នាទយ្យការកំ នាម ចិវិវិណ្ណាចាត-
 សេនាសនកិណាទយ្យត្ថយកេសន្តបរិក្ការា អន្តមសោ

មានសេចក្តីប្រាប់ថា ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះគឺពាលចោស
 កង្កែប ចន្តបង្កើតថា មេធានុសក្យបុត្តដ៏មានឈ្មោះ មិនគួរនឹងប្រព្រឹត្ត
 ទិញដូររបស់មួយអង្វើដោយបរិព្វាជករ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាគ្រាបទូល
 ដំណើរខ្ពស់លើព្រះដីមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា មេធានុ
 ព្វហ៍អ្នកឯងប្រព្រឹត្តទិញដូររបស់មួយអង្វើដោយបរិព្វាជក ភិក្ខុមែនឬ ។
 មេធានុភិក្ខុគ្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។
 សម្តេចព្រះសម្តេចដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះថៀលថា ខែមោឃបុរិស អ្នកឯង
 មិនគួរនឹងប្រព្រឹត្តទិញដូររបស់មួយអង្វើដោយបរិព្វាជករ ខែមោឃបុរិស
 កំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឱ្យជិះថ្នាំ ដល់បុគ្គលដែលមិនបានជិះ
 ថ្នាំទេ ឬមួយនាំបុគ្គលដែលជិះថ្នាំហើយ ឱ្យរើកែវជិះថ្នាំឱ្យនិមិនបាន
 ទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយតប្បិស័វដ៏ឆ្លើយនេះ
 សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រព្រឹត្តទិញដូររបស់មានប្រការ
 ផ្សេងៗ របស់នោះជំនិស្សន្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវគ្រាបទូលបិក្ខុយ ។

[១១៥] ត្រីវិភាគ្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអចិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ
 ទី ១ ខែមោឃកណ្តាលហើយ ។ បរិក្ការទាំងឡាយ គឺចិវិវិណ្ណាចាត
 សេនាសនៈទិវិកិណាទយ្យត្ថយកេសន្តបរិក្ការទាំងឡាយ ដោយហោចរេ

ធុណ្ឌវល្លោកចំ ធុណ្ឌកដ្ឋិមិ ធុណ្ឌកសុត្ថិមិ ។ កាយ-
 វិក្កយំ សមាចន្តយ្យាតំ ឥដិជា ឥមំ យោ ឥដិជា
 ឥមំ អាហារ ឥដិជា ឥមំ ចរិវដ្ឋេហិ(១) ឥដិជា ឥមំ
 ចេហាចេហិតិ អដ្ឋកថាតិ អាចត្តិ ធុណ្ឌធម្ម យោ
 កាយិកញ្ច យោតិ វិក្កិកញ្ច(២) អត្តោ កណ្ណា បរា-
 ម្ពុកតំ បរកណ្ណំ អត្តោ ហត្ថកតំ ចិស្សត្តិយំ យោតិ
 ចិស្សត្តិយំ សធុស្ស ។ កណ្ណាស្ស ។ ធុណ្ឌស្ស ។ ។
 ឯវញ្ច ឯវ កំកុម ចិស្សត្តិយំ ។ យេ ។ អមំ កន្ត
 យោ ធម្មការាតិ កាយវិក្កយំ សមាចន្តិ ឥដិ មេ
 ចិស្សត្តិយំ ឥហាហំ សធុស្ស ចិស្សត្តិយំ ។ យេ ។
 ធុណ្ឌយ្យាតំ ។ យេ ។ ធុណ្ឌយ្យាតំ ។ យេ ។ កាយស្មតោ
 ធុណ្ឌិ ។

(១១៩) កាយវិក្កយេ កាយវិក្កយសត្តំ ចិស្សត្តិយំ
 ចាចិត្តិយំ ។ កាយវិក្កយេ វេមតិកោ ចិស្សត្តិយំ

១ សព្វត្ថ ចរិវដ្ឋេហិតិ វិស្សតិ ។ ២ ឧ. ធម. យោ កាយិកញ្ច យោតិ វិណ្ឌិកញ្ច ។

សូម្បីតែដំណើរ(១) សូម្បីឈើស្ងួត សូម្បីអាយុរាជធានី ហៅថា
 វត្តមានប្រការផ្សេងៗ ។ ពាក្យថា ប្រព្រឹត្តិចិត្តដូរ សេចក្តីថា កិក្ខុពាល
 ពាក្យបិដសមគ្នាថា អ្នកចូរចូរវត្តនេះ(២) ដោយរបស់នេះចុះ អ្នកចូរចំ
 យកវត្តនេះដោយរបស់នេះចុះ អ្នកចូរចូរវត្តនេះ ដោយរបស់នេះចុះ អ្នក
 ចូរចិត្តដូរវត្តនេះ ដោយរបស់នេះចុះ ត្រូវអាចត្តិចុកដ កាលណា ឃើញកិក្ខុ
 ច្រពូរបស់ខ្លួនឱ្យតាំងទៅក្នុងដៃនៃអ្នកដទៃ ធ្វើច្រពូរបស់អ្នកដទៃឱ្យមក
 តាំងនៅក្នុងដៃរបស់ខ្លួនវិញ ហៅថា ចិត្ត ហៅថា លក់ច្រពូរដែលកិក្ខុចិត្ត
 លក់នោះជាចិស្សត្តិយ កិក្ខុកប្បិលរដល់សង្ឃ ឬរដល់នារី ឬរដល់បុគ្គល
 កិបាម ។ ម្ចាស់កិក្ខុចំណិទ្បយ កិក្ខុកប្បិលរយ៉ាងនេះ ។ យេ ។ ចតិក្រ
 ព្រះសង្ឃដំបើង ខ្ញុំប្រព្រឹត្តិចិត្តដូរច្រពូរមានប្រការផ្សេងៗ ច្រពូរ
 របស់ខ្ញុំនេះជាចិស្សត្តិយ ខ្ញុំសូមលះច្រពូរនេះដល់សង្ឃ ។ យេ ។ សង្ឃ
 កប្បិទ្ប ។ យេ ។ លោកដ៏មានអាយុចំណិទ្បយកប្បិទ្ប ។ យេ ។ ខ្ញុំទ្ប
 ដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

(១១៩) ច្រពូរដែលខ្លួនចិត្តដូរ កិក្ខុសីតាល់ថាចិត្តដូរ ច្រពូរ
 នោះជាចិស្សត្តិយ កិក្ខុនោះត្រូវអាចត្តិចុកដ ។ កិក្ខុសង្ឃយកដ៏ច្រពូរ

១ ពានដល់ដំបើង ដែលពេជ្រិលប្រាប់ឱ្យស្រួលស្រាយស្រាវជ្រាវ ដើម្បីឱ្យជ្រះក្រៃល ឬជាពោល
 ជាដើម ។ ២ ពានដល់ជ្រៀងប្រើប្រាស់ចំណង ។

និស្សន្ទិយកណ្តុ កោសិយវន្តស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស អនាបច្ចំវា

ចាចិភ្នំយំ ។ កាយវិក្កាយេ នកាយវិក្កាយសញ្ញំ និស្ស-
ភ្នំយំ ចាចិភ្នំយំ ។ នកាយវិក្កាយេ កាយវិក្កាយសញ្ញំ
អាបច្ចំ ទុក្ខដស្ស ។ នកាយវិក្កាយេ វេទតំគោក អាបច្ចំ
ទុក្ខដស្ស ។ នកាយវិក្កាយេ នកាយវិក្កាយសញ្ញំ
អនាបច្ចំ ។

(១០៦) អនាបច្ចំ អក្សំ ឬច្ចតំ កប្បិយការកស្ស
អាចិក្ខតំ ឥនំ អម្ពាគំ អន្តិ អម្ពាគត្ថា ឥមីតា ច
ឥមីតា ច អន្តោតិ កណាតិ ទុម្ពត្តកស្ស អាទិក្ខត្ថិ-
កស្សតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។
កោសិយវន្តា ទុតិយោ ។

និស្សន្ទិយកណ្តុ កោសិយវន្ត សិក្ខាបទំ ១០ ភាវនេនមិទ្ធរូកិកាបច្ចំ

ដែលខ្លួនចំញូង ទ្រព្យនោះជាខំស្សន្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវតែបត្តិបាចិភ្នំយ ។
ទ្រព្យដែលខ្លួនចំញូង ភិក្ខុសំគាល់ជាមិនមែនទ្រព្យចំញូងវិញ ទ្រព្យ
នោះជាខំស្សន្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវតែបត្តិបាចិភ្នំយ ។ ទ្រព្យដែលខ្លួនមិនបាន
ចំញូង ភិក្ខុសំគាល់ជាទ្រព្យចំញូងវិញ ត្រូវតែបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយ
ក្នុងទ្រព្យដែលខ្លួនមិនបានចំញូង ត្រូវតែបត្តិទុក្ខដ ។ ទ្រព្យដែលខ្លួនមិន
បានចំញូង ភិក្ខុសំគាល់ជាទ្រព្យមិនបានចំញូង មិនត្រូវតែបត្តិ ។

(១០៦) កប្បិយមិទាន ផលភិក្ខុផលត្រាន់តស្សដវិម្ព ផលភិក្ខុ
ដែលប្រាប់ផលកប្បិយការក ផលភិក្ខុដែលគោលថា ទ្រព្យនេះរបស់
យើងមែន យើងត្រូវការដោយទ្រព្យនេះផលនេះផង ផលភិក្ខុទុក ផលភិក្ខុ
ជាភាវនាមិទានភិក្ខុ ។

សិក្ខាបទំ ១០ ចប់ ។
កោសិយវន្តំ ២ ចប់ ។

តស្សន្ទានំ

កោសិយា សុទ្ធកុរុកាតា ធានុស្សានំ និសីទំ
ទ្វេ ច លោមាមិ ឧត្តុល្លោ ឧភោ បាធម្មតារតាតំ ។

បំនួននៃសិក្ខាបទក្នុងកោសិយវគ្គនោះ គឺ

ភិក្ខុធ្វើសន្តិករដោយកេមចៀមលាយស្រ្តី ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តិក
ដោយកេមចៀមនៅសុទ្ធ ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តិកត្រូវយកកេមចៀម
នៅតំភោគមកលាយ ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តិកចម្រើយត្រូវច្រើប្រាស់
ឲ្យបាន ៦ ត្នាំ ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តិកសម្រាប់ប្រាប់បង្គំយកត្រីតាតំ
យកសន្តិកចាស់មកលាយ ១ ភិក្ខុកាន់យកកេមចៀមដែល
កើតច្រើនភាគកណ្តាលផ្លូវ បានត្រឹមបីយោជន៍ ១ ភិក្ខុ
ប្រើថាធិភិក្ខុធិឲ្យលាងផ្លែលក់គង់កេមចៀម ១ ភិក្ខុទទួល
រូបិយ ១ ភិក្ខុលក់ទិញដោយរូបិយ ១ ភិក្ខុលក់ទិញថ្នាំសំបូរ
ដោយកថ្យយវត្ថុ ១ ។

បញ្ជីគុណ្ណ បឋមសិក្ខាបទ

[១១៧] តេជ សមយេន តុន្តោ ភគវា សាវគ្គិយំ
វិហារិនិ ជេតវនេ អនាថមិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន ចត្វុត្តិយា កិក្ខុ ពហុ បត្តេ
សន្និធយំ ករោន្តំ ។ មនុស្សា វិហារជាវិកំ អា-
ហិណ្ណាត្តា បស្សិត្វា ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កាថំ
ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា ពហុ បត្តេ សន្និ-
ធយំ ករិស្សន្តំ បត្តវណិទ្ធិំ វា សមណា សក្យបុត្តិយា
ករិស្សន្តំ អាមត្តិកាបណំ វា បសាវស្សន្តិទិ ។ អស្សា-
ស្សំ ទោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ
វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កាថំ ហិ ធាម ចត្វុត្តិយា
កិក្ខុ អតិរកបន្តំ ធាវស្សន្តិទិ ។ អធិទោ តេ កិក្ខុ
កតវតោ ឯតមត្តំ អារោចេស្សំ ។ សច្ចំ កិក តុម្ភ
កិក្ខុវ អតិរកបន្តំ ធាវចាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។

បញ្ជីគុណ្ណ សិក្ខាបទទី ១

[១១៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដំបូងយស ទ្រង់សម្រេច
ក៏យាបចក្កវត្តជេតវន ជាបេសកនាមិណ្ណិកសេន្តិ ដឹកត្រីសាវត្តិ ។
សម័យនោះឯង ពួកចត្វុត្តិយក៏សុទ្ធជាត្រចុកជាច្រើន ។ មនុស្សទាំង
ឡាយដើរទៅវិហារបានឃើញ ទាំងគ្នាពាលទោស កិរិយា បន្ទុះ
បង្ហាបថា ពួកសមណៈជាកូនចៅរបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិនសមបើ
គំនិតសុទ្ធជាត្រចុកជាច្រើនទេ សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅរបស់ព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យបុត្តនឹងធ្វើនូវជំនួញបាត្រ ឬនឹងគំនិតពេញលក់វាផងដី ។ ក៏
ទាំងឡាយបានពួកក្សមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពាលទោស កិរិយា
បន្ទុះបង្ហាប (ដូច្នោះ) ។ ពួកក៏គុណកាដែលទោសចក្កិប្រាថាភិប
។ បេ ។ ក៏ទាំងនោះក៏ពាលទោស កិរិយា បន្ទុះបង្ហាបថា ពួកចត្វុត្តិយ-
ក៏មិនសមបើគំនិតប្រើប្រាស់អតិរកបាត្រ^១ រឿយ ។ ទណៈនោះ ក៏ទាំង
នោះក៏ក្រាបបូលរឿនខ្លះចំពោះព្រះដំបូងព្រះភគវាម្ចាស់ ។ ព្រះគេន្តិ
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ក៏ទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់អតិរក-
បាត្រ ពិតមែនឬ ។ ពួកចត្វុត្តិយក៏ទូលនបថា សូមទ្រង់ព្រះមន្ត្រាប្រាស

១ បាត្រដែលលើស គឺបាត្រដែលមិនបានវិញ មិនបានអំប៊ុន ។

វិភាគ ពុទ្ធា ភក្ក កង ឃា ធម៌ តុម្ព មោយ-
 បុរិសា អតិរេកបត្ត ធារេស្សដ ទេតិ មោយបុរិសា
 អម្បសន្ទាធំ វា បសាធាយ បសន្ទាធំ វា កិយ្យោ-
 កាវយ ។ មេ ។ ឃរត្យ បទ កំគូម ឆមំ សិក្ខាបដិ
 ឧត្តិសេយ្យដ យោ បទ កំគូ អតិរេកបត្ត ធារេយ្យ
 ទិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយត្តិ ។ ឃរត្តិធំ កកវតា កំគូធំ
 សិក្ខាបដិ បញ្ញត្តិ យោតិ ។

[១១៨] តេជ ទោ បទ សមយេន អាយស្មតោ
 អាទទ្ធស្ស អតិរេកបត្តា ឧប្បាទ្ទា យោតិ ។ អាយស្មា
 ច អាទទ្ទោ តំ បត្តំ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ធាតុ-
 កាលោ យោតិ ។ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ សាគេតេ
 វិហារតិ ។ អដទោ អាយស្មតោ អាទទ្ធស្ស ឃតទយោសិ
 កកវតា សិក្ខាបដិ បញ្ញត្តិ ច អតិរេកបត្តា ធារេ-
 តញ្ចេតិ អយត្យ មេ អតិរេកបត្តា ឧប្បាទ្ទា អ-
 ហញ្ចិមំ បត្តំ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ធាតុកាលោ
 អាយស្មា ច សារីបុត្តោ សាគេតេ វិហារតិ កង
 ទុ ទោ មយា បដិបដ្ឋិតត្ថន្តិ ។ អដទោ អាយស្មា

ការងារពិភិមន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់សន្សំយេស ត្រាស់តិរច្យល
 ថា ខ្លាមោយបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរទំនិច្រើប្រាស់
 អតិរេកបត្តទេ ខ្លាមោយបុរស អំពើនេះមិនមែនទាំងឡាយជ្រះថ្លាផល
 ពួកផលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំងឡាយជ្រះថ្លា ក្រិលតិ ផលពួកផលដែល
 មានសេចក្តីជ្រះថ្លាច្រើនហើយទេ ។ មេ ។ ខ្លាមកិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងឲ្យសិក្ខាបដិនេះយ៉ាងនេះថា កំគូណាមួយ
 ច្រើនឲ្យអតិរេកបត្តិ អតិរេកបត្តនោះជាមិស្សត្តិយ កំគូទោះត្រៃ
 ណាបត្តិចម្ពុយ ។ សិក្ខាបដិនេះព្រះវិហារព្រះភាគបញ្ញត្តិផលកំគូ
 ទាំងឡាយដោយប្រការដូច្នោះ ។

[១១៩] សម័យនោះឯង អតិរេកបត្តិក៏ឡើងផលព្រះអាទទ្ធី
 វិហារកាយ ឯព្រះអាទទ្ធីវិហារកាយប្រាថ្នាទំនិច្រើនប្រគេនបត្តិទោះផលព្រះ
 សារីបុត្តវិហារកាយ ។ ចំណែកព្រះសារីបុត្តវិហារកាយទៅក្រុង
 សាគេត ។ ត្រាងោះ ព្រះអាទទ្ធីវិហារកាយ ក៏មានបរិវត្តក្តី សិក្ខាបទ
 ព្រះវិហារព្រះភាគច្រើនបញ្ញត្តិច្រើនហើយថា អតិរេកបត្តិកំគូមិនគប្បីច្រ-
 ើង ក៏អតិរេកបត្តិនោះក៏ឡើងផលអញ ហើយកញ្ចក់ច្រើនប្រគេន
 បត្តិទោះផលព្រះសារីបុត្តវិហារកាយ ឯព្រះសារីបុត្តវិហារកាយឆ្លងទៅ
 ក្រុងសាគេត (កំគូនោះ) ឬមកញ្ជូនប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន ។ ទណៈនោះ

ខ័ស្សន្តិយកល្លោ ចន្ទវង្សស្ស ឃប់សិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិកង្គោ

អាណេត្តោ កកវាតា ឯតមត្តំ អាណេចេសិ ។ ក្តីវចំ
 ថយាទន្តុ សារីបុត្តោ អាណេច្ឆិស្សន្តិភិ ។ យាមំ វា កកវា
 វិវសំ ទសមំ ភិភិ ។ មដទោ កកវា ឯតស្សិ វិណាទេ
 ឯតស្សិ បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទសាហាបាមំ អតិរេកបត្តំ ធារេវុ
 វវក្ខោ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ខុទ្ទិសេយ្យាថ
 ទសាហាបាមំ អតិរេកបត្តោ ធារេកញ្ចោ តំ អតិក្កាម-
 យតោ វិស្សន្តិយំ វាចិវង្គយន្តិ ។

[១១៧] ទសាហាបាមត្តិ ទសាហាបាមតា ធារេ-
 កញ្ចោ ។ អតិរេកបត្តោ ធាម អធិដ្ឋិតោ អវិកប្បិរោ ។
 បត្តោ ធាម ទ្វេ បត្តា អយោបត្តោ មត្តិកាបត្តោ ។
 ឧយោ បត្តស្ស វណ្ណា ខុក្កដោ បត្តោ មជ្ឈិមោ បត្តោ
 ខុបកោ បត្តោ ។ ខុក្កដោ ធាម បត្តោ អន្ត្រាប្បកោ-
 ទំ កណ្ណាភិ បត្តកាតំ វាទនិយំ^(១) តទ្ធពិយំ ព្យក្ខាទំ ។

១ ១. ម. វាវំ ។

ខ័ស្សន្តិយកល្លោ ចន្ទវង្ស សិក្ខាបទវិ សិក្ខាបទវិកង្គោ

កានន្តុដំមានកាយបុរាណក្រាបចូលរឿងចុះចំ ពោះព្រះជំនាន់ព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កានន្តុ ប៉ុន្មានថ្ងៃទៀត សារីបុត្តនឹងមក ។
 ព្រះអានន្តុក្រាបចូលថា បតិទ្រព្រះជំនាន់ព្រះភាគ ប្រវែបាលវា ៨ ថ្ងៃ
 ឬ ១០ ថ្ងៃទៀត ទើបលោកនឹងមក ។ ព្រោះនិពានទេ ដំណើរនេះ
 ព្រះជំនាន់ព្រះភាគទ្រង់ធ្វើដំបូងថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ទើប
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ ទ្រង់ទូរ
 អតិរេកបុត្របុរាណ ១០ ថ្ងៃជាតំណាង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីសំដែងឡើងទូរសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា អតិរេកបុត្រ ភិក្ខុទ្រង់មុក
 បុរាណក្រិមកំណត់ ១០ ថ្ងៃ កន្លងហួសអំពីនោះទៅ អតិរេកបុត្រនោះជា
 ខ័ស្សន្តិយ ភិក្ខុត្រូវកាបក្តីបាចិត្តិយ ។

[១១៨] គ្រិដ្ឋនាគ្យថា ត្រឹមកំណត់១០ថ្ងៃនោះ គឺភិក្ខុគប្បិរក្ស
 ទុកបុរាណក្រិមកំណត់យ៉ាងច្រើន ។ បុត្រដែលភិក្ខុមិនបានអធិដ្ឋាន មិន
 បានវិកប្បហៅថាអតិរេកបុត្រ ។ ដែលហៅថាបុត្រនោះមានពីរយ៉ាង
 គឺបុត្រវិជ្ជា បុត្រវិជ្ជា ។ ខ្លះនៃបុត្រមាន ព្យ យ៉ាង គឺបុត្រយ៉ាង
 បុត្រយ៉ាងកណ្ណាល បុត្រយ៉ាងតូច ។ បុត្រចំណុះបុរាណអង្គរកន្លះ
 កាត្រក (គឺ៦ នាទ្យមគម) ចំណុះទទឹងយស្សិច្ចំណែកបាយជាតំប្រប់
 នឹងចំណុះមូលមសមគ្គនឹងបាយនោះ ហៅថាបុត្រយ៉ាងធំ ។

វិស្សន្តិយកណ្តា ធាតុកញ្ចា^(១) សុណាភុ មេ កន្តេ សង្កេ
អយំ បត្តោ ឥត្តន្តាមស្ស កិក្ខុនោ វិស្សន្តិយោ សង្កស្ស
វិស្សដ្ឋោ ។ យនិ សង្កស្ស បត្តកល្យំ សង្កេ
ឥមំ បត្តំ ឥត្តន្តាមស្ស កិក្ខុនោ ធនេយ្យនិ ។

(១២២) តេជ កិក្ខុនោ សម្ពហុលេ កិក្ខុ ឧបសង្កៈ
មិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ កាត្តា វុត្តោចំ កិក្ខុចំ
ចានេ វុត្តោ ឧត្តរាមំ វិសិមិត្តា អញ្ញាលី បត្តិយេត្តា
ឯវមស្ស វុត្តិយា អយំ មេ កន្តេ បត្តោ ធនាហា-
មិត្តន្តោ វិស្សន្តិយោ ឥហាហំ អាយស្មន្តាចំ វិស្សដ្ឋា-
មិត្តំ ។ វិស្សន្តិយោ អាបត្តិ ធនេសតត្តា ។ ត្បត្តន
កិក្ខុនោ បដិកាលេន អាបត្តិ បដិក្ខុលោកត្តា ។ វិស្សន្តិ-
បត្តោ ធាតុកញ្ចា សុណាភុ មេ អាយស្មន្តា អយំ បត្តោ^(២)
ឥត្តន្តាមស្ស កិក្ខុនោ វិស្សន្តិយោ អាយស្មន្តាចំ
វិស្សដ្ឋោ ។ យនាយស្មន្តាចំ បត្តកល្យំ អាយស្មន្តា
ឥមំ បត្តំ ឥត្តន្តាមស្ស កិក្ខុនោ ធនេយ្យនិ ។

១ វិស្សន្តិយកណ្តា ធាតុកញ្ចា ។ វិស្ស ៨៩ វិស្ស ១ ធាតុកញ្ចា សុណាភុ មេ កន្តេ សង្កេ
អយំ បត្តោ ឥត្តន្តាមស្ស កិក្ខុនោ វិស្សន្តិយោ សង្កស្ស វិស្សដ្ឋោ ។ ២ បត្តោ ឥត្តន្តាមស្ស
កិក្ខុនោ វិស្សន្តិយោ អាយស្មន្តាចំ វិស្សដ្ឋោ ។

បុត្រវេលកិក្ខុនោលុបដិហើយ សង្កត្រវិទ្យ (ដល់លោកជាម្ចាស់ដឹម
វិញ) ដោយគោលពាក្យប្រកាសសង្ខតំ បត្រត្រៃសង្កតំចំរើន
សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បុត្រនេះជាបេសកិក្ខុឈ្មោះនេះ ជាវិស្សន្តិយ
លោកបានលុបដិហើយដល់សង្ខ ។ បើកម្មនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់
សង្ខហើយ សង្ខគប្បិទ្យខ្ញុំបុត្រនេះដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះវិញ ។

(១២២) កិក្ខុអង្គនោះគប្បិច្ចលទៅកេត្តកិក្ខុច្រើន ហើយធ្វើចំរើន
ទៀងស្មាមាតិ ហើយថ្វាយបង្គំបាត់កិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រ-
ហោងប្រណម្យអញ្ញាលី ហើយត្រូវគោលពាក្យយ៉ាងនេះនឹងនណកិក្ខុជា
បត្រត្រៃលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន បុត្របេសកិក្ខុនេះកម្មស្មាស១០ថ្ងៃ ជា
វិស្សន្តិយ ខ្ញុំសូមលុបដិបុត្រនេះដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុ
នោះលុបលុបដិហើយ ត្រូវសំដែងតាមគ្រឹះចេញ ។ កិក្ខុអង្គនោះសម្រិតិពល
គប្បិទ្ធាលដ៏និមាបត្តិ (របស់កិក្ខុនោះ) ។ បុត្រវេលកិក្ខុនោះហើយ
នណកិក្ខុត្រវិទ្យ (ដល់លោកវិញ) ដោយគោលពាក្យយ៉ាងនេះថា សូម
លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ បុត្រនេះជាបេសកិក្ខុឈ្មោះនេះ
ជាវិស្សន្តិយ លោកបានលុបដិហើយដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ។
បើកម្មនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ លោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ គប្បិទ្យបុត្រនេះដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះវិញ ។

[១២៣] តេជ កិក្ខុតា វតំ កិក្ខុំ ឧបសង្កម្មត្វា
 វតំសំ ឧត្តាសង្កំ តវិត្វា ឧត្តាដំតំ ធិសិធិត្វា អញ្ច-
 លំ បត្តិហេត្វា វិមស្ស វចនិយោ អយំ មេ អាវុសា
 បត្តា ធិសាហាតិក្កន្តោ ធិស្សតិយោ ឥតាហំ អាយ-
 ស្មតោ ធិស្សជ្ជាមិតិ ។ ធិស្សជ្ជិត្វា អាមត្តំ ធរសេតត្វា ។
 តេជ កិក្ខុតា អាមត្តំ បដិក្កហេតត្វា ។ ធិស្សដ្ឋបត្តោ
 ធាតត្វា ឥមំ បត្តំ អាយស្មតោ ធិម្មតិ ។

[១២៤] ធិសាហាតិក្កន្តោ អតិក្កន្តសញ្ញំ ធិស្សតិយំ
 ចាចិត្តិយំ ។ ធិសាហាតិក្កន្តោ វេមតិកោ ធិស្សតិយំ
 ចាចិត្តិយំ ។ ធិសាហាតិក្កន្តោ អធិក្កន្តសញ្ញំ ធិស្ស-
 តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អធិដ្ឋិតេ អធិដ្ឋិតសញ្ញំ
 ធិស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អវិក្កប្បិកេ វិក្កប្បិតសញ្ញំ
 ធិស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អវិសដ្ឋិតេ វិសដ្ឋិតសញ្ញំ

[១២៥] កិក្កុតោកប្បិច្ចលេវេកេកិក្កុម្មយអន្តំ ហើយធ្វើចិញ្ចៀន
 ស្មតា ហើយអន្តិយព្រហ្មាណិប្រណម្យអញ្ជលី ហើយត្រូវពាលពាក្យ
 យ៉ាងនេះ ធិកិក្កុម្មយអន្តំថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បាត្ររបស់ខ្ញុំនេះ
 កន្លងហួស ១០ ថ្ងៃ ជាធិស្សតិយ ខ្ញុំសូមលះបង់បាត្រនេះ ដល់លោកដ៏មាន
 អាយុ ។ លុះកិក្កុតោលះបង់ហើយត្រូវសំដង់អាមត្តិទេញ ។ កិក្កុម្មយ
 អន្តំនោះត្រូវទទួលដឹងអាមត្តិ (របស់កិក្កុតោ) ។ បាត្រដែលកិក្កុតោ
 លះបង់ហើយត្រូវបុគ្គលនោះឱ្យវិញដោយពោលថា ខ្ញុំឱ្យបាត្រនេះដល់
 លោកដ៏មានអាយុវិញ ។

[១២៦] បាត្រដែលកន្លងហួស ១០ ថ្ងៃហើយ កិក្កុសំគាល់ថាកន្លង
 ហើយមែន បាត្រនោះជាធិស្សតិយ កិក្កុត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រដែល
 កន្លងហួស ១០ ថ្ងៃ តែកិក្កុមានសេចក្តីសន្សំយ បាត្រនោះជាធិស្សតិយ កិក្កុ
 ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលកន្លងហួស ១០ ថ្ងៃហើយ តែកិក្កុសំគាល់
 ថាមិនទាន់កន្លង បាត្រនោះជាធិស្សតិយ កិក្កុត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រ
 ដែលមិនទាន់កន្លង កិក្កុសំគាល់ថាទាន់អធិដ្ឋិតហើយ បាត្រនោះជា
 ធិស្សតិយ កិក្កុត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់កន្លងវិញ កិក្កុសំ-
 គាល់ថាទាន់វិក្កប្បហើយ បាត្រនោះជាធិស្សតិយ កិក្កុត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។
 បាត្រដែលមិនទាន់កន្លងលះបង់ កិក្កុសំគាល់ថាទាន់លះបង់ហើយ

និស្សន្ទិយកល្យា បន្តវិទ្យា បដិមសំព្វាធស្ស ភាសាខ្មែរភាសា

និស្សន្ទិយកល្យា បន្តវិទ្យា សិប្បាធម្ម ០ ភាសាខ្មែរភាសា

និស្សន្ទិយ ចាចិត្តិយ ។ បទដ្ឋ ឧដ្ឋសញ្ញា និស្សន្ទិយ
ចាចិត្តិយ ។ អវិលុត្ត វិលុត្តសញ្ញា និស្សន្ទិយ ចាចិត្តិយ ។
អវិលុត្ត វិលុត្តសញ្ញា និស្សន្ទិយ ចាចិត្តិយ ។ អវិលុត្ត
វិលុត្តសញ្ញា និស្សន្ទិយ ចាចិត្តិយ ។

បាត្រានោះជាខ្ញុំស្រឡាញ់ ភិក្ខុត្រូវតែបញ្ជូនចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់
បាក់ ភិក្ខុសំគាល់ថាបាត់ហើយ បាត្រនោះជាខ្ញុំស្រឡាញ់ ភិក្ខុត្រូវតែបញ្ជូន
បាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់ខូចទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថាខូចហើយ បាត្រ
នោះជាខ្ញុំស្រឡាញ់ ភិក្ខុត្រូវតែបញ្ជូនចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់
ថែក ភិក្ខុសំគាល់ថាថែកហើយ បាត្រនោះជាខ្ញុំស្រឡាញ់ ភិក្ខុត្រូវតែបញ្ជូន
បាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលបោរមិនទាន់ដំណើរ ភិក្ខុសំគាល់ថាបោរដំណើរ
យកទៅហើយ បាត្រនោះជាខ្ញុំស្រឡាញ់ ភិក្ខុត្រូវតែបញ្ជូនចិត្តិយ ។

[១២៥] និស្សន្ទិយ បន្ត អវិលុត្ត បរិវារាទិ

[១២៥] ភិក្ខុមិនលះបង់បាត្រដែលជាខ្ញុំស្រឡាញ់ ហើយប្រើប្រាស់
(បាត្រនោះ) ត្រូវតែបញ្ជូនចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់កខ្វក់ហួស ១០ ថ្ងៃ ភិក្ខុ
សំគាល់ថាកខ្វក់ហើយ ត្រូវតែបញ្ជូនចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់កខ្វក់ហួស
១០ ថ្ងៃ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតែបញ្ជូនចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់
កខ្វក់ហួស ១០ ថ្ងៃ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កខ្វក់ ជាអនាបត្តិ ។

អាបត្តិ ឧត្តរាជស្ស ។ ឧសាបា ឧត្តរាជស្ស អនតិក្កា ឧសញ្ញា
អាបត្តិ ឧត្តរាជស្ស ។ ឧសាបា ឧត្តរាជស្ស អនតិក្កា
អាបត្តិ ឧត្តរាជស្ស ។ ឧសាបា ឧត្តរាជស្ស អនតិក្កា
សញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១២៦] អនាបត្តិ អន្តរាធសាសនា អនិរដ្ឋតិ

[១២៦] អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុដែលបានអង្គុន បានិកប្ប បាន
លះចង់ទ្វេទៅគេ ផលភិក្ខុដែលបានបាត្របាតិវាសាថែកទៅ បោរ
ដំណើរយកទៅ ភិក្ខុដទៃកាន់យកដោយវិស្សសៈ ក្នុងករណី ១០ ថ្ងៃ
ផលភិក្ខុគួរ ផលភិក្ខុជាទានដើមបញ្ជូន ។

វិគរោប្បតិ វិសរដ្ឋតិ ឧស្សត វិធន្សត ភិក្ខុតិ អចិដ្ឋិ
ត្ថា តណ្ហាទិ វិស្សស តណ្ហាទិ ឧប្បត្ត កស្ស
អាទិកា ឧត្តរាជស្ស ។

១២៥ ១១១ កណ្តុក ។

[១២៧] តេជ ទោ បទ សមយេន ធាតុក្កិយា
 ភិក្ខុ ធិស្សដ្ឋបត្តំ ន ទេត្តិ ។ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ
 អាភេទសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ធិស្សដ្ឋបត្តោ ន តាកតោ
 យោ ន ធានយ្យ អាចត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។

សំគាល់បទ ៖ ទី១៧ ។

[១២៧] សម័យនោះឯង ភូតភូតិយភិក្ខុ មិនបានឱ្យទ្រាំបាត
 ដែលភិក្ខុលះបង់ហើយទៅម្ចាស់បាតវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានត្រាច
 ទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បាតដែលលះបង់ហើយ ភិក្ខុមិនឱ្យវិញដទៃ
 គួរទេ ភិក្ខុណាមិនឱ្យវិញ ភិក្ខុនោះត្រូវអាចត្តិទុក្ខ ។

សំគាល់បទ ៖ ១៧ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[១៦៥] តេន សមយេន តុន្តោ កកា សក្កោស្ស
វិហារតិ កកិលវត្ថុស្ស ឯត្រាណាមេ ។ តេន ចោ បទ
សមយេន អញ្ញានេន តុន្តោនេន កិក្ខុ បដិវត្តា
ហោន្តំ យេសំ អយ្យានំ បត្តេន អន្តោ អហំ បត្តេនាតិ ។
តេន ចោ បទ សមយេន កិក្ខុ ន បត្តំ ជានិច្ចា
តព្វ បត្តេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ ខុន្តោ បត្តា តេ
មហាន្តេ បត្តេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ មហាន្តា បត្តា
តេ ខុន្តោ បត្តេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ អដាចា សោ
កុក្កុកាហេ កិក្ខុនំ តព្វ បត្តេ ករោន្តោ ន
សក្កោតិ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ កណ្ណំ កាតុំ អត្តនាវំ
ន យាមេតិ បុត្តនាវាប័ស្ស កកិលមន្តិ ។ មនុស្សា
ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តិ កកនំ ហិ នាម
សមណា សក្យបុត្តិយោ ន មត្តំ ជានិច្ចា តព្វ
បត្តេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ ។ យំ នមេសំ តព្វ បត្តេ
ករោន្តោ ន សក្កោតិ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ កណ្ណំ

សិក្ខាបទទី ២

[១៦៨] សម័យោនោ ព្រះតុន្តិវិទ្ធិវិយស កាលសំរេតអំយោ-
បដក្កនិវិទ្ធិត្រាណាមេ ជិតក្រិកបិលវត្ថុ ចារជនសក្កុះ ។ សម័យោនោឯន
ស្នូនដ្ឋានិម្ហាតំបរាណកិក្ខុចានិទ្យាយោយោយោយោ លោកម្ហាសំចានិ
ទ្យាយោ ចានសេចក្តីត្រិកាវោយោយោ ខ្ញុំព្រះកុណានិវិប្រគេន
បុត្រដល់លោកម្ហាសំអង្គនោះ ។ រណៈនោះឯន កិក្ខុចានិទ្យាយមិនដឹង
ប្រមាណ សូមបុត្រចានិទ្យាយជាច្រើន ។ ពួកកិក្ខុណាមានបុត្រតូចៗ
កិក្ខុចានិទ្យាយសូមបុត្រធំៗ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានបុត្រធំៗ កិក្ខុ
ចានិទ្យាយសូមបុត្រតូចៗ ។ ត្រាពោះឯន ស្នូនដ្ឋានិទ្យាយវេលាធ្វើបុត្រជា
ច្រើនប្រគេនពួកកិក្ខុ ក៏មិនអាចដើម្បីនឹងធ្វើការជនសម្រាប់ចំណាយឯទៀត
បាន សូម្បីនឹងរកចំពឹងមិនបាន ក្នុងនឹងប្រគេនចានិទ្យាយរបស់ស្នូន
ដ្ឋានិទ្យាយសោតកិព្រាយលំបាក ។ មនុស្សចានិទ្យាយកំពាលវោស
គិះមៀល បន្តបង្ហាត់ គួរធ្វើដៃ ពួកសមណៈជាកូនចៅរបស់ព្រះតុន្ត
ជាសក្យបុត្រមិនដឹងប្រមាណហើយសូមបុត្រជាច្រើន ស្នូនដ្ឋានិទ្យាយវេលា
តែធ្វើបុត្រជាច្រើនប្រគេនកិក្ខុចានិទ្យាយ ក៏មិនអាចដើម្បីនឹងធ្វើការជន
សម្រាប់ចំណាយឯទៀតបាន សូម្បីនឹងរកចំពឹងមិនបាន

កាត់ អង្គធាបិ ១ យាចេតិ បុត្តធារាបិស្ស កំល
 មន្តិកិ ។ អស្សោសុំ ទោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សាធំ
 ឧដ្ឋាយន្តាធំ ទ័យន្តាធំ វិទាចេន្តាធំ ។ យេ តេ
 កិក្ខុ អប្បវិទា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ
 វិទាចេន្តិ កាដំ ហិ ធាម កិក្ខុ ១ មន្តិ ជាតិគ្នា
 តហ្វ បត្តេ វិញ្ញាបេស្សន្តិកិ ។ អដទោ តេ កិក្ខុ
 កកវតោ ឯតមន្តិ អាណេសុំ ។ សច្ចំ តិវ កិក្ខុវ
 កិក្ខុ ១ មន្តិ ជាតិគ្នា តហ្វ បត្តេ វិញ្ញាបេន្តិកិ ។
 សច្ចំ កកវតិ ។ វិកវហិ តុណ្ហោ កកវ កាដំ ហិ
 ធាម តេ កិក្ខុវ មោយបុរិសា ១ មន្តិ ជាតិគ្នា
 តហ្វ បត្តេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ ទេតំ កិក្ខុវ អប្បសន្តាធំ
 វា បសាធាយ បសន្តាធំ វា កិយេកាភិយ ។ បេ ។
 វិកវហិគ្នា ១ មន្តិ កាតិ កិក្ខុ អាមន្តិសិ ១
 កិក្ខុវ បត្តេ វិញ្ញាបេតតោ យោ វិញ្ញាបេយេ អាមន្តិ
 ធុក្ខដស្ស ។

ក្នុងនឹងប្រព្រឹត្តទាំងឡាយរបស់សុខដ្ឋាននោះសាតក៏ត្រូវយល់បាក់ ។ កិក្ខុ
 ទាំងឡាយបានស្តាប់ច្បាស់ពាក្យដែលមនុស្សទាំងឡាយនោះ កំពុងនិរោធន
 ទោស កំរើងៀង បន្ទុះបង្ហាប់ហើយ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាដ៏ច្រើន ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស កំរើងៀង បន្ទុះបង្ហាប់ថា
 គួរមើល កិក្ខុទាំងឡាយមិនដឹងប្រមាណហើយសូមបាត្រជាច្រើន ។
 ខណៈនោះ ពួកកិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកិក្ខុទាំងឡាយមិនដឹង
 ប្រមាណហើយសូមបាត្រជាច្រើន ព័ត៌មនុ ។ កិក្ខុទាំងឡាយទូលថា
 សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់កំរើងៀងថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គួរមើល មោឃបុរសទាំង
 នោះមិនដឹងប្រមាណហើយសូមបាត្រជាច្រើន ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពី
 នេះមិនមែនទាំងឡាយដ្រែច្រាវដល់ពួកជនដែលមិនបានដ្រែថា បូន្តិបានទាំងឡាយ
 ក៏ដឹងដ្រែថាដល់ពួកជនដែលដ្រែថាហើយកិខ ។ បេ ។ លុះត្រាស់
 កំរើងៀងហើយ ក៏ធ្វើទូរធម្មតា ត្រាស់ហៅពួកកិក្ខុមក ទើបទ្រង់
 បញ្ជូនថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវសូមបាត្រឡើយ កិក្ខុណា
 សូម កិក្ខុនោះត្រូវកប់ត្រីក្នុង ។

[១២៧] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុទោ បន្តោ ភិក្ខោ ហោភិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ
 ភគវតា បដិក្ខុត្តំ បត្តំ វិញ្ញាបេតុន្តិ កុក្កុយោយន្តោ
 ន វិញ្ញាបេតិ ហត្ថេសុ មិណ្ហាយ ចាតិ ។ មទុស្សា
 ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ ទាម សម-
 ណា សក្យបុត្តិយា ហត្ថេសុ មិណ្ហាយ ចាស្សន្តិ
 សេយ្យដាមិ ភិក្ខុយាភិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ
 មទុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
 អថទោ តេ ភិក្ខុ ភគវតា ឯតមត្តំ អាណា-
 ចេសុំ ។ អថទោ ភគវ ឯតសុំ ជិដានេ ឯតសុំ
 បកាណោ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អទុ-
 ជាដាមិ ភិក្ខុវេ ធម្មបត្តស្ស វា ភិក្ខុបត្តស្ស វា បត្តំ
 វិញ្ញាបេតុន្តិ ។

[១២៨] តេន ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយា
 ភិក្ខុ ភគវតា អនុញ្ញាតំ ធម្មបត្តស្ស វា ភិក្ខុបត្តស្ស
 វា បត្តំ វិញ្ញាបេតុន្តិ តេ អប្បមត្តកេនមិ ភិក្ខុន
 អប្បមត្តកេនមិ ចិក្ខុន អប្បមត្តកេនមិ ទណ្ហាន

[១២៩] សមីយោនោឯន ភិក្ខុទុប្បមាទបាត្រិបក ។ ឯភិក្ខុនោ
 សម្បយថា ការសូមបាត្រិព្រះដំរីមានព្រះភាគទ្រង់ហោមហើយ មិនហោម
 សូមបាត្រ ក៏ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត្រដោយវេទនា ។ មទុស្សាទាំងឡាយ
 កំពោលទោស តិរច្ឆេយ បន្តបន្តិចថា តួសមណៈជាតូចទៅរបស់ព្រះ
 តួជាសក្យបុត្ត មិនសមបើចិនិចារេវបិណ្ឌបាត្រដោយវេទនា ដូច
 ជាតួភិក្ខុយោសោ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានស្តាប់ច្បាស់ទូរពាក្យដែលមទុស្ស
 ទាំងឡាយនារកោលទោស តិរច្ឆេយ បន្តបន្តិច(ដូច្នោះ)។ ទើបភិក្ខុ
 ទាំងនោះក្រាបទូលរឿនខ្លះចំពោះព្រះដំរីមានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះ
 ទំនាទនេះ ជំណើរនេះ ទើបព្រះដំរីមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់
 ហៅតួភិក្ខុមក ហើយទ្រង់អនុញ្ញាតថា ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ អថភគ
 អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលទានបាត្រិបក ឬមានបាត្រិបក ត្រូវសូមបាត្របាទា

[១៣០] សមីយោនោឯន តួកន្ធាត្តិយភិក្ខុដឹងថាព្រះដំរីមានព្រះភាគ
 បានទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលមានបាត្រិបក ឬមានបាត្រិបក ឬសូម
 បាត្របាទអ្វីចុះ សូម្បីមានបាត្រិបក ឬចុះ ឬរាប់ ឬស្នាមប្រែ

អប្បមត្តកេណបិ វិលំខំតកេណ ន មត្តំ ជាតិគ្នា ពហុ
 បត្តេ វិញ្ញាបេន្តិ^(១) ។ អថទោ សោ កុម្មុការោ
 ភំត្តំ ធម៌ ពហុ បត្តេ ករោន្តោ ន សន្តោតិ
 អញ្ញំ វិញ្ញាយំកំ កណ្ណំ កាតុំ អត្តនាមិ ន យាបេតិ
 មុត្តនាភមិស្ស កិលមន្តិ ។ មទុស្សា តថេវ
 ឧជ្ឈាយន្តំ វិចារេន្តិ កាតុំ ហិ នាម សមណា
 សក្សបុត្តិយា ន មត្តំ ជាតិគ្នា ពហុ បត្តេ វិញ្ញា-
 បេស្សន្តិ អយំ ឥមេសំ ពហុ បត្តេ ករោន្តោ ន
 សន្តោតិ អញ្ញំ វិញ្ញាយំកំ កណ្ណំ កាតុំ អត្តនាមិ
 ន យាបេតិ មុត្តនាភមិស្ស កិលមន្តិ ។ អស្សោសុ
 មោ ភំត្តុ តេសំ មទុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
 វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ទិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ វិចារេន្តិ កាតុំ ហិ
 នាម នត្តន្តិយា ភំត្តុ អប្បមត្តកេណបិ វិទ្ធនេន អប្ប-
 មត្តកេណបិ វិទ្ធនេន អប្បមត្តកេណបិ វិទ្ធនេន អប្ប-
 មត្តកេណបិ វិលំខំតកេណ ន មត្តំ ជាតិគ្នា ពហុ បត្តេ

១ ឧ. ម. ត. អប្បមត្តកេណបិ វិទ្ធនេន អប្បមត្តកេណបិ វិទ្ធនេន វិលំខំតកេណបិ ពហុ បត្តេ វិញ្ញាបេន្តិ ។

គ្រាន់តែបន្តិចបន្តួច ក៏គ្មានជីវិតប្រមាណ ចេះតែសូមទុក្រគេជាច្រើន ។
 គ្រោះទោះ សូមផ្ដាំនិទោរវេល់ធ្វើបាតិកាច្រើនប្រគេនភ័ក្ដុទាំងឡាយដូច
 កាលជាទំមុន ក៏មិនអាចទិញធ្វើភាជន៍សម្រាប់ចំណាយបានទេ សូម្បី
 កេចក្ដីមជ្ឈិក្ខុនក៏មិនកើត ក្នុងទីជីវិតនូវទាំងឡាយ របស់សូមផ្ដាំនិ
 ទោរក៏ត្រូវយល់បាត ។ បទុស្សទាំងឡាយពោលពោស តិរវៀល
 បន្តបន្តិច ដូចកាលជាទំមុនទៀតថា ហេតុអ្វីបានជាសមណៈទាំងឡាយ
 ជាកូនចៅរបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្សបុត្ត មិនជីវិតប្រមាណ សូមទុក្រគេជា
 ច្រើន សូមផ្ដាំនិទោរ វេល់តែធ្វើបាតិកាច្រើនប្រគេនភ័ក្ដុទាំងនេះ ក៏មិន
 អាចធ្វើអ្វីទិញធ្វើភាជន៍សម្រាប់ចំណាយបាន សូម្បីទីនិកេចក្ដីអ
 ជ្ឈិក្ខុនក៏មិនកើត ក្នុងទីជីវិតនូវទាំងឡាយ របស់សូមផ្ដាំនិទោរសោក
 ក៏ត្រូវយល់បាត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានព្យាបាលដែលពួកមនុស្ស
 ទាំងនោះពោលពោស តិរវៀល បន្តបន្តិច (ដូច្នោះ) ។ ពួកភិក្ខុណា
 ដែលមានសុចក្រីប្រាថ្នាគឺ ។ មេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយទោះក៏ពោល
 ពោស តិរវៀល បន្តបន្តិចថា ហេតុអ្វី បានជាពួកនគ្គិយភិក្ខុ
 មានបាតិកា ឬចុះ ឬដាច់ ឬស្រាមាប្រះ គ្រាន់តែបន្តិចបន្តួចមិន
 ជីវិតប្រមាណ ចេះតែសូមទុក្រគេជាច្រើន ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ

វិញ្ញាបេស្សន្តិកំ ។ អដថោ តេ កិក្ខុ កតវតោ
 ឯតមន្តំ អាណេស្សំ ។ សច្ចំ កំរ តុម្ពេ កិក្ខុវេ អប្ប-
 មត្តកេនធមិ កំទ្ធន អប្បមត្តកេនធមិ ចិទ្ធន អប្បមត្ត-
 កេនធមិ ទណ្ណាន អប្បមត្តកេនធមិ វិលិទិតកេន ធន
 មន្តំ ជាតិញ្ច ពហុ បន្តេ វិញ្ញាបេស្សនំ ។ សច្ចំ កតវតិ ។
 វិកាហិ តុន្តោ កតវត កតំ ហិ យាម តុម្ពេ មោយ បុរិសា
 អប្បមត្តកេនធមិ កំទ្ធន អប្បមត្តកេនធមិ ចិទ្ធន អប្ប-
 មត្តកេនធមិ ទណ្ណាន អប្បមត្តកេនធមិ វិលិទិតកេន ធន
 មន្តំ ជាតិញ្ច ពហុ បន្តេ វិញ្ញាបេស្សនំ យេតំ មោ-
 យ បុរិសា អប្បសន្នាធំ វិ បសាដាយ បសន្នាធំ វិ
 កិយ្យោកាវាយ ។ យេ ។ ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ វមំ សិក្ខាបទំ
 ឧត្តិសេយ្យាថ យោ បទ កិក្ខុ ធនបក្ខុ តទ្ធនេន បក្ខេន
 អត្តំ វេ បត្តំ ថេតាថេយ្យ ធិស្សន្តិយំ ចាតិត្ថិយំ ។
 តេន កិក្ខុនា សោ បន្តោ កិក្ខុបុរិសាយ ធិស្សន្តិយា ញ្ច ។
 យោ ច តស្ស កិក្ខុបុរិសាយ បត្តបរិយន្តោ សោ ច

ក្រាមចូលរឿងនេះចំពោះព្រះដំរោងព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គក្រាស់ស្រាថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយមានបាត្របែក ឬចុះ ឬថាច
 ឬស្នាមប្រែគ្រាន់តែបន្តិចបន្តួច ក៏មិនដឹងប្រមាណ ចេះតែសូមបាត្រគេ
 ជាច្រើន ពុំតែមែនទេ ។ ពួកព្រះអង្គយកភិក្ខុក្រាមចូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្ត
 ប្រោស ការពារពុំតែមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដំរោងព្រះភាគទ្រង់តិះ
 ថ្វើលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ហេតុអ្វី បានជាអ្នកទាំងឡាយមាន
 បាត្របែកតែបន្តិចបន្តួចខ្លះ ចុះតែបន្តិចបន្តួចខ្លះ ដាច់តែបន្តិចបន្តួចខ្លះ ស្នាម
 ប្រែតែបន្តិចបន្តួចខ្លះ ក៏មិនដឹងប្រមាណហើយទាំងស្រុងសូមបាត្រជាច្រើន
 ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ កម្មវិធីលម្អិតនេះ មិនមែនទាំងឡាយដេញដល់
 ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ដឹងថា ឬមិនបានទាំងឡាយដឹងកែវដេញដល់ជន
 ទាំងឡាយដែលដឹងថាហើយក៏ទេ ។ យេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយឆាប់សំរេងរឿងនូវសុក្របទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
 មានបាត្រមិនទាន់មានចំណងគ្រប់ ៨ អង្វើ ឲ្យគេកេបបាត្រថ្មីទៀត (បាត្រ
 នោះ) ជាធិស្សន្តិយ ភិក្ខុត្រូវតែបន្តិចបន្តួច ។ ភិក្ខុនោះត្រូវលះបង់បាត្រ
 នោះក្នុងភិក្ខុបុរិសេយ្យ ។ បាត្រណាជាចម្រុះរបស់ភិក្ខុបុរិសេយ្យនោះ

តស្ស ភិក្ខុនោ បនាតតោ អយេន្ត ភិក្ខុ បាត្រា យាវ
កេមនាយេ ធារតត្រាតិ ។ អយំ គន្ធិ សាមីចិត្តិ ។

[១៣១] យោ បចាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ សមស្មំ អន្តេ អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
ឧទបញ្ចតទ្ធា ធាម បត្តោ អតទ្ធា វា វិសតទ្ធា
វា ទ្ធិតទ្ធា វា តិទ្ធា វា ចតុទ្ធា វា ។
អតទ្ធាតាសោ ធាម បត្តោ យស្ស ទ្ធិន្តុលា វាទិ ឧ
ហោតិ ។ តទ្ធាតាសោ ធាម បត្តោ យស្ស ទ្ធិន្តុលា
វាទិ ហោតិ ។ ធាវា ធាម បត្តោ វិញ្ញត្តំ ឧបាទាយ
វុត្តិ ។ ចេតាយេយ្យតិ វិញ្ញាមេតិ បយោកេ ធុត្តន្តំ
បដិលាភេន ចិស្សតិយោ ហោតិ សង្ឃមជ្ឈេ ចិស្សតិ-
តតោ ។ សាត្វហោវ អនិដ្ឋិតបត្តំ កហោតា សង្ឃបតិភត្តំ ។
ឧ លាមកោ បត្តោ អនិដ្ឋិតតោ មហាត្សំ បត្តំ កហោ-
ស្សាមិទិ ។ សចេ លាមកំ បត្តំ អនិដ្ឋិតំ មហាត្សំ បត្តំ
កហោស្សាមិទិ អបត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ វិវត្ត បទ ភិក្ខុប
ចិស្សតិកតោ ។

បាត្រានោភិក្ខុវិលបទសម្មត ក្រវិប្រគល់បាត្រានោ ឲ្យវល់ភិក្ខុខា
ដោយភាគ្យថា ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះបាត្រាចល់ណា ។ ឧប្បិប្រើប្រាស់ត្រា
ត្រែចក ។ នេះជាសាមីចិត្តឬ (ភិក្ខុប្រែវិ) ក្នុងការលេបដីបាត្រានោះ ។

[១៣១] ត្រីនីភាគ្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សំគ្គាបទទី ១ នៃបារាជិកក្នុង ។ បាត្រដែលគ្មានចំណង ឬមានចំណង
តែមួយអង្វើ ឬពីរអង្វើ បីអង្វើ ឬទួរអង្វើ ហៅថាបាត្រមានចំណងចំនាត់
ដល់ ៤ អង្វើ ។ បាត្រដែលមានស្នាមប្រែវិបកមិនទាន់ដល់ពីរដួង ហៅ
ថាបាត្រមិនទាន់មានឧកាសវិនិច្ឆ័យ ។ បាត្រដែលមានស្នាមប្រែវិបក
ប្រមាណដល់ពីរដួង ហៅថាបាត្រមានឧកាសវិនិច្ឆ័យ (មួយអង្វើ) ។
ដែលហៅថាបាត្រថ្មី សំដៅយកការសូមបាត្រជាប្រមាណ ។ ភាគ្យថា ឲ្យ
អោក សេចក្តីថា ភិក្ខុសូមបាត្រត្រូវតាមត្រូវតាមប្រយោគ បាត្រនោះ
ជាចិស្សតិយក្នុងនោះដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលេបដីក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ។
ភិក្ខុទាំងពួងត្រូវយកបាត្រដែលភិក្ខុបានអនុញ្ញាតហើយទៅប្រជុំគ្នា ។ ភិក្ខុមិន
ត្រូវអនុញ្ញាតបាត្រក្រែកក់ទុកដោយគិតថា អញនឹងយកបាត្រវិញច្រើន ។
បើភិក្ខុអនុញ្ញាតបាត្រក្រែកក់ទុកដោយគិតថា អញនឹងយកបាត្រវិញច្រើន
ត្រូវតាមត្រូវតាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងពួង ភិក្ខុត្រូវលេបដីបាត្រយ៉ាងនេះ ។

និស្សន្ទិយកណ្តុ ចតុវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស ចតុស្តាយាបកកិច្ចសម្មា

[១៣២] តេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ទុបសង្កមិត្តា
 ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ កកិត្តា វុឡាវំ ភិក្ខុវំ កាទេ
 វុឡិត្តា ឧត្តរាសង្កំ ឯសិទិក្ខា អញ្ញាលំ មត្តហេត្វា ឯវមស្ស
 វេទិយោ អយំ មេ កន្តេ មត្តា ឧទមត្តាតន្តរេន
 ចត្វេន ចេតាបិកោ ឯស្សន្តិយោ ភសាហំ សង្ឃស្ស
 ឯស្សន្តិយោ ។ ឯស្សន្តិក្ខា អាបត្តិ ទេសេតត្វា ។
 ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិទេសេន អាបត្តិ បដិក្ខហេតត្វា ។
 មត្តហេត្វេហិ សមញ្ញាតតោ ភិក្ខុ មត្តត្តាហាមកោ
 សម្មន្តិកេត្វោ យោ ន ធម្មាភតិ កច្ឆេយ្យ ន ទោសាភតិ
 កច្ឆេយ្យ ន មោហាភតិ កច្ឆេយ្យ ន កយាភតិ កច្ឆេយ្យ
 កហិតាភតិកត្វា ជាទេយ្យ ។ ឯវត្តា ចន ភិក្ខុវេ
 សម្មន្តិកេត្វោ ។ មមមំ ភិក្ខុ យាចិកេត្វោ ។ យាចិក្ខា
 ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិទេសេន សង្ឃោ ញាមេតេត្វោ
 សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យទំ សង្ឃស្ស មត្តកលំ
 សង្ឃោ ឥត្តន្តាមំ ភិក្ខុំ មត្តត្តាហាមកំ សម្មន្តេយ្យ ។
 ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ

និស្សន្ទិយកណ្តុ ចតុវគ្គ សិក្ខាបទទំ ២ ការសន្មតិកិច្ចស្សធម្មកប្រគលំបាត្រ

[១៣២] ភិក្ខុនាត្រៃចូលរៅកសង្ឃ ធ្វើចិលធ្វើនិស្សន្ទិយ
 ហើយសំពេចាភិក្ខុនាសំពំនិទ្ធាយ ហើយអង្គុយព្រះហោតិច្រណម្ប
 អញ្ញាលំ ហើយពោលទំនិសង្ឃយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
 បាត្រ(ថ្មី)របស់ខ្ញុំនេះ គឺខ្ញុំមានបាត្រ(ចាស់) មិនទាន់មានចំណង
 គ្រប់វគ្គខ្ញុំទ្រព្យគេបាត្រទៀត បាត្រនេះជាមិស្សន្តិយ ខ្ញុំសូមលះបេត
 បាត្រនេះដល់សង្ឃ ។ លុះភិក្ខុលះបេតបាត្រចូលហើយ ត្រូវសំដែងកបត្តិ
 ចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកឈ្លាសគង់តាមត្រៃចូលកបត្តិ ។ សង្ឃត្រូវសន្មតិកិច្ច
 ដែលប្រកថាដោយអង្គ ៨ ទ្រព្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ គឺភិក្ខុណាមួយដែលមិន
 បានប្រតិក្ខុទៅដោយធម្មាភតិ ១ មោហាភតិ ១ មោហាភតិ ១ កយា-
 ភតិ ១ ដំនិតបាត្រដែលគេបានទទួលទំនិមិនទាន់បានទទួល ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចំនិទ្ធាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុឈ្លាសត្រូវមន្តិភិក្ខុ
 (នោះ) ជាមុន ។ លុះភិក្ខុឈ្លាសប្រតិកាលអង្គចូលហើយ ឥឡូវប្រកាស
 ទ្វេសង្ឃដ៏ចំរើន បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្ម
 នេះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃឥឡូវសន្មតិកិច្ចឈ្លោះនេះ
 ទ្រព្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ ។ នេះកាលប្រកាសសង្ឃទ្វេដ៏ចំរើន ។ បពិត្រ
 ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ព្រះសង្ឃសន្មតិកិច្ចឈ្លោះនេះ

ឥន្ទ្រាម័ កិក្ខុំ បត្តត្តា ហាបក៍ សម្មត្តិ ។ យស្សយ-
 ស្មតោ មមតិ ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្ខុំនោ បត្តត្តាហាបកស្ស
 សម្មតិ សោ ឥន្ទ្រាស្ស យស្ស ធន្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។
 សម្មតោ សង្ខេប ឥន្ទ្រាមោ កិក្ខុំ បត្តត្តាហាបកោ ។
 មមតិ សង្ខេបស្ស តស្ស ឥន្ទ្រា ។ ឯវមេតំ ធារយាមិតិ ។
 តេន សម្មតេន កិក្ខុំនា បត្តោ កាហោតត្វោ ។ មេរោ
 វត្តត្វោ កណ្ណាតុ កន្តិ មេរោ បត្តត្តិ ។ សេច មេរោ
 កណ្ណាតិ មេស្ស បត្តោ ធុតិយស្ស កាហោតត្វោ ន ច
 តស្ស អនុទ្ទយតាយ ន តហោតត្វោ យោ ន កណ្ណាយ្យ
 អាបត្តិ ឥន្ទ្រាមស្ស ។ អបត្តកស្ស ន កាហោតត្វោ ។
 ឯតេនេវ ឧទាយេន យាវ សង្ខេបតោ កាហោតត្វោ ។
 យោ ច តស្ស កិក្ខុំបរិសាយ បត្តបរិយោ ។ សោ ច
 តស្ស កិក្ខុំនោ បតោតត្វោ អយន្ត កិក្ខុំ បត្តោ យាវ
 កេននាយ ធារេតត្វាតិ ។ តេន កិក្ខុំនា សោ
 បត្តោ ន អនេសេ ធុតុំបិតត្វោ ន អកោកេន

ឱ្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ ។ ការសន្មតិក្កុំនោឃ្លោះនេះ ឱ្យជាអ្នកប្រគល់
 បាត្រ សមគ្គុដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គិណា លោកដ៏មានអាយុអង្គិណោះ
 ត្រូវស្រៀម មុនសមគ្គុដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គិណា លោកដ៏មានអាយុ
 អង្គិណោះត្រូវពាលឡើង ។ សន្សំបាទសន្មតិក្កុំនោឃ្លោះនេះឱ្យជាអ្នក
 ប្រគល់បាត្រហើយ ។ ការសន្មតិក្កុំនោឃ្លោះនេះសន្សំ ហេតុនោះបាទ
 ជាត្រៃសន្សំស្រៀមទៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកឱ្យរឿងនេះ ដោយកិរិយា
 ស្រៀមទៅយ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុំដល់សន្សំសន្មតិហើយនោះ ត្រូវប្រ-
 គល់បាត្រ (ឱ្យព្រះបរមៈ) ។ កិក្ខុំនោះត្រូវប្រាប់ព្រះបរមៈថា ចតិត្រ-
 លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមព្រះបរមៈទទួលយកបាត្រចុះ ។ ម៉េចព្រះបរ-
 មៈទទួល (បាត្រនោះ) កិក្ខុំនោះត្រូវយកបាត្រចេញពីព្រះបរមៈប្រគល់ឱ្យកិក្ខុ-
 ទិតិ ព្រះបរមៈមិនត្រូវទានទទួលយកបាត្រនោះទេ ដោយសេចក្តីពាលិត
 កិក្ខុំនោះ កិក្ខុំណាមួយមុនទទួល កិក្ខុំនោះត្រូវហែបក្តីខ្ពង់ ។ កិក្ខុំនោះមិន
 ត្រូវប្រគល់បាត្រដល់កិក្ខុំដល់គ្មានបាត្រទេ ។ កិក្ខុំនោះត្រូវប្រគល់បាត្រ
 ដោយឧបាយនេះ ត្រូវគេដល់កិក្ខុំខ្ពង់សន្សំ ។ បាត្រណាមួយដែលជា
 វិបិដុតរបស់កិក្ខុំបរិសទ្ធានោះ កិក្ខុំដល់សន្សំបាទសន្មតិក្កុំនោះត្រូវប្រគល់
 បាត្រឱ្យទៅកិក្ខុំនោះដោយពាក្យថា ខែកិក្ខុំ បាត្ររបស់លោកនេះ លោក
 ចូរប្រើប្រាស់ត្រាតែបែក ។ កិក្ខុំនោះមិនត្រូវទុកបាត្រនោះក្នុងវិមិទ្ធក្នា

បរិកុញ្ញិកញ្ចា ន វិសេដ្ឋកញ្ចា កតាយំ បត្តា នស្សយ្យ
វា វិទស្សយ្យ វា កិដ្ឋយ្យ វាតិ សទេ អនេសេ វា
ចិត្តបតិ អនោភេន វា បរិកុញ្ញតិ វិសេដ្ឋតិ វា អាបត្តិ
នុត្តរស្ស ។ អយំ តត្ថ សាមីចិតំ អយំ តត្ថ អនុជញ្ញតា ។

(១១៧) អតទ្ធលេន បត្តេន អតទ្ធលំ បត្តំ ទេតាបេតិ
និស្សន្ទិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អតទ្ធលេន បត្តេន ឯកតទ្ធលំ
បត្តំ ទេតាបេតិ និស្សន្ទិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អតទ្ធលេន
បត្តេន ម្លៃតទ្ធលំ បត្តំ ទេតាបេតិ និស្សន្ទិយំ ទាចិត្តិយំ ។
អតទ្ធលេន បត្តេន តិទ្ធលំ បត្តំ ទេតាបេតិ និស្សន្ទិយំ
ទាចិត្តិយំ ។ អតទ្ធលេន បត្តេន ចតុតទ្ធលំ បត្តំ
ទេតាបេតិ និស្សន្ទិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ឯកតទ្ធលេន បត្តេន
អតទ្ធលំ បត្តំ ទេតាបេតិ និស្សន្ទិយំ ទាចិត្តិយំ ។
ឯកតទ្ធលេន បត្តេន ឯកតទ្ធលំ បត្តំ ទេតាបេ-
តិ និស្សន្ទិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ឯកតទ្ធលេន បត្តេន
ម្លៃតទ្ធលំ បត្តំ ទេតាបេតិ និស្សន្ទិយំ ទាចិត្តិយំ ។

មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រនោះ ដោយការប្រើប្រាស់មិនសមគួរ មិនត្រូវ
លោសបាត្រនោះឡើយ ដោយពាក្យថា បាត្រនេះគប្បីយណាស់បាត់ទៅ
ចុះ ទូចទៅចុះ ឬប្រករទៅចុះ បើភិក្ខុទុកដាក់ក្នុងទីមិនគួរក្តី ប្រើប្រាស់ដោយ
ការប្រើប្រាស់មិនសមគួរក្តី លះបង់លោសទៅក្តី ត្រូវកាប់ក្តីទុក្ខ ។ ពាក្យថា
នេះជាសាមីចិត្ត (ធីតាប្រពៃ) ក្នុងការលះបង់បាត្រនោះ គឺថាពាក្យ
នេះជាពាក្យសមគួរតាមធម៌ក្នុងរឿងលះបង់បាត្រនោះ ។

(១១៧) ភិក្ខុមានបាត្រមិនទាន់មានចំណង (បើ) សុំបាត្រគ្មាន
ចំណង ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមិនទាន់មានចំណង (បើ)
សុំបាត្រមានចំណងតែមួយអង្វើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រ
មិនទាន់មានចំណង (បើ) សុំបាត្រមានចំណងតែពីរអង្វើ ត្រូវនិស្សន្ទិយ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមិនទាន់មានចំណង (បើ) សុំបាត្រមានចំណង
បីអង្វើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមិនទាន់មានចំណង (បើ)
សុំបាត្រមានចំណងបួនអង្វើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមាន
ចំណងតែមួយអង្វើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណង ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងតែមួយអង្វើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណងតែមួយអង្វើ
ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងតែមួយអង្វើ (បើ)
សុំបាត្រមានចំណងពីរអង្វើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមាន

ចតុត្ថទ្ធលោម បក្កេន ឯកតទ្ធលោម បត្តំ វេទនាបេតិ
 ធិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ចតុត្ថទ្ធលោម បក្កេន ទ្ធិតទ្ធលោម
 បត្តំ វេទនាបេតិ ធិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ចតុត្ថទ្ធលោម
 បក្កេន តិតទ្ធលោម បត្តំ វេទនាបេតិ ធិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។
 ចតុត្ថទ្ធលោម បក្កេន ចតុត្ថទ្ធលោម បត្តំ វេទនាបេតិ
 ធិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។

[១៣២] អតទ្ធលោម បក្កេន អតទ្ធលោកាសំ បត្តំ...
 ឯកតទ្ធលោកាសំ បត្តំ... ទ្ធិតទ្ធលោកាសំ បត្តំ... តិ-
 តទ្ធលោកាសំ បត្តំ... ចតុត្ថទ្ធលោកាសំ បត្តំ វេទនាបេតិ
 ធិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ឯកតទ្ធលោម បក្កេន អតទ្ធុ-
 លោកាសំ បត្តំ... ឯកតទ្ធុលោកាសំ បត្តំ... ទ្ធិតទ្ធុលោ-
 កាសំ បត្តំ... តិតទ្ធុលោកាសំ បត្តំ... ចតុត្ថទ្ធុលោកាសំ
 បត្តំ វេទនាបេតិ ធិស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ទ្ធិតទ្ធុលោម
 បក្កេន អតទ្ធុលោកាសំ បត្តំ... ឯកតទ្ធុលោកាសំ
 បត្តំ... ទ្ធិតទ្ធុលោកាសំ បត្តំ... តិតទ្ធុលោកាសំ បត្តំ...

ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណងតែមួយអន្លើ
 ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ (បើ) សុំបាត្រ
 មានចំណងពីរអន្លើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណង
 បួនអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណងបីអន្លើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។
 ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ ត្រូវ
 និស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។

[១៣២] ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណង (បើ) សុំបាត្រមានឧកាស
 ខែចំណង... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសខែចំណងតែមួយអន្លើ... (បើ)
 សុំបាត្រមានឧកាសខែចំណងពីរអន្លើ .. (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសខែ
 ចំណងបីអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសខែចំណងបួនអន្លើ ត្រូវ
 និស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងតែមួយអន្លើ (បើ)
 សុំបាត្រមានឧកាសខែចំណង... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសខែចំណង
 តែមួយអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសខែចំណងពីរអន្លើ... (បើ) សុំ
 បាត្រមានឧកាសខែចំណងបីអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសខែចំណង
 បួនអន្លើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងពីរអន្លើ
 (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសខែចំណង .. (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសខែ
 ចំណងតែមួយអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសខែចំណងពីរអន្លើ ..

បន្តេន អតទ្ធានំ បត្តំ... ឯកតទ្ធានំ បត្តំ... ទ្ធិតទ្ធានំ
 បត្តំ... តិទ្ធានំ បត្តំ . ចតុត្ថទ្ធានំ បត្តំ ចេតាបេតិ
 និស្សន្ទិយំ ចាចិត្តិយំ ។ តិទ្ធានុបោកាសេន បន្តេន
 អតទ្ធានំ បត្តំ... ឯកតទ្ធានំ បត្តំ... ទ្ធិតទ្ធានំ បត្តំ... តិ-
 ទ្ធានំ បត្តំ... ចតុត្ថទ្ធានំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សន្ទិយំ
 ចាចិត្តិយំ ។ ចតុត្ថទ្ធានុបោកាសេន បន្តេន អតទ្ធានំ បត្តំ...
 ឯកតទ្ធានំ បត្តំ... ទ្ធិតទ្ធានំ បត្តំ... តិទ្ធានំ បត្តំ...
 ចតុត្ថទ្ធានំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សន្ទិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(១៣៦) អតទ្ធានុបោកាសេន បន្តេន អតទ្ធានុបោកាសំ
 បត្តំ... ឯកតទ្ធានុបោកាសំ បត្តំ... ទ្ធិតទ្ធានុបោកាសំ បត្តំ...
 តិទ្ធានុបោកាសំ បត្តំ... ចតុត្ថទ្ធានុបោកាសំ បត្តំ ចេតា-
 បេតិ និស្សន្ទិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ឯកតទ្ធានុបោកាសេន
 បន្តេន អតទ្ធានុបោកាសំ បត្តំ... ឯកតទ្ធានុបោកាសំ បត្តំ...
 ទ្ធិតទ្ធានុបោកាសំ បត្តំ... តិទ្ធានុបោកាសំ បត្តំ . ចតុត្ថទ្ធា-
 នុបោកាសំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សន្ទិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(បើ) សុបាត្រឥតចំណង... បាត្រមានចំណងតែមួយអង្វើ... បាត្រមាន
 ចំណងពីរអង្វើ... បាត្រមានចំណងបីអង្វើ... (បើ) សុបាត្រមានចំណងបួន
 អង្វើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានបាត្រមានឧកាសនៃចំណង
 បីអង្វើ (បើ) សុបាត្រឥតចំណង... បាត្រមានចំណងតែមួយអង្វើ... បាត្រ
 មានចំណងពីរអង្វើ... បាត្រមានចំណងបីអង្វើ... (បើ) សុបាត្រមានចំណង
 បួនអង្វើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានបាត្រមានឧកាសនៃចំណង
 បួនអង្វើ (បើ) សុបាត្រឥតចំណង... បាត្រមានចំណងតែមួយអង្វើ...
 បាត្រមានចំណងពីរអង្វើ... បាត្រមានចំណងបីអង្វើ... (បើ) សុបាត្រ
 មានចំណងបួនអង្វើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។

(១៣៦) កិក្ខុមានបាត្រឥតឧកាសនៃចំណង (បើ) សុបាត្រឥត
 ឧកាសនៃចំណង... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងតែមួយអង្វើ... បាត្រមាន
 ឧកាសនៃចំណងពីរអង្វើ... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងបីអង្វើ... (បើ) សុ
 បាត្រមានឧកាសនៃចំណងបួនអង្វើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមាន
 បាត្រមានឧកាសនៃចំណងតែមួយអង្វើ (បើ) សុបាត្រឥតឧកាសនៃ
 ចំណង... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងតែមួយអង្វើ... បាត្រមានឧកាសនៃ
 ចំណងពីរអង្វើ... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងបីអង្វើ... (បើ) សុបាត្រមាន
 ឧកាសនៃចំណងបួនអង្វើ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានបាត្រ

ដ្ឋិតទ្ធដោតោកាសេន បន្តិទ អន្តទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ...
 ឯកទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ... ដ្ឋិតទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ...
 តំទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ... ចតុទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ...
 ទេតាបេតិ ជិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ តំទ្ធដោតោកាសេន
 បន្តិទ អន្តទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ... ឯកទ្ធដោតោកាសំ
 បន្តិ... ដ្ឋិតទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ... តំទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ...
 ចតុទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ ទេតាបេតិ ជិស្សត្តិយំ
 ចាចិត្តិយំ ។ ចតុទ្ធដោតោកាសេន បន្តិទ អន្តទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ... ឯកទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ... ដ្ឋិតទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ... តំទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ... ចតុទ្ធដោតោកាសំ បន្តិ ទេតាបេតិ ជិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(១៣៧) អនាបន្តិ ធម្មបន្តិស្ស កិច្ចបន្តិស្ស
 ញាតកាធំ បរិវាតធំ អញ្ញស្សត្ថាយ អត្តនោ ធនេន
 ឧប្បត្តកស្ស អាទិកាម្មិកស្សតិ ។

ខុត្តយសិប្បាចំ ខិដ្ឋិកំ ។

មានទោសនៃចំណងពីអេឌី (បើ)សុំបាត្រឥតទោសនៃចំណង... បាត្រ
 មានទោសនៃចំណងមួយអេឌី ... បាត្រមានទោសនៃចំណងពីអេឌី ...
 បាត្រមានទោសនៃចំណងពីអេឌី ... (បើ) សុំបាត្រមានទោសនៃចំណង
 បួនអេឌី ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានទោសនៃចំណងពី
 អេឌី(បើ)សុំបាត្រឥតទោសនៃចំណង ... បាត្រមានទោសនៃចំណងនៃ
 មួយអេឌី ... បាត្រមានទោសនៃចំណងពីអេឌី ... បាត្រមានទោសនៃ
 ចំណងពីអេឌី ... (បើ) សុំបាត្រមានទោសនៃចំណងបួនអេឌី ត្រូវនិ-
 ស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានទោសនៃចំណងបួនអេឌី (បើ) សុំ
 បាត្រឥតទោសនៃចំណង .. បាត្រមានទោសនៃចំណងនៃមួយអេឌី ...
 បាត្រមានទោសនៃចំណងពីអេឌី... បាត្រមានទោសនៃចំណងពីអេឌី...
 (បើ) សុំបាត្រមានទោសនៃចំណងបួនអេឌី ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

(១៣៨) អាបត្តិមិនត្រូវដល់ភិក្ខុដែលមានបាត្របាត់ ដល់ភិក្ខុមាន
 បាត្របែក ដល់ភិក្ខុសុំបាត្រអំពីសំណាក់ពួកញាតិ ដល់ភិក្ខុសុំបាត្រអំពីសំ-
 ណាក់ពួកជនដែលបរិវេណា ដល់ភិក្ខុសុំបាត្រដើម្បីឱ្យអ្នកដទៃ ដល់ភិក្ខុបាន
 បាត្រមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុពួក ដល់ភិក្ខុជាទាសិដើមបញ្ញត្តិ ។

សំពូចទទី ២ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទ

[១៣៨] តេន សមយេន តុន្នោ គតកា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវាន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារមេ ។ តេន
ទោ ចន សមយេន អាយស្មា បិណ្ឌិកុវន្តោ ភជគហោ
បញ្ញាវំ សោតាបេតិ លេណំ^១ តត្តកាមោ ។ អឌទោ
រាជា មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ យេនាយស្មា
បិណ្ឌិកុវន្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ
បិណ្ឌិកុវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសិធំ ។ ឯកមន្តំ
ជិសិធ្នោ ទោ រាជា មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ
អាយស្មន្តំ បិណ្ឌិកុវន្តំ ឯករាជេ តំ កន្តេ ថេរោ
ការាបេតិ ។ បញ្ញាវំ មហារាជ សោតាបេមិ លេណំ
តត្តកាមោតិ ។ អន្តោ កន្តេ អយ្យស្ស អារមិកោ
នាតិ ។ ន ទោ មហារាជ កតវតា អារមិកោ

១ លេខដ្ឋបំ ជាដើម ។

សិក្ខាបទទី ៣

[១៣៨] សមយេនា ព្រះកុដ្ឋដ៏ទ្រង់យស កាលនឹងក្នុង
វិហារជេតវាន ដែលជាសម្ភារៈនៃបិណ្ឌិកុវន្តោសេដ្ឋី ត្រូវត្រង់សាវត្ថិ ។
គ្រានោះឯង បិណ្ឌិកុវន្តោដ៏មានកាយប្រាជ្ញាដ៏ធំធេងធ្វើទីជ្រកកោន ទើបឱ្យគេ
ជម្រះសំអាតញាតក្នុងត្រូវត្រង់រាជគ្រឹះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទតិម្ពិសារ
សេនិយរាជ^(១) ជាជំនុំជនមគធៈ ទ្រង់យាងចូលទៅរកបិណ្ឌិកុវន្តោដ៏មាន
កាយ លុះព្រះរាជដំណើរទៅដល់ហើយ ក៏បង្គំបិណ្ឌិកុវន្តោដ៏មានកាយ
ហើយនឹងនៅក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះបាទតិម្ពិសារសេនិយរាជជាជំនុំជន
មគធៈ ទ្រង់នឹងនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបមានព្រះរាជឱ្យនឹងបិណ្ឌិ-
កុវន្តោដ៏មានកាយថា លោកម្ចាស់ លោកឱ្យគេធ្វើអ្វី ។ បិណ្ឌិកុវន្តោ
ថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ អាត្មាភាពចង់ធ្វើកន្លែងជ្រកកោន
បានជាឱ្យគេជម្រះសំអាតញាតក្នុង ។ ទ្រង់ក៏សួរថា លោកម្ចាស់ដំបើង
លោកម្ចាស់ត្រូវការអារម័យមគធៈ (មនុស្សដែលទាំក្បាលអាក្រក់) ឬទេ ។
ព្រះថេរាថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ អារម័យមគធៈព្រះដ៏ទ្រង់ព្រះភោគ

១ ស្ទើរជាដំណើរសេនាបាលីន គង់សំដៅសេចក្តីថា ព្រះបាទតិម្ពិសារទ្រង់ជាមហាក្សត្រិយ៍
សីល បានជាមានគុណសព្វខ្ពង់ខ្ពស់ថា សេនិយោ មាគនោ រាជា ។

អនុញ្ញាតោតិ ។ ទេវតា កន្ត កក្កដំ បដិបុត្តិកា មម
 អាណនេយ្យតាតិ ។ វិវ មហាកជាតិ ទោ អាយស្មា
 ចិលិន្ទរោ រញ្ញា មាគនស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសា-
 រស្ស បច្ចុស្សសិ ។ អថទោ អាយស្មា ចិលិន្ទរោ
 រដាធំ មាគធំ សេនិយំ តិម្ពិសាវ ធម្មិយា កតាយ
 សន្តស្សសិ សមាណេសិ សមុត្តោជសំ សម្បហំសេ-
 សិ ។ អថទោ រដា មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ
 អាយស្មតា ចិលិន្ទរោ ធម្មិយា កតាយ សន្តស្សតោ
 សមាណេតោ សមុត្តោជេតោ សម្បហំសិតោ ធម្មិយា-
 សតា អាយស្មតំ ចិលិន្ទរតំ អភិវាទេតា បនក្កុលំ
 កតុតា បក្កាមិ ។ អថទោ អាយស្មា ចិលិន្ទរោ
 កក្កតោ សន្តិកេ ទុកំ ចាហេសិ រដា កន្ត មាគនោ
 សេនិយោ តិម្ពិសារោ អាណមិកំ ធានុក្កាមោ កតំ
 ទុ ទោ កន្ត បដិបុត្តិកត្វតំ ។ អថទោ កក្កវា ឯតស្ម
 ជំនានេ ឯតស្ម បក្ករណា កិក្កសង្សំ សន្និហតាមេតា
 ធម្មំ កតំ កតុតា កិក្ក អាមន្តសិ អនុជាតាមិ កិក្ករ
 អាណមិកត្តំ ។ ទុតិយម្យ ទោ រដា មាគនោ សេនិយោ

មិនទាន់ទ្រង់អនុញ្ញាតទៅឡើយទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា លោកម្ចាស់
 បើដូច្នោះ លោកម្ចាស់អូទូលស្មត្រង់ទ្រង់ត្រកោត ហើយសម្រក
 ប្រាប់ញាមវ ចិលិន្ទរោក្កវដ៏មានអាយុកំទូលត្រកោតឡើយត្រង់បាទតិម្ពិ-
 សារសេនិយកដជាធំក្នុងផែនមកដថា ក្នុងយត្រកោតមហាកដ ។ ទលោះនោះ
 ឯង ចិលិន្ទរោក្កវដ៏មានអាយុបានធានាឲ្យល្អត្រង់បាទតិម្ពិសារសេនិយកដជាធំ
 ក្នុងផែនមកដឲ្យទ្រង់ឃើញច្បាស់ ឲ្យទ្រង់សមាទាន ឲ្យទ្រង់ក្រៀមក្រាម
 ទ្រង់រករយដោយធម្មិកថា ត្រង់បាទតិម្ពិសារសេនិយកដជាធំក្នុងផែនមក-
 ដដែលចិលិន្ទរោក្កវដ៏មានអាយុបានឲ្យទ្រង់ឃើញដាក់ស្លង់ ឲ្យទ្រង់សមា-
 ទានឲ្យទ្រង់ក្រៀមក្រាម ឲ្យទ្រង់រករយ ដោយធម្មិកថាហើយ ទ្រង់ក៏ត្រកោត
 ចាកភាសនៈបង្គំចិលិន្ទរោក្កវដ៏មានអាយុ ហើយទ្រង់ធ្វើប្រទក្សណាយាត្រា
 ចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ចិលិន្ទរោក្កវដ៏មានអាយុប្រែប្រួលទៅកាន់
 សំណាក់ត្រង់ដ៏មានត្រកោតម្ចាស់ថា បតិត្រង់អង្គជិចរើន ត្រង់បាទតិម្ពិ-
 សារសេនិយកដជាធំក្នុងផែនមកដ ទ្រង់ចង់ប្រទានភាគម្នាក់ឲ្យ បតិត្រ
 ត្រង់ដ៏មានត្រកោត ឯត្រង់អង្គរូបដ៏បតិត្តិប្បម្តេច ។ ត្រង់និទាននេះ ដំណើរ
 នេះ ត្រង់ដ៏មានត្រកោតម្ចាស់ឲ្យប្រជុំកិក្កសង្សៈហើយទ្រង់សំផែនធម្មិកថា
 ត្រាស់ហៅកិក្កទាំងឡាយដោយត្រកោតដ៏តាថា ម្ចាស់កិក្កទាំងឡាយគថា-
 គអនុញ្ញាតអោយម្នាក់ ។ ត្រង់បាទតិម្ពិសារសេនិយកដជាធំក្នុងផែនមកដ

បញ្ច ទេវ រត្តិសតានិ ។ តេជហិ កណេ អយ្យស្ស
 បញ្ច អារាមិកសតានិ ទេហិភិ^(១) ។ ឃិ ទេវភិ
 ទោ សោ មហាមន្តោ រត្តោ មាតនស្ស សេនិយស្ស
 តិម្ពិសារស្ស បដិស្សុណិញ អាយស្មតោ បិណ្ឌុវច្ឆស្ស
 បញ្ច អារាមិកសតានិ អនាសិ^(២) ។ ចាខិយេក្កោ
 កាមោ ចិវិសិ ។ អារាមិកតាមកោតិចិ ធំ អាហិស្ស
 បិណ្ឌុវច្ឆតាមកោតិចិ^(៣) ធំ អាហិស្ស ។

[១៣៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អាយស្មា
 បិណ្ឌុវច្ឆោ តស្មី តាមកោ កុលុបកោ ហោតិ ។
 អថទោ អាយស្មា បិណ្ឌុវច្ឆោ បុព្វស្ថានសមយេ ធិវិ-
 សេត្វា បត្តិវិវាទាយ បិណ្ឌុវច្ឆតាមកំ បិណ្ឌុ-
 យ ចាវិសិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន តស្មី
 តាមកោ ទុស្សហិ ហោតិ ។ ឆារកា អលន្ត្តតា
 មាលាតិកា តីឡន្តិ ។ អថទោ អាយស្មា បិណ្ឌុវច្ឆោ
 បិណ្ឌុវច្ឆតាមកោ សមនាធំ បិណ្ឌុយ ធរមាបោ យេន
 អញ្ញនស្ស អារាមិកស្ស ធិវិសិ តេជុបសន្តមិ

១ ។ ឧ. ទេវភិ ។ ២ ។ ឧ. ធរមា ។ ៣ ។ ឧ. បិណ្ឌុវច្ឆតាមកោតិ ។

ចតិក្រិត្រសម្មតិទេព បាទ ៥០០ កត្រិហិយ ។ ស្តេចត្រាស់ថា
 វនមហាមហាគ្យ បើដូច្នោះអ្នកចូរប្រគេនអារាមិកជន ៥០០ នាក់ទៅលោក
 គ្នាសំចុះ ។ មហាមហាគ្យនោះទទួលព្រះរាជទ្រព្យព្រះបាទភិម្ពិសារសេនិយ
 រាជវាំងក្នុងវេនមគេថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោសយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ បាទ
 ប្រគេនអារាមិកជន ៥០០ នាក់ដល់បិណ្ឌុវច្ឆតាមកោតិ ។ ចំនោះបាទ
 ជាស្រុកមួយផ្សេងដោយវិទ្យុក ។ ជនទាំងឡាយហៅស្រុកនោះថា
 អារាមិកត្រាមន្ទះ ហៅថា បិណ្ឌុវច្ឆត្រាមន្ទះ ។

[១៣៨] សមយេនោះឯង បិណ្ឌុវច្ឆត្រាមន្ទះមាននាមយុវជីវិតក្នុងស្រុក
 នោះ ។ ត្រាមន្ទះ បិណ្ឌុវច្ឆត្រាមន្ទះមាននាមយុវស្រ្តីស្រីប្រដាប់ដោយពុក
 នឹងចិវិចូលទៅបិណ្ឌុវច្ឆតាមក្នុងបិណ្ឌុវច្ឆត្រាម នារលាត្រិតត្រិហិម ។
 សមយេនោះឯង មានវិល្យងមហោស្រិតក្នុងស្រុកនោះ ។ ពួកក្មេងៗ បាទ
 ប្រដាប់តាក់តែងដោយពួកម្រិលលេងមហោស្រិត ។ លំដាប់នោះបិ-
 ណ្ឌុវច្ឆត្រាមន្ទះមាននាមយុវក្មេងៗត្រិហិមទៅបិណ្ឌុវច្ឆតាមលំដាប់ច្រកក្នុងបិណ្ឌុ-
 វច្ឆត្រាម បាទចូលទៅកាន់លំដាប់សំអារាមិកជន ឃ្នាក់លុះចូលទៅហើយ

ឧបសង្កត្តិក្ខា បញ្ញត្តោ អាសានេ និសីទិ ។ ភេទ ទោ
 បទ សមយេន ឥស្សា អាភមិកិដិយោ ធិតា អត្តោ ធារ-
 តោ អលង្កិតេ មាលាតិកេ បស្សិត្វា រោទតិ មាលំ មេ
 ទេថ អលង្ការំ មេ ទេថាទិ ។ អថទោ អាយស្មា
 បិលិទ្ធករោ តំ អាភមិកិដិ ឯតមរោច តិស្សយំ
 ធារិកា រោទតិ ។ អយំ កន្តេ ធារិកា អត្តោ ធារតេ
 អលង្កិតេ មាលាតិកេ បស្សិត្វា រោទតិ មាលំ មេ
 ទេថ អលង្ការំ មេ ទេថាទិ កុតោ អង្គាតំ
 ទុក្ខនាមំ មាលា កុតោ អលង្ការេតិ ។ អថទោ
 អាយស្មា បិលិទ្ធករោ អត្តាតំ តិណណ្ឌបតំ កហេត្វា
 តំ អាភមិកិដិ ឯតមរោច ហិទ្ធិមំ តិណណ្ឌបតំ ឥស្សា
 ធារិកាយ សីសេ បដិមុញ្ញាហិតិ^(១) ។ អថទោ សា
 អាភមិកិដិ តំ តិណណ្ឌបតំ កហេត្វា ឥស្សា ធារិកាយ
 សីសេ បដិមុញ្ញំ ។ សា អហោសិ សុវណ្ណមាលា អគិរុចា
 ធស្សនិយោ មាលាធិកា ។ ទតិ តាទិសា អញ្ញាបិ
 អន្តេបុរេ សុវណ្ណមាលា ។ មទុស្សា អញ្ញា មាភធស្ស

១ ១. ១. បដិមុញ្ញាហិតិ ។

ទើបអន្តិយាលីភាសនៈដែលគេរៀបចំប្រគេន ។ សម័យទាំងនឹង ធិតា
 របស់ស្រីក្សត្រាភាពនោះឃើញទារកដទៃៗ ប្រដាប់ពាក់កែងដោយផ្កា
 កម្រិតហើយក៏យំស្តីថា ម៉ែចូរឱ្យផ្កាកម្រិតមកខ្ញុំ ម៉ែចូរឱ្យគ្រឿងប្រដាប់
 មកខ្ញុំ ។ គ្រោះថា បិលិទ្ធករដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះ
 នឹងស្រីក្សត្រាភាពនោះថា នាងទារកនេះយំទារក្សំ ។ ស្រីក្សត្រាភាព
 ទូលថាលោកគ្នាសំ នាងទារកនេះឃើញទារកដទៃៗ ប្រដាប់ពាក់កែង
 ដោយផ្កាកម្រិត បានដោយទារក ម៉ែចូរឱ្យផ្កាកម្រិតមកខ្ញុំ ម៉ែចូរឱ្យ
 គ្រឿងប្រដាប់មកខ្ញុំ យើងខ្ញុំជាអ្នកគ្រប់គ្រងបានផ្កាកម្រិតមកតំណាង
 នឹងបានគ្រឿងប្រដាប់មកតំណាង ។ ។លោះនោះ បិលិទ្ធករដ៏មាន
 អាយុចាប់ផ្តើមស្តី ១ ហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងស្រីក្សត្រាភាពនោះ
 ថា ហី! នាងចូរបំពាក់វត្ថុលស្មៅនេះលើក្បាលរបស់ក្មេងស្រីនោះចុះ ។
 ពេលនោះ ស្រីក្សត្រាភាពនោះ យកវត្ថុលស្មៅនោះចំពាក់លើក្បាល
 របស់នាងទារកនោះ ។ វត្ថុលស្មៅនោះក៏ក្លាយជាផ្កាកម្រិតមាស
 ល្អល្អះមុខគួរពិតពិតមើលមើលជាប់របស់គួរស្រឡាញ់ ។ កម្រិតមាស
 បែបនោះ សូម្បីក្នុងព្រះរាជវាំងស្តេចក៏រកគ្មានដែរ ។ មនុស្សទាំង
 ទូលរេក្រាមទូលព្រះបាទពិម្ពិលសេនិយរាជជាតំក្នុងវ័ង្សមុនគេ ជា

សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស អាណេចេសុំ អមុកស្ស ទេវ
 អាភមិកស្ស យវ សុវណ្ណាលា អភិក្កា ធម្មនិយា
 ចាសាទិកា ធម្មិ តានិសា ទេវស្សាវ អន្តេបុរ
 សុវណ្ណាលា កុកោ កស្ស ធម្មកស្ស ធម្មនិយា ទោវិ-
 កាយ អាភតាតិ ។ អថទោ កដា ហាគដោ សេនិយោ
 តិម្ពិសារោ តំ អាភមិកកុលំ តន្តាមេសិ ។ ធម្មនិយា
 ទោ អាយស្សា បិណ្ឌុវត្តា បុព្វស្សាមមយំ ធម្មិសេត្តា
 បុព្វិវិភាគាយ បិណ្ឌុវត្តោមតំ បិណ្ឌុយ ចារិសិ
 បិណ្ឌុវត្តោមតេ សមនាធម៌ បិណ្ឌុយ ចារិសោ យេន
 កស្ស អាភមិកស្ស ធម្មនិយា តេនុបស្សនិម ទេវស្សនិម
 ចនិវិស្សនេ បុព្វិ កុលំ វេទំ អាភមិកកុលំ កត្តិ ។
 ធម្មិស្សា កន្ត សុវណ្ណាលាយ តារណា វញ្ញ តន្តា-
 មិកត្តិ ។ អថទោ អាយស្សា បិណ្ឌុវត្តា យេន វញ្ញ
 មាគនស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស ធម្មនិយា តេនុប-
 ស្សនិម ទេវស្សនិម បញ្ញត្តោ អាសវេ ធម្មិសិ ។ អថទោ
 កដា ហាគដោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ យេនាយស្ស

បតិទ្រិសម្មតិទេព កម្រិមិសារកុសិមុះ របស់ភាពមិកដទេវលោកស្សល្អះ
 មុខគួរតែតំលរមិលមើលដាវរបស់គួរស្រឡាញ់ សូម្បីក្នុងព្រៃរាជនិវររបស់
 ព្រះអង្គក៏ពុំមានកម្រិមិសារសម្មុច្ឆេវដៃ មនុស្សខ្លះចំនុំគំនោរនឹងបាន
 កម្រិមិសារមកពីលា ច្បាប់ដាវល្អចយករបស់គេ ដាវប្រាកដ ។
 គ្រានោះព្រះបាទតិម្ពិសារសេនិយរាជដាវក្នុងវិថីមមតៈ ទ្រង់ទិញរាជបុរស
 ទៅកោះពួកត្រកូលភាពមិកដទេវនារមក ។ វេលាព្រឹក ព្រហម
 បិណ្ឌុវត្តោដ៏មានកាយ ស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់ដោយបាត្រ នឹកចិវចូលទៅ
 បំណុបាតកាបិណ្ឌុវត្តាមដាវបំពិវេនី កាលដើរទៅបំណុបាត ក្នុង
 បិណ្ឌុវត្តាមដាវដាវបំ ។ ទៅ ទើបចូលទៅតានិវរនាររបស់ភាពមិកដទេ
 នោះល្អចូលទៅដល់ហើយ សួរពួកដទេវដែលដាវស្និទ្ធស្នាលថា ត្រកូល
 ភាពមិកដទេវទៅណាទៅ ។ ពួកដទេវតិកថា លោកម្ចាស់ស្តេចទ្យ
 រាជបុរស មកចាប់ចងយកទៅហើយ ព្រោះហេតុតែកម្រិមិសារនោះ
 ឯង ។ លំដាប់នោះ បិណ្ឌុវត្តោដ៏មានកាយក៏ចូលទៅកាន់ព្រៃរាជនិ-
 វេសនិវររបស់ព្រះបាទតិម្ពិសារសេនិយរាជដាវក្នុងវិថីមមតៈ សុរេទៅដល់
 ហើយកន្លែងវិភាសនាដែលគេភាគវិភិប្រទេស ។ គ្រានោះព្រះបាទ
 តិម្ពិសារសេនិយរាជដាវក្នុងវិថីមមតៈ ទ្រង់យាងចូលទៅកបិណ្ឌុវត្តោ

ចំលីនូវគ្រោ តេនុវេសន្តំមិ ធុបសន្តំមិច្ចា អាយស្សន្តំ
 ចំលីនូវគ្រោ អភិវាទេត្វា ឯតាមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯតាមន្តំ
 ចិសិទិ ទោ វាជានំ មាគនំ សេនិយំ តិម្ពិសារំ អាយស្សា
 ចំលីនូវគ្រោ ឯតនកោច តិស្ស មហារាជ អាវាមិកកុលំ
 វាជ្ជាចិសិទិ ។ តិស្ស កន្តេ អាវាមិកកស្ស យេ សុវណ្ណមា-
 លា អភិវុទា ធន្សនិយា ចាសាទិកា ចន្ទិ តាទិសា
 អញ្ញាតំមិ អន្តេត្តេ សុវណ្ណ មាលា តុតោ តិស្ស ធុត្តតស្ស
 ធិស្សន្តិយេ លោកិកាយ អនុតាតំ ។ អថទោ អាយស្សា
 ចំលីនូវគ្រោ វត្តា មាគនស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស
 ចាសានំ សុវណ្ណន្តំ អធិម្មន្តិ ។ សោ អយោសិ សត្វ-
 សោវណ្ណមយោ ។ ឥទំ ធន តេ មហារាជ តាវតាប្បំ
 សុវណ្ណំ តុតោតំ ។ អញ្ញាតំ កន្តេ អយ្យស្សវេសោ^(១)
 ឥន្ទាធុកាវេទិ តំ អាវាមិកកុលំ មុញ្ញាបេសិ ។

១ ឱ.ម អយ្យស្ស ។

ជំនាន់កាយ លុះដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំចំលីនូវគ្រោដ៏មានកាយហើយគង់
 ទៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទតិម្ពិសារសេនិយរាជជាតំក្នុងផែនមគត-
 ទ្រង់គង់ស្រួលបូលុះហើយ ទើបចំលីនូវគ្រោដ៏មានកាយថ្វាយព្រះលាថា
 បតិក្រមហារាជ ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គឱ្យរាជបុរសទៅចាប់ត្រកូលភាព
 មំកជមកយុំ ។ ព្រះបាទតិម្ពិសារត្រាស់ថា លោកម្ចាស់ តាដូររបស់
 ភាពមំកជមនោះ មានកម្រិតមាសល្អល្អ មុខគួរតែពិលមើលមើលជា
 របស់មានដ៏វៃ ឬម្យ៉ាងក៏ដឹងរបស់ញាមកិមិមានកម្រិតមាសច្រើនវែង
 គួរឱ្យគំនិតនោះ ចំលីនូវគ្រោម្រិតមាសមកពីណា ច្បាស់ជាពិលច្រើន
 របស់គេហើយ ។ រាជានោះ ចំលីនូវគ្រោដ៏មានកាយក៏អធិដ្ឋាន
 ប្រាសទរបស់ព្រះបាទតិម្ពិសារសេនិយរាជជាតំក្នុងផែនមគត. ឱ្យក្លាយ
 ជាមាសាវ ។ ប្រាសទទាំងនោះក៏ក្លាយទៅជាមាសទាំងអស់ ។
 ចំលីនូវគ្រោថ្វាយព្រះលាថា បតិក្រមហារាជ មាសនេះច្រើនដល់ម៉្លោះ
 ព្រះអង្គបានមកពីណា ។ ល្អច្រើនត្រាស់ថា ខ្ញុំមិនដឹងទេ លោកម្ចាស់
 របស់ទាំងនេះប្រើបាទជាសម្រេចដោយវត្ថុទុកភាព^(២) របស់លោកម្ចាស់
 ទេដឹង ហើយត្រាស់ឱ្យដោះលែងត្រកូលភាពមំកជមនោះទៅ ។

១ ឱសម្រេចដោយច្បងដែលព្រះលោកស្តេច ។

ឧដ្ឋាយន្តានំ ចិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ចិយន្តិ វិចារេន្តិ កកដំ
 ហំ ឆាម ភិក្ខុ ឯវុចាយ ពាហុល្លាយ ទេតេស្សន្តិភិ ។
 អដទោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមន្តំ អាហារេសុ ។
 សច្ចំ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវុចាយ ពាហុល្លាយ
 ទេតេន្តិភិ ។ សច្ចំ កកវតំ ។ វិករហំ តុន្នោ កកវ
 កកដំ ហំ ឆាម តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា ឯវុចាយ
 ពាហុល្លាយ ទេតេស្សន្តិ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វ
 បសាធាយ បសន្នានំ វ កិយ្យោកាវយ ។ មេ ។ ឯវុចាយ
 បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិសេយ្យាជ យាជិ
 ទោ បទ តានិ តំណាចានំ ភិក្ខុនំ បដិសាយជិយាជិ
 ភេសន្តានិ សេយ្យដិជំ សប្បំ ទវជិតំ តេសំ មទុ
 ដាលិតំ ។ តានិ បដិក្កុហត្វា សត្តាហបរមំ សន្តិជិ
 កាកាតំ បរិកុញ្ញិតព្វាជិ តំ អតិក្កាមយតោ និស្សន្ទិយំ
 ខាជិតិយន្តិ ។

បទុបេត្តិយំហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ មេ ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស ក៏រដៀល បទុបេត្តិយំថា មិនសម
 បើពួកភិក្ខុមកព្យាយាមដើម្បីសេចក្តីល្អាក្រៃច្រើនមានសភាពដូច្នោះឡើយ ។
 ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះនាំសេចក្តីនេះទៅក្រាបទូលដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ជាម្ចាស់ ។ ព្រះគង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកភិក្ខុ
 ព្យាយាមដើម្បីសេចក្តីល្អាក្រៃច្រើនមានសភាពដូច្នោះ ពិតមែនឬ ។ ពួក
 ភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ក៏រដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបើ
 បើពួកវាមាយបុរសទាំងនោះ មកព្យាយាមដើម្បីសេចក្តីល្អាក្រៃច្រើនមានស-
 ភាពដូច្នោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកបានធ្វើមកនេះមិនមែន
 នាំឱ្យកើតជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬថែមសេចក្តីជ្រះ
 ថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យរិះរកក្រៃជ្រះថ្លាឡើងទៅទៀត
 ទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអប្បិសំផងឡើងនូវ
 សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភេសដ្ឋៈណាមួយ ដែលពួកភិក្ខុមានជម្ងឺធម្ម
 តាន់បាន ភេសដ្ឋៈនេះគឺ ទឹកដោះរាវ ទឹកដោះខាច់ ប្រេង ទឹកយ៉ូ ទឹកអំពៅ ។
 ភិក្ខុទទួលភេសដ្ឋៈទាំងនោះហើយ គួរទុកតាន់បានយ៉ាងយូរត្រឹម ៧ ថ្ងៃ
 បើភិក្ខុទុកឱ្យកខ្វក់កំណត់នោះទៅ ក្រៃកាចក្តីនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។

[១៤១] យាទិ ចោ បទ តាទិ តិលាទាទិ ភិក្ខុទិ
 បទិសាយទិយាទិ ភេសដ្ឋាទិទិ សច្ច្យ ធាម ភោសច្ច្យ
 វា អទិកាសច្ច្យ វា មហិសសច្ច្យ វា ។ យេសំ មិសំ
 កម្មតិ តេសំ សច្ច្យ ។ ទវទិទិ ធាម តេសំយេវ
 ទវទិទិ ។ តេសំ ធាម តិលតេសំ សាសមតេសំ
 មទុកាតេសំ ឯណ្ណតេសំ វសាតេសំ ។ មទុ ធាម
 មក្កិកាមទុ ។ ជាណិទិ ធាម ទុទុញ្ញ ទិទុត្តំ ។ តាទិ
 បទិក្កហេត្វា សត្តាហាចារមំ សទ្ធិទិកាវតំ បរិក្កត្តា-
 តទ្វាទិទិ សត្តាហាចារមតា បរិក្កត្តិតទ្វាទិ ។ តំ អតិក្កា-
 មយតោ ទិស្សក្កិយំ ហោតិ^(១) អដ្ឋមេ អរុណ្ណក្កុចរេ
 ទិស្សក្កិយំ ហោតិ ទិស្សទ្ធិតត្ថំ សង្ឃស្ស វា កណាស្ស វា
 បុត្តលស្ស វា ។ ឯវត្ស បទ ភិក្ខុវេ ទិស្សទ្ធិតត្ថំ ។ មេ ។
 វេទិ មេ កន្ត ភេសដ្ឋំ សត្តាហាតិក្កន្តំ ទិស្សក្កិយំ
 វេទាហំ សង្ឃស្ស ទិស្សដ្ឋាមិទិ ។ មេ ។ ទទេយ្យាតិ
 ។ មេ ។ ទទេយ្យន្តិ ។ មេ ។ អាយស្មតោ ទម្មិទិ ។

១ ឆោ បរិ សុត្ត វេទិសត្ថោ ទិស្សទិ ។ សោ អធិរកោតិ វេទិតញោ ។ ធម្ម អធិ-
 បរកា បរិវេកវិទសិវារមេ វុត្តយេវ វេទិតត្ថា ។

[១៤១] ត្រីតិក្កតា ភេសដ្ឋុៈភោមយវេលត្តកកិក្កុទានមិម្ពិម្ពិ
 ទាន់បាទ អិ សច្ច្យ^(១) យេសំតោក្កិ សច្ច្យរបស់វាតក្កិ សច្ច្យរបស់ក្រចិក្កិ
 ឈ្មោះថាសច្ច្យ(ទឹកដោះវា) ។ សាចំរបស់សក្កុទិទិទ្យាយណាវេលសម
 គួរដល់ពុទ្ធានុញ្ញាត សច្ច្យរបស់សក្កុទិទិទ្យាយនោះ ក៏សមគួរដែរ ។ វេល
 ពោវថា ទឹកដោះវាចំ អិទឹកដោះវាចំរបស់សក្កុទិទិទាន់ឯង ។ ច្រើនល្អ
 ច្រើនវៃស្ត ច្រើនស្រងំ ច្រើនល្អនិទ្រ ច្រើនធ្វើតិវាញ្ញាវា ឈ្មោះថា
 ច្រើន ។ ទិកវិទ្ធមកើតមេឃុំជាដើម ឈ្មោះថា ទឹកយុំ ។ ទឹក
 កើតជាដើមដំរៅ ឈ្មោះថា ទឹកដំរៅ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទទុលភេសដ្ឋុៈ
 ទោរហើយគួរទុកទាន់បាទយ៉ាងយូរត្រឹម៧ថ្ងៃ មានគម្ពីរយូរថា ភេសដ្ឋុៈ
 ទាំងនោះគួរទុកទាន់បាទយ៉ាងយូរត្រឹម ៧ថ្ងៃ ។ ចើទុកទ្រកទ្រងំកំណត់
 ទោរវេ ភេសដ្ឋុៈនោះជាទិស្សក្កិយ អីថា ជាទិស្សក្កិយក្នុងកាលអុណារ
 ទៀតក្នុងថ្ងៃទី ៨ ភេសដ្ឋុៈវេលជាទិស្សក្កិយ ភិក្កុត្រវេលវេលវេលសង្ឃ
 កិបាទ ឧណៈកិបាទ បុត្តលកិបាទ ។ ម្ចាស់ភិក្កុទិទិទ្យាយ ភិក្កុត្រវេលវេល
 យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ភេសដ្ឋុៈរបស់ខ្ញុំនេះកន្លង
 ហួស ៧ថ្ងៃហើយ ជាទិស្សក្កិយត្រ ខ្ញុំសូមលេចនិភេសដ្ឋុៈនេះដល់សង្ឃ ។
 សេចក្តីអំពីនេះ វាមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ ខែបិវិត្ត ។

១ ទិកវិទ្ធមកើតមេឃុំនោះ ព្រះ ព្រះធាដើម ហៅថា សច្ច្យ ។

(១៤២) សត្តាហាតិក្កន្តេ អតិក្កន្តសញ្ញំ ទិស្សត្ថិយំ
 វាចិត្តិយំ ។ សត្តាហាតិក្កន្តេ វេសតិកោ ទិស្សត្ថិយំ
 វាចិត្តិយំ ។ សត្តាហាតិក្កន្តេ អនតិក្កន្តសញ្ញំ ទិស្សត្ថិយំ
 វាចិត្តិយំ ។ អនទិដ្ឋិកេ អនិដ្ឋិតសញ្ញំ ទិស្សត្ថិយំ
 វាចិត្តិយំ ។ អវិសដ្ឋិកេ វិស្សដ្ឋិតសញ្ញំ ទិស្សត្ថិយំ
 វាចិត្តិយំ ។ អនន្ទេ ទដ្ឋសញ្ញំ ទិស្សត្ថិយំ វាចិត្តិយំ ។
 អវិនន្ទេ វិនន្ទសញ្ញំ ទិស្សត្ថិយំ វាចិត្តិយំ ។ អនន្ទ្យ
 នន្ទសញ្ញំ ទិស្សត្ថិយំ វាចិត្តិយំ ។ អវិលុត្តេ វិលុត្តសញ្ញំ
 ទិស្សត្ថិយំ វាចិត្តិយំ ។

(១៤៣) ទិស្សន្ទំ បដិលកិក្ខា ន កាយិកេន
 បរិភោគេន បរិភូត្តំតត្តំ ន អដ្ឋោហារិកត្តំ ។ បទិបេ ក

(១៤៤) កាលភេសជ្ជៈកន្លងហួស វេទ្យុទៅហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 កន្លងហើយ ត្រូវអាបត្តិទិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ កាលភេសជ្ជៈកន្លង វេទ្យុ
 ហួសទៅហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។
 កាលភេសជ្ជៈកន្លងហួស វេទ្យុទៅហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កន្លង
 ត្រូវអាបត្តិទិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ (ភេសជ្ជៈនោះ) ភិក្ខុមិនទាន់បានគាំនិច្ច
 ទុកទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាបានគាំនិច្ចទុកហើយ ត្រូវអាបត្តិទិស្សន្ទិយ
 បាចិត្តិយ ។ ភេសជ្ជៈមិនទាន់បានលចេនទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថាបានលចេន
 ហើយ ត្រូវអាបត្តិទិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភេសជ្ជៈមិនទាន់ទាន់ទៅទេ
 ភិក្ខុសំគាល់ថាទាន់ទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភេសជ្ជៈ
 មិនទាន់វាសទៅទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថាវាសហើយ ត្រូវអាបត្តិទិស្សន្ទិយ
 បាចិត្តិយ ។ ភេសជ្ជៈភ្លើងមិនទាន់ឆេះទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថាភ្លើងឆេះហើយ
 ត្រូវអាបត្តិទិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ ភេសជ្ជៈចោរមិនទាន់លួចយកទៅទេ តែ
 ភិក្ខុសំគាល់ថាចោរលួចយកទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។

(១៤៥) ភិក្ខុត្រឡប់ទៅភេសជ្ជៈដែលខ្លួនលចេនហើយ មិនត្រូវយក
 មកបរិភោគៈច្រើប្រាស់ដោយកាយ មិនត្រូវយកមកទាន់ ។ (ភេសជ្ជៈនោះ)

កាណ្ឌោណ្ណំ វា ឧបទេតតំ ។ អន្ធានំ ភិក្ខុតា កាយិ-
 កេន បរិភោគេន បរិកុញ្ញិតតំ ។ អន្ធាយាវិតតំ ។
 សត្តាហានតិក្កន្តេ អតិក្កន្តសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខវស្ស ។
 សត្តាហានតិក្កន្តេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខវស្ស ។
 សត្តាហានតិក្កន្តេ អនតិក្កន្តសញ្ញំ អបាបត្តិ ។

[១៤៤] អបាបត្តិ អន្តោសត្តាហំ អនិរដ្ឋតិ វិស-
 ដ្ឋេតិ ទស្សតិ វិទស្សតិ ទយ្ហតិ អច្ឆិទ្ធា កណ្ណាតិ^(១)
 វិស្សាសំ កណ្ណាតិ^(២) អនុបសម្មន្ធស្ស ទត្តេន វន្តេន
 មុត្តេន អនបេក្ខោ ទត្តា បដិលភិក្ខា បរិកុញ្ញិតិ ទម្មត្ត-
 កស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ធម៌យសំព្វាបទំ វិនិច្ឆ័យំ ។

១.២ ឧ. ធម. កណ្ណតិ ។

ភិក្ខុធម្មិបញ្ញាទច្ចលទៅក្នុងប្រទេសក្នុងវិភាគណ៍ខ្មែរ^(១) ។ ភិក្ខុវិទ្ធកម្ម
 បរិភោគាច្រើនសំដៅយកយកទទេ តែមិនត្រូវយកមកឆាន់ ។ ភេសជ្ជៈ
 មិនទាន់កន្លង ៧ ថ្ងៃ^១ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កន្លង ហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 ទានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងភេសជ្ជៈដែលមិនទាន់កន្លង ៧ ថ្ងៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភេសជ្ជៈមិនទាន់កន្លង ៧ ថ្ងៃ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កន្លង មិនត្រូវ
 អាបត្តិឡើយ ។

[១៤៥] អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុដែលគាំដៃចិត្តទុក^(២) (ក្តី) លរបេជ
 ចោល(ក្តី) ឬភេសជ្ជៈផលភិក្ខុដែលមានភេសជ្ជៈបាត់ទៅ(ក្តី) វិភាសទៅ(ក្តី)
 ភ្លើងឆេះ(ក្តី) ចោលច្រយកទៅ(ក្តី) គេយកទៅដោយសេចក្តីសុខសាល
 (ក្តី) ផលភិក្ខុដែលបរិភោគលរបេជដាច់ស្រឡះអតិសារយឱ្យអនុបសម្មន្ធ
 ហើយទទួលយកមកបរិភោគវិញ ក្នុងករណីវិថ្ងៃ ផលភិក្ខុច្របវិភ ផលភិក្ខុ
 ជាទានដើមបញ្ញត្តិ ។

សំព្វាបទំ ៣ បបំ ។

១ យកទៅណាមួយក្នុងវិភាគណ៍ខ្មែរមានឱ្យដាក់ដើម សម្រាប់លាមកមានលាមកដង្កាត់ដាក់ដើម ។
 ២ គឺរោង ៧ ថ្ងៃ ភិក្ខុផ្សេងភេសជ្ជៈទោះឱ្យទៅដាច់សំដីទ្រព្រាពីរបស់ឆាន់ ក៏ធ្វើជាប្រាណប
 ក្បាល លាមកដោយ លាមកប្រាកដដើម ។

បត្តសិក្ខាបទ

(១៤៥) តេជ សមយេន តុន្តោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អបាជបិណ្ឌុកស្ស អាហមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន ភគវតា ភិក្ខុចំ វស្សុកសាដិកា
អនុញ្ញាតា ហោតិ ។ ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ ភគវតា
វស្សុកសាដិកា អនុញ្ញាតាតិ បដិកត្តោ វស្សុកសាដិ-
កាចិវ បរិយេសន្តិ បដិកត្តោ កត្វា ធិវសេន្តិ
ដិណ្ឌាយ វស្សុកសាដិកាយ ធន្តា កាយំ ឧវស្សា-
មេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ចិយន្តិ វិហារេន្តិ កតំ ហិ បាម ចត្វត្ថិយា
ភិក្ខុ បដិកត្តោ វស្សុកសាដិកាចិវ បរិយេសិស្សន្តិ
បដិកត្តោ កត្វា ធិវសេស្សន្តិ ដិណ្ឌាយ វស្សុក-
សាដិកាយ ធន្តា កាយំ ឧវស្សាមេស្សន្តិតិ ។ អដេទោ
តេ ភិក្ខុ ភគវតា ឯតមត្តំ អាហមេសុំ ។ សច្ចំ តេ
តុន្តោ ភិក្ខុវេ បដិកត្តោ វស្សុកសាដិកាចិវ បរិយេសថ

សិក្ខាបទទី៤

(១៤៥) សមយេន ព្រះពុទ្ធជីវិតិយស កាលទ្រង់
គង់នៅវត្តជេតវនេហារិហារ ជាយសំអនាថបិណ្ឌិកមហាសេដ្ឋិ ទៀប
ក្រុងសាវត្ថិ ។ ពេលនោះឯង ព្រះទ្រង់យសជាម្ចាស់ទ្រង់អនុញ្ញាតវស្សុ-
កសាដិក (សម្ពុត្តិកិក្ខុក្រៀន) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ ពួកភិក្ខុ
ទ្រង់យបានដំណឹងថា ព្រះទ្រង់យសជាម្ចាស់ទ្រង់អនុញ្ញាតវស្សុកសាដិក
ហើយ គឺនាំគ្នាស្រូងរកចិវ សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយមុនគេ ហើយ
ធ្វើប្រើប្រាស់ក៏មុនគេដែរ កាលសម្ពុត្តិកិក្ខុក្រៀន ចាស់ទូចរាគហើយ
(ទ្រង់យភិក្ខុ) ភិក្ខុទាំងឡាយដោយខ្លួនទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាចិវ ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលទោស ក៏ជឿល
បន្ទុះបង្ហាប់ថា ពួកភិក្ខុទ្រង់យៈមិនសមបើបើនឹងប្រញាប់ស្រូងរកចិវ
សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយប្រញាប់ធ្វើប្រើប្រាស់នោះ កាលសម្ពុត្តិ
វស្សុកសាដិកចាស់ទូចរាគហើយ ក៏ត្រូវបំប្លែងភិក្ខុទាំងឡាយដោយខ្លួនទេ
ទៅវិញ ។ ត្រាោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏នាំសេចក្តីខ្លះត្រាប
ទូលបំពោះព្រះទ្រង់ជាត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ខែភិក្ខុទាំង
ឡាយ គេជាពួកអ្នកឯងប្រញាប់ស្រូងរកចិវសម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយមុនគេ

បដិកត្តោ កត្តា ធិរាសេថ ជំណាយ វស្ស័កសាដិកា-
 យ ឧត្តា កាយំ ឌុវស្សាមេដាតិ ។ សត្វំ ភក្កវតិ ។
 វិករហំ ពុទ្ធា ភក្កវ ភក្កំ ហំ ធាម តុម្ព មោយបុរិសា
 បដិកត្តោ វស្ស័កសាដិកាចិរំ បរិយេសិស្សថ បដិ-
 កត្តោ កត្តា ធិរាសេស្សថ ជំណាយ វស្ស័កសាដិ-
 កាយ ឧត្តា កាយំ ឌុវស្សាមេស្សថ ធនំ មោយ-
 បុរិសា អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ បសន្នាធំ វា
 ភិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។ ឯវត្ត មន ភិក្ខុវ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យថ មាសោ សេសោ ភិក្ខ្នាធន្តិ
 ភិក្ខុវា វស្ស័កសាដិកាចិរំ បរិយេសិកត្តំ អន្ត្រាមាសោ
 សេសោ ភិក្ខ្នាធន្តិ កត្តា ធិរាសេតត្តំ ។ ឌុវេន មេ
 មាសោ សេសោ ភិក្ខ្នាធន្តិ វស្ស័កសាដិកាចិរំ បរិយេ-
 សេយ្យ ឌុវេនន្ត្រាមាសោ សេសោ ភិក្ខ្នាធន្តិ កត្តា
 ធិរាសេយ្យ ធិស្សត្តិយំ ចាចិភ្និយន្តិ ។

ប្រញាប់ធ្វើប្រើប្រាស់មុនគេ លុះសម្បត្តិវស្ស័កសាដិក ចាស់ខូចហើយ
 ត្រូវបំបាត់ទុកត្រឡប់ទៅវិញ ព័ត៌មនុ ។ ត្រូវគ្រប់គ្រង
 ក្រាបខូលថា សូមទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រាស ពារពារព័ត៌មន ។ ព្រះសម្ម
 ដ៏មានជោគជន្មាស់ទ្រង់និរេដ្ឋិលថា ម្ចាស់ពួកមោឃបុរស បំបាត់ចោល
 ពួកអ្នកឯង ប្រញាប់ស្វែងរកចិរិស(ម្រាប់បង្ខំគ្រប់គ្រង)មុនគេ ប្រញាប់ធ្វើ
 ប្រើប្រាស់មុនគេ លុះសម្បត្តិវស្ស័កសាដិកចាស់ត្រាត្រា ត្រូវបំបាត់គ្នា
 ដូចគ្នាត្រឡប់ទៅវិញដោយខ្លួនទេសោះ ម្ចាស់មោឃបុរសចាំឱ្យយ អំពើទេមិន
 ចាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនវាឱ្យយដែលមិនចាត់ជ្រះថ្លា ឬចាំឱ្យ
 ចាំឱ្យយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ មេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ អ្នកចាំឱ្យយគប្បីសំដែងឡើងទូរសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុកំណត់ដឹងថាវាខ្លះមួយជាខាងចុងនៃភិក្ខុវដូរ(១) គប្បីស្វែងរក
 សាដិកចិរិ សម្រាប់បង្ខំគ្រប់គ្រង ភិក្ខុកំណត់ដឹងថាទៅកន្លះទៅខាងចុង
 នៃភិក្ខុវដូរ(២) គប្បីធ្វើឱ្យស្រចៃហើយប្រើប្រាស់ចុះ ។ បើមិនចាត់
 ដល់ខ្លះមួយជាខាងចុងនៃភិក្ខុវដូរ ភិក្ខុវស្វែងរកសាដិកចិរិសម្រាប់បង្ខំគ្រប់
 គ្រង ទ្រង់មិនចាត់ដល់កន្លះទៅខាងចុងនៃភិក្ខុវដូរទេ ភិក្ខុវធ្វើឱ្យស្រចៃ
 ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវក្រាបខ្លួនស្រឡាញ់បាចិត្តិយ ។

១ ព័ត៌ត្រ ១ ពានទេស្ឋទៅដល់វិជ្ជាពេញបូណ៌មិទ្ធភាសាឡ ហៅថា ទ្រុយនាភានុ
 ជំនួញ ។ ព័ត៌ត្រ ១ ពេតទេស្ឋទៅដល់វិជ្ជាពេញបូណ៌មិ ហៅថា កន្លះទៅភានុជំនួញ ។

[១៤៦] មាសោ សេសោ តិម្ហាទន្តិ ភិក្ខុតា
 វស្សិតសាដិកតិវំ បរិយសិទ្ធិទន្តិ យេ មទុស្សា បុរាថិ
 វស្សិតសាដិកតិវំ ទេន្តិ តេ ឧបសង្កម្ពត្តា ឯវមស្ស
 វចនិយោ កាលោ វស្សិតសាដិកាយ សមយោ វស្សិ-
 កសាដិកាយ អត្តោចិ មទុស្សា វស្សិតសាដិកតិវំ
 ទេន្តិទំ ។ ខ វត្តព្វា ទេថ មេ វស្សិតសាដិកតិវំ
 អាហារេ មេ វស្សិតសាដិកតិវំ បរិវេន្តេថ(១) មេ
 វស្សិតសាដិកតិវំ យេតាយេថ មេ វស្សិតសាដិក-
 តិវំទន្តិ ។ អធិមាសោ សេសោ តិម្ហាទន្តិ កត្តា
 ចិវសេតទន្តិ អធិមាសេ សេសេ តិម្ហាទេ កត្តា
 ចិវសេតទំ ។ ឱវេខ យេ មាសោ សេសោ
 តិម្ហាទន្តិ អតិវេកមាសេ សេសេ តិម្ហាទេ វស្សិត-
 សាដិកតិវំ បរិយសិទិ វិស្សន្តិយំ ហោតិ(២) ។
 ឱវេខធិមាសោ សេសោ តិម្ហាទន្តិ អតិវេកធិមាសេ
 សេសេ តិម្ហាទេ កត្តា ចិវសេតិ វិស្សន្តិយំ ហោតិ

១ លទ្ធព បរិវេន្តេថំ វិស្សិត ។ ២ លទ្ធព វិស្សន្តិយំ បាចិវិយដ្ឋំ វិស្សិត ។

(១៤៦) [តន្តិភាគ្យថា ភិក្ខុកំណត់ដឹងថា ខែមួយជាខាងចុង
 ខែនិម្ហាដូរ ត្រូវស្វែងរកសាដិកតិវិសេម្រាប់និក្ខមទំកត្រៀង មានអចិន្ធិយ
 ថា អំពីដើមមកមុនស្សទាំងឡាយណា ធ្លាប់ប្រធានសាដិកតិវិសេម្រាប់
 និក្ខមទំកត្រៀង ពួកភិក្ខុប្បិច្ឆិយទៅកេមុនស្សទាំងឡាយនោះហើយពោល
 យ៉ាងនេះថា ពេលនោះជាពេលវិស្សិតសាដិក ពេលនោះជាសម័យខែ
 វស្សិតសាដិក សូម្បីពួកមុនស្សទៀតគេក៏នឹងប្រធានសាដិកតិវិសេម្រាប់
 និក្ខមទំកត្រៀងដែរ ។ ពួកភិក្ខុមិនត្រូវនិយាយថា អ្នកទាំងឡាយចូរឱ្យ
 សាដិកតិវិសេម្រាប់និក្ខមទំកត្រៀងដល់គាត់ ចូរនាំយកសាដិកតិវិសេម្រាប់
 និក្ខមទំកត្រៀងមកឱ្យគាត់ ចូរផ្ទះចូរសាដិកតិវិសេម្រាប់និក្ខមទំកត្រៀងឱ្យគាត់
 ចូរទិញសាដិកតិវិសេម្រាប់និក្ខមទំកត្រៀងឱ្យគាត់ ។ ភាគ្យថា ភិក្ខុកំណត់ដឹង
 ថា ទៅកន្លះខែជាខាងចុងនិម្ហាដូរទៀត ឧប្បិច្ឆិយស្រេចហើយប្រើប្រាស់
 ចុះ គឺភិក្ខុប្បិច្ឆិយស្រេចហើយប្រើប្រាស់កន្លះខែជាខាងចុងនិម្ហាដូរ ។
 ភាគ្យថា បើមិនទាន់ដល់ខែ ១ ជាខាងចុងនៃនិម្ហាដូរទេ គឺថ្ងៃមុនពីមួយ
 ខែជាខាងចុងនិម្ហាដូរ ភិក្ខុស្វែងរកសាដិកតិវិសេម្រាប់និក្ខមទំកត្រៀង ចិវ
 នោះជាវិស្សន្តិយ ។ ភាគ្យថា មិនទាន់ដល់កន្លះខែជាខាងចុងនិម្ហាដូរ
 ទេ គឺថ្ងៃមុនពីកន្លះខែជាខាងចុងនិម្ហាដូរ ភិក្ខុធ្វើស្រេចហើយប្រើប្រាស់

សេសេ តិម្ពានេ ឧទកសញ្ញី កត្វា ធិវាសេតិ ចិស្ស-
 ត្តិយំ មាតិក្តិយំ ។ សុតិយា វស្សុកសាដិកាយ
 ធក្វា កាយំ ឱវស្សាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ឧទកមាសេ សេសេ តិម្ពានេ អតិវកសញ្ញី អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ឧទកមាសេ សេសេ តិម្ពានេ វេម-
 តិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឧទកមាសេ សេសេ
 តិម្ពានេ ឧទកសញ្ញី អមាបត្តិ ។ ឧទកឡមាសេ
 សេសេ តិម្ពានេ អតិវកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ឧទកឡមាសេ សេសេ តិម្ពានេ វេមតិកោ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ឧទកឡមាសេ សេសេ តិម្ពានេ ឧទក-
 សញ្ញី អមាបត្តិ ។

[១៤៨] អមាបត្តិ មាសោ សេសោ តិម្ពានេ
 វស្សុកសាដិកាយំ បរិយសេតិ អឡមាសោ សេសោ
 តិម្ពានេ កត្វា ធិវាសេតិ ឧទកមាសោ សេសោ
 តិម្ពានេ វស្សុកសាដិកាយំ បរិយសេតិ ឧទកឡ-
 មាសោ សេសោ តិម្ពានេ កត្វា ធិវាសេតិ បរិយដ្ឋាយ

ភិក្ខុសំគាល់ថាវោនុះ ហើយធ្វើឱ្យស្រេចប្រើប្រាស់ ត្រូវតាមក្តិខិត្យត្តិយ
 បាចិត្តិយ ។ វស្សុកសាដិកាយំបេសភិក្ខុមាន តែភិក្ខុស្រាតន្តិកទ័កត្យ័ន
 ត្រូវតាមក្តិខិត្យ ។ ខាងចុងគិម្ពរដ្ឋវោនុះមិនដល់មួយខែ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 លើសទៅវិញ ត្រូវតាមក្តិខិត្យ ។ ខាងចុងគិម្ពរដ្ឋវោនុះមិនដល់មួយខែ
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមក្តិខិត្យ ។ ខាងចុងគិម្ពរដ្ឋវោនុះមិន
 ដល់មួយខែ ភិក្ខុសំគាល់ថាវោនុះមិនដល់មួយខែមែន មិនត្រូវតាមក្តិ ។
 ខាងចុងគិម្ពរដ្ឋវោនុះមិនដល់កន្លះខែ ភិក្ខុសំគាល់ថាលើសទៅវិញ ត្រូវ
 តាមក្តិខិត្យ ។ ខាងចុងគិម្ពរដ្ឋវោនុះមិនដល់កន្លះខែ ភិក្ខុមានសេច-
 ក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមក្តិខិត្យ ។ ខាងចុងគិម្ពរដ្ឋវោនុះមិនដល់កន្លះខែ
 ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនដល់កន្លះខែមែន មិនត្រូវតាមក្តិឡើយ ។

[១៤៨] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលដឹងថា ខាងចុងគិម្ពរដ្ឋវោនុះ
 សល់មួយខែ ហើយវស្សុកសាដិកាយំសម្រាប់ដ្ឋិតទ័កត្យ័ន ដល់ភិក្ខុ
 ដែលដឹងថា ខាងចុងគិម្ពរដ្ឋវោនុះសល់កន្លះខែទៀត ហើយធ្វើឱ្យស្រេចប្រើ
 ប្រាស់ ដល់ភិក្ខុដែលដឹងថា ខាងចុងគិម្ពរដ្ឋវោនុះមិនដល់មួយ
 ខែ ហើយវស្សុកសាដិកាយំសម្រាប់ដ្ឋិតទ័កត្យ័ន ដល់ភិក្ខុដែល
 ដឹងថាខាងចុងគិម្ពរដ្ឋវោនុះមិនដល់កន្លះខែ ហើយធ្វើឱ្យស្រេចប្រើប្រាស់

វស្សិតសាដិកាយ វស្សុំ ឧត្តន្តិយតិ ឯវត្តាយ វស្សុ-
តសាដិកាយ វស្សុំ ឧត្តន្តិយតិ ធាវិទ្ធា ឯកុំបិកត្យ
សមយេ ឯកសេតត្យ អន្តិទ្ធិវស្ស ឧត្តិវស្ស អាច-
ណស ឧត្តន្តកស្ស អាធិកម្មិតស្សាតិ ។

បុគ្គលំបូរេនំ ធិន្តិ ។

ដល់ភិក្ខុដែលវស្សិតសាដិកពីវិទ្ធានស្រែចោយ (ស្រាប់តែដឹងថា
ខាងក្រោយថា) គេលើកទម្ងន់ជាខាងដើមវៃវស្សនាដូរ (ឆ្នាំមានទ
អធិកមាស) ដល់ភិក្ខុដែលវស្សិតសាដិកនោះហើយ (ទើបដឹងថា)
គេលើកទម្ងន់ជាខាងដើមវៃវស្សនាដូរ ដល់ភិក្ខុដែលលាវិវស្សិតសាដិក
ហើយដម្កល់ទុក ដល់ភិក្ខុដែលប្រើប្រាស់វស្សិតសាដិកក្នុងកាលដំបូរ
ដល់ភិក្ខុមានចំវៃ^(១)ដែលចារជណ្តិមយកា ៧ ដល់ភិក្ខុមានចំវៃបាត^(២)
ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ^(៣) ដល់ភិក្ខុឆ្ម ដល់ភិក្ខុជាខាងដើម
បញ្ចក្ខំ ។

សំព្វាចទទី ២ ចប់ ។

១ ពាក្យថា ចំវៃវស្សនាដិកពីវិទ្ធានស្រែចោយ គឺសំដៅយកវស្សិតសាដិកពីវិទ្ធានស្រែចោយ ហើយលើកទម្ងន់ជាខាងដើមវៃវស្សនាដូរ ដល់ភិក្ខុដែលលាវិវស្សិតសាដិក ហើយដម្កល់ទុក ដល់ភិក្ខុដែលប្រើប្រាស់វស្សិតសាដិកក្នុងកាលដំបូរ ដល់ភិក្ខុមានចំវៃដែលចារជណ្តិមយកា ៧ ដល់ភិក្ខុមានចំវៃបាត ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុឆ្ម ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចក្ខំ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទ

[១២៧] គេន សមយេន ទុន្ទោ កកវំ សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ គេន
ចោ ថន សមយេន អាយស្មា ឧបទន្ទោ សក្យបុត្តោ
កាកុនោ សន្និវិហារិកំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឯហារុសោ
ជនបទទារិកំ បក្កមិស្សាមាតិ ។ ទាហំ កន្តេ ក-
មិស្សមិ ទុត្តលទីវេន្និកិ ។ ឯហារុសោ អហាន្តេ ចិវិ
ទស្សមិកិ ឥស្ស ចិវិ អនាសិ ។ អស្សាសិ ចោ សោ
ភិក្ខុ កកវំ តិវ ជនបទទារិកំ បក្កមិស្សតិកិ ។
អដចោ ឥស្ស ភិក្ខុនោ ឯតទហោសិ ទនាទាហំ អ-
យស្មតា ឧបទន្ទន សក្យបុត្តន សន្និ ជនបទទារិកំ
បក្កមិស្សមិ កកវតា សន្និ ជនបទទារិកំ បក្ក-
មិស្សមិកិ ។ អដចោ អាយស្មា ឧបទន្ទោ សក្យបុត្តោ
តិ ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឯហិទាចិ អារុសោ ជនបទទា-
រិកំ បក្កមិស្សាមាតិ ។ ទាហំ កន្តេ ឥយា សន្និ

សិក្ខាបទទី ៥

[១២៧] បមិយោនៈ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលអន្តក្ខិត្ត
ជេតវនេ ថាបសំអនាថបិណ្ឌិកមហាសេដ្ឋិ ទៀបក្រិច្ចិសាវត្ថិ ។ ព្រះនាម
ឯន បទន្ទសក្យបុត្រជំមានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះទំនំភិក្ខុវេលថា
សទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះថេរោបថថា ខែអារុសោ អ្នកចូមេកយើទំនំចៀស
ទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទ ។ ភិក្ខុនោឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
ខ្ញុំកុណាទៅមិនបានទេ (ផ្សិត) ខ្ញុំកុណា មានចិវិចោសំត្រិត្រាហើយ ។
បទន្ទភិក្ខុនិយាយថា មកចុះអារុសោ ខ្ញុំទំនំឲ្យចិវិលោក ហើយបានឲ្យ
ចិវិទៅភិក្ខុនាម ។ ភិក្ខុនាមបានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ទំនំ
ទ្រង់ត្រូវដំណើរទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទ ។ ទើបភិក្ខុនាមត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
ឥឡូវនេះ អញមិនចៀសទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទ ជាមួយទំនំបទន្ទ
សក្យបុត្រជំមានអាយុទេ អញមុខជាទំនំទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទជាមួយ
ទំនំព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ។ លំដាប់នោះ បទន្ទសក្យបុត្រជំមាន
អាយុនិយាយពាក្យនេះទំនំភិក្ខុនាមថា ឥឡូវនេះ អារុសោលោកចូមេក
យើទំនំទំនំទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទ ។ ភិក្ខុនោឆ្លើយថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំកុណាមិនទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទជាមួយទំនំលោកទេ

ជនបទចារឹក បញ្ញត្តិស្សន្ទិយ កតវត្តា សន្និ ជនបទចារឹក
 រឹក បញ្ញត្តិស្សន្ទិយ ។ យំបំ ត្យាហំ អាវុសោ ចិវំ អ-
 ធាសំ មយា សន្និ ជនបទចារឹក បញ្ញត្តិស្សន្ទិយ ត្យាហំ តោ
 អនត្តមោ ចិវំ អន្ទិទ្ធិ ។ អដទោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ
 ឯតមត្តំ អាហោចសំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។
 តេ ឧជ្ឈយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ តាមំ ហំ ធាម អាយស្មា
 ឧបទោ សត្យបុត្តោ ភិក្ខុស្ស សាមំ ចិវំ ឧត្តា
 ត្យាហំ អនត្តមោ អន្ទិទ្ធិស្សន្ទិយ ។ អដទោ តេ
 ភិក្ខុ កតវត្តា ឯតមត្តំ អាហោចសំ ។ សន្និ តិវ ត្តំ
 ឧបទន្ធិ ភិក្ខុស្ស សាមំ ចិវំ ឧត្តា ត្យាហំ អនត្តមោ
 អន្ទិទ្ធិស្សន្ទិយ ។ សន្និ កតវត្តិ ។ វិគាហំ ពុទ្ធា កតវត្ត
 តាមំ ហំ ធាម ត្តំ មោយបុរិស ភិក្ខុស្ស សាមំ ចិវំ
 ឧត្តា ត្យាហំ អនត្តមោ អន្ទិទ្ធិស្សន្ទិយ ទេតំ មោយបុ-
 រិស អប្បសន្នាទំ កំ បសាទាយ បសន្នាទំ កំ
 ភិយ្យោតាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ត បទ ភិក្ខុវេ សមំ

• ១. ១. អន្ទិទ្ធិ ។

ប្រុសណាមួយជាទីទៅកាន់ចារឹកក្នុងជនបទ ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 វិញ ។ បទន្តទ្រង់អន់ចិត្តហើយពោលថា កាវុសោ ខ្ញុំបាទឱ្យចិវិណាផល
 លោក (ព្រះ) លោកជាទីទៅកាន់ចារឹកជាមួយនឹងខ្ញុំ (ជាដូច្នោះហើយ)
 ក៏ដំណើរយកចិវិណាវិញ ។ ត្រាពោះ ភិក្ខុពោះប្រាប់សេចក្តីខ្លះដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាចិវិ ។ បេ ។ ទើបភិក្ខុទាំង
 ពោះពោលទោស ក៏ដើរ បន្តបង្គាប់ថា មិនទំនិលោះ បទន្តសក្យ-
 បុត្រដ៏មានតម្លៃឱ្យចិវិទៅភិក្ខុដោយខ្លួនឯងហើយ ត្រឡប់ជាទីអន់ចិត្ត
 ដំណើរយកចិវិវិញ ។ លំអាប់ពោះ ភិក្ខុទាំងពោះនោះសេចក្តីខ្លះក្រាបចូល
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាបសួរថា ម្ចាស់
 បទន្ត ឮថាអ្នកឯងបានឱ្យចិវិទៅភិក្ខុដោយខ្លួនឯងហើយ ត្រឡប់ក្រាប
 ទ្រង់អន់ចិត្តដំណើរយកចិវិវិញ មែនឬ ។ បទន្តសក្យបុត្រក្រាបចូល
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការពោលទោស ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់យស
 ជាម្ចាស់ទ្រង់ដើរដើរថា ម្ចាស់មោយបុរស មិនសម្រេចប្រកាន់ខ្លួនឱ្យ
 ចិវិទៅភិក្ខុដោយខ្លួនឯងហើយ ត្រឡប់ក្រាបទ្រង់អន់ចិត្តដំណើរយកចិវិ
 ចិវិវិញពោះ ម្ចាស់មោយបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែនទំ
 ឱ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនចាន់ជ្រះថ្លា ឬទំឱ្យជនទាំងឡាយ
 ដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរឹងតែជ្រះថ្លាទៀតទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

សិក្ខាបទំ ធុត្តិសេយ្យាថ យោ ថង កិក្ខុ កិក្ខុស្ស
សាមំ ចិវំ ធាត្វា កុបិសោ អនត្តមោ អច្ឆិទ្ធកយ្យ ក
អច្ឆិទ្ធកេយ្យ ក ចិស្សត្តិយំ ធាចិត្តិយន្តំ ។

[១៨០] យោ ថងាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្សំ អន្តេ អនិប្បេតោ
កិក្ខុតិ ។ កិក្ខុស្សតិ អញ្ញស្ស កិក្ខុស្ស ។ សាមន្តិ
សយំ ធាត្វា ។ ចិវំ ធាម ធាត្តំ ចិវាទំ អញ្ញតំ
ចិវំ វិកប្បនុបតំ ថច្ឆិមំ ។ កុបិសោ អនត្តមោតិ
អនតិកោ អាហាតចិត្តោ ទិលជាតោ ។ អច្ឆិទ្ធកយ្យតិ
សយំ អច្ឆិទ្ធកិ ចិស្សត្តិយំ យោតិ^១ ។ អច្ឆិទ្ធកេយ្យតិ
អញ្ញំ អណ្តាបេតិ អាថត្តិ ធុត្តាដស្ស ។ សតិ អាលាត្តោ
តហុកំបិ អច្ឆិទ្ធកិ ចិស្សត្តិយំ យោតិ ចិស្សត្តិកត្តំ
សន្និស្ស ក គណស្ស ក ធុត្តលស្ស ក ។ ឯវត្តា
ថង កិក្ខុថ ចិស្សត្តិកត្តំ ។ មេ ។ ឥទំ មេ កាទ្ធី ចិវំ

។ ឧប្បន្តិយកណ្ត ចន្ទវន្តស្ស ចន្ទវន្តសិក្ខាបទស្ស វិរាដ្ឋោ

អ្នកទាំងឡាយត្រូវស្រឡាញ់ខ្លួនស្មោះច្រើនយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ
ឲ្យចិវំដល់កិក្ខុ (ឯវង្ស) ដោយខ្លួនឯងហើយ ទំងន់អន់ចិត្តដរាបណាមយក (ចិវំ)
មកវិញក្តី ប្រើឲ្យដរាបណាមយកវិញក្តី កិក្ខុនោះត្រូវអាចក្តីឧប្បន្តិយ
បាចិត្តិយ ។

[១៨០] ត្រីវិភាគ្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តាច្រើនហើយ ។ ភាគ្យថា ដល់កិក្ខុ គឺដល់
កិក្ខុវង្ស ។ ភាគ្យថា ខ្លួនឯង គឺបានឲ្យទៅខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា
ចិវំនោះ បានដល់ចិវំ ៦ យ៉ាង ចិវំណាមួយ យ៉ាងក្នុងបំណុល
សម្រេចកិច្ចវិប្បបាទ ។ ភាគ្យថា ទំងន់អន់ចិត្ត គឺមិនត្រឹមត្រូវ មានចិត្ត
ក្នុងក្តៅ ភ្លើងស្រ ។ ភាគ្យថា ដរាបណាមយកវិញ គឺដរាបណាមយក
ដោយខ្លួនឯងវិញ ចិវំនោះជាឧប្បន្តិយ ។ ភាគ្យថា ប្រើឲ្យដរាបណាម
យកវិញ គឺកិក្ខុបង្គាប់អ្នកវង្ស (ឲ្យដរាបណាមយកវិញ) ត្រូវអាចក្តី
ខ្ពង់ ។ កិក្ខុបង្គាប់ទៅឯម្តងទេ អ្នកទំលុបបង្គាប់ទៅដរាបណាមយកវិញដល់
ចិវំទាំងនោះជាឧប្បន្តិយ កិក្ខុត្រូវលះបង់ដល់សិក្ខុក៏បាន ឯណោះក៏បាន
បុគ្គលក៏បាន ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុត្រូវលះបង់យ៉ាងនេះ ។ មេ ។
ថា ចាត្រូវសិក្ខុដ៏ចិវំនេះ ចិវំរបស់ខ្ញុំនេះ ខ្ញុំបានឲ្យទៅកិក្ខុ (ឯវង្ស)

កិច្ចស្ស សាមំ នត្តា អច្ឆិទ្ធិំ វិស្សត្តិយំ វេទាហំ
សង្ឃស្ស វិស្សត្តាមិគំ ។ បេ ។ នធម្មតិ ។ វេ ។
នធម្មតិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ នម្មតិ ។

[១៧១] ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញំ សាមំ ចីវំ
នត្តា កុម្មតោ អនត្តមលោ អច្ឆិទ្ធិតំ វា អច្ឆិទ្ធាបេតិ វា
វិស្សត្តិយំ វា វិស្សត្តិយំ ។ ឧបសម្បន្នេ វេទនិកោ សាមំ
ចីវំ នត្តា កុម្មតោ អនត្តមលោ អច្ឆិទ្ធិតំ វា អច្ឆិទ្ធាបេតិ
វា វិស្សត្តិយំ វា វិស្សត្តិយំ ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្ន-
សញ្ញំ សាមំ ចីវំ នត្តា កុម្មតោ អនត្តមលោ អច្ឆិទ្ធិតំ
វា អច្ឆិទ្ធាបេតិ វា វិស្សត្តិយំ វា វិស្សត្តិយំ ។ អញ្ញំ
បរិក្ការំ នត្តា កុម្មតោ អនត្តមលោ អច្ឆិទ្ធិតំ វា
អច្ឆិទ្ធាបេតិ វា វាមត្តំ ឧត្តដស្ស ។ អនុបសម្បន្នស្ស
ចីវំ វា អញ្ញំ វា បរិក្ការំ នត្តា កុម្មតោ អនត្តមលោ
អច្ឆិទ្ធិតំ វា អច្ឆិទ្ធាបេតិ វា វាមត្តំ ឧត្តដស្ស ។

ដោយខ្លួនឯងហើយ ធ្វើត្រឡប់ដំណើរយកមកវិញ ជាវិស្សត្តិយ ធ្វើសូម
លះបង់ចំពោះដល់សង្ឃ ។ ពាក្យគតិពិទេនទៅមានសេចក្តីដូចគ្នាផង
សិក្ខាបទទី ១ ភូមិបិដក ។

[១៧១] កិច្ចសំគាល់បុគ្គលដែលជា ឧបសម្បន្ន^(១) ជា ឧបសម្បន្នពិត
មែន ហើយឲ្យចំរៅដោយខ្លួនឯង ក៏ត្រឡប់ក្រោយទិវនិវរន្ត ដំណើរ
យកវិញក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃដំណើរយកមកវិញក្តី ត្រូវតាមកិច្ចស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ កិច្ចមានសេចក្តីសង្ឃឹយកសិបុគ្គលដែលជា ឧបសម្បន្ន ហើយ
ឲ្យចំរៅដោយខ្លួនឯង ក៏ត្រឡប់ក្រោយទិវនិវរន្ត ដំណើរយកមកខ្លួន
ឯងវិញក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃដំណើរយកវិញក្តី ត្រូវតាមកិច្ចស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។
កិច្ចសំគាល់បុគ្គលដែលជា ឧបសម្បន្នជាអនុបសម្បន្ន^(២) ទៅវិញ ហើយឲ្យចំ-
រៅដោយខ្លួនឯង ក៏ត្រឡប់ក្រោយទិវនិវរន្ត ដំណើរយកមកខ្លួនឯងវិញ
ក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃដំណើរយកមកវិញក្តី ត្រូវតាមកិច្ចស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។
កិច្ចឲ្យបរិក្ការដទៃហើយ ត្រឡប់ក្រោយទិវនិវរន្ត ដំណើរយកមកខ្លួនឯង
វិញក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃដំណើរយកមកវិញក្តី ត្រូវតាមកិច្ចស្សត្តិយ ។ កិច្ចឲ្យចំរៅ
បរិក្ការដទៃក្តី ទៅអនុបសម្បន្ន ហើយក្រោយទិវនិវរន្ត ដំណើរយកមក
ខ្លួនឯងវិញក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃដំណើរយកមកវិញក្តី ត្រូវតាមកិច្ចស្សត្តិយ ។

១ អ្នកដែលបានឧបសម្បន្នជាភិក្ខុភារ ដោយត្រឹមត្រូវហើយ ហៅជា ឧបសម្បន្ន ។ ២ ព្រម
ដល់បុគ្គលព្រាសិក្ខុ មានសាមណេរជាដើម ។

ឧបសម្ព័ន្ធនៃកិច្ចសន្យា បញ្ជូនសិទ្ធិបញ្ជូន កិច្ចសន្យា

អនុបសម្ព័ន្ធនៃ ឧបសម្ព័ន្ធសញ្ញា អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនុបសម្ព័ន្ធនៃ វេទនិកោ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុ-
បសម្ព័ន្ធនៃ អនុបសម្ព័ន្ធសញ្ញា អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១៥២] អនាចត្តិ សោ វ ទេតិ កស្ស វ វិស្សា-
សន្តោ កណ្ណាតិ ឧប្បន្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

បញ្ជូនសិទ្ធិបញ្ជូន ឧប្បន្ត ។

ឧបសម្ព័ន្ធនៃកិច្ចសន្យា បញ្ជូន សិទ្ធិបញ្ជូន ៥ កិច្ចសន្យា

ភិក្ខុសំគាល់អនុបសម្ព័ន្ធនៃ ឧបសម្ព័ន្ធនៃកិច្ចសន្យា (ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយក្នុងបុគ្គលដែលជាអនុបសម្ព័ន្ធ (ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុសំគាល់អនុបសម្ព័ន្ធនៃ អនុបសម្ព័ន្ធនៃកិច្ចសន្យា (ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

[១៥២] អាចត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុអ្នកទទួលបរិវេនោះគឺ
(ត្រូវប្រមាណ) ឬភិក្ខុដែលមានសេចក្តីសន្សំស្មារតីនឹងភិក្ខុអ្នកទទួលបរិ-
វេនោះហើយកាន់យកបក្សិញ ដល់ភិក្ខុដែលទទួលបាន ដល់ភិក្ខុដែលជាភាវ
ដើមបញ្ជូន ។

សិទ្ធិបញ្ជូន ៥ បទ ។

ធម្មសិក្ខាបទី

[១៨៣] តេជ សមយេន តុន្តោ កកវា វាជគហោ
វិហារតិ វេជ្ជវេន កលទ្ធកតិវាមេ ។ តេជ ចោ បជ
សមយេន ធញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ ចិវកាវសមយេ ពហុ
សុត្តំ វិញ្ញាបេសុំ ។ កតេមិ ចិវេ ពហុ សុត្តំ
អវសិដ្ឋំ ហោតិ ។ អថចោ ធញ្ញត្តិយាជំ ភិក្ខុជំ
វេតនយោសិ ហន្ត មយំ អារុសោ អញ្ញិមិ សុត្តំ
វិញ្ញាបេត្វា តទ្ធកាយេហិ ចិវំ វាយាបេមាតិ ។ អថចោ
ធញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ អញ្ញិមិ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្វា តទ្ធកាយេហិ
ចិវំ វាយាបេសុំ ។ វិគេមិ ចិវេ ពហុ សុត្តំ អវសិដ្ឋំ
ហោតិ ទុតិយម្យិ ចោ ធញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ អញ្ញិមិ សុត្តំ
វិញ្ញាបេត្វា តទ្ធកាយេហិ ចិវំ វាយាបេសុំ ។ វិគេមិ
ចិវេ ពហុ សុត្តំ អវសិដ្ឋំ ហោតិ ។ តតិយម្យិ
ចោ ធញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ អញ្ញិមិ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្វា តទ្ធកាយេហិ
ចិវំ វាយាបេសុំ ។ មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ មិយន្តិ
វិចារេន្តិ កតំ ហិ យម សមណា សក្កម្មតិយា

សិក្ខាបទទី ៦

[១៨៣] សមីយនោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិទ្ធិនិយម កាលនន្តិកុរិយា
វេជ្ជវេនកលទ្ធកតិវាមេ វិញ្ញាបេសុំ ។ តេនោឯន ពួក
ធញ្ញត្តិយាភិក្ខុសម្មាសម្ពុទ្ធវេន កុរិយាមិយេវេចិវិកម្ម ។ លុរេវេ
ចិវេសមិចារហិយ មានអម្បោនសសសលំវេចិវេ ។ ទេមពួកធញ្ញត្តិយ
ភិក្ខុនាមេវេចិវេ មាលាវេសា ហេមេចេ មានកេត្តាយេនិវេ
សម្មាសម្ពុទ្ធវេន មកវេមាទៀត ហើយទ្វេពួកជាងធម្មញ្ញក្សត្រចិវេ ។
លំវេវេនោ ពួកធញ្ញត្តិយភិក្ខុវេសម្មាសម្ពុទ្ធវេន ហើយកិច្ចជាង
ធម្មញ្ញក្សត្រចិវេ ។ កាលក្សត្រចិវេចេហើយ អម្បោនវេសសសល
វេចិវេ ពួកធញ្ញត្តិយភិក្ខុវេសម្មាសម្ពុទ្ធវេន ។ មកវេមាទៀត ហើយ
ទ្វេពួកជាងធម្មញ្ញក្សត្រចិវេជាតំវេវេនិ ។ កាលៈក្សត្រចិវេហើយ
អម្បោនវេសលំវេចិវេ ។ ពួកធញ្ញត្តិយភិក្ខុវេសម្មាសម្ពុទ្ធវេន ។ មក
វេមាទៀត ហើយទ្វេពួកជាងធម្មញ្ញក្សត្រចិវេជាតំវេវេនិ ។ មទុស្ស
នាមិទ្វាយពោលពោល តិវេនិ បន្តិបន្តិវេ ពួកសមណោ
កុនវេព្រហ្មេវេសក្សត្រ មិទសមទិវេសម្មាសម្ពុទ្ធវេន

សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្តា តន្តភិយេហិ ចីវំ ភិយោបេស្ស-
 ត្តិទំ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សនំ
 ទុដ្ឋាយន្តានំ មិយន្តានំ វិហារេន្តានំ ។ យេ តេ
 ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ មិយន្តិ វិហារេន្តិ
 កតំ ហិ ធាម ធាតុនិយា ភិក្ខុ សាមំ សុត្តំ
 វិញ្ញាបេត្តា តន្តភិយេហិ ចីវំ ភិយោបេស្សត្តិទំ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។
 សច្ចំ តិវ តុម្ព ភិក្ខុវេ សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្តា
 តន្តភិយេហិ ចីវំ ភិយោបេសាទំ ។ សច្ចំ ភក្ខវតិ ។
 វិគាហំ តុទ្ធា តតិ តតំ ហិ ធាម តុម្ព មោយបុរិសា
 សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្តា តន្តភិយេហិ ចីវំ ភិយោបេស្សដ
 ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្តានំ ភិ បសាទាយ
 បសន្តានំ ភិ ភិយោភានិយ ។ បេ ។ ឯវត្ស មន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាមនំ ទុដ្ឋិសេយ្យាវ យោ បន
 ភិក្ខុ សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្តា តន្តភិយេហិ ចីវំ
 ភិយោបេយ្យ ទិស្សត្តិយំ មាចិត្តិយន្តិ ។

ចេយឱវត្តកជាងដម្បាញក្សាញចិវឱវសោ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបុរេពុក
 មនុស្សទាំងនោមពាលទោស រិះរឿល បន្តបង្ហាប(ដូច្នោះ)ហើយ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំពាល
 ទោស រិះរឿល បន្តបង្ហាបថា ពួកពេទ្ធក្តីយភិក្ខុមិនសមបើមិនទៅសូម
 អម្បះមកដោយខ្លួនឯង ហើយឱវត្តកជាងដម្បាញក្សាញចិវឱវ(ដូច្នោះ)
 សោ ។ បើបភិក្ខុទាំងនោះនាំសេចក្តីខ្ពះក្រាបចូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រះគង្គិត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពូជាពួកអ្នក
 ឯងទៅសូមអម្បះមកនឹងខ្លួនឯង ហើយឱវត្តកជាងដម្បាញក្សាញចិវឱវ
 ភិក្ខុមែនឬ ។ ពួកពេទ្ធក្តីយភិក្ខុក្រាបចូលថា សូមឱ្យដ៏ព្រះមគ្គាប្រាស ការ
 ទោះតែតែមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគឱ្យដ៏រិះរឿលថា ម្ចាស់
 មោយបុរស ពួកអ្នកឯង មិនសមបើទៅសូមអម្បះមកនឹងខ្លួនឯង
 ហើយឱវត្តកជាងដម្បាញក្សាញចិវឱវ(ដូច្នោះ)សោ ម្ចាស់មោយបុរស
 អំពើដែលអ្នកធ្វើមកនេះ មិននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ផលទាំងឡាយដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លា ទំនិមិននាំពួកដល់ដល់ជ្រះថ្លាហើយឱវត្តកជាងដម្បាញក្សាញចិវឱវ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឱ្យដ៏ស្ងួតស្ងួត
 ះនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសូមអម្បះមកដោយខ្លួនឯង ហើយឱវត្តក
 ជាងដម្បាញក្សាញចិវឱវ ភិក្ខុនោះត្រូវក្រាបក្តីនិស្សក្តីយបុរេក្តីយ ។

(១៧២) យោ បដាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អាត្ត អនិច្ចេតោ ពិក្ខុ-
 តិ ។ សាមន្តិ សយំ វិញ្ញាបេត្តា ។ សុត្តំ តាម ឆ
 សុត្តានិ ចោថ ធម្មាសីកំ ភោសេយ្យំ កម្ពុលំ
 សាលំ កង្កំ ។ ធម្មារិយេហិតិ មេសភារកេហិ វិហារ-
 មេតិ បយោតេ ទុក្ខានំ ។ ចនិណភេន ធិស្សតិយំ
 យោតិ ធិស្សតិយំ សង្ឃស្ស វិ វណស្ស វិ បុត្ត-
 លស្ស វិ ។ វិវត្តា មន វិទូរេ ធិស្សតិយំ ។ មេ ។
 ឥមំ មេ ធម្មេ ធិវិ សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្តា ធម្មារិយេហិ
 វិហារិយំ ធិស្សតិយំ ឥវាហិ សង្ឃស្ស ធិស្សតិយំ
 ។ មេ ។ ធម្មយ្យាតិ ។ មេ ។ ធម្មយ្យាតិ ។ មេ ។
 អាយស្មតោ ធិស្សតិ ។

(១៧២) វិហារិយេ វិហារិយេសត្តិ ធិស្សតិយំ
 ចាតិស្តិយំ ។ វិហារិយេ មេតិភោ ធិស្សតិយំ

(១៧២) ត្រីភាគ្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទាំង
 សិក្ខាបទ ៥ ១ ខែបាណិកកណ្តុរោង ។ ពាក្យថា ដោយខ្លួនឯង
 ធិស្សមហេតុខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា អម្បះ បានដល់អម្បះ ៦ យ៉ាង គឺ
 អម្បះដែលកើតពីសម្បករណី ១ អម្បះដែលកើតពីកប្បករណី ១ ស្ម័គ្រ ១
 អម្បះដែលកើតពីរាមសត្វ ១ អម្បះដែលកើតពីវិជ្ជា ១ អម្បះកើត
 ពីភក្តិ (គឺយករបស់ខាងដើមទាំង ៥ មកធ្វើជាអម្បះ) ១ ។ ពាក្យថា
 ឲ្យពួកជាន់ដម្បញ្ញក្សត្រា គឺប្រិព្វកជាន់ដម្បញ្ញក្សត្រា ត្រូវកាចក្តិ
 ទុកដកាមប្រិយោត ។ ចំពោះ ជាធិស្សតិយក្នុងនិរណៈដែលបានមក
 ភិក្ខុកប្បិលរថដ៏ដល់សិទ្ធិកិបាទ ភិក្ខុកិបាទ បុត្តលកិបាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ព័ន្ធភ្នយ ភិក្ខុកប្បិលរថដ៏យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ថា បពិត្រត្រៃសង្ឃ
 ដ៏ចំរើន ចំពោះសង្ឃនេះ ខ្ញុំបានសូមអម្បះមកដោយខ្លួនឯង ហើយឲ្យពួក
 ជាន់ដម្បញ្ញក្សត្រា ចំពោះជាធិស្សតិយ ខ្ញុំសូមលះចំពោះដល់
 សង្ឃ ។ ពាក្យគតិលើសេចក្តីដូចគ្នាទាំងសិក្ខាបទ ៥ ១ ខែចំរើន ។

(១៧២) ភិក្ខុសំគាល់ចំពោះដែលឲ្យគេក្សត្រាចេហើយថា ឲ្យគេ
 ក្សត្រាចេហើយព័ន្ធភ្ន ត្រូវកាចក្តិធិស្សតិយបាចិគ្គិយ ។ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងចំពោះដែលឲ្យគេក្សត្រាចេហើយ ត្រូវកាចក្តិធិស្សតិយ

១៧៣

ឯស្ប្រឹក្សាស្រុក ចន្ទវិទ្យា ធម្មសិក្ខាបទស្ស អនាមត្តិ

ជាចិត្តិយំ ។ វាយាយិទេ អវាយាយិទសញ្ញំ ធិស្សត្តិយំ
ជាចិត្តិយំ ។ អវាយាយិទេ វាយាយិទសញ្ញំ អាមត្តិ
ទុក្ខេជស្ស ។ អវាយាយិទេ វេបតិទោ អាមត្តិ ទុក្ខេជស្ស ។
អវាយាយិទេ អវាយាយិទសញ្ញំ អនាមត្តិ ។

[១៧៦] អនាមត្តិ ចីវរ សិក្ខិត្តំ អាឃោតេ កា-
យតទុនេ កំសតទុតេ មត្តត្តិកាយ បរិស្សារនេ
ញាតកាធំ បរិវិតាធំ អញ្ញស្សនាយ អត្តនោ ធនេន
ឧម្មត្តកស្ស អាធិកម្មិកស្សនតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ ទំដំ ។

ធិស្សត្តិយាណា ចន្ទវិទ្យា សិក្ខាបទំ ៦ វារៈដែលកំពុងបញ្ចុះអាមត្តិ

បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ចីវរដែលឲ្យគេក្បញ្ញាហើយថា មិនមែនចីវរ
ដែលឲ្យគេក្បញ្ញាទេ ត្រូវអាមត្តិធិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ចីវរ
ដែលមិនមែនឲ្យគេក្បញ្ញាថា ចីវរដែលឲ្យគេក្បញ្ញាហើយ ត្រូវអាមត្តិ
ទុក្ខេ ។ មិនមែនចីវរដែលឲ្យគេក្បញ្ញាទេ តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ចីវរដែលមិនមែនឲ្យគេក្បញ្ញាថា មិនមែន
ចីវរដែលឲ្យគេក្បញ្ញាពិតមែន មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

[១៧៦] អាមត្តិមិនមានផលភិក្ខុដែលសូមអម្បះមកដើម្បីដោះចីវរ
ដើម្បីធ្វើសម្បត្តិអាឃោតេ ដើម្បីធ្វើត្រៃត្រង់ចង្កេះ ដើម្បីធ្វើយាតបាត្រ
ដើម្បីធ្វើស្លាកបាត្រ ដើម្បីធ្វើសម្បត្តិត្រង់ទឹក ផលភិក្ខុដែលសូមអម្បះ
អំពីពួកញាតិ ផលភិក្ខុដែលសូមអម្បះពីពួកផនវដែលបានបរិណេនទុក
ផលភិក្ខុដែលសូមអម្បះដើម្បីជាប្រយោជន៍ផលភិក្ខុផទ ផលភិក្ខុដែល
បានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ផលភិក្ខុដែលខូចបរិភ ផលភិក្ខុជាទាតិដើម
បញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទំ ៦ បំ ។

សត្វមនុស្សបទី

[១៩៧] តេជ សមយេន តុន្តោ កតវា សាវត្តិយំ
វិហារតិ ដេតវាន អនាថមំណុំកុស្ម្យ អារមេ ។ តេជ
ចោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ បុរិសា បវាសំ
កច្ឆន្តោ បដាមតំ ឯតនកេច សុត្តំ ទាយេត្វា អនុ-
កុស្ម្យ កន្តវាយស្ស ទេហំ ចីវំ វាយាមេត្វា ចិត្តិ-
ចាហំ^(១) អាគតោ អយ្យំ ឧបនទ្ធី ចីវរេ អន្តរទេស្សា-
មីតិ ។ អស្សាសិ ចោ អញ្ញតរោ ចំណុំចារិកោ
កិក្ខុ តស្ស បុរិសស្ស វេទំ វាចំ កាសនានស្ស ។
អជេចា សោ កិក្ខុ យេនាយស្ស ឧបនទ្ធី សក្យបុត្តា
តេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កាយស្មន្តំ ឧបនទ្ធី សក្យ-
បុត្តំ ឯតនកេច មហាបុញ្ញាសិ ត្វំ អារុសោ ឧបនទ្ធី
អនុកុស្មី ឱកាសេ អញ្ញតរោ បុរិសោ បវាសំ កច្ឆន្តោ
បដាមតំ ឯតនកេច សុត្តំ ទាយេត្វា អនុកុស្ម្យ កន្តវា-
យស្ស ទេហំ ចីវំ វាយាមេត្វា ចិត្តិចាហំ អាគតោ
អយ្យំ ឧបនទ្ធី ចីវរេ អន្តរទេស្សាមីតិ ។ អន្តារុសោ

សិក្ខាបទទី ៧

[១៩៧] សមយេនោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលទ្រង់អង្គ
នៅក្នុងរាជវាំង ជាបេសកនាថបំណុំកុស្ម្យសេដ្ឋិ ទៀបក្រុងសាវត្តិ ។
ព្រះនាងឯង មានបុរសម្នាក់ កាលចេញទៅកាន់ទិកសស្តាន បាន
និយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធថា ចូរនាងថ្វីងអម្បូរយកទៅឲ្យជាងដម្បូរព្យ
ឯណោះ ហើយប្រាប់ឲ្យគេព្យាបាលទុកទៅ ថាអញត្រឡប់មកវិញ
នឹងប្រគេនបិរ (នោះ) ឲ្យព្រះបេន្តជាម្ចាស់គ្រីង ។ កិក្ខុមួយរូបជា
អ្នកកាច់បំណុលវិកត្ត បានឮពាក្យដែលបុរសនោះនិយាយហើយ ។
លើកិក្ខុនោះចូលទៅរកបេន្តសក្យបុត្រីនីមានអាយុ លុះដល់ហើយបាន
និយាយពាក្យនេះនឹងបេន្តសក្យបុត្រីនីមានអាយុថា ម្ចាស់កុរិសោបេ-
ន្ត លោកជាអ្នកមានបុណ្យធំ ព្រះបុរសម្នាក់នៅទីឯណោះ កាល
នាងចេញទៅកាន់ទិកសស្តាន បាននិយាយនឹងប្រពន្ធតាងថា ចូរនាង
ថ្វីងអម្បូរ(សម្រាប់ព្យាបាល) ហើយយកទៅឲ្យជាងដម្បូរព្យឯណោះ
ឲ្យគេព្យាបាលទុកទៅ (អញ) ចាំអញត្រឡប់មកវិញនឹងប្រគេនបិរឲ្យព្រះ
បេន្តជាម្ចាស់គ្រីង ។ បេន្តនីមានអាយុធំយេចា ម្ចាស់កុរិសោ

មិ សោ ឧបសម្ព័ន្ធសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនា
 អាយស្មតោ ឧបសម្ព័ន្ធសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនា
 យោតិ ។ អដទោ អាយស្មា ឧបសម្ព័ន្ធសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនា
 យេន សោ ឧបសម្ព័ន្ធសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនា
 តំ ឧបសម្ព័ន្ធសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនា
 ឧបសម្ព័ន្ធសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនា
 សុវិទិត្តា សុប្បវាយិត្តា សុវិទិត្តា សុវិទិត្តា
 ករោណីតិ ។ ឯតេ ទោ មេ កន្តេ សុត្តំ ជារយិត្តា
 អនំសុ ឥតិយា សុត្តេន ចំវិ វិចារយិតិ ន កន្តេ
 សត្តា អាយតំ វិ វិទិតំ វិ អប្បវិទំ វិ តាត្តំ
 សត្តា ច ទោ កន្តេ សុវិទិត្តា សុប្បវាយិត្តា
 សុវិទិត្តា សុវិទិត្តា តាត្តំ ។ ឥឡំ តំ អនុសោ
 អាយតិត្តា ករោណី វិទិតិត្តា អប្បវិទិត្តា ម តេន
 សុត្តេន បដិទត្តំ ករិស្សតិទិ ។ អដទោ សោ ឧប-
 វាយោ យថាភាសតំ សុត្តំ កន្តេ ឧបសម្ព័ន្ធសម្ពុទ្ធសាសនា
 សា ឥត្តិ តេនុបសម្ព័ន្ធសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនា
 ឯ ឥត្តិ ឯតេនុបសម្ព័ន្ធសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនា
 ឯតេនុបសម្ព័ន្ធសម្ពុទ្ធសាសនាសម្ពុទ្ធសាសនា ។ ឧទុ តំ

ការនោះពិតមែនហើយ ត្រូវបុរសនោះជាញាតិម្តាយរបស់ខ្ញុំ ។
 ឯជាងជម្រកញាតិជាញាតិម្តាយរបស់ខ្ញុំ បទនុសក្សត្រីដ៏មានអាយុ
 មែន ។ លំដាប់នោះ បទនុសក្សត្រីដ៏មានអាយុ ចូលទៅរក
 ជាងជម្រកញាតិ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យទេន័ន័ជាង
 ជម្រកញាតិថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ ចំរើនរកក្សត្រីចំពោះអត្ត
 ភូត្តិធុឲ្យវែង ឲ្យទូលាយ ឲ្យវែងធុឲ្យវែង រឹតដំបាញ
 ឲ្យតឹង ក្នុងឲ្យល្អ ស្រឡាត ។ ជាងជម្រកញាតិយថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន គេប្តឹងអប្បបរមាទាំងនេះមកឲ្យខ្ញុំកុណាថា អ្នកឯង
 ចូរក្សត្រីចំរើនដោយអម្បាលនេះ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខ្ញុំកុណា
 មិនអាចធុឲ្យវែង ឲ្យទូលាយ ឲ្យវែងបានទេ បពិត្រលោកម្ចាស់
 ប៉ុន្តែខ្ញុំកុណាអាចក្សត្រីឲ្យវែង រឹតដំបាញឲ្យតឹង ក្នុងឲ្យល្អ ស្រ-
 ឡាតបាន ។ បទនុសដ៏មានអាយុដោយថា ល្អើយចុះ ម្ចាស់អ្នក
 ដ៏មានអាយុ អ្នកចូរធុឲ្យវែង ឲ្យទូលាយ ឲ្យវែងល្អចុះ អម្បាលនោះ
 ចំនួន១ ។ លំដាប់នោះ ជាងជម្រកញាតិម្តាយរបស់ខ្ញុំបានមក
 ទាំងប៉ុន្មានទៅក្នុងជម្រកញាតិរបស់ហើយ ទើបចូលទៅរកស្រីនោះ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យទេន័ន័ស្រីនោះថា មែននាងដ៏ចំរើន ឥឡូវ
 ត្រូវការអម្បាល (ថែមទៀត) ។ នាងនោះត្រឡប់ស្តាប់ថា មែនអ្នក

អយ្យ^(១) ធម្មា វុត្តោ ឥទិទា សុត្តេ ធម៌ វិហារិណំ ។
 សត្វាហំ អយ្យ តយេ វុត្តោ ឥទិទា សុត្តេ ធម៌
 វិហារិណំ អបិច មំ អយ្យ ឧបទន្ទោ ឯវនាហា ឥទ្ធិ គំ
 អវុសោ អាយតញ្ច តតោហំ វិត្តតញ្ច អប្បិទត្តា
 ន នេន សុត្តេ ធម៌តន្តំ ភវិស្សតិទិ ។ អថទោ
 សា ឥទ្ធិ យន្តតតោ វុត្តំ ធម៌មំ អនាសិ តត្តតំ
 បត្តា អនាសិ ។ វេស្សសិ ទោ អាយស្មា ឧបទន្ទោ
 សត្យបុត្តោ សោ តិវ បុរិសោ បវាសនា អាគតោតិ ។
 អថទោ អាយស្មា ឧបទន្ទោ សត្យបុត្តោ យេន តស្ស
 បុរិសស្ស ធម៌សាចំ តេបុបស្ថ័មិ ឧបស្ថ័មិត្តា បញ្ញត្ត
 អាសនេ ធម៌សិទិ ។ អថទោ សោ បុរិសោ យេនាយស្មា
 ឧបទន្ទោ សត្យបុត្តោ តេបុបស្ថ័មិ ឧបស្ថ័មិត្តា
 អាយស្មន្តំ ឧបទន្តំ សត្យបុត្តំ អភិវាទេត្វា ឯតតន្តំ
 ធម៌សិទិ ។ ឯតតន្តំ ធម៌សិទ្ធោ ទោ សោ បុរិសោ
 ធម៌តតិ ឯតតន្តំ វាយាបិណំ^(២) បិវត្តិ ។ អាម
 អយ្យ វាយាបិណំ^(៣) បិវត្តិ ។ អាហារ អយ្យ ឧបទន្តំ

១ ឧ. ម. វ. ឧ. ១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

ខ្ញុំបានប្រាប់អ្នកហើយថា អ្នកចូរគ្រូញចិវដោយអម្បះប៉ុណ្ណោះឲ្យគ្រាន់ ។
 ជាងឥឡូវឆ្លើយថា ខែខាងដំបូង ខាងទាបប្រាប់ខ្ញុំថា អ្នកចូរគ្រូញ
 ចិវដោយអម្បះប៉ុណ្ណោះគឺពិតមែនហើយ គេព្រះបទន្តជាម្ចាស់លោក
 និយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ភ្លើយចុះ ម្ចាស់អ្នកដ៏មានកាយ អ្នកចូរធ្វើ
 ឲ្យវែង ឲ្យចូលាយ ឲ្យវែងឈ្នួ អម្បះនោះមិនខ្លះទេ ។ ស្រីនោះក៏ឲ្យ
 អម្បះទៅជាងឥឡូវគ្រូញចិវនោះ ប្រហែលអម្បះដែលបានឲ្យ
 ជាងមុនដែរ ។ ឯបទន្តសក្យបុត្រដ៏មានកាយបានដំណឹងថា បុរសនោះ
 ត្រឡប់មកពីទិពសស្ថានហើយ ។ បទន្តសក្យបុត្រដ៏មានកាយចូល
 ទៅកាន់លំនៅរបស់បុរសនោះ លុះចូលទៅហើយក៏អង្គុយលើកាសនៈ
 ដែលគេចាត់ចែងស្រាប់ ។ ឯបុរសនោះក៏ចូលទៅក្នុងបទន្តសក្យបុត្រ
 ដ៏មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំបទន្តសក្យបុត្រដ៏មានកាយ
 ហើយអង្គុយក្នុងជីវីសមគួរ ។ លុះបុរសនោះអង្គុយស្រួលចូលហើយ
 ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងប្រភូតថា ខាងដំបូងបានឲ្យជាងឥឡូវគ្រូញចិវដោយ
 ហើយឬ ។ ប្រភូតឆ្លើយថា ប៉ះ អ្នកជាម្ចាស់ ខ្ញុំបានឲ្យគេគ្រូញចិវដោយ
 ហើយ ។ ប្តីទារកថា ចូរខាងយកមក អញនឹងប្រគេនចិវឲ្យព្រះបទន្ត

ចីវរេន អត្ថានេស្សាមីតិ ។ អដទោ សា វត្ថុំ តំ
 ចីវំ ចីវរិក្ខា សាមីកស្ស ធាតុ ឯតមន្តំ អាភោចេសំ ។
 អដទោ សោ បុរិសា អាយស្មតោ ឧបទទ្ធស្ស
 សក្សបុត្តស្ស តំ ចីវំ ធាតុ ទុដ្ឋាយតិ ទិយតិ
 វិចារេតិ មហិច្ឆា វិមេ សមណា សក្សបុត្តិយា
 អសន្តដ្ឋា ធម៌មេ សុត្តា ចីវរេ អត្ថានេតុ តាថ
 ហិ បាម អយ្យោ ឧបទទ្ធគោ មយា បុត្វេ អប្បវារិកា
 តន្តវាយេ^(៤) ឧបសន្តមិក្ខា ចីវរ វិកេឃ្យំ អាចដ្ឋិស្សតិ ។
 អស្សាសុំ ចោ វិក្ខុ កស្ស បុរិសស្ស ទុដ្ឋាយត្តស្ស
 ទិយត្តស្ស វិចារេត្តស្ស ។ យេ តេ វិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 ។ យេ ។ តេ ទុដ្ឋាយត្តិ ទិយត្តិ វិចារេត្តិ តាថ ហិ បាម
 អាយស្មា ឧបទទ្ធគោ សក្សបុត្តោ បុត្វេ អប្បវារិកោ
 កហមតិកស្ស តន្តវាយេ ឧបសន្តមិក្ខា ចីវរ វិកេឃ្យំ
 អាចដ្ឋិស្សតិ ។ អដទោ តេ វិក្ខុ កកវតា ឯតមន្តំ
 អាភោចេសុំ ។ សន្តំ កិវ តំ ឧបទទ្ធគោ បុត្វេ អប្បវារិកោ
 កហមតិកស្ស តន្តវាយេ ឧបសន្តមិក្ខា ចីវរ វិកេឃ្យំ

១ ២ ៣. ពហុចន្ទវិញ្ញាណ ចន្ទវិញ្ញាណ ។

ជាម្ចាស់គ្រង ។ លំដាប់នោះ ស្រីនោះបាននាំយកចីវរនោះទៅឱ្យស្ត្រី
 ហើយគឺប្រាប់សេចក្តីខ្លះឱ្យដឹង ។ បើបុរសនោះប្រគេងចីវរនោះដល់
 បទបុរសក្សបុត្រដ៏មានអាយុ ហើយគឺពោលទោស និងជឿល បន្ត
 បង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាតូចទៅព្រៃតូចជាសក្សបុត្រទាំងនោះ ជាអ្នក
 ប្រាថ្នាច្រើន មិនសន្តោស យើងមិនហ៊ាននឹងឱ្យសមណៈពួកនោះស្រៀក
 ដណ្តប់ចីវរបានទេ អញមិនបានបករណាព្រះបទបុរសម្ចាស់មកពីមុនទេ
 មិនសមរម្យនឹងហិនចូលទៅរកពួកជាន់ដ៏ម្យាញ ហើយដល់ទូកិរិយាកំណត់
 ក្នុងចីវរ (គឺរកនឹងបានហួសហេតុ) ។ គិតុំទាំងឡាយបានឮបុរសនោះ
 ពោលទោស និងជឿល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ពួកគិតុណាមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ មេ ។ គិតុំទាំងនោះក៏ពោលទោស និងជឿល
 បន្តបង្កាប់ថា បទបុរសក្សបុត្រដ៏មានអាយុ គេមិនបានបករណាមក
 ពីមុនសោះ មិនសមរម្យនឹងហិនចូលទៅរកពួកជាន់ដ៏ម្យាញរបស់គហបតិ
 ហើយដល់ទូកិរិយាកំណត់ក្នុងចីវរ (គឺរកនឹងបានហួសហេតុ) ។
 លំដាប់នោះ គិតុំទាំងនោះនាំសេចក្តីខ្លះត្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា បទបុរស គេជាអ្នកឯង ជនជាម្ចាស់ចីវរគេ
 មិនបានបករណាមកពីមុនសោះ ហិនចូលទៅរកពួកជាន់ដ៏ម្យាញរបស់
 គហបតិ ហើយដល់ទូកិរិយាកំណត់ក្នុងចីវរ (គឺរកនឹងបានហួសហេតុ)

អាចជ្ញាសិទ្ធិ^(១) ។ សង្ខំ កតកំណិ ។ ឡាននោ តេ ទុបសង្ខំ
 អញ្ញាតតោតំ ។ អញ្ញាតតោ កតកំណិ ។ អញ្ញាតតោ
 មោឃបុរិស អញ្ញាតតស្ស ទ ជាធាតំ យជ្ឈិរំ ក
 អប្បជ្ឈិរំ ក សង្ខំ ក អសង្ខំ ក តត្ថ ធាប ត្ថំ
 មោឃបុរិស បុព្វ អប្បវារិតោ អញ្ញាតតស្ស តហធាតុ-
 តស្ស តត្ថវាយេ ទុបសង្ខំមិត្តា ជីវេ វិកាយ្យំ អាចជ្ញាសិទ្ធិ
 ទេតំ មោឃបុរិស អប្បសង្ខំ ក បសាទាយ បសង្ខំ
 ក តិយ្យោកាវយ ។ មេ ។ វេរញ្ច មទ កិត្តមេ ឥមំ
 សិក្ខាបដំ ទុដ្ឋិសេយ្យាដ កិត្តំ បទេវ ទុដ្ឋិស្ស អញ្ញាត-
 តោ តហធាតុ ក តហធាតុ ក តត្ថវាយេវ ជីវំ
 កាយាមេយ្យ ។ តត្ថ ទេ សោ កិត្តុ បុព្វ អប្បវារិតោ
 តត្ថវាយេ ទុបសង្ខំមិត្តា ជីវេ វិកាយ្យំ អាចជ្ញេយ្យ

១ ឧ. ឧ. អាចជ្ញា ។

បំណិបទប្ប ។ ឧបនន្តត្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការ
 ទោរពំណែមែន ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា វៃឧបនន្ត បុរសទោរពំ
 ញាតិរបស់អ្នកឯង ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ ឧបនន្តត្រាបទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ បុរសទោរមិនមែនជាញាតិទេ ។
 ម្ចាស់មោឃបុរស បុគ្គលមិនមែនជាញាតិក៏មិនទទួលជំនំនូវការសមគួរ
 ទំនំមិនសមគួរ ការល្អិតល្អន់ ទំនំមិនល្អិតល្អន់ របស់បុគ្គលដែលមិនមែនជា
 ញាតិទេ វៃមោឃបុរស ក្នុងរឿងចីវរទោះ (បើ) ម្ចាស់ចីវរគេមិនបានបកា-
 ណាមកពីដើមទេ អ្នកឯងមិនសមរបស់ទំនំហ៊ានចូលទៅកណ្តាប់ដៃជម្រកញ្ច
 របស់គហបតិដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយដល់ខ្ញុំកិរិយាកំណត់ក្នុងចីវរ
 (គឺវិភាគទំនំបុគ្គលឱ្យហួសហេតុជូនរសោះ) វៃមោឃបុរស អំពើដែល
 អ្នកឯងធ្វើមកទេ មិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លា ទំនំមិនមែននាំឱ្យដល់ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឱ្យរំលឹកវៃ
 ជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
 សំដែងឡើងខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា គហបតិ (គឺបុរសជាម្ចាស់ផ្ទះ) ក្តី
 គហបតានី(គឺស្រីជាម្ចាស់ផ្ទះ) ក្តី ដែលមិនមែនជាញាតិ ឱ្យទាញជម្រកញ្ច
 ញាតិចំពោះកិត្តុណាមួយ ។ បើកិត្តុទោះ ដែលអ្នកម្ចាស់ចីវរគេមិន
 បានបកាណាមកពីមុនក្នុងរឿងចីវរទោះ វាចហ៊ានចូលទៅកណ្តាប់ដៃជម្រកញ្ច

នំ ទោ អានុសោ ធីវំ បំ ទុទ្ធិស្ស វីយតិ អាមេតត្យ
 តរោថ វិន្តតត្យ អប្បវតត្យ សុវិតត្យ សុឃ្យវំ យេតត្យ
 សុវិលេ ទិវតត្យ សុវិវច្ឆិតត្យ តរោថ អប្បវធាប
 មយេ ឃ្យ អាមេស្មន្តានំ កំត្យ បន្តំ អនុបទដ្ឋេយ្យោ មាតិ ។
 វរត្យ សោ វិត្យ វិទ្ធា តិវ្យ បន្តំ អនុបទដ្ឋេយ្យោ^១
 អន្តមសោ បិណ្ឌាចារតមន្តឃ្យ មិស្សន្តិយំ ខាធិត្តិយន្តិ ។

[១៧៧] ភិក្ខុំ បទេវ ទុទ្ធិស្សនិ ភិក្ខុស្សត្ថាយ
 ភិក្ខុំ អារម្មណំ តត្យ ភិក្ខុំ អត្តានេតុកាមោ ។
 អញ្ញាតតោ ធាម ធាតតោ វំ មិទំតោ វំ យេវ
 សត្តមា មិទាមយេតា អនេប្បុទ្ធា ។ តហមតិ
 ធាម យោ កោចិ វតាវ អន្ស្រវសតិ ។ តហមតាចិ
 ធាម យា កោចិ អតាវ អន្ស្រវសតិ ។ តន្តុវាយេវតិ
 មេសកាមមា ។ ធីវំ ធាម ធម្មំ ធីវំ មត្តាតវ
 ធីវំ វិតេ ឃ្យនុបតំ បដ្ឋិមំ ។ វិយាមេយ្យាតិ វិទាមេតិ ។

១ អនុបទដ្ឋេយ្យានំ យុត្តានំ ។

ហើយដល់ទ្រឹកិយោកំណត់ក្នុងចិវរ (គិរេតនំ បនំ បាមល្អឲ្យហួសហេតុ)
 គិរោលថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ ចិវរនេះឲ្យត្រូវត្រូវចំពោះអាយុ អ្នកទាំង
 ល្ងាចរច្ឆេត្រឲ្យវែង ឲ្យចូលាយ ឲ្យមានសាច់ញែក ឲ្យស្មើល្អ តែឲ្យ
 តំនល្អ ចូរត្រឡប់មកហើយសិទ្ធិល្អ សំរេចត្រឡប់មកបន្តបន្ត
 បន្ត ។ គិរុនោះលុះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ គិរិវេមន្ត្រីនាំបន្តបន្តឲ្យ
 ដោយហោចរេ ទុកជាគ្រាន់តែបន្តនិវិល្លាបាត (១វិគ្គត) ក៏ត្រូវរកបន្ត
 និស្សន្ទិយបាចិភិយ ។

[១៧៨] គ្រីវាក្យថា ចំពោះភិក្ខុណាមួយ គិរិវេមន្ត្រីជាប្រយោ
 ជនដល់ភិក្ខុ គិរិវេមន្ត្រីជាប្រយោជន៍ ហើយចង់ឲ្យភិក្ខុស្រ្យកដល់បចិវរ ។
 គហបតិដែលមិនជាប់បំណក់ (ជាសាច់ញាតិ) ដ៏បិវណកខាងមាតភិ
 បំណក្តី វៀងពលដល់ត្រូវដឹងថាទី ៧ ហៅថា ទិវរមេនជាញាតិ ។
 បុគ្គលណាមួយដែលគ្រប់គ្រងគេហស្ថាន បុគ្គលនោះហៅថា គហបតិ ។
 ស្រីណាមួយដែលគ្រប់គ្រងគេហស្ថាន ស្រីនោះហៅថា គហបតានី ។
 ភាក្យថា ជាន់ដល់ប្រាញ បាទដល់ពួកអ្នកធ្វើការក្បាល ។ បណ្តាចិវរ ៦
 យ៉ាង ចិវរយ៉ាងណាមួយយ៉ាងក្នុងបំណុលសម្រេចកិច្ចកិច្ចបាទ ហៅ
 ថា ចិវរ ។ ភាក្យថា ឲ្យត្រូវ គឺជាឲ្យចាត់អប្បប្បុរសឲ្យត្រឡប់មកបន្ត ។

តត្រ រេ សោ ភិក្ខុនិ យំ ភិក្ខុំ ឧទ្ទិស្ស ចំវំ វិយតិ
 សោ ភិក្ខុ ។ បុត្រេ អប្បវាសិតានិ បុត្រេ អវុត្តា ហោតិ
 កីធិសេន ទេ កន្ត ចំវារេ អន្តា កំធិសំ ទេ ចំវំ
 វិយាយេមីតិ ។ កន្តវាយេ ឧបសង្កមិត្តានិ យំ កន្តា
 យត្ត កត្តិ ឧបសង្កមិត្តា ។ ចំវារ វិកម្យំ អាយន្ទេយ្យតិ
 កំធិ ទោ អវុសោ ចំវំ បំ ឧទ្ទិស្ស វិយតិ អាយតញ្ច
 ករោជ វិក្កតញ្ច អប្បតញ្ច សុវិតញ្ច សុប្បវាយិតញ្ច
 សុវិលេចិតញ្ច សុវិតចិតញ្ច ករោជ អប្បវាយិត មយម្យំ
 អាយស្មប្បាធំ កំវិវុត្តំ អនុបន្ទេយ្យមាតិ ។ ឯវា
 សោ ភិក្ខុ វត្តា កំវិវុត្តំ អនុបន្ទេយ្យ អន្តមសោ
 បិណ្ឌាចាតមន្តម្បិតិ បិណ្ឌាចាតោ ធាប យាតុបិ កត្តិបិ
 ទានជ័យំបិ ទុណ្ណបិណ្ឌាបិ ទុណ្ណកម្មំបិ ទសិតសុត្តិបិ
 អន្តមសោ ចម្មំបិ កលានំ ។ តស្ស វចនេន អាយតំ
 វា វិក្កតំ វា អប្បតំ វា ករោជំ ចាយោតេ ទុក្ខំ ។

ពាក្យថា បើភិក្ខុនោះ សេចក្តីថា ម្ចាស់ចំវារឲ្យក្សត្រចំវារនោះភិក្ខុអន្តិណា
 សំដៅយកភិក្ខុនោះ ។ ពាក្យថា គេមិនបាទបរិយាយមកពីមុន គឺមិនបាទ
 និយាយត្រូវមកពីមុនថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកត្រូវការចំវារយ៉ាង
 ណា ខ្ញុំកុំលោភនឹងឲ្យជាងដម្បញ្ចក្សត្រចំវារយ៉ាងណាប្រគេនលោក ។
 ពាក្យថា ចូលទៅរកជាងដម្បញ្ច គឺទៅចុះជាងដម្បញ្ច ឬចូលទៅ
 រកភក្តីកន្លែងណាមួយ ។ ពាក្យថា ដល់ទូកិរិយាកំណត់ក្នុងចំវារ
 គឺនិយាយថា ខែអ្នកដំនានភាយុ ចំវារនេះឲ្យក្សត្រចំវារនោះនុត្តាហិយ
 ក្នុងតាំងឡាយចូលធ្វើឲ្យវែង ឲ្យទូលាយ ឲ្យសាច់ញឹក ធ្វើឲ្យស្មើស្មួ វិភឲ្យ
 តឹងល្អ ត្រដោះកូនឲ្យល្អ មិនសឹកឲ្យល្អ សឹមតាត្រង់នឹងថែមរបស់អ្វី ។
 ឲ្យពួកអ្នកដំនានភាយុមិនខាន ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ លុះនិយាយ
 យ៉ាងនេះហើយ ក៏បែរមកនិយាយបន្តិចបន្តួចឲ្យ ដោយហោបៅទុកថា គ្រាន់តែ
 ចង្អុលបំណុល អធិប្បាយថា បបក្តី បាយក្តី របស់គូទំនាស្តីក្តី ហៅថា
 បំណុល ដោយហោបៅ សូម្បីដុំលំអិតសម្រាប់ទឹកក្តី ឈើស្នូកក្តី
 អម្បូររងជើងក្តី ភិក្ខុសំដែងដើម្បីស្តាប់ក្តី (ក៏ហៅថាបំណុល ពួកក្នុងសិក្ខាបទ
 នេះដែរ) ។ បើជាងដម្បញ្ចក្សត្រចំវារឲ្យវែងក្តី ឲ្យទូលាយក្តី ឲ្យមានសាច់
 ញឹកក្តី តាមពាក្យ(បន្តិច)របស់ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចក្តីក្នុងតាមប្រយោគ ។

ធម៌លាភេន និស្សន្ទិយំ ហោតិ និស្សន្ទិកត្តំ សង្ឃស្ស
 វា គណស្ស វា បុគ្គលស្ស វា ។ វិវាទំ បទ វិវាទុប
 និស្សន្ទិកត្តំ ។ បេ ។ ឥទំ ខេ កន្តេ ចិវំ បុត្រេ អប្បវា-
 វិភា អញ្ញាតកស្ស គហបតិកស្ស តទ្ធការិយេ ឧប-
 សន្តិមត្តា ចិវេ វិកេប្បំ អាមជ្ជំ និស្សន្ទិយំ វិសាហំ
 សង្ឃស្ស និស្សន្ទិមិតិ ។ បេ ។ ធនេយ្យតិ ។ បេ ។
 ធនេយ្យតិ ។ បេ ។ អាយស្មនោ ធម្មិតិ ។

[១៩៧] អញ្ញាតកេ អញ្ញាតកសញ្ញិ បុត្រេ អប្ប-
 វាវិភា គហបតិកស្ស តទ្ធការិយេ ឧបសន្តិមត្តា ចិវេ
 វិកេប្បំ អាមជ្ជតិ និស្សន្ទិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតកេ
 វេមតិភោ បុត្រេ អប្បវាវិភា គហបតិកស្ស តទ្ធការិយេ
 ឧបសន្តិមត្តា ចិវេ វិកេប្បំ អាមជ្ជតិ និស្សន្ទិយំ ចា-
 ចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតកេ ញាតកសញ្ញិ បុត្រេ អប្បវាវិភា

ចិវេនាជាទិស្សន្ទិយ ក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃ
 ក៏បាន គណៈកិច្ចាទ បុគ្គលក៏បាន ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវ
 លះបង់យ៉ាងនេះថា ។ បេ ។ បតិទ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ចិវេរបស់ខ្ញុំ
 កុណានេះ ខ្លួនចិវេមិនបានបវរណាមកពីមុនទេ ខ្ញុំកុណាបានចូល
 ទៅកេត្តិកដាងដម្បញ្ញរបស់គហបតិដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយដល់
 ខ្ញុំភិក្ខុយោគីណត្តក្នុងចិវេ (គឺចង់បានលុយសរហេតុ) ចិវេនេះជាទិស្សន្ទិយ
 ខ្ញុំកុណា សូមលះបង់ចិវេនេះដល់សង្ឃ ។ ពាក្យគតិពិទេរេវាទសេចក្តី
 ដូចគ្នាទ័និសិក្ខាបទ ទំ ១ ខែចិវេវគ្គទានដើមនោះហើយ ។

[១៩៧] ភិក្ខុសំគាល់គហបតិមិនមែនជាញាតិ ថាមិនមែនជាញាតិ
 ពិតមែន គេមិនបានបវរណាមកពីមុនទេ ចូលទៅកេដាងដម្បញ្ញ
 របស់គហបតិ ហើយដល់ខ្ញុំភិក្ខុយោគីណត្តក្នុងចិវេ ត្រូវអាបក្ខិទិស្សន្ទិយ
 បុច្ចិក្ខិយ ។ គហបតិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយ គេមិន
 បានបវរណាមកពីមុន ចូលទៅកេដាងដម្បញ្ញរបស់គហបតិ ហើយដល់
 ខ្ញុំភិក្ខុយោគីណត្តក្នុងចិវេ ត្រូវអាបក្ខិទិស្សន្ទិយបុច្ចិក្ខិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់
 គហបតិដែលមិនមែនជាញាតិ ថាជាញាតិ គេមិនបានបវរណាមកពីមុន

គមាបតិកាស្ស កត្តារាយ ឧបសន្តមិត្តា ចំរើរ វិកាប្ប
 អាបដ្ឋតំ ធិស្សតិយំ ពាចិត្តិយំ ។ ញាតកោ
 អញ្ញាតកាស្សតិ អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ ញាតកោ
 វេមតំកោ អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ ញាតកោ ញាតកា-
 សញ្ញិ អំបាបតិ ។

[១២៦] អំបាបតិ ញាតកាណំ វេរាវនាណំ អញ្ញាស្ស-
 ក្កាយ អត្តោ ឆរេម មហាស្សំ វាយាចេតុកាមស្ស
 អប្បស្សំ វាយាចេតិ ឧដ្ឋត្តកាស្ស អាណិកម្មិត្តកស្សាតិ ។

លទ្ធផលប្រយោជន៍ ។

ចូលទៅកេត្តិកាដ៏ដ្ឋាញរបស់គមាបតិ ហើយដល់ទ្រឹស្តីយាតិណាតិកុណិ
 ចំរើរ ត្រូវតាមភ្នំនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់គមាបតិដែលជាញាតិ
 ជាមិនមែនជាញាតិ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយន្តិវិគមាបតិ
 ដែលជាញាតិ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសំគាល់គមាបតិដែលជាញាតិ
 ជាញាតិពិតមែន បើត្រូវតាមភ្នំអ្វីឡើយ ។

[១២៧] តាមភ្នំមិនមានដល់ភិក្ខុដែលភិណាតិចំរើរ ក្នុងសំណាក់នៃ
 ពួកគមាបតិដែលជាញាតិ ដល់ភិក្ខុដែលភិណាតិចំរើរ ក្នុងសំណាក់នៃពួក
 គមាបតិដែលបានបរាណា ដល់ភិក្ខុដែលភិណាតិចំរើរដើម្បីជាប្រយោជន៍
 ដល់ភិក្ខុឯទៀត ដល់ភិក្ខុដែលធ្វើចំរើរដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុដែល
 ម្ចាស់ចំរើរគេចង់ឲ្យគ្រូប្រាជ្ញាចំរើរមានដំឡើងច្រើន តែភិក្ខុទ្យតេក្យញាតិចំរើរមាន
 ដំឡើងចំរើរ ដល់ភិក្ខុដែលខូចចិត្ត ដល់ភិក្ខុដែលជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សំរាប់ទំនិញ ។

អង្គមហិក្ខារបទ

[១៦០] តេជ សមយេន តុន្តោ កកវ សាវត្ថុយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថចំណុំកស្ស អាហមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន អត្តាករោ មហាមន្តោ បវសំ
កុដ្ឋន្តោ ភិក្ខុនំ សន្តិកោ ទ្ធានំ នាយោសិ អាគុដ្ឋន្ត
កុដ្ឋន្តា វស្សាវសិកំ ទស្សាមិទិ ។ ភិក្ខុ វស្សុ
វុត្តាមំ កកវតា វស្សាវសិកំ អនុញ្ញាតន្តិ កុក្កុទ្ធា
យន្តា នាគម័សុ ។ អថទោ សោ មហាមន្តោ
ទុដ្ឋាយតិ ទិយនំ វិទាចេតិ កកវំ ហិ នាម កុដ្ឋន្តា
មយា បឃំតេ ទ្ធានំ នាគម័ស្សន្តិ អហំ ហិ សេនាយ
កត្តាមិ ទុដ្ឋាមំ ជិវិតំ ទុដ្ឋាមំ មរណានិ ។ អស្សាសុ
ទោ ភិក្ខុ ឧស្ស មហាមត្តស្ស ទុដ្ឋាយទ្ធាស្ស ទិ-
យទ្ធាស្ស វិទាចេត្តស្ស ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ កកវតា
ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។ អថទោ កកវំ ឯស្សុ ជិវានេ
ឯតស្សុ បករណេ ធម្មំ តាមំ កត្តា ភិក្ខុ អាមាទ្តសិ

សិក្ខាបទទី ៨

[១៦១] សមយេនោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិហារេព្រះភាគ ភាសននំទេ
ក្នុងវត្តជេតវនេ យេសំអនាថចំណុំកស្សសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថុ ។
ព្រះនារេវន មហាភាគាគ្សន្តាភំ កាលេចញ្ញាទៅកាន់ទិដិកស្ថានថា
ព្រះប្រាស បានប្រិមប្រិមទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយពាក្យថា
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចូរចំមន្តមក ខ្ញុំនឹងថ្វាយសម្ពត្តិចំណាំវស្សា ។ ឯពួក
ភិក្ខុសិរិយថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់អនុញ្ញាតសម្ពត្តិចំណាំ
វស្សាដល់ពួកភិក្ខុវិជយចាំវស្សាហើយ ទើបមិននាំគ្នាមក (ព្រោះវេលា
ទៅមិនទាន់ចេញវស្សា) ។ លំដាប់នោះ មហាភាគាគ្សនោះ ក៏ពាល
ទោស និរដ្ឋិល បន្ទុះបង្ហាបំប៉ន អញ្ជាបានប្រិមប្រិមទៅហើយ មិនសមបី
បើលោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនចំមន្តមក ទ្វេអញ្ជាចេញទៅក្នុងកន្លែង ការ
រស់នៅឬ ស្តាប់ទៅមិនហ៊ាននឹងទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮ មហា
ភាគាគ្សនារពាលទោស និរដ្ឋិល បន្ទុះបង្ហាបំប៉ន ។ ទើបពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះត្រាបំប៉នសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះ
ខំទាន់នេះ បំណើនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងធម្មកថា
ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងទណៈនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ភិក្ខុ អន្តរាគមន៍ បដិគ្គហេត្វា ចំវាគាលសមយំ អនិ-
 ក្កាមេន្តិទំ ។ សច្ចំ ភតវាទិ ។ វិការហំ ពុទ្ធា ភតវា
 កងំ ហិ នាម តេ ភិក្ខុវេ មោឃបុរិសា អន្តរាគមន៍
 បដិគ្គហេត្វា ចំវាគាលសមយំ អនិក្កាមេស្សន្តិ ទេតិ
 ភិក្ខុវេ អប្បសន្តាទិ វា បសាទាយ បស្សន្តិ វា
 ភិយ្យោភាវាយ ។ មេ ។ ឯវាញ បន ភិក្ខុវេ វេមំ សំគ្រាបទំ
 ទន្តិសេយ្យាទិ ធិសាហានាភទំ ភត្តិភតោមាសិប្បណិមំ
 ភិក្ខុវេ បរេវ អន្តរាគមន៍ ទម្បន្តិយ្យ អន្តរាគមន៍ មញ្ញ-
 ហានេន ភិក្ខុវេ បដិគ្គហេត្វំ បដិគ្គហេត្វា យាវចំវាគា-
 លសមយំ ធិក្ខិមិត្តំ ភតោ ចេ ទុត្តរំ ធិក្ខិមេយ្យ
 ធិស្សន្តិយំ នាធិក្ខិយន្តិ ។

ព្រះភិក្ខុភិក្ខុទទួលអន្តរាគមន៍ ហើយបណ្តោយឱ្យកន្លងហួសចំវាគាលទៅ
 គិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុត្រាបទូលថាសូមទ្រង់មេត្តាត្រាលភារនាគិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់កែដៀសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមចំ
 បើពួកអោយបុរសនោះ ទទួលអន្តរាគមន៍ ហើយបណ្តោយឱ្យកន្លងហួស
 ចំវាគាលទៅទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើនេះ
 មិនមែនទាំងឡើងដូច្នោះទេ ដល់ដទៃទាំងឡាយដែលមិនទាន់ដឹងដូច្នោះទេ មិនទាំងឡើង
 ដទៃដែលដឹងដូច្នោះហើយឱ្យវិធីតែដឹងដូច្នោះទៀតផង ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងឱ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ថ្ងៃ
 ពេញចូលដំបូងខែកត្តិក(១)ដែលជាខែទី ៣ ខែវស្សាចេញនៅខ្លះ ១០ ថ្ងៃ(២)
 ទៀតនឹងគ្រប់ (និថ្ងៃ ៤ កើតវេស្សុជ) បើអន្តរាគមន៍កើតឡើងដល់
 ភិក្ខុ ។ សំគាល់ថា អន្តរាគមន៍ប្រើទទួលទុក លុះទទួល ហើយគប្បីទុក
 ជាក់ជាក់បអស់សម័យចំវាគាល បើភិក្ខុទុកយូរឱ្យហួសកំណត់នោះទៅ
 ត្រូវអាមត្តិឱស្សន្តិយបាចិត្តិយ ។

១ ថ្ងៃពេញចូលដំបូងខែបឋមកត្តិក ឆ្នាំថ្ងៃ ១៥ កើតវេស្សុជ ។ ២ ភិក្ខុប្រើថ្ងៃ ៤ កើត
 វេស្សុជ ១៥ កើតវេស្សុជ ។ បើភិក្ខុមិនទាន់ត្រាលភារមិនទេ ត្រូវទុកអន្តរាគមន៍បទទ្រង់
 ១ ថ្ងៃ ១០ ថ្ងៃ បើទាន់ត្រាលភារមិន ត្រូវទុកបាន ៥ ១៧ ១០ ថ្ងៃ ទុកឱ្យហួសអំពីកំណត់នោះទៅ
 ឱ្យប្រើតែ ១ ថ្ងៃកំណត់ឡើយ (អន្តរាគមន៍) ។

អវិស្សជ្ជិតេ វិស្សជ្ជិតសញ្ញា... អនន្ត ទដ្ឋសញ្ញា...
 អវិស្សជ្ជិតេ វិស្សជ្ជិតសញ្ញា... អនន្ត ទដ្ឋសញ្ញា... អវិស្សជ្ជិតេ
 វិស្សជ្ជិតសញ្ញា ចរិតាលសមយំ អតិក្កាមេតិ ចិស្សត្តិយំ
 ... ត្តិយំ ។ ចិស្សត្តិយំ ចរិ អចិស្សត្តិកា បរិកុញ្ញតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនន្តេកចរិ អនន្តេកចរិសញ្ញា
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនន្តេកចរិ វេមតិកោ អាបត្តិ
 ស្ស ។ អនន្តេកចរិ អនន្តេកចរិសញ្ញា
 អនាបត្តិ ។

(១៦៤) អនាបត្តិ អន្តោសមយំ អនិដ្ឋតិ វិកល្យតិ
 វិសដ្ឋតិ ទស្សតិ វិទស្សតិ ទយ្ហតិ អច្ឆិទ្ធិកា កល្យាណិ^(៦)
 វិស្សាសំ កល្យាណិ^(៦) ទុក្ខត្តកស្ស អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

ធម្មបសិទ្ធិចំ វិជ្ជា ។

១-៤ ១-១ ធម្មតិ ។

ដែលមិនបានវិកល្យ ថាបានវិកល្យចុះហើយក្តី សំគាល់អន្តោសមយំដែល
 មិនបានលះបង់ថាបានលះបង់ហើយក្តី សំគាល់អន្តោសមយំដែលមិនបាន
 ថាបានទៅហើយក្តី សំគាល់អន្តោសមយំដែលមិនវិទាស ថាវិទាសហើយក្តី
 សំគាល់អន្តោសមយំដែលភ្លើងមិននេះ ថាភ្លើងនេះហើយក្តី សំគាល់អន្តោសមយំ
 ដែលចោរមិនបានប្លន់ ថាចោរប្លន់យកទៅហើយក្តី ហើយទុកឲ្យកខ្វក់ហួស
 ចរិតាលទៅ (ត្រូវអាបត្តិទិស្សត្តិយេបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមិនលះបង់ចរិដែលជា
 ទិស្សត្តិយហើយប្រើប្រាស់ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសំគាល់សម្បត្តិដែលមិន
 មែនអន្តោសមយំ ថាជាអន្តោសមយំ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សឹម
 ក្នុងសម្បត្តិដែលមិនមែនអន្តោសមយំ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសំគាល់សម្បត្តិ
 ដែលមិនមែនជាអន្តោសមយំ ថាមិនមែនអន្តោសមយំ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៦៥) អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុដែលបានអធិដ្ឋានអន្តោសមយំ(ភិក្ខុ)
 វិកល្យទុក(ភិក្ខុ) លះបង់ឲ្យគេ(ភិក្ខុ) ផលភិក្ខុដែលមានអន្តោសមយំ(ភិក្ខុ)
 វិទាសទៅ(ភិក្ខុ) ភ្លើងនេះ(ភិក្ខុ) ចោរដេរណ្តឹមយកទៅ(ភិក្ខុ) សហគម្មិតកាន់យក
 ទៅដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល(ភិក្ខុ) ខាងក្នុងសម័យចរិតាល ផលភិក្ខុធម្ម
 ផលភិក្ខុខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាចទ្ធិ ៤ ចប់ ។

និមិត្តបទ

[១៦៥] គេន សមយេន តុន្តោ កតកំ សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវំនេ អនាថបិណ្ឌំកស្ស អាណមេ ។ គេន ទោ
បន សមយេន ភិក្ខុ វុត្តវស្សន អាណ្ហកេសុ សេនាស-
នេសុ វិហារន្តំ ។ កត្តិកោចារកា ភិក្ខុ លទ្ធកាភាតិ
បរិទាតេន្តំ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាណេសុ ។ អនេចា
កតកំ ឯតស្មី ធិនានេ ឯតស្មី បកោណា ធម្មំ កដំ កត្តា
ភិក្ខុ កមទ្តេសិ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ អាណ្ហកេសុ សេ-
នាសនេសុ វិហារន្តេន តិណ្ឌំ ចិវរាជំ អញ្ញាតវំ ចិវំ អន្ត-
យេវ ធិត្តិបិក្ខុន្តំ ។ គេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ
កតវតោ អន្តញ្ញាតំ អាណ្ហកេសុ សេនាសនេសុ វិហា-
រន្តេន តិណ្ឌំ ចិវរាជំ អញ្ញាតវំ ចិវំ អន្តរយេវ ធិត្តិបិក្ខុន្តំ ។
គេ^(១) តិណ្ឌំ ចិវរាជំ អញ្ញាតវំ ចិវំ អន្តរយេវ ធិត្តិបិក្ខុ
អនិកេតយាត្តំ វិប្បវសន្តំ ។ តានិ ចិវរាជំ ធស្សន្តិបិ

និមិត្តបទ ៧

[១៦៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំហានព្រះភោគកាលនឹងនៅក្នុង
វត្តជេតវន លេសនាថបិណ្ឌំកស្សសេដ្ឋី ធិត្រិក្សិសាវត្ថិ ។ គ្រានោះ
ឯន ភិក្ខុទាំងឡាយនៅចាំវស្សាហើយ ទៅនៅក្នុងសេនាសនៈដែល
បែកនៅក្នុងវិទ្រ ។ ពួកចារវែកក្នុង^(២) គិតគ្នាថា ពួកភិក្ខុម្នាក់ណា(ច្រើន)
ហើយក៏នាំគ្នាមកបៀតបៀន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីមុខចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភោគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ជំរកវិរាទះ ទើប
ព្រះដ៏មានព្រះភោគជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងធម្មកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលកាស្រីយេ
ទៅសេនាសនៈក្នុងវិទ្រ គឺជាអន្តញ្ញាតឱ្យទុក បណ្តាចិវរាជំ ព
ចិវរណាមួយ ក្នុងចន្លោះផ្ទះបាទ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភោគជាម្ចាស់ទ្រង់អន្តញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលកាស្រីយេទៅ
សេនាសនៈក្នុងវិទ្រទុកដាក់ បណ្តាចិវរាជំ ព ចិវរណាមួយ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
បាទ ។ ពួកភិក្ខុនោះក៏បាទទុកដាក់ បណ្តាចិវរាជំ ព ចិវរណាមួយក្នុង
ចន្លោះផ្ទះហើយនៅប្រាសចាកហួស ៦ ភក្រី ។ ចិវរាជំនោះបាត់ទៅខ្លះ

១ អាណ្ហកេសុ សេនាសនេសុ វិហារន្តំ ធិត្តិបិក្ខុន្តំ ធម្មំ កដំ កត្តា ។

២ អន្តញ្ញា ប្រាប់ថា ពួកចារដែលធ្វើលោកម្នាក់ៗក្នុង ។

នំ មំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យោ មំ ឧបវស្សំ ទោ មន
 កត្តិកប្បណ្ណំ ។ យាធិ ទោ មន ភានំ អាវាញ្ញកានំ
 សេនាសនាធិ សាសន្តិសម្មតាធិ សម្មជិកយាធិ តត្ថា-
 មស្ស ភិក្ខុ សេនាសនេស្ស វិហារោ អាគម្ព័យាលោ
 តិណ្ណំ ចិវរាជំ អញ្ញាតំ ចិវំ អន្តរយេវ ធិត្តំ មេយ្យ ។
 សិយា ច តស្ស ភិក្ខុនោ កោតិទេវ មច្ចុយោ តេន
 ចិវេន វិប្បវាសាយ នាវត្តមាមន្តេន ភិក្ខុនា តេន
 ចិវេន វិប្បវសំតត្ថំ ។ តតោ ច ឧត្តំ វិប្បវសេយ្យ
 អញ្ញត្រិ ភិក្ខុសម្មតិយា ធិស្សតិយំ ទាធិត្តិយន្តិ ។

(១៦៦) ឧបវស្សំ ទោ មនាតំ វុត្តវស្សានំ ។
 កត្តិកប្បណ្ណមន្តិ កត្តិកនាគុណសំធិ វុត្តតិ ។ យាធិ
 ទោ មន ភានំ អាវាញ្ញកានំ សេនាសនាធិតំ អាវាញ្ញកំ
 នាម សេនាសនំ មន្តុននុសតិកំ មច្ឆិមំ ។ សាសន្តិ
 នាម អាវាសេ អាវាមុបនាម ទោរាជំ ចិវិដ្ឋោកាសោ
 ធិស្សតិ កុត្តោកាសោ ធិស្សតិ បំភោកាសោ ធិស្សតិ
 ធិសិដ្ឋោកាសោ ធិស្សតិ ធិមន្តោកាសោ ធិស្សតិ ។

អ្នកតំនិទ្យាយគប្បីសំវែងទៀនឱ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កាលបើភិក្ខុ
 តំនិទ្យាយបំស្សន្តចេញហើយ លុះដល់មកពេញបូណ៌មីនៃកត្តិក ។
 សេនាសនៈតំនិទ្យាយណាដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ដែលសេសម្មតិកថាជាទី
 មានសេចក្តីរន្ស៊ីស មានភ័យចំពោះមុខ កាលភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈតំនិ
 ទ្យាយមានសភាពដូច្នោះ បើមានចំណង់ចង់ទុកចិវគប្បីទុក បណ្តាចិវ
 តំនិព្យចិវណាមួយក្នុងចន្លោះដុះ កែបើភិក្ខុនោះបានហេតុអ្វីធម្មយល្មមឱ្យ
 នៅប្រាសចាកចិវនោះបាន ភិក្ខុនោះគប្បីនៅប្រាសចាកចិវនោះយ៉ាងយូរ
 ត្រឹម ៦ ពត្រិ ។ បើនៅប្រាសចាកឱ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ ត្រិកបន្តិ
 វិស្សន្តិយបាចិត្តិយ រៀនលើនៃភិក្ខុដែលបានសេចក្តីសម្មតិអំពីសិទ្ធិ ។

(១៦៦) ត្រីតិកាភ្នំ បំស្សន្តចេញហើយ ធិចេញស្សហើយ ។
 ពាក្យថា ពេញបូណ៌មីនៃកត្តិក គឺថាព្រះដ៏មានព្រះភោគត្រាស់សំដៅ
 យកទ១៦៤ (វិនិស្សន្តនាដ្ឋ) ឈ្មោះថា កត្តិក^(១) ។ ពាក្យថា សេនាសនៈ
 តំនិទ្យាយណាដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ គឺសេនាសនដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ
 មានចម្ងាយពីស្រុក ៥០០ ដួងកំណត់យ៉ាងដឹងបំផុត ។ ដែលហៅថា
 ទីមានសេចក្តីរន្ស៊ីសនោះ បានដល់ឧកាសដែលពួកពោរកស្រីយានៅ
 បរិភោគ លាវ អន្ទិយ ដេក មានប្រាកដក្នុងភាពមន្តោបទារវនៃពាក្យ ។

• មានអង្គថា ហៅថា មច្ឆិមកត្តិក ។

សច្ចៈជិតយំ នាម អាណមេ អាណមុបតាម លោកេហិ
 បទុស្សា ហតា ធិស្សន្តិ វិល្លត្តា ធិស្សន្តិ អាគោជិតា
 ធិស្សន្តិ ។ តថាវ្រេសុ ភិក្ខុ សេនាសនេសុ វិហារេន្តោតំ
 ឃីវ្រេសុ ភិក្ខុ សេនាសនេសុ វិហារេន្តោ ។ អាគម្ពមា-
 លោភិ វត្តមាលោ ។ ភិណ្ឌំ ចីវរាជំ អញ្ញាវំ ចីវរន្តិ
 សង្ឃដំ វំ ឧត្តរាសង្កំ វំ អន្តរាសង្កំ វំ ។ អន្តរាយវ
 ធិក្កំវេយ្យាភិ សមត្តា តោជានាមេ ធិក្កិវេយ្យា ។ សិយា
 ច តស្ស ភិក្ខុនោ តោធិនេវ បច្ចយោ តេន ចីវរេន
 វិច្ឆារាសាយាភិ សិយា បច្ចយោ សិយា គារណីយំ ។
 លាត្តបរមន្តេន ភិក្ខុនោ តេន ចីវរេន វិច្ឆារសិតត្ថន្តិ
 លាត្តបរមតា វិច្ឆារសិតត្ថំ ។ អញ្ញត្រិ ភិក្ខុសម្មតិយាភិ
 បរេត្វា ភិក្ខុសម្មតំ ។ នតោ ថេ ឧត្តរំ វិច្ឆារសេយ្យាភិ
 សត្តមេ អុណ្យត្តមនេ ធិស្សន្តិយំ លោភិ ធិស្សន្តិតត្ថំ
 សង្ឃស្ស វំ គណស្ស វំ ច្ចុត្តលស្ស វំ ។ ឃីវ្រញ្ច-
 បទ ភិក្ខុវេ ធិស្សន្តិតត្ថំ ។ ថេ ។ វងំ មេ កន្តេ ចីវរំ

វេលាយោវំ ចំមានភិយថំពារមុខនោ ភិក្ខុភិកាម ឬ ។ បហាវិទោភាម
 ប្រាគដថាមានត្ថកោរោសម្លាថមុខស្សចំវិទ្យាយ ប្រាគដថាមានត្ថកោរោ
 ប្លំ ប្រាគដថាមានត្ថកោរោរាយដំ ។ ពាក្យថា កាលភិក្ខុវេក្កិវេសេនាសនេ
 ចំវិទ្យាយមានសភាពដូច្នោះ គឺថាកាលភិក្ខុវេក្កិវេសេនាសនេចំវិទ្យាយ
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ។ ពាក្យថា បើមានចំណង់ គឺកាលប្រាថ្នា
 (និទ្ទុកចីវរ) ។ ពាក្យថា បណ្តាចីវរចំវិទ្យាយ ចីវរណាមួយ គឺភិក្ខុ
 ទុកសង្ឃដំ ឬឧត្តរាសង្កំ (ចីវរ) ឬអន្តរាសង្កំ (ស្សន្តិ) ។ ពាក្យថា
 អប្បិទុកក្នុងចន្លោះនេះ គឺអប្បិទុកក្នុងស្រុកដាច់ឆោបរដោយជុំវិញបាទ ។
 ពាក្យថា តែបើភិក្ខុនោះមានហេតុអ្វីមួយល្អមធ្យមនៅប្រាសចាកចីវរនោះ
 បានគឺមានហេតុមានកិច្ចវិជ្ជាវិជ្ជា ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះអប្បិទៅប្រាស
 ចាកចីវរនោះយ៉ាងយូរត្រឹម ៦ រាត្រី គឺភិក្ខុអប្បិទៅប្រាសចាកត្រឹម៦
 រាត្រីយ៉ាងយូរ ។ ពាក្យថា វៀវេលាវិភតិក្កិវេសេនាសេនត្តិសម្មតិ
 អំពីសង្ឃ គឺលើកទុកវិភតិក្កិវេសេនាសេនត្តិសម្មតិអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា
 បើនៅប្រាសចាកឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ មានអង្គប្រាយថា កាល
 អណ្តោលឡើងក្នុងវិច្ឆិ ៧ ចីវរនោះថាធិស្សន្តិយ ភិក្ខុម្ចាស់ចីវរត្រូវលេបដំ
 ដល់សង្ឃតំបាទ អណ្តោលតំបាទ ឬគ្រួសតំបាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំវិទ្យាយ
 ភិក្ខុម្ចាស់ចីវរត្រូវលេបដំយ៉ាងនេះ ។ ថេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃវិចិត្រ

អនិស្សន្និកា វិញ្ញាណិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ទុណកតារត្ត
 អតំរោកសញ្ញំ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ទុណកតារត្ត
 វេមតំគោ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ទុណកតារត្ត ទុណក-
 សញ្ញំ អហមត្តំ ។

(១២៨) អហមត្តំ បារត្តំ វិច្ឆារសតិ ទុណកតារត្តំ
 វិច្ឆារសតិ បារត្តំ វិច្ឆារសិក្ខា បុណ ភាមសីមំ ទុក្ខមិក្ខា
 វសិក្ខា បញ្ញមតិ អន្តោបារត្តំ បទុទ្ធវតិ វិស្សាដ្ឋតិ
 ទស្សតិ វិទស្សតិ ទយ្ហតិ អច្ចិដ្ឋិកា កណ្ណាភិ(១) វិស្សាសំ
 កណ្ណាភិ(២) ភិក្ខុសម្មតិយា ទុម្មត្តកស្ស អាទំក-
 ម្មិកស្សតំ ។

វេមសិប្បបទំ វិជ្ជិតំ ។

១-២ ឱ. ឧ. កណ្ណតំ ។

ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ ចំរើមិនទាន់ដល់ ៦ រាត្រី តែភិក្ខុ
 សំគាល់ថាលើសហើយ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ ចំរើមិនទាន់ដល់ ៦ រាត្រី
 តែភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ ចំរើមិនទាន់ដល់ ៦ រាត្រី
 ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ដល់ ៦ រាត្រី មិនត្រូវតាមភ្នំ ។

(១២៨) តាមភ្នំមិនទាន់ដល់ភិក្ខុដែលនៅប្រាសចាកចំរើត្រឹម ៦
 រាត្រី ដល់ភិក្ខុដែលនៅប្រាសចាកខ្លះតើ ៦ រាត្រីចុះមក ដល់ភិក្ខុដែល
 នៅប្រាសចាក ៦ រាត្រី ហើយត្រឡប់មកកាន់ដែននៃស្រុកនោះវិញឈប់
 នៅកន្លែងណាមួយ ហើយចៀសចេញទៅ ដល់ភិក្ខុដកអធិដ្ឋាន(ភ្នំ)
 លះបង់(ភ្នំ) ភ្នំ ៦ រាត្រីចុះមក ចំរើបាត់ទៅ(ភ្នំ) វិទាសទៅ(ភ្នំ)
 ភ្នំនិរទេ(ភ្នំ) ចោរដណ្តើមយកទៅ(ភ្នំ) សហធម្មិកកាន់យកទៅដោយ
 សិទ្ធិស្តារ(ភ្នំ) ភ្នំ ៦ រាត្រីចុះមក ដល់ភិក្ខុដែលបានសម្មតិ (រំពឹងសង្ស័យ)
 ដល់ភិក្ខុត្រូវ ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិប្បបទំ ១ ១២ ។

ទសមសិក្ខាបទី

[១៦៧] តេជ សមយេន តុន្តោ កតវា សាវត្ថិយំ
វិហារតំ ជេតវេន អនាចរិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។ តេជ ទោ
បន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញាតស្ស ឫតស្ស សង្ឃស្ស
សតិវកត្ថំ បដិយត្ថំ ហោតិ កោដេត្វា ចិវរេន អប្បា
នេស្សាមាតិ ។ អដទោ ធញត្តិយោ កិក្ខុ យេន សោ ឫតោ
តេតុចសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា តំ ឫតំ វេតនកេចិ
នេថាវុសោ អម្ពាតំ កមាចិ ចិវរេនិតិ ។ ន មយំ កន្ត
នស្សាម អម្ពាតំ សង្ឃស្ស អនុវស្សំ សតិវកិក្ខុ
បញ្ញាតាតិ ។ តហ អាវុសោ សង្ឃស្ស ឆាយកា តហ
សង្ឃស្ស កត្វា មយំ តុន្តោ ចិស្សាយ តុន្តោ សម្មស្សត្វា
កន វិហារម តុន្តោ ចេ អម្ពាតំ ន ធស្សេ អថ កោចរហិ
អម្ពាតំ ធស្សេតំ នេថាវុសោ អម្ពាតំ កមាចិ ចិវរេនិតិ ។
អដទោ សោ ឫតោ ធញត្តិយេ ហិ កិក្ខុ ហំ និប្បិទ្ធិយមាទោ

សិក្ខាបទទី ១០

[១៦៧] សមិយនោ ព្រះពុទ្ធដ៏មានយសជាម្ចាស់ កាលគង់ទៅ
ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតមហាសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រា
នោះគង់ មានប្រជុំជនមួយពួកក្នុងក្រុងសាវត្ថិពាក់វេនិកត្តព្រមទាំងចិវរេច្រ-
គេនដល់សង្ឃវាយសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាថា ត្បូកយើងនឹងនិមន្តឱ្យសង្ឃ
តាន់ហើយប្រគេនចិវរេច្រគង់ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុធញត្តិយចូលទៅ
កេប្រជុំជនពួកនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងប្រជុំ
ជនពួកនោះថា ខែអ្នកមានកាយុទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងចូរប្រគេនចិវរេច្រ
នេះមកពួកអាក្ខចុះ ។ ជនពួកនោះនិយាយថា លោកម្ចាស់ ពួកខ្ញុំកុរុណា
ទំនបានប្រគេនទេ ឯចង្អៀនព្រមទាំងចិវរេច្រពួកខ្ញុំកុរុណា ញាប់បាត់ចង់មុក
ប្រគេនដល់សង្ឃវេនលំដាប់ ។ ពួកធញត្តិយភិក្ខុឆ្លើយថា ខែអាវុសោ ពួកពា-
យករបស់សង្ឃក៏មានច្រើន ចង្អៀនរបស់សង្ឃក៏មានច្រើន ត្បូកយើងតា-
ស្រីយព័ន្ធពាក់នឹងអ្នកទាំងឡាយ ទើបទៅក្នុងទីនេះបាន បើអ្នកទាំងឡាយ
មិនឱ្យមកពួកអាក្ខ អ្នកណា ញ៉ាតេនឹងឱ្យដល់ពួកអាក្ខ ម្ចាស់អ្នកដ៏មាន
កាយុទាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរឱ្យចិវរេច្រនេះមកពួកអាក្ខចុះ ។ លំដាប់នោះ
ប្រជុំជនពួកនោះ កាលបើពួកធញត្តិយភិក្ខុនិយាយត្រូវលោកម្ចាស់ទៅ

យជាបដិយត្តំ ចិវំ ធាតុក្កិយានំ ភិក្ខុនំ ធាតុ សង្ឃំ កត្តោ
 ន បរិសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ ជាទន្តំ សង្ឃស្ស បដិវា-
 កត្តំ បដិយត្តំ ន ធាតុក្កិយានំ ភិក្ខុនំ ធាតុ
 តេ ឯវាបាសុ ឱណារោមេ អាវុសា សង្ឃស្ស ចិវាន្តំ ។
 នត្តិ កន្ត យជាបដិយត្តំ ចិវំ អយ្យា ធាតុក្កិយា
 អត្តោ បរិណាមេស្សន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ធិយន្តិ វិហារេន្តិ កតំ ហិ
 ធាម ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ជាទំ សង្ឃកំ លាភំ បរិណាតំ
 អត្តោ បរិណាមេស្សន្តិ ។ បដទោ តេ ភិក្ខុ
 កតវតោ ឯតមន្តំ អាវុសេសុ ។ សច្ចំ កិវ តុម្ពេ
 ភិក្ខុវេ ជាទំ សង្ឃកំ លាភំ បរិណាតំ អត្តោ បរិ-
 ណាមេជាតំ ។ សច្ចំ កតវតំ ។ វិសាហិ តុម្ពោ
 កតវា កតំ ហិ ធាម តុម្ពេ មោយបុរិសា ជាទំ
 សង្ឃកំ លាភំ បរិណាតំ អត្តោ បរិណាមេស្សថ

ទើបប្រគេនចិវិវិវេលខ្លួនភាគីភិក្ខុនាំបិដិវាទៅពួកធាតុក្កិយភិក្ខុ ហើយ
 អត្តសសង្ឃដោយចង្កៀង (កែប្រែ) ។ ពួកភិក្ខុណាដឹងថាបដិវាទ្រម-
 តាំងចិវិវេលគេភាគីភិក្ខុសម្រាប់ប្រគេនសង្ឃ គែមិនដឹងថាចិវិវេ
 ប្រគេនដល់ពួកភិក្ខុធាតុក្កិយទៅហើយ ភិក្ខុនាំនិទោទើបពាលយ៉ាងនេះថា
 នៃអ្នកដ៏មានកាយុតាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរវិវេប្រគេនចិវិវេលសង្ឃទៅ ។
 ៦ប្រដុំថាពួកនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកខ្ញុំសំពាំងឡាយ ចិវិវេលភាគ
 ភិក្ខុចុកប្រគេនសង្ឃនាទទេ (វិញ្ញា) ពួកភិក្ខុធាតុក្កិយបដិវាទ្រម
 លោកអស់ហើយ ។ ភិក្ខុនាំឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ។ បេ ។ ភិក្ខុនាំនិទោទើបពាលទោស កិរិយ បន្តបដិវាទ្រម ពួកភិក្ខុ
 ធាតុក្កិយដឹងថាលោកគេបដិវាទ្រមទៅដើម្បីសង្ឃហើយ ហេតុអ្វីបានជាត្រឡប់
 បដិវាទ្រមដើម្បីខ្លួនវិញ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុនាំនិទោទើបពាលសេចក្តី
 និរុច្ចរិតនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគជាខ្ញុំសំ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងដឹងថាលោកគេបដិវាទ្រមទៅ ដើម្បីសង្ឃហើយ
 ត្រឡប់បដិវាទ្រមដើម្បីខ្លួនវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកធាតុក្កិយភិក្ខុក្រាបទូលថា
 សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះសម្តែងដ៏មានព្រះភាគជា
 ខ្ញុំសំទ្រង់បដិវាទ្រមថា នៃពួកមោយបុរស ពួកអ្នកដឹងដឹងថាលោកគេបដិវាទ្រម
 ទៅដើម្បីរបស់សង្ឃហើយ ចុះហេតុអ្វីបានជាបដិវាទ្រម ដើម្បីខ្លួនវិញ

ទេតំ មោឃបុរិសា អប្បសម្មាទំ វា ចសាទាយ
ចសម្មាទំ វា កិយ្យោកាភិយ ។ បេ ។ វាវត្ថុ បទ
កិច្ចាប ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិសេយ្យាជ យោ បទ កិច្ចា
ដាទំ សធម្មិកំ លាភំ បរិណាតំ អត្តនោ បរិណាមេយ្យ
វិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[១៧០] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។ កិច្ចតិ
។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អនិប្បោតោ កិច្ចតិ ។
ជាតាតិ ធាម សាមិ វា ជាតាតិ អត្តោ វា តស្ស អាហោចេន្តិ
សោ វា អាហោចេតិ ។ សធម្មិកំ ធាម សធម្មិស្ស
ធិន្តិ ហោតិ បរិច្ចត្តំ ។ លាភោ ធាម ចិវិមិណ្ឌុចាត-
សេនាស ធាតិលាទប្បច្ចយ ភេសដ្ឋ ពរិក្ខាព អន្តមសោ
ចណ្ឌបិណ្ឌោមិ ឧត្តកដ្ឋមិ ឧសិកសុត្តមិ ។ បរិណាតំ
ធាម ឧស្សាម ត្រិស្សាមាតិ វាចា កិច្ចា ហោតិ ។
អត្តនោ បរិណាមេតិ បយោតេ ឧត្តកដ្ឋ ។ បដិលាភេទ
វិស្សត្តិយំ ហោតិ វិស្សដ្ឋិត្យំ សធម្មិស្ស វា តណស្ស វា

នៃពួកមោឃបុរស ដំណើរនេះមិនទាន់ជ្រៅដល់ដទៃទៀតដែល
មិនទាន់ជ្រៅ ឬទាន់ពួកដទៃដែលជ្រៅហើយទៀតដែរក៏ដោយជ្រៅទៀតទេ
។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចតំនិព្វាយ អ្នកតំនិព្វាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិច្ចណាមួយកាលផង ហើយបង្កើតនូវលាភ
របស់សិក្ខ ដែលគន្លងបង្កើតទៅ (ដើម្បីសិក្ខ) មកដើម្បីទូទៅឱ្យ
កិច្ចនោះត្រូវវិស្សត្តិយចាចិត្តិយ ។

(១៧០) ត្រីនិពាក្យថា កិច្ចណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទបឋមបាណសិក្ខាហើយ ។ ដែលហៅថា ផង (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ)
គឺផងខ្លួនឯងក្តី អ្នកដទៃមកប្រាប់កិច្ចនោះក្តី អ្នកម្ចាស់ទាននោះមកប្រាប់
(ដល់កិច្ចនោះ) ក្តី ។ ដែលហៅថា របស់សិក្ខនោះ គឺទាយកបាទវេ
ប្រគេនបរិច្ចាគដល់សិក្ខហើយ ។ ដែលហៅថា លាភនោះ បាទដល់
បិវ ចិណ្ឌុបាត សេនាសនៈនិងគ្រឿងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្ស
ដម្បី ដោយហោចទៅ ដុំខែលំអិតក្តី លេចស្តុនក្តី អម្បែរលើដើមក្តី
ក៏ហៅថា លាភដែរ ។ ដែលហៅថា បង្កើតនោះ គឺម្ចាស់ទានបញ្ចេញ
វាថា ពួកយើងនឹងទិញ ពួកយើងនឹងធ្វើ ។ កិច្ចបង្កើត (លាភ)
មកដើម្បីទូទៅ ត្រូវតែបង្កើតក្នុងគម្រប្រយោគ ។ លាភនោះជាវិស្សត្តិយ
ក្នុងទណៈដែលបាទមក កិច្ចត្រូវលេចដល់សិក្ខក៏បាទ ឧណៈក៏បាទ

បុគ្គលស្ស វា ។ ឃុំវត្ត បទ ភិក្ខុវេ ធិស្សន្ទិកត្រូវ
 ។ បេ ។ ឥន្ទ មេ កន្លែ ជាធំ សង្ឃកំ លាតំ បរិណាតំ
 អត្តនោ បរិណាមិតំ ធិស្សន្ទិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស
 ធិស្សន្ទិមិតំ ។ បេ ។ ធនេយ្យតិ ។ បេ ។ ធនេយ្យន្ទិ
 ។ បេ ។ អាយស្មតោ នម្មិតិ ។ បរិណាតេ បរិណាតសញ្ញិ
 អត្តនោ បរិណាមេតិ ធិស្សន្ទិយំ ចាចិត្តិយំ ។ បរិណាតេ
 វេមតិកោ អត្តនោ បរិណាមេតិ អាមត្តំ ធុក្កដស្ស ។
 បរិណាតេ អបរិណាតសញ្ញិ អត្តនោ បរិណាមេតិ អចា-
 មត្តិ ។ សង្ឃស្ស បរិណាតំ អញ្ញាសង្ឃស្ស វា ចេតិយស្ស
 វា បរិណាមេតិ អាមត្តំ ធុក្កដស្ស ។ ចេតិយស្ស
 បរិណាតំ អញ្ញាចេតិយស្ស វា សង្ឃស្ស វា កណាស្ស
 វា បុគ្គលស្ស វា បរិណាមេតិ អាមត្តំ ធុក្កដស្ស ។
 បុគ្គលស្ស បរិណាតំ អញ្ញាបុគ្គលស្ស វា សង្ឃស្ស
 វា កណាស្ស វា ចេតិយស្ស វា បរិណាមេតិ

បុគ្គលកំបុទ ។ បុគ្គលភិក្ខុវេនិទ្ធាយ ភិក្ខុត្រូវលេបដំណើរនេះ ។ បេ ។
 បដិគ្រព្រះសង្ឃដំបើង ខ្ញុំដឹងថាណាខនេះទាយកបង្ហាតទៅដើម្បីចេស
 សង្ឃហើយ ខ្ញុំត្រូវបំបង្ហាតមកដើម្បីខ្លួនវិញ (លាតនេះ) ជាធិស្សន្ទិយ
 ខ្ញុំសូមលះបង់លាតនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ ពាក្យនេះពិតទៅមានសេចក្តីដូច
 គ្នាដឹងសិក្ខាបទច្បាប់ ១ នៃចីវរវត្តចានដើមហើយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងលាតដែល
 ទាយកបានបង្ហាតហើយ ជាទាយកបានបង្ហាតមកមែន ហើយបង្ហាតមក
 ដើម្បីខ្លួនវិញ ត្រូវធិស្សន្ទិយជាប់ក្តី ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងលាត
 ដែលទាយកបានបង្ហាតទៅហើយ ត្រូវបំបង្ហាតមកដើម្បីខ្លួនវិញ ត្រូវ
 រាចក្តីខ្លួន ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងលាតដែលទាយកបានបង្ហាតទៅហើយ ជា
 បំបង្ហាតទៅទេ ត្រូវបំបង្ហាតមកដើម្បីខ្លួន មិនត្រូវភាបក្តី ។ លាត
 ដែលទាយកបង្ហាតទៅដើម្បីសង្ឃហើយ ភិក្ខុបង្ហាតទៅដើម្បីសង្ឃដទៃក្តី
 ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវភាបក្តីខ្លួន ។ លាតដែលទាយកបង្ហាតទៅដើម្បី
 ចេតិយហើយ ភិក្ខុត្រូវបំបង្ហាតទៅដើម្បីចេតិយដទៃក្តី សង្ឃក្តី កណៈក្តី
 បុគ្គលក្តី ត្រូវភាបក្តីខ្លួន ។ លាតដែលទាយកបង្ហាតទៅដើម្បីបុគ្គល
 ភិក្ខុត្រូវបំបង្ហាតទៅដើម្បីបុគ្គលដទៃក្តី សង្ឃក្តី កណៈក្តី ចេតិយក្តី

វិស្សន្តិយកណ្ត ចន្ទវន្តស្ស វសមសិក្ខាបទស្ស អនាមត្តិវាចា

អាមត្តិ ធុត្តាដស្ស ។ អបរិណាតេ ចរិណាតសត្តិ អាមត្តិ
ធុត្តាដស្ស ។ អបរិណាតេ វេយ្យតិកោ អាមត្តិ ធុត្តាដស្ស ។
អបរិណាតេ អបរិណាតសត្តិ អនាមត្តិ ។

[១៧១] អនាមត្តិ តត្ថ ទេមាតិ មុដ្ឋិយមាដោ
យត្ថ តុត្តាតំ ទេយ្យធម្មោ ចរិកោតំ វា លកេយ្យ
ចដិសត្ថារំ វា លកេយ្យ ចិរដ្ឋិតិកោ វា អស្ស យត្ថ
វា បទ តុត្តាតំ ចិត្តំ មសីទតិ តត្ថ ទេមាតិ កណាតិ
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

វសមសិក្ខាបទំ វិដ្ឋិតិ ។
បច្ឆវច្ឆោ ធលិយោ ។

[ត្រូវតាមត្ថិក្កដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងលោកដែលទាយកមិនបានបង្ហាតទៅ
ជាបានបង្ហាតទៅហើយ [ត្រូវតាមត្ថិក្កដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយក្នុង
លោកដែលទាយកមិនបានបង្ហាតទៅ [ត្រូវតាមត្ថិក្កដ ។ ភិក្ខុសំគាល់
ក្នុងលោកដែលទាយកមិនបានបង្ហាតទៅ ជាទាយកមិនបានបង្ហាតទៅ មិនត្រូវ
តាមត្ថិក្កដ ។

[១៧១] តាមត្ថិក្កដមានសំភិក្ខុដែលទាយកេស្សថា យើងទាំង
ខ្យាយទាំងវេប្រភេទក្នុងទីណា ហើយប្រាប់គេថា ទេយ្យធម៌របស់អ្នក
ទាំងខ្យាយអ្នកបាននូវការបរិភោគក្តី អ្នកបាននូវការជួសជុលក្តី អ្នកទាំងនៅ
អស់ការសម្តែងក្នុងទីណា ម្យ៉ាងទៀត បើចិត្តរបស់អ្នកទាំងខ្យាយជ្រះថ្ល
ក្នុងទីណា អ្នកទាំងខ្យាយចូរវេប្រភេទក្នុងទីនោះៗចុះ ដល់ភិក្ខុខ្លួនចំរើ
ដល់ភិក្ខុជាទាំងដើមបញ្ចក្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។
ចន្ទវន្តទី ៣ ចប់ ។

សុត្តន្តបិដក

ទ្វេ ច ធម្មតិ តេសម្ពុំ វិស្សិកោ តាមចត្តមំ
សាមំ ភយាបដាទ្ធោកោ សាសន្តិ សង្ឃិកោ ច ចាតិ ។

(១៧២) ទុដ្ឋិដ្ឋា ទេ ភាយស្មុត្តោ តំស ធិស្សត្តិយោ
ចាចិគ្គិយោ ធម្មា ។ ឥត្តាយស្មុត្តោ ធម្មតាមិ កត្តិក្ក
បរិសុត្តា ធុតិយម្យំ ធម្មតាមិ កត្តិក្ក បរិសុត្តា ធុតិយម្យំ
ធម្មតាមិ កត្តិក្ក បរិសុត្តា បរិសុត្តោត្តាយស្មុត្តោ កស្មិ
ត្តុណិ ឯវាបតំ តាវយាមិតិ ។

ធិស្សត្តិយកណ្តំ ធិដ្ឋិកំ ។

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងបក្កវគ្គនោះ គឺ

សិក្ខាបទទី ១ ២ ខ័យាយអំពីពុទ្ធិ សិក្ខាបទ ទី ៣ ខ័យាយ
អំពីថ្នំ សិក្ខាបទទី ៤ ខ័យាយអំពីសប្តតំន្ត្រីតំក្រវិក សិក្ខា-
បទទី ៥ ខ័យាយអំពីការឲ្យចិវរ សិក្ខាបទទី ៦ ខ័យាយ
អំពីការស្រូបអម្បែរកេត្តិយសិក្ខាបទទី ៧ ខ័យាយ
អំពីការប្រិទ្ធិភេត្តុក្សេត្តិ សិក្ខាបទទី ៨ ខ័យាយអំពីអាច្ឆក-
ចិវរ សិក្ខាបទទី ៩ ខ័យាយអំពីទីមានសេចក្តីក្រឡិស
សិក្ខាបទទី ១០ ខ័យាយអំពីការបោធិនណករបស់សិក្ខិ ។

(១៧២) បតិទ្រលោកដំមានកាយុចំនិទ្ធកយ កាចក្តិធិស្សត្តិយ
កុច្ឆិយចំនិ ច្បំ ខ្ញុំសំវិដនិទ្ធិវិហិយ ។ ខ្ញុំស្មមស្មរលោកដំមាន
កាយុចំនិទ្ធកយក្នុងកាលនិចំនិះនោះ លោកចំនិទ្ធកយ បរិសុទ្ធិហិយធម្ម
ខ្ញុំស្មរជាតំរំបិវិដនិវិដនិ លោកចំនិទ្ធកយ បរិសុទ្ធិហិយធម្ម ខ្ញុំស្មរជា
តំរំបិវិដនិវិដនិ លោកចំនិទ្ធកយ បរិសុទ្ធិហិយធម្ម លោកដំមានកាយុ
ចំនិទ្ធកយ សុទ្ធិកេដិអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងកាលនិចំនិះនោះហើយ ហេតុនោះចូន
ជាស្រៀមនៅ ខ្ញុំបិទុកទ្រវិក្រនេះ ដោយកិរិយាស្រៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

ធិស្សត្តិយកណ្ត ចប់ ។

បុប្ផិក្ខុយកណ្តា

ឥមេ ទោ មនាយស្មត្តោ ទេ ទុវតិ ចាន់តិយោ

ធម្មា ទុទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

មុណវិទវគ្គស្ស បរិមសិក្ខាបទំ

[១៧៧] តេន សមយេន ទុត្តោ កកវិ សាវត្ថិយេ
វិហារតិ វេតវាធម អជាវមិល្លាភស្ស អាមាមេ ។ តេន
ទោ មន សមយេន ហត្ថតោ សក្យបុត្តោ វាធម្មតោ
យោតិ ។ សោ និគ្គិយេហិ សន្និ សល្លបត្តោ អវជានិក្ខា
មដិជានាតិ មដិជានិក្ខា អវជានាតិ អញ្ញោធន្តំ មដិចារតិ
សម្មជាធម្មសា កាសតិ សម្ពេតិ កេត្តា វិសំវាធមតិ ។
និគ្គិយោ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិប្បន្តិ វិចារេន្តិ ក្កដំ ហិ ធាប
ហត្ថតោ សក្យបុត្តោ អម្ពេហិ សន្និ សល្លបត្តោ
អវជានិក្ខា មដិជានិក្ខាតិ មដិជានិក្ខា អវជានិក្ខាតិ

បុប្ផិក្ខុយកណ្តា

មហិត្រិលោកដ៏មានពាយុទាំងឡាយ អាចគុំបុប្ផិក្ខុយ ៧២

ទាំងនេះឯង តែងមកកាន់ទុស ។

មុណវិទវគ្គ បរិមសិក្ខាបទ

[១៧៧] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញកុដ្ឋជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ព្រះអង្គនឹងទៅវត្តវេតវា របស់គនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។
សម័យនោះឯង ហត្ថគគិក្ខុជាសក្យបុត្រជាអ្នកហុចពាក្យសំដី ។ ហត្ថគគិក្ខុ
នោះចរចាជាមួយទង់ភិរិយទាំងឡាយ គេចតែសំដី^(១) ហើយទទួលដីដី^(២)
ទទួលដីដីហើយត្រឡប់គេចតែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដរិទ ដោយហេតុ
ដរិទ គោលពាក្យកុហកដោយដីដីខ្លួន ធ្វើទូរសេចក្តីកំណត់ហើយគោល
ឲ្យទុសតិកំណត់នារវិញ ។ ភិរិយទាំងឡាយគោលទោស និងជៀល
បន្តបង្កប់ថា ទុរហេតុអ្វីបានជាហត្ថគគិក្ខុ ជាសក្យបុត្រគោលចរចាជា
មួយចឹងយើងទាំងឡាយ គេចតែសំដីហើយទទួលដីដី ទទួលដីដីហើយ

• គិក្ខុយកណ្តាដែលខ្លួននិយាយទៅហើយមានទោស គិក្ខុយកណ្តាមិនស្ម ក៏បដិសេធន
ពាក្យនោះជាមិនមែនគោលពាក្យរបស់ខ្លួន លាវា គេចតែសំដី ។ ២ គិក្ខុយកណ្តាដែលខ្លួន
និយាយទៅហើយគោលពាក្យប្រើឲ្យគេ ក៏យូរជាពាក្យរបស់ខ្លួន នេះហៅថា ទទួលដីដី ។
គន្ធាវា ។

អញ្ញោនត្តំ បដិចារិស្សនិ សម្បជានមុសា កាសិស្សនិ
 សន្តតំ ភត្តា វិសំវារេស្សនិ ។ អស្សាសុំ ហេ ភិក្ខុ
 តេសំ វិច្ឆិយាមំ ទុដ្ឋាយន្តុរំ មិយត្តានំ វិចារេន្តានំ ។
 អដទោ តេ ភិក្ខុ យេន ហត្ថកោ សក្យបុត្តោ
 តេទុបសន្តតំសុ ឧបសន្តតិកា ហត្ថតំ សក្យបុត្តំ
 ឯគណវិច្ឆំ សច្ចំ ភិក្ខុ ភ្នំ អារុសោ ហត្ថក វិច្ឆិយេហិ
 សច្ចំ សល្លបន្តោ អវជានិកា បដិជានាសំ បដិជានិ
 កា អវជានាសំ អញ្ញោនត្តំ បដិចារិសំ សម្បជានមុសា
 កាសិសំ សន្តតំ ភត្តា វិសំវារេស្សនិ ។ ឯតេ ទោ
 អារុសោ វិច្ឆិយា ឆាម យេន កេនចិ វេតត្វា
 ន តេសំ ជិយោ នាតត្វាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តុ មិយន្តុ វិចារេន្តុ កនំ ហិ
 ឆាម ហត្ថកោ សក្យបុត្តោ វិច្ឆិយេហិ សច្ចំ សល្លបន្តោ
 អវជានិកា បដិជានិស្សនិ បដិជានិកា អវជានិស្សនិ

ត្រឡប់ទៅកែសំដីវិញ បំទំបាំងហេតុដទៃដោយហេតុដទៃ ពោលពាក្យ
 កុហកដោយជំនំខ្លួន ធ្វើឲ្យសេចក្តីកំណត់ហើយពោលឲ្យខុសតំកំណត់
 នោះវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮត្រឹមទាំងនោះពោលទោស និងជ្រៀល
 បន្តបង្ហាញហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅកហត្ថកភិក្ខុជាសក្យបុត្រ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យទេនីវហត្ថកភិក្ខុ ជាសក្យ-
 បុត្រថា ខ្មាលអារុសោហត្ថក បានឮថា អ្នកពោលចរហមួយអង្គ
 ដោយត្រឹមទាំងឡាយ គេចកែសំដីហើយទទួលជំនំ ទទួលជំនំហើយ
 ត្រឡប់ទៅកែសំដីវិញ បំទំបាំងហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ ពោល
 ពាក្យកុហកដោយជំនំខ្លួន ធ្វើឲ្យសេចក្តីកំណត់ហើយពោលឲ្យខុសតំ
 កំណត់នោះវិញ មែនឬដូចម្តេច ។ ហត្ថកភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្មាលអារុសោ
 ធម្មភាវិត្តិយទាំងឡាយមុន ត្រូវអប្បស្សន៍ឯណា ទីមួយចំពោះចេញ មិន
 ត្រូវឲ្យកាល្មោះទៅត្រឹមទាំងឡាយនោះទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាដទៃ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស និងជ្រៀល បន្ត
 បង្ហាញថា ចុះហេតុអ្វីបានជាហត្ថកភិក្ខុជាសក្យបុត្រ ពោលចរហមួយអង្គ
 ដោយត្រឹមទាំងឡាយ គេចកែសំដីហើយទទួលជំនំ ទទួលជំនំហើយ
 ត្រឡប់ទៅកែសំដីវិញ បំទំបាំងហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ មិនយាយ
 ពាក្យកុហកដោយជំនំខ្លួន ធ្វើឲ្យសេចក្តីកំណត់ហើយពោលឲ្យខុស

អញ្ញោធាតំ បដិចារិស្សសិ សម្បជានមុសា កាសិស្សសិ
 សង្កេតំ កត្តា វិសំវារទស្សតិ ។ អថចោ ភេ ភិក្ខុ
 កកវនា ឯកមន្តំ អាហោទេស្សំ ។ អថចោ កកវ ឯកស្សំ
 ធិនានេ ឯកស្សំ បកវណោ វិក្ខុសង្ឃំ សន្និទានាបត្តា
 ហត្ថកំ សក្យបុត្តំ បដិបុត្តិ សន្នំ កំ វុំ ហត្ថក
 តិវុយេហិ សន្នំ សល្លបន្តោ អវជានិត្តា បដិជានិសំ
 បដិជានិត្តា អវជានិសំ អញ្ញោធាតំ បដិចារិសិ សម្ប
 ជានមុសា កាសសិ សង្កេតំ កត្តា វិសំវារទស្សតិ ។
 សន្នំ កកវនិ ។ វិសាហំ ពុន្តោ កកវ កដំ ហិ បាម
 វុំ មោយបុរិស វិវុយេហិ សន្នំ សល្លបន្តោ អវ
 ជានិត្តា បដិជានិស្សសិ បដិជានិត្តា អវជានិស្សសិ
 អញ្ញោធាតំ បដិចារិស្សសិ សម្បជានមុសា កាសិស្សសិ
 សង្កេតំ កត្តា វិសំវារទស្សសិ ទេតំ មោយបុរិស
 អប្បសន្តានំ និ បសាទាយ បសន្តានំ និ ភិយ្យោ
 កាវយ ។ មេ ។ ឯវត្តា បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ
 ធីត្ថសេយ្យាវ សម្បជានមុសាវារទេ ចាចិត្តិយន្តិ ។

ព័កំណតំនារវិញ ។ ទើបកំពុងច្បាយនាយកសេចក្តីនុះក្រាបទូល
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះហត្ថកភិក្ខុជាសក្យ
 បុត្រក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ហត្ថកភិក្ខុ បានពូជ អ្នកពាលបាមួយអន្លើ
 ដោយភិក្ខុចាំទ្បាយ គេចកែសំដីហើយទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយ
 ត្រឡប់គេចកែសំដីវិញ ចំទុំបំផ្លាស់ហេតុផលដោយហេតុផល ពោលពាក្យ
 កុហកដោយដឹងខ្លួន ធ្វើខ្លាសេចក្តីកំណត់ហើយពោលឲ្យខុសពីកំណត់
 នោះវិញ តើតិរិមនបូ ។ ហត្ថកភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ការនាវេតិមន ។ ព្រះសព្វញ្ញត្តិទ្រង់មានជោគ ទ្រង់ភិវេជ្ជិយថា
 នៃបុរសទេ បុរហត្ថក្ខី បានជាអ្នកដឹងពាលបាមួយអន្លើដោយភិក្ខុ
 ចាំទ្បាយ គេចកែសំដីហើយទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយត្រឡប់គេច
 កែសំដីវិញ ចំទុំបំផ្លាស់ហេតុផល ដោយហេតុផល ពោលពាក្យកុហក
 ដោយដឹងខ្លួន ធ្វើខ្លាសេចក្តីកំណត់ហើយពោលឲ្យខុសពីកំណត់នោះវិញ
 នៃមោយបុរស ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រាបផលផលផលមិនទាន់ជ្រាប
 ឬជាទិដ្ឋតំផលផលផលជ្រាបហើយឲ្យវិនិច្ឆ័យត្រូវជ្រាបទៅទៀតទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ អ្នកចាំទ្បាយភិក្ខុសំដីដឹងឡើងខ្លាសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុពាលពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួន ត្រូវកាបក្តីបាចិត្តិយ ។

[១៧៤] សម្បជានមុសាវាណោ នាម វិសំវាទន-
 មុរក្កាស្ស វាចា ភំវា ព្យមថោ វិទីគេណោ វាចសិកា
 វិញ្ញាតំ អន្ត អនិយោហោរាម អនិដ្ឋំ ទិដ្ឋំ មេតិ អសុតំ
 សុតំ មេតិ អមុតំ មុតំ មេតិ អវិញ្ញាតំ វិញ្ញាតំ មេតិ
 ទិដ្ឋំ អនិដ្ឋំ មេតិ សុតំ អសុតំ មេតិ មុតំ អមុតំ
 មេតិ វិញ្ញាតំ អវិញ្ញាតំ មេតិ ។

[១៧៥] អនិដ្ឋំ នាម ន ចក្កុយា ទិដ្ឋំ ។
 អសុតំ នាម ន សោគេន សុតំ ។ អមុតំ នាម
 ន ឃានេន ឃាយិតំ ន ដិក្ខុយ សាយិតំ ន
 កាយេន មុតំ ។ អវិញ្ញាតំ នាម ន មនសា វិញ្ញាតំ ។
 ទិដ្ឋំ នាម ចក្កុយា ទិដ្ឋំ ។ សុតំ នាម សោគេន
 សុតំ ។ មុតំ នាម ឃានេន ឃាយិតំ ដិក្ខុយ សាយិតំ
 កាយេន មុតំ ។ វិញ្ញាតំ នាម មនសា វិញ្ញាតំ ។

[១៧៦] ដែលហៅថា នាមនាមក្យកុមារ ដោយដឹងខ្លួនខាង
 បានដល់វាចា សំដីអន្តនាមក្យចំពោះ វិញ្ញាតំប្រតិក្កុទៅក្នុងវាចាបេសំបុគ្គល
 ដែលធ្វើគំនិតនឹងពោលឲ្យខុសជាប្រធាន នឹងកេហារមិនមែនរបស់ព្រះអរិ-
 យ ៤ យ៉ាង គឺ ការដែលមិនឃើញនិយាយជាអញឃើញ ១ មិនពូនិយាយ
 ជាអញពូ ១ មិនបានពាល់ត្រូវនិយាយជាអញបានពាល់ត្រូវ ១ មិន
 ដឹងច្បាស់និយាយជាអញដឹងច្បាស់ ១ ឃើញនិយាយជាអញមិនឃើញ ១
 ពូនិយាយជាអញមិនពូ ១ បានពាល់ត្រូវនិយាយជាអញមិនបានពាល់
 ត្រូវ ១ ដឹងច្បាស់និយាយជាអញមិនដឹងច្បាស់ ១ ។

[១៧៧] ដែលហៅថា មិនឃើញ គឺមិនឃើញដោយភ្នែក ។
 ដែលហៅថា មិនពូ គឺមិនពូដោយគ្រឿង ។ ដែលហៅថា មិនពាល់ត្រូវ
 គឺមិនហិតដោយច្រមុះ មិនលំភដោយអណ្តាត មិនបះពាល់ដោយកាយ ។
 ដែលហៅថា មិនដឹងច្បាស់ គឺមិនដឹងច្បាស់ដោយចិត្ត ។ ដែលហៅថា
 ឃើញ គឺឃើញដោយភ្នែក ។ ដែលហៅថាពូ គឺពូដោយគ្រឿង ។
 ដែលហៅថា ពាល់ត្រូវ គឺហិតដោយច្រមុះ លំភដោយអណ្តាត បះពាល់
 ដោយកាយ ។ ដែលហៅថា ដឹងច្បាស់ គឺដឹងច្បាស់ដោយចិត្ត ។

[១៧៦] តិហាតារហំ អនិច្ចំ ធិច្ចំ មេតិ សឡដា-
 នធុសា កណ្ណស្ស អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស បុត្រោស្ស
 ហោតិ ធុសា កណ្ណស្ស កណ្ណស្ស ហោតិ ធុសា
 កណ្ណមិត្តិ កណ្ណស្ស ហោតិ ធុសា មយា កណ្ណត្ថំ ។
 ធិច្ចំ មេតិ សឡដា នធុសា កណ្ណស្ស
 អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស បុត្រោស្ស ហោតិ
 ធុសា កណ្ណស្ស កណ្ណស្ស ហោតិ ធុសា កណ្ណមិត្តិ
 កណ្ណស្ស ហោតិ ធុសា មយា កណ្ណត្ថំ វិចិទាយ
 ធិច្ចំ ។ បញ្ចហាតារហំ អនិច្ចំ ធិច្ចំ មេតិ សឡដា នធុសា
 កណ្ណស្ស អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស បុត្រោស្ស ហោតិ
 ធុសា កណ្ណស្ស កណ្ណស្ស ហោតិ ធុសា កណ្ណមិត្តិ
 កណ្ណស្ស ហោតិ ធុសា មយា កណ្ណត្ថំ វិចិទាយ
 ធិច្ចំ វិចិទាយ ។ បញ្ចហាតារហំ អនិច្ចំ ធិច្ចំ មេតិ
 សឡដា នធុសា កណ្ណស្ស អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស
 បុត្រោស្ស ហោតិ ធុសា កណ្ណស្ស កណ្ណស្ស ហោតិ
 ធុសា កណ្ណមិត្តិ កណ្ណស្ស ហោតិ ធុសា មយា

[១៧៦] កិក្ខនិយាយកុហក ដោយជំនំខ្លួន ចំពោះក្រុំផលខ្លួនមិន
 ឃើញថា កាត្មាឃើញដូច្នោះ ដោយអាតារ ៦ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោល
 នឹតថាអញនឹងពោលកុហក ១ កំពុងពោលជំនំថា អញពោលកុហក ១
 ពោលរួចហើយជំនំថាអញពោលកុហកហើយ ១ (ត្រូវអាចក្តិបាចិត្តិយ ។
 កិក្ខនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន ចំពោះក្រុំផលខ្លួនមិនឃើញថា កាត្មា
 ឃើញ ដោយអាតារ ៦ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោលនឹតថាអញនឹងពោល
 កុហក ១ កំពុងពោលជំនំថាអញពោលកុហក ១ ពោលរួចហើយជំនំថា
 អញពោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងនូវចិត្តិ ១ (ត្រូវអាចក្តិបាចិត្តិយ ។
 កិក្ខនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន ចំពោះក្រុំផលខ្លួនមិនឃើញថា កាត្មា
 ឃើញ ដោយអាតារ ៦ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោលជំនំថាអញនឹងពោល
 កុហក ១ កំពុងពោលជំនំថាអញពោលកុហក ១ ពោលរួចហើយជំនំថា
 អញពោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងនូវចិត្តិ ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១
 (ត្រូវអាចក្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន ចំពោះក្រុំផល
 ខ្លួនមិនឃើញថា កាត្មាឃើញ ដោយអាតារ ៦ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោល
 នឹតថាអញនឹងពោលកុហក ១ កំពុងពោលជំនំថា អញពោលកុហក ១
 ពោលរួចហើយជំនំថាអញពោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងនូវចិត្តិ ១

១ គំណាត់បំបិទបំបាំងសេចក្តីឃើញខ្លួនរបស់ខ្លួន ។

សម្បជានធម្មសា កណ្តាលស្ស អាមត្តិ ទានិក្ខិយស្ស
បុត្រស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាលស្ស កណ្តាលស្ស ហោតិ
មុសា កណ្តាលស្ស កណ្តាលស្ស ហោតិ មុសា មយា
កណ្តាលស្ស វិនិច្ឆ័យ ទិដ្ឋិ វិនិច្ឆ័យ ទិដ្ឋិ វិនិច្ឆ័យ រុច្ចិ
វិនិច្ឆ័យ ភាវិ ។

(១៧៧) តិហាភារេហិ អនិច្ចំ ទិដ្ឋត្ថា មេ សុតត្ថានិ
សម្បជានធម្មសា កណ្តាលស្ស អាមត្តិ ទានិក្ខិយស្ស ។ មេ ។
តិហាភារេហិ អនិច្ចំ ទិដ្ឋត្ថា មេ មុតត្ថានិ ។ មេ ។
តិហាភារេហិ អនិច្ចំ ទិដ្ឋត្ថា មេ វិញ្ញាតត្ថានិ សម្បជាន-
ធម្មសា កណ្តាលស្ស អាមត្តិ ទានិក្ខិយស្ស ។ មេ ។
តិហាភារេហិ អនិច្ចំ ទិដ្ឋត្ថា មេ សុតត្ថានិ មុតត្ថានិ
។ មេ ។ តិហាភារេហិ អនិច្ចំ ទិដ្ឋត្ថា មេ សុតត្ថា
វិញ្ញាតត្ថានិ ។ មេ ។ តិហាភារេហិ អនិច្ចំ ទិដ្ឋត្ថា មេ
សុតត្ថានិ មុតត្ថានិ វិញ្ញាតត្ថានិ សម្បជានធម្មសា កណ្តាលស្ស

អញ្ញនិវេកោលកុហក ១ កំគុនិវេកោលនិវេកោលកុហក ១ កោលរុច្ច
ហើយនិវេកោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងខ្លួនចិដ្ឋិ ១ បិទបាំងខ្លួន
សេចក្តីតាមចិត្ត ១ បិទបាំងខ្លួនសេចក្តីចូលចិត្ត ១ បិទបាំងខ្លួនសេចក្តីពិភ
ត្រង់ ១ ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។

(១៧៧) កិកុនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន ចំពោះក្តីដែលខ្លួនមិន
ឃើញថា ភាគឃើញផង ថាភាគព្រងផង ដោយភាគា ព្យ យ៉ាង ត្រូវ
តាមក្តីបាចិត្តិយ ។ មេ ។ កិកុនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន ចំពោះក្តី
ដែលខ្លួនមិនឃើញថា ភាគឃើញផង ថាភាគព្រងត្រូវផង ដោយ
ភាគា ព្យ យ៉ាង ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ មេ ។ កិកុនិយាយកុហកដោយ
ជំនំខ្លួន ចំពោះក្តីដែលខ្លួនមិនឃើញថា ភាគឃើញផង ថាភាគជំនំ
ច្បាស់ផង ដោយភាគា ព្យ យ៉ាង ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ មេ ។
កិកុនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន ចំពោះក្តីដែលខ្លួនមិនឃើញថា ភាគ
ឃើញផង ព្រងផង ពាលត្រូវផង ដោយភាគា ព្យ យ៉ាង ។ មេ ។
កិកុនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន ចំពោះក្តីដែលខ្លួនមិនឃើញថា ភាគ
ឃើញផង ព្រងផង ជំនំច្បាស់ផង ដោយភាគា ព្យ យ៉ាង ។ មេ ។
កិកុនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន ចំពោះក្តីដែលខ្លួនមិនឃើញថា ភាគ
ឃើញផង ព្រងផង ពាលត្រូវផង ជំនំច្បាស់ផង ដោយភាគា ព្យ យ៉ាង

អមត្តិ ចានិភ័យស្ស ។ មេ ។ តិហាគារេហិ អសុតំ
 សុតត្វ មេ មុតត្វាតិ ។ មេ ។ តិហាគារេហិ អសុតំ
 សុតត្វ មេ វិញ្ញាតត្វាតិ ។ មេ ។ តិហាគារេហិ អសុតំ
 សុតត្វ មេ ធិដ្ឋត្វាតិ ។ មេ ។ តិហាគារេហិ អសុតំ
 សុតត្វ មេ មុតត្វ វិញ្ញាតត្វាតិ ។ មេ ។ តិហាគារេហិ
 អសុតំ សុតត្វ មេ មុតត្វ ធិដ្ឋត្វាតិ ។ មេ ។ តិហា-
 គារេហិ អសុតំ សុតត្វ មេ មុតត្វ វិញ្ញាតត្វ
 ធិដ្ឋត្វាតិ ។ មេ ។ តិហាគារេហិ អមុតំ មុតត្វ មេ
 វិញ្ញាតត្វាតិ ។ មេ ។ តិហាគារេហិ អមុតំ មុតត្វ មេ
 ធិដ្ឋត្វាតិ ។ មេ ។ តិហាគារេហិ អមុតំ មុតត្វ
 មេ សុតត្វាតិ ។ មេ ។ តិហាគារេហិ អមុតំ មុតត្វ

ត្រូវភាពគ្នាចិត្តិយ ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះ
 ភ្នែកដែលខ្លួនមិនឮថា ភាគាត្វផង ពាល់ត្រូវផង ដោយអាការ ព យ៉ាង
 ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះពាក្យដែលខ្លួនមិនឮថា
 ភាគាត្វផង ដឹងច្បាស់ផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ មេ ។ ភិក្ខុនិ-
 យាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះភ្នែកដែលខ្លួនមិនឮថា ភាគាត្វផង ឃើញ
 ផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹង
 ខ្លួន ចំពោះភ្នែកដែលខ្លួនមិនឮថា ភាគាត្វផង ពាល់ត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង
 ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះ
 ភ្នែកដែលខ្លួនមិនឮថា ភាគាត្វផង ពាល់ត្រូវផង ឃើញផង ដោយ
 អាការ ព យ៉ាង ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះភ្នែក
 ដែលខ្លួនមិនឮថា ភាគាត្វផង ពាល់ត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង
 ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះ
 ភ្នែកដែលខ្លួនមិនឮបានពាល់ត្រូវថា ភាគាត្វបានពាល់ត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង
 ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ មេ ។ ភ្នែកដែលខ្លួនមិនឮបានពាល់
 ត្រូវថា ភាគាត្វពាល់ត្រូវផង ឃើញផង ដោយអាការ ព យ៉ាង
 ។ មេ ។ ភ្នែកដែលខ្លួនមិនឮបានពាល់ត្រូវថា ភាគាត្វពាល់ត្រូវផង ឮផង
 ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ មេ ។ ភ្នែកដែលខ្លួនមិនឮបានពាល់ត្រូវថា

មេ វិញ្ញាណស្នូល ធុរកិច្ចស្នូល ។ បេ ។ តិហាណាវេហិ អមុតំ
 មុតស្នូល មេ វិញ្ញាណស្នូល សុតស្នូល ។ បេ ។ តិហាណា-
 វេហិ អមុតំ មុតស្នូល មេ វិញ្ញាណស្នូល ធុរកិច្ចស្នូល សុតស្នូល
 ។ បេ ។ តិហាណាវេហិ អវិញ្ញាណស្នូល វិញ្ញាណស្នូល មេ
 ធុរកិច្ចស្នូល ។ បេ ។ តិហាណាវេហិ អវិញ្ញាណស្នូល វិញ្ញា-
 ណស្នូល មេ សុតស្នូល ។ បេ ។ តិហាណាវេហិ អវិញ្ញាណស្នូល
 វិញ្ញាណស្នូល មេ មុតស្នូល ។ បេ ។ តិហាណាវេហិ
 អវិញ្ញាណស្នូល វិញ្ញាណស្នូល មេ ធុរកិច្ចស្នូល សុតស្នូល ។ បេ ។
 តិហាណាវេហិ អវិញ្ញាណស្នូល វិញ្ញាណស្នូល មេ ធុរកិច្ចស្នូល មុតស្នូល
 ។ បេ ។ តិហាណាវេហិ អវិញ្ញាណស្នូល វិញ្ញាណស្នូល មេ ធុរកិច្ចស្នូល
 សុតស្នូល មុតស្នូល សម្បជានទុស្ថាន កណ្តាលស្នូល អាមត្តិ
 ចាត់វិញ្ញាណស្នូល ។ បេ ។

[១៧៨] តិហាណាវេហិ ធុរកិច្ច អធុរកិច្ច មេតិ សម្បជាន-
 ទុស្ថាន កណ្តាលស្នូល អាមត្តិ ចាត់វិញ្ញាណស្នូល មុតស្នូល
 ហោតិ មុស្ថាន កណ្តាលស្នូល កណ្តាលស្នូល ហោតិ មុស្ថាន

កត្តាបានពាលក្រែង ដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង
 ។ បេ ។ ក្រែងលទ្ធផលមិនបានពាលក្រែង កត្តាបានពាលក្រែង ដឹង
 ច្បាស់ផង ពួងផង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ ក្រែងលទ្ធផល
 មិនបានពាលក្រែង កត្តាបានពាលក្រែង ដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង
 ពួងផង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ ក្រែងលទ្ធផលមិនដឹងច្បាស់ថា
 កត្តាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។
 ក្រែងលទ្ធផលមិនដឹងច្បាស់ថា កត្តាដឹងច្បាស់ផង ពួងផង ដោយអាការ
 ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ ក្រែងលទ្ធផលមិនដឹងច្បាស់ថា កត្តាដឹងច្បាស់ផង
 ពាលក្រែង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ ក្រែងលទ្ធផលមិនដឹងច្បាស់ថា
 កត្តាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ពួងផង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។
 ក្រែងលទ្ធផលមិនដឹងច្បាស់ថា កត្តាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ពាល
 ក្រែង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ កិក្ខនិយាយកុហកដោយ
 ដឹងខ្លួន ចំពោះក្រែងលទ្ធផលមិនដឹងច្បាស់ថា កត្តាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង
 ពួងផង ពាលក្រែង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ក្រែងលទ្ធផលមិនដឹងច្បាស់ ។ បេ ។

[១៧៩] កិក្ខនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះក្រែងលទ្ធផលមិន
 ឃើញថា កត្តាមិនឃើញ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង គឺ មុតនឹងកោល
 គិតថាអញនឹងកោលកុហក ។ កិក្ខនិយាយដឹងថាអញកោលកុហក ។

កណ្តាមីតិ កណ្តាមីស្ស ហោតិ មុសា មយោ កណ្តា-
 មីតិ ។ ធម្មហា កាវេហិ ។ មេ ។ បញ្ចហា កាវេហិ
 ។ មេ ។ ធម្មហា កាវេហិ ។ មេ ។ សត្តហា កាវេហិ ទិដ្ឋ
 អទិដ្ឋ មេតំ សម្បជានមុសា កណ្តាមីស្ស អាមត្តិ ចាចិ-
 ត្តិយស្ស បុត្រោស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីស្ស កណ្តាមីស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាមីស្ស ហោតិ មុសា
 មយោ កណ្តាមីតិ វិទិដាយ ទិដ្ឋ វិទិដាយ ទត្តិ វិទិដាយ
 រុចិ វិទិដាយ ភាវិ ។ តិហា កាវេហិ សុតំ អសុតំ
 មេតិ ។ មេ ។ មុតំ អមុតំ មេតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាតិ
 អវិញ្ញាតំ មេតិ សម្បជានមុសា កណ្តាមីស្ស អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស បុត្រោស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីស្ស
 កណ្តាមីស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាមីស្ស
 ហោតិ មុសា មយោ កណ្តាមីតិ ។ ធម្មហា កាវេហិ
 ។ មេ ។ បញ្ចហា កាវេហិ ។ មេ ។ ធម្មហា កាវេហិ ។ មេ ។

ពោលរួចហើយដឹងថាអញ្ញោពោលកុហកហើយ ។ ត្រូវអាចត្តិបិណ្ឌិយ ។
 ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះភក្តីដែលខ្លួនបានឃើញថា អាត្មា
 មិនឃើញ ដោយអាការ ៤ យ៉ាង ។ មេ ។ អាការ ៥ យ៉ាង ។ មេ ។
 អាការ ៦ យ៉ាង ។ មេ ។ អាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងពោលនិគថា
 អញ្ញោនិពោលកុហក ។ កំពុងពោលដឹងថាអញ្ញោពោលកុហក ។ ពោល
 រួចហើយដឹងថាអញ្ញោពោលកុហកហើយ ។ បិទបាំងខ្លួនវិជ្ជា ។ បិទបាំង
 ខ្លួនសេចក្តីគាប់ចិត្ត ។ បិទបាំងខ្លួនសេចក្តីចូលចិត្ត ។ បិទបាំងខ្លួនសេចក្តី
 តិកត្រង់ ។ ត្រូវអាចត្តិបិណ្ឌិយ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
 ចំពោះភក្តីដែលខ្លួនបានឮថា អាត្មាមិនបានឮ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង
 ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះភក្តីដែលខ្លួនបាន
 ពោលត្រូវថា អាត្មាមិនបានពោលត្រូវ ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយ
 ដឹងខ្លួន ចំពោះហេតុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ថា អាត្មាមិនបានដឹងច្បាស់
 ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងពោលនិគថាអញ្ញោនិពោលកុហក ។
 កំពុងពោលដឹងថាអញ្ញោពោលកុហក ។ ពោលរួចហើយដឹងថាអញ្ញោពោល
 កុហកហើយ ។ ត្រូវអាចត្តិបិណ្ឌិយ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
 ចំពោះហេតុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ថា អាត្មាមិនបានដឹងច្បាស់ ដោយអាការ ៤
 យ៉ាង ។ មេ ។ អាការ ៥ យ៉ាង ។ មេ ។ អាការ ៦ យ៉ាង ។ មេ ។

សត្តហាគារេហំ វិញ្ញាតំ អវិញ្ញាតំ មេតិ សម្បជានមុសា
កណ្តស្ស អាមត្តិ ទាចិគ្គិយស្ស បុត្រោស្ស ហោតិ
មុសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ
កណ្តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តន្តិ វិជិជាយ
និដ្ឋំ វិជិជាយ ទន្តិ វិជិជាយ រុចិ វិជិជាយ ភាវំ ។

[១៧៧] តីហាគារេហំ និដ្ឋំ សុតំ មេតិ ។ បេ ។
តីហាគារេហំ និដ្ឋំ មុតំ មេតិ ។ បេ ។ តីហាគារេហំ
និដ្ឋំ វិញ្ញាតំ មេតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាមត្តិ
ទាចិគ្គិយស្ស ។ បេ ។ តីហាគារេហំ និដ្ឋំ សុតញ្ច
មេ មុតញ្ចតិ ។ បេ ។ តីហាគារេហំ និដ្ឋំ សុតញ្ច
មេ វិញ្ញាតញ្ចតិ ។ បេ ។ តីហាគារេហំ និដ្ឋំ សុតញ្ច
មេ មុតញ្ច វិញ្ញាតញ្ចតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស
អាមត្តិ ទាចិគ្គិយស្ស ។ បេ ។ តីហាគារេហំ សុតំ
មុតំ មេតិ ។ បេ ។ សុតំ វិញ្ញាតំ មេតិ ។ បេ ។ សុតំ
និដ្ឋំ មេតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាមត្តិ ទាចិគ្គិ
យស្ស ។ បេ ។ តីហាគារេហំ សុតំ មុតញ្ច មេ

អាគារេ យំ មុននិវេរោលនិកថា អញ្ញនិវេរោលកុហក ១ កំពុតិ
រោលនិវេរោលកុហក ១ រោលរូបហើយជីវិកាអញ្ញរោលកុហក
ហើយ ១ ចិទប្រាជ្ញនិដ្ឋំ ១ ចិទប្រាជ្ញនិសេចក្តិភាបិចិក្ត ១ ចិទប្រាជ្ញនិ
សេចក្តិចលចិក្ត ១ ចិទប្រាជ្ញនិសេចក្តិភិកត្រិ ១ ត្រិភាបត្តិបាចិក្តិយ ។

[១៧៧] ភិក្ខុនិយាយកុហក ដោយជីវិកា ចំពោះវត្តដែលខ្លួន
ឃើញថា កត្តាពុទ្ធវិញ ដោយអាគារេ យំ ។ បេ ។ វត្តដែលខ្លួនឃើញ
ថា កត្តាបាទពាលត្រិវិញ ដោយអាគារេ យំ ។ បេ ។ វត្តដែលខ្លួន
ឃើញថា កត្តាជីវិកាសិញ ដោយអាគារេ យំ ។ ត្រិភាបត្តិបាចិក្តិយ
។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិកា ចំពោះវត្តដែលខ្លួនឃើញថា កត្តា
ពុទ្ធនិ ពាលត្រិវិញ ដោយអាគារេ យំ ។ បេ ។ វត្តដែលខ្លួនឃើញ
ថា កត្តាពុទ្ធនិ ជីវិកាសិញ ដោយអាគារេ យំ ។ បេ ។ វត្តដែល
ខ្លួនឃើញថា កត្តាពុទ្ធនិ ពាលត្រិវិញ ជីវិកាសិញ ដោយអាគារេ
យំ ។ ត្រិភាបត្តិបាចិក្តិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិកា
ចំពោះវត្តដែលខ្លួនពុទ្ធវិញ កត្តាពាលត្រិវិញ ដោយអាគារេ យំ ។ បេ ។
វត្តដែលខ្លួនពុទ្ធវិញ កត្តាជីវិកាសិញ ។ បេ ។ វត្តដែលខ្លួនពុទ្ធវិញ កត្តាឃើញ
ដោយអាគារេ យំ ។ ត្រិភាបត្តិបាចិក្តិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហក
ដោយជីវិកា ចំពោះវត្តដែលខ្លួនពុទ្ធវិញ កត្តាពាលត្រិវិញ ជីវិកាសិញ

វិញ្ញាណញ្ញាតិ ។ មេ ។ សុតំ មុតញ្ច មេ ធិដ្ឋញ្ញាតិ ។ មេ ។
 សុតំ មុតញ្ច មេ វិញ្ញាណញ្ញាតិ ធិដ្ឋញ្ញាតិ សម្មជាទុស្សា
 កណ្តស្ស អាមត្តំ ចាចិក្កិយស្ស ។ មេ ។ តិហាសារមហិ
 មុតំ វិញ្ញាតំ មេតិ ។ មេ ។ មុតំ ធិដ្ឋំ មេតិ ។ មេ ។ មុតំ
 សុតំ មេតិ ។ មេ ។ តិហាសារមហិ មុតំ វិញ្ញាណញ្ញាតិ មេ
 ធិដ្ឋញ្ញាតិ ។ មេ ។ មុតំ វិញ្ញាណញ្ញាតិ មេ សុតញ្ញាតិ ។ មេ ។
 មុតំ វិញ្ញាណញ្ញាតិ មេ ធិដ្ឋញ្ញាតិ សុតញ្ញាតិ ។ មេ ។ តិហា-
 សារមហិ វិញ្ញាតំ ធិដ្ឋំ មេតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាតំ សុតំ មេតិ
 ។ មេ ។ វិញ្ញាតំ មុតំ មេតិ ។ មេ ។ តិហាសារមហិ
 វិញ្ញាតំ ធិដ្ឋញ្ញាតិ មេ សុតញ្ញាតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាតំ ធិដ្ឋញ្ញាតិ មេ
 មុតញ្ញាតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាតំ ធិដ្ឋញ្ញាតិ មេ សុតញ្ញាតិ មុតញ្ញាតិ
 សម្មជាទុស្សា កណ្តស្ស អាមត្តំ ចាចិក្កិយស្ស ។ មេ ។

ដោយភាសាព្យយាតិ ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ ភាសាព្យយាតិ
 ឃើញផង ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ ភាសាព្យយាតិ ដឹងច្បាស់ផង
 ឃើញផង ដោយភាសាព្យយាតិ ត្រៃវល្លទូនព្រំ ។ មេ ។ តិក្កិយាយ
 កុយា ដោយបីវិទ្ធី ចំពោះត្រៃវល្លទូនព្រំ ភាសាព្យយាតិ
 ដោយភាសាព្យយាតិ ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ ភាសាព្យយាតិ
 ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ ភាសាព្យយាតិ ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ
 ភាសាព្យយាតិ ឃើញផង ដោយភាសាព្យយាតិ ។ មេ ។ ត្រៃវល្ល
 ទូនព្រំ ភាសាព្យយាតិ ព្យយាតិ ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ
 ត្រៃវល្ល ភាសាព្យយាតិ ឃើញផង ព្យយាតិ ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ
 ច្បាស់ថា ភាសាព្យយាតិ ដោយភាសាព្យយាតិ ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ
 ច្បាស់ថា ភាសាព្យយាតិ ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ ភាសាព្យយាតិ
 ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ ភាសាព្យយាតិ ព្យយាតិ ដោយភាសា
 ព្យយាតិ ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ ភាសាព្យយាតិ ព្យយាតិ ព្យយាតិ
 ផង ។ មេ ។ ត្រៃវល្លទូនព្រំ ភាសាព្យយាតិ ព្យយាតិ ព្យយាតិ
 ផង ដោយភាសាព្យយាតិ ត្រៃវល្លទូនព្រំ ។ មេ ។

[១៨០] តិហាតារេហំ ធិដ្ឋ វេមតិកោ ធិដ្ឋ
 លោកឃ្មេតិ ធិដ្ឋ ឧស្សតិ ធិដ្ឋ បធុដ្ឋា^(១) ហោតិ
 ធិដ្ឋត្ថា មេ សុតត្ថាតិ សឡាជាឧមុសា កណ្តាណ្ណស្ស
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មេ ។ ធិដ្ឋត្ថា មេ សុតត្ថា
 មុតត្ថា វិញ្ញាតត្ថាតិ សឡាជាឧមុសា កណ្តាណ្ណស្ស អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ មេ ។ សុតេ វេមតិកោ សុតំ លោកឃ្មេ
 តិ សុតំ ឧស្សតិ សុតំ បធុដ្ឋា ហោតិ ។ មេ ។ មុតេ
 វេមតិកោ មុតំ លោកឃ្មេតិ មុតំ ឧស្សតិ មុតំ បធុដ្ឋា
 ហោតិ ។ មេ ។ តិហាតារេហំ វិញ្ញាតេ វេមតិកោ វិញ្ញាតំ
 លោកឃ្មេតិ វិញ្ញាតំ ឧស្សតិ វិញ្ញាតំ បធុដ្ឋា ហោតិ
 វិញ្ញាតត្ថា មេ ធិដ្ឋត្ថាតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាតត្ថា មេ សុត
 ត្ថាតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាតត្ថា មេ មុតត្ថាតិ ។ មេ ។

១ វ. ច. សម្មដ្ឋេ ។

[១៨០] ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងវត្ថុដែលខ្លួនឃើញ (ក្តី) មិន
 ជឿវត្ថុដែលខ្លួនបានឃើញ (ក្តី) លើកមិនបានឡើវត្ថុដែលខ្លួនឃើញហើយ
 (ក្តី) ក្មេចឡើវត្ថុដែលខ្លួនបានឃើញ (ក្តី) ហើយពោលពាក្យកុហកដោយ
 ដឹងខ្លួនថាភាគឃើញផង ពួផង ដោយភាការព្យាយាម ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ
 ។ មេ ។ ភិក្ខុពោលពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគឃើញផង ពួផង
 ពាល់ត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ មេ ។ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ស័យក្នុងពាក្យដែលខ្លួនបានឮ (ក្តី) មិនជឿពាក្យដែលខ្លួនបាន
 ឮ (ក្តី) លើកមិនបានឡើពាក្យដែលខ្លួនបានឮ (ក្តី) ក្មេចពាក្យដែលខ្លួន
 ឮហើយ (ក្តី) ។ មេ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងវត្ថុដែលខ្លួនបាន
 ពាល់ត្រូវ (ក្តី) មិនជឿវត្ថុដែលខ្លួនបានពាល់ត្រូវ (ក្តី) លើកមិនបានឡើ
 វត្ថុដែលខ្លួនបានពាល់ត្រូវ (ក្តី) ក្មេចវត្ថុដែលខ្លួនបានពាល់ត្រូវ (ក្តី)
 ។ មេ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងហេតុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ (ក្តី) មិនជឿ
 ហេតុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ (ក្តី) លើកមិនបានឡើហេតុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់
 (ក្តី) ក្មេចហេតុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ (ក្តី) ហើយពោលពាក្យកុហកដោយ
 ដឹងខ្លួនថា ភាគដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ដោយភាការព្យាយាម ។ មេ ។
 ថាភាគដឹងច្បាស់ផង ពួផង ។ មេ ។ ថាភាគដឹងច្បាស់ផង ពាល់ត្រូវផង

វិញ្ញាណញ្ច មេ ធិដ្ឋញ្ច សុតញ្ចាតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាណញ្ច
 មេ ធិដ្ឋញ្ច មុតញ្ចាតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាណញ្ច មេ ធិដ្ឋញ្ច
 សុតញ្ច មុតញ្ចាតិ សម្បជានមុសា កណ្តាស្ស អាចត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស បុត្រោស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្ស
 កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាស្ស ហោតិ
 មុសា មយា កណ្តាស្ស ។ ចត្វាហាការវេហិ ។ មេ ។
 ចត្វាហាការវេហិ ។ មេ ។ ចត្វាហាការវេហិ ។ មេ ។ សត្ត-
 ហាការវេហិ វិញ្ញាណេ វេមតិកោ វិញ្ញាណេ យោគប្បេតិ
 វិញ្ញាតិ ធិស្សាតិ វិញ្ញាតិ មមុដ្ឋោ ហោតិ វិញ្ញាណញ្ច មេ
 ធិដ្ឋញ្ច សុតញ្ច មុតញ្ចាតិ សម្បជានមុសា កណ្តាស្ស
 អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស បុត្រោស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្ស
 កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តាស្ស វិចិដាយ ធិដ្ឋិ វិចិដាយ
 ធិដ្ឋិ វិចិដាយ រុតិ វិចិដាយ កាវ ។

។ មេ ។ ថាភាគដ៏ធំច្បាស់ផង ឃើញផង ឮផង ។ មេ ។ ថាភាគដ៏ធំ
 ច្បាស់ផង ឃើញផង ពាល់ត្រូវផង ។ មេ ។ ភិក្ខុពាលពាក្យកុហក
 ដោយដ៏ធំខ្លួនថា ភាគដ៏ធំច្បាស់ផង ឃើញផង ឮផង ពាល់ត្រូវផង
 ដោយពាក្យ យ៉ាង គឺ មុននឹងពាលនឹងថាអញនឹងពាលកុហក ១ កំពុង
 ពាលដ៏ធំថាអញពាលកុហក ១ ពាលរួចហើយដ៏ធំថាអញពាលកុហក
 ហើយ ១ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងហេតុដែលខ្លួនដ៏ធំច្បាស់ (ក្តី)
 មិនជឿហេតុដែលខ្លួនដ៏ធំច្បាស់ (ក្តី) លើកមិនបានទូរហេតុដែលខ្លួនដ៏ធំ
 ច្បាស់ (ក្តី) ក្នុងហេតុដែលខ្លួនដ៏ធំច្បាស់ (ក្តី) ហើយពាលពាក្យកុ-
 ហកដោយដ៏ធំខ្លួនថា ភាគដ៏ធំច្បាស់ផង ឃើញផង ឮផង ពាល់
 ត្រូវផង ដោយពាក្យ ៦ យ៉ាង ។ មេ ។ ពាក្យ ៧ យ៉ាង ។ មេ ។
 ពាក្យ ៦ យ៉ាង ។ មេ ។ ពាក្យ ៧ យ៉ាង គឺ មុននឹងពាលដ៏ធំថាអញ
 នឹងពាលកុហក ១ កំពុងពាលដ៏ធំថាអញពាលកុហក ១ ពាលរួច
 ហើយដ៏ធំថាអញពាលកុហកហើយ ១ បិទបាំងទូរចិដ្ឋិ ១ បិទបាំងទូរ
 សេចក្តីភាវចិដ្ឋិ ១ បិទបាំងទូរសេចក្តីចូលចិដ្ឋិ ១ បិទបាំងទូរសេចក្តីពិត
 ត្រង់ ១ ត្រូវពាក្យកុហកចិដ្ឋិយ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

[១៨២] តេន សមយេន ឡោ កតវា សា-
រង្គិយំ វិហារំ ជេនវេន អនាសមិណ្ឌុតាស្សាវាមេ ។
តេន ទោ បទ សមយេន ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ មេ-
សលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ កណ្ណត្ថា^(១) មេសលេ ភិក្ខុ
ឧមសន្និ ជាតិយាបំ ពាមេនមំ តោក្កេនមំ កខេនមំ
សិម្បេនមំ អាពាធនមំ លិង្គេនមំ កិលេសេនមំ អាមត្តិ-
យាមំ ហិរេនមំ អក្កោសេន ទុំសេន្និ^(២) វង្កេន្និ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្និ ទិយន្និ
វិហារេន្និ កថំ ហិ ធាម ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ មេសលេហិ
ភិក្ខុហិ សន្និ កណ្ណត្ថា មេសលេ ភិក្ខុ ឧមសិស្សន្និ
ជាតិយាបំ ពាមេនមំ តោក្កេនមំ កខេនមំ សិម្បេនមំ
អាពាធនមំ លិង្គេនមំ កិលេសេនមំ អាមត្តិយាមំ
ហិរេនមំ អក្កោសេន ទុំសេស្សន្និ^(៣) វង្កេស្សន្និតិ ។
អថទោ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមន្តំ អាវោចេសុំ ។

១ ទ. ធា. ពណ្ណត្ថា ។ ២-៣ ទុំសេន្និបំ ។

សិក្ខាបទទី ២

[១៨២] សម័យោ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ កាលគង់នៅ
ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកលេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ធាតុត្ថយភិក្ខុចំនីឡាយ ឈ្មោះនឹងភិក្ខុភិក្ខុដែលមានសីលជាទី
ស្រឡាញ់ ពោលថាគេភិក្ខុចំនីឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់
គឺដេវប្រទេមដោយដាច់ខ្លះ ឈ្មោះខ្លះ ភោគខ្លះ ការងារខ្លះ សិល្បសាស្ត្រខ្លះ
អាពាធខ្លះ ភេទខ្លះ កិលេសខ្លះ អាមត្តិខ្លះ ពាក្យដេវដ៏ថោក
ទាបខ្លះ ភិក្ខុចំនីឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដាច់ ។ មេ ។ ភិក្ខុចំនីឡាយនោះ
ពោលថោស កិរិយា បទុះបង្កាប់ថា ហេតុដូចម្តេច គឺបានជាធាតុត្ថយ-
ភិក្ខុចំនីឡាយ ឈ្មោះនឹងភិក្ខុចំនីឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់
ពោលថាគេភិក្ខុចំនីឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ គឺដេវ
ប្រទេមដោយដាច់ខ្លះ ឈ្មោះខ្លះ ភោគខ្លះ ការងារខ្លះ សិល្បសាស្ត្រខ្លះ
អាពាធខ្លះ ភេទខ្លះ កិលេសខ្លះ អាមត្តិខ្លះ ពាក្យដេវដ៏ថោក
ទាបខ្លះ ។ ភិក្ខុចំនីនោះយកសេចក្តីនេះក្រាបទូលដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

សច្ចំ កំរ ធុត្តេ កិក្ខុវេ មេសលេហិ កិក្ខុហិ សច្ចំ
 កណ្ណាត្តា មេសលេ កិក្ខុ ឱមសេដ ជាតិយាមិ នាមេនបិ
 តោត្តេនបិ តម្កេនបិ សិល្បេនបិ អាតារនេនបិ លិវ្កេនបិ
 តំលេសេនបិ អាមត្តិយាមិ ហំនេនបិ អត្តោសេន
 ខុំសេដ^(១) វិញ្ញាណំ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកាហិ
 តុត្តោ កកវា តតំ ហិ នាម ធុត្តេ មោយបុរិសា
 មេសលេហិ កិក្ខុហិ សច្ចំ កណ្ណាត្តា មេសលេ កិក្ខុ
 ឱមសិស្សដ ជាតិយាមិ ។ មេ ។ ហំនេនបិ អត្តោ-
 សេន ខុំសេស្សដ^(២) វិញ្ញាស្សដ ទេតំ មោយបុរិសា
 អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ បសន្នាធំ វា ភិយ្យា-
 ភារាយ ។ មេ ។ វិកាហិត្តា ធម្មំ តតំ តត្តា កិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ។

(១៨៣) ក្នុងបុព្វំ កិក្ខុវេ តត្តសិលាយំ អត្តាត-
 ស្ស ក្រាហ្មណស្ស ធម្មិវិសាលោ នាម តលិកត្តោ

១-២ ខុទ្ទកសិក្ខាបិ ។

ព្រមទ្រព្យក្រាសំស្មុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានពូជាក្នុងទាំងឡាយ
 ឈ្មោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ពោលចាត់ដោយ
 ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ គឺដេប្រទេចដោយជាតិខ្លះ
 ឈ្មោះខ្លះ គោត្តខ្លះ កាសិខ្លះ សិល្បសាស្ត្រខ្លះ កាតាធាខ្លះ កេខ្លះ
 តំលេសខ្លះ អាមត្តិខ្លះ ពាក្យដេដើថាកថាបខ្លះ ពិភមេនបុ ។
 ធាតុនឹងភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបចូលថា បត់ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការងារ
 ពិភមេន ។ ព្រះសព្វត្រាតទ្ធីដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិរវៀលថា ខែ
 បុរសសាចស្មុន្យចាកមគ្គផលទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជាក្នុងទាំងឡាយ
 ឈ្មោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ពោលចាត់ដោយ
 ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ គឺដេប្រទេចដោយជាតិខ្លះ
 ។ មេ ។ ដោយពាក្យដេដើថាកថាបខ្លះ ខែត្តកមោយបុរស ការងារនឹង
 មេនាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ផនាដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ នឹងមិនមែនជា
 ផនាដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យនឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ មេ ។ លុះ
 ព្រះអង្គទ្រង់តិរវៀលហើយ ទ្រង់ផ្តើមម្នីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 មកថា ។

(១៨៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើម មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់
 នៅក្នុងក្រុងកុសិលា (ព្រាហ្មណ៍នោះ) មាននាទូរឈ្មោះឧត្តិវិសាល ។

អហោសិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ទន្ធិវិសាលោ ពលិតតោ
 តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទកេច គច្ឆ ភ្នំ ព្រាហ្មណ សេដ្ឋិតា
 សន្និ សហស្សេន អត្តនំ ករោហិ មយ្ហំ ពលិតតោ
 សកេជសតំ អតិតន្នំ បរដ្ឋស្សតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ
 សោ ព្រាហ្មណោ សេដ្ឋិតា សន្និ សហស្សេន អត្តនំ
 អកាសិ មយ្ហំ ពលិតតោ សកេជសតំ អតិតន្នំ
 បរដ្ឋស្សតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ សោ ព្រាហ្មណោ
 សកេជសតំ អតិតន្នំ ទន្ធិវិសាលំ ពលិតន្នំ យុវ្យត្វា
 ឯតទកេច អញ ក្កដ វិហស្ស ក្កដាតិ ។ អថទោ
 ភិក្ខុវេ ទន្ធិវិសាលោ ពលិតតោ គន្ធាវ អដ្ឋាសិ ។
 អថទោ ភិក្ខុវេ សោ ព្រាហ្មណោ សហស្សេន ចរា
 ជិតោ ចដ្ឋាយិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ទន្ធិវិសាលោ
 ពលិតតោ តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទកេច តិស្ស ភ្នំ ព្រាហ្មណ
 ចដ្ឋាយសិ ។ តថា ហិ មតាហំ កោ គយា
 សហស្សេន ចរាជិតោតិ ។ តិស្ស មន មំ ភ្នំ
 ព្រាហ្មណ អត្តនំ ក្កដកំ ចាយេសិ គច្ឆ ភ្នំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលនោះ គោឈ្មោះទន្ធិវិសាលបាននិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងព្រាហ្មណ៍នោះថា បតិច្ឆព្រាហ្មណំ ចូរអ្នកទៅនិយាយក្នុង
 ទីនេះសង្ឃីតំមួយពាន់កហាចណៈថា គោរបស់ខ្ញុំនឹងទាញទេមួយរយ
 ដែលចង់ភ្ជាប់គ្នាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះ
 បានក្លាយនឹងសង្ឃីតំមួយពាន់កហាចណៈថា គោរបស់ខ្ញុំនឹងទាញទេ
 ចំនួនមួយរយដែលចង់ភ្ជាប់គ្នាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍
 នោះចង់ទេមួយរយភ្ជាប់គ្នាច្រើនជាងគោឈ្មោះទន្ធិវិសាល ហើយនិយាយ
 ពាក្យនេះថា ខែតោភ្លេច ឯនិទំទាញទៅ ខែតោភ្លេច ឯនិទំអូសទៅ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនោះ គោឈ្មោះទន្ធិវិសាល ក៏ឈរច្រំក្នុងទី
 នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯព្រាហ្មណ៍នោះក៏ចាញ់សង្ឃីតំមួយ
 ពាន់កហាចណៈហើយក៏សូមសេវក្នុងកាលនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទើបគោទន្ធិវិសាលបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រាហ្មណ៍នោះថា បតិច្ឆ
 ព្រាហ្មណំ ហេតុអ្វីក៏អ្នកសូមសេវ ។ ព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា ខែតា
 ដំបែន បានជាសូមសេវ ព្រោះអ្នកឯងទ្រង់ចាញ់សង្ឃីតំមួយពាន់
 កហាចណៈ ។ គោទន្ធិវិសាលសួរថា ព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំមិនមែនជាសត្វភ្លេច
 ចុះហេតុអ្វី ក៏អ្នកឯងហៅខ្ញុំជាសត្វភ្លេច ព្រាហ្មណ៍ចូរអ្នកឯងទៅក្លាយ

ត្រាហ្មណ សេដ្ឋីតា សន្ធិ ទ្ធិហិ សហស្សេហំ អត្តនំ
 តតោហិ មយ្ហំ ពលំតទ្ធោ សកដសតំ អតិពន្ធិ
 បរដ្ឋស្សតិវិ ខា ច មិ អក្កនំ ក្កដវាទេន ខាបេសិវិ ។
 អដទោ ភិក្ខុវេ សោ ត្រាហ្មណ សេដ្ឋីតា សន្ធិ ទ្ធិហិ
 សហស្សេហំ អត្តនំ អកាសិ មយ្ហំ ពលំតទ្ធោ ។
 សកដសតំ អតិពន្ធិ បរដ្ឋស្សតិវិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ
 សោ ត្រាហ្មណ សកដសតំ អតិពន្ធិត្វា ទទ្ធិវិសាលំ
 ពលំតទ្ធិ យុក្ខិត្វា វិសនកេច អញ្ច ភទ្រិ វេហស្ស
 ភទ្រិតិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ ទទ្ធិវិសាលោ ពលំតទ្ធោ
 សកដសតំ អតិពន្ធិ បរដ្ឋសិ ។

[១៧៤] មតាចមេវកាសេយ្យ ធាមធាបំ កុធាចធំ
 មធាបំ កាសមាទស្ស គុកាវំ ទុទត្វហិ
 គុទត្វនំ អលត្តេសំ ភេន ចត្តមេតា អហុតិ ។

នីវេសន្តីតំ កម្មយនាមំ កហាចណៈ ថា គោបេសំ ខ្ញុំ ខាញ្ញា ទេចំ ចន្ទមួយយេ
 ដែលគេបង្កកាប់ភ្នំ វិសេស្តកងកំហៅ ខ្ញុំ ថា គោត្រៃ ខ្ញុំ ខ្ញុំ
 មិនមែនថា គោត្រៃ ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯត្រាហ្មណ៍ ខោត្រៃ ខ្ញុំ
 សេដ្ឋី កំហែង កំហាចណៈ ដោយពាក្យថា គោបេសំ ខ្ញុំ ខាញ្ញា ទេ
 ចំនួនមួយយេ ដែលគេបង្កកាប់ភ្នំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាហ្មណ៍
 ខោត្រៃ ខ្ញុំ ទេ ចំនួនមួយយេ ក្នុងភ្នំ រួចទីមាតាន់ ខ្ញុំ វិសាល ហើយបាន
 ចំណាយពាក្យ ទេ ក្នុងពេលខោត្រៃ ម្នាល គោត្រៃ ចំរើន ចូរអ្នក កង ខាញ្ញា ទេ
 ម្នាល គោត្រៃ ចំរើន ចូរអ្នក កង មូស ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលខោត្រៃ គោ
 នខ្ញុំ វិសាល កំហាចណៈ ទេ ចំនួនមួយយេ ដែលគេបង្កកាប់ភ្នំ ខ្ញុំ វិសាល ទេ ។

[១៧៥] ចុក្កលត្រៃ កាលតែពាក្យ ដែលជា ទី គាប់ចិត្ត ម្យ៉ាង
 ពាក្យ ដែលមិនជា ទី គាប់ចិត្ត សូម្បី វិភម្មន៍ ក៏មិនត្រៃ កាល
 ទៀយ (ត្រាហ្មណ៍) គោលំ ពាក្យ ជា ទី គាប់ចិត្ត (គោនខ្ញុំ-
 វិសាល) ក៏ទាំងទៅ ខ្ញុំ ខោត្រៃ ជា ទម្ងន់ ចូ ហើយ ញ៉ាំង ត្រាហ្មណ៍
 ខោត្រៃ បាន ទ្រព្យ ផង មាន សេចក្តី ពញ្ញា ចិត្ត ត្រៃ ត្រាហ្មណ៍
 ខោត្រៃ បាន ទ្រព្យ ផង ត្រៃ កាល គោ បេសំ ខ្ញុំ ផង ។

[១៨៥] ឧទាមី មេ កិក្ខុវេ អមនាថា ទុំសនា^(១)
 វដ្តនា កំមង្គំ បណេតាមី មនាថា កវិស្សតិ ទុំសនា^(២)
 វដ្តនា ទេតំ កិក្ខុវេ អប្បសន្តានំ វិ បសាធាយ ។ មេ ។
 ឯវត្ស បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សំគ្គាបនំ ឧទ្ធិសេយ្យាឯ
 ឱមសវិទេ ទាចិគ្គិយង្គំ ។

[១៨៦] ឱមសវិទេ ធាម ធនសមី អាតារហិ
 ឱមសតិ ជាតិយាមិ ធាមេធមិ តោត្តេធមិ កេម្មេធមិ
 សិម្បេធមិ អាតារេធមិ លំដ្ឋេធមិ កំលេសេធមិ
 អាមត្តិយាមិ ហិទេធមិ អក្កោសេធាតិ ។

[១៨៧] ជាតិ ធាម ទ្វេ ជាតិយោ ហីនា ច ជាតិ
 ឧក្កដ្ឋា ច ជាតិ ។ ហីនា ធាម ជាតិ ធន្តារាសជាតិ
 វេសាជាតិ ទេសាធាតិ វេសារាជាតិ បុក្កសជាតិ
 ឯសា ហីនា ធាម ជាតិ ។ ឧក្កដ្ឋា ធាម ជាតិ
 ឧត្តិយជាតិ ព្រាហ្មណជាតិ ឯសា ឧក្កដ្ឋា ធាម ជាតិ ។

១២ វដ្តនាមិ ។

[១៨៨] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ពាក្យដេវេច្រៃទេ មិនជាទីគាប់
 ចិត្តផលកថាគតក្នុងកាលនោះ សំដីដេវេច្រៃទេចមិនជាទីគាប់ចិត្តក្នុងកាល
 ឥឡូវនេះដូចម្តេចបាទ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ កំពើនេះមិនមែនជាទីជ្រះថ្លា
 ផលអ្នកដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ អ្នក
 ចាំនិទ្ធាយឥឡូវសំដីដេវេច្រៃទេសំគ្គាបនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុពោលពាក្យ
 ចាក់ជាត (តវោបត្តិប្រាចិគ្គិយ ។

[១៨៩] ដែលហៅថា ពាក្យចាក់ជាតនោះ គឺភិក្ខុពោលពាក្យដោយ
 ដោយអាការៈ១០យ៉ាង គឺ ជាតិ ១ រឃ្លោះ ១ គោក្ខ ១ ការងារ ១ សិល្ប-
 សាស្ត្រ ១ អាណាចក្រ ១ កំលេស ១ អាមត្តិ ១ ពាក្យដេវេដេវេជាត ១ ។

[១៩០] ដែលហៅថា ជាតិ គឺ ជាតិមានតំរយ៉ាង បានផល
 ហើនជាតិ^(១) ឧក្កដ្ឋជាតិ^(២) ។ ដែលហៅថា ហើនជាតិ គឺជាតិមនុស្ស
 ចល្ហារាជ^(៣) ជាតិជាតិក្សត្រាវិស្ណុ^(៤) ជាតិអ្នកទេសាទ^(៥) ជាតិអ្នក
 ធ្វើទេវ ជាតិអ្នកចោលសម្រាម ជាតិចាំនិទ្ធាហៅថា ហើនជាតិ ។
 ដែលហៅថា ឧក្កដ្ឋជាតិ គឺជាតិក្សត្រិយ ជាតិព្រាហ្មណ ជាតិចាំនិទ្ធា
 ហៅថា ឧក្កដ្ឋជាតិ ។

១ ជាតិចោតម ។ ២ ជាតិឧត្តិយ ។ ៣ ជាតិមនុស្សច្រណែន ។ ៤ អាចារ្យ
 ខ្លះចោលថាជាតិ ។ ៥ ជាតិព្រាហ្មណជាតិ ។

(១៨៨) ឆាម៍ ឆាម ទ្វេ ឆាមាណិ ហ័ណត្វ ឆាម៍
 ឧត្តដ្ឋត្វ ឆាម៍ ។ ហ័ណ ឆាម ឆាម៍ អវត្តណ្ណាត៍ ជវ-
 កណ្ណាត៍ ឆន្ទដ្ឋត៍ សវិដ្ឋត៍ កុល្យាដ្ឋត៍ តេសុ តេសុ វា
 បទ ជនបទេសុ ឧត្តាត៍ អវត្តាត៍ ហ័ឡ្យត៍ បរិក្ខត៍
 អចិត្តត៍ ឯត៍ ហ័ណ ឆាម ឆាម៍ ។ ឧត្តដ្ឋ ឆាម
 ឆាម៍ តុន្ទបដិស័យុត្ត ឆឌ្ឍបដិស័យុត្ត សង្កបដិស័យុត្ត
 តេសុ តេសុ វា បទ ជនបទេសុ អវត្តាត៍ អវត្តាត៍
 អហ័ឡ្យត៍ អបរិក្ខត៍ ចិត្តត៍ ឯត៍ ឧត្តដ្ឋ ឆាម ឆាម៍ ។

(១៨៩) តោត្ត ឆាម ទ្វេ តោត្តាណិ ហ័ណត្វ
 តោត្ត ឧត្តដ្ឋត្វ តោត្ត ។ ហ័ណ ឆាម^(១) កាវត្វាដតោត្ត
 តេសុ តេសុ វា បទ ជនបទេសុ ឧត្តាត៍ អវត្តាត៍
 ហ័ឡ្យត៍ បរិក្ខត៍ អចិត្តត៍ ឯត៍ ហ័ណ ឆាម តោត្ត ។
 ឧត្តដ្ឋ ឆាម តោត្ត តោត្តមតោត្ត តោត្តល្លាណតោត្ត
 កុល្យាយទតោត្ត វាសេដ្ឋតោត្ត តេសុ តេសុ វា បទ

១ តោត្ត តោសិយតោត្តដ្ឋបំ ទិស្សតំ ។

(១៨៨) វែលហៅថា ឆាម គឺ ឆាមចាមពីរយ៉ាង ចានខាងលិ
 ហ័នឆាម ១ ឧត្តដ្ឋឆាម ១ ។ វែលហៅថា ហ័នឆាម គឺ អវត្តណ្ណ-
 កតាម^(១) ជវកណ្ណកតាម^(២) ឆន្ទដ្ឋកតាម^(៣) សវិដ្ឋកតាម^(៤) កុល្យ-
 ដ្ឋកតាម^(៥) តុំនោះសោត ឆាមណាវែលតេមើលហិយ គេបន្ទាប
 បន្ទោក គេភ្លើម គេពេបង្រាយ គេមិនគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។
 ឆាមពាំងនេះហៅថា ហ័នឆាម ។ វែលហៅថា ឧត្តដ្ឋឆាម គឺ ឆាម
 វែលប្រកបព្រមចំពោះដោយព្រះគុដ្ឋ ប្រកបព្រមចំពោះដោយព្រះធម៌
 ប្រកបព្រមចំពោះដោយព្រះសន្សំ តុំនោះសោត ឆាមណាវែលតេ
 មើលហិយ គេមិនបន្ទាបបន្ទោក គេមិនភ្លើម គេមិនពេបង្រាយ
 គេគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។ ឆាមពាំងនេះហៅថា ឧត្តដ្ឋឆាម ។

(១៨៩) វែលហៅថា តោត្ត គឺ តោត្តចាមពីរយ៉ាង ចានខាង
 ហ័នតោត្ត ១ ឧត្តដ្ឋតោត្ត ១ ។ វែលហៅថា ហ័នតោត្ត គឺ កាវត្វា-
 ដតោត្ត តុំនោះសោត តោត្តណាវែលតេមើលហិយ គេបន្ទាបបន្ទោក
 គេភ្លើម គេពេបង្រាយ គេមិនគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។ តោត្ត
 ពាំងនេះហៅថា ហ័នតោត្ត ។ វែលហៅថា ឧត្តដ្ឋតោត្ត គឺ តោត្តម-
 តោត្ត តោត្តល្លាណតោត្ត កុល្យាយទតោត្ត វាសេដ្ឋតោត្ត តុំនោះសោត

១.២.៣.៤.៥ ឆាមពាំង នេះ កាមអដ្ឋកថា ថាជាឈ្មោះព្រះមុន្យវែលដំបូងត្រីភេ ។

វិទ្យាបិដក មហានិទ្ទ

ជនបទេសុ អនោញ្ញាតំ អនវញ្ញាតំ អហិជ្ឈិតំ អហិក្ខតំ
ចិត្តិកតំ ឯតំ ឧក្កដំ ធាម កោតំ ។

[១៧០] កង្កំ ធាម ទ្វេ កង្ការិ ហ័នត្យា កង្កំ
ឧក្កដត្យា កង្កំ ។ ហ័នំ ធាម កង្កំ កោដ្ឋកកង្កំ
បុប្ផធម្មកកង្កំ តេសុ តេសុ វា បទ ជនបទេសុ
ឧញ្ញាតំ អវញ្ញាតំ ហិជ្ឈិតំ ហិក្ខតំ អចិត្តិកតំ ឯតំ
ហ័នំ ធាម កង្កំ ។ ឧក្កដំ ធាម កង្កំ កសិ
វណិដ្ឋា កោត្យា តេសុ តេសុ វា បទ ជនបទេសុ
អនោញ្ញាតំ អនវញ្ញាតំ អហិជ្ឈិតំ អហិក្ខតំ ចិត្តិកតំ
ឯតំ ឧក្កដំ ធាម កង្កំ ។

[១៧១] សិប្បំ ធាម ទ្វេ សិប្បានិ ហ័នត្យា
សិប្បំ ឧក្កដត្យា សិប្បំ ។ ហ័នំ ធាម សិប្បំ
ធម្មការសិប្បំ កុប្បការសិប្បំ មេស ការសិប្បំ

សោក្ខណា ដែលគេមិនមើលងាយ គេមិនបន្ទាបបន្ថោក គេមិនភ្លើម
គេមិនពេចជ្រាយ គេគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។ សោក្ខតាំងនេះ
ហៅថា កុប្បសោក្ខ ។

[១៧០] ដែលហៅថា ការងារ គឺ ការងារមានពីរយ៉ាង បាន
ផលការងារដំបៅកតាប ១ ការងារជំនុំជំនួស ១ ។ ដែលហៅថា ការងារ
ដំបៅកតាប គឺ ការងាររបស់អ្នកចាំស្រែ ការងាររបស់អ្នកចាលត្រា
(ចាលសម្រាម) ពុំនោះសោត ការងារណាដែលគេមើលងាយ គេបន្ទាប
បន្ថោក គេភ្លើម គេពេចជ្រាយ គេមិនគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។
ការងារចាំស្រែហៅថា ការងារដំបៅកតាប ។ ដែលហៅថា ការងារ
ជំនុំជំនួស គឺ ការក្នួរលេស ការផ្សព្វផ្សាយ ការក្សានា ពុំនោះសោត
ការងារណាដែលគេមិនមើលងាយ គេមិនបន្ទាបបន្ថោក គេមិនភ្លើម
គេមិនពេចជ្រាយ គេគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។ ការងារចាំស្រែ
ហៅថា ការងារជំនុំជំនួស ។

[១៧១] ដែលហៅថា សិល្បសាស្ត្រ គឺ សិល្បសាស្ត្រ
មានពីរយ៉ាង បានផលសិល្បសាស្ត្រដំបៅកតាប ១ សិល្បសាស្ត្រជំ
នុំជំនួស ១ ។ ដែលហៅថា សិល្បសាស្ត្រដំបៅកតាប គឺ សិល្បសាស្ត្រ
អ្នកក្សាញផែន សិល្បសាស្ត្រអ្នកធ្វើផ្កាផ្កា សិល្បសាស្ត្រអ្នកក្សាញសម្លាត់

ចម្មត្តាសិប្បំ ជហាមិតសិប្បំ តេសុ តេសុ វា មន
 ជនបទេសុ ឧត្តាភំ អវត្តាភំ ហិឡិភំ បរិក្ខតំ
 អចិត្តភតំ ឯតំ ហិមំ ឆាម សិប្បំ ។ ឧត្តាភំ ឆាម
 សិប្បំ មុត្តា កសាហា លេទា តេសុ តេសុ វា
 មន ជនបទេសុ អឆោត្តាភំ អវត្តាភំ អហិឡិភំ
 អបរិក្ខតំ ចិត្តភតំ ឯតំ ឧត្តាភំ ឆាម សិប្បំ ។

[១៧២] សទ្ធវិ អតាហា ហិមា ឆាម អមិច
 មទុមេហោ អតាហោ ឧត្តាភោ ។

[១៧៣] សិទ្ធិ ឆាម ទ្វេ សិទ្ធិនិ ហិមត្ថុ សិទ្ធិ
 ទុត្តាភំ សិទ្ធិ ។ ហិមំ ឆាម សិទ្ធិ ឆតិយំ អតិស្សំ
 អតិកល្យំ អត្ថោភតំ ឯតំ ហិមំ ឆាម សិទ្ធិ ។
 ឧត្តាភំ ឆាម សិទ្ធិ ឆតិយំ ឆតិស្សំ ឆតិកល្យំ
 ឆត្ថោភតំ ឯតំ ឧត្តាភំ ឆាម សិទ្ធិ ។

សិល្បសាស្ត្រាភិក្ខុស្សា(១) សិល្បសាស្ត្រាភិក្ខុស្សា ពុំពោរសោក
 សិល្បសាស្ត្រាភិ ដែលគេមើលតិយ គេបន្ទាបបន្ទោក គេខ្លឹម
 គេពេបជ្រាយ គេមិនគោរព មានក្នុងជនបទនោះ។ សិល្បសាស្ត្រ
 ភិក្ខុនេះ ហៅថា សិល្បសាស្ត្រាភិក្ខុកថា ។ ដែលហៅថា សិល្ប-
 សាស្ត្រាភិក្ខុក្នុងស័ក្ខិកថាដោយវិជ្ជាទេ កប់ដោយវិចិត្តក្នុង កាលសេសសេស
 ពុំពោរសោក សិល្បសាស្ត្រាភិ ដែលគេមើលតិយ គេមិនបន្ទាប
 បន្ទោក គេមិនខ្លឹម គេមិនពេបជ្រាយ គេគោរព មានក្នុងជនបទនោះ។
 សិល្បសាស្ត្រាភិក្ខុនេះ ហៅថា សិល្បសាស្ត្រាភិក្ខុក្នុងស័ ។

[១៧៤] មណ្ឌកោភាចនិវ្យាយ សុទ្ធតិកោកថាបទំអសំ
 មំវិណាភាវិកោភាចនិវ្យាយ (កេតប្រមេ) ហៅថា កោភាចយ៉ាង
 ប្រាស ។

[១៧៥] ដែលហៅថា គេ គឺគេមានវិយ៉ាង មានផល
 គេចម្រើនវាចា គេខ្លឹមក្នុងស័ ។ ដែលហៅថា គេពោកសម្រេច
 គេខ្លួនសោក វាចាគេ ឡើងស្រពេក គេមិននេះ ហៅថា
 គេចម្រើនវាចា ។ ដែលហៅថា គេខ្លឹមក្នុងស័ គឺ គេមិនខ្លួនស្រពេក មិន
 ចាចគេ មិនឡើងស្រពេក មិនសោក គេចម្រើននេះ ហៅថា គេខ្លឹមក្នុងស័ ។

១ ឬសិល្បសាស្ត្រាភិក្ខុ ។

[១៧២] សត្វេចិ តិលេសោ ហីនា ។

[១៧៣] សត្វាចិ អាចត្តិយោ ហីនា អមិច សោ-
តាមត្តិ សមាមត្តិ ឧត្តដ្ឋា ។

[១៧៤] អត្តោសោ ធាម ទ្វេ អត្តោសា ហីនោ
ច អត្តោសោ ឧត្តដ្ឋោ ច អត្តោសោ ។ ហីនោ
ធាម អត្តោសោ ឧត្តដ្ឋាសំ មេណ្ហាសិ តោណាសិ
តទ្រិកោសិ តិវដ្ឋានតោសិ យេយំកោសិ ធម្មំ តុយ្ហំ
សុគតិ ទុក្ខតិយេវ តុយ្ហំ ចាដិកុដ្ឋានិ យការេន វា
អការេន វា តាដកោដិកាយ វា ឯសោ ហីនោ
ធាម អត្តោសោ ។ ឧត្តដ្ឋោ ធាម អត្តោសោ
បណ្ឌិតោសិ ព្យត្តោសិ មេតាវិសិ តហុស្សតោសិ ធម្ម-
តថិកោសិ ធម្មំ តុយ្ហំ ទុក្ខតិ សុគតិយេវ តុយ្ហំ
ចាដិកុដ្ឋានិ ឯសោ ឧត្តដ្ឋោ ធាម អត្តោសោ ។

[១៧៥] ឯភិលេសតាំងឡាយ សុខុវិភោជនតាមតាំងអស់ ។

[១៧៦] ឯតាមត្តិតាំងឡាយ សុខុវិភោជនតាមតាំងអស់ ចំ-
ណែកភាវិសោតាមត្តិ ខ្ញុំនិសាមត្តិ សុខុវិភោជនតាំងអស់ ។

[១៧៧] ដែលហៅថា រជ្ជ គឺ ជេរមានពីរយ៉ាង ពុទ្ធសង្គមជេរ
យ៉ាងវិភោជន ជេរយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ដែលហៅថា ជេរយ៉ាងវិភោជ-
ន គឺជេរថា លោកជាសត្វធម្ម លោកជាសត្វព័ត លោកជាសត្វគោ
លោកជាសត្វលា លោកជាសត្វតិរច្ឆាន លោកជាសត្វទារក^(១) លោក
គ្មានភតិល្អទេ លោកមានតែភតិពិក្រម្យ្យិក៍ ជេរដោយ យអក្ករ^(២) ក្តី
ដោយ កអក្ករ^(៣) ក្តី ដោយឧម្មិកបុរសឧម្មិកស្រីក្តី ជេរតាំងនេះហៅថា
ជេរយ៉ាងវិភោជន ។ ដែលហៅថា ជេរយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ គឺ ជេរថា លោក
ជាបណ្ឌិត លោកធ្វើវិជ្ជាស លោកជាអ្នកប្រាជ្ញ លោកជាពហុស្ស្វក^(៤)
លោកជាធម្មកម្មិក^(៥) លោកគ្មានភតិពិក្រម្យ្យិក៍ទេ លោកមានតែភតិល្អ
ម្យ្យិក៍ ជេរតាំងនេះ ហៅថា ជេរយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ ។

* សត្វកើតក្នុងស្ថានលោក្យិមិច ។ ១-៣ យ អក្ករ ឯង ក អក្ករនោះ ជាឈ្មោះ
ចេតិសញ្ញ ។ ៤ អ្នកនេះដឹងធម្មវិន័យព្រឹទ្ធ ។ ៥ អ្នកសំដែងធម្ម ។

ពាចិត្តិយកល្យ ធុណ្ឌវរុដ្ឋស្ស ទុំយសំព្រាមវស្ស ចកោធិយំ

ឆានិភ្នំយកល្យ ធុណ្ឌវរុដ្ឋ សិព្វបទទំ ២ ចកោធិយំ

(១៧៧) ឧបសម្បត្តោ ឧបសម្បត្តំ ទុំសេតុកាមោ

វម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ^(១) ហិទេន ហិទំ វទេតិ
ចណ្ណាលំ វេណំ ទេសានំ វដកាវ បុក្កសំ ចណ្ណាលាសិ
វេណាសិ ទេសានាសិ វដកាវាសិ បុក្កសោសិគិ
គណាតិ អាមត្តំ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(១៧៨) ឧបសម្បត្តោ ឧបសម្បត្តំ ទុំសេតុកាមោ

វម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ហិទេន ឧក្កដំ វទេតិ
ទត្តិយំ ព្រាហ្មណំ ចណ្ណាលាសិ វេណាសិ ទេសា-
នាសិ វដកាវាសិ បុក្កសោសិគិ គណាតិ អាមត្តំ
វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(១៧៩) ឧបសម្បត្តោ ឧបសម្បត្តំ ទុំសេតុកាមោ

វម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឧក្កដេន ហិទំ វទេតិ

១ ឧ. ម. មង្គ កតុកាមោ ។

(១៧៧) ឧបសម្បត្តកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យមានមុខចុះ(កាមា^១) ចំពោះឧបសម្បត្តកុផនិត្តា ពោល
ចំពោះបុគ្គលដែលមានជាតិថោកទាប ដោយពាក្យថោកទាប គឺថា
និយាយចំពោះឧបសម្បត្តជាតិចណ្ណាល ជាតិអ្នកធ្វើផែនឫស្សី ជាតិអ្នក
ទេសាទ ជាតិអ្នកធ្វើរថ ជាតិអ្នកចោលសម្រាម ដោយពាក្យថា លោកជា
មនុស្សចណ្ណាល ជាអ្នកធ្វើផែន ជាអ្នកទេសាទ ជាអ្នកធ្វើរថ ជាអ្នកចោល
សម្រាម ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗវាចា ។

(១៧៨) ឧបសម្បត្តកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បត្តកុផនិត្តា ពោលចំពោះ
បុគ្គលដែលមានជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថោកទាប គឺថានិយាយចំពោះ
ឧបសម្បត្តជាតិក្សត្រិយ៍ ជាតិព្រាហ្មណ៍ ដោយពាក្យថា អ្នកឯងជា
អ្នកចណ្ណាល ជាជាងផែន ជាអ្នកទេសាទ ជាអ្នកធ្វើរថ ជាអ្នកចោល
សម្រាម ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗវាចា ។

(១៧៩) ឧបសម្បត្តកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បត្តកុផនិត្តា ពោលចំពោះ
បុគ្គលដែលមានជាតិថោកទាប ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺនិយាយចំពោះ

១ ធ្វើមិនឲ្យមានអំណាចរាជ្ជៈ ។

ចណ្ណាលំ វេណំ ទេសានំ វេណាវំ ឬត្តសំ ទត្តិយោសិ
ព្រាហ្មណសីតិ ភណាតិ អាមត្តិ វាបាយ វាបាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០០] ឧបសម្មាទ្ធា ឧបសម្មាទ្ធិ ទុំសេតុកាមោ
វុត្តតុកាមោ មត្តតុកាមោ ទុត្តដ្ឋំ ទុត្តដ្ឋំ វុទតិ
ទត្តិយំ ព្រាហ្មណំ ទត្តិយោសិ ព្រាហ្មណសីតិ ភណាតិ
អាមត្តិ វាបាយ វាបាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០១] ឧបសម្មាទ្ធា ឧបសម្មាទ្ធិ ទុំសេតុកាមោ
វុត្តតុកាមោ មត្តតុកាមោ ហិំទេទ ហិំទំ វុទតិ
អវកណ្ណាតិ វវកណ្ណាតិ ទទិដ្ឋតំ សវិដ្ឋតំ កុលវឌ្ឍតំ
អវកណ្ណាកោសិ វវកណ្ណាកោសិ ទទិដ្ឋកោសិ សវិដ្ឋ-
កោសិ កុលវឌ្ឍកោសីតិ ភណាតិ អាមត្តិ វាបាយ
វាបាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០២] ឧបសម្មាទ្ធា ឧបសម្មាទ្ធិ ទុំសេតុកាមោ
វុត្តតុកាមោ មត្តតុកាមោ ហិំទេទ ទុត្តដ្ឋំ វុទតិ

ឧបសម្មាទ្ធាតិក្កតល្អាយ ជាតិក្កតជាតិវេនិ ជាតិក្កតទេសាទ ជាតិ
ក្កតៈច្ឆិរ ជាតិក្កតចោលសម្រាម ដោយពាក្យថា លោកជាត្រិយ៍
លោកជាព្រាហ្មណំ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយត្រប់ៗ វាបាយ ។

[២០០] ឧបសម្មាទ្ធិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្មាទ្ធិកុផនិដ្ឋា ពោលចំពោះ
បុគ្គលដែលមានជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺនិយាយចំពោះឧប-
សម្មាទ្ធិដែលមានជាតិជាត្រិយ៍ ជាតិព្រាហ្មណំ ដោយពាក្យថា លោក
ជាត្រិយ៍ លោកជាព្រាហ្មណំ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយត្រប់ៗ វាបាយ ។

[២០១] ឧបសម្មាទ្ធិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្មាទ្ធិកុផនិដ្ឋា ពោលចំពោះ
នាមថាភពាប ដោយពាក្យថាភពាប គឺនិយាយចំពោះឧបសម្មាទ្ធិដែល
មាននាមជាអវកណ្ណក ជាវវកណ្ណក ជាទទិដ្ឋក ជាសវិដ្ឋក ជាកុលវឌ្ឍក
ដោយពាក្យថា លោកជាអវកណ្ណក លោកជាវវកណ្ណក លោកជាទទិដ្ឋក
លោកជាសវិដ្ឋក លោកជាកុលវឌ្ឍក ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយត្រប់ៗ វាបាយ ។

[២០២] ឧបសម្មាទ្ធិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្មាទ្ធិកុផនិដ្ឋា ពោលចំពោះ
នាមខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថាភពាប គឺនិយាយចំពោះឧបសម្មា

ពុទ្ធក្ខន្ធកិលេសំ ធម្មក្ខន្ធកិលេសំ សង្ឃក្ខន្ធកិលេសំ អវកណ្ណកោសិ
វេកណ្ណកោសិ ធនិដ្ឋកោសិ សវិដ្ឋកោសិ កុ-
លវឌ្ឍកោសិភិ កណាភិ អាបត្តិ វិនាយ វិនាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៣] ឧបសម្បត្តោ ឧបសម្បត្តំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ បដិកតុកាមោ ឧត្តរដ្ឋន ហីនំ វនេតិ
អវកណ្ណកំ វេកណ្ណកំ ធនិដ្ឋកំ សវិដ្ឋកំ កុលវឌ្ឍកំ
ពុទ្ធក្ខន្ធកោសិ ធម្មក្ខន្ធកោសិ សង្ឃក្ខន្ធកោសិភិ កណាភិ
អាបត្តិ វិនាយ វិនាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៤] ឧបសម្បត្តោ ឧបសម្បត្តំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ បដិកតុកាមោ ឧត្តរដ្ឋន ឧត្តរដ្ឋំ វនេតិ
ពុទ្ធក្ខន្ធកិលេសំ ធម្មក្ខន្ធកិលេសំ សង្ឃក្ខន្ធកិលេសិភិ កណាភិ
អាបត្តិ
វិនាយ វិនាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៥] ឧបសម្បត្តោ ឧបសម្បត្តំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ បដិកតុកាមោ ហីនំ ហីនំ វនេតិ

ដែលមាននាមជាពុទ្ធក្ខន្ធ ជាធម្មក្ខន្ធ ជាសង្ឃក្ខន្ធ ដោយពាក្យថា
លោកជាវកណ្ណក លោកជាវេកណ្ណក លោកជាធនិដ្ឋក លោកជាសវិដ្ឋក
លោកជាកុលវឌ្ឍក ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយស្រប ១ វគ្គ ។

[២០៣] ឧបសម្បត្តិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេ
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បត្តិកុផងគ្នា ពោលចំពោះនាម
ថេកទាប ដោយពាក្យខ្លាំងខ្លួន គឺនិយាយចំពោះឧបសម្បត្តិមាននាមជាវក-
ណ្ណក ជាវេកណ្ណក ជាធនិដ្ឋក ជាសវិដ្ឋក ជាកុលវឌ្ឍក ដោយពាក្យថា
លោកឈ្មោះពុទ្ធក្ខន្ធ លោកឈ្មោះធម្មក្ខន្ធ លោកឈ្មោះសង្ឃក្ខន្ធ
ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយស្រប ១ វគ្គ ។

[២០៤] ឧបសម្បត្តិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេ
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បត្តិកុផងគ្នា ពោលសំដៅនាម
ខ្លាំងខ្លួន ដោយពាក្យខ្លាំងខ្លួន គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បត្តិដែលមាន
នាមជាពុទ្ធក្ខន្ធ ជាធម្មក្ខន្ធ ជាសង្ឃក្ខន្ធ ដោយពាក្យថា លោកឈ្មោះ
ពុទ្ធក្ខន្ធ ធម្មក្ខន្ធ សង្ឃក្ខន្ធ ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយស្រប ១ វគ្គ ។

[២០៥] ឧបសម្បត្តិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេ
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បត្តិកុផងគ្នា ពោលសំដៅ
ភោគុថេកទាប ដោយពាក្យថេកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បត្តិ

កោសិយំ ភារទ្ធជំ កោសិយោសិ ភារទ្ធជោសិភិ
កណភិ អាចត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២០៦) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ហីនេន ទុក្ខដ្ឋំ វិនិ
កោតមំ មោត្តណ្ណំ កត្តាយនំ វាសេដ្ឋំ កោសិយោសិ
ភារទ្ធជោសិភិ កណភិ អាចត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(២០៧) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ទុក្ខដ្ឋេន ហីនំ វិនិ
កោសិយំ ភារទ្ធជំ កោតមោសិ មោត្តណ្ណោសិ
កត្តាយោសិ វាសេដ្ឋោសិភិ កណភិ អាចត្តិ វាចាយ
វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២០៨) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ទុក្ខដ្ឋេន ទុក្ខដ្ឋំ វិនិ

ជាកោសិយោសិ ភារទ្ធជោសិ ដោយពាក្យថា លោកជាកោសិយ-
ោសិ លោកជាការទ្ធជោសិ (ត្រកោចត្តិប្រាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២០៦) ឧបសម្បទ្ធិកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បទ្ធិកុំផ្សំនិគ្នា ពោលសំដៅ
គោតមដ្ឋំ ដោយពាក្យថា គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ្ធជា
គោតមគោតម ជាមោត្តណ្ណោគោតម ជាកត្តាយនោគោតម ជាកសេដ្ឋោគោតម
ដោយពាក្យថា លោកជាកោសិយោសិ លោកជាការទ្ធជោសិ
ត្រកោចត្តិប្រាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២០៧) ឧបសម្បទ្ធិកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បទ្ធិកុំផ្សំនិគ្នា ពោលសំដៅ
គោតមដ្ឋំ ដោយពាក្យថា គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ្ធជា
កោសិយោសិ ជាការទ្ធជោសិ ដោយពាក្យថា លោកជាគោតមគោតម
លោកជាមោត្តណ្ណោគោតម លោកជាកត្តាយនោគោតម លោកជាកសេដ្ឋោគោតម
ត្រកោចត្តិប្រាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២០៨) ឧបសម្បទ្ធិកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បទ្ធិកុំផ្សំនិគ្នា ពោលសំដៅ
គោតមដ្ឋំ ដោយពាក្យថា គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ្ធជា

ភោគមំ មោក្ខល្លាមំ កត្វាយមំ វាសេដ្ឋំ ភោគមោសិ
មោក្ខល្លាមោសិ កត្វាយមោសិ វាសេដ្ឋោសីតំ ភណតិ
អាមត្តំ វាចាយ វាចាយ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២០៧) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មដ្ឋតុកាមោ ហីនេន ហិំ វនេតិ
កោដ្ឋតំ ប្បដ្ឋទុតំ កោដ្ឋកោសិ ប្បដ្ឋទុកោសីតំ
ភណតិ អាមត្តំ វាចាយ វាចាយ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២០៨) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មដ្ឋតុកាមោ ហីនេន ទុក្កដ្ឋំ វនេតិ
កោសតំ វិសិវំ កោតុំ កោដ្ឋកោសិ ប្បដ្ឋទុកោសីតំ
ភណតិ អាមត្តំ វាចាយ វាចាយ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២០៩) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មដ្ឋតុកាមោ ទុក្កដ្ឋំ ហិំ វនេតិ

ជាភោគមោក្ខ ជាមោក្ខល្លាមោក្ខ ជាកត្វាយមោក្ខ ជាវាសេដ្ឋោក្ខ
ដោយពាក្យថា លោកជាភោគមោក្ខ លោកជាមោក្ខល្លាមោក្ខ លោកជា
កត្វាយមោក្ខ លោកជាវាសេដ្ឋោក្ខ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ។ វាចា ។

(២០៧) ឧបសម្បទ្ធាកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីជេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បទ្ធាកុំផងឺតា ពោលសំដៅការ
ងារដើរថាភាប ដោយពាក្យថាភាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ្ធា
ថាអ្នកចាំនិរឈី ជាអ្នកចោលសម្រាម ដោយពាក្យថា លោកជាជានិ
ចាំនិរឈី លោកជាអ្នកចោលសម្រាម ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ។ វាចា ។

(២០៨) ឧបសម្បទ្ធាកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីជេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បទ្ធាកុំផងឺតា ពោលសំដៅការ
ងារដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថាភាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ្ធាថា
អ្នកចោល លោកចោលប្រែ ជាអ្នកចោល ដោយពាក្យថា លោកជាជានិ
ចាំនិរឈី លោកជាអ្នកចោលសម្រាម ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ។ វាចា ។

(២០៩) ឧបសម្បទ្ធាកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីជេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បទ្ធាកុំផងឺតា ពោលសំដៅការ
ងារដើរថាភាប ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ្ធា

កោដ្ឋកំ បុប្ផទទ្ធកំ កសកោសិ វណិជោសិ កោត្តោ-
សិទិ កណាទិ អាមត្តិ វាបាយ វាបាយ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២១២) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ទុំសេតុកាមោ
វុប្បតុកាមោ ម្ព័ត្តតុកាមោ ឧត្តដ្ឋេន ឧត្តដ្ឋំ វនទតិ
កសកំ វណិជំ កោត្តំ កសកោសិ វណិជោសិ
កោត្តោសិទិ កណាទិ អាមត្តិ វាបាយ វាបាយ
ទាចិត្តិយស្ស ។

(២១៣) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ទុំសេតុកាមោ
វុប្បតុកាមោ ម្ព័ត្តតុកាមោ ហិទេន ហិទំ វនទតិ
ទឡកាវំ ក្សម្ពកាវំ វេសកាវំ ចម្មកាវំ ទមាមិទំ
ទឡកាវេសិ ក្សម្ពកាវេសិ វេសកាវេសិ ចម្មកា-
វេសិ ទមាមិទោសិទិ កណាទិ អាមត្តិ វាបាយ វាបាយ
ទាចិត្តិយស្ស ។

ជាជាងចំពោះឈើ ជាអ្នកលោសសម្រាម ដោយពាក្យថា លោកជាអ្នកក្នុង
រាស់ លោកជាអ្នកជំនួញ លោកជាអ្នកក្សានា ត្រូវអាមត្តិទាចិត្តិយស្រប
វាបាយ ។

(២១៤) ឧបសម្បន្នកំ ប្រាថ្នាដើម្បីជេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
ប្រាថ្នាដើម្បីបញ្ឈប់បញ្ជាន ចំពោះឧបសម្បន្នកំផងគ្នា ពោលសំដៅ
ការងារជំនួញរស់ ដោយពាក្យជំនួញរស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្ន
ថាជាអ្នកក្នុងរាស់ អ្នកជំនួញ អ្នកក្សានា ដោយពាក្យថា លោកជាអ្នក
ក្នុងរាស់ លោកជាអ្នកជំនួញ លោកជាអ្នកក្សានា ត្រូវអាមត្តិទាចិត្តិយ
ស្របវាបាយ ។

(២១៥) ឧបសម្បន្នកំ ប្រាថ្នាដើម្បីជេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
ប្រាថ្នាដើម្បីបញ្ឈប់បញ្ជាន ចំពោះឧបសម្បន្នកំផងគ្នា ពោលសំដៅ
សិរិយសាស្ត្រដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យដ៏ថោកទាប គឺថាពោលសំដៅ
ឧបសម្បន្នថាជាជំនួញផង ជាស្មុន្ទំផង ជាជំនួញផង ជាជំនួញ
វិស្សក ជាខ្នងព្រះកេស ដោយពាក្យថា លោកជាជំនួញផង លោក
ជាស្មុន្ទំផង លោកជាជំនួញផង លោកជាជំនួញវិស្សក លោកជា
ខ្នងព្រះកេស ត្រូវអាមត្តិទាចិត្តិយស្រប វាបាយ ។

[២០៤] ឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ខុំសេតុកាមោ
 វិមលកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ
 មុត្តិកាមោ គណិកាមោ លេខិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ
 មេសកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ
 អាចត្តិ វិចាយ វិចាយ ចាចិក្ខិយស្ស ។

[២០៥] ឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ខុំសេតុកាមោ
 វិមលកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ
 មុត្តិកាមោ គណិកាមោ លេខិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ
 មេសកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ
 អាចត្តិ វិចាយ វិចាយ ចាចិក្ខិយស្ស ។

[២០៦] ឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ខុំសេតុកាមោ
 វិមលកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ មជ្ឈិកកុកាមោ
 មុត្តិកាមោ គណិកាមោ លេខិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ
 មេសកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ មុត្តិកាមោ
 អាចត្តិ វិចាយ វិចាយ ចាចិក្ខិយស្ស ។

[២០៧] ឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ត្រាថ្នាដើម្បីដេរ ត្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 ត្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ពោលសំដៅ
 សិល្បសាស្ត្រដ៏ទូលំទូលាយ ដោយពាក្យថា គឺជាពោលសំដៅ
 ឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ជាអ្នកបំរើដេរ អ្នកបំរើដោយវិចិត្រក្នុង អ្នកសរសេរអក្សរ
 (នាយស្មៅ) ដោយពាក្យថា លោកជាដានិក្សត្រាថ្នា លោកជា
 ស្នេហានិក លោកជាដានិក្សត្រាថ្នា លោកជាអ្នកធ្វើស្បែក លោកជា
 ខ្នងព្រះកេស ត្រាថ្នាបង្កើនចិត្តិយស្រប ។ វិចាយ ។

[២០៨] ឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ត្រាថ្នាដើម្បីដេរ ត្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 ត្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ពោលសំដៅសិល្ប-
 សាស្ត្រចោកវាយ ដោយពាក្យដ៏ទូលំទូលាយ គឺជាពោលសំដៅឧបសម្ព័ន្ធន្នំ
 ជាដានិក្សត្រាថ្នា លោកជាដានិក្សត្រាថ្នា អ្នកធ្វើស្បែក ខ្នងព្រះកេស
 ដោយពាក្យថា លោកជាអ្នកបំរើដោយវិចិត្រ លោកជាអ្នកបំរើដោយ
 វិចិត្រក្នុង លោកជាអ្នកសរសេរអក្សរ (នាយស្មៅ) ត្រាថ្នាបង្កើនចិត្តិយស្រប
 ស្រប ។ វិចាយ ។

[២០៩] ឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ត្រាថ្នាដើម្បីដេរ ត្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 ត្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធន្នំ ពោលសំដៅ

ឡង្គិកំ គណកំ លេខកំ ឡង្គិកោសិ គណកោសិ
 លេខកោសិកំ គណកំ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ
 ទាចិគ្គិយស្ស ។

[២១៧] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ មុំសេតុកាមោ

វេទ្តតុកាមោ មន្ត្តតុកាមោ ហិណេន ហិណំ វេទតិ
 គ្យង្គិកំ គណិកំ កិលាសិកំ សោសិកំ អមហិកំ
 ត្យង្គិកោសិ គណិកោសិ កិលាសិកោសិ សោសិ-
 កោសិ អមហិកោសិកំ គណកំ អាមត្តិ វាចាយ
 វាចាយ ទាចិគ្គិយស្ស ។

[២១៨] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ មុំសេតុកាមោ

វេទ្តតុកាមោ មន្ត្តតុកាមោ ហិណេន ឧត្តង្គំ វេទតិ

សំល្យសាស្ត្រដំខ្លង់ខ្លង់ ដោយពាក្យដំខ្លង់ខ្លង់ គឺថាពោលសំដៅ
 ឧបសម្បជ្ជ ជាអ្នករាប់ដោយវិធីខេខ អ្នករាប់ដោយវិធីទូន្ម អ្នកសរសេរ
 អក្សរ (នាយស្មៅ) ដោយពាក្យថា លោកជាអ្នករាប់ដោយវិធីខេខ
 លោកជាអ្នករាប់ដោយវិធីទូន្ម លោកជាអ្នកសរសេរអក្សរ (នាយស្មៅ)
 គ្រវាចត្តិបាចិគ្គិយគ្រប់ ។ វាចា ។

[២១៧] ឧបសម្បជ្ជកំ ប្រាថ្នាដើម្បីជេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច

ប្រាថ្នាដើម្បីបញ្ចប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បជ្ជកំផងនា ពោលសំដៅ
 ភាពអយោគាប ដោយពាក្យដើម្បីថាគាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បជ្ជ
 បុគ្គលដែលកើតយូនី ឬស វិស្រង កេតិវិនិវ ធូតជ្រូក ដោយពាក្យ
 ថា លោកជាមនុស្សយូនី លោកជាមនុស្សកើតឬស លោកជាមនុស្ស
 សវិម្រង លោកជាមនុស្សកើតកេតិវិនិវ លោកជាមនុស្សធូតជ្រូក
 គ្រវាចត្តិបាចិគ្គិយគ្រប់ ។ វាចា ។

[២១៨] ឧបសម្បជ្ជកំ ប្រាថ្នាដើម្បីជេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច ប្រា-

ថ្នាដើម្បីបញ្ចប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បជ្ជកំផងនា ពោលសំដៅភាព
 ដំខ្លង់ខ្លង់ (ភាពឆ្ងល់) ដោយពាក្យដើម្បីថាគាប គឺថាពោលសំដៅ

បាចិត្តិយកល្លោ មុសាភិវិទ្ធិស្ស ទុកិយសីក្ខាបទស្ស បទភានីយំ

បាចិត្តិយកល្លោ មុសាភិវិទ្ធិ សិក្ខាបទទំ ២ បទភានីយ

មនុស្សោភិកំ កុដ្ឋិកោសិ កល្លិកោសិ កំលាសិកោសិ
សោសិកោសិ អបមាភិកោសិទិ កលាទិ អាមត្តិ វិទាយ
វិទាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

ឧបសម្បទបុគ្គលដែលមានភាពជំនះនាមវ័ជ្ជម (កើតប្រមេនវ័ជ្ជមពាត់)
ដោយពាក្យថា លោកជាមនុស្សយូរ លោកជាមនុស្សកើតមូស លោក
ជាមនុស្សកើតស្រែង លោកជាមនុស្សកើតកេនរិទិវ លោកជាមនុស្ស
ក្នុងជ្រូក ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ៗ វាចា ។

[២១៧] ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធី ទុំសេតុកាមោ
វិម្ពតុកាមោ មដ្ឋកុកុកាមោ ឧក្ករដ្ឋេន ហិទំ វិទេតិ
កុដ្ឋិកំ កល្លិកំ កំលាសិកំ សោសិកំ អបមាភិកំ
មនុស្សោភិកំ កលាទិ អាមត្តិ វិទាយ វិទាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២១៧] ឧបសម្បទភិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន់ ចំពោះឧបសម្បទភិកុផងគ្នា ពោលសំដៅ
ភាពជំនះខ្ពស់ ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ និយាយសំដៅឧបសម្បទភិកុ
ដែលជាមនុស្សយូរ មនុស្សកើតមូស មនុស្សកើតស្រែង មនុស្សកើត
កេនរិទិវ មនុស្សក្នុងជ្រូក ដោយពាក្យថា លោកជាមនុស្សមានភាព
ជំនះនាមវ័ជ្ជម ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ៗ វាចា ។

[២២០] ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធី ទុំសេតុកាមោ
វិម្ពតុកាមោ មដ្ឋកុកុកាមោ ឧក្ករដ្ឋេន ឧក្ករដ្ឋេន វិទេតិ
មនុស្សោភិកំ មនុស្សោភិកោសិទិ កលាទិ អាមត្តិ វិទាយ
វិទាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២២០] ឧបសម្បទភិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន់ ចំពោះឧបសម្បទភិកុផងគ្នា ពោលសំដៅ
ភាពជំនះខ្ពស់ ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ និយាយសំដៅឧបសម្បទ
បុគ្គលដែលជាអ្នកមានភាពជំនះនាមវ័ជ្ជម ដោយពាក្យថា លោក
ជាមនុស្សមានភាពជំនះនាមវ័ជ្ជម ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ៗ វាចា ។

[២២១] ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធី ទុំសេតុកាមោ
វិម្ពតុកាមោ មដ្ឋកុកុកាមោ ហិទេន ហិទំ វិទេតិ

[២២១] ឧបសម្បទភិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន់ ចំពោះឧបសម្បទភិកុផងគ្នា ពោលសំដៅ

អតិដិយំ អតិវស្សំ អតិកណ្ណំ អប្ចោនាតំ អតិដិយោសិ
អតិវស្សាសិ អតិកណ្ណាសិ អប្ចោនាតោសីតិ កណាតិ
អាមត្តិ វិចាយ វិចាយ វាចិត្តិយស្ស ។

[២២២] ឧបសម្មាញោ ឧបសម្មង្គំ ខុំសេតុកាមោ
វិម្ពុតុកាមោ មង្គ្គកតុកាមោ ហិំនេន ឧក្កង្គំ វិនិតិ
នាតិដិយំ នាតិវស្សំ នាតិកណ្ណំ នាប្ចោនាតំ អតិដិយោសិ
អតិវស្សាសិ អតិកណ្ណាសិ អប្ចោនាតោសីតិ កណាតិ
អាមត្តិ វិចាយ វិចាយ វាចិត្តិយស្ស ។

[២២៣] ឧបសម្មាញោ ឧបសម្មង្គំ ខុំសេតុកាមោ
វិម្ពុតុកាមោ មង្គ្គកតុកាមោ ឧក្កង្គំ ហិំនំ វិនិតិ
អតិដិយំ អតិវស្សំ អតិកណ្ណំ អប្ចោនាតំ នាតិដិយោសិ
នាតិវស្សាសិ នាតិកណ្ណាសិ នាប្ចោនាតោសីតិ កណាតិ
អាមត្តិ វិចាយ វិចាយ វាចិត្តិយស្ស ។

គេចថេកទាច ដោយពាក្យថេកទាច គឺថាពោលសំដៅឧបសម្មាញោកុំ
ដែលខ្ពស់ពេក ទាបពេក ខ្លៅពេក សពេក ដោយពាក្យថា លោក
ខ្ពស់ពេក លោកទាបពេក លោកខ្លៅពេក លោកសពេក ត្រូវអាមត្តិ
បាចិត្តិយ[គ្រប់ៗវាចា] ។

[២២៤] ឧបសម្មាញោ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះឧបសម្មាញោកុំផងគ្នា ពោលសំដៅ
គេចមិនខ្ពស់ ដោយពាក្យថេកទាច គឺថាពោលសំដៅឧបសម្មាញោកុំ
ដែលមិនខ្ពស់ពេក មិនទាបពេក មិនខ្លៅពេក មិនសពេក ដោយ
ពាក្យថា លោកខ្ពស់ពេក លោកទាបពេក លោកខ្លៅពេក លោកសពេក
ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ[គ្រប់ៗវាចា] ។

[២២៥] ឧបសម្មាញោ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះឧបសម្មាញោកុំផងគ្នា គឺពោលសំដៅ
គេចថេកទាច ដោយពាក្យខ្ពស់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្មាញោកុំដែល
ខ្ពស់ពេក ទាបពេក ខ្លៅពេក សពេក ដោយពាក្យថា លោកមិនខ្ពស់ពេក
លោកមិនទាបពេក លោកមិនខ្លៅពេក លោកមិនសពេក ត្រូវអាមត្តិ
បាចិត្តិយ[គ្រប់ៗវាចា] ។

[២២៤] ឧបសម្បទន្តោ ឧបសម្បទន្តំ ទុំសេតុកាមោ
 វម្ពតុកាមោ មជ្ឈិកតុកាមោ ឧត្តរាដ្ឋនំ ឧត្តរដ្ឋំ វនេតិ
 ធាតិដ្ឋិយំ ធាតិស្សំ ធាតិកណ្ណំ ធាត្វោធាតំ ធាតិដ្ឋិ-
 យោសិ ធាតិស្សោសិ ធាតិកណ្ណោសិ ធាត្វោធាតោសិ
 កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២២៥] ឧបសម្បទន្តោ ឧបសម្បទន្តំ ទុំសេតុកាមោ
 វម្ពតុកាមោ មជ្ឈិកតុកាមោ ហិរេននំ ហិរេនំ វនេតិ
 ភគបរិយុដ្ឋិតំ នោសបរិយុដ្ឋិតំ មោហបរិយុដ្ឋិតំ ភគប-
 រិយុដ្ឋិតោសិ នោសបរិយុដ្ឋិតោសិ មោហបរិយុដ្ឋិតោសិ
 កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២២៦] ឧបសម្បទន្តោ ឧបសម្បទន្តំ ទុំសេតុកាមោ
 វម្ពតុកាមោ មជ្ឈិកតុកាមោ ហិរេននំ ឧត្តរដ្ឋំ វនេតិ

[២២៧] ឧបសម្បទន្តកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទន្តកុំផងតា កំពោលសំដៅ
 កំលេសវិសេសដោយពាក្យខ្លាំងខ្លស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទន្តកុំផល
 មិនខ្លស់ពេក មិនចាបំពេក មិនខ្លៅពេក មិនសពេក ដោយពាក្យថា
 លោកមិនខ្លស់ពេក លោកមិនចាបំពេក លោកមិនខ្លៅពេក លោកមិន
 សពេក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយស្ស ១ ។

[២២៨] ឧបសម្បទន្តកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទន្តកុំផងតា កំពោលសំដៅ
 កំលេសវិសេសដោយមិច្ឆាចាប ដោយពាក្យដោយចាប គឺថាពោល
 សំដៅឧបសម្បទន្តកុំផលក្នុងស្រងក់ហើយ ពោលស្រងក់ហើយ
 មោហស្រងក់ហើយ ដោយពាក្យថា លោកត្រូវក្នុងស្រងក់ហើយ
 លោកត្រូវពោលស្រងក់ហើយ លោកត្រូវមោហស្រងក់ហើយ
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយស្ស ១ ។

[២២៩] ឧបសម្បទន្តកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទន្តកុំផងតា កំពោលសំដៅ
 កំលេសវិសេសដោយពាក្យចាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទន្តកុំ

វិភវតំ វិភវោសំ វិភវោហំ វភវវិយុដ្ឋិតោសិ លោស-
ចវិយុដ្ឋិតោសិ មោហាបវិយុដ្ឋិតោសីតិ ភណតិ វាបត្តិ
វាបាយ វាបាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២២៧] ឧបសម្បន្តោ ឧបសម្បន្តំ ខុំសេតុកាមោ
វិម្ពតុកាមោ មន្តុកុកាមោ ឧត្តរដ្ឋេន ហិចិ វាទតិ
វភវវិយុដ្ឋិតំ លោសវិយុដ្ឋិតំ មោហាបវិយុដ្ឋិតំ វិភវ-
តោសិ វិភវោសោសិ វិភវោហោសីតិ ភណតិ វាបត្តិ
វាបាយ វាបាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២២៨] ឧបសម្បន្តោ ឧបសម្បន្តំ ខុំសេតុកាមោ
វិម្ពតុកាមោ មន្តុកុកាមោ ឧត្តរដ្ឋេន ឧត្តរដ្ឋំ វាទតិ
វិភវតំ វិភវោសំ វិភវោហំ វិភវតោសិ វិភវោសោសិ
វិភវោហោសីតិ ភណតិ វាបត្តិ វាបាយ វាបាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

វិលទ្រាសបាភក្ខៈ ទ្រាសបាភោសៈ ទ្រាសបាភោហៈ ដោយ
ពាក្យថា លោកទ្រាសៈគ្របសន្តិកំហើយ លោកទ្រាសៈគ្រប
សន្តិកំហើយ លោកទ្រាសៈគ្របសន្តិកំហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
គ្រប់ ៗ វាបាយ ។

[២២៧] ឧបសម្បន្តកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន់ ចំពោះឧបសម្បន្តកុំផងនា កំពោលសំដៅ
កំលែសដែលជាធម៌ដ៏ថោកថាច ដោយពាក្យនឹងខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅ
ឧបសម្បន្តកុំ ដែលទ្រាសៈគ្របសន្តិកំហើយ ទ្រាសៈគ្របសន្តិកំ
ហើយ ទ្រាសៈគ្របសន្តិកំហើយ ដោយពាក្យថា លោកទ្រាសបា
ភក្ខៈ លោកទ្រាសបាភោសៈ លោកទ្រាសបាភោហៈ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយគ្រប់ ៗ វាបាយ ។

[២២៨] ឧបសម្បន្តកុំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន់ ចំពោះឧបសម្បន្តកុំផងនា កំពោលសំដៅធម៌
ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យនឹងខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្តកុំដែល
ទ្រាសបាភក្ខៈ ទ្រាសបាភោសៈ ទ្រាសបាភោហៈ ដោយពាក្យថា
លោកទ្រាសបាភក្ខៈ លោកទ្រាសបាភោសៈ លោកទ្រាសបាភោហៈ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ៗ វាបាយ ។

(២២៧) ឧបសម្មាទ្ទោ ឧបសម្មាទ្ទំ ទុំសេតុកាមោ
 វុត្តុតុកាមោ មត្តុតុកាមោ ហិំនេន ហិំនំ វិនេតិ
 ចារាដិកំ អដ្ឋាបទ្ទំ សឡាទិសេសំ អដ្ឋាបទ្ទំ ដុល្លុច្ចយំ
 អដ្ឋាបទ្ទំ ចាចិក្ខុយំ អដ្ឋាបទ្ទំ ចាដិទេសនិយំ អដ្ឋាបទ្ទំ
 ទុក្កដំ អដ្ឋាបទ្ទំ ទុក្កាសិកំ អដ្ឋាបទ្ទំ ចារាដិកំ
 អដ្ឋាបទ្ទោសិ សឡាទិសេសំ អដ្ឋាបទ្ទោសិ ដុល្លុច្ចយំ
 អដ្ឋាបទ្ទោសិ ចាចិក្ខុយំ អដ្ឋាបទ្ទោសិ ចាដិទេសនិយំ
 អដ្ឋាបទ្ទោសិ ទុក្កដំ អដ្ឋាបទ្ទោសិ ទុក្កាសិកំ អដ្ឋា-
 បទ្ទោសិកំ កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ
 ចាចិក្ខុយស្ស ។

(២២៨) ឧបសម្មាទ្ទោ ឧបសម្មាទ្ទំ ទុំសេតុកាមោ
 វុត្តុតុកាមោ មត្តុតុកាមោ ហិំនេន ឧក្កដំ វិនេតិ
 សោតាបទ្ទំ ចារាដិកំ អដ្ឋាបទ្ទោសិ ។ បេ ។ ទុក្កាសិកំ
 អដ្ឋាបទ្ទោសិកំ កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ
 ចាចិក្ខុយស្ស ។

(២២៩) ឧបសម្មាទ្ទោ ឧបសម្មាទ្ទំ ទុំសេតុកាមោ
 វុត្តុតុកាមោ មត្តុតុកាមោ ឧក្កដំ ហិំនំ វិនេតិ

(២២៩) ឧបសម្មាទ្ទំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្មាទ្ទំកុដនិគ្គា កិំពាលសំដៅ
 កំកុដិកថាចាយ ដោយពាក្យថាចាយ គឺថាពាលសំដៅឧបសម្មាទ្ទុ-
 កំកុដិកថាចាយ ត្រូវអាមត្តិបាណិក ត្រូវអាមត្តិសន្យាទិសេស ត្រូវអាមត្តិដុល្លុច្ចយ
 ត្រូវអាមត្តិចាចិក្ខុយ ត្រូវអាមត្តិចាដិទេសនិយ ត្រូវអាមត្តិទុក្កដំ ត្រូវអាមត្តិ-
 ទុក្កាសិក ដោយពាក្យថា លោក ត្រូវអាមត្តិបាណិក លោក ត្រូវ
 អាមត្តិសន្យាទិសេស លោក ត្រូវអាមត្តិដុល្លុច្ចយ លោក ត្រូវអាមត្តិ-
 ចាចិក្ខុយ លោក ត្រូវអាមត្តិចាដិទេសនិយ លោក ត្រូវអាមត្តិទុក្កដំ លោក
 ត្រូវអាមត្តិទុក្កាសិក កំកុដិកថាចាយត្រូវអាមត្តិចាចិក្ខុយគ្រប់ ។ វាចា ។

(២៣០) ឧបសម្មាទ្ទំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្មាទ្ទំកុដនិគ្គា កិំពាលសំដៅ
 កំកុដិកថាចាយ ដោយពាក្យថាចាយ គឺថាពាលសំដៅឧបសម្មាទ្ទុកុ-
 ដិកថាចាយ ត្រូវអាមត្តិបាណិក ។ បេ ។
 លោក ត្រូវអាមត្តិទុក្កាសិក កំកុដិកថាចាយត្រូវអាមត្តិចាចិក្ខុយគ្រប់ ។ វាចា ។

(២៣១) ឧបសម្មាទ្ទំ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្មាទ្ទំកុដនិគ្គា កិំពាលសំដៅ
 កំកុដិកថាចាយ ដោយពាក្យថាចាយ គឺថាពាលសំដៅឧបសម្មាទ្ទុកុ-

ចារាជិតំ អដ្ឋាបដ្ឋំ ។ មេ ។ ទុក្ខាសិទ្ធិ អដ្ឋាបដ្ឋំ
សោតាបដ្ឋាសិទ្ធិ កណ្តិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៣២] ឧបសម្បទន្តា ឧបសម្បទន្តំ ទុំសេតុកាមោ
វុត្តុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ទុក្ខដ្ឋនំ ទុក្ខដ្ឋនំ វុទតិ
សោតាបដ្ឋំ សោតាបដ្ឋាសិទ្ធិ កណ្តិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៣៣] ឧបសម្បទន្តា ឧបសម្បទន្តំ ទុំសេតុកាមោ
វុត្តុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ហិទេន ហិទំ វុទតិ
ទុំដ្ឋនំ មេស្នំ កោលំ កទ្រិកំ វិច្ឆាទតតំ ទេយំតំ
ទុំដ្ឋាសិ មេស្នាសិ កោលោសិ កទ្រិកោសិ វិ-
ច្ឆាទតតោសិ ទេយំកោសិ ទត្តិ តុយ្ហំ សុតតិ
ទុក្ខតិយេវ តុយ្ហំ ចាដិកត្តាតិ កណ្តិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៣៤] ឧបសម្បទន្តា ឧបសម្បទន្តំ ទុំសេតុកាមោ
វុត្តុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ហិទេន ទុក្ខដ្ឋនំ វុទតិ

សេត្រវាបត្តិបាទិក ។ មេ ។ ត្រវាបត្តិបាទិក ដោយពាក្យថា
លោកជាសោតាបដ្ឋបុគ្គល ភិក្ខុនោះត្រវាបត្តិបាទិក្ខយគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៣២] ឧបសម្បទន្តកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្គាប់បង្គោន ចំពោះឧបសម្បទន្តកុផនិត្តា កំពោលសំដៅ
ភិក្ខុដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទន្តកុ
ដែលជាសោតាបដ្ឋ ដោយពាក្យថា លោកជាសោតាបដ្ឋបុគ្គល ភិក្ខុនោះ
ត្រវាបត្តិបាទិក្ខយគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៣៣] ឧបសម្បទន្តកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្គាប់បង្គោន ចំពោះឧបសម្បទន្តកុផនិត្តា កំពោលសំដៅ
ភិក្ខុដ៏ជាតាប ដោយពាក្យថាតាប គឺថាពោលសំដៅសត្វឧដ្ឋ
សត្វពៃ សត្វនា សត្វលា សត្វតិប្បាទ សត្វនេត ដោយពាក្យថា
លោកជាសត្វឧដ្ឋ លោកជាសត្វពៃ លោកជាសត្វនា លោកជាសត្វលា
លោកជាសត្វតិប្បាទ លោកជាសត្វនេត លោកមិនមានគតិប្បាទ
លោកមានគតិប្បាទគ្រប់ប្រទេច, ភិក្ខុនោះត្រវាបត្តិបាទិក្ខយគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៣៤] ឧបសម្បទន្តកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្គាប់បង្គោន ចំពោះឧបសម្បទន្តកុផនិត្តា កំពោលសំដៅ
ភិក្ខុដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថាតាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទន្តកុ

បណ្ឌិត ព្យាគ មេធាវី ពហុស្ស័ត ធម្មកថិត ឱដ្ឋាសិ
មេធាវីសិ គោណាសិ គិទ្ធិកោសិ តំវត្តានតោសិ
ទេយ៏កោសិ ធម្មិ តុយ្ហំ សុគតិ ធម្មិយេវ តុយ្ហំ ចាដិ-
កាដ្ឋាតិ កណតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាដិក្ខយស្ស ។

(២៣៧) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិ ទុំសេតុកាមោ

វិម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឧក្កដោ ហិំ វិធាតិ
ឧដ្ឋិ មេធាវី គោណា គិទ្ធិក តំវត្តានតតំ ទេយ៏តំ
បណ្ឌិតោសិ ព្យាគោសិ មេធាវីសិ ពហុស្ស័តោសិ ធម្ម-
កថិតោសិ ធម្មិ តុយ្ហំ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ចាដិ-
កាដ្ឋាតិ កណតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាដិក្ខយស្ស ។

(២៣៨) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិ ទុំសេតុកាមោ

វិម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឧក្កដោ ឧក្កដិ វិធាតិ
បណ្ឌិត ព្យាគ មេធាវី ពហុស្ស័ត ធម្មកថិត បណ្ឌិតោសិ

វេលាថាបណ្ឌិត ជាអ្នកឃ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស័ត ជាធម្មកថិត
ដោយពាក្យថា លោកជាសត្វធម្ម លោកជាសត្វពិធាន លោកជាសត្វគោ
លោកជាសត្វលា លោកជាសត្វតិច្ឆោន លោកជាសត្វនរោ លោកគ្មានគតិ
ល្អទេ លោកមានវិធានគតិក្រក់ម្យ៉ាង ភិក្ខុនោះត្រូវតែបង្ខំបង្ខំយ
គ្រប់ៗ វាចា ។

(២៣៩) ឧបសម្បទ្ធា ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច

ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទ្ធាកុដនិក្ខា កិរោលសំដៅភិក្ខុ
ដំបូងខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ និកិរោលសំដៅសត្វធម្ម សត្វពិធាន
សត្វគោ សត្វលា សត្វតិច្ឆោន សត្វនរោ ដោយពាក្យថា លោកជា
បណ្ឌិត លោកជាមនុស្សឃ្លាស លោកជាអ្នកប្រាជ្ញ លោកជាពហុស្ស័ត
លោកជាធម្មកថិត លោកគ្មានគតិក្រក់ទេ លោកមានគតិល្អវិធានម្យ៉ាង
ភិក្ខុនោះត្រូវតែបង្ខំបង្ខំយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២៤០) ឧបសម្បទ្ធា ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច

ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទ្ធាកុដនិក្ខា កិរោលសំដៅ
ភិក្ខុដំបូងខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ និកិរោលសំដៅឧបសម្បទ្ធា
ភិក្ខុវេលាថាបណ្ឌិត ជាអ្នកឃ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស័ត
ជាធម្មកថិត ដោយពាក្យថា លោកជាបណ្ឌិត លោកជាមនុស្សឃ្លាស

ព្យាគ្គាសិ មេធាវិសិ ធម្មស្សុតាសិ ធម្មកមិណោសិ
ឧត្តិ តុយ្ហំ ឧត្តិ សុគតិយេវ តុយ្ហំ ចាមិសាគ្គាតិ កណតិ
អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាមិគ្គិយស្ស ។

[២៣៧] ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិ ចំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មន្តិកតុកាមោ ឃិវំ វនេតិ សន្តិ សនេ-
កាទេ ចណ្ណាលា វេណា វេសាធា វេណាវា វុត្តសាតិ
កណតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ ឧត្តជស្ស ។

[២៣៨] ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិ ចំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មន្តិកតុកាមោ ឃិវំ វនេតិ សន្តិ សនេ-
កាទេ ឧត្តិយា ព្រៃហ្មណតិ កណតិ អាមត្តិ វាចាយ
វាចាយ ឧត្តជស្ស ។

[២៣៩] ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធិ ចំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មន្តិកតុកាមោ ឃិវំ វនេតិ សន្តិ សនេ-
កាទេ អវកណ្ណាតា វិកណ្ណាតា ធនិដ្ឋតា សវិដ្ឋតា
តុលវឌ្ឍតាតិ កណតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ
ឧត្តជស្ស ។ មេ ។ សន្តិ សនេកាទេ តុដ្ឋតុតា

លោកជាអ្នកប្រាជ្ញ លោកជាព្យាស្សូត លោកជាធម្មកមិក លោក
គ្មានអតិកាត្រកំទេ លោកមានតែអតិល្អប្បវិធិ តិក្កុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ
គ្រប់ ។ វាចា ។

[២៣៧] ឧបសម្បទ្ធិកុ ប្រាជ្ញាដើម្បីដេរ ប្រាជ្ញាដើម្បីប្រទេស
ប្រាជ្ញាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះឧបសម្បទ្ធិកុផងគ្នា កំពោលយ៉ាង
នេះ គឺវិទ្យាយថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះជាចណ្ណាល ជាជាង
ត្បាញវេជ ជាអ្នកវេសាទ ជាជាងធ្វើទេរ ជាអ្នកចោលសម្រាម
តិក្កុនោះត្រូវអាបត្តិកុផងគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៣៨] ឧបសម្បទ្ធិកុ ប្រាជ្ញាដើម្បីដេរ ប្រាជ្ញាដើម្បីប្រទេស
ប្រាជ្ញាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះឧបសម្បទ្ធិកុផងគ្នា កំពោលយ៉ាង
នេះថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ជាក្សត្រិយ៍ ជាព្រាហ្មណ៍
តិក្កុនោះត្រូវអាបត្តិកុផងគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៣៩] ឧបសម្បទ្ធិកុ ប្រាជ្ញាដើម្បីដេរ ប្រាជ្ញាដើម្បីប្រទេស
ប្រាជ្ញាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះឧបសម្បទ្ធិកុផងគ្នា កំពោលយ៉ាងនេះថា
ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ឈ្មោះអវកណ្ណក ឈ្មោះវិកណ្ណក
ឈ្មោះធនិដ្ឋក ឈ្មោះសវិដ្ឋក ឈ្មោះតុលវឌ្ឍក តិក្កុនោះត្រូវអាបត្តិកុផង
គ្រប់ ។ វាចា ។ មេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ឈ្មោះតុលវឌ្ឍក

ធម្មាភ្នំតា សង្ឃភ្នំតាតិ កណ្តតិ ភាមន្តិ វិចាយ
 វិចាយ ធុត្តាជស្ស ។ បេ ។ សង្កំ ឥនេតទ្វេ កោសិយា
 កាត្វាជាតិ កណ្តតិ ។ បេ ។ សង្កំ ឥនេតទ្វេ កោតតា
 មោក្កល្យាទា កត្វាយទា វិសេដ្ឋានិ កណ្តតិ ។ បេ ។
 សង្កំ ឥនេតទ្វេ កោដ្ឋកា បុប្ផធន្តិកាតិ កណ្តតិ
 ។ បេ ។ សង្កំ ឥនេតទ្វេ កសសកា វិណិជា កោត្តានិ
 កណ្តតិ ។ បេ ។ សង្កំ ឥនេតទ្វេ ធន្តិកា កុម្មុកា ក
 មេសកា ធម្មកា ធម្មាមិកាតិ ។ បេ ។ សង្កំ
 ឥនេតទ្វេ ធម្មិកា កណ្តតា លេខកាតិ កណ្តតិ
 ។ បេ ។ សង្កំ ឥនេតទ្វេ កុដ្ឋិកា កណ្តិកា កណ្ត
 សិកា សោសិកា កមមាតាតិ កណ្តតិ ។ បេ ។
 សង្កំ ឥនេតទ្វេ មនុមិកាតិ កណ្តតិ ។ បេ ។
 សង្កំ ឥនេតទ្វេ អតិទិយា អតិស្សា អតិកណ្តា
 អតោនាតាតិ កណ្តតិ ។ បេ ។ សង្កំ ឥនេតទ្វេ ចា
 តិទិយា ចាតិស្សា ចាតិកណ្តា ចាតោនាតាតិ កណ្តតិ
 ។ បេ ។ សង្កំ ឥនេតទ្វេ វាគបរិយុដ្ឋិកា កោស
 មរិយុដ្ឋិកា មោមរិយុដ្ឋិកាតិ កណ្តតិ ។ បេ ។

ធម្មាភ្នំ សង្ឃភ្នំ កំពុនោត្រៃកាយភ្នំកុត្តត្រៃវ័រពា ។ បេ ។ ថា កុរ
 លោកនេះ មានមនុស្សត្រៃកុរ ជាភោសិយោភ្នំ ជាភោត្វាជាភ្នំ ។ បេ ។
 ថា កុរលោកនេះ មានមនុស្សត្រៃកុរ ជាភោតមាភ្នំ ជាមោក្កល្យាទាភ្នំ
 ជាភោត្វាយទាភ្នំ ជាវិសេដ្ឋានភ្នំ ។ បេ ។ ថា កុរលោកនេះ មាន
 មនុស្សត្រៃកុរ ជាជាតិចានិ ជាអ្នកចោលផ្កា ។ បេ ។ ថា កុរលោកនេះ
 មានមនុស្សត្រៃកុរ ជាអ្នកក្រសែ ជាឈ្មួញ ជាអ្នកក្បាលា ។ បេ ។ ថា
 កុរលោកនេះ មានមនុស្សត្រៃកុរ ជាជាតិក្បាលា ជាស្រូវច្រាំង
 ជាជាតិម្សាញ ជាអ្នកធ្វើស្រែ ជាគ្មានប្រែកស ។ បេ ។ ថា កុរលោក
 នេះ មានមនុស្សត្រៃកុរ ជាអ្នកបរិវេទ ជាអ្នកបរិវេទយវិធីត្រៃ ជា
 អ្នកសរសេស្ស (ស្ស) ។ បេ ។ ថា កុរលោកនេះ មានមនុស្សត្រៃកុរ
 ជាមនុស្សកំលង ជាមនុស្សក្រីកម្មស ជាមនុស្សស្រីម្រិច ជាមនុស្សក្រីក
 កោតិវិវា ជាមនុស្សក្រីក្រ ។ បេ ។ ថា កុរលោកនេះ មានមនុស្ស
 ត្រៃកុរ ក្រីក្រប្រែមេច័កោមរិដ្ឋម ។ បេ ។ ថា កុរលោកនេះ មាន
 មនុស្សត្រៃកុរ ខ្ពស់ពេក ចាបពេក ខ្លៅពេក សពេក ។ បេ ។ ថា
 កុរលោកនេះ មានមនុស្សត្រៃកុរ មិនខ្ពស់ពេក មិនចាបពេក មិនខ្លៅ
 ពេក មិនសពេក ។ បេ ។ ថា កុរលោកនេះ មានមនុស្សត្រៃកុរ
 ត្រៃកុរគ្របសន្តិក ត្រៃកុរគ្របសន្តិក ត្រៃកុរគ្របសន្តិក ។ បេ ។

សន្តិ ឥនេកេច្ច វិភវតា វិភវោសា វិភវោហាតិ
 កណាតិ ។ បេ ។ សន្តិ ឥនេកេច្ច ហារាដិកំ អដ្ឋាបច្ឆា
 ។ បេ ។ ទុក្ខាសិកំ អដ្ឋាបច្ឆាតិ កណាតិ ។ បេ ។
 សន្តិ ឥនេកេច្ច សោតាបច្ឆាតិ កណាតិ ។ បេ ។
 សន្តិ ឥនេកេច្ច ទិដ្ឋា មេណ្ណា គោណា គទ្រិកា
 តិច្ឆាធម្មតា ឆោយិកា ធម្មិ គេសំ សុគតិ ទុក្ខតិ-
 យេវ គេសំ ចាដិកម្មាតិ កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ
 វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។

(២២០) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ទុំសេតុកាមោ
 វិម្ពតុកាមោ មន្តិកតុកាមោ វិវំ វនេតិ សន្តិ ឥនេកេច្ច
 បណ្ឌិតា ព្យត្តា មេចារិយោ ពហុស្សតា ធម្មកម្មិកា
 ធម្មិ គេសំ ទុក្ខតិ សុគតិយេវ គេសំ ចាដិកម្មាតិ
 កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។

(២២១) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ទុំសេតុកាមោ
 វិម្ពតុកាមោ មន្តិកតុកាមោ វិវំ វនេតិ យេ ទុន
 ចណ្ណាលា វេណា ធម្មោតា វេណា បុក្កសាតិ
 កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។

ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សត្រូវប្រាសចាកនោះ ប្រាសចាកនោះ
 ប្រាសចាកមោហ ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សត្រូវ
 ត្រូវតែបង្កប់បង្កប់ ។ បេ ។ ត្រូវតែបង្កប់បង្កប់ ។ បេ ។ ថា
 ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សត្រូវ ជាសេនាបន្តបន្ត ។ បេ ។ ថា
 ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សត្រូវ ជាសត្វធម្ម សត្វពិពេ សត្វគោ
 សត្វលា សត្វតិច្ឆោន សត្វទរេ មនុស្សចាំនិទោះគ្មានគតិល្អទេ មនុស្ស
 ចាំនិទោះមានតែគតិកក្រកម្បង ភិក្ខុនោះត្រូវតែបង្កប់បង្កប់ ។ បេ ។

(២២០) ឧបសម្បន្នកុ ចន្តិវេ ចន្តិប្រទេ ចន្តិបង្កប់បង្កប់
 ចំពោះឧបសម្បន្នកុផលិត្តា កំពាលយាវិននេះថា ក្នុងលោកនេះ មាន
 មនុស្សត្រូវ ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឃ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សត
 ជាធម្មកម្មិក ជនចាំនិទោះគ្មានគតិកក្រកម្បង មនុស្សចាំនិទោះមានតែគតិ
 ល្អម្បង ភិក្ខុនោះត្រូវតែបង្កប់បង្កប់ ។ បេ ។

(២២១) ឧបសម្បន្នកុ ចន្តិវេ ចន្តិប្រទេ ចន្តិបង្កប់បង្កប់
 ចំពោះឧបសម្បន្នកុផលិត្តា កំពាលយាវិននេះថា មនុស្សចាំនិទ្យាយ
 ណាមួយ ជាបណ្ឌិត ជាជនត្រូវបង្កប់បង្កប់ ជាអ្នកនេសាទ ជាជន
 ធ្វើថេ ជាអ្នកចាលសម្រាម ភិក្ខុនោះត្រូវតែបង្កប់បង្កប់ ។ បេ ។

ឧបសម្បជ្ជា ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ វង្សតុកាមោ
មង្គកតុកាមោ ឃី វង្សតិ យេ ធួ បណ្ឌិតា ត្បត្តា
មេនាវិចោ ពហុស្សតា ធួតតិ ធួតិ ធួតិ ធួតិ
សុតតិយេវ ធួតិ ចាដិកត្តាតិ កណ្ឌតិ អាបត្តិ
វិចាយ វិចាយ ធួតតិយេវ ។

(២២២) ឧបសម្បជ្ជា ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ
វង្សតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឃី វង្សតិ ធួ មយំ
ធួតតិ វង្សតិ ធួតតិ វង្សតិ វង្សតិ ធួតតិ
កណ្ឌតិ ។ ធួ ។ ធួ មយំ បណ្ឌិតា ត្បត្តា មេនាវិចោ
ពហុស្សតា ធួតតិ ធួតិ ធួតិ ធួតិ សុតតិ-
យេវ ធួតតិ ចាដិកត្តាតិ កណ្ឌតិ អាបត្តិ វិចាយ
វិចាយ ធួតតិយេវ ។

(២២៣) ឧបសម្បជ្ជា ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ
វង្សតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឃី ធួត ឃី វង្សតិ

ឧបសម្បជ្ជកិក្ខុ ចន័ដេវ ចន័ប្រទេច ចន័បញ្ញាប័បញ្ញោន ចំពោះឧបសម្បជ្ជ
កិក្ខុផង្សា កំពោលយ៉ាងនេះថា មនុស្សទាំងឡាយ ណាមួយ
ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សត ជាម្នាក់ចិត
មនុស្សទាំងឡាយនោះគតិក្រក់ មនុស្សទាំងឡាយនោះមានកិត្តិយសក្នុងខេ
កិក្ខុនោះត្រូវតែបញ្ជូនដល់ ។ វិចាយ ។

(២២២) ឧបសម្បជ្ជកិក្ខុ ចន័ដេវ ចន័ប្រទេច ចន័បញ្ញាប័បញ្ញោន
ចំពោះឧបសម្បជ្ជកិក្ខុផង្សា កំពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ
មិនមែនជាបណ្ឌិត មិនមែនជាពហុស្សត មិនមែនជាអ្នកឈ្លាស
មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនមែនជាអ្នកចិត មិនមែនជាអ្នកចោលសម្រាម ។ មេ ។ ថា យើង
ទាំងឡាយមិនមែនជាបណ្ឌិត មិនមែនជាអ្នកឈ្លាស មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ
មិនមែនជាពហុស្សត មិនមែនជាម្នាក់ចិត ដំណើរការក្រក់មិនមានដល់
យើងទាំងឡាយទេ ដំណើរការក្រក់ ប្រាកដដល់យើងទាំងឡាយ
កិក្ខុនោះត្រូវតែបញ្ជូនដល់ ។ វិចាយ ។

(២២៣) ឧបសម្បជ្ជកិក្ខុ ចន័ដេវ ចន័ប្រទេច ចន័បញ្ញាប័បញ្ញោន
ចំពោះឧបសម្បជ្ជកិក្ខុផង្សា កំពោលយ៉ាងនេះថា មនុស្សទាំងឡាយ ណាមួយ

១ ធួតតិយេវសិប្បាចារ្យ ណាមួយ ណាមួយ មិនមែនជាអ្នក ។

។ បេ ។ ហិណេន ទុក្ខដ្ឋំ វិនេតិ ។ បេ ។ ទុក្ខដ្ឋំ
 ហិណេន វិនេតិ ។ បេ ។ ទុក្ខដ្ឋំ ទុក្ខដ្ឋំ វិនេតិ បណ្ឌិតំ
 ព្យត្តំ មេធាវី ពហុស្សុតំ ធម្មកដិកំ បណ្ឌិតោសិ
 ព្យត្តោសិ មេធាវីសិ ពហុស្សុតោសិ ធម្មកដិកោសិ
 ធម្មំ តុយ្ហំ ទុក្ខតំ សុគតិយេវ តុយ្ហំ ចាដិកម្មាតិ កណាតិ
 ភាមត្តំ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។

[២២២] ឧបសម្ពុទ្ធា អនុបសម្ពុទ្ធិ ទុំសេតុកាមោ
 វិម្ពតុកាមោ មជ្ឈិកតុកាមោ ឃីវ វិនេតិ សន្តិ វិនេតេច្ច
 ចណ្ណាលា វេណា ទេសានា វេតាកា បុក្កសាតិ កណាតិ
 ។ បេ ។ សន្តិ វិនេតេច្ច បណ្ឌិតា ព្យត្តា មេធាវីចោ
 ពហុស្សុតា ធម្មកដិកា ធម្មំ តេសំ ទុក្ខតំ សុគតិយេវ
 តេសំ ចាដិកម្មាតិ កណាតិ ភាមត្តំ វាចាយ វាចាយ
 ទុក្ខដស្ស ។

[២២៣] ឧបសម្ពុទ្ធា អនុបសម្ពុទ្ធិ ទុំសេតុកាមោ
 វិម្ពតុកាមោ មជ្ឈិកតុកាមោ ឃីវ វិនេតិ យេ ទូន

ដោយពាក្យដំបៅកទាប ។ បេ ។ ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយ
 ពាក្យដំបៅកទាប ។ បេ ។ ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏បោកទាប ដោយ
 ពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ បេ ។ ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យ
 ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺនិយាយសំដៅអនុបសម្ពុទ្ធបុគ្គល ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស
 ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សុត ជាធម្មកថិក ដោយពាក្យថា អ្នកឯងជា
 បណ្ឌិត អ្នកឯងជាអ្នកឈ្លាស អ្នកឯងជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកឯងជាពហុស្សុត
 អ្នកឯងជាធម្មកថិក ដំណើរការត្រឹមត្រូវនៃផលអ្នកឯងទេ ដំណើរការ
 តែម្យ៉ាងប្រាកដផលអ្នកឯង គិតទោះត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ្ឋត្រប់ ។ វាចា ។

[២២៤] ឧបសម្ពុទ្ធិកុ ចន្តិវេរ ចន្តិច្រាទេ ចន្តិបង្គាប់បង្គោ
 ចំពោះអនុបសម្ពុទ្ធបុគ្គល កំពោលយ៉ាងនេះថា កុរិលោកខេ មាន
 មនុស្សពួកខ្លះ ជាចណ្ណាល ជាជានិក្ខញ្ញវេនិព្វស្សី ជាអ្នកខេសាទ
 ជាជានិច្ចវេ ជាអ្នកចោលសម្រាម ។ បេ ។ ថា កុរិលោកខេ មាន
 មនុស្សពួកខ្លះ ជាបណ្ឌិត ជាមនុស្សឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សុត
 ជាធម្មកថិក មនុស្សចាំដំនោះគ្នាន់គតិកត្រក់ទេ មនុស្សចាំដំនោះមាន
 តែគតិយ្យុក្ខិ គិតទោះត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ្ឋត្រប់ ។ វាចា ។

[២២៥] ឧបសម្ពុទ្ធិកុ ចន្តិវេរ ចន្តិច្រាទេ ចន្តិបង្គាប់បង្គោ
 ចំពោះអនុបសម្ពុទ្ធបុគ្គល ដោយពោលយ៉ាងនេះ គឺនិយាយថា មនុស្ស

ចណ្ណាលា វេណា ទេសានា រថការា បុត្តសាតិ កណាតិ
 អាមត្តិ វិទាយ វិទាយ ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។ យេ ទូច
 មណ្ឌិតា ឡត្តា មេតារិយោ ពហុស្សតា ធម្មតថិកាតិ
 កណាតិ អាមត្តិ វិទាយ វិទាយ ទុក្ខដស្ស ។ ឧបស-
 ម្បត្តោ អនុបសម្បត្តិ ទុំសេតុកាមោ វម្ពតុកាមោ
 មត្តកតុកាមោ ឃិ វនេតិ ន មយំ ចណ្ណាលា វេណា
 ទេសានា រថការា បុត្តសាតិ កណាតិ ។ បេ ។ ន មយំ
 មណ្ឌិតា ឡត្តា មេតារិយោ ពហុស្សតា ធម្មតថិកា
 ធម្មត អម្ពតំ ទុក្ខតិ សុតតិយេវ អម្ពតំ ចាដិកត្តាតិ
 កណាតិ អាមត្តិ វិទាយ វិទាយ ទុក្ខដស្ស ។

(២២៦) ឧបសម្បត្តោ ឧបសម្បត្តិ ន ទុំសេតុកាមោ
 ន វម្ពតុកាមោ ន មត្តកតុកាមោ នវតម្បតា ហិ ធម្ម
 ហិ វនេតិ ចណ្ណាលំ វេណំ ទេសានំ រថការំ បុត្តសំ

តំនិទ្ធកយណម្ហយ ជាចណ្ណាល ជាជាតិក្សត្រាវិជីបុស្សិ ជាអ្នក
 ទេសាទ ជាជាតិធ្វើរថ ជាអ្នកចាលសម្រាម ត្រូវកាចក្កិក្កដត្រប់ ។
 វិទា ។ បេ ។ ថា មនុស្សតំនិទ្ធកយណម្ហយ ជាចណ្ណិត ជាអ្នក
 ឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សត ជាធម្មតថិក ត្រូវកាចក្កិក្កដ
 ត្រប់ ។ វិទា ។ ឧបសម្បត្តិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីជេ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
 ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះអនុបសម្បត្តិកុ កំពោលយ៉ាងនេះ
 ថា យើងតំនិទ្ធកយមិនមែនជាចណ្ណាល មិនមែនជាជាតិក្សត្រាវិជីបុស្សិ
 មិនមែនជាអ្នកទេសាទ មិនមែនជាជាតិធ្វើរថ មិនមែនជាអ្នកចាល
 សម្រាម ។ បេ ។ ថា យើងតំនិទ្ធកយមិនមែនជាចណ្ណិត មិនមែន
 ជាអ្នកឈ្លាស មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនមែនជាពហុស្សត មិនមែនជា
 ធម្មតថិក ដំណើរការក្រក់មិនមានដល់យើងតំនិទ្ធកយ ដំណើរការក្រក់
 ប្រាកដដល់យើងតំនិទ្ធកយ ត្រូវកាចក្កិក្កដត្រប់ ។ វិទា ។

(២២៦) ឧបសម្បត្តិកុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីជេ មិនប្រាថ្នាដើម្បី
 ប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះឧបសម្បត្តិកុធម្មតា
 ប្រាថ្នាតនិយាយលេខ កំពោលសំដៅបុគ្គលដំបៅកថាច ដោយពាក្យ
 ដំបៅកថាច កំពោលសំដៅបុគ្គលជាមនុស្សចណ្ណាល ជាជាតិ
 ក្សត្រាវិជីបុស្សិ ជាអ្នកទេសាទ ជាជាតិធ្វើរថ ជាអ្នកចាលសម្រាម

ធន្នាលោសិ វេណាសិ ទេសានោសិ វេណាសិ
 បុត្តសោសិ ភណ្ឌិ អាចត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុត្តសិ-
 តស្ស ។ ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ឧ ទុំសេតុកាមោ ឧ
 វេណុកាមោ ឧ មង្គកុកុកាមោ វេណុកាមោ ហិណេ
 ទុក្ខដ្ឋ វេណិ ទុត្តយំ ព្រាហ្មណំ ធន្នាលោសិ វេណាសិ
 ទេសានោសិ វេណាសិ បុត្តសោសិ ភណ្ឌិ អាចត្តិ
 វាចាយ វាចាយ ទុត្តសិ តស្ស ។ ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ
 ឧ ទុំសេតុកាមោ ឧ វេណុកាមោ ឧ មង្គកុកុកាមោ
 វេណុកាមោ ទុក្ខដ្ឋ ហិណេ វេណិ ធន្នាលំ វេណំ
 ទេសានំ វេណា បុត្តសំ ទុត្តយោសិ ព្រាហ្មណសិ ភណ្ឌិ
 អាចត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុត្តសិ តស្ស ។
 ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ឧ ទុំសេតុកាមោ ឧ វេណុ-
 កុកាមោ ឧ មង្គកុកុកាមោ វេណុកាមោ ទុក្ខដ្ឋ

ដោយពាក្យថា លោកជាចណ្ឌាល លោកជាជាតិក្សត្រាផងឬស្សី
 លោកជាអ្នកទេសា លោកជាជាតិភ្នំរាម លោកជាអ្នកចាលសម្រាម
 ត្រូវតាមកិច្ចការសិរិស្ស វាចាយ ។ ឧបសម្បន្នកិច្ច មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ
 មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាម ចំពោះឧបសម្បន្ន
 កិច្ចផងគ្នា ប្រាថ្នាវិនិយាយលេង កំពាលសំដៅបុគ្គលជំនុំជំនួស
 ដោយពាក្យថាវាចាយ គឺវិនិយាយសំដៅឧបសម្បន្នកិច្ចដែលជាជាតិក្សត្រ
 ជាតិព្រាហ្មណំ ដោយពាក្យថា លោកជាចណ្ឌាល លោកជាជាតិ
 ក្សត្រាផងឬស្សី លោកជាអ្នកទេសា លោកជាជាតិភ្នំរាម លោក
 ជាអ្នកចាលសម្រាម ត្រូវតាមកិច្ចការសិរិស្ស វាចាយ ។ ឧបសម្បន្ន
 កិច្ច មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់
 បង្កាម ចំពោះឧបសម្បន្នកិច្ចផងគ្នា ប្រាថ្នាវិនិយាយលេង កំពាល
 សំដៅបុគ្គលចែកចាយ ដោយពាក្យខ្លីខ្លស់ គឺវិនិយាយសំដៅឧបសម្បន្ន
 កិច្ចជាចណ្ឌាល ជាជាតិក្សត្រាផង ជាអ្នកទេសា ជាជាតិភ្នំរាម
 អ្នកចាលសម្រាម ដោយពាក្យថា លោកជាត្រា លោកជាព្រាហ្មណំ
 ត្រូវតាមកិច្ចការសិរិស្ស វាចាយ ។ ឧបសម្បន្នកិច្ច មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ
 មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាម ចំពោះឧបសម្បន្ន
 កិច្ចផងគ្នា ប្រាថ្នាវិនិយាយលេង កំពាលសំដៅបុគ្គលជំនុំជំនួស

ឧត្តរា វិនិច្ឆ័យ ព្រាហ្មណ៍ ឧត្តរាយាសិ ព្រាហ្មណ៍-
 សិទ្ធិ កណ្តិ អាមត្តិ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ ឧត្តរាសិទ្ធិ
 ។ បេ ។ ឧបសម្បទ្ធោ ឧបសម្បទ្ធំ ឧ ទុំសេតុកាមោ
 ឧ វិនិច្ឆ័យ ឧ មន្តិកតុកាមោ ឧ វិនិច្ឆ័យ ឧ វិនិច្ឆ័យ ឧ វិនិច្ឆ័យ
 ឧ វិនិច្ឆ័យ ។ បេ ។ ឧ វិនិច្ឆ័យ ឧ វិនិច្ឆ័យ ។ បេ ។
 ឧ វិនិច្ឆ័យ ឧ វិនិច្ឆ័យ ។ បេ ។ ឧ វិនិច្ឆ័យ ឧ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ
 បណ្ឌិត ព្យាគំ មេតាវិ ពហុស្សុតំ ឧប្បកថិតំ បណ្ឌិតោសិ
 ព្យាគោសិ មេតាវិសិ ពហុស្សុតោសិ ឧប្បកថិតោសិ
 ឧត្ត គុយំ ឧត្ត គុយំ សុតិយេវ គុយំ ចាមិកត្តិ កណ្តិ
 អាមត្តិ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ ឧត្តរាសិទ្ធិ ។

(២៦៧) ឧបសម្បទ្ធោ ឧបសម្បទ្ធំ ឧ ទុំសេតុកាមោ
 ឧ វិនិច្ឆ័យ ឧ មន្តិកតុកាមោ ឧ វិនិច្ឆ័យ ឧ វិនិច្ឆ័យ ឧ វិនិច្ឆ័យ
 សន្តិ ឧ វិនិច្ឆ័យ ឧ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ

ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺនិយាយសំដៅទេសម្បទ្ធកិក្កវដលជាព្យាគិ ជា
 ព្រាហ្មណ៍ ដោយពាក្យថា លោកជាព្យាគិ លោកជាព្រាហ្មណ៍ ត្រូវ
 កាចត្តិឧត្តរាសិទ្ធិ គ្រប់ ។ វេ ។ ឧបសម្បទ្ធកិក្កវដលជាព្យាគិ
 មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស មិនប្រាថ្នាដើម្បីបញ្ចប់បរិវារ ចំពោះឧបសម្បទ្ធកិ
 កិក្កវដល ប្រាថ្នានិយាយលេង កំពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ថោកថាប
 ដោយពាក្យដ៏ថោកថាប ។ បេ ។ កោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយ
 ពាក្យដ៏ថោកថាប ។ បេ ។ កោលសំដៅបុគ្គលដ៏ថោកថាប ដោយពាក្យ
 ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ បេ ។ កោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
 គឺនិយាយសំដៅទេសម្បទ្ធកិក្កវដលជាបណ្ឌិត ជាអ្នកល្បាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ជាពហុស្សុត ជាឧប្បកថិត ដោយពាក្យថា លោកជាបណ្ឌិត លោកជា
 អ្នកល្បាស លោកជាអ្នកប្រាជ្ញ លោកជាពហុស្សុត លោកជាឧប្បកថិត
 ជាលោកគ្រប់មិនមានដល់លោកទេ ដំណើរល្បាសប្រាជ្ញប្រាកដដល់លោក
 ត្រូវកាចត្តិឧត្តរាសិទ្ធិ គ្រប់ ។ វេ ។

(២៦៧) ឧបសម្បទ្ធកិក្ក មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 មិនប្រាថ្នាដើម្បីបញ្ចប់បរិវារ ចំពោះឧបសម្បទ្ធកិក្កវដល ប្រាថ្នានិ
 និយាយលេង កំពោលយ៉ាងនេះថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សល្បាស
 ជាបណ្ឌិត ជាជនព្យាគិវដល ជាអ្នកល្បាស ជាជនប្រាជ្ញ

បុគ្គលសាតិ ភណ្ឌិ ។ មេ ។ សន្តិ ឥន្ទេកេ បណ្ឌិតា
 ព្យត្តា មេធាវិចោ ពហុស្សុតា ធម្មកដិកា ធម្មំ តេសំ
 ទុក្ខំ សុគតំយេវ តេសំ ចាដិកេដ្ឋិតំ ភណ្ឌិ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ ទុក្ខាសិវស្ស ។

(២២៨) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ធម្មំសេតុកាមោ
 ធម្មំ វាចុតុកាមោ ធម្មំ មជ្ឈិកតុកាមោ ធម្មំ ធម្មតា
 វិវាទេតិ យេ ទូម ចណ្ណាលា វេណា ទេសាទា
 វេណា បុគ្គលសាតិ ភណ្ឌិ ។ មេ ។ យេ ទូម បណ្ឌិ-
 តា ព្យត្តា មេធាវិចោ ពហុស្សុតា ធម្មកដិកាតិ
 ភណ្ឌិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខាសិវស្ស ។

(២២៩) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ធម្មំសេតុកាមោ
 ធម្មំ វាចុតុកាមោ ធម្មំ មជ្ឈិកតុកាមោ ធម្មំ ធម្មតា
 វិវាទេតិ ធម្មំ ចណ្ណាលា វេណា ទេសាទា វេណា

ជាអ្នកចោលសម្រាម ។ មេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សតូចតូច
 ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សុត ជាធម្មកថិក
 មនុស្សចាំវិចារនាគតិកាត្រីកោ មនុស្សចាំវិចារនាគតិកាស្សុត
 ត្រូវតែបត្តិទុក្ខាសិវស្ស ។ វាចា ។

(២២៨) ឧបសម្បជ្ជកុំ មិនប្រាថ្នាដើម្បីជេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្ហាប់បង្ហាន់ ចំពោះឧបសម្បជ្ជកុំផង ប្រាថ្នាតែ
 ខិយាយលេង ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា មនុស្សចាំវិចារនាគតិកា
 ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សុត ជាធម្មកថិក
 ជាអ្នកចោលសម្រាម ។ មេ ។ ថា មនុស្សចាំវិចារនាគតិកា
 ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សុត ជាធម្មកថិក
 ត្រូវតែបត្តិទុក្ខាសិវស្ស ។ វាចា ។

(២២៩) ឧបសម្បជ្ជកុំ មិនប្រាថ្នាដើម្បីជេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេស
 មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្ហាប់បង្ហាន់ ចំពោះឧបសម្បជ្ជកុំផង ប្រាថ្នាតែ
 យាយលេង ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា យើងចាំវិចារនាគតិកា មិនមែនជាបណ្ឌិត មិន
 មែនជាអ្នកឈ្លាស មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនមែនជាពហុស្សុត មិនមែនជាធម្មកថិក

បុគ្គលសាតិ កណាតិ ។ បេ ។ ន មយំ បណ្ឌិតា ឡត្តា
មេធាវិទោ ធិហុស្សតា ធម្មកថិកា ធម្មិ អម្ពាតិ
ទុក្ខតិ សុគតិយេវ អម្ពាតិ ចាដិកថ្នាតិ កណាតិ អាមត្តិ
វាចាយ វាចាយ ទុក្ខាសិតស្ស ។

[២៥០] ទុបសម្បទ្តោ អទុបសម្បទ្តំ ន ទុំសេតុ-
កាមោ ន វម្ពតុកាមោ ន មង្គកតុកាមោ នវកម្ស-
កា ហំនេន ហំនំ វនេតំ ។ បេ ។ ហំនេន ទុក្ខដ្ឋំ
វនេតិ ។ បេ ។ ទុក្ខដ្ឋេន ហំនំ វនេតិ ។ បេ ។ ទុក្ខដ្ឋេន
ទុក្ខដ្ឋំ វនេតិ បណ្ឌិតំ ឡត្តំ មេធាវិ ធិហុស្សតំ
ធម្មកថិកំ បណ្ឌិតោសិ ឡត្តាសិ មេធាវិសិ ធិហុស្ស-
តោសិ ធម្មកថិកោសិ ធម្មិ តុយ្ហំ ទុក្ខតិ សុគតិយេវ
តុយ្ហំ ចាដិកថ្នាតិ កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ
ទុក្ខាសិតស្ស ។

[២៥១] ទុបសម្បទ្តោ អទុបសម្បទ្តំ ន ទុំសេតុ-
កាមោ ន វម្ពតុកាមោ ន មង្គកតុកាមោ នវកម្សក

មិនមែនជាអ្នកចោលសម្រាម ។ បេ ។ ថា យើងទាំងឡាយមិនមែនជា
បណ្ឌិត មិនមែនជាអ្នកឃ្លាស មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនមែនជាធិហុស្សត
មិនមែនជាធម្មកថិក ចំណែកគោត្រក៏មិនមានដល់យើងទាំងឡាយទេ ចំណែក
ល្អិតម្យ៉ាងប្រាកដដល់យើងទាំងឡាយ ត្រូវតាមគ្គិទុក្ខាសិតត្រង់ៗវាចា ។

[២៥០] ទុបសម្បទ្តភិកុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រាទេ
មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន់ ចំពោះអនុបសម្បទ្តបុគ្គល ប្រាថ្នាវគនិយាយ
រលង កំពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យដ៏ថោកទាប ។ បេ ។
កោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យដ៏ថោកទាប ។ បេ ។
កោលសំដៅបុគ្គលដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ បេ ។ កោល
សំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គនិយាយសំដៅអនុប-
សម្បទ្តបុគ្គលដែលជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឃ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាធិហុស្សត ជា
ធម្មកថិក ដោយពាក្យថា អ្នកឯងជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឃ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ
ជាធិហុស្សត ជាធម្មកថិក ចំណែកគោត្រក៏មិនមានដល់អ្នកឯងទេ ចំណែក
ល្អិតម្យ៉ាងប្រាកដដល់អ្នកឯង ត្រូវតាមគ្គិទុក្ខាសិតត្រង់ៗវាចា ។

[២៥១] ទុបសម្បទ្តភិកុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បី
ប្រាទេ មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន់ ចំពោះអនុបសម្បទ្តបុគ្គល

ឃុំ វិទេតិ សង្ក្រឹ ឥនេតេត្វេ ចណ្ណាលា វេណា ទេសាណា
 រថតារា បុត្តសាតិ កណាតិ ។ មេ ។ សង្ក្រឹ ឥនេតេត្វេ
 ចណ្ណិតា ឡត្តា មេតារិទោ ពហុស្សុតា ធម្មតដិកា
 ធនិ តេសំ ទុក្ខតិ សុគតិយេវ តេសំ ចាដិកត្តាតិ
 កណាតិ អាចត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខាសីតស្ស ។

[២៥២] ឧបសម្មាញោ អទុបសម្មន្តំ ន ទុំសេតុ-
 តារោ ន វិទ្រុតុតារោ ន មង្គ្រុតុតារោ ធរតម្បតា
 ឃុំ វិទេតិ យេ ទួន ចណ្ណាលា វេណា ទេសាណា រថតារា
 បុត្តសាតិ កណាតិ ។ មេ ។ យេ ទួន ចណ្ណិតា ឡត្តា
 មេតារិទោ ពហុស្សុតា ធម្មតដិកាតិ កណាតិ អាចត្តិ
 វាចាយ វាចាយ ទុក្ខាសីតស្ស ។

[២៥៣] ឧបសម្មាញោ អទុបសម្មន្តំ ន ទុំសេ-
 តុតារោ ន វិទ្រុតុតារោ ន មង្គ្រុតុតារោ ធរតម្ប-
 តា ឃុំ វិទេតិ ន មយំ ចណ្ណាលា វេណា ទេសាណា

ប្រាថ្នាភិក្ខុយាយលេង កំពោលយ៉ាងនេះថា កុដិលោកនេះ មានមនុស្ស
 ចួកខ្លះជាចណ្ណាល ជាជាងគ្បាញផងឬស្សី ជាអ្នកទេសាទ ជាជាង
 រថ ជាអ្នកចោលសម្រាម ។ មេ ។ ថា កុដិលោកនេះ មានមនុស្ស
 ចួកខ្លះជាចណ្ណិត ជាអ្នកឃ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សុត ជាធម្មតថិក
 ដំណើរតេត្រកំរិតមានផលមនុស្សចាំនិទ្ធាយនោះទេ ដំណើរឃ្លូវតម្បកិ
 ប្រាកដផលមនុស្សចាំនិទ្ធាយនោះ ត្រូវអាចក្តីទុក្ខាសិតគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៥៤] ឧបសម្មន្តិកុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រ-
 ទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះអទុបសម្មន្តបុគ្គល ប្រាថ្នា
 ភិក្ខុយាយលេង កំពោលយ៉ាងនេះថា មនុស្សចាំនិទ្ធាយណាមួយជា
 ចណ្ណាល ជាជាងគ្បាញផងឬស្សី ជាអ្នកទេសាទ ជាជាងរថ ជាអ្នក
 ចោលសម្រាម ។ មេ ។ ថា មនុស្សចាំនិទ្ធាយណាមួយ ជាចណ្ណិត
 ជាអ្នកឃ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សុត ជាធម្មតថិក ត្រូវអាចក្តីទុក្ខាសិត
 គ្រប់ ។ វាចា ។

[២៥៥] ឧបសម្មន្តិកុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បី
 ប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កើន ចំពោះអទុបសម្មន្តបុគ្គល ប្រា-
 ថ្នាភិក្ខុយាយលេង កំពោលយ៉ាងនេះថា យើងចាំនិទ្ធាយមិនមែនជា
 ចណ្ណាល មិនមែនជាជាងគ្បាញផងឬស្សី មិនមែនជាអ្នកទេសាទ

វេទកាវា បុត្តសាតិ កណាតិ ។ មេ ។ ១ ១ មយំ បណ្ឌិតា
ព្យត្តា មេតាវិចោ ពហុស្សតា ធម្មត្ថកថិកា ធម្មិ អម្ពាតំ
ធុត្តតំ សុគតិយេវ អម្ពាតំ ចាដិកាដ្ឋាតិ កណាតិ
អាបត្តិ វិនាយ វិនាយ ធុត្តាសិក្សស្ស ។

[២៧២] អនាចត្តិ អនុបុរក្ខារស្ស ធម្មបុរក្ខារស្ស

អនុសាសនីបុរក្ខារស្ស ធុត្តត្ថកស្ស ទិក្ខុចិក្ខុស្ស វេទ-
ធុត្តស្ស អាទិកាដ្ឋកស្សតិ ។

ទុនិយសិក្ខាបទំ ធុត្តំ ។

មិនមែនជាជនធ្វើដេ មិនមែនជាអ្នកចោលសម្រាម ។ មេ ។ ១ ១ ជា យើង
ទាំងឡាយ មិនមែនជាបណ្ឌិត មិនមែនជាអ្នកព្យាស មិនមែនជាអ្នកគ្រូជ
មិនមែនជាពហុស្សត មិនមែនជាចម្លងដឹក ដំណើរការក្រែងមិនមាន
ផលវ័យនឹងទាំងឡាយទេ ដំណើរការក្រែងត្រូវផលវ័យនឹងទាំងឡាយ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខសិក្សស្ស ។ វេទ ។

[២៧២] អាបត្តិមិនមានផលវ័យក្នុងធ្វើសេចក្តីអធិប្បាយជាប្រធាន^(១)
ផលវ័យក្នុងធ្វើចម្រើនជាប្រធាន^(២) ផលវ័យក្នុងធ្វើពាក្យប្រៀនប្រដៅជាប្រធាន^(៣)
ផលវ័យក្នុង ផលវ័យមានចិត្តអណ្តែតអណ្តូង ផលវ័យក្នុងផលវេទនាគ្រូ
ស្និត ផលវ័យក្នុងជាទានដើមបញ្ចក្ខិ ។

សិក្ខាបទី ២ ចប់ ។

១ ភិក្ខុពណ៌នាទូរសេចក្តីអធិប្បាយចល័យ ។ ២ ភិក្ខុបញ្ញៀនចល័យ ។ ៣ ភិក្ខុអាស្រ័យ
ពាក្យគ្រូប្រដៅ ហើយនិយាយដោយមនោសិទ្ធិថា អ្នកឯងនាពេលអនាគត អ្នកឯងកុំធ្វើបាទ
អ្នកឯងបានជាដឹងហើយ កុំឲ្យដឹងគេទៅទៀតឡើយ ។

តតិយសិក្ខាបទ

[២៩៩] តេជ សមយេន តុន្តា កកកា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវំន អនាថចិណ្ឌិកស្ស អាភមេ ។ តេជ
ទោ មន សមយេន ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ កិក្ខុនំ កណ្ណាទ-
ជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាមច្ឆានំ មេសុញ្ញំ ឧប-
សំហវន្តំ ឥមស្ស^(១) សុត្វា អមុស្ស^(២) អក្ខាយន្តិ ឥមស្ស
កេនាយ អមុស្ស សុត្វា ឥមស្ស អក្ខាយន្តិ អមុស្ស
កេនាយ តេជ អនុច្ឆន្តិ ទេវ កណ្ណាចានំ ឧប្បជ្ជន្តិ
ឧប្បន្តានំ ច កណ្ណាចានំ គិយ្យោកាភយ វេមុណ្ណាយ
សំវត្តន្តិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារចេន្តិ កាថំ ហិ ធាម ធម្មត្ថិយា
កិក្ខុ កិក្ខុនំ កណ្ណាទជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទា-
មច្ឆានំ មេសុញ្ញំ ឧបសំហវស្សន្តិ ឥមស្ស សុត្វា
អមុស្ស អក្ខាយស្សន្តិ ឥមស្ស កេនាយ អមុស្ស

១-២ កត្តិ វោត្តរេ និមេសំ សុត្វា អមុស្សន្តិ ទិស្សនំ ឆោ ចរំ អមុស្សិមស្សាភិ ធម្មំ
កហុវចេវាសទេ យោភិកំ ។

សិក្ខាបទទី ៣

[២៩៩] សម័យនោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិទានព្រះភាគ កាលគង
នៅវត្តជេតវន ជាបសំកនាថចិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រិនសាវត្ថិ ។ សម័យនោ
ឯនំ ពួកធម្មត្ថិយកិក្ខុវគនំពាំនាំពាក្យញ្ជះញង់របស់កិក្ខុទាំងឡាយដែល
បង្កហេតុច្រក្របកាន់ឈ្មោះវិវាទ ពួកពាក្យកិក្ខុទាំងឡាយហើយយកទៅ
និយាយប្រាប់កិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីបំបែកកិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពាក្យកិក្ខុទាំង
ឡាយហើយយកមកនិយាយប្រាប់កិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីបំបែកកិក្ខុទាំង
ឡាយ ព្រោះហេតុនោះ សេចក្តីកហេតុទាំងឡាយដែលមិនទាន់កើត
កើតឡើងដឹង សេចក្តីកហេតុទាំងឡាយដែលកើតឡើងហើយក៏ដឹងតែ
ចំរើនដោយក្រែងឡើងដឹង ។ ពួកកិក្ខុណាមួយដែលជាភូតទានសេចក្តី
ប្រាប់និច ។ យេ ។ កិក្ខុទាំងនោះពីពោលពោស ភិរដៀល បន្តិចបន្តួច
ជា ហេតុអ្វីបានជាពួកធម្មត្ថិយកិក្ខុវគនំពាំនាំពាក្យញ្ជះញង់របស់កិក្ខុទាំង
ឡាយ ដែលបង្កហេតុច្រក្របកាន់ឈ្មោះវិវាទ ពួកពាក្យកិក្ខុទាំងឡាយ
ហើយយកទៅនិយាយប្រាប់កិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីបំបែកកិក្ខុទាំងឡាយ

សុត្វា ឥមស្ស អត្តាយិស្សន្តិ អមុស្ស កេតាយ តេន
 អនុប្បន្នានំ ថេវ កណ្ណានិ ឧប្បន្នន្តិ ឧប្បន្នានិ ច
 កណ្ណានិ កិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំវន្តន្តិតិ ។
 អថទោ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមន្តំ អាហោថេសុំ
 ។ មេ ។ សន្ធ�ំ ភិក្ខុ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ កណ្ណានិកានំ
 កលហជាតានំ វិវាទបន្ទានំ មេសុត្តំ ឧបសំហ-
 រថ ឥមស្ស សុត្វា អមុស្ស អត្តាយថ ឥមស្ស
 កេតាយ អមុស្ស សុត្វា ឥមស្ស អត្តាយថ
 អមុស្ស កេតាយ តេន អនុប្បន្នានំ ថេវ កណ្ណានិ
 ឧប្បន្នន្តិ ឧប្បន្នានិ ច កណ្ណានិ កិយ្យោភារាយ
 វេបុល្លាយ សំវន្តន្តិតិ ។ សន្ធ�ំ កតវតិ ។ វិគាហិ
 ឡោ កតវ កតំ ហិ ធាម តុម្ពេ មោយបុរិសា
 ភិក្ខុនំ កណ្ណានិកានំ កលហជាតានំ វិវាទបន្ទានំ
 មេសុត្តំ ឧបសំហរិស្សរថ ឥមស្ស សុត្វា អមុស្ស

ពុពាក្យភិក្ខុខាងណោះហើយយកមកនិយាយប្រាប់ភិក្ខុខាងណោះ ដើម្បី
 បំបែកភិក្ខុខាងណោះ ព្រោះហេតុនោះ សេចក្តីបង្កហេតុទាំងឡាយ
 ដែលមិនទាន់កើតក៏កើតឡើងផង សេចក្តីបង្កហេតុទាំងឡាយដែលបាន
 កើតឡើងហើយ ក៏រឹងរិតតែចំរើនដោយក្រែលនឹងផង ។ គ្រោះទោ
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏បានក្រាបទូលរឿងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានទូល
 អ្នកទាំងឡាយតែងតែនាំពាក្យញ្ជះញង់របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបង្កហេតុ
 ប្រកួតប្រកាន់ ឈ្លោះវែកទន្ធា ពុពាក្យភិក្ខុខាងណោះហើយយកទៅនិយាយ
 ប្រាប់ភិក្ខុខាងណោះ ដើម្បីបំបែកភិក្ខុខាងណោះ ពុពាក្យភិក្ខុខាងណោះ
 ហើយយកមកនិយាយប្រាប់ភិក្ខុខាងណោះ ដើម្បីបំបែកភិក្ខុខាងណោះ
 ព្រោះហេតុនោះ សេចក្តីបង្កហេតុទាំងឡាយដែលមិនទាន់កើតក៏កើតឡើង
 ផង សេចក្តីបង្កហេតុទាំងឡាយដែលបានកើតឡើងហើយ ក៏រឹងរិតតែចំរើន
 ដោយក្រែលនឹងឡើងផង (រឿងនេះ) ពិតឬ ។ ពួកឧត្តមិយភិក្ខុក៏ក្រាបទូល
 ថា ចតិគ្រិព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់និរវៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ មិនសមរម្យអ្នកទាំងឡាយ
 នឹងនាំនាំពាក្យញ្ជះញង់របស់ពួកភិក្ខុដែលបង្កហេតុ ប្រកួតប្រកាន់ ឈ្លោះ
 វែកទន្ធា ពុពាក្យភិក្ខុខាងណោះហើយយកទៅនិយាយប្រាប់ភិក្ខុខាងណោះ

អត្តាយិស្សថ ឥមស្ស កេនាយ អមុស្ស សុត្វា ឥមស្ស
 អត្តាយិស្សថ អមុស្ស កេនាយ កេន អនុប្បន្នានិ
 ចេវ កណ្ណានិ ឧប្បន្នន្តិ ឧប្បន្នានិ ច កណ្ណានិ
 ភិយ្យោភារាយ វេយ្យាយ សំវត្តន្តិ ទេតិ ហោយបុរិសា
 អប្បសន្នានំ វា មសាធាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ មន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ ភិក្ខុវេសុត្តោ
 ចានិក្ខយន្តិ ។

[២៧៦] វេសុត្តំ ធាម ភិក្ខុវេសុត្តំ វេសុត្តំ
 ហោតិ មិយកម្មស្ស វា កេនានិប្បាយស្ស វា ។
 ទសហំ អាភារេហិ វេសុត្តំ ឧបសំហោតិ ជាតិភោជិ
 ធាមភោជិ ភោត្តភោជិ កម្មភោជិ សិប្បភោជិ អាតានិ-
 ភោជិ សិទ្ធិភោជិ កំលេសភោជិ អាមត្តិភោជិ អត្តោ-
 សភោជិ ។ ជាតិ ធាម ទ្រេ ជាតិយោ ហីនា ច
 ជាតិ ឧត្តដ្ឋា ច ជាតិ ។ ហីនា ធាម ជាតិ
 ចណ្ណាលជាតិ វេណជាតិ ទេសានជាតិ រាជការជាតិ

ដើម្បីបំបែកភិក្ខុទានិណោះ ពួកក្សត្រិយ៍ទានិណោះហើយយកមកនិយាយ
 ប្រាប់ភិក្ខុទានិណោះ ដើម្បីបំបែកភិក្ខុទានិណោះ ម្ខាងហើយ សេចក្តីបង្ក
 យេនុទាំងឡាយដែលមិនទាន់កើតតាមភិក្ខុទានិណោះ សេចក្តីបង្កហេតុទាំង
 ឡាយដែលបានកើតឡើងហើយ ក៏រក្សាទុកទាំងអស់យកទៅប្រើប្រាស់ឡើងវិញ
 ម្ចាស់ហោយបុរសទាំងឡាយ កម្មដែលអ្នកកល់គ្នាធ្វើនេះ មិនទាន់ប្រើប្រាស់
 ដល់ដទៃទាំងឡាយដែលមិនទាន់ប្រើប្រាស់ផង ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយឥឡូវដែលឡើងទៅសិក្សាបទដ្ឋាននេះជា ភិក្ខុក្រៅអាចក្តី
 ទុច្ចរិតយ ព្រោះពាលពាក្យព្រះបាទភិក្ខុផងគ្នា ។

[២៧៦] ដែលហៅថា ពាក្យព្រះបាទ គឺ ព្រះបាទដោយគោត
 ភិយោនី ទានទានិកបុគ្គលចង់ឱ្យស្រឡាញ់ខ្លួន ១ ចង់បំបែកគេ ១ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយពាក្យព្រះបាទដោយគោត ១០ យោនី គឺ ដោយជាភិក្ខុ ដោយ
 ទាមក្តី ដោយគោត្តក្តី ដោយការងារក្តី ដោយសិល្បសាស្ត្រក្តី ដោយ
 ភាពក្តី ដោយគេក្តី ដោយមិច្ឆាគ្រឿងស្រវឹងក្តី ដោយតាមក្តី
 ដោយពាក្យដេកក្តី ។ ដែលហៅថា ជាតិ គឺ ជាតិទានភិយោនី ទាន
 ទានិកភិយោនី ១ ជាតិទុក្ខន្តស្ត ១ ។ ដែលហៅថា ជាតិជាត
 ទាមទាន គឺ ជាតិចណ្ណាល ជាតិជាតិផង ជាតិអ្នកទេសា ១ ជាតិជាតិរាជ

ចាត់តាំងកណ្តាល មុនដំបូងស្នូល ទុំយស័ក្ខបទស្ស បរោសនីយ

ចាត់តាំងកណ្តាល មុនដំបូងស្នូល សំបូរទុំ ៣ បរោសនីយ

មុនស្នូលដាច់ ឯសា ហ៊ីនា យាម ជាតិ ។ ឧត្តរដ្ឋា
 យាម ជាតិ ទុំត្រុយជាតិ ត្រាហ្មណ៍ជាតិ ឯសា ឧត្តរដ្ឋា
 យាម ជាតិ ។ បេ ។ អត្តោសោ យាម ទ្វេ អត្តោសោ
 ហ៊ីនា ០ អត្តោសោ ឧត្តរដ្ឋា ០ អត្តោសោ ។
 ហ៊ីនា យាម អត្តោសោ ឧត្តរដ្ឋា សំ មេណោសំ កោ-
 ណោសំ កន្ត្រោសំ កន្ត្រោសំ កន្ត្រោសំ យេយ័កោសំ
 ទុំត្រុយ កុយ្យំ សុគតំ ទុំត្រុយេវ កុយ្យំ ចាដិកត្រុយ
 យការេន វា កការេន វា កាដិកាដិកាយ
 វា ឯសា ហ៊ីនា យាម អត្តោសោ ។ ឧត្តរដ្ឋា
 យាម អត្តោសោ បណ្ឌិតោសំ ត្រុយោសំ មេណោសំ
 កហុស្សោសំ ទុំត្រុយេវកោសំ ទុំត្រុយេវ កុយ្យំ ទុំត្រុយ
 សុគតំយេវ កុយ្យំ ចាដិកត្រុយ ឯសា ឧត្តរដ្ឋា យាម
 អត្តោសោ ។

[២៧៧] ឧបសម្បទ្ធកុំ ឧបសម្បទ្ធកុំ សុត្តា
 ឧបសម្បទ្ធកុំ បេសុត្តំ ឧបសម្បទ្ធកុំ កត្តាមោ

ជាតិអ្នកចោលសម្រាម ប៉ុណ្ណោះឈ្មោះ ជាតិចោល ។ ដែល
 ហៅថា ជាតិទុំត្រុយនោះ គឺ ជាតិក្រិត ជាតិក្រាហ្មណ៍ ប៉ុណ្ណោះ
 ឈ្មោះថា ជាតិទុំត្រុយ ។ បេ ។ ដែលហៅថា ពាក្យដេរនោះ គឺ ពាក្យ
 ដេរនាមតិយ៉ាង ប្រាមនាមពាក្យដេរដ៏ចោល ១ ពាក្យដេរ
 ដ៏ទុំត្រុយ ១ ។ ដែលហៅថា ពាក្យដេរដ៏ចោលនោះ គឺ ដេរ
 ថា អ្នកឯងជាសត្វធម្ម អ្នកឯងជាតិវា អ្នកឯងជាតោ អ្នកឯងជាលា
 អ្នកឯងជាសត្វកិច្ចាន អ្នកឯងជាសត្វទោក សុគតិបេសំអ្នកឯងគ្មានទេ
 ទុំត្រុយតែម្យ៉ាងនឹងប្រាកដដល់អ្នកឯង ពុំទោរទោន ដេរដោយ យអក្ខរ។(១)
 ឬដោយ អក្ខរៈ ឬមួយដោយបុរិសនិមិត្ត នឹងអត្តនិមិត្ត ប៉ុណ្ណោះឈ្មោះថា
 ពាក្យដេរដ៏ចោល ។ ដែលហៅថា ពាក្យដេរដ៏ទុំត្រុយនោះ គឺ
 ដេរថា អ្នកឯងជាបណ្ឌិត អ្នកឯងជាបទុស្សណ្ណស អ្នកឯងជាអ្នកក្រិច្ច
 អ្នកឯងជាពហុស្ស្ត អ្នកឯងជាធម្មកថិក ទុំត្រុយបេសំអ្នកឯងគ្មានទេ សុគតិ
 តែម្យ៉ាងនឹងប្រាកដដល់អ្នកឯង ប៉ុណ្ណោះឈ្មោះថា ពាក្យដេរដ៏ទុំត្រុយ ។

[២៧៧] ឧបសម្បទ្ធកុំ ពុំពាក្យបេសំ ឧបសម្បទ្ធកុំហើយ គឺ
 ពាក្យព្យាញ្ជន៍ទៅប្រាប់ ឧបសម្បទ្ធកុំថា កុំកុណ្ណោះទេនិយាយ

។ ត្រង់ យ គប្បា នឹង ក អក្ខរ ក៏ ឈ្មោះ ឧបសម្បទ្ធកុំ ។

តំ ចល្ហាលោ វេណា ទេសានោ វេណាលោ ឫក្កសោតិ
កណាតិ អាមត្តិ វាហយ វាហយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៨] ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នស្ស សុត្វា
ឧបសម្បន្នស្ស មេសុត្តំ ឧបសំហាតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
ទត្តិយោ ព្រាហ្មណាតិ កណាតិ អាមត្តិ វាហយ
វាហយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៩] ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នស្ស សុត្វា
ឧបសម្បន្នស្ស មេសុត្តំ ឧបសំហាតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
អវិកណ្ណោតោ វិកណ្ណោតោ ធិត្តន្ទោតោ សវិជ្ជោតោ
ឥន្ទុវរុក្ខោតោ កណាតិ អាមត្តិ វាហយ វាហយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៨០] ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នស្ស សុត្វា
ឧបសម្បន្នស្ស មេសុត្តំ ឧបសំហាតិ ឥត្តន្ទាមោ
តំ ទុទ្ធកុំតោ ធម្មកុំតោ សឡិកុំតោតិ កណាតិ
អាមត្តិ វាហយ វាហយ ចាចិត្តិយស្ស ។

ចំពោះលោកថា លោកជាតិចល្ហាលោ ជាតិជាតិវេណិ ជាតិអ្នកទេសាទ
ជាតិជាតិវេណិ ជាតិអ្នកទេសាទសម្រាម (កិក្ខុអ្នកព្យាញ្ជន៍នោះ) ត្រូវអាមត្តិ
បាចិត្តិយកលៗ ១ មាត់ ។

[២៨១] ឧបសម្បន្នកិក្ខុ ពូតាត្យវេសឧបសម្បន្នកិក្ខុ តំពាត្យ
ព្យាញ្ជន៍ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាត្យត្រិ ជាព្រាហ្មណ៍ (កិក្ខុអ្នកព្យាញ្ជន៍នោះ) ត្រូវអាមត្តិ
បាចិត្តិយកលៗ ១ មាត់ ។

[២៨២] ឧបសម្បន្នកិក្ខុ ពូតាត្យវេសឧបសម្បន្នកិក្ខុ តំពាត្យ
ព្យាញ្ជន៍ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកឈ្មោះអវិកណ្ណាតិ^(១) ឈ្មោះវិកណ្ណាតិ ឈ្មោះធិត្តន្ទោតិ ឈ្មោះស-
វិជ្ជោតិ ឈ្មោះឥន្ទុវរុក្ខោតិ (កិក្ខុអ្នកព្យាញ្ជន៍នោះ) ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ
កលៗ ១ មាត់ ។

[២៨៣] ឧបសម្បន្នកិក្ខុ ពូតាត្យវេសឧបសម្បន្នកិក្ខុ តំពាត្យ
ព្យាញ្ជន៍ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកឈ្មោះទុទ្ធកុំតិ ធម្មកុំតិ សឡិកុំតិ (កិក្ខុអ្នកព្យាញ្ជន៍នោះ)
ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយកលៗ ១ មាត់ ។

១ ពាក្យនេះនិយាយចំពោះឧបសម្បន្នកិក្ខុដែលជាប្រិយជន ។

ធាតុផ្គុំយកស្នូ ឧបសម្បទ្ធស្នូ កម្រិតសំបុកធាតុផ្គុំ បទអាជីវិយ

ធាតុផ្គុំយកស្នូ ឧបសម្បទ្ធស្នូ សំបុកធាតុ ៣ បទអាជីវិយ

[២៦០] ឧបសម្បទ្ធស្នូ ឧបសម្បទ្ធស្នូ សុត្តា
ឧបសម្បទ្ធស្នូ បេសុត្តា ឧបសំហារតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
កោសិយោ ភារទ្ធាដោតិ កណាតិ អាបត្តិ វតាយ
វតាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៦១] ឧបសម្បទ្ធស្នូ ព្វពាក្យរបស់ឧបសម្បទ្ធស្នូ ចាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បទ្ធស្នូថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
លោកជាភាសិយោគាត្ត ភារទ្ធាដោតិ (ភិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយកល់ ។ មាត់ ។

[២៦២] ឧបសម្បទ្ធស្នូ ឧបសម្បទ្ធស្នូ សុត្តា
ឧបសម្បទ្ធស្នូ បេសុត្តា ឧបសំហារតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
កោតមោ មោត្តល្លាមោ កត្តាយមោ វសេដ្ឋោតិ
កណាតិ អាបត្តិ វតាយ វតាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៦២] ឧបសម្បទ្ធស្នូ ព្វពាក្យរបស់ឧបសម្បទ្ធស្នូ ចាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បទ្ធស្នូថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាគោតមោគាត្ត មោត្តល្លាមោគាត្ត កត្តាយមោគាត្ត វសេដ្ឋ-
ោត្ត (ភិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយកល់ ។ មាត់ ។

[២៦៣] ឧបសម្បទ្ធស្នូ ឧបសម្បទ្ធស្នូ សុត្តា
ឧបសម្បទ្ធស្នូ បេសុត្តា ឧបសំហារតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
កោដ្ឋកោ បុប្ផទ្ធន្ទកោតិ កណាតិ អាបត្តិ វតាយ
វតាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៦៣] ឧបសម្បទ្ធស្នូ ព្វពាក្យរបស់ឧបសម្បទ្ធស្នូ ចាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បទ្ធស្នូថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាដាវិចិយ ជាអ្នកចោលទូលំ (ភិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយកល់ ។ មាត់ ។

[២៦៤] ឧបសម្បទ្ធស្នូ ឧបសម្បទ្ធស្នូ សុត្តា
ឧបសម្បទ្ធស្នូ បេសុត្តា ឧបសំហារតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
កសិកោ វណិយោ តោរត្តានិ កណាតិ អាបត្តិ
វតាយ វតាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៦៤] ឧបសម្បទ្ធស្នូ ព្វពាក្យរបស់ឧបសម្បទ្ធស្នូ ចាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បទ្ធស្នូថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាអ្នកក្នុងរាស់ ជាអ្នកជួញ ជាអ្នកក្សានុតោ (ភិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយកល់ ។ មាត់ ។

[២៧៣] ឧបសម្បទនា ឧបសម្បទន្តស្ស សុត្តា
 ឧបសម្បទន្តស្ស បេសុត្តំ ឧបសំហានិ ឥន្ទ្រញោ តំ
 តាកដិកំ អជ្ឈាបន្នោ សង្កាមិសសំ អជ្ឈាបន្នោ
 ឥល្លុក្ខយំ អជ្ឈាបន្នោ ចាចិភ្នំយំ អជ្ឈាបន្នោ ចាមិទេស-
 ដិយំ អជ្ឈាបន្នោ ទុក្ខដំ អជ្ឈាបន្នោ ទុក្ខាសិកំ អជ្ឈា-
 បន្នោតំ កណាតិកំ អាមត្តំ វាចាយ វាចាយ ចាចិភ្នំយស្ស ។

[២៧៤] ឧបសម្បទនា ឧបសម្បទន្តស្ស សុត្តា
 ឧបសម្បទន្តស្ស បេសុត្តំ ឧបសំហានិ ឥន្ទ្រញោ តំ
 សោតាបន្នោតិ កណាតិកំ អាមត្តំ វាចាយ វាចាយ
 ចាចិភ្នំយស្ស ។

[២៧៥] ឧបសម្បទនា ឧបសម្បទន្តស្ស សុត្តា
 ឧបសម្បទន្តស្ស បេសុត្តំ ឧបសំហានិ ឥន្ទ្រញោ តំ
 ឧដ្ឋោ មេណោ តោណោ តទ្រោ តំ ចាមិទេស-
 ដិយំ កេតិកា ទុក្ខំ ភស្ស សុគតំ ទុក្ខនិយេវ តស្ស
 ចាមិកម្មាតិ កណាតិកំ អាមត្តំ វាចាយ វាចាយ
 ចាចិភ្នំយស្ស ។

[២៧៦] ឧបសម្បទន្តកុ ព្វពាក្យបេសំ ឧបសម្បទន្តកុ តំពាក្យ
 ញុញ្ជំទៅ ប្រាប់ ឧបសម្បទន្តកុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
 ថា លោកត្រូវអាមត្តិបាណិកិយោ ត្រូវអាមត្តិសិក្សាទិសសាហិយ
 ត្រូវអាមត្តិថ្មល្អិតិយោហិយ ត្រូវអាមត្តិបាចិភ្នំយោហិយ ត្រូវអាមត្តិ
 បាមិទេសនិយោហិយ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខនិយោហិយ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខាសិកិយោ
 (ភិក្ខុអ្នកញុញ្ជំនោះ) ត្រូវអាមត្តិបាចិភ្នំយាល ។ មាតំ ។

[២៧៧] ឧបសម្បទន្តកុ ព្វពាក្យបេសំ ឧបសម្បទន្តកុ តំពាក្យ
 ញុញ្ជំទៅ ប្រាប់ ឧបសម្បទន្តកុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
 ថា លោកជាបុគ្គលដល់ហើយទូរសោតាបន្តិដល (ភិក្ខុអ្នកញុញ្ជំនោះ)
 ត្រូវអាមត្តិបាចិភ្នំយាល ។ មាតំ ។

[២៧៨] ឧបសម្បទន្តកុ ព្វពាក្យបេសំ ឧបសម្បទន្តកុ តំពាក្យ
 ញុញ្ជំទៅ ប្រាប់ ឧបសម្បទន្តកុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
 ថា លោកជាសត្វធម្ម ជាសត្វតៃ ជាសត្វតោ ជាសត្វលា ជាសត្វតិរច្ឆាន
 ជាសត្វនាគ សុគតិបេសំ លោកគ្មានទេ ទុក្ខនិកម្មាទិវិទ្ធិ ប្រាកដដល់លោក
 (ភិក្ខុអ្នកញុញ្ជំនោះ) ត្រូវអាមត្តិបាចិភ្នំយាល ។ មាតំ ។

(២៧៧) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធស្ស សុត្តា
 ឧបសម្បទ្ធស្ស បេសុត្តំ ឧបសំហានិ ឥត្តញ្ញាមោ សន្តិ
 ឥនេកេទុ បណ្ឌិតា ព្យត្តា មេនារិទោ ពហុស្សតា
 ធម្មតដិកា ធម្មំ ភេសំ ទុក្ខតិ សុគតិយេវ ភេសំ
 ចាដិកត្តាតិ កណតិ ឧ សោ អញ្ញំ កណតិ តញ្ញាវ
 កណតិ អាបត្តិ កំចាយ កំចាយ ទុក្ខដស្ស ។

(២៨០) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធស្ស សុត្តា
 ឧបសម្បទ្ធស្ស បេសុត្តំ ឧបសំហានិ ឥត្តញ្ញាមោ យេ
 ទូន ចណ្ឌណា វេណា ទេសាទា វដកាវ មុក្ខសាតិ
 កណតិ ឧ សោ អញ្ញំ កណតិ តញ្ញាវ កណតិ
 អាបត្តិ កំចាយ កំចាយ ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។ ឧប-
 សម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធស្ស សុត្តា ឧបសម្បទ្ធស្ស បេសុត្តំ
 ឧបសំហានិ ឥត្តញ្ញាមោ យេ ទូន បណ្ឌិតា ព្យត្តា
 មេនារិទោ ពហុស្សតា ធម្មតដិកា ធម្មំ ភេសំ ទុក្ខតិ

(២៧៧) ឧបសម្បទ្ធាកុ ពួកព្យាបសំ ឧបសម្បទ្ធាកុផង គ្នាចាំ
 ពាក្យញ្ញាញដំទៅ ប្រាប់ ឧបសម្បទ្ធាកុដទៀតថា ភិក្ខុវណ្ណានននិយាយថា
 ក្នុងរលាកនេះ ជនចាំដំឡាយពួកខ្លះជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ជាពហុស្សត ជាធម្មតដិក គំសីដំទាន ទុក្ខតិរបស់រលាកចាំដំនោះគ្នានោះទេ
 សុគតិភិម្បិដិ គឺដំប្រាជដល់រលាកចាំដំនោះ ឯភិក្ខុនោះ (ដែល
 ពោលពាក្យដូច្នោះ) មិនមែនពោលឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលចំពោះរលាក
 ជាប្រាជដ (ភិក្ខុអ្នកញ្ញាញដំនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដល់ ១ មាត់ ។

(២៨០) ឧបសម្បទ្ធាកុ ពួកព្យាបសំ ឧបសម្បទ្ធាកុផង គ្នាចាំ
 ពាក្យញ្ញាញដំទៅ ប្រាប់ ឧបសម្បទ្ធាកុដទៀតថា ភិក្ខុវណ្ណានននិយាយថា
 ជនពួកណា ឯតជាបណ្ឌិត ជាជនដៃដី ជាអ្នកនេសាទ ជាជនិវេ ជា
 អ្នកចោលសម្រាម ឯភិក្ខុនោះ (ដែលពោលពាក្យដូច្នោះ) មិនមែនពោល
 ឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលចំពោះរលាកជាប្រាជដ (ភិក្ខុអ្នកញ្ញាញដំនោះ)
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដល់ ១ មាត់ ។ បេ ។ ឧបសម្បទ្ធាកុពួកព្យាបសំ ឧប-
 សម្បទ្ធាកុផង គ្នាហើយចាំពាក្យញ្ញាញដំទៅ ប្រាប់ ឧបសម្បទ្ធាកុដទៀត
 ថា ភិក្ខុវណ្ណានននិយាយថា ជនពួកណា ឯតជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស
 ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សត ជាធម្មតដិក ទុក្ខតិរបស់ជនចាំដំនោះគ្នានោះទេ

ពហិវ្រិយកណ្ណ ឧសាវាទស្ស ឧក្កុសិក្ខាចរស្ស ចរោទនិយំ

សុគតិយេវ តេសំ ចានិកម្ពុទ្ធាតិ កណាតិ ឧ សោ
អញ្ញំ កណាតិ តញ្ញោវ កណាតិ ភាមត្តិ វាចាយ វាចាយ
ទុក្កដស្ស ។

(២៨១) ឧបសម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធស្ស សុត្វា
ឧបសម្បទ្ធស្ស មេសុញ្ញំ ឧបសំហាតិ ឥត្តន្ទាមោ ឧ
មយំ ចណ្ណាលា វេណា ទេសាទា វេកាភ ឫក្កសាតិ
កណាតិ ឧ សោ អញ្ញំ កណាតិ តញ្ញោវ កណាតិ ភាមត្តិ
វាចាយ វាចាយ ទុក្កដស្ស ។ មេ ។ ឧប
សម្បទ្ធា ឧបសម្បទ្ធស្ស សុត្វា ឧបសម្បទ្ធស្ស មេសុញ្ញំ
ឧបសំហាតិ ឥត្តន្ទាមោ ឧ មយំ ចណ្ណិតា ឡត្តា
មេនាវោ ឧហុស្សតា ឧឫកថិកា ឧត្តិ អម្ពាតំ
ទុក្កតំ សុគតិយេវ អម្ពាតំ ចានិកម្ពុទ្ធាតិ កណាតិ
ឧ សោ អញ្ញំ កណាតិ តញ្ញោវ កណាតិ ភាមត្តិ
វាចាយ វាចាយ ទុក្កដស្ស ។

ពហិវ្រិយកណ្ណ ឧសាវាទស្ស សិក្ខាចរទំ ៣ ចរោទនិយំ

សុគតិកម្មវិនិច្ឆ័យិ ប្រាគដដលំជនចំនិទោ ឯភិក្ខុនោ (ដែលពោលពាក្យ
ដូច្នោះ) មិនមែនពោលឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលចំពោះលោកជាប្រាគដ
(ភិក្ខុអ្នកញ្ជូននោះ) ត្រូវតាមតួទុក្កដលំវា មាត់ ។

(២៨១) ឧបសម្បទ្ធតិក្ខុ ព្វពាក្យរបស់ឧបសម្បទ្ធតិក្ខុផងគ្នា
ពាក្យញ្ជូនទៅប្រាប់ឧបសម្បទ្ធតិក្ខុដទៃគេថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយថា
យើងទាំងឡាយ មិនមែនជាបណ្ឌិត មិនមែនជាជានិវេទ មិនមែនជាអ្នក
ទេសាទ មិនមែនជាជានិថេ មិនមែនជាអ្នកចោលសម្រាម ឯភិក្ខុនោ
(ដែលពោលពាក្យដូច្នោះ) មិនមែនពោលឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលសំដៅ
លោកជាប្រាគដ(ភិក្ខុអ្នកញ្ជូននោះ)ត្រូវតាមតួទុក្កដលំវា មាត់ ។ មេ ។
ឧបសម្បទ្ធតិក្ខុព្វពាក្យរបស់ឧបសម្បទ្ធតិក្ខុផងគ្នា ហើយនាំពាក្យញ្ជូន
ទៅប្រាប់ឧបសម្បទ្ធតិក្ខុដទៃគេថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយថា យើងទាំង
ឡាយមិនមែនជាបណ្ឌិត មិនមែនជាអ្នកឈ្លាស មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ
មិនមែនជាពហុស្សត មិនមែនជាធម្មកថិត ទុក្កតិរបស់ពួកយើងគ្នាទេ
សុគតិកម្មវិនិច្ឆ័យិ ប្រាគដដលំពួកយើង ឯភិក្ខុនោ (ដែលពោលពាក្យ
ដូច្នោះ) មិនមែនពោលឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលសំដៅលោកជាប្រាគដ
(ភិក្ខុអ្នកញ្ជូននោះ) ត្រូវតាមតួទុក្កដលំវា មាត់ ។

[២៨២] ឧបសម្ព័ន្ធនា ឧបសម្ព័ន្ធស្ស ឧបសម្ព័ន្ធស្ស មេស្សញ្ចំ ឧបសំហាតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្ព័ន្ធនា ឧបសម្ព័ន្ធស្ស ឧបសម្ព័ន្ធស្ស មេស្សញ្ចំ ឧបសំហាតិ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ ឧបសម្ព័ន្ធនា អនុបសម្ព័ន្ធស្ស ឧបសម្ព័ន្ធស្ស មេស្សញ្ចំ ឧបសំហាតិ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ ឧបសម្ព័ន្ធនា អនុបសម្ព័ន្ធស្ស ឧបសម្ព័ន្ធស្ស មេស្សញ្ចំ ឧបសំហាតិ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ ឧបសម្ព័ន្ធនា អនុបសម្ព័ន្ធស្ស ឧបសម្ព័ន្ធស្ស មេស្សញ្ចំ ឧបសំហាតិ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។

[២៨៣] អនាមត្តិ ធម្មិយកម្មស្ស ឧកេតាចិប្បាយស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

អរិយសិក្ខាបទំ វិជ្ជា ។

[២៨២] ឧបសម្ព័ន្ធកិកុ ព្វពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិកុជន្នាមាំ ពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិកុដទៀត ត្រូវអាចក្តីចាចិត្តិយរស់ ។ មាត់ ។ ឧបសម្ព័ន្ធកិកុព្វពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិកុជន្នាហើយ មាំពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់អនុបសម្ព័ន្ធបុគ្គល ត្រូវអាចក្តីទុកដ ។ ឧបសម្ព័ន្ធកិកុព្វពាក្យរបស់អនុបសម្ព័ន្ធបុគ្គលហើយ មាំពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិកុ ត្រូវអាចក្តីទុកដ ។ ឧបសម្ព័ន្ធកិកុព្វពាក្យរបស់អនុបសម្ព័ន្ធបុគ្គលហើយ មាំពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់អនុបសម្ព័ន្ធបុគ្គល ត្រូវអាចក្តីទុកដ ។

[២៨៣] អាមត្តិមិនមានដល់កិកុអមិនចង់ឱ្យគេស្រឡាញ់ខ្លួន ដល់កិកុមិនប្រាថ្នាឱ្យគេបែកគ្នា ដល់កិកុអ្នក ដល់កិកុទានិវេទិមញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទំ ៣ ចប់

បញ្ញត្តិសិក្ខាបទ

(២៨៤) ភេទ សមយេន ឡោ កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវិទេ អនាថវិណ្ណិកស្ស អាណមេ ។ ភេទ
ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយា កិក្ខុ ឧបាសកេ
បទសោ ធម្មំ វិចេន្តិ ។ ឧបាសកា កិក្ខុសុ អការវា
អប្បតិស្សា អសភាគុត្តិកា វិហារន្តិ ។ យេ ភេ កិក្ខុ
អប្បច្ឆា ។ មេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយន្តិ ចិយន្តិ វិចេន្តិ
កងំ ហិ នាម ធម្មតិយា កិក្ខុ ឧបាសកេ បទសោ^(១) ធម្មំ
វិចេស្សន្តិ ឧបាសកា កិក្ខុសុ អការវា អប្បតិស្សា
អសភាគុត្តិកា វិហារន្តិ ។ អដទោ ភេ កិក្ខុ
កកវា ឯតមន្តំ អាណេសុ ។ មេ ។ សច្ចំ តំវ
តុម្ហេ កិក្ខុវេ ឧបាសកេ បទសោ ធម្មំ វិចេន្តិ ឧបាសកា
កិក្ខុសុ អការវា អប្បតិស្សា អសភាគុត្តិកា វិហារន្តិ ។
សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកាហិ ឡោ កកវា កងំ ហិ

១ បទសោតិ ចទំ ធម្មតិ បទស្ស វិសេសន្តិ យោសីនា ។

សិក្ខាបទទី ៤

(២៨៥) សម័យនោ ព្រៃសេម្ពុជ្ជីមានព្រះភាគកាលគង់នៅវត្តជេត
នន ជាលសំអនាថវិណ្ណិកសេដ្ឋីជិតគ្រឿនសាវត្ថិ ។ សម័យនោឯង ពួកព្រា-
ត្តិយកិក្ខុបង្ហាញធម៌ជាបទចំពោះពួកឧបាសក ។ ឧបាសកទាំងឡាយក៏ទៅ
ជាមិនមានសេចក្តីគោរព មិនគោរពគ្រឿន ប្រព្រឹត្តមិនសមគួរដល់កិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ ពួកកិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ មេ ។ កិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ពាលទោស គឺជឿល បន្តិចបន្តួចថា មិនសម្បើម ពួកព្រាត្តិយកិក្ខុបង្ហាញ
ធម៌ជាបទចំពោះឧបាសកទាំងឡាយ ។ ក៏ទៅជាមិនមានសេចក្តីគោរព
មិនគោរពគ្រឿន ប្រព្រឹត្តមិនសមគួរដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ គ្រានោះឯង
ពួកកិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលរឿននុះចំពោះព្រៃដ៏មានព្រះភាគ ។ មេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ឆ្ងល់កិក្ខុទាំងឡាយ បាទពួក អ្នកទាំងឡាយបង្ហាញ
ធម៌ជាបទចំពោះឧបាសកទាំងឡាយ ។ ក៏ទៅជាមិនមានសេចក្តីគោរព
មិនគោរពគ្រឿន ប្រព្រឹត្តមិនសមគួរដល់កិក្ខុទាំងឡាយ (រឿននេះ) ពិតឬ ។
កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រៃដ៏មានព្រះភាគ ការនោះគិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគច្រើនគឺជឿលថា ឆ្ងល់ មោឃបុរសទាំងឡាយ

នាម តុប្បោ ខោយបុរិសា ឧបាសកោ បទសោ ធម្មំ
 វាចេស្សនំ ឧបាសកា ភិក្ខុសុ អតារវា អប្បភិស្សា
 អសកាភវត្តិកា វិហារន្តំ ទេតំ ខោយបុរិសា អប្ប-
 សញ្ញំ វា បសាធាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាច យោ បទ ភិក្ខុ អនុបសម្បន្តំ
 បទសោ ធម្មំ វាចេយ្យ នាចិត្តិយន្តិ ។

(២៨៥) យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អនិប្បោតោ
 ភិក្ខុតិ ។ អនុបសម្បន្តោ នាម ភិក្ខុត្វា ភិក្ខុនិព្វា
 វបេត្វា អវិសសោ អនុបសម្បន្តោ នាម ។

(២៨៦) បទសោ នាម^(១) បទំ អនុបទំ អន្ធកុរិ
 អនុត្យញ្ញំ ។ បទំ នាម ឯកតោ បដ្ឋបេត្វា ឯកតោ
 ឱសាបេន្តិ ។ អនុបទំ នាម នាដេត្តំ បដ្ឋបេត្វា
 ឯកតោ ឱសាបេន្តិ ។ អន្ធកុរិ នាម រូបំ អនិច្ចន្តិ
 វុទ្ធានោ រូតិ ឱបាភតិ ។ អនុត្យញ្ញំ នាម

១ ឧបាយកលករ និវ បាបុរិយ ១ ទិស្សនិ ។

មិនសម្បិក្ខុតំ ឧបាយបដ្ឋិត្យត្ថមិជាបទចំ ពោរភ្នក ។ បុសកាវកំ ទៅ ជាមិន
 ខានសេចក្តីពោរ មិនពោរត្រង ប្រព្រឹត្តមិនសមគួរដល់ភិក្ខុតំ ឧបាយ
 ម្ចាស់បុសទេពតំ ឧបាយ កម្មដែលអ្នកតំ ឧបាយធ្វើនេះ មិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ដល់ជនតំ ឧបាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតំ ឧបាយ
 អ្នកតំ ឧបាយឧប្បិសំ ដែលឡើងមូលស្ថាបនានេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
 ចាត្រៀមតមិជាបទចំ ពោះអនុបសម្បន្ត ត្រូវគាចភិក្ខុចិត្តិយ ។

(២៨៧) ត្រង់នាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
 សិក្ខាបទទី ១ ទៃបាណដិកកល្យ ។ ដែលហៅថា អនុបសម្បន្តនោះ គឺជន
 តំ ឧបាយ លើកលែងតែភិក្ខុនិងភិក្ខុនិព្វេត្វា ហៅថា អនុបសម្បន្ត ។

(២៨៨) ដែលហៅថា បទនោះ គឺបទ ១ អនុបទ ១ អន្ធកុរៈ ១
 អនុត្យញ្ញៈ^(១) ១ ។ ដែលហៅថា ជាបទនោះ គឺ ឧបសម្បន្តតំ ឧបសម្ប-
 សម្បន្តផ្តើមតំ ឧបសម្បន្តចេញបំ ឧបសម្បន្ត ។ ដែលហៅថា ជាអនុបទនោះ គឺ
 ឧបសម្បន្តតំ ឧបសម្បន្តផ្តើមតំ ឧបសម្បន្តចេញបំ ឧបសម្បន្ត ។ ដែលហៅ
 ថា អន្ធកុរៈនោះ គឺ ឧបសម្បន្តប្រាប់អនុបសម្បន្តថា រូបំ អនិច្ចំ អនុបសម្បន្ត
 ទទួលថា ត្រូវត្រា ។ ដែលហៅថា ជាអនុត្យញ្ញៈនោះ គឺ ឧបសម្បន្តប្រាប់

១ អន្ធកុរៈ ១ ហៅថា អន្ធកុរៈប្រដំនៃអន្ធកុរៈ ១ ហៅថា អនុត្យញ្ញៈប្រដំនៃអនុត្យញ្ញៈ
 គឺ អនុត្យញ្ញៈហៅថា បទ បទទី ១ ហៅថា បទ បទទី ២ ហៅថា អនុបទ ។

រូបំ អនិច្ចង្គំ វុទ្ធិមាណោ វេទនា អនិច្ចាតំ សង្កំ និច្ចា-
 រេតិ ។ យញ្ច បដំ យញ្ច អនុបដំ យញ្ច អនុក្ការិ
 យញ្ច អនុត្តរញ្ញំ សត្វមេតំ បទសោ ធម្មោ^(១) ឆាម ។
 ធម្មោ ឆាម តុទ្ធកាសិភោ សាវកកាសិភោ ឥសិកាសិ-
 ភោ ទេវកាសិភោ អនុបសញ្ញិភោ ឧបសញ្ញិភោ ។
 វាចយ្យតិ បទេន វាចេតិ បទេ បទេ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ អក្ករាយ វាចេតិ អក្ករក្ករាយ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៨៧) អនុបសម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញិ បទសោ
 ធម្មំ វាចេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ
 វេមតិភោ បទសោ ធម្មំ វាចេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញិ បទសោ
 ធម្មំ វាចេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធ
 អនុបសម្បទ្ធសញ្ញិ អាមត្តិ ធុក្កដស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធ
 វេមតិភោ អាមត្តិ ធុក្កដស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធ ឧប-
 សម្បទ្ធសញ្ញិ អាមត្តិ ។

១ អនិច្ចង្គំ វុទ្ធិមាណោ ។

អនុបសម្បទ្ធជារូបំ អនិច្ចង្គំ អនុបសម្បទ្ធជារាត្រាសិក្ខុនិ (ដោយហេតុ) ជា
 វេទនា អនិច្ចា^(១) ដូច្នេះ ឈ្មោះថា បទដ្ឋកថាអនុត្តរញ្ញំ ។ បទណក្កិ
 អនុបទណក្កិ អនុក្ករណក្កិ អនុត្តរញ្ញនណក្កិ ព័រិសសន្តិះ ឈ្មោះថា
 ធម្មជាបទ (ធម្មជាបទ) ។ ពាក្យដែលជាតុទ្ធកាសិភោ សាវកកាសិភោ
 ឥសិកាសិភោ ទេវកាសិភោ ដែលតាស្រីយទូរអន្តរជា តាស្រីយទូរចាសិ
 ឈ្មោះថា ធម្ម ។ ពាក្យថា បទដ្ឋកថា សេចក្តីថា អិក្កបទដ្ឋកថា
 ដោយបទ ត្រូវតាមក្តីចាចិត្តិយកលំ ។ បទ ។ អិក្កបទដ្ឋកថាដោយអក្ករ
 ត្រូវតាមក្តីចាចិត្តិយកលំ ។ អក្ករ ។

(២៨៧) អនុបសម្បទ្ធ អិក្កសំគាលំថាអនុបសម្បទ្ធពិគរមេនហើយ
 បទដ្ឋកថាធម្មជាបទ ត្រូវតាមក្តីចាចិត្តិយ ។ អនុបសម្បទ្ធពិគរមេន តែភិក្កុ
 មានសេចក្តីសន្សំយ ហើយបទដ្ឋកថាធម្មជាបទ ត្រូវតាមក្តីចាចិត្តិយ ។ អនុប-
 សម្បទ្ធ តែភិក្កុសំគាលំថា ឧបសម្បទ្ធជារាត្រា ហើយបទដ្ឋកថាធម្មជាបទ ត្រូវ
 តាមក្តីចាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ តែភិក្កុសំគាលំថាអនុបសម្បទ្ធជារាត្រា
 ត្រូវតាមក្តីកុដ ។ ឧបសម្បទ្ធ តែភិក្កុសន្សំយ ត្រូវតាមក្តីកុដ ។
 ឧបសម្បទ្ធ អិក្កសំគាលំថាឧបសម្បទ្ធពិគរមេន មិនត្រូវតាមក្តី ។

១ វុទ្ធិមាណោ ធម្មជាបទដ្ឋកថា វេទនា អនិច្ចា បទដ្ឋកថា ធម្មជាបទ រូបំ ធម្ម
 វេទនា ធម្មជាបទដ្ឋកថា ធម្មជាបទដ្ឋកថា អនិច្ចង្គំ វុទ្ធិមាណោ ធម្មជាបទដ្ឋកថា ធម្មជាបទដ្ឋកថា អនិច្ច
 អនិច្ចង្គំ ។

[២ អនាចត្តិ ឯកតោ ឧទ្ទិសារោចន្តា^(១)

ឯកតោ សង្កាយំ ករោចន្តា^(២) យេវុយ្យេន បតុណំ

កង្កំ ភណ្ឌំ ឧបាទេតិ^(៣) ឧសារង្កំ ឧបាទេតិ^(៤)

ឧប្បត្តកស្ស អាធិកម្មកស្សានិ ។

បតុណ្ណាបទំ ឧទ្ទិសំ ។

១ កណ្តាលាយំ ឯកតោ ឧទ្ទិសារោចន្តានិ អនុបសម្បទន្ត ឧទ្ទិសំ ឯកតោ ឧទ្ទេសំ កណ្តាលាយំ ឯកតោ វេទនិ អនាចត្តិនិ កតោ ។ ល ។ ២ ឯកតោ សង្កាយំ ករោចន្តានិ អនុបសម្បទន្ត សម្ពិ ឧបសម្បទន្ត ឯកតោ សង្កាយំ ករោចន្តោ កេន សម្ពិយេវ ភណ្ឌនិ អនាចត្តិ ។ ល ។ ៣ យេវុយ្យេន បតុណំ កង្កំ ភណ្ឌំ ឧបាទេតិនិ សេន ឯកតាយាយ ឯកតោ បាទោ ឧ អាធិកម្មិ សេសំ អាធិកម្មិនិ អយំ យេវុយ្យេន បតុណ្ឌនោ តាច ។ ល ។ ៤ ឧសារង្កំ ឧបាទេតិនិ សម្ពិ ឧបាទត្តំ បរិសម្ពេន្ណ បរិសម្ពេន្ណាមំ ឯវំ វេទេហិនិ កេន សម្ពិ ឯកតោច វេទស្ស អនាចត្តទំ វិញ្ញំ ។

[២៨៨] កាបត្តិមិទមានដល់ភិក្ខុវៀនបាលីជាមួយ^(១) (ធិនិកុ-

បសម្បទ) ដល់ភិក្ខុស្វាគ្យាយជាមួយ^(២) (ធិនិកុបសម្បទ) ដល់ភិក្ខុ

កំពុងស្រ្តីតម្កល់ដល់ស្កាត់ដោយច្រើន^(៣) ដល់ភិក្ខុជាជាមួយធិនិកុប-

សម្បទកំពុងស្រ្តីតម្កល់^(៤) ដល់ភិក្ខុភក ដល់ភិក្ខុអ្នកដើមបញ្ជីវិញ្ញំ ។

សិក្ខាបទទំ ៤ ចប់ ។

១ ក្នុងអង្គកថា ថា ១ ភិក្ខុវៀនបាលីជាមួយធិនិកុបសម្បទ ថាត្រឹមត្រូវ មិនត្រូវរកច្នៃ ឡើយ ។ ល ។ ២ ភិក្ខុស្វាគ្យាយជាមួយធិនិកុបសម្បទ ស្រ្តីត្រឹមត្រូវជាមួយធិនិកុបសម្បទ តោះ មិនត្រូវរកច្នៃឡើយ ។ ល ។ ៣ បើភិក្ខុជាជាមួយ (ប្តីធាន) អនុបសម្បទបានចេះ ស្កាត់បីបាទហើយ នៅមិនទាន់ស្កាត់តែមួយបាទ អនុបសម្បទចេះ ហៅថា មានគុណស្កាត់ហើយ ដោយច្រើន ។ ល ។ ៤ កាលចេះអនុបសម្បទកំពុងស្រ្តីតម្កល់សុទ្ធ អាករក្សសក្កិកណ្ណស បរិសទ្យ ភិក្ខុបង្គាប់ថា គ្រូកំពុងស្រ្តីតម្កល់នេះទៅ (បង្គាប់យំកំនេះហើយ) ទុកជាជាត្រឹមត្រូវ ជាមួយធិនិកុបសម្បទតោះទៅ ក៏មិនត្រូវរកច្នៃឡើយ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

(២៨៧) តេជ សមយេន តុន្តោ កកកា អាឡ
វិយំ វិហារតិ អត្តាឡារ ចេតិយេ ។ តេជ ទោ បទ
សមយេន ឧបាសកោ អារមំ អាកច្ឆន្តិ ធម្មស្ស-
វនាយ ។ ធម្មេ កាសិភេ ថេវា ភិក្ខុ យថាវិហារ
កច្ឆន្តិ ។ ថវកា ភិក្ខុ តត្តោ ឧបជ្ជានសាលាយំ
ឧបាសកេហំ សន្តិ មុធិស្សតិ អសម្បជាតា ទត្តា
វិកុដ្ឋមាណា កាកច្ឆមាណា សេយ្យំ កប្បេន្តិ ។ ឧ-
បាសកា ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កមំ ហិ
នាម កុដ្ឋន្តា មុធិស្សតិ អសម្បជាតា ទត្តា វិកុដ្ឋមាណា
កាកច្ឆមាណា សេយ្យំ កប្បេស្សន្តិភិ ។ អស្សោសុំ
ទោ ភិក្ខុ តេសំ ឧបាសកានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ទិយន្តានំ
វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អច្ច្រិតា ។ បេ ។
តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កមំ ហិ នាម
ភិក្ខុ អនុបសម្បន្នេន សហ សេយ្យំ កប្បេស្សន្តិភិ ។
អថទោ តេ ភិក្ខុ ភកកោ វតមត្តំ អារោទេសុំ ។ បេ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(២៨៧) សម័យនោ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភគពាលគង្គនៅ
អត្តាឡារចតិយ ជីកគ្រិនកាឡវិ ។ សម័យនោឯង ពួកឧបាសកតែង
មកកាន់អាណាដើម្បីនឹងស្តាប់ធម៌ ។ កាលរថធម្មកថិកសំដែងធម៌ចប់ហើយ
ពួកភិក្ខុជាថេរីទៅកាន់ទីដែលទូទៅ ។ ភិក្ខុបួសថ្មីទាំងឡាយ កំរិតសតិ
មិនដឹងខ្លួន ជាអ្នកអាក្រក់កាយថ្លៃស្រមុកដេកលក់ជាមួយទីនឹងឧបាសក
ទាំងឡាយក្នុងសាលាសម្រាប់ធ្វើបុណ្យនោះឯង ។ ឧបាសកទាំងឡាយ
កិរិកាលទោស គំរេងៀល បន្តិចបន្តួចថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនទំនង
ជាមនុស្សរក្ខតសតិ មិនដឹងខ្លួន ជាអ្នកអាក្រក់កាយថ្លៃស្រមុកសំនិលក់
រឿយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮនាក្សបេសឧបាសកទាំងនោះពាលទោស
គំរេងៀល បន្តិចបន្តួចហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកិរិកាលទោស គំរេងៀល បន្តិចបន្តួចថា មិនសម្ប
ភិក្ខុទាំងឡាយសឹងជាមួយទីនឹងអនុបសម្បន្នរឿយ ។ ទណៈនោះឯង
ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលរឿនខ្ពស់ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភគ ។ បេ ។

សត្វំ ក៏រ ក៏ត្រូវ ក៏ក្នុង អនុបសម្បទ្ធន៍ សមា សេយ្យំ
 កក្សេឡ្ហិ ។ សត្វំ កក្សាតិ ។ វិសេហិ ទុដ្ឋោ កក្សា
 កាថំ ហិ ធាម តេ ក៏ត្រូវ មោយមុរិសា អនុប-
 សម្បទ្ធន៍ សមា សេយ្យំ កក្សេស្សន្តិ ទេតំ ក៏ត្រូវ
 អប្បសន្ថាធំ វា បសាទាយ ។ មេ ។ វិវត្ត មធ
 ក៏ត្រូវ វិមំ សិក្ខាបធំ ទុដ្ឋិសេយ្យាដ យោ ចធ
 ក៏ក្នុង អនុបសម្បទ្ធន៍ សមា សេយ្យំ កក្សេយ្យ
 ចាចិក្ខុយន្តិ ។ វិវត្តំ កក្សាតា ក៏ក្នុង សិក្ខាបធំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(២៧០) អថទោ កក្សា អាឡុវិយំ យថាគិរន្តំ វិហា-
 វិគ្គា យេន កោសម្ពិ តេន ចារិកំ បញ្ញាមិ អនុប្បទ្ធន៍
 ចារិកំ ចរមាណោ យេន កោសម្ពិ តតទសវិ ។
 គត្រ សុតំ កក្សា កោសម្ពិយំ វិហាវតិ តតទសា-
 កមេ^(១) ។ ក៏ក្នុង អាយស្សន្តិ ពហុសំ វិវត្តរោជុំ

១ វិវត្តរោចិ វិស្សនំ ។

ព្រាហ្មន្តិទ្រង់ក្រាស់ស្មោះ ម្ចាស់ក៏ត្រូវទុក្ខយ ព្រាហ្មន្តិក្នុងសិវិវិជាមួយ
 ទិវិអនុបសម្បទ្ធន៍ (រឿងនេះ) ក៏ក្នុង ។ ក៏ក្នុងនោះក្រាបចូលថា បតិក្រិ
 ព្រដំមានព្រកៅគ ការនោះវិចមេន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដំមានព្រកោត
 ទ្រង់កិះដៀលថា ម្ចាស់ក៏ត្រូវទុក្ខយ មោយបុរសទាំងនោះមិនទំនងដេក
 ជាមួយទិវិអនុបសម្បទ្ធន៍ ម្ចាស់ក៏ត្រូវទុក្ខយ កម្មនេះមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ដល់ជនទាំងទុក្ខយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ក៏ត្រូវទុក្ខយ
 ក្នុងទុក្ខយធម្មស្រីវិវិដិទ្ធិទ្រង់ទូរស៊ុក្ខបទនេះយោងនេះថា ក៏ក្នុងកម្ម
 ដេកជាមួយទិវិអនុបសម្បទ្ធន៍ ត្រូវកាបគ្នាចិត្តិយ ។ ស៊ុក្ខបទនេះព្រះ
 ដំមានព្រកោតទាន់ទ្រង់បញ្ញត្តដល់ក៏ក្នុងទុក្ខយ យោងនេះឯង ។

(២៧១) ត្រានោះឯង ព្រដំមានព្រកោតកាលនឹងទៅក្រិ
 កឡើ ក្នុងស៊ុក្ខបទ្រង់ស្រីវិវិដិទ្ធិទ្រង់ទូរស៊ុក្ខបទនោះកាន់ចារិកាត្រិ
 កោសម្ពិ ទ្រង់យោងដោយលំដាប់ទៅក៏បានដល់ក្រិកោសម្ពិនោះឯង ។
 បានព្រាហ្មន្តិទ្រង់សម្រេចវិយាបថទៅទំការកមដិ
 ក្រិកោសម្ពិនោះ ។ ក៏ក្នុងទុក្ខយទាន់កាលពាក្យនេះនឹងពហុស

ភក្តីភា អកុសោ វហុល សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ធន
 អនុបសម្បន្នេន សហ សេយ្យា តេច្ឆេត្តាតំ សេយ្យំ
 អកុសោ វហុល ជាតាហិតំ ។ អថទោ អាយស្មា
 វហុលោ សេយ្យំ អលកមាតោ វុទ្ធកុដិយា^(១) សេយ្យំ
 តេច្ឆេសិ ។ អថទោ ភក្តិ វត្តិយោ បច្ចុសសមយំ
 បច្ចុដ្ឋាយ យេន វុទ្ធកុដិ តេនុបសន្តមិ ធម្មសន្តមិកា
 ឧត្តាសិ ។ អាយស្មាមិ វហុលោ ឧត្តាសិ ។ តោ
 ឯត្តាតំ ។ អហំ ភក្តិ វហុលោតំ ។ តិស្ស ភំ
 វហុល វេន ចំបន្ថោសិ^(២) ។ អថទោ អាយស្មា
 វហុលោ ភក្តិភោ ឯតមត្តំ អារោចសិ ។ អថទោ
 ភក្តិ ឯតស្មី ចំនារេន ឯតស្មី បករណេ ចម្មិ
 តេចំ តត្តា ភិក្ខុ អាយន្តេសិ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ

១ ភក្តិភោ វុទ្ធកុដិយាមិ ព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធ យេនុតេ វិស្សាមិ ។ ២ ១ ច. ចំសំខ្មោសិ ។

ដំបាងកាយថា ម្នាលវហុលដំបាងកាយ សិក្ខាបទព្រះដ៏បាទព្រះភោគ
 ទ្រង់ត្រាស់បញ្ញត្តដូច្នោះថា ភិក្ខុមិនត្រូវបែកជាមួយនឹងអនុបសម្បន្នទេ
 ម្នាលវហុល (សាមណេ) ដំបាងកាយ អ្នកប្បវឌ្ឍន៍ទូទាំងសិក្ខាបទ ។
 ត្រាតោ វហុលដំបាងកាយភក្តិសិក្ខាបទ ក៏ទៅសិក្សាច្បាប់កុដិ
 (បន្តិទ) ។ ឧបាសនោ ព្រះដំបាងព្រះភោគទ្រង់តែងអំពីយប់ក្នុងវេលា
 បច្ចុសសមយំនៃក្រិហើយយាងចូលទៅទីវុទ្ធកុដិ លុះយាងចូលទៅដល់
 ហើយ ទ្រង់ឱ្យទូទៅព្រះសូរសៀង (គឺត្រូវចាត់ទម្រង់ទៅវុទ្ធកុដិវត្ត) ។
 ឯវហុលដំបាងកាយក៏ត្រូវបាមក ។ ព្រះដំបាងព្រះភោគទ្រង់ត្រាស់
 សួរថា នរោកទៅក្នុងវុទ្ធកុដិនេះ ។ វហុលក៏ត្រាបចូលថា បតិក្រ
 ព្រះដំបាងព្រះភោគ ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះវហុល ។ ព្រះដំបាងព្រះភោគ
 ត្រាស់សួរថា ម្នាលវហុល ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមកដេក ក្នុងវុទ្ធកុដិ
 នេះ ។ ត្រាតោ វហុលដំបាងកាយក៏ត្រាបចូលរឿងខ្ញុំចំពោះ
 ព្រះដំបាងព្រះភោគ ។ ព្រះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដំបាង
 ព្រះភោគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយសំដែង
 ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត ដើម្បីឱ្យអ្នកទាំងឡាយ

អនុបសម្បទ្ធោន ទ្វិវត្តតិវត្តំ សហ សេយ្យំ កាម្យេត្តំ ។
ឋវត្ត បទ កិក្កុវេ ឥមំ សំគ្គាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ
យោ បទ កិក្កុ អនុបសម្បទ្ធោន ទុត្តវិទ្ធិវត្តតិវត្តំ សហ
សេយ្យំ កាម្យេយ្យ ចាចិគ្គិយេន្តិ ។

(២៧១) យោ ថនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
កិក្កុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មិ អត្តេ អនិម្មេតោ
កិក្កុតិ ។ អនុបសម្បទ្ធោ ធាម កិក្កុ ឋវេត្តា អ-
វសសោ អនុបសម្បទ្ធោ ធាម ។ ទុត្តវិទ្ធិវត្តតិវត្តនិ
អតិវេក្កទ្វិវត្តតិវត្តំ ។ សហាតំ ឋកតោ ។ សេយ្យា
ធាម សត្វច្ចុត្តា សត្វបរិច្ចុត្តា យេកុយ្យនច្ចុត្តា យេ-
កុយ្យន បរិច្ចុត្តា ។ សេយ្យំ កាម្យេយ្យាតិ ចតុត្ត
ទិវសេ អត្តង្គតេ សុរិយេ អនុបសម្បទ្ធោ ធិមន្តេ កិក្កុ
ធិមន្តតិ អាមត្តិ ចាចិគ្គិយស្ស ។ កិក្កុ^(១) ធិមន្ត
អនុបសម្បទ្ធោ ធិមន្តតិ អាមត្តិ ចាចិគ្គិយស្ស ។

១ កិក្កុស្តិ បទេន ពិវត្តំ ។

សាប្រិចទ្ធវិជេកជាមួយនិងអនុបសម្បទ្ធអស់ពីរយប់បួបីយប់ទាន ។ ម្ចាស់
កិក្កុតាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មស៊ីស៍ដែនិទ្រើនិទ្ធវិសិក្កាបទនេះយ៉ាងនេះថា
កិក្កុណាមួយ សាប្រិចទ្ធវិជេកជាមួយនិងអនុបសម្បទ្ធលើសជាងពីរយប់
បួបីយប់ទៀតទៅ កិក្កុនោះត្រូវតែបត្តិបាចិគ្គិយ ។

(២៧១) ត្រីវិពាក្យថា កិក្កុណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងសិក្កាបទ
ទី ១ ខែបុណ្ណិកកណ្តារច្រើនយ ។ ដែលហៅថា អនុបសម្បទ្ធនោះ នី
លើកលែងតែកិក្កុចេញ ក្រៅអំពីនោះជាអនុបសម្បទ្ធកំណើ ។ ពាក្យ
ថា លើសជាងពីរយប់បួបីយប់ទៀតទៅ និប្រិចទ្ធវិជេកយប់បីយប់ ។
ពាក្យថា ជាមួយ សេចក្តីថា ជាមួយគ្នា ។ ដែលហៅថា ទិវេក
នីទីដែលគេប្រក់ទាំងអស់ ដែលគេបិទបាំងទាំងអស់ ដែលគេប្រក់ដោយ
ច្រើន ដែលគេបិទបាំងដោយច្រើន ។ ពាក្យថា សាប្រិចទ្ធវិជេក
សេចក្តីថា កាលបើព្រះភាទិក្កក្នុងវិបុលាភិវេ ៤-អស្តង្គិកទៅហើយ កាល
បើអនុបសម្បទ្ធដេក កិក្កុកំនៅដេក កិក្កុត្រូវតែបត្តិបាចិគ្គិយ ។
កាលបើកិក្កុដេក អនុបសម្បទ្ធកំនៅដេក កិក្កុត្រូវតែបត្តិបាចិគ្គិយ ។

ឧកោ វា ចិបដ្ឋង្គិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយសម្ប ។ ឧដ្ឋហិត្វា
បុនប្បដំ ចិបដ្ឋង្គិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយសម្ប ។

[២៧២] អនុបសម្បទ្ធី អនុបសម្បទ្ធីសញ្ញិ ឧត្ត-
វិជ្ជាត្តតិវត្តំ សហ សេយ្យំ កក្កេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
យសម្ប ។ អនុបសម្បទ្ធី វេមតិកោ ឧត្តវិជ្ជាត្តតិវត្តំ
សហ សេយ្យំ កក្កេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយសម្ប ។
អនុបសម្បទ្ធី ឧបសម្បទ្ធីសញ្ញិ ឧត្តវិជ្ជាត្តតិវត្តំ សហ
សេយ្យំ កក្កេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយសម្ប ។ ឧបសម្បទ្ធី
ឧបសម្បទ្ធី អាមត្តិ ឧត្តវស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធី
អនុបសម្បទ្ធីសញ្ញិ អាមត្តិ ឧត្តវស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធី
វេមតិកោ អាមត្តិ ឧត្តវស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធី ឧប-
សម្បទ្ធីសញ្ញិ អនាបត្តិ ។

[២៧៣] អនាបត្តិ ទ្វេ តិស្សោ វត្តិយោ វសតិ
ឧនកាទ្វេតិស្សោ វត្តិយោ វសតិ ទ្វេ វត្តិយោ វសតិ
តតិយាយ វត្តិយោ បុកុណា ជិត្តិមិត្តា បុន វសតិ

ពុំនោះសោត នៅជេតពាំងដំរីទាក់ ភិក្ខុត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។ អ្នកទាំង
ដំរីទាក់ក្រែកឡើងហើយជេតពៅវិញរឿយ ។ ភិក្ខុត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៧៤] អនុបសម្បទ្ធី ភិក្ខុសំគាល់ជាអនុបសម្បទ្ធី សម្រេចខ្លួន
ជេតម្តេគ្នាលើសជាងពីរយប់បួនយប់ឡើងទៅ ត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។
អនុបសម្បទ្ធី តែភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ហើយសម្រេចខ្លួនជេតម្តេគ្នា
លើសជាងពីរយប់បួនយប់ឡើងទៅ ត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។ អនុបសម្បទ្ធី
ភិក្ខុសំគាល់ជាឧបសម្បទ្ធីទៅវិញ ហើយសម្រេចខ្លួនជេតម្តេគ្នាលើស
ជាងពីរយប់បួនយប់ឡើងទៅ ត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ
ក្នុងទីដែលប្រក់បានពាក់កណ្តាល បំផុតពាក់កណ្តាល ។ ឧបសម្បទ្ធី
ភិក្ខុសំគាល់ជា អនុបសម្បទ្ធី ត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធី តែភិក្ខុមាន
សេចក្តីសន្សំយ ត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធី ភិក្ខុសំគាល់ជា
ឧបសម្បទ្ធី ពិតមែន ជាអនាបត្តិ ។

[២៧៥] កាបត្តិបាចិត្តិយនៃភិក្ខុនៅអស់ពីរកត្រិបូប័កត្រិ (និរដក
នៅជាមួយអនុបសម្បទ្ធី) ដល់ភិក្ខុដែលជេតនៅថយអំពីពីរកត្រិបូប័កត្រិបូប័ក
ដល់ភិក្ខុដែលជេតនៅបានពីរកត្រិបូប័កហើយចេញទៅអំពីពេលមុនគុណវេ

សព្វត្ថន្ត សព្វអបិច្ឆន្ត សព្វបិច្ឆន្ត សព្វអច្ឆន្ត
 យេកុយ្យេន អច្ឆន្ត យេកុយ្យេន អបិច្ឆន្ត អនុប-
 សម្បន្ត ចំបន្ត កំត្ត ចំសំនតិ កំត្ត ចំបន្ត
 អនុបសម្បន្តោ ចំសំនតិ ឧភោ កំ ចំសំនតិ ឧប្បត្ត-
 កស្ស អាណិត្តិកស្សតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាថា ដំបូង ។

ខែកត្រិជាតំបំបើហើយទើបបកដេកនៅជាថ្មីទៀត ដល់ភិក្ខុដែលដេកនៅ
 ក្នុងទីដែលគេប្រក់ចាំនិស្ស តែគេមិនបានបិទបំបាំងចាំនិស្ស ដល់ភិក្ខុដែល
 ដេកនៅក្នុងទីដែលគេបិទបំបាំងនិស្ស តែគេប្រក់មិនពេញ ដល់ភិក្ខុដែល
 ដេកនៅក្នុងទីដែលគេមិនបានប្រក់ដោយច្រើន (គឺប្រក់បានបន្តិចបន្តួច)
 ដល់ភិក្ខុដែលដេកនៅក្នុងទីដែលគេមិនបានបិទបំបាំងដោយច្រើន (គឺបិទ
 បំបាំងបន្តិចបន្តួច) ដល់ភិក្ខុអកអន្តិយ អនុបសម្បន្តដេក ដល់ភិក្ខុដេក
 អនុបសម្បន្តអន្តិយ ឬភិក្ខុដែលអន្តិយពីរនាក់នឹងអនុបសម្បន្ត ដល់ភិក្ខុគួត
 ដល់ភិក្ខុអកដើមបញ្ចក ។

សិក្ខាទាំង ៥ បញ្ច ។

ឆ្នាំសំបុត្រ

[២៧២] តេជ សមយេន តុន្តោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតំ ជេតវាន អនាមិច្ឆិកាស្ស អាណមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន អាយស្មា អនុត្តោ កោស-
លេសុ ជនបទេសុ សាវត្ថិ កុច្ឆន្តោ^១ សាយំ អញ្ញាតំ
កាមំ ឧបកច្ឆំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន កស្មី
កាមេ អញ្ញាតិស្សា ឥត្ថិយា អាវសថាតារំ បញ្ញត្តំ
ហោតិ ។ វេជទោ អាយស្មា អនុត្តោ យេន សា
ឥត្ថិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ឥត្ថិ ឯតនាវាច
សចេ តេ ភគវិ អនុ វសេយ្យមិ ឯកាវត្ថិ អាវ-
សថាតារាតិ ។ វសេយ្យាថ កន្តេតិ ។ អញ្ញាបិ អត្ថិកា
យេន សា ឥត្ថិ តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា តំ
ឥត្ថិ ឯតនាវាចំ សចេ តេ អយ្យេ អនុ វសេយ្យាម
ឯកាវត្ថិ អាវសថាតារាតិ ។ ឯសោ ទោ អយ្យោ
សមណោ បឋមំ ឧបគតោ សចេ សោ អនុជាជាតិ

• អនុត្តោនិមិ ទំស្សាវិ ។

សំបុត្រទី ៦

[២៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគពាលគង់នៅក្នុងជេតពន
ជាចេសំអនាមិច្ឆិកាសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង ព្រះអ-
នុត្តដ៏មានកាយុនិមន្តនៅក្រុងសាវត្ថិ ក្នុងកោសលជនបទ បានចូលទៅ
កាន់ស្រែកម្មយកដីវាលល្ងាច ។ សម័យនោះឯង ក្នុងស្រែកោះ មានផ្ទះ
សម្រាប់សំណាក់វេលាស្រែម្នាក់បានសន្សំទុកហើយ ។ ព្រោះនោះឯង ព្រះ
អនុត្តដ៏មានកាយុចូលទៅកេស្រែនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបានពោល
ពាក្យនេះនឹងស្រែនោះថា ខ្លាញប្អូនស្រែប៉េនាមិមនាទសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
ទេ ភក្តាសូមនាគ្នាដុះសំណាក់បានមួយយប់ ។ ស្រែនោះចូលកបថា
និមន្តនឹងនៅចុះលាភម្ចាស់ ។ សូម្បីពួកជនអ្នកដំណើរជំរិះទៅក៏ចូលទៅ
កេស្រែនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងស្រែនោះថា
បពិត្រទានជាម្ចាស់ បើនាមិមនាទសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ យើងចាំនិទ្ធាយ
សូមនៅក្នុងដុះសំណាក់បានមួយយប់ ។ ស្រែនោះប្រាប់ថា មានសមណៈ
ជាម្ចាស់ ១ អង្គនិទ្ធាយលាភចូលទៅមុនហើយ បើសមណៈនោះលោកព្រម

វសយ្យជាតិ ។ អដថោ តេ អន្តិកា យេនាយស្មា
 អនុរុទ្ធោ តេទុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា អាយស្មន្តិ
 អនុរុទ្ធំ ឯតទរោចំ សរេ តេ កន្តេ អនុ វសយ្យម
 ឯតរត្តំ អវសថាតារតិ ។ វសយ្យម អារុសោតិ ។
 អដថោ សា ឥត្តិ អាយស្មន្តេ អនុរុទ្ធ សមា ទស្សទេ-
 ទ បដិភន្តិចិត្តា អយោសិ ។ អដថោ សា ឥត្តិ
 យេនាយស្មា អនុរុទ្ធោ តេទុបសង្កមី ឧបសង្កមីត្វា
 អាយស្មន្តិ អនុរុទ្ធំ ឯតទរោច អយ្យេ កន្តេ ឥថេហិ
 មទុស្សេហិ អតិណ្ណោ ទ ជាសុ វិហរិស្សតិ សាធាហំ
 កន្តេ អយ្យស្ស មត្តកំ អត្តនំ មញ្ញាមេយ្យន្តិ ។
 អដិវសេសិ ថោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ គុណ្ណិការវេទ ។
 អដថោ សា ឥត្តិ អាយស្មតោ អនុរុទ្ធស្ស សាមិ
 មត្តកំ អត្តនំ មញ្ញាមេត្វា អសង្កតមជ្ជិយត្វា កន្ត-
 តិច្ឆិ យេនាយស្មា អនុរុទ្ធោ តេទុបសង្កមី ឧបសង្ក-
 មីត្វា អាយស្មន្តិ អនុរុទ្ធំ ឯតទរោច អយ្យេ កន្តេ
 អភិរុទោ ទស្សនិយោ ពាសាទិកោ អហត្ថន្តំ អភិរុទា

អ្នកទាំងឡាយចូរទៅចុះ ។ ព្រះនារោង អ្នកដំណើរទាំងនោះ ក៏ចូលទៅ
 ក្រែងអនុរុទ្ធដ៏មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានទូលពាក្យនេះនឹង
 ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានកាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន បើលោកមិនមានសេចក្តី
 ចង្អៀតចិត្តទេ ខ្ញុំកុណា ទាំងឡាយសូមទៅក្នុងផ្ទះសំណាក់(នេះ)បានមួយ
 យប់ផង ។ ព្រះអនុរុទ្ធត្រាច់ថា ម្ចាស់អារុសោតាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 នៅចុះ ។ ឯស្រីនោះក៏មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធក្នុងព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានកាយទាំងអស់
 បានឃើញ ។ លំដាប់នោះ ស្រីនោះក៏ចូលទៅក្រែងអនុរុទ្ធដ៏មាន
 កាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះអនុរុទ្ធដ៏
 មានកាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់នឹងគង់នៅច្របូកច្របៀ
 ដោយមនុស្សទាំងឡាយនេះមិនស្រួលទេ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន
 ចាំខ្ញុំកុណារៀបចំគ្រឿងមួយទាំងអស់ដើម្បីលោកម្ចាស់ ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏
 មានកាយក៏ទូលត្រងដោយគុណ្ណិការ ។ ឯស្រីនោះក៏រៀបចំគ្រឿង
 ទាំងអស់ដោយខ្លួនឯងដើម្បីព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានកាយ ហើយប្រដាប់តាក់តែង
 កាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពិភពាក្យនេះនឹងព្រះអនុរុទ្ធដ៏មាន
 កាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់មានចេល្ត គួរស្សនាការ
 តាំងកន្លែងសេចក្តីជ្រះថ្ល ឯខ្ញុំកុណាក៏ជាស្រីមានចេល្តថា គួរមិលរមិល

នស្សចិយោ ខាសាធិកា សាធាមំ កន្ត អយ្យស្ស
 ធម្មាបតិ កវេយ្យន្តំ ។ ឃី កុត្ត អាយស្មា អនុរុទ្ធា
 តុណ្ហិ អហោសិ ។ ធុតិយម្បិ ខោ ។ ចេ ។ តតិយម្បិ
 ខោ សា ឥត្ថិ អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធិ ឯតទេវេច អាយ្យ
 កន្ត អកិរុខោ នស្សចិយោ ខាសាធិកា អហត្ថាភ្នំ
 អកិរុខា នស្សចិយោ ខាសាធិកា សាទុ កន្ត អយ្យ
 មញោ សម្បដិច្ចតុ^(១) សត្វត្វ សាចតេយ្យន្តំ ។
 តតិយម្បិ ខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធា តុណ្ហិ អហោសិ ។
 អថខោ សា ឥត្ថិ សាជកំ ធិត្តិបិក្ខា អាយស្មតោ
 អនុរុទ្ធស្ស ឬរតោ ចន្តមតិបិ តិច្ឆតិបិ ធិសីនតិបិ
 សេយ្យម្បិ កម្មេតិ ។ អថខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធា
 ឥន្ទ្រិយាធិ ធិត្តិបិក្ខា តំ ឥត្ថិ ខេវ ធិលោកេសិ ធិបិ
 អាលបិ ។ អថខោ សា ឥត្ថិ អន្តរិយំ វត កោ
 អត្តតំ វត កោ ពហ្វ មេ មនុស្សា សភេចបិ
 សហស្សេនបិ បហិណ្ណន្តិ អយំ បដ សមណោ

១ ឧ.ប.ចន្ទតុ ។

តំមកន្តវសេចក្តីជ្រៅវដេ បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំកុរុណាសូមម៉្លោះជាប្រ-
 ពន្ធរសំលោកម្ចាស់ ។ កាលដែលស្រីនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
 អនុរុទ្ធដ៏មានអាយុកុំស្ងៀមនៅ ។ ស្រីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះ
 អនុរុទ្ធដ៏មានអាយុកុំស្ងៀមនៅ ។ ចេ ។ ជាតំបំបីដងទៀតថា
 បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់មានបុប្ផ គួរទស្សនាពារ នាំមកន្តវសេច
 ក្តីជ្រៅវដេ ឯខ្ញុំកុរុណាក៏ជាស្រីមានបុប្ផ គួរមិលមើល នាំមកន្តវសេចក្តីជ្រៅ-
 វដេ បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ព្រមទទួលយកខ្ញុំកុរុណា
 នឹងសម្បត្តិទាំងធុនចុះ ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុកុំស្ងៀមនៅអស់ព្រះជាតំបំ
 បីដង ។ ឯស្រីនោះក៏ដាក់សម្ពត្តិសាវតទាំងអស់ផុកចេញ (ត្បូង)
 ហើយ ងើរខ្លះ ឈរខ្លះ អង្គុយខ្លះ ជេកខ្លះ ទាតិមុខទ្រព្រះអនុរុទ្ធដ៏មាន
 អាយុ ។ លោះនោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុកុំស្ងៀមខ្ញុំស្រ្តីយំទ្រហយ
 ហើយមិនបានគ្រឿងមើលមិនបានចរចានឹងស្រីនោះឡើយ ។ ឯស្រីនោះ
 ក៏លានមាត់ថា អើហ្ន៎គួរឱ្យអស្ចារ្យពេកណាស់ អើហ្ន៎មិនដែលឃើញទេគឺ
 មនុស្សទាំងឡាយជាច្រើនមើលឃើញមកដោយយកហាបពោះខ្លះ ដោយ
 កាន់កហាបពោះខ្លះ អើម្បីរូបអញ ឯសមណៈនេះអញខំល្អិតល្អន់ដល់ម៉្លោះ

មយា សាមំ យាចិយមាដោ ន ឥច្ឆតិ មញ្ជា
 សម្មដិច្ចតំ^(១) សត្វត្ថា សាបតេយ្យន្តំ សាដតំ ធិ-
 វាសេត្វា អាយស្មតា អនុវុទ្ធស្ស តាទេសុ សិវសា
 ធិបតិគ្វា អាយស្មន្តំ អនុវុទ្ធិ ឯតទកេច អច្ចយោ
 មំ កន្ត អនុកមា យថាពាលំ យថាម្ពុទ្ធិ យថា-
 អកុសលំ យាហំ ឯវុបមកាសិ តស្ស មេ កន្ត
 អយ្យោ អច្ចយំ អច្ចយតោ បដិក្កណាតុ អាយតិ
 សិវាយាតិ ។ ឥច្ឆំ តំ កកិធិ អច្ចយោ អនុកមា
 យថាពាលំ យថាម្ពុទ្ធិ យថាអកុសលំ យា កំ
 ឯវុបមកាសិ យាតា ច ទោ កំ កកិធិ អច្ចយំ
 អច្ចយតោ ធិស្វា យថាធម្មំ បដិក្កកេសិ កន្ត មយំ
 បដិក្កណាម វុទ្ធិ ហេសា កកិធិ អវិយស្ស វិទយេ
 យោ អច្ចយំ អច្ចយតោ ធិស្វា យថាធម្មំ បដិក្កកេតិ
 អាយតិ^(២) សិវំ អាបច្ឆតិគិ ។ អដទោ សា ឥត្តិ
 តស្ស វត្តយោ អច្ចយេន អាយស្មន្តំ អនុវុទ្ធិ បណ្ឌិ-
 តេន ទានធិយេន កោដធិយេន សហត្តា សន្តប្បេត្តា

១ ឧ. ម. បដិច្ចតំ ។ ២ ឧ. ម. អាយតិ ។

ដោយខ្លួនឯង ក៏នេះបានត្រូវការចំពោះខ្លួនអញ ទឹកទ្រព្យសម្បត្តិគាំគូរ
 ដល់កិច្ចការ(ដូច្នោះ)ហើយក៏ស្ងៀមសម្តែងសាវតារហើយក្រាបចុះដោយ
 ត្បូងទៀបបាតាទ្រព្យអនុវុទ្ធិមានកាយ ហើយសូមរោងទោសនឹងព្រះ
 អនុវុទ្ធិមានកាយថា បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាជាស្រីមានកំហុស
 ហើយ ព្រោះខ្ញុំព្រះករុណាជាស្រីពាល ជាស្រីល្ងង់ ជាស្រីមិនឈ្លាស ខ្ញុំ
 ឯណាដែលបានធ្វើខ្ញុំកំហុសមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ បតិគ្រលោកដ៏
 ចំរើន សូមរលាកម្ចាស់ទទួលខ្ញុំកំហុសតាមទោសរបស់ខ្ញុំព្រះករុណានោះ
 ដើម្បីនឹងសម្រេចទៅទៀត ។ ព្រះអនុវុទ្ធិក៏បថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ឆ្លើយចុះ
 នាងមានកំហុសហើយ ព្រោះនាងជាស្រីពាល ជាស្រីល្ងង់ ជាស្រីមិន
 ឈ្លាស នាងណាដែលបានធ្វើខ្ញុំកំហុស មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ
 ម្ចាស់ប្អូនស្រី កែនាងឯងបានឃើញខ្ញុំកំហុសដោយកំហុសគិត ហើយ
 សំដែងដោយសមត្ថតាមធម៌ យើងនឹងទទួលខ្ញុំកំហុសរបស់នាងឯងនោះ
 បាន អ្នកណាមួយបានឃើញខ្ញុំកំហុស ដោយកំហុសគិត ហើយសំដែង
 ដោយសមត្ថតាមធម៌ ហើយគាំទ្រនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចទៅ ម្ចាស់ប្អូន
 ស្រី ពាក្យនេះជាសេចក្តីចំរើនរបស់អ្នកនោះ ក្នុងអាយុវិន័យ ។ ឯស្រីនោះ
 លុះកន្លងពីត្រីនោះទៅក៏បរិវេណ ឯមន្តព្រះអនុវុទ្ធិដ៏មានកាយទ្រព្យបាន
 ចង្អុលនឹងចំណាប់ផ្តិតខ្លួនដោយវិជ្ជាខ្លួនឯង ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីសមត្ថ

សឡាវាវេន្ទា អាយស្មន្តំ អនុរុន្តំ កុត្តារិ ធិតិបត្តចា-
 ណំ ឯកមន្តំ ជិសំនិ ។ ឯកមន្តំ ជិសំន្តំ ទោ
 តំ ឥត្តិ អាយស្មា អនុរុន្ទោ ធម្មយោ កថាយ
 សទ្ធស្សសិ សមាទមេសិ សមុត្តរេសិ សម្បហំ-
 សេសិ ។ អថទោ សា ឥត្តិ អាយស្មតា អនុរុន្ទន
 ធម្មយោ កថាយ សទ្ធស្សតា សមាទមីតា សមុត្ត-
 រេសិ សម្បហំសិតា អាយស្មន្តំ អនុរុន្តំ ឯកមកោត
 អភិក្កន្តំ កន្តេ អភិក្កន្តំ កន្តេ សេយ្យថាមិ កន្តេ
 ជិក្កន្តិតំ ក ធិក្កន្តេយ្យ បដិច្ចន្តំ ក វិវេយ្យ មុធិស្ស
 ក មត្តំ អាចិក្កេយ្យ អនុកាម ក តេលប្បដោតំ
 បាយ្យ ធកុមន្តោ រុទានិ ធកុន្តិតំ ឯវិបេសី^១ អយ្យេន
 អនុរុន្ទន អនេកមរិយាយេន ធម្មោ បកាសិភោ ឯសា-
 ហំ កន្តេ តំ កត្តន្តំ សរណំ កត្តាមិ ធម្មញ្ញ ភិក្ខុសធិញ្ញ
 ទទាសិតំ មំ អយ្យោ បាយតុ អន្តតត្តេ ចាល្យមេតំ
 សរណំ តត្តន្តិ ។ អថទោ អាយស្មា អនុរុន្ទោ

១ សព្វន្ត ឯវិបេសិ បាយ បញ្ញាយនិ ។

ជាមួយនឹងព្រះអនុរុន្តដ៏មានកាយវិសេសនាមហើយ ធិតិណិកាពុត្រលាងវែង
 ចូរហើយ ។ ព្រះអនុរុន្តដ៏មានកាយវិសេសនាមហើយ ធិតិណិកាពុត្រលាងវែង
 គួរនោះឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យទទួលយក ឲ្យកាចហិន ឲ្យរីករាយ ដោយវាចា
 ប្រកបដោយធម៌ ។ ឯស្រីនោះ លុះព្រះអនុរុន្តដ៏មានកាយវិសេសនាមហើយ
 ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យទទួលយក ឲ្យកាចហិន ឲ្យរីករាយ ដោយវាចា
 ប្រកបដោយធម៌ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអនុរុន្តដ៏មាន
 កាយវិសេសនាមហើយ ពាក្យនេះ ក៏ច្បាស់ណាស់ បពិត្រលោក
 ធិតិណិកា ពាក្យនេះ ក៏ច្បាស់ណាស់ បពិត្រលោកធិតិណិកា បុគ្គល
 ថ្លាឡើងខ្ពស់កាលដែលគេដាច់ចុះ ចូរមើកចេញខ្លួនក្នុងវេលាសប្តិហ៍បំផុត
 ក្នុងនោះសោតដូចបុគ្គលប្រាប់ផ្លូវដល់មនុស្សដែលវិនិច្ឆ័យ បូជូចបុគ្គល
 កាន់ប្រទីបច្រាលក្នុងទីនីត បំភ្លឺដល់មនុស្សដែលមានចក្ខុឲ្យឃើញប្រ
 ដាច់ លេចភ្លឺនេះមានឧបមាស្តូចម្តេចមិញ ព្រះអនុរុន្តជាម្ចាស់បានប្រ-
 កាសធម៌ដោយបរិយាយជិះច្រើន ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ បពិត្រលោក
 ធិតិណិកា ខ្ញុំព្រះករុណានេះសូមដល់ខ្ញុំព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះព្រមទាំងព្រះ
 ធម៌នឹងព្រះភិក្ខុសង្ឃជាទីពឹងទីលំនៅ សូមរលាភម្ចាស់បំផុតខ្ញុំព្រះ
 ករុណា ថាជាទុកសិកាដល់ខ្ញុំ (វៃត្រ) សរណៈស្មើដោយធីត ចាប់
 ដើមគាំដីគំពីរ្យនេះដោយមេតាទៅ ។ ត្រាងោះ ព្រះអនុរុន្តដ៏មានកាយ

សាវ្វិ តុត្តា ភិក្ខុនិ ឯតមន្តំ អាណាទេសិ ។ យេ
 តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ចិយន្តិ
 វិចារេន្តិ កងំ ហិ បាម អាឃស្មា អនុវុត្តា មា-
 តុត្តាមេន សហ សេយ្យំ កាច្ឆេស្សន្តិ ។ អដិទា
 តេ ភិក្ខុ កតវតា ឯតមន្តំ អាណាទេសិ ។ មេ ។
 សន្តំ ភិក្ខុ តំ អនុវុត្ត មាតុត្តាមេន សហ សេយ្យ
 កាច្ឆេស្សនិ ។ សន្តំ កតវតិ ។ វិទេហិ តុច្ឆោ កតវ
 កងំ ហិ បាម តំ អនុវុត្ត មាតុត្តាមេន សហ
 សេយ្យំ កាច្ឆេស្សនិ ទេតិ អនុវុត្ត អប្បសន្តាធំ
 វា មសាទាយ ។ មេ ។ ឯវត្ត មន ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិទ្ធាមនំ ឧដ្ឋសេយ្យាដំ យោ មន ភិក្ខុ មាតុត្តា-
 មេន សហ សេយ្យំ កាច្ឆេយ្យ មាចិត្តយន្តិ ។

(២៧៥) យោ មនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។

ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មិ អត្ត អចិច្ឆេតា
 ភិក្ខុតិ ។ មាតុត្តាមោ បាម អនុស្សិតិ ន យត្តិ
 ន មេតិ ន តិវច្ឆានតតា អន្តមសោ កតហិជាតាមិ

និមន្តទៅគ្រងសាវ្វិហើយបានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាដូច ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏
 ពោលទោស គំរងៀល បន្តបន្តិចថា ព្រះអនុវុត្តដ៏មានអាយុមិនគួរនឹងទៅ
 កាស្រីយ៍ទ័ងទៅដាក់មួយនឹងមាតុត្រាមសោះ ។ ទណៈនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក៏បានទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 សួរថា ម្ចាស់អនុវុត្ត បានក្លាយ អ្នកសម្រេចទូទ័ងដកជាមួយនឹងមាតុត្រាម
 នឹងមែនឬ ។ ព្រះអនុវុត្តក៏បទូលថា ចតិគ្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការពារ
 នឹងមែន ។ ព្រះត្រាស់ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គំរងៀលថា ម្ចាស់អនុវុត្ត
 អ្នកមិនគួរនឹងសម្រេចទូទ័ងដកជាមួយនឹងមាតុត្រាមទេ ម្ចាស់អនុវុត្ត ក៏ពិ
 ដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបដល់ដទៃទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រាប
 ទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រេចទ្រង់
 ខ្លួនស្ម័គ្រចរនរយាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសម្រេចទូទ័ងដកជាមួយនឹងមាតុ-
 ត្រាម ត្រូវកាចិត្តប្រាថ្នាដូចគ្នា ។

(២៧៦) គ្រងំពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
 បទទី ១ នៃប្រាជ្ញកក្កា ។ មេ ។ ដែលហៅថា មាតុត្រាមនោះ គឺស្រី
 អនុស្ស ឯយក្សស្រី ប្រែស្រី គឺប្រាជ្ញាញី មិនហៅថាមាតុត្រាមទេ ដោយ
 ហោទៅសូម្បីតែក្មេងស្រីដែលកើតក្នុងថ្ងៃនោះ (ក៏ហៅថាមាតុត្រាមដែរ)

ចាត់តាំងការស្តារ មុខងារនានា ឲ្យសម្របសម្រួល សិក្ខាបទវិញ្ញាណ

នារីកា មកេវ មហន្តករី^(១) ។ សហានិ ឯកតោ ។
សេយ្យោ នាម សត្វច្ឆន្ទា សត្វចរ័ច្ឆន្ទា យេកុយ្យេនច្ឆន្ទា
យេកុយ្យេន ចរ័ច្ឆន្ទា ។ សេយ្យំ កម្មេយ្យានិ អត្តន្តតេ
សុរិយ មាតុកាមេ ឱបន្នេ កំកុ ឱបន្នតិ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ កំកុ^(២) ឱបន្នេ មាតុកាមោ ឱបន្នតិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧកោ វា ឱបន្នន្និ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧដ្ឋហំត្វា បុនប្បនំ ឱបន្នន្និ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៦) មាតុកាមេ មាតុកាមសញ្ញិ សហ សេយ្យំ
កម្មេយ្យានិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុកាមេ វេមតិកោ
សហ សេយ្យំ កម្មេយ្យានិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
មាតុកាមេ អមាតុកាមសញ្ញិ សហ សេយ្យំ កម្មេយ្យានិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបន្ន្យន្នេ ឧបន្ន្យចរ័ច្ឆន្នេ អាមត្តិ
ធុត្តជស្ស ។ យត្តិយា វា មេតិយា វា បណ្ណាតេន
វា តិវច្ឆានកតិវច្ឆិយា វា សហ សេយ្យំ កម្មេយ្យានិ
អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អមាតុកាមេ មាតុកាមសញ្ញិ

១ ឧ.ម. មហានី ។ ២ កិកុស្តិ បទេន ករិន្ទំ ។

ចាត់តាំងការស្តារ មុខងារនានា សិក្ខាបទទី ៦ សិក្ខាបទវិញ្ញាណ

ទិច្ចាចំពាលប្បិ ដល់មនុស្សស្រីដែលធំ ។ ពាក្យថា ជាមួយ ឆិក្រនិវិជា
មួយគ្នា ។ ដែលរាយថា ទិដេក ឆិទិដេកដែលគេប្រក់ចាំនិសសំ គេ
បិទបាំងចាំនិសសំ គេប្រក់ដោយច្រើន គេបិទបាំងដោយច្រើន ។ ពាក្យថា
សម្រេចទិដេក សេចក្តីថា វេលាព្រះនាទិក្សកស្ត្រនិហើយមាតុត្រាមដេក
កំកុកំដេកវិដេ កំកុត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលកំកុដេក មាតុត្រាមកំដេក
វិដេ កំកុត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពុំនោះសោតដទៃទៀតឆិក្រនិវិជាមាតុត្រាម
ដេកព្រមគ្នា កំកុត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដទៃទៀតពុំនោះស្រែកឡើងវិញ
ដេកទៅវិញរឿយ ។ កំកុត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៧៦) មាតុត្រាម កំកុសំគាល់ថា មាតុត្រាមពិសិដេក ហើយ
សម្រេចទិដេកជាមួយគ្នា ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម តែកំកុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ហើយសម្រេចទិដេកជាមួយគ្នា ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។
មាតុត្រាម កំកុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុត្រាម ហើយសម្រេចទិដេកជាមួយ
គ្នា ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ កំកុត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ (ព្រោះដេក) ក្នុងទិដេក
ដែលគេប្រក់បាទពាក្យកណ្តាល គេបិទបាំងបាទពាក្យកណ្តាល ។ កំកុ
សម្រេចទិដេកជាមួយនិវិជយស្រីក្តី ប្រេសស្រីក្តី ដទៃឡើយក្តី កំច្ឆានញ្ញិ
ក្តី ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនមាតុត្រាម កំកុសំគាល់ថាមាតុត្រាម

អាយត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ អមាតុត្តាមេ វេមតំតោ អាយត្តិ
ទុក្ខាជស្ស ។ អមាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញី អនាយត្តិ ។

(២៧៧) អនាយត្តិ សទ្ធច្នន្ន សទ្ធអបរិច្ចន្ន សទ្ធា-
បរិច្ចន្ន សទ្ធអន្នន្ន យេកុយ្យេន អន្នន្ន យេកុយ្យេន
អបរិច្ចន្ន មាតុត្តាមេ និបន្ន កិក្ខុ និសីទតិ កិក្ខុ
និបន្ន មាតុត្តាមេ និសីទតិ ឧរោ វ និសីទន្តិ
ឧត្តត្តកស្ស អាណិកម្មិតស្សតិ ។

ធន្តសំបូរេនំ និប្បិទំ ។

ត្រូវកាលក្តិទុក្ខផ ។ មិនមែនមាតុត្រាម តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវកាលក្តិទុក្ខផ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំខាល់ថាមិនមែនមាតុត្រាម
មិនត្រូវកាលក្តិឡើយ ។

(២៧៧) (កាលក្តិមិនមានដល់ភិក្ខុស្រមៃចំរើដកជាមួយនឹងមាតុត្រាម)
ក្តីទីដែលគេប្រក់ទាំងអស់ តែមិនបានបិទបាំងជុំវិញ ដល់ភិក្ខុដែលដក
ជាមួយនឹងមាតុត្រាមក្តីទីដែលគេបិទបាំងជុំវិញ តែគេមិនបានប្រក់រោះ
ឡើយ ដល់ភិក្ខុដែលដកជាមួយនឹងមាតុត្រាមក្តីទីដែលគេមិនបានប្រក់
ដោយច្រើន គឺប្រក់បានបន្តិចបន្តួច គេមិនបានបិទបាំងដោយច្រើន គឺបិទ
បាំងបន្តិចបន្តួច ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយ មាតុត្រាមដក ដល់ភិក្ខុដក
មាតុត្រាមអង្គុយ ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយ មាតុត្រាមក៏អង្គុយទាំងពីរទាក់
ដល់ភិក្ខុឆ្គង ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិប្បាចទេ ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទ

[២៧៥] គេន សមយេន ពុទ្ធា កកក សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេនវេន អនាថមិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ គេន
ទោ បន សមយេន អាយស្មា ឧនាយំ សាវត្ថិយំ
កុសុបកោ ហោតិ ធិហុកាធំ កុលាធំ ឧបស្កន្តមតិ ។
អថទោ អាយស្មា ឧនាយំ ធម្មត្ថណ្ណសមយំ និវាសេនា
បន្តិវិហារនាយ យេន អញ្ញតំ កុលំ តេនុបស្កន្តមិ ។
គេន ទោ បន សមយេន យាលី ធិវសនន្ទាវ
ធិសិទ្ធា ហោតិ ។ យាសុណ្ណា អារសថន្ទាវ ធិសិទ្ធា
ហោតិ ។ អថទោ អាយស្មា ឧនាយំ យេន យាលី
តេនុបស្កន្តមិ ឧបស្កន្តមិកា យាលីយា ឧបកណ្ណតោ
ធម្មំ នេសេសិ ។ អថទោ យាសុណ្ណាយ ឯតន-
ហោសិ កិទ្ធុ ទោ សោ សមណោ សស្សយា
ជាវេ ឧនាហុ ឧកាសតីតិ ។ អថទោ អាយស្មា
ឧនាយំ យាលីយា ឧបកណ្ណតោ ធម្មំ នេសេនា
យេន យាសុណ្ណា តេនុបស្កន្តមិ ឧបស្កន្តមិកា

សិក្ខាបទទី ៧

[២៧៦] សមីយនោ ព្រះពុទ្ធជីវានព្រះភាវ កាលទ្រង់ឆង
ទៅត្រូវជេន ជាបេសំអនាថមិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។
កាលវេនាធិវ ។ ទាយិជីវានាយ ជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងក្រុង
សាវត្ថិ តែធិចូលទៅក្រកូលទាំងឡាយច្រើន ។ លំដាប់នោះ
។ ទាយិជីវានាយ វេនាត្រីតព្រហមកិស្សិតស្សនំហើយប្រដាប់ដោយ
ទាត្រចិវចូលទៅក្រកូលមួយ ។ ត្រាពោះឯង ស្រីជាមេដូ
ក្នុងយជិតទ្វារដូ ។ ស្រីជាកូនប្រសាវនៃស្រីមេដូនោះ ក៏អង្គុយជិត
ទ្វារដូសំណាក់ ។ លំដាប់នោះ ។ ទាយិជីវានាយ ចូលទៅក
ស្រីជាមេដូ លុះចូលទៅហើយក៏សំដែងធម៌ជិតត្រចៀកស្រីជាមេ
ដូ ។ ទើបស្រីជាកូនប្រសាវនៃស្រីមេដូនោះ ក៏មានសចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ
ថា សមណៈនោះជាសហយាបេសំម្តាយាក្នុង ធម៌យាយធីត្តា ។
ពេលនោះ ។ ទាយិជីវានាយ លុះសំដែងធម៌ជិតត្រចៀកស្រីជាមេដូ
ហើយ ក៏ចូលទៅក្រកូលក្នុងប្រសាវនៃស្រីមេដូ លុះចូលទៅហើយ

យាសុណ្ណាយ ឧបកណ្ណាកេ ចង្អុំ ទេសេសំ ។ អថទោ
 យាលីយា ឯតទយោសិ ភិក្ខុ ទោ សោ សមណោ
 យាសុណ្ណាយ ជាហេ ឧទាហុ ឱកាសភិក្ខុ ។ អថទោ
 អាយស្មា ឧទាយិ យាសុណ្ណាយ ឧបកណ្ណាកេ ចង្អុំ
 ទេសេស្មា បញ្ញាមិ ។ អថទោ យាលី យាសុណ្ណំ
 ឯតទរោច ហេ ទេ ភី តេ សោ^(១) សមណោ
 អរោចាភិ ។ ចង្អុំ មេ អយ្យ ទេសេសំ អយ្យាយ
 មន ភី អរោចាភិ ។ ឧប្បិមិ ចង្អុំ ទេសេសិភិ ។
 តា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារចេន្តិ កតំ ហិ បាម
 អយ្យោ ឧទាយិ មាតុកាមស្ស ឧបកណ្ណាកេ ចង្អុំ
 ទេសេស្មតិ ទនុ បាម វិស្សន្តេន វិដេន ទេម្មោ
 ទេសេតត្វាតិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តាសំ
 ភិក្ខុំ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារចេន្តិ ។ យេ
 តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិចារចេន្តិ កតំ ហិ បាម អាយស្មា ឧទាយិ មាតុ-
 កាមស្ស ចង្អុំ ទេសេស្មតិភិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ

១. ឱ. ទេសោ ។

ភីសំផេនិចមិជិតត្រចៀកស្រីជាតូចប្រសាវៃស្រីមេផុះ (នោះទៀត) ។
 ចើបស្រីជាមេផុះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះជា សមណៈនោះជាសហាយ
 របស់ស្រីជាតូចប្រសាវៃអញ្ចជាមេផុះ ឬជាទិយាយចង់គ្នា ។ សំដាប់នោះ
 ។ ទាយិជីមានកាយ លុះសំផេនិចមិជិតត្រចៀកស្រីជាតូចប្រសាវៃស្រី
 មេផុះហើយ ក៏ចៀសចេញទៅ ។ គ្រាមានឯង ស្រីជាមេផុះបាន
 ទិយាយពាក្យនេះនឹងស្រីជាតូចប្រសាវៃខ្លួនជាមេផុះថា ខែហង់ សមណៈ
 នោះ បានទិយាយពាក្យអ្វីខ្លះនឹងហង់ឯង ។ ស្រីជាតូចប្រសាវៃថា
 បពិត្រអ្នកវិមី សមណៈនោះសំផេនិចមិផល់ខ្ញុំ ចំណែកឯអ្នកវិមី សមណៈ
 នោះ បានទិយាយពាក្យអ្វីខ្លះ ។ ក្តាយក្រក្រាបថា សមណៈ
 នោះសំផេនិចមិផល់អញដែរ ។ ស្រីទាំងពីរនាក់នោះក៏ពោលទោស
 គំរង្សិល បន្តបង្ហាបថា លោកម្ចាស់ទាយិ មិនសម្បូរមើលនឹងសំផេនិ
 ចមិ (ទ្រូប) ជិតត្រចៀកមាតុត្រាមេសោះ ធម្មតាសមណៈត្រូវតែសំផេនិចមិ
 ដោយសំច្រើនក្បួនក្បាយ ដោយច្បាស់លាស់ទេតើ ។ ភិក្ខុទាំង
 ខ្យាយបានឮពាក្យស្រីទាំងនោះពោលទោស គំរង្សិល បន្តបង្ហាប
 ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះក៏ពោលទោស គំរង្សិល បន្តបង្ហាបថា ទាយិជីមានកាយ
 មិនសម្បូរមើលនឹងសំផេនិចមិផល់មាតុត្រាមេសោះ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះ

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទ្រង់ស្រាវជ្រាវ ព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ

កក្កដា ឯកម្ភតំ អាណាចក្រ ។ ខេ ។ សង្ខ កិ
 ត្រូវ ឧបាយ មាតុភ្នំមស្ស ធម្មំ ទេសេសីតិ ។ សង្ខ
 កក្កដា ។ វិការហិ តុន្តោ កក្កដា កក្កដា ហិ ទាម
 ត្រូវ មោឃបុរិស មាតុភ្នំមស្ស ធម្មំ ទេសេស្សសិ
 ទេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្ធាតំ វា បសាទាយ ។ ខេ ។
 ឯវត្ត បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាធិ
 យោ បទ កិក្ខុ មាតុភ្នំមស្ស ធម្មំ ទេសេយ្យ
 ទាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវត្តទំ កក្កដា កិក្ខុតំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[២៧៧] តេជ ទោ បទ សមយេន ឧទាសិកា
 កិក្ខុ បស្សិតា ឯកទរោតំ ឥឡ អយ្យា ធម្មំ ទេសេ-
 ថាតិ ។ ន កក្កដា កក្កដា មាតុភ្នំមស្ស ធម្មំ
 ទេសេតុន្តិ ។ ឥឡ អយ្យា ធម្មត្តាវាទាហិ ធម្មំ
 ទេសេថ សញ្ញា ឯត្តកោធិមំ ធម្មោ អញ្ញតុន្តិ ។

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទ្រង់ស្រាវជ្រាវ ព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ

កិក្ខុត្រាបច្ចុលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះបិតាព្រះភាគម្ចាស់ ។ ខេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទាយ បានពូជាអ្នកឯសិវផងធម៌ផល
 មាតុភ្នំមស្ស ឯកម្ភតំ ។ ទាយកិក្ខុត្រាបច្ចុលថា សូមទ្រង់មេត្តា
 ប្រោស ឯកម្ភតំ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះភាគ ទ្រង់និ-
 វេស្សថា ម្ចាស់មោឃបុរិស អ្នកឯសិវផងធម៌ផល
 មាតុភ្នំមស្ស ម្ចាស់មោឃបុរិស កំពើទះមិនដឹងជ្រះថ្លាផលបុគ្គល
 ដែលមិនបានជ្រះថ្លាទេ ។ ខេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 អប្សិសិវផងឡើយស្ម័គ្រចុះទេយោធិនេះថា កិក្ខុណាមួយសិវផងធម៌ផល
 មាតុភ្នំមស្ស ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះបិតាព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខា-
 បទទេផលកិក្ខុទាំងឡាយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

[២៧៨] សម័យទោឯក ពួកទោសិកាឃើញកិក្ខុទាំងឡាយ
 ក៏និយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកខ្ញុំកុរុណាសូម
 ភាពធនា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយមេត្តាសិវផងធម៌ឲ្យបាន ។ ពួកកិក្ខុ
 ឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្តូរស្រី ការសិវផងធម៌ផលមាតុភ្នំមស្សទេ ។ ពួក
 ទោសិកាទូលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកខ្ញុំកុរុណាសូមភាពធនា
 សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយមេត្តាសិវផងធម៌ត្រឹមប្រាំបីប្រាំមួយប្រាំបី
 បានចុះ ពួកខ្ញុំកុរុណា ភាចចាំធម៌បានដោយពាក្យមានប្រយោជន៍ ។

៥ កតំ កតំ កតំ មាតុភ្នាមស្ស ធម្មំ ទេសេតុន្តំ
 កតុភ្នាមស្ស ៥ ទេសេសុំ ។ ឧបាសិកា ឧដ្ឋា-
 យន្តំ ទ័យន្តំ វិចារន្តំ កតំ ហិ ជាម អយ្យា
 អម្ពហិ យាចិយមាតា ធម្មំ ៥ ទេសេស្សន្តំ ។
 អស្សេសុំ ទេ កិក្ខុ ភាសំ ឧបាសិកា ឧដ្ឋា-
 យន្តំ ទ័យន្តំ វិចារន្តំ ។ អថទោ ភេ កិក្ខុ
 ភកវតា ឯតថត្ថំ អាណេសុំ ។ អថទោ ភកវ
 ឯតស្មី ធិនាទេ ឯតស្មី បកវណា ធម្មំ កតំ កតុ
 កិក្ខុ អាមន្តសិ អនុជាជាមិ កិក្ខុវេ មាតុភ្នាមស្ស
 ធម្មញ្ញកំ ចាហិ ធម្មំ ទេសេតុំ ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ
 ភមិ សិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិសេយ្យាថ យោ បទ កិក្ខុ
 មាតុភ្នាមស្ស ឧដ្ឋិធម្មញ្ញកំ ចាហិ ធម្មំ ទេសេយ្យ
 ចាមិក្ខុយន្តំ ។ ឯវត្ថុនំ ភកវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៣១១] ភេទ ទោ បទ សមយេទ ធម្មតិយា
 កិក្ខុ ភកវតា អនុញ្ញាតំ មាតុភ្នាមស្ស ធម្មញ្ញកំ-
 ចាហិ ធម្មំ ទេសេតុន្តំ ។ ភេ អវិញ្ញំ បុរិសវិក្ខុហិ

ពួកកិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ការសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមមិនគួរ
 ទេ ថាដូច្នោះហើយក៏មានសេចក្តីរឿនរានសំដែងធម៌ទៅ ។ ពួក
 បុរាណគំរោលពោល និងរឿយ បន្តបន្តិចថា មិនសមចំបើ
 លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកយើងវុក្ខុទាំងឡាយ ក៏មិនសំដែងធម៌
 ទានសារ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានពួកព្យាបាសិកាទាំងនោះពោលពោល
 និងរឿយ បន្តបន្តិចហើយ ។ ទើបកិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាគ្រាបទូលសេចក្តី
 ខ្ញុំចំពោះព្រះជីមានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះរឿងនេះដំណើរនេះ ព្រះជី-
 មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម៌ថា ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធជីកា
 ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អថភកវតាធម៌កិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាម
 បានត្រឹមត្រូវមាតុប្រាម្មយមាតុប្រាម្មយ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយគប្បីសំដែងឡើងខ្ញុំស្តាប់ទាននេះយើងនេះថា កិក្ខុណាមួយសំដែង
 ធម៌ដល់មាតុត្រាមលើសពីប្រាមាតុប្រាម្មយមាតុប្រាម្មយទៀតទៅ ត្រូវតាមគ្នា
 បាចិត្តិយ ។ ព្រះជីមានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ជាស្តាប់ទាននេះដល់កិក្ខុទាំង
 ឡាយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

[៣១២] សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយកិក្ខុបានដឹងថា ព្រះជីមាន
 ព្រះភាគបានអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមបានត្រឹមត្រូវមាតុប្រាម្ម
 ប្រាម្មយមាតុប្រាម្មយ ។ ពួកធម្មតិយកិក្ខុទាំងនោះក៏ឲ្យបុរសដែលមិនដឹងគ្នា

ព្រះវិញ្ញាណក្ខេប មុនស្រីវិញ្ញាណក្ខេប សុខសិក្ខាបទស្ស ៦៣៦

ឧបសិទ្ធិនាមេត្តា មាតុត្តាមស្ស ឧត្តរិទប្បញ្ចវាចាហិ
 នម្មំ ទេសេន្តំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ ភេ
 ឧត្តរិទប្បញ្ចវាចាហិ នម្មំ ទេសេន្តំ វិទាទេន្តំ កេមំ ហិ នាម នព្វត្តិយា
 ភិក្ខុ អវិញ្ញំ បុរិសវិក្កហំ ឧបសិទ្ធិនាមេត្តា មាតុត្តា-
 មស្ស ឧត្តរិទប្បញ្ចវាចាហិ នម្មំ ទេសេន្តំ ។
 អដទោ ភេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសុំ ។ យេ ។
 សច្ចំ កេវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អវិញ្ញំ បុរិសវិក្កហំ ឧបសិទ្ធិនា-
 មេត្តា មាតុត្តាមស្ស ឧត្តរិទប្បញ្ចវាចាហិ នម្មំ ទេសេ-
 នាតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិភាហិ តុន្តោ ភកវ
 កេមំ ហិ នាម តុម្ពេ មោយបុរិសា អវិញ្ញំ បុរិសវិក្កហំ
 ឧបសិទ្ធិនាមេត្តា មាតុត្តាមស្ស ឧត្តរិទប្បញ្ចវាចាហិ
 នម្មំ ទេសេន្តំ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសង្ខាមំ
 ភំ បសាទាយ ។ យេ ។ ឯវត្តា បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ

ព្រះវិញ្ញាណក្ខេប មុនស្រីវិញ្ញាណក្ខេប សិក្ខាបទទី ១៦ ៦៣៧

អន្តិយជិត ហើយសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមលើសពីប្រាមាត់ប្រាមួយមាត់
 ឡើងទៅ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយណាមាតុសេចក្តីប្រាមាត់ ។ យេ ។ ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្ធាមាតុសេ ភិរដ្ឋិល ចន្ទុបដ្ឋិយំ មិនសម្បីបើពួកទេ-
 ត្តិយភិក្ខុបុរសដែលមិនដឹងក្តីអន្តិយជិត ហើយសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាម
 លើសពីប្រាមាត់ប្រាមួយមាត់ឡើងទៅសោះ ។ ឯភិក្ខុចាំនិទ្ធាមាតុ
 ក្រាចចូលសេចក្តីនុះវិរោះព្រះជំទាវព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ យេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បានឮថា អ្នកចាំនិទ្ធាយបុរស
 ដែលមិនដឹងក្តីអន្តិយជិត ហើយសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមលើសពីប្រាមាត់
 ប្រាមួយមាត់ឡើងទៅ តើតែមួយ ។ ពួកទេត្តិយភិក្ខុក្រាចចូលថា សូម
 ទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស ភិក្ខុវេ ។ ព្រះពុទ្ធជំទាវព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់
 ភិរដ្ឋិលថា ម្ចាស់មោឃបុរសចាំនិទ្ធាយ មិនសម្បីបើអ្នកចាំនិទ្ធាយបុរស
 បុរសដែលមិនដឹងក្តីអន្តិយជិត ហើយសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមលើសពីប្រា
 មាត់ប្រាមួយមាត់ឡើងទៅទេ ម្ចាស់មោឃបុរសចាំនិទ្ធាយ អំពីនេះ
 មិនទាន់ជ្រះថ្លាដល់ចំនុចចាំនិទ្ធាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ យេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ អ្នកចាំនិទ្ធាយធម៌សំដែងឡើងទៅសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា

សិក្ខាបទំ ឧត្តមេយ្យាជ យោ ចទ ភិក្ខុ មាតុត្តាមស្ស
ឧត្តរិយ្យត្ថាវាទាហិ ទម្មំ ទេសេយ្យ អញ្ញត្រិ វិញ្ញា
ប្បិសវិក្ខុហោន ចាចិក្ខុយន្តំ ។

[៣០០] យោ បទាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥឧស្មី អត្ថោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ មាតុត្តាមេ ទាម មទុស្ស័ត្តិ ទ យត្តិ
ទ បេតិ ទ វិញ្ញាទតតា វិញ្ញា បដិពលា សុភាសិត
ឧត្តាសិតំ ឧត្តល្លាឧត្តល្លំ អាជាចិត្តំ ។ ឧត្តរិយ្យត្ថា
វាទាហិតិ អតិរេកទយ្យត្ថាវាទាហិ ។ ទម្មោ ទាម
តុទ្ធកាសិតោ សាវត្តកាសិតោ ឥសិកាសិតោ ទេវតាកា
សិតោ អត្តមសញ្ញតោ ទម្មមសញ្ញតោ ។ ទេសេយ្យាតិ
បទេទ ទេសេតិ បទេ បទេ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។
អក្ករាយ ទេសេតិ អក្ករក្ករាយ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។
អញ្ញត្រិ វិញ្ញា ប្បិសវិក្ខុហោនាតិ បេត្តា វិញ្ញា ប្បិស
វិក្ខុហំ ។ វិញ្ញា ទាម ប្បិសវិក្ខុហោ បដិពលោ ហោតិ
សុភាសិតឧត្តាសិតំ ឧត្តល្លាឧត្តល្លំ អាជាចិត្តំ ។

ភិក្ខុណាមួយ សំដែងមិដល់មាតុត្រាមលើសពីប្រាំមាត់ប្រាំមួយមាត់
ទៀងទៅ ភិក្ខុនោះត្រូវតាមភ្នំបាចិក្ខុយ រៀរលើនៃមាតុបុរសដែលដឹងក្តី
(អន្តិយជិត) ។

[៣០១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទឹងសិក្ខា
បទទី ១ នៃបាតបិដកកណ្ត ។ ដែលហៅថា មាតុត្រាម ធម្មទុស្ស័ត្រិ
ដែលដឹងក្តីភាពដឹងពាក្យល្អពាក្យកាក្រក់ ពាក្យត្រងោះពាក្យមិនត្រងោះ
ឯយក្សស្រី ប្រេស្រី ធីញ្ញាមត្តិ មិនហៅថាមាតុត្រាមទេ ។ ពាក្យថា
លើសពីប្រាំមាត់ប្រាំមួយមាត់ទៀងទៅ គឺច្រើនជាងប្រាំមាត់ប្រាំមួយ
មាត់ ។ ដែលហៅថា ចមិ គឺមិនដែលព្រះទុក្ខជាម្ចាស់ច្រើនសំដែងទុក
ហើយ សាវតសំដែងទុកហើយ ឥសិសំដែងទុកហើយ ទេវតាសំដែងទុក
ហើយ ដែលតាស្រីយទូអដ្ឋកថា តាស្រីយទូបុលី ។ ពាក្យថា សំដែង
គឺភិក្ខុសំដែងដោយបទ ត្រូវតាមភ្នំបាចិក្ខុយ រាវា បទ ។ ភិក្ខុសំដែង
ដោយអក្ករៈ ត្រូវតាមភ្នំបាចិក្ខុយ រាវា អក្ករៈ ។ ពាក្យថា រៀរលើនៃ
មាតុបុរសដែលដឹងក្តី គឺលើកលើនៃមាតុបុរសដែលដឹងក្តី ។ ដែលហៅថា
អ្នកដឹងក្តី គឺបុរសដែលភាពដឹងនូវពាក្យល្អពាក្យកាក្រក់ ពាក្យត្រងោះ
ពាក្យមិនត្រងោះ ។

ព័ន្ធកិរិយាស្រា ឧសាវាទវិញ្ញាណ សន្តិកម្មស្រា អាចារ្យភិក្ខុ

[៣០២] មាតុត្រាមេ មាតុត្រាមសញ្ញី ឧត្តរិយប្បញ្ញាណ

វិញ្ញាណ ធម្មំ នេសេតិ អញ្ញាត្រ វិញ្ញាណ បុរិសវិក្កហោន

អាចត្តិ ពាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្រាមេ វេមតិកោ

ឧត្តរិយប្បញ្ញាណ ធម្មំ នេសេតិ អញ្ញាត្រ វិញ្ញាណ

បុរិសវិក្កហោន អាចត្តិ ពាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្រាមេ

អមាតុត្រាមសញ្ញី ឧត្តរិយប្បញ្ញាណ ធម្មំ នេសេតិ

អញ្ញាត្រ វិញ្ញាណ បុរិសវិក្កហោន អាចត្តិ ពាចិត្តិយស្ស ។

យត្តិយា វា វេមតិយា វា បណ្ឌិតស្ស វា តិច្ឆានតក-

មនុស្សវិក្កហិត្តិយា វា ឧត្តរិយប្បញ្ញាណ ធម្មំ នេសេតិ

អញ្ញាត្រ វិញ្ញាណ បុរិសវិក្កហោន អាចត្តិ ធុត្តដស្ស ។

អមាតុត្រាមេ មាតុត្រាមសញ្ញី អាចត្តិ ធុត្តដស្ស ។

អមាតុត្រាមេ វេមតិកោ អាចត្តិ ធុត្តដស្ស ។

អមាតុត្រាមេ អមាតុត្រាមសញ្ញី អចាចត្តិ ។

ព័ន្ធកិរិយាស្រា ឧសាវាទវិញ្ញាណ សិក្ខាបទទី ៨ អាចារ្យភិក្ខុ

[៣០២] មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ហើយសំដែងធម៌

ឲ្យលើសពីប្រាមាត់ប្រាមួយមាត់ទៀតទៅ ដោយគ្មានបុរសដឹងក្តី (នៅ

ជិតខាង) ត្រូវកាចត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ

ហើយសំដែងធម៌ឲ្យលើសពីប្រាមាត់ប្រាមួយមាត់ទៀតទៅ ដោយគ្មាន

បុរសដឹងក្តី (នៅជិតខាង) ត្រូវកាចត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់

ថា មិនមែនមាតុត្រាម ហើយសំដែងធម៌ឲ្យលើសពីប្រាមាត់ប្រាមួយមាត់

ទៀតទៅ ដោយគ្មានបុរសដឹងក្តី (នៅជិតខាង) ត្រូវកាចត្តិបាចិត្តិយ ។

ភិក្ខុសំដែងធម៌ឲ្យលើសពីប្រាមាត់ប្រាមួយមាត់ទៀតទៅ ដល់យក្សស្រី

ក្តី ប្រេតស្រីក្តី ដទៃទៀតក្តី តិច្ឆានញីមានកាយដូចមនុស្សស្រីក្តី

ដោយគ្មានបុរសដឹងក្តី (នៅជិតខាង) ត្រូវកាចត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនមាតុ-

ត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ត្រូវកាចត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនមាតុត្រាម

ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវកាចត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំ-

គាល់ថាមិនមែនមាតុត្រាម មិនត្រូវកាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣០៣) អនាមត្តំ វិញ្ញាណ ចុរិសវិក្កហោន ធម្មត្ថា-
 ណាហិ ធម្មំ នេសេតិ ឧនកធម្មត្ថាណាហិ ធម្មំ
 នេសេតិ ឧដ្ឋហិត្តា បុន ធិសីធិត្តា ធម្មំ នេសេតិ
 មាតុតារោ ឧដ្ឋហិត្តា បុន ធិសីធិតិ តស្មី នេសេតិ
 អញ្ញាស្ស មាតុតារោស្ស នេសេតិ បញ្ចំ បុច្ឆតិ បញ្ចំ
 បុដ្ឋោ កថេតិ អញ្ញាស្សតាយ ភណ្ឌំ មាតុតារោ
 សុណាតិ ឧដ្ឋត្តកស្ស អាណិកម្មកស្សតិ ។

លទ្ធផលក្នុងរូប ធីដ្ឋិ ។

[៣០៣] ភាបក្កិមិទមានដល់ភិក្ខុដែលសំដែងធម៌ (ដល់មាតុត្រាម)
 មានបុរសដ៏ឆ្លាត (នៅជិតភាគ) ដល់ភិក្ខុសំដែងធម៌ត្រឹមត្រូវចាំប្រាំមួយ
 មាត់ ដល់ភិក្ខុសំដែងធម៌តិចជាងត្រឹមត្រូវចាំប្រាំមួយមាត់ ដល់ភិក្ខុសំដែង
 ធម៌ត្រឹមត្រូវចាំប្រាំមួយមាត់ក្រោយទៀត ហើយអង្គុយទៅវិញសំដែងទៀត
 ដល់ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមដែលក្រោយទៀតហើយ អង្គុយទៅវិញ
 ក្នុងរយៈពេលនោះ ដល់ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមទៀត (ក្រៅពី
 មាតុត្រាមដែលបានសំដែងឱ្យស្តាប់ហើយ) ដល់ភិក្ខុដែលមាតុត្រាមសួរ
 ប្រស្នាហើយឆ្លើយដោះប្រស្នា (នោះ) ដល់ភិក្ខុសំដែងធម៌ឱ្យអ្នកដទៃស្តាប់
 មាតុត្រាមអង្គុយស្តាប់ផង ដល់ភិក្ខុតូច ដល់ភិក្ខុជាទាតិដើមបញ្ញត្តិ ។

សិទ្ធិទេស ៣ ០៧ ។

អង្គមហិក្ខាបទ

[៣០២] តេជ សមយេន តុន្តោ កកា វេសាលិយ
វិហាតិ មហារាជ ក្សត្រាភារសាលាយំ ។ តេជ ទោ
បទ សមយេន សម្ពហុលា សង្ខិដ្ឋា សម្ពត្តា កិក្ខុ
វក្កុត្តាយ ននិយា តិរា វស្សំ ឧបត្ថ្និសុ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន វដ្ឋិ ធុត្តិក្ខា ហោតិ ដ្ឋិហិតិកា
សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា ន សុត្តរា ឧញ្ញោ បត្ត-
ហោន យាមេតុំ ។ អដទោ តេសំ កិក្ខុនំ ឯតនហោសិ
ឯតរហំ ទោ វដ្ឋិ ធុត្តិក្ខា ដ្ឋិហិតិកា សេតដ្ឋិកា
សលាការុត្តា ន សុត្តរា ឧញ្ញោ បត្តហោន យាមេតុំ
តេជ នុ ទោ មយំ ឧចារយេន សមត្តា សម្មោ-
នមាថា អវិទមាថា ជាសុតំ វស្សំ វសេយ្យម

សិក្ខាបទទី ៨

[៣០២] សមយេនាៈ ព្រះភគវន្តសម្ពុច្ចដ្ឋានសំកាលធនំនៅក្នុង
ការសាលា ព្រៃមហាន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រាទានឯង មានកិក្ខុ
ច្រើនរូបជាមិត្របានជួបប្រទះគ្នាដ៏មិត្រស្និទ្ធស្នាលមាំមួន បាននៅចាំ
វស្សាប្រចន្ទស្ថិតិក្សុត្តា ។ វេលាទានឯង ដែលផ្ទះកីតក្ខត្តិក្ស (អត់បាយ)
មនុស្សចាំនិទ្រាយ ចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃក្រៃពេក ក៏ដល់ខ្លួនសេចក្តី
ស្លាប់មានផ្ទៀងស (ដេរជាសាលីវេនដី) នឹងទិញដូស្រែអង្ករ លុះតែមាន
ស្លាកាន់ជាសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន មនុស្សចាំនិទ្រាយដែលទោះ
មិនរាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយការព្យាយាមស្វែងរកអាហារ ។ ទណៈទោះ
កិក្ខុចាំនិទ្រាយនឹងគ្នាដូច្នោះថា ឥឡូវនេះ ដែលផ្ទះកីតក្ខត្តិក្ស (អត់បាយ)
មនុស្សចាំនិទ្រាយ ចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃក្រៃពេក ក៏ដល់ខ្លួនសេចក្តី
ស្លាប់មានផ្ទៀងស (ដេរជាសាលីវេនដី) នឹងទិញដូស្រែអង្ករលុះតែមាន
ស្លាកាន់ជាសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន មនុស្សចាំនិទ្រាយដែល
ទោះ មិនរាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយការព្យាយាមស្វែងរកអាហារឡើយ
ក៏យើងនឹងគិតធ្វើឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យបានសាមគ្គីស្មោះស្មា កុំឲ្យមាន
វិវាទសំខែងគ្នា នៅចាំវស្សាឲ្យបានស្រួលផង កុំឲ្យលំបាក

១ ២ បិណ្ឌកោដ កិលមិស្សាមាតិ ។ ឯកាទ្វេ
 ឯកាមាសុ ហន្ត មយំ អាវុសោ កិហិចំ កាម្មន្តំ
 អនិដ្ឋេម ឯកាទ្វេ អម្ពាតំ ធាតុំ មញ្ញាស្សន្តំ ឯកា មយំ
 សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជាសុតំ វស្សំ
 វសយ្យាម ១ ២ បិណ្ឌកោដ កិលមិស្សាមាតិ ។
 ឯកាទ្វេ ឯកាមាសុ អលំ អាវុសោ កិ កិហិចំ
 កាម្មន្តំ អនិដ្ឋេតេន ហន្ត មយំ អាវុសោ កិហិចំ
 ទ្ធកេយ្យំ ហរាម ឯកាទ្វេ អម្ពាតំ ធាតុំ មញ្ញាស្សន្តំ
 ឯកា មយំ សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជាសុតំ
 វស្សំ វសយ្យាម ១ ២ បិណ្ឌកោដ កិលមិស្សា-
 មាតិ ។ ឯកាទ្វេ ឯកាមាសុ អលំ អាវុសោ កិ
 កិហិចំ កាម្មន្តំ អនិដ្ឋេតេន កិ កិហិចំ ទ្ធកេយ្យំ
 ហរាដេន ហន្ត មយំ អាវុសោ កិហិចំ មញ្ញាមញ្ញាស្ស
 ទុត្តិមទុស្សន្តស្ស វស្សំ កាសិស្សាម អសុកោ កិក្ក
 មមមស្ស ឈានស្ស លាភី អសុកោ កិក្ក ទុតិ-
 យស្ស ឈានស្ស លាភី អសុកោ កិក្ក តតិយស្ស

ដោយការបិណ្ឌបាតផង ។ កិក្កត្ថក្កន្ត្រិយថា អាវុសោ បើ
 ដូច្នោះ យើងត្រូវទទួលរាប់នៃការងាររបស់គ្រូហស្តចុះ កាលបើយើងធ្វើ
 យ៉ាងនេះហើយ គ្រូហស្តចុះនោះ គង់នឹងនឹកនាមហារាជលំយើង
 មិនខាន កាលបើបាននាមហារាជលំយើយ យើងក៏បានលាមគ្គ
 ភ្លេចសា មិនរីករាយទេនឹងគ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយ
 មិនលំបាកដោយការបិណ្ឌបាតផង ។ កិក្កត្ថក្កន្ត្រិយថា អាវុសោ
 កុំឡើយ ប្រយោជន៍អ្វី នឹងទទួលរាប់នៃការងាររបស់គ្រូហស្តចុះ
 អាវុសោ រហ័យចុះ យើងត្រូវធ្វើជាអ្នកបម្រើ ទាំងណឹងដល់ពួក
 គ្រូហស្តវិញ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ គ្រូហស្តចុះនោះគង់
 នឹងនឹកនាមហារាជលំយើងមិនខាន កាលបើបាននាមហារា-
 យ៉ាងនេះហើយ យើងនឹងត្រូវត្រឡប់ស្រួលសា មិនរីករាយទេនឹងគ្នា
 នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាក ដោយការបិណ្ឌបាត
 ផង ។ កិក្កត្ថក្កន្ត្រិយថា អាវុសោ កុំឡើយ ប្រយោជន៍អ្វីនឹង
 ទទួលរាប់នៃការងាររបស់គ្រូហស្ត ប្រយោជន៍អ្វីនឹងធ្វើជាអ្នកបម្រើ ទាំង
 ណឹងដល់ពួកគ្រូហស្ត អាវុសោ រហ័យចុះ យើងនឹងកាលសា-
 សើរនូវទុក្ខវេទនាមុនរបស់ខ្លួននឹងដល់ពួកគ្រូហស្តវិញថា កិក្កចំណេះ
 បាតិយា ១ ១ កិក្កចំណេះបាតិយា ១ ២ កិក្កចំណេះបាតិយា ១ ៣

ឈានស្ស លាភី អសុភោ កិក្ខុ ធម្មស្ស ឈានស្ស
 លាភី អសុភោ កិក្ខុ សោតាបច្ឆោ អសុភោ កិក្ខុ
 សកតាតាមី អសុភោ កិក្ខុ អនាតាមី អសុភោ
 កិក្ខុ អហា អសុភោ កិក្ខុ ភេរិវិជ្ជា អសុភោ កិក្ខុ
 ធម្មកិញ្ញាតិ ឯវិទ្ធ អន្តរា ធាតុ មញ្ញស្សន្តិ ឯវិ
 មយំ សមត្តា សម្មាទមាតា អវិទមាតា ជាសុតំ
 វស្សំ វសយ្យម ន ច ចិល្លាកោន កំលមិស្សនាតិ
 ឯសោយេវ ទោ អាវុសោ សេយ្យោ យោ អន្តរា
 កិហំនំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តមទុស្សនម្មស្ស វណ្ណ
 កាសិកោតំ ។ អជទោ ភេ កិក្ខុ កិហំនំ អញ្ញ
 មញ្ញស្ស ឧត្តមទុស្សនម្មស្ស វណ្ណំ កាសិសុ អសុភោ
 កិក្ខុ ឧបមស្ស ឈានស្ស លាភី ។ បេ ។ អសុភោ
 កិក្ខុ ធម្មកិញ្ញាតិ ។ អជទោ ភេ មទុស្ស លាភា
 វត យោ សុលន្តិ វត យោ យេសំ យោ ឯវិជ្ជា
 កិក្ខុ វស្សំ ឧបមតា ន វត យោ វតោ បុទ្ធ
 ឯវិជ្ជា កិក្ខុ វស្សំ ឧបមតា យថាយំមេ កិក្ខុ សិល
 វណ្ណំ កល្យាណធម្មាតិ ។ ភេ ន កាតិសាតិ កោជបាតិ

កិក្ខុឯណោះបានយាទី ២ កិក្ខុឯណោះជាសោភាបន្ត កិក្ខុឯណោះជា
 សកតាតាមី កិក្ខុឯណោះជាអនាតាមី កិក្ខុឯណោះជាព្រះអោន្ត កិក្ខុ
 ឯណោះបានវិជ្ជា ៣ កិក្ខុឯណោះបានអភិញ្ញា ៦ កាលបើយើងនោលយ៉ាង
 នេះហើយ គ្រហស្ថតាំងនោះនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹង
 មិនទាន់ បើបានកាលយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏នឹងទានសេចក្តីសាមគ្គី
 ស្មោះស្មោះ មិនវិវាទទាន់នឹងគ្នាទេ នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលហើយមិនលំបាក
 ដោយចំណុចផង ។ កិក្ខុតាំងនោះក៏យល់ព្រមថា អាវុសោ ពួកយើង
 ពោលសរសើរគុណភ្នំមនុស្សមិណទេវស្ថានយើង ទៅវិញទៅ
 មកដល់ពួកគ្រហស្ថ ការពោលសរសើរគុណភ្នំមនុស្សមិណទេវស្ថាន
 ហើយ ។ លំដាប់នោះកិក្ខុតាំងនោះ ក៏បាននោលសរសើរគុណភ្នំមនុស្ស
 មិណទេវស្ថានទៅវិញទៅមកដល់ពួកគ្រហស្ថថា កិក្ខុឯណោះបានយាទី ១ ។ បេ ។
 កិក្ខុឯណោះបានអភិញ្ញា ៦ ។ គ្រោះនោះ មនុស្សទាំងឡាយនោះក៏និ
 យាយគ្នាថា អើយ្យាយើងកល់គ្នាបានកិក្ខុវិបរទេមកនៅចាំវស្សា ហៅពេញ
 ជាលាភរបស់យើង ឈ្មោះថាយើងបានបុណ្យដោយនិយាយកល់គ្នា កាំង
 តិរឹមមកដល់ឡូកនេះ យើងកល់គ្នាមិនដែលបានពួកកិក្ខុទានសិលទាន
 ដើមជាគុសលដូចវិបរទេមកនៅចាំវស្សាលោះឡើយ ។ មនុស្សទាំងនោះ

អត្តនា កុញ្ញត្តិ មាតាបិតុំ ទេត្តិ បុត្តនាស្ស ទេត្តិ
 នាសកម្មការទោវិសស្ស ទេត្តិ មិត្តាមប្ចាជំ ទេត្តិ ញាតិ-
 សាលោហិតានំ ទេត្តិ យាទិសានំ ភិក្ខុនំ ទេត្តិ ឈ
 ភាទិសានិ ទាទទិយានិ សាយទិយានិ មាតានិ អត្តនា
 បិវត្តិ មាតាបិតុំ ទេត្តិ បុត្តនាស្ស ទេត្តិ នាសកម្ម
 ការទោវិសស្ស ទេត្តិ មិត្តាមប្ចាជំ ទេត្តិ ញាតិសា-
 លោហិតានំ ទេត្តិ យាទិសានិ ភិក្ខុនំ ទេត្តិ ។
 អថទោ ភេ ភិក្ខុ វណ្ណវណ្ណា អហោសុំ បិវត្តិយា
 ថសន្តមុខវណ្ណា វិប្បសន្តមុខវណ្ណា ។

[៣០៩] អាទិណ្ណំ ទោ បទេតំ វស្សំ វុត្តានំ
 ភិក្ខុនំ ភក្កវណ្ណំ ឈស្សចាយ ឧបសន្តមិត្តំ ។ អថទោ
 ភេ ភិក្ខុ វស្សំ វុត្តា ភេមាសត្វយេន សេតា-
 សនំ សំសាមេត្វា បត្តិទិវមាតាយ យេន វេសាលី

តែងប្រគេនភោជនាហារ^(១)យ៉ាងណា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភោជនាហារ
 យ៉ាងនោះមិនហ៊ានបរិភោគទារុំទូទៅឡើយ ហើយមិនបានជូនទៅមាតា
 បិតា កូនប្រពន្ធ ភ្នំកំរេ កម្មករបុរស មិត្ត ភាមាភ្ន ទិវញ្ញាតិ
 សារលាហិតាសារទៅឡើយ (ម្យ៉ាងទៀត) ធ្លាប់ប្រគេនទានទ័យ^(២) គ្រឿង
 សម្រាប់ភ្នក់^(៣) ទិវទិកបុន^(៤) យ៉ាងណា ដល់ភិក្ខុភិក្ខុ ទានទ័យ
 ទិវគ្រឿងភ្នក់ ទិកបុនយ៉ាងនោះ ក៏មិនហ៊ានបរិភោគទារុំទូទៅឡើយ
 ហើយមិនបានជូនទៅមាតាបិតា កូនប្រពន្ធ ភ្នំកំរេ កម្មករបុរស មិត្ត
 ភាមាភ្ន ទិវញ្ញាតិសារលាហិតាសារទៅឡើយ ។ ត្រាតែនោះឯង ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ (លុះបានអាហារធាន់បរិបូណ៌) ក៏មានសម្បុរល្អ មានវត្ថុយ
 ពេញលេញ មានសម្បុរមុខស្រស់បស់ សម្បុរស្បែកក៏ផ្អែផង ។

(៣០៩) ភិក្ខុទាំងឡាយកាលបើចេញវស្សារួចហើយ តែងនាំគ្នា
 ចូលទៅគាល់ព្រះដំបាទព្រះភោគ ដាច់ទៀមមិនដែលទានឡើយ ។ វេលា
 នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះលុះបាននៅចាំវស្សាគ្រប់ ៣ ខែហើយ ក៏រៀបចំទុក
 ដាក់គ្រឿងសេនាសនៈ រួចនាំយកទុកត្រឡប់ចាំវស្សាទៅគ្រងវេសាលី ដើរ

១ ហោទិមាន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ ទំនៀម ១ សន្ត ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ទានទ័យ បានទាន
 ឯមើមលើ ថ្ងៃឈើជានើម ។ ៣ បានទានឯគ្រឿងសម្រាប់បរិភោគ ទំរិកកោណ ១
 ទំរិកដោះទាប ១ ព្រួង ១ ទំរិកឃ្នុំ ១ ទំរិកកំពៅ ១ ។ ៤ ទំរិកបុននោះ បានទានទំរិកបាន ៥ យ៉ាង
 មានទំរិកបានធ្វើពីថ្ងៃស្អាយ ថ្ងៃព្រឹកជានើម ។

ព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធ ធម្មសមុទ្រ ធម្មសមុទ្រ ធម្មសមុទ្រ ធម្មសមុទ្រ

ព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធ ធម្មសមុទ្រ សំព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធ

តេជុបសង្កម្ពីសុ អនុបុត្រោន យេន វេសាលី ឧបាសិ
 តុជាតាសាលា យេន ភគវា តេជុបសង្កម្ពីសុ ឧបសង្ក-
 មីត្តា ភគវង្គ អភិវាទេត្តា ឯកមង្គ ឯសិវិសុ ។ តេន
 ទោ បទ សមយេន ធិសាលុ វស្សុ វុត្តា ភិក្ខុ
 ភិសា ហោត្តិ លុទា ធុត្តិណ្ណា ឧប្បណ្ណុយ្យណ្ណុតោជាតា
 ធម្មនិសទ្ធកតត្តា ។ វុត្តមុនាភិវាយ បទ ភិក្ខុ វណ្ណា-
 វណ្ណា ហោត្តិ បិដិទ្ធិយា បសទ្ធមុទុវណ្ណា វិប្បស-
 ទ្ធហវណ្ណា ។ អាចិណ្ណំ ទោ បទេតិ តុត្តានំ ភគ-
 វណ្ណំ អាតទុកេហិ ភិក្ខុហិ សង្កិ ធម្មិសម្មោទិកុ ។
 អថទោ ភគវា វុត្តមុនាភិវាយ ភិក្ខុ ឯកមង្គ កត្តិ
 ភិក្ខុវ ទមនិយំ កត្តិ យាបនិយំ កត្តិ សមត្តា
 សម្មោទមាថា អវិទមាថា ជាសុតំ វស្សុ វសិក្ខុ
 ន ច បិណ្ណុកេន កិលមិក្ខាតិ ។ ទមនិយំ
 ភគវា យាបនិយំ ភគវា សមត្តា ច មយំ កត្តិ
 សម្មោទមាថា អវិទមាថា ជាសុតំ វស្សុ វសិក្ខា

ទៅតាមលំដាប់ ចូលទៅតាមព្រះដំបូនព្រះភាគវេលនន៍នៅឯក្នុងគោរ-
 សាលាក្នុងព្រះមហាន ទៀបក្រុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រះដំបូនព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ សម័យនោះ
 ឯង ពួកភិក្ខុវេលនៅចាំវស្សាក្នុងទីសំព្រះវិញ្ញាណ បើមានកាយស្នាដ៏ស្អម
 សៅហ្មង មានសម្បុរគោត្រព័ត្តជាពេកល្បឿនស្លូតស្លាំង មានខ្លួនរាម
 ដោយសរសៃ ។ ចំណែកខាងពួកភិក្ខុវេលនៅទៀបក្រិយស្ទឹងត្រមុត
 មានសម្បុរល្អមានវិទ្ធិយាគេញលេញ មានសម្បុរមុខក៏ស្រស់បស់ សម្បុរ
 ស្បែកក៏ផ្សែង ។ ឯទំនៀមរបស់ព្រះភគវណ្ណសម្ពុទ្ធាងឡាយព្រះអង្គវេល
 ស្មោះសរសៃពោះជាមួយនឹងគោនុកភិក្ខុភិក្ខុវេលទើបនឹងមកដល់ថ្មី ។ គ្រ
 នោះ ព្រះដំបូនព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរទៅពួកភិក្ខុវេលនៅទៀប
 ឆ្នេរស្ទឹងត្រមុតថា ម្ចាស់ភិក្ខុវេលឡាយ អ្នករាល់គ្នាល្មមអត់ធន់បានឬទេ
 អ្នករាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលឬទេ អ្នកវេលឡាយមានសេចក្តី
 សាមគ្គីស្មោះសរសៃទេពាសវនិក្ខា នៅចាំវស្សាស្រួលឬលមិនលំបាក
 ដោយតាហារបំណុលបានទេ ។ ភិក្ខុវេលនោះត្រាបចូលថា បពិត្រព្រះដំបូន
 ព្រះភាគ យើងទ្វេករលំបាកល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះដំបូនព្រះភាគ យើងទ្វេ
 ករលំបាកល្មមប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រព្រះដំបូនព្រះភាគ យើងទ្វេករលំបាក
 នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលឬល

ន ច បិណ្ឌកេន តំលមិញ្ញាតំ ។ ជាទង្គិមិ តថាភតា
 បុច្ឆន្តិ ជាទង្គិមិ ន បុច្ឆន្តិ កាលំ វិធីត្វា បុច្ឆន្តិ
 កាលំ វិធីត្វា ន បុច្ឆន្តិ អត្តសញ្ញាតំ តថាភតា បុច្ឆន្តិ
 លោ អនត្តសញ្ញាតំ អនត្តសញ្ញាតេ សេតុយាលោ តថាភ-
 តានំ ។ ត្ថិយាការេហិ តុន្តា ភកវន្តោ កំត្វ បដិបុច្ឆន្តិ
 ធម្មំ វា ធរេសេសប្បម សាវកានំ វា សិក្ខាបដិ បញ្ញា-
 យេស្សាមាតិ ។ អថទោ ភកវា វត្តម្មនាតិរិយេ កំត្វ
 ឯតទរោច យថាភតំ បទ តុម្ពេ កំត្វាវ សមត្តា សម្មោ-
 ធម្មានា អវិទមាណា ជាសុតំ វស្សំ វសិត្តំ ន ច បិណ្ឌ-
 កេន តំលមិញ្ញាតិ ។ អថទោ តេ កំត្វ ភកវតោ ឯត-
 មត្តំ អាណេចស្សំ ។ តត្ថំ បទ រោ កំត្វាវ ក្ខត្តន្តិ ។
 ក្ខត្តំ ភកវតំ ។ វិការហិ តុន្តោ ភកវា តតំ ហិ ធាម

មិច្ឆលំបាកដោយគោហារបិណ្ឌបាកផង ។ ព្រះគថាគតទាំងឡាយទ្រង់ជាប
 ច្បាប់តុហើយត្រាស់សួរកំហាន ជាបហើយមិនត្រាស់សួរកំហាន ជាប
 ច្បាប់ខ្លួនកាលគួរហើយត្រាស់សួរកំហាន ជាបច្បាប់ខ្លួនកាលគួរហើយ
 មិនត្រាស់សួរកំហាន ព្រះគថាគតទាំងឡាយទ្រង់ត្រាស់សួរតែកម្មដែល
 ប្រកបព្រមដោយប្រយោជន៍ កម្មដែលមិនប្រកបព្រមដោយប្រយោជន៍
 ព្រះអង្គមិនទ្រង់ត្រាស់សួរឡើយ ព្រះគថាគតទាំងឡាយព្រះអង្គថ្កាច់បដិ
 ខ្លួនកម្មមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ដោយអាយមត្តជ្រះស្រលះអស់ហើយ ។
 ព្រះគតវន្តសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ ទ្រង់សូមញែកពួកកិច្ចដោយហេតុពីរប្រការ
 គឺសូមដោយទ្រង់ព្រះជីវិតថា គថាគតទាំងសំដែងធម៌១ គឺបញ្ញាត្តិខ្លួនសិក្ខា-
 បទដល់ពួកសាវក១ ។ កាលនោះ ព្រះធីតានៃព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរទៅ
 ពួកកិច្ចដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តម្តាចា ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយបានដឹងនូវសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះស្រ មិនរំលឹកចោលទ្រង់ខ្លា ទៅបំ
 រស្សក៏ស្រួលបួល មិច្ឆលំបាកដោយគោហារបិណ្ឌបាក តើដោយហេតុ
 អ្វី ។ គ្រោះនោះ កិច្ចអប្បលនោះ ក៏ក្រាបទូលរសចក្កិមុនៗពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ (ដោយសព្វគ្រប់) ។ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខែកិច្ច
 ទាំងឡាយ ពាក្យរបស់អ្នកទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ កិច្ចទាំងនោះក្រាប
 ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះគតវន្តសម្ពុទ្ធ

តុម្កេ កិក្ខុវេ ឧទាស្ស កាវណា កិហិំ អញ្ញមញ្ញស្ស
ឧត្តិមនុស្សនម្មស្ស វណ្ណំ កាសិស្សេ ធនំ កិក្ខុវេ
អប្បសន្តាធំ វិ បសាទាយ ។ បេ ។ វិវេញ បទ កិក្ខុវេ
សមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យេ យោ បទ កិក្ខុ អនុ-
បសម្បន្នស្ស ឧត្តិមនុស្សនម្មំ អាភោទេយ្យ ក្ខតស្មី
ចាចំត្ថយន្តំ ។

[៣០៦] យោ បទាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្ត អធិប្បោតោ កិក្ខុតិ ។
អនុបសម្បន្តោ ធាម កិក្ខុញ កិក្ខុនិញ បេបទ្ធ
អវិសេសោ អនុបសម្បន្តោ ធាម ។

[៣០៧] ឧត្តិមនុស្សនម្មោ ធាម ឈានំ វិមោក្ខោ
សមាទិ សមាបត្តិ ញ្ញាណនិស្សនំ មក្កហាវតា ផល-
សច្ចិកិរិយា កិលេសប្បហានំ វិចីវណាតា ចិត្តស្ស
សុញ្ញតារា អភិវតិ ។

[៣០៨] ឈានន្តិ មមមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ
តតិយំ ឈានំ ធម្មត្តំ ឈានំ ។ វិមោក្ខាតិ សុញ្ញ-
តោ វិមោក្ខោ អធិមំត្តោ វិមោក្ខោ អប្បណិហិតោ

[១៨៣៖៧] លថ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាមិនសមរម័យនឹងហិម
ពោលសរសើរគុណវត្តិមនុស្សធម៌របស់គ្នានឹងគ្នា ចំពោះពួកគ្រហស្ថ
ព្រោបពាតុភពនឹងគ្នាផ្ដេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំពើដែលអ្នកធ្វើ
ទេរមិនបាននាំឲ្យកើតសេចក្ដីជ្រះថ្លា ផលពួកផងដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវរស់ជីវិតឡើងឲ្យស្របច្បាស់
ទេរយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រាប់ឧត្តិមនុស្សធម៌ ផលអនុបសម្បន្ន
ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឧត្តិមនុស្សធម៌នោះភិក្ខុបានពិតមែន ។

[៣០៦] ត្រីពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្ដីដូចគ្នានឹង
បាណជីកណ្ណសិក្ខាបទទី១ហើយ ។ ដែលហៅថា អនុបសម្បន្ននោះ គឺ
លើកលែងតែភិក្ខុនឹងភិក្ខុនិចញ្ញ ក្រៅពីនោះហៅថា អនុបសម្បន្ន
ទាំងអស់ ។

[៣០៧] ដែលហៅថា ឧត្តិមនុស្សធម៌^(១)នោះ សំដៅយក
ឈាន១ វិមោក្ខ១ សមាទិ១ សមាបត្តិ១ ញ្ញាណនិស្សនៈ១ មក្កហាវតា១
ផលសច្ចិកិរិយា១ កិលេសប្បហាន១ ចិត្តវិចីវណៈ១ សុញ្ញតារាភិវតិ១ ។

[៣០៨] ចទថា ឈាន គឺសំដៅយកបឋមជ្ជាន ទុតិយជ្ជាន
តតិយជ្ជាន ធម្មត្តជ្ជាន ។ បទថា វិមោក្ខ គឺសំដៅយកសុញ្ញតាវិមោក្ខ

។ ពួកឧត្តិមនុស្សធម៌នេះ បានអធិប្បាយក្នុងបារមីទី ៤ រួចហើយ ។

វិភាគោ ។ សមាជិតំ សុញ្ញតោ សមាជំ អនិមិត្តោ
 សមាជំ អប្បណិហិតោ សមាជំ ។ សមាបត្តិតំ សុ-
 ញ្ញតោ សមាបត្តិ អនិមិត្តោ សមាបត្តិ អប្បណិហិតោ
 សមាបត្តិ ។ ញ្ញាណន្តំ តិស្សោ វិជ្ជា ។ មគ្គការណតំ
 ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ
 នទ្ធិបាណា បញ្ញិទ្ធិយានំ បញ្ញ ពណាជំ សុត្ត ពោជ្ឈង្គា
 អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ ផលសច្ចិកិរិយាតិ សោ-
 ភាបត្តិផលស្ស សច្ចិកិរិយា សកតាភាមិផលស្ស
 សច្ចិកិរិយា អនាភាមិផលស្ស សច្ចិកិរិយា អរា-
 ត្តផលស្ស សច្ចិកិរិយា ។ កិលេសប្បហានន្តំ វាស្ស
 បហានំ គោសស្ស បហានំ មោហស្ស បហានំ ។
 វិជីវណតា ចិត្តស្សាតិ វាសា ចិត្តស្ស វិជីវណតា
 គោសា ចិត្តស្ស វិជីវណតា មោហា ចិត្តស្ស វិជីវ-
 ណតា ។ សុញ្ញតោ អភិវត្តិ បឋមេន ឈានេន
 សុញ្ញតោ អភិវត្តិ ទុតិយេន ឈានេន សុញ្ញតោ
 អភិវត្តិ តតិយេន ឈានេន សុញ្ញតោ អភិវត្តិ ច-
 តុត្តេន ឈានេន សុញ្ញតោ អភិវត្តិ ។

អនិមិត្តវិភាគ អប្បណិហិតវិភាគ ។ បទេ សមាជំ គីសំដោយក
 សុញ្ញតសមាជំ អនិមិត្តសមាជំ អប្បណិហិតសមាជំ ។ បទេ សមា-
 បត្តិ គីសំដោយក សុញ្ញតសមាបត្តិ អនិមិត្តសមាបត្តិ អប្បណិហិត-
 សមាបត្តិ ។ បទេ ញ្ញាណ គីសំដោយកវិជ្ជា ព ។ បទេ មគ្គការណ
 គីសំដោយក សតិបដ្ឋាន ២ សម្មប្បដ្ឋាន ២ អទ្ធិបាណ ២ ឥន្ទ្រិយ ៥
 ពល ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ជីវិសោ ។ បទេ
 ផលសច្ចិកិរិយា គិកិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់សុខសោភ័ណភូមិផល កិរិយាធ្វើឲ្យ
 ដាក់ច្បាប់សុខសោភ័ណភូមិផល កិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់សុខសោភ័ណភូមិផល
 កិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់សុខសោភ័ណភូមិផល ។ បទេ កិលេសប្បហាន
 គិកិរិយាលាភនៈ លាភាសៈ លាមាហៈ ។ បទេ ចិត្តវិវិរណៈ
 គិចិត្តវិវិរណៈ ចិត្តវិវិរណៈ ចិត្តវិវិរណៈ ចិត្តវិវិរណៈ ចិត្តវិវិរណៈ
 ចាករោហៈ ។ សុញ្ញតោ អភិវត្តិ គិសេចក្តីត្រៃអក្កន្តដូរដីស្ងួតដោយ
 បឋមជ្ឈាន សេចក្តីត្រៃអក្កន្តដូរដីស្ងួតដោយទុតិយជ្ឈាន សេចក្តី
 ត្រៃអក្កន្តដូរដីស្ងួតដោយតតិយជ្ឈាន សេចក្តីត្រៃអក្កន្តដូរដីស្ងួត
 ដោយចតុត្តជ្ឈាន ។

[៣១៧] អាហោយេកាភិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិច្ចំ កណ្តាទ្ធស្ស អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាហោយេកាភិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមិភិ កណ្តាទ្ធស្ស អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាហោយេកាភិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋោតិ កណ្តាទ្ធស្ស អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាហោយេកាភិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហិតិ កណ្តាទ្ធស្ស អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាហោយេកាភិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមស្ស ឈានស្ស វសិម្ហិតិ កណ្តាទ្ធស្ស អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាហោយេកាភិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ កណ្តាទ្ធស្ស អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៨] អាហោយេកាភិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហិតិ វសិម្ហិតិ ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ កណ្តាទ្ធស្ស អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៩] ពាក្យថា ប្រាប់ ឆិក្កុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធហា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានរូបហើយ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ឆិក្កុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធហា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ឆិក្កុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធហា អាត្មាជាអ្នកចូលបឋមជ្ឈានហើយ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ឆិក្កុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធហា អាត្មាជាអ្នក បានបឋមជ្ឈាន ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ឆិក្កុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធហា អាត្មាជាអ្នកស្តាប់ក្នុងបឋមជ្ឈាន ត្រូវ អាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ឆិក្កុនិយាយប្រាប់ដល់ អនុបសម្បទ្ធហា បឋមជ្ឈានអាត្មាបានផ្ញើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តិ បាចិត្តិយ ។

[៣២០] ពាក្យថា ប្រាប់ ឆិក្កុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធហា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល ទុតិយជ្ឈាន ភតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាជាអ្នកបានឮវចនុក្កជ្ឈាន អាត្មាជាអ្នកស្តាប់ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈានអាត្មាបានផ្ញើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣១១] អាភេទេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស សុញ្ញតំ
 វិមាត្តំ អនិមិត្តំ វិមាត្តំ អប្បណិហិតំ វិមាត្តំ សុញ្ញតំ
 សមាធិ អនិមិត្តំ សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សមា-
 បដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ អប្បណិហិតស្ស សមា-
 ធិស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ អប្បណិហិតោ សមាធិ សច្ចិកតោ
 មយោតិ កណ្តស្ស អាមត្តំ មាចិត្តិយស្ស ។

[៣១២] អាភេទេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស សុញ្ញតំ
 សមាបត្តិ អនិមិត្តំ សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ
 សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ អប្បណិហិតាយ
 សមាបត្តិយា លាភិម្ហំ វសិម្ហំ អប្បណិហិតា សមាបត្តិ
 សច្ចិកតា មយោតិ កណ្តស្ស អាមត្តំ មាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៣] អាភេទេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស តិស្សោ
 វិជ្ជា សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ តិស្សន្តំ វិជ្ជាចំ
 លាភិម្ហំ វសិម្ហំ តិស្សោ វិជ្ជា សច្ចិកតា មយោតិ
 កណ្តស្ស អាមត្តំ មាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៤] អាភេទេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស
 ចត្តារេ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារេ សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារេ

[៣១១] ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធថា
 ពាក្យបាទដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ ទូរសុញ្ញតិមោក្ខ អនិមិត្តវិមាត្ត
 អប្បណិហិតវិមាត្ត សុញ្ញតសមាធិ អនិមិត្តសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិ
 ពាក្យជាអ្នកបាទទូរអប្បណិហិតសមាធិ ពាក្យជាអ្នកស្តាប់ក្នុងវិប្បណិហិត-
 សមាធិ អប្បណិហិតសមាធិពាក្យបាទធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្ត
 មាចិត្តិយ ។

[៣១២] ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធថា
 ពាក្យបាទចូល កំពុងចូល ជាអ្នកចូល ទូរសុញ្ញតសមាបត្តិ អនិមិត្តសមាបត្តិ
 អប្បណិហិតសមាបត្តិ ពាក្យជាអ្នកបាទទូរអប្បណិហិតសមាបត្តិ ពាក្យ
 ជាអ្នកស្តាប់ក្នុងអប្បណិហិតសមាបត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិពាក្យបាទធ្វើ
 ឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តមាចិត្តិយ ។

[៣១៣] ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធថា
 ពាក្យបាទដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ ទូរត្រិវិជ្ជា ពាក្យជាអ្នកបាទទូរ
 ត្រិវិជ្ជា ពាក្យជាអ្នកស្តាប់ក្នុងត្រិវិជ្ជា ត្រិវិជ្ជាពាក្យបាទធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តមាចិត្តិយ ។

[៣១៤] ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធថា
 ពាក្យបាទដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ ទូរសតិប្បដ្ឋានេ សម្មប្បដ្ឋានេ

ឥន្ទ្រិយាទេ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ ចក្កុន្តំ
ឥន្ទ្រិយាទានំ លាភំម្ហំ វសិម្ហំ មត្តារោ ឥន្ទ្រិយាទា សច្ចិកតា
មយាតិ កណ្ឌទ្ធស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៥] អាភេទេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បញ្ចុទ្រិ-
យានិ បញ្ច ពលានិ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ
បញ្ចុន្តំ ពលានំ លាភំម្ហំ វសិម្ហំ បញ្ច ពលានិ សច្ចិក-
តានិ មយាតិ កណ្ឌទ្ធស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៦] អាភេទេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស សត្ត
ពោជ្ឈន្តំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ សត្តុន្តំ
ពោជ្ឈន្តំ លាភំម្ហំ វសិម្ហំ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ សច្ចិកតា
មយាតិ កណ្ឌទ្ធស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៧] អាភេទេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ
អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស លាភំម្ហំ វសិម្ហំ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សច្ចិកតោ មយាតិ កណ្ឌទ្ធស្ស
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

ឥន្ទ្រិយាទេ ភក្កាជាអ្នកបាននូវឥន្ទ្រិយាទានំ ភក្កាជាអ្នកស្តាប់ក្នុង
ឥន្ទ្រិយាទានំ ឥន្ទ្រិយាទានំ ភក្កាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវ
អាមត្តិចាចិត្តិយ ។

[៣១៥] ពាក្យថា ប្រាប់ ឥតិកុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធថា
ភក្កាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ ខ្ញុំអង្គិយថ ពលៈថ ភក្កាជាអ្នក
បាននូវពលៈថ ភក្កាជាអ្នកស្តាប់ក្នុងពលៈថ ពលៈថ ភក្កាបានធ្វើឲ្យ
ច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។

[៣១៦] ពាក្យថា ប្រាប់ ឥតិកុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធថា
ភក្កាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ ខ្ញុំពោជ្ឈន្តំទានំ ព ភក្កាជាអ្នក
បាននូវពោជ្ឈន្តំទានំ ព ភក្កាជាអ្នកស្តាប់ក្នុងពោជ្ឈន្តំទានំ ព ពោជ្ឈន្តំ
ទានំ ព ភក្កាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។

[៣១៧] ពាក្យថា ប្រាប់ ឥតិកុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធថា
ភក្កាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ ខ្ញុំមត្តប្រកបដោយអង្គទាំង ៨
ដ៏ប្រសើរ ភក្កាជាអ្នកបាននូវមត្តប្រកបដោយអង្គទាំង ៨ ដ៏ប្រសើរ
ភក្កាជាអ្នកស្តាប់ក្នុងមត្តប្រកបដោយអង្គទាំង ៨ ដ៏ប្រសើរ មត្តប្រកប
ដោយអង្គទាំង ៨ ដ៏ប្រសើរភក្កាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអា-
មត្តិចាចិត្តិយ ។

[៣១៨] អាណេចយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស សោតា-
 បត្តិដលំ សកតាតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អរហត្តដលំ^(១)
 សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋា សាហត្តដលស្ស
 លាតំម្ហិ វសំម្ហិ អរហត្តដលំ សច្ចិកតំ មយាតិ
 កណាទ្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៩] អាណេចយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ពតោ មេ
 ចត្តោ ឆោសោ មេ ចត្តោ មោហោ មេ ចត្តោ វិញ្ញា ឡត្តោ
 មហីនោ បដិទិស្សន្ទោ ឧត្តោជិតោ សមុត្តោជិតោតិ
 កណាទ្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣២០] អាណេចយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ពតា
 មេ ចិត្តំ វិចីវណំ ឆោសា មេ ចិត្តំ វិចីវណំ មោហា
 មេ ចិត្តំ វិចីវណាទ្ធិ កណាទ្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣២១] អាណេចយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស សុត្តា-
 ការ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ
 ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋា

១ ឧ ម. អរហត្តំ វ ឆិ សទ្ធិ ប្រាតិ ។

[៣១៨] ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធា
 ភាគ្នាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ ខ្លួនសាសាបត្តិផល សកតាតាមិ-
 ផល អនាតាមិផល អរហត្តផល ពាក្យជាអ្នកបានខ្លួនអរហត្តផល ពាក្យ
 ជាអ្នកស្នាក់ក្នុងអរហត្តផល អរហត្តផលពាក្យបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣១៩] ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធា
 ថា រាជៈពាក្យបានលះបង់ហើយ ទោសៈពាក្យបានលះបង់ហើយ មោហៈ
 ពាក្យបានលះបង់ហើយ ទានប្លាត់ចោលហើយ ទានដម្រុះចោលហើយ
 ទានចន្ទ្រាត់ចោលហើយ ទានរលាស់ចោលហើយ ទានរើឡើងហើយ
 ទានសារីរលើងហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣២០] ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធា
 ថា ចិត្តរបស់ពាក្យប្រាសចាករាជៈ ចិត្តរបស់ពាក្យប្រាសចាកទោសៈ ចិត្ត
 របស់ពាក្យប្រាសចាកមោហៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣២១] ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធា
 ថា ពាក្យបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈាន ទុតិ-
 យជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះជំលូត ពាក្យជាអ្នកបាន

សុញ្ញតាម ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
សុញ្ញតាម ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយោតិ កណ្ឌទ្ធស្ស
អាមត្តិ ចាចិវិញ្ញយស្ស ។

[៣២២] អាណេយ្យោតិ អនុបសម្មទ្ធស្ស បឋ-
មញ្ច ឈានំ ធុតិយញ្ច ឈានំ សមាចជ្ជី សមាមជ្ឈាមិ
សមាមន្តោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស ធុតិយស្ស ច ឈា-
នស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បឋមញ្ច ឈានំ ធុតិយញ្ច ឈានំ
សច្ចិកតំ មយោតិ កណ្ឌទ្ធស្ស អាមត្តិ ចាចិវិញ្ញយស្ស ។
អាណេយ្យោតិ អនុបសម្មទ្ធស្ស បឋមញ្ច ឈានំ
ធុតិយញ្ច ឈានំ ។ មេ ។ បឋមញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច
ឈានំ សមាចជ្ជី សមាមជ្ឈាមិ សមាមន្តោ បឋមស្ស ច
ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
បឋមញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយោតិ
កណ្ឌទ្ធស្ស អាមត្តិ ចាចិវិញ្ញយស្ស ។

[៣២៣] អាណេយ្យោតិ អនុបសម្មទ្ធស្ស
បឋមញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច វិមាត្តំ អនិមិត្តញ្ច
វិមាត្តំ អប្បណិហិតញ្ច វិមាត្តំ សុញ្ញតញ្ច សមាជី

ទ្រព្យក្កដ្ឋាន ភាគាជាអ្នកស្តាប់ក្នុងចក្កដ្ឋាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចក្កដ្ឋាន
អាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ត្រូវអាមត្តិទាចិវិញ្ញយ ។

[៣២២] ពាក្យថា ប្រាប់ គិតកុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្មទ្ធ
ថា អាគ្នាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមដ្ឋានផង ធុតិយ-
ដ្ឋានផង កាគ្នាជាអ្នកបានឡើយបឋមដ្ឋានផង ធុតិយដ្ឋានផង កាគ្នាជា
អ្នកស្តាប់ក្នុងបឋមដ្ឋានផង ធុតិយដ្ឋានផង បឋមដ្ឋានផង ធុតិយដ្ឋាន
ផង អាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តិទាចិវិញ្ញយ ។ ពាក្យថា
ប្រាប់ គិតកុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្មទ្ធដា អាគ្នាបានចូលហើយ
កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមដ្ឋានផង ធុតិយដ្ឋានផង ។ មេ ។
បឋមដ្ឋានផង ចក្កដ្ឋានផង ភាគាជាអ្នកបានឡើយបឋមដ្ឋានផង ចក្ក-
ដ្ឋានផង កាគ្នាជាអ្នកស្តាប់ក្នុងបឋមដ្ឋានផង ចក្កដ្ឋានផង បឋមដ្ឋាន
ផង ចក្កដ្ឋានផង កាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តិ
ទាចិវិញ្ញយ ។

[៣២៣] ពាក្យថា ប្រាប់ គិតកុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្មទ្ធ
ថា អាគ្នាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមដ្ឋានផង សុញ្ញត-
វិមាត្តផង អនិមិត្តវិមាត្តផង អប្បណិហិតវិមាត្តផង សុញ្ញតសមាជីផង

អនិច្ចតត្ថក្ខុ សមាធិ អប្បណិហិតត្ថក្ខុ សមាធិ សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
 អប្បណិហិតស្ស ច សមាធិស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋ-
 មត្ថ ឈានំ អប្បណិហិតោ ច សមាធិ សច្ចិកតោ
 មយាតិ កណ្តស្ស អាមត្តិ ទាចិទ្តិយស្ស ។

[៣២២] វាហេចេយ្យានិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមត្ថ
 ឈានំ សុញ្ញតត្ថក្ខុ សមាបត្តិ អនិច្ចតត្ថក្ខុ សមាបត្តិ
 អប្បណិហិតត្ថក្ខុ សមាបត្តិ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស អប្បណិហិតាយ
 ច សមាបត្តិយា លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមត្ថ ឈានំ
 អប្បណិហិតោ ច សមាបត្តិ សច្ចិកតោ មយាតិ ក-
 ណ្តស្ស អាមត្តិ ទាចិទ្តិយស្ស ។

[៣២៣] វាហេចេយ្យានិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមត្ថ
 ឈានំ តិស្សោ ច វិជ្ជា សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស តិស្សទ្ធត្ថក្ខុ វិជ្ជា
 លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមត្ថ ឈានំ តិស្សោ ច វិជ្ជា
 សច្ចិកតោ មយាតិ កណ្តស្ស អាមត្តិ ទាចិទ្តិយស្ស ។

អនិច្ចតត្ថក្ខុសមាធិផល អប្បណិហិតសមាធិផល វាហេតាអនុបសម្បទ្ធស្ស
 ផល អប្បណិហិតសមាធិផល វាហេតាអនុបសម្បទ្ធស្សផល អប្បណិ-
 ហិតសមាធិផល បឋមស្សផល អប្បណិហិតសមាធិផល វាហេតាអនុបសម្បទ្ធស្ស
 ច្បសំលាសំហើយ ត្រូវអាមត្តិបាចិក្ខិយ ។

[៣២២] វាហេតា ប្រាប់ អិកិកុនិយាយ ប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធស្ស
 វាហេតាច្បសំហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមស្សផល វិញ្ញាណ-
 សមាបត្តិផល អនិច្ចតត្ថក្ខុផល អប្បណិហិតសមាបត្តិផល វាហេតាអនុប-
 សម្បទ្ធស្សផល អប្បណិហិតសមាបត្តិផល វាហេតាអនុបសម្បទ្ធស្ស
 ផល អប្បណិហិតសមាបត្តិផល បឋមស្សផល អប្បណិហិតសមាបត្តិ
 ផល វាហេតាអនុបសម្បទ្ធស្សច្បសំលាសំហើយ ត្រូវអាមត្តិបាចិក្ខិយ ។

[៣២៣] វាហេតា ប្រាប់ អិកិកុនិយាយ ប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធស្ស
 វាហេតាច្បសំហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមស្សផល វិញ្ញាណ-
 វិជ្ជាផល វាហេតាអនុបសម្បទ្ធស្សផល វិញ្ញាណវិជ្ជាផល វាហេតាអនុបសម្បទ្ធស្ស
 ផល វិញ្ញាណវិជ្ជាផល បឋមស្សផល វិញ្ញាណវិជ្ជាផល វាហេតាអនុបសម្បទ្ធស្ស
 ច្បសំលាសំហើយ ត្រូវអាមត្តិបាចិក្ខិយ ។

បរិច្ឆេទកល្យាណ មុណាវិទ្យា ឧបសម្ព័ន្ធសម្បទា វិទ្យា

បរិច្ឆេទកល្យាណ មុណាវិទ្យា សិក្ខាបទទី ៤ វិទ្យា

(៣២៦) ការពោធិយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមត្ថ
ឈានំ ចត្តារោ ច សតិប្បដ្ឋានំ ចត្តារោ ច សម្មប្បធានេ
ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រិទានេ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ
បឋមស្ស ច ឈានស្ស ចតុទ្ធក្ខ ឥន្ទ្រិទានំ លាភិម្ហិ
វសិម្ហិ បឋមត្ថ ឈានំ ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រិទានា សច្ចិកតា
មយាតិ កណ្ឌទ្ធស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣២៧) ការពោធិយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមត្ថ
ឈានំ បត្ត ច ឥន្ទ្រិយានិ ចត្ត ច តលានំ សមាបដ្ឋិ
សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
បត្តទ្ធក្ខ តលានំ លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមត្ថ ឈានំ
បត្ត ច តលានំ សច្ចិកតាមិ មយាតិ កណ្ឌទ្ធស្ស
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣២៨) ការពោធិយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមត្ថ
ឈានំ សត្ត ច រោជ្ឈន្តំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស សត្តទ្ធក្ខ រោជ្ឈន្តំ
លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមត្ថ ឈានំ សត្ត ច រោជ្ឈន្តំ
សច្ចិកតា មយាតិ កណ្ឌទ្ធស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣២៦) ពាក្យថា ប្រាប់ នីតិកុដិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធ
ថា ភាគ្នាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង សនិចម្ហាន
៤ ផង សម្មប្បធាន៤ ផង ឥន្ទ្រិទាន ផង ភាគ្នាជាអ្នកបានចូលបឋមជ្ឈានផង
ឥន្ទ្រិទាន ផង ភាគ្នាជាអ្នកស្តាប់ក្នុងបឋមជ្ឈានផង ឥន្ទ្រិទាន ផង បឋ
មជ្ឈានផង ឥន្ទ្រិទាន ផង ភាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវតាមត្តិ
ប្រាចិត្តិយ ។

(៣២៧) ពាក្យថា ប្រាប់ នីតិកុដិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធ
ថា ភាគ្នាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង ឥន្ទ្រិយ៩
ផង តលៈ៩ ផង ភាគ្នាជាអ្នកបានចូលបឋមជ្ឈានផង តលៈ៩ ផង ភាគ្នាជា
អ្នកស្តាប់ក្នុងបឋមជ្ឈានផង តលៈ៩ ផង បឋមជ្ឈានផង តលៈ៩ ផង
ភាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវតាមត្តិប្រាចិត្តិយ ។

(៣២៨) ពាក្យថា ប្រាប់ នីតិកុដិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធ
ថា ភាគ្នាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង
រោជ្ឈន្តំ៧ ផង ភាគ្នាជាអ្នកបានចូលបឋមជ្ឈានផង រោជ្ឈន្តំ ៧ ផង ភាគ្នា
ជាអ្នកស្តាប់ក្នុងបឋមជ្ឈានផង រោជ្ឈន្តំ ៧ ផង បឋមជ្ឈានផង រោជ្ឈន្តំ
៧ ផង ភាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវតាមត្តិប្រាចិត្តិយ ។

(៣២៧) អាណេធម្យានិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមត្ថ
 ឈានំ អរិយត្ថ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស អរិយស្ស ច
 អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បឋមត្ថ ឈានំ
 អរិយោ ច អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សដ្ឋិកតោ មយានិ
 កណ្តស្ស អាបត្តិ ចាចិវ្ហិយស្ស ។

[៣៣០] អាណេធម្យានិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមត្ថ
 ឈានំ សោតាមត្តដលត្ថ សកតាមិដលត្ថ អនា-
 តាមិដលត្ថ អហត្តដលត្ថ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស អហត្តដលស្ស
 ច លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បឋមត្ថ ឈានំ អហត្តដលត្ថ
 សដ្ឋិកតំ មយានិ កណ្តស្ស អាបត្តិ ចាចិវ្ហិយស្ស ។

(៣៣១) អាណេធម្យានិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ប-
 ឋមត្ថ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ

(៣២៧) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺកំណុំនិយាយប្រាប់បំពេញអនុបសម្បទ្ធ
 ថា ភាគ្នាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង មត្ត
 ប្រកបដោយអង្គ ៤ ដ៏ប្រសើរផង ភាគ្នាជាអ្នកបានខ្ញុំបឋមជ្ឈានផង មត្ត
 ប្រកបដោយអង្គ ៤ ដ៏ប្រសើរផង ភាគ្នាជាអ្នកស្តាប់ក្នុងបឋមជ្ឈានផង
 មត្តប្រកបដោយអង្គ ៤ ដ៏ប្រសើរផង បឋមជ្ឈានផង មត្តប្រកបដោយ
 អង្គ ៤ ដ៏ប្រសើរផង ភាគ្នាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវការបត្តិ
 បាចិវ្ហិយ ។

[៣៣០] ពាក្យថា ប្រាប់ គឺកំណុំនិយាយប្រាប់បំពេញអនុបសម្បទ្ធ
 ថា ភាគ្នាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូលបឋមជ្ឈានផង សោតា-
 មត្តដលផង សកតាមិដលផង អនាតាមិដលផង អហត្តដលផង
 ភាគ្នាជាអ្នកបានខ្ញុំបឋមជ្ឈានផង អហត្តដលផង ភាគ្នាជាអ្នកស្តាប់
 ក្នុងបឋមជ្ឈានផង អហត្តដលផង បឋមជ្ឈានផង អហត្តដលផង
 ភាគ្នាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវការបត្តិបាចិវ្ហិយ ។

[៣៣១] ពាក្យថា ប្រាប់ គឺកំណុំនិយាយប្រាប់បំពេញអនុប-
 សម្បទ្ធថា ភាគ្នាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង

បាចិត្តិយកល្យា អនុបសម្បទ្ធស្ស វិភោ

ភកោ ច មេ ចត្តោ ណោសោ ច មេ ចត្តោ មោហោ ច
មេ ចត្តោ វណ្ណោ មុត្តោ បហំលោ បដិច្ចស្សន្តោ ឧក្កេដិ-
តោ សមុក្កេដិតោតិ កណ្ណទ្ធស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣៣២) អាហោចយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមត្ថ
ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ ភកា
ច មេ ចត្តំ វិចីវណំ ណោសោ ច មេ ចត្តំ វិចីវណំ
មោហោ ច មេ ចត្តំ វិចីវណោ កណ្ណទ្ធស្ស អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣៣៣) អាហោចយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុតិយត្ថ
ឈានំ តតិយត្ថ ឈានំ ។ មេ ។ ទុតិយត្ថ ឈានំ
ចតុត្ថត្ថ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ
ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហិ
វសិម្ហិ ទុតិយត្ថ ឈានំ ចតុត្ថត្ថ ឈានំ សច្ចុតតិ
មយាតិ កណ្ណទ្ធស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាហោ-
ចយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុតិយត្ថ ឈានំ ។ មេ ។

បាចិត្តិយកល្យា អនុបសម្បទ្ធស្ស វិភោ

អាត្មាលរបង់កនៈហើយផង អាត្មាលរបង់ទោសៈហើយផង អាត្មាលៈ
របង់ទោហៈហើយផង កនៈ ទោសៈ ទោហៈ អាត្មាទានខ្លាត់ចាលហើយ
បានជម្រះចាលហើយ បានបន្ស្រាត់ចាលហើយ បានរលាស់ចាល
ហើយ បានរើស្រៀងហើយ បានគាស់រលើងហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

(៣៣២) ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធស្ស
ថា អាត្មាទានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង
ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកកនៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកទោសៈផង
ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកទោហៈផង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៣៣) ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធស្ស
ថា អាត្មាទានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល ទុតិយជ្ឈានផង
តតិយជ្ឈានផង ។ មេ ។ ទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នក
បានខ្លាចទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងទុតិយជ្ឈាន
ផង ចតុត្ថជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង អាត្មាបានធ្វើឲ្យ
ច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិ
និយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធស្សថា អាត្មាទានចូលហើយ កំពុងចូល

មោហា ច មេ ចិត្តំ វិទីវណ្ណំ កណ្ណស្ស អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ អាភោទេយ្យាតិ អនុបសម្មន្តស្ស ទុតិ-
 យត្វ ឈានំ បឋមត្វ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាចន្នោ ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស បឋមស្ស ច
 ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ ទុតិយត្វ ឈានំ បឋមត្វ
 ឈានំ សច្ចិកតំ មយោតិ កណ្ណស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ មេ ។ អាភោទេយ្យាតិ អនុបសម្មន្តស្ស មោហា
 ច មេ ចិត្តំ វិទីវណ្ណំ បឋមត្វ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមា-
 បដ្ឋាមិ សមាចន្នោ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិទីវណ្ណំ បឋ-
 មស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ មោហា ច មេ ចិត្តំ
 វិទីវណ្ណំ បឋមត្វ ឈានំ សច្ចិកតំ មយោតិ កណ្ណស្ស
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មេ ។ អាភោទេយ្យាតិ អនុប-
 សម្មន្តស្ស មោហា ច មេ ចិត្តំ វិទីវណ្ណំ ឆោសា ច
 មេ ចិត្តំ វិទីវណ្ណំ កណ្ណស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៣៤] អាភោទេយ្យាតិ អនុបសម្មន្តស្ស បឋ-
 មត្វ ឈានំ ទុតិយត្វ ឈានំ តតិយត្វ ឈានំ
 បឋមត្វ ឈានំ សុញ្ញត្វ វិមោក្ខំ អនិមិត្តត្វ

ជាអ្នកចូលទុតិយជ្ជានផង ។ មេ ។ ចិត្តរបស់ភាគាប្រាសចាកមោហាផង
 ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ឆឹកកុំនិយាយប្រាប់ចំពោះ
 អនុបសម្មន្តថា ភាគាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូលទុតិយជ្ជាន
 ផង បឋមជ្ជានផង ភាគាជាអ្នកបានទូរទុតិយជ្ជានផង បឋមជ្ជានផង
 ភាគាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងទុតិយជ្ជានផង បឋមជ្ជានផង ទុតិយជ្ជានផង
 បឋមជ្ជានផង ភាគាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ
 ។ មេ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ - ឆឹកកុំនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្មន្ត
 ថា ចិត្តរបស់ភាគាប្រាសចាកមោហាផង ភាគាបានចូលហើយ កំពុងចូល
 ជាអ្នកចូល បឋមជ្ជានផង ចិត្តរបស់ភាគាប្រាសចាកមោហាផង
 ភាគាជាអ្នកបានទូរបឋមជ្ជានផង ភាគាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងបឋមជ្ជានផង
 ចិត្តរបស់ភាគាប្រាសចាកមោហាផង បឋមជ្ជាន ភាគាបានធ្វើឱ្យច្បាស់-
 លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ មេ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ឆឹកកុំ
 និយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្មន្តថា ចិត្តរបស់ភាគាប្រាសចាកមោហាផង
 ចិត្តរបស់ភាគាប្រាសចាកមោហាផង ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៣៥] ពាក្យថា ប្រាប់ ឆឹកកុំនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្មន្ត
 ថា ភាគាបានដល់ហើយទូរបឋមជ្ជានផង ទុតិយជ្ជានផង តតិយ-
 ជ្ជានផង បឋមជ្ជានផង សុញ្ញតិវិមោក្ខផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង

វិទ្យាត្ថំ អប្បណិហិតត្ថំ វិទ្យាត្ថំ សុញ្ញតត្ថំ សមាធិ
 អនិមិត្តត្ថំ សមាធិ អប្បណិហិតត្ថំ សមាធិ សុញ្ញត-
 ត្ថំ សមាធិ អនិមិត្តត្ថំ សមាធិ អប្បណិហិតត្ថំ
 សមាធិ តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច សត្តប្បដ្ឋានេ
 ចត្តារោ ច សម្មប្បទានេ ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រិយានេ ចត្ថំ
 ច ឥន្ទ្រិយានិ ចត្ថំ ច ពលានិ សត្តំ ច ភោជ្ឈន្តំ
 អរិយត្ថំ អន្តរិកំ មត្តំ សោភាមត្តំផលត្ថំ សត្តនា-
 កាមិផលត្ថំ អនាភាមិផលត្ថំ អរហត្តផលត្ថំ សមា-
 ចដ្ឋី ។ មេ ។ កតោ ច មេ ចត្តោ ខោសោ ច មេ
 ចត្តោ មោហោ ច មេ ចត្តោ វិញ្ញោ មុត្តោ មហិទោ
 មជិទិស្សដ្ឋោ ឧក្ខេដិគោ សមុក្ខេដិគោ វាតា ច មេ
 ចិត្តំ វិទីវណំ ខោសា ច មេ ចិត្តំ វិទីវណំ មោហា
 ច មេ ចិត្តំ វិទីវណាដ្ឋំ កណ្ឌទ្ធស្ស អាមត្តំ មាចិត្តិយស្ស ។

[៣៣៧] អាហេទេយ្យានិ អនុបសម្មន្តស្ស មមមិ
 ណានំ សមាមដ្ឋិន្តំ វត្តកាមា ធុតិយំ ណានំ សមាមដ្ឋិន្តំ
 កណ្ឌទ្ធស្ស ចដិវិជាទន្តស្ស អាមត្តំ មាចិត្តិយស្ស ឧច្ស-
 ដិវិជាទន្តស្ស អាមត្តំ ធុត្តិយស្ស ។ អាហេទេយ្យានិ

អប្បណិហិតវិទ្យាត្ថំ សុញ្ញតសមាធិផលំ អនិមិត្តសមាធិផលំ អប្បណិហិត
 សមាធិផលំ សុញ្ញតសមាធិផលំ អនិមិត្តសមាធិផលំ អប្បណិហិតសមា-
 ធិផលំ វិជ្ជា ព្យាដនំ សតិចដ្ឋាន ៤ ផលំ សម្មប្បទាន ៤ ផលំ ឥន្ទ្រិយា
 ៤ ផលំ ឥន្ទ្រិយា ៤ ផលំ ពលៈ ៤ ផលំ ភោជ្ឈន្តំ ៧ ផលំ មត្តប្រកថោយ
 អត្តំ ៨ ផលំ ឥន្ទ្រិយាផលំ សោភាមត្តិផលំ សកតាមិផលំ អនា-
 កាមិផលំ អរហត្តផលំ ។ មេ ។ កតោ ច មេ ចត្តោ ខោសោ ច មេ
 ចត្តោ មោហោ ច មេ ចត្តោ វិញ្ញោ មុត្តោ មហិទោ
 មជិទិស្សដ្ឋោ ឧក្ខេដិគោ សមុក្ខេដិគោ វាតា ច មេ
 ចិត្តំ វិទីវណំ ខោសា ច មេ ចិត្តំ វិទីវណំ មោហា
 ច មេ ចិត្តំ វិទីវណាដ្ឋំ កណ្ឌទ្ធស្ស អាមត្តំ មាចិត្តិយស្ស ។

[៣៣៨] ពាក្យថា ប្រាប់ ឥតិកុដ្ឋាដ្ឋានិទិយាយប្រាប់ចំពោះ
 អនុបសម្មន្តថា ភាគាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ តែត្រូវបំប៉នពាល
 ថា ភាគាបានចូលទុតិយជ្ឈានទៅវិញ បើអនុបសម្មន្តដឹងសេចក្តីច្បាស់
 គំកុនោះត្រូវតែបញ្ចុចិត្តិយ បើអនុបសម្មន្ត មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
 គំកុនោះត្រូវតែបញ្ចុចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ឥតិកុដ្ឋាដ្ឋានិ

អនុបសម្បទ្ធស្ស មមម ឈានំ សមាបដ្ឋិកំ វត្តកាមោ
 ភតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សុញ្ញតំ វិមាត្តំ អនិមិត្តំ
 វិមាត្តំ អប្បណិហិតំ វិមាត្តំ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ
 សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សុញ្ញតំ សមាបត្តិ
 អនិមិត្តំ សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ តិស្សោ វិជ្ជា
 ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សម្មច្បនានេ ចត្តារោ
 ភតិប្បដ្ឋានេ មញ្ញិទ្ធិយានិ មញ្ញ វាលានិ សត្ត ពោជ្ឈន្តើ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាមត្តិដលំ សកទានាមិដលំ
 អជាតាមិដលំ អមាត្តដលំ សមាបដ្ឋិ វគោ មេ ចត្តោ
 តោសោ មេ ចត្តោ មោហោ មេ ចត្តោ វុត្តោ មុត្តោ
 មហិដោ មដិចិស្សុដ្ឋោ ឧក្ខេដិកោ សមុក្ខេដិកោ វគោ
 មេ ចត្តំ វិចិវណំ ដោសា មេ ចត្តំ វិចិវណំ មោហា
 មេ ចត្តំ វិចិវណាត្ថំ កណ្ឌទ្ធស្ស មដិវិជានទ្ធស្ស អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស មប្បដិវិជានទ្ធស្ស អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣៣៦] កាលេយេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស មុតិយំ
 ឈានំ សមាបដ្ឋិកំ វត្តកាមោ ។ មេ ។ មោហា មេ ចត្តំ

និយាយប្រាប់អនុបសម្បទ្ធនា ភាគាទានចូលចលនាហើយ គ្រឿង
 ជាតាលថ ភាគាទានចូលគតិយដ្ឋាន ចតុត្ថដ្ឋាន សុញ្ញតិវិមាត្ត
 អនិមិត្តិវិមាត្ត អប្បណិហិតិវិមាត្ត សុញ្ញសមាធិ អនិមិត្តសមាធិ
 អប្បណិហិតសមាធិ សុញ្ញសមាបត្តិ អនិមិត្តសមាបត្តិ អប្បណិហិត-
 សមាបត្តិ វិគិដ្ឋ សតិចត្តាន ៤ សម្មច្បនាន ៤ ភតិប្បដ ៤
 ភតិប្បដ ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈន្ត ៧ មត្តច្រកចរោយអន្ត ៨ ដិច្រសិវ
 សោតាមត្តិដល សកទានាមិដល អជាតាមិដល អមាត្តដល វគៈ
 ភាគាទានលះចង់ហើយ ពោស.ភាគាទានលះចង់ហើយ មោហៈភាគា
 ទានលះចង់ហើយ វគៈពោស.មោហៈភាគាទានច្បាប់ចលហើយ ទាន
 ដ្ឋិច្រចេលហើយ ទានមទ្ធករចលហើយ ទានវលាសចលហើយ
 ទានវិទ្យុនិហើយ ទានសាសវិលិចិហើយ ចិត្តរបស់ភាគាទានចាក
 វគៈ ចិត្តរបស់ភាគាទានចាកពោស ចិត្តរបស់ភាគាទានចាកមោហ
 បើអនុបសម្បទ្ធដីនិសេចក្តីច្បាស់ វត្តកាមោត្រូវតាមត្តិប្រតិបត្តិ បើអនុប-
 សម្បទ្ធមិនដឹងនិសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមតាមត្តិច្បាស់ ។

[៣៣៦] ពាក្យថ ប្រាប់ គិត្តិប្រតិបត្តិវិទ្យាប្រាប់ដល់
 អនុបសម្បទ្ធនា ភាគាទានចូលគតិយដ្ឋានហើយ ។ មេ ។ វិគិដ្ឋ
 ជាតាលថ ចិត្តរបស់ភាគាទានចាកមោហៈមោហៈវិទ្យា បើអនុបសម្បទ្ធ

បាចន្តិយកណ្តុ ឧសាវាស្តិយ អនុបសម្បទ្ធស្ស វិទិវណ្ណិ

បាចន្តិយកណ្តុ ឧសាវាស្តិយ សំបុត្រទី ៧ វិទ្យុ

វិទិវណ្ណិ កណ្តុស្ស បដិវិជាទន្តស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ធម្មដិវិជាទន្តស្ស អាមត្តិ ធុក្កដស្ស ។ អាភេ-
 យេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុតិយំ ឈានំ សមាចដ្ឋិទ្ធិ
 វត្តកាមោ បឋមំ ឈានំ សមាចដ្ឋិទ្ធិ កណ្តុស្ស
 បដិវិជាទន្តស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ធម្មដិវិជាទន្តស្ស
 អាមត្តិ ធុក្កដស្ស ។ មេ ។ អាភេយេយ្យាតិ អនុប-
 សម្បទ្ធស្ស មោហា មេ ចិត្តំ វិទិវណ្ណិ វត្តកាមោ
 បឋមំ ឈានំ សមាចដ្ឋិទ្ធិ កណ្តុស្ស បដិវិជាទន្តស្ស
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ធម្មដិវិជាទន្តស្ស អាមត្តិ ធុក្ក-
 ដស្ស ។ មេ ។ អាភេយេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស មោហា
 មេ ចិត្តំ វិទិវណ្ណិ វត្តកាមោ ធាសា មេ ចិត្តំ
 វិទិវណ្ណិ កណ្តុស្ស បដិវិជាទន្តស្ស អាមត្តិ ចា-
 ចិត្តិយស្ស ធម្មដិវិជាទន្តស្ស អាមត្តិ ធុក្កដស្ស ។
 អាភេយេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមញ្ច ឈានំ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច
 ឈានំ ។ មេ ។ ធាសា មេ ចិត្តំ វិទិវណ្ណិ

ដឹងសេចក្តីច្បាស់ គិត្តិយាត្រាភាបត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បទ្ធមិនដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវត្រឹមភាបត្តិទុក្ខដ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិយប្រាថ្នា
 នឹងពោលដល់អនុបសម្បទ្ធថា ភាគ្នាបានចូលទុកិយជ្ជានហើយ តែត្រ-
 ច្បាប់ថាពោលថា ភាគ្នាបានចូលបឋមជ្ជានហើយ បើអនុបសម្បទ្ធមិន
 សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវត្រឹមភាបត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បទ្ធមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
 ត្រូវត្រឹមភាបត្តិទុក្ខដ ។ មេ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិយប្រាថ្នានឹងពោលដល់
 អនុបសម្បទ្ធថា ចិត្តិយសំភាគ្នាប្រាសចាកមោហា តែត្រច្បាប់ថាពោលថា
 ភាគ្នាបានចូលបឋមជ្ជានហើយហើយ បើអនុបសម្បទ្ធមិនសេចក្តីច្បាស់
 ត្រូវត្រឹមភាបត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បទ្ធមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមភាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ មេ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិយប្រាថ្នានឹងពោលដល់អនុបសម្បទ្ធថា
 ចិត្តិយសំភាគ្នាប្រាសចាកមោហា តែត្រច្បាប់ថាពោលថា ចិត្តិយសំភាគ្នា
 ប្រាសចាកមោហាហើយ បើអនុបសម្បទ្ធមិនសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវត្រឹមភាបត្តិ
 បាចិត្តិយ បើអនុបសម្បទ្ធមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមភាបត្តិទុក្ខដ ។
 ពាក្យថា ប្រាប់ គិត្តិយប្រាថ្នានឹងពោលដល់អនុបសម្បទ្ធថា ភាគ្នាបាន
 ចូលបឋមជ្ជានដឹង ទុកិយជ្ជានដឹង តតិយជ្ជានដឹង ចតុត្ថជ្ជានដឹង
 ។ មេ ។ ចិត្តិយសំភាគ្នាប្រាសចាកមោហា តែត្រច្បាប់ថាពោលថា

វត្តកាមោ មោហា មេ ចិត្តំ វិធីវណ្ណំ កណ្ណស្ស
បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ធម្មដិវិជានន្តស្ស
អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។

[៣៣៧] អាហោចយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុតិ-
យញ្ច ឈានំ គតិយញ្ច ឈានំ ចកុត្តញ្ច ឈានំ ។ មេ ។
មោហា ច មេ ចិត្តំ វិធីវណ្ណំ វត្តកាមោ បឋមំ ឈានំ
សមាបដ្ឋិតំ កណ្ណស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តំ ចាចិ-
ត្តិយស្ស ធម្មដិវិជានន្តស្ស អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។

[៣៣៨] អាហោចយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស យោ
តេ វិហារេ វសំ សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ-
សមាបដ្ឋិតំ សមាបដ្ឋោ សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស
លាភី វសំ តេន ភិក្ខុនា បឋមំ ឈានំ សន្និកាតន្តំ
កណ្ណស្ស អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អាហោចយ្យតិ
អនុបសម្បទ្ធស្ស យោ តេ វិហារេ វសំ សោ ភិក្ខុ
ទុតិយំ ឈានំ គតិយំ ឈានំ ចកុត្តំ ឈានំ សមា-
បដ្ឋិ សមាបដ្ឋិតំ សមាបដ្ឋោ សោ ភិក្ខុ ចកុត្តស្ស
ឈានស្ស លាភី វសំ តេន ភិក្ខុនា ចកុត្តំ ឈានំ

ចិត្តរបស់ភាគីប្រាសចាកមោហាទៅវិញ បើអនុបសម្បទ្ធដ៏ដឹងសេចក្តីច្បាស់
ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បទ្ធដ៏មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវត្រឹម
អាមត្តិទុក្ខដ ។

[៣៣៧] ពាក្យថា ប្រាប់ ភិក្ខុប្រាថ្នាខំនិយាយប្រាប់ដល់
អនុបសម្បទ្ធថា ភាគីបានចូលទុតិយជ្ជានផង គតិយជ្ជានផង ចកុត្ត-
ជ្ជានផង ។ មេ ។ ចិត្តរបស់ភាគីប្រាសចាកមោហាទៅវិញ តែត្រឡប់ជា
និយាយថា ភាគីបានចូលបឋមជ្ជានហើយទៅវិញ បើអនុបសម្បទ្ធដ៏
សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បទ្ធដ៏មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
ត្រូវត្រឹមអាមត្តិទុក្ខដ ។

[៣៣៨] ពាក្យថា ប្រាប់ ភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធថា
ភិក្ខុអង្គណាទៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល
ជាអ្នកចូលបឋមជ្ជាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកបានចូលបឋមជ្ជាន ភិក្ខុនោះជាអ្នក
ស្ងាត់ក្នុងបឋមជ្ជាន បឋមជ្ជាន ភិក្ខុនោះបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ភិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុប-
សម្បទ្ធថា ភិក្ខុណាទៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ
កំពុងចូល ជាអ្នកចូលទុតិយជ្ជាន គតិយជ្ជាន ចកុត្តជ្ជាន ភិក្ខុនោះ
ជាអ្នកបានចូលចកុត្តជ្ជាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងចកុត្តជ្ជាន ចកុត្តជ្ជាន

សង្គ្រោះសង្គ្រោះ កណ្តាលស្នូល អាចគ្នា ទុក្ខដង្ហើម ។
 អាណាចក្រ អនុបសម្បទ្ធស្នូល យោ តេ វិហារ
 វសី សោ កិក្ខុ សុញ្ញតំ វិមាត្ថំ អនិមិត្តំ វិមាត្ថំ
 អប្បណិបាតំ វិមាត្ថំ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ
 សមាធិ អប្បណិបាតំ សមាធិ សមាធិ សមាធិ
 សមាធិ សោ កិក្ខុ អប្បណិបាតស្នូល សមា-
 ធិស្នូល វសី តេន កិក្ខុនា អប្បណិបាតោ
 សមាធិ សង្គ្រោះសង្គ្រោះ កណ្តាលស្នូល អាចគ្នា ទុក្ខ-
 ដង្ហើម ។ អាណាចក្រ អនុបសម្បទ្ធស្នូល យោ តេ
 វិហារ វសី សោ កិក្ខុ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ
 សមាធិ អប្បណិបាតំ សមាធិ វិស្សោ វិជ្ជា ចត្តា-
 រោ សតិប្បដ្ឋាន ចត្តារោ សង្កត្តោ ចត្តារោ
 វត្តិកោ បញ្ញិត្តិយានិ បញ្ញា ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈត្តេ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាមត្តិដលំ សត្ត-
 តាមត្តិដលំ អនាមត្តិដលំ អនាមត្តិដលំ សមាធិ
 ។ បេ ។ តស្ស កិក្ខុនោ រាតោ ចត្តោ លោសោ ចត្តោ
 មោហោ ចត្តោ វត្តោ មុត្តោ បរិវេណ បដិវិស្សោ

កិក្ខុនោ បាទ ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវតាមគ្នា ។ ពាក្យថា ប្រាប់
 គឺកិក្ខុនោ ប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធនា កិក្ខុនោ ទៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក
 កិក្ខុនោ បាទ ដល់ហើយ កិក្ខុនោ ដល់ ជាអ្នកដល់ឲ្យសុញ្ញតំ វិមាត្ថំ
 អនិមិត្តំ វិមាត្ថំ អប្បណិបាតំ វិមាត្ថំ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ សមាធិ
 អប្បណិបាតំ សមាធិ កិក្ខុនោ ជាអ្នកបាទ ឲ្យអប្បណិបាតំ សមាធិ កិក្ខុនោ
 ជាអ្នកស្តាប់ក្នុងអប្បណិបាតំ សមាធិ អប្បណិបាតំ សមាធិ កិក្ខុនោ
 បាទ ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវតាមគ្នា ។ ពាក្យថា ប្រាប់
 គឺកិក្ខុនោ ប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធនា កិក្ខុនោ ទៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក
 កិក្ខុនោ បាទ ដល់ហើយឲ្យសុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ វិមាត្ថំ អប្បណិ-
 បាតំ សមាធិ វិគ្រិដ្ឋំ សតិប្បដ្ឋាន បញ្ញិត្តិយានិ បញ្ញា ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈត្តេ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាមត្តិដលំ សត្ត-
 តាមត្តិដលំ អនាមត្តិដលំ អនាមត្តិដលំ សមាធិ
 ។ បេ ។ តស្ស កិក្ខុនោ រាតោ ចត្តោ លោសោ ចត្តោ
 មោហោ ចត្តោ វត្តោ មុត្តោ បរិវេណ បដិវិស្សោ

ឧត្តរដិសោ សម្មុត្តរដិសោ តស្ស ភិក្ខុនោ វត្តា
 ចិន្តំ វិធីវណំ មោសា ចិន្តំ វិធីវណំ មោហា ចិន្តំ
 វិធីវណានិ កណ្ឌទស្ស អាមត្តំ ទុក្ខនស្ស ។ អាហោ-
 ចេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស យោ តេ វិហារេ វសិ
 សោ ភិក្ខុ សុញ្ញាភារេ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ
 តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋតិ
 សមាបដ្ឋោ សោ ភិក្ខុ សុញ្ញាភារេ ចតុត្ថស្ស
 ឈានស្ស លាភី វសិ តេន ភិក្ខុនោ សុញ្ញាភារេ ចតុត្ថំ
 ឈានំ សច្ចិកតន្តិ កណ្ឌទស្ស អាមត្តំ ទុក្ខនស្ស ។
 អាហោចេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស យោ តេ វិហារំ បរិ-
 កុញ្ញំ យោ តេ ជីវំ បរិកុញ្ញំ យោ តេ បិណ្ឌចាតំ បរិកុញ្ញំ
 យោ តេ សេនាសនំ បរិកុញ្ញំ យោ តេ កិលាចេយ្យទ្ធ-
 យកេសដ្ឋបរិក្ការំ បរិកុញ្ញំ សោ ភិក្ខុ សុញ្ញាភារេ
 ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋតិ សមាបដ្ឋោ សោ
 ភិក្ខុ សុញ្ញាភារេ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី វសិ
 តេន ភិក្ខុនោ សុញ្ញាភារេ ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតន្តិ
 កណ្ឌទស្ស អាមត្តំ ទុក្ខនស្ស ។

បានរឿងហើយ បានគាស់រសើរហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះប្រាស
 ចាករាងៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះប្រាសចាកទោសៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះប្រាស
 ចាកមោហៈ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខន ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ភិក្ខុនិយាយប្រាប់
 ចំពោះអនុបសម្បទ្ធថា ភិក្ខុណាទៅគ្រប់គ្រងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបាន
 ចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូលបឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 ចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាននូវចតុត្ថជ្ឈានំ ភិក្ខុនោះជា
 អ្នកស្ងាត់ក្នុងចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះ
 បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខន ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ភិ
 ក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធថា ភិក្ខុណាទៅគ្រប់គ្រងវិហាររបស់
 អ្នក ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់បីរបស់អ្នក ភិក្ខុណាបរិភោគបិណ្ឌបានរបស់
 អ្នក ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់សេនាសនៈរបស់អ្នក ភិក្ខុណាបរិភោគកិលាច-
 េយ្យច្នៃយកេសដ្ឋបរិក្ការរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល
 ជាអ្នកចូល ចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាននូវចតុត្ថជ្ឈានំ
 ភិក្ខុនោះជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់
 ភិក្ខុនោះបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខន ។

(៣៣៧) អាណាចក្រស្រី អនុបសម្បទន្តស្ស យេន តេ វិហារោ បរិក្កុតោ យេន តេ ចិវំ បរិក្កុតំ យេន តេ បិណ្ឌូចាតោ បរិក្កុតោ យេន តេ សេនាសងំ បរិក្កុតំ យេន តេ តិលានច្បូធិយេនសេន្តបរិក្ការោ បរិក្កុតោ សោ កិក្កុ សុញ្ញាភារេ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋិតំ សមាបដ្ឋា សោ កិក្កុ សុញ្ញាភារេ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស ឈានំ វសី តេន កិក្កុតោ សុញ្ញាភារេ ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតន្តំ កណ្ឌទ្ធស្ស អាបត្តិ ធុក្កដស្ស ។

(៣៣៨) អាណាចក្រស្រី អនុបសម្បទន្តស្ស យំ ភ្នំ អាគម្ម វិហារំ អនាសិ ចិវំ បិណ្ឌូចាតំ សេនាសងំ តិលានច្បូធិយេនសេន្តបរិក្ការំ អនាសិ សោ កិក្កុ សុញ្ញាភារេ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ ។ បេ ។ តេន កិក្កុតោ សុញ្ញាភារេ ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតន្តំ កណ្ឌទ្ធស្ស អាបត្តិ ធុក្កដស្ស ។

(៣៣៩) អាណាចក្រស្រី អនុបសម្បទន្តស្ស ភ្នំ អាណាចក្រស្រី អាណិកម្មិកស្សាតិ ។

(៣៣៩) ភាគ្យថា ប្រាប់ គិក្កុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទន្ត ថា វិហាររបស់អ្នកកិក្កុណា បាននៅគ្រប់គ្រងហើយ ចិវរបស់អ្នកកិក្កុណា បានច្រើនប្រសើរហើយ បិណ្ឌូចាតរបស់អ្នកកិក្កុណា បានបរិភោគហើយ សេនាសងរបស់អ្នកកិក្កុណា បានច្រើនប្រសើរហើយ តិលានច្បូធិយេនសេន្តបរិក្ការរបស់អ្នកកិក្កុណា បានបរិភោគហើយ កិក្កុនាបានចូលហើយ កិក្កុន ចូល ជាអ្នកចូល ចក្កុជ្ជានុក្កុដ្ឋុដ្ឋិស្លាត់ កិក្កុនាជាអ្នកបានចូលចក្កុជ្ជានុក្កុដ្ឋុ កិក្កុនាជាអ្នកស្លាត់ចក្កុជ្ជានុក្កុដ្ឋុដ្ឋិស្លាត់ ចក្កុជ្ជានុក្កុដ្ឋុដ្ឋិស្លាត់ កិក្កុនាបានធ្វើឲ្យច្បាស់ឈាស់ហើយ ត្រូវកាចក្កុក្កុដ ។

(៣៤០) ភាគ្យថា ប្រាប់ គិក្កុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទន្តថា អ្នកឯងបានឲ្យវិហារ អ្នកឯងបានឲ្យចិវ អ្នកឯងបានឲ្យបិណ្ឌូចាត អ្នកឯងបានឲ្យសេនាសង អ្នកឯងបានឲ្យតិលានច្បូធិយេនសេន្តបរិក្ការ ព្រោះអាស្រ័យឲ្យកិក្កុណា កិក្កុនាបានចូលហើយឲ្យចក្កុជ្ជានុក្កុដ្ឋុដ្ឋិស្លាត់ ។ បេ ។ ចក្កុជ្ជានុក្កុដ្ឋុដ្ឋិស្លាត់ កិក្កុនាបានធ្វើឲ្យច្បាស់ ឈាស់ហើយ ត្រូវកាចក្កុក្កុដ ។

(៣៤១) អាបត្តិមិនមានផលកិក្កុដល់ប្រាប់ឲ្យអនុបសម្បទន្តមិនដល់ ខ្លួនបានពិភ្ញាក់ ផលបសម្បទន្តបុគ្គល ១ ផលកិក្កុដល់បញ្ញត្តិ ១ ។

ផវិមសិក្ខាបទំ

[៣២២] តេន សមយេន ពុន្ទោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវាទ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាភមេ ។ តេន
ទោ បទ សមយេន អាយស្មា ឧបទន្ទោ សត្យបុត្តោ
ទទ្ធក្ខិយេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ កណ្ឌទកតោ ហោតិ ។
សោ សញ្ចតទិកំ សុត្តវិសដ្ឋិ អាចន្តិ^(១) អាមន្តិក្ខា
សង្ឃំ តស្ស អាមត្តិយា បរិវាសំ យាចិ ។ តស្ស
សង្ឃោ តស្ស អាមត្តិយា បរិវាសំ អនាសិ ។ តេន
ទោ បទ សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញាតស្ស ឫតស្ស
សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។ សោ បរិវសន្តោ^(២) កត្តកេ អាស-
ទបរិយន្តេ ចិសីទិ ។ ទទ្ធក្ខិយោ ភិក្ខុ តេ ឧបាសរកោ
វតទរោទុំ វសោ អាវុសោ អាយស្មា ឧបទន្ទោ
សត្យបុត្តោ កុម្មាតំ សម្មាវិទោ កុលុបកោ យេ
នេវ ហត្ថេន សន្នាទេយ្យំ កុញ្ញតិ តេនេវ ហត្ថេន
ឧបត្តមិក្ខា អសុចិ មោទេសិ សោ សញ្ចតទិកំ

• ១. ច. សុត្តវិសដ្ឋិ អាចន្តិ ។ ២. ចរិវាសំ បរិវសន្តោនិចិ ទិស្សាមិ ។

សិក្ខាបទទី ៧

[៣២២] សម័យេនាះ ព្រះភគវត្តសម្ពុទ្ធ កាលឆន្ទំទៅវត្តជេតវាទ
បេសំគនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ទៀចក្រីសាវត្ថិ ។ ព្រះនោះឯង ឧបទន្ទ
សក្យបុត្រដ៏មានកាយបុរាណៈ ល្បោះទើងពួកព្រាហ្មណ៍ (ភិក្ខុមានពួក៦) ។
ឧបទន្ទនោះ ត្រូវអាមត្តិសញ្ចេតទិកៈ (សង្ឃិកៈសស) ដើម្បីទឹកស្អុយ
ឃ្លានចេញ ហើយបាទសូមបរិវាសអំពីជំនុំសង្ឃ ដើម្បីអាមត្តិនោះ ។ ជំនុំ
សង្ឃក៏បាទទ្រពិវាសផល់ឧបទន្ទនោះ ដើម្បីអាមត្តិនោះ ។ វេលានោះឯង
ក្រីសាវត្ថិមានជម្រកយូរ (គេបាទចាត់ថែទាំ) កត្តផ្កាយសង្ឃ ។
ឧបទន្ទនោះ កំពុងទៅក្នុងបរិវាសបុរាណ៍យុទ្ធសាស្ត្រក្នុងភ្នំ ។
ពួកព្រាហ្មណ៍ក៏កំបាទមិយាយប្រាប់បុរាណ៍នោះថា ព្រះសោ ឧប-
ទន្ទសក្យបុត្រដ៏មានកាយបុរាណ៍ ជាដឹកនាំរបស់អ្នកទាំងឡាយ
តែងតែរំលោភវិធីសាស្ត្រ ដោយសេចក្តី ដោយវេលា យកវិធីនោះ
ឯងឡាយមធ្យមិកសុចិត្តចេញ ឧបទន្ទនោះត្រូវអាមត្តិសញ្ចេតទិកៈ

ចរិត្តិយនោ ឧសារិវន្តស្ស ឧបសំព្វបទស្ស ឱកាមំ

ចរិត្តិយនោ ឧសារិវន្ត សិប្បាទទំ ៩ ឱកាម

សុក្កវិសដ្ឋិ អាបត្តិ អាបដ្ឋិតា សង្ឃំ តស្ស អាបត្តិយា
 បរិវាសំ យាចិ តស្ស សង្កោ តស្ស អាបត្តិយា
 បរិវាសំ អនាសិ សោ បរិសន្តា^១ អាសធម៌យន្ត
 ចំសិន្ធាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
 ទុដ្ឋាយន្តិ ទំយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ ធាម
 ទត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ទុដ្ឋល្បំ អាបត្តិ អនុប-
 សម្បទ្ធស្ស អាហេទេស្សន្តិកិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេទេស្សំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ
 តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ទុដ្ឋល្បំ អាបត្តិ អនុប-
 សម្បទ្ធស្ស អាហេទេថាគិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។
 វិវាហិ ទុន្នោ ភកវ កតំ ហិ ធាម តុម្ពេ មោយបុ-
 សោ ភិក្ខុស្ស ទុដ្ឋល្បំ អាបត្តិ អនុបសម្បទ្ធស្ស
 អាហេទេស្សថ ទេតិ មោយបុសា អប្បសន្ធាធំ ភ
 បសាធាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ

ព្រះភ្នំទំកសុក្កវិសដ្ឋិ ហើយបានសូមបរិវាសកំពំដំខុសដ្ឋិ ដើម្បី
 តាមគ្នាខ្លះ ដំខុសដ្ឋិកំបានឲ្យបរិវាសដល់ ១ បទនូវខ្លះ ដើម្បីតាមគ្នាខ្លះ
 ១ បទនូវខ្លះដើម្បីកំបាននៅបរិវាស ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីបំផុតភាសនៈ ។
 ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាប់ដំបូង ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុខ្លះកំពាលវោស តិ
 ជៀល បន្តបន្តបញ្ជាក់ ពួកនៃពួកយកកុំមិនសមរម័យនឹងហោតប្រាប់ទុដ្ឋល្បាចត្តិ
 របស់ភិក្ខុផងគ្នាដល់អនុបសម្បទ្ធបុគ្គលសោះ ។ ព្រោះខ្លះ ភិក្ខុចាំដំខ្លះ
 ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដំមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះដំមានព្រះ
 ភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំដំខ្លះ បានពូជ អ្នកចាំដំខ្លះបាន
 ប្រាប់ទុដ្ឋល្បាចត្តិរបស់ភិក្ខុផងគ្នា ដល់អនុបសម្បទ្ធបុគ្គល ពិតមែនឬ ។ ពួក
 នៃពួកយកកុំក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ការខ្លះពិតមែន ។ ព្រះ
 ពុទ្ធជាម្ចាស់ដំមានព្រះភាគទ្រង់តិរវិញថា ម្ចាស់មោយបុសេចាំដំខ្លះ
 អ្នកចាំដំខ្លះមិនសមរម័យនឹងហោតប្រាប់ទុដ្ឋល្បាចត្តិរបស់ភិក្ខុផងគ្នា ដល់
 អនុបសម្បទ្ធបុគ្គលសោះ ម្ចាស់មោយបុសេចាំដំខ្លះ អំពើដែលអ្នកធ្វើ
 នេះនឹងបានដឹកនាំពួកមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើង
 កិរិយា ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំដំខ្លះ អ្នកចាំដំខ្លះត្រាស់ដល់ឡើង

១ បរិវាសំ បរិសន្តាតិ ទិស្សតិ ។

សំភ្លេចដំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បទ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
ធុដ្ឋល្លំ អាមត្តិំ អនុបសម្បទ្ធស្ស អាហោធម្មេយ្យ អញ្ញត្រិ
ភិក្ខុសម្មតិយា នាចិវត្តិយន្តិ ។

[៣៤៣] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អនិច្ចេតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុស្សានិ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ ធុដ្ឋល្លា
នាម អាមត្តិ ធម្មានិ ច ពារាជិកាចិ តោស ច
សង្កាទិសេសា ។ អនុបសម្បទ្ធនោ នាម ភិក្ខុញ
ភិក្ខុចំញ ឋបេត្វា អវសេសោ អនុបសម្បទ្ធនោ នាម ។
អាហោធម្មេយ្យានិ អាហោធម្មេយ្យានិ ឥត្តិយា វា បុរិសស្ស វា
កហដ្ឋស្ស វា បទ្ធវិកស្ស វា ។ អញ្ញត្រិ ភិក្ខុ-
សម្មតិយាតិ ឋបេត្វា ភិក្ខុសម្មតិ ។

[៣៤៤] អត្ថំ ភិក្ខុសម្មតិំ អាមត្តិបរិយន្តា ទ
កុលបរិយន្តា អត្ថំ ភិក្ខុសម្មតិំ កុលបរិយន្តា ទ
អាមត្តិបរិយន្តា អត្ថំ ភិក្ខុសម្មតិំ អាមត្តិបរិយន្តា
ច កុលបរិយន្តា ច អត្ថំ ភិក្ខុសម្មតិំ ទេវ អាមត្តិ-
បរិយន្តា ទ កុលបរិយន្តា ។ អាមត្តិបរិយន្តា នាម

នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ប្រាប់ឧដ្ឋល្លាចក្តិរបស់ភិក្ខុដទៃ
ដល់អនុបសម្បទ្ធចក្ខុល ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយ រៀនវិលវិលភិក្ខុដែលសង្ឃ
សម្មតិប្រាប់ ។

[៣៤៥] ត្រីភិក្ខុវា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទ័ង
បាណដ៏សំភ្លេចដំ ១ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ ភិក្ខុដទៃ ។ តាមភ្នំបា-
ណដ៏ ៤ ទ័ងតាមភ្នំសង្ឃទិសេស ១៣ ឈ្មោះថា ឧដ្ឋល្លាចក្តិ ។
ដែលហៅថា អនុបសម្បទ្ធនោះ គឺលើកលែងភិក្ខុទ័ងភិក្ខុទ័ងទេញ ក្រៅ
អំពីនោះ ហៅថា អនុបសម្បទ្ធជានិសសំ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ភិក្ខុ
ប្រាប់ដល់ស្រីភ្នំ ដល់ប្រៃសភ្នំ ដល់គ្រហស្ថភ្នំ ដល់អ្នកប្បសក្តិ ។ ពាក្យថា
រៀនវិលវិលភិក្ខុដែលសង្ឃសម្មតិប្រាប់ គឺលើកលែងភិក្ខុដែលបាន
សេចក្តីសម្មតិអំពីសង្ឃ ។

[៣៤៦] ឯសេចក្តីសម្មតិរបស់ភិក្ខុដែលសង្ឃកំណត់ឱ្យមាន៤យ៉ាង
គឺសម្មតិកំណត់តាមភ្នំ មិនកំណត់ត្រកូល ១ សម្មតិកំណត់ត្រកូល មិន
កំណត់តាមភ្នំ ១ សម្មតិកំណត់តាមភ្នំទ័ងត្រកូល ១ សម្មតិមិនកំណត់
តាមភ្នំមិនកំណត់ត្រកូល ១ ។ ដែលហៅថា កំណត់តាមភ្នំនោះ

ពាក្យបញ្ជាក់ គុណវិបស្សនា ដំបូងបង្អស់ បណ្តាញ

ពាក្យបញ្ជាក់ គុណវិបស្សនា ដំបូងបង្អស់ បណ្តាញ

អាចត្តិយោ បរិក្ខុហិតាយោ ហោត្តិ ឯត្តកាយា អាចត្តិ-
 ហិ អាណេចគព្ភោតិ ។ កុលបរិយន្តា ធាម កុលានិ
 បរិក្ខុហិតានិ ហោត្តិ ឯត្តកោសុ កុលេសុ អាណេច-
 គព្ភោតិ ។ អាចត្តិបរិយន្តា ច កុលបរិយន្តា ច
 ធាម អាចត្តិយោ ច បរិក្ខុហិតាយោ ហោត្តិ កុលានិ
 ច បរិក្ខុហិតានិ ហោត្តិ ឯត្តកាយា អាចត្តិហិ ឯត្ត
 កោសុ កុលេសុ អាណេចគព្ភោតិ ។ យេ អាចត្តិ-
 បរិយន្តា ធាម កុលបរិយន្តា ធាម អាចត្តិយោ ច
 អបរិក្ខុហិតាយោ ហោត្តិ កុលានិ ច អបរិក្ខុហិតានិ
 ហោត្តិ ឯត្តកាយា អាចត្តិហិ ឯត្តកោសុ កុលេសុ
 អាណេចគព្ភោតិ ។

គឺអាចត្តិ (ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃកំណត់ឱ្យហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតត្រូវ
 ប្រាប់អាចត្តិប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា កំណត់ត្រកូល (នោះ) គឺត្រកូល
 (ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃកំណត់ឱ្យហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មត ត្រូវប្រាប់
 (អាចត្តិ) ដល់ត្រកូលប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា កំណត់អាចត្តិដ៏កំណត់
 ត្រកូល (នោះ) គឺអាចត្តិ (ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃកំណត់ឱ្យហើយ ដ៏កំណត់
 (ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃកំណត់ឱ្យហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតត្រូវប្រាប់
 (អាចត្តិប៉ុណ្ណោះ) ដល់ត្រកូលប៉ុណ្ណោះបាន ។ ដែលហៅថា មិនកំណត់
 អាចត្តិមិនកំណត់ត្រកូល (នោះ) គឺអាចត្តិ (ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃមិនកំណត់ឱ្យ
 ហើយ មិនត្រកូល (ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃមិនកំណត់ឱ្យហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃ
 សន្មតត្រូវប្រាប់អាចត្តិដែលសង្ឃមិនកំណត់ឱ្យប៉ុណ្ណោះ ដល់ត្រកូលដែល
 សង្ឃមិនកំណត់ឱ្យប៉ុណ្ណោះបាន ។

(៣៤៥) អាចត្តិបរិយន្តា យោ អាចត្តិយោ បរិក្ខុហិ-
 តាយោ ហោត្តិ តា អាចត្តិយោ បរិយន្តា អញ្ញាហិ អាចត្តិ-
 ហិ អាណេចតិ អាចត្តិ ចានិក្ខិយស្ស ។ កុលបរិយន្តា
 យោនិ កុលានិ បរិក្ខុហិតានិ ហោត្តិ តានិ កុលានិ

(៣៤៥) (ប្រវត្តិទៀត) ត្រង់ពាក្យថា កំណត់អាចត្តិ គឺពួកអាចត្តិ
 ណាដែលសង្ឃបានកំណត់ឱ្យហើយ ភិក្ខុមិនប្រាប់អាចត្តិទាំងនោះ ទៅ
 ប្រាប់ពួកអាចត្តិដទៃទៀត ត្រូវអាចត្តិប្រាប់ក្នុង ។ ពាក្យថា កំណត់
 ត្រកូល គឺពួកត្រកូលណាដែលសង្ឃបានកំណត់ឱ្យហើយ ភិក្ខុមិន

ឋយេត្តា អញ្ញេសុ កុលេសុ អារោចេតំ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ អាមត្តិបរិយទ្កេ ច កុលបរិយទ្កេ ច យោ-
 អាមត្តិយោ បរិក្កមាតាយោ យោន្តំ តា អាមត្តិយោ ឋយេត្តា
 យោនិ កុលានិ បរិក្កមាតានិ យោន្តំ តានិ កុលានិ
 ឋយេត្តា អញ្ញាហិ អាមត្តិហិ អញ្ញេសុ កុលេសុ អារោ-
 ចេតំ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ទេវ អាមត្តិបរិយទ្កេ ច
 កុលបរិយទ្កេ អនាមត្តិ ។

(៣២៦) ទុដ្ឋល្លាយ អាមត្តិយា ទុដ្ឋល្លាមត្តិសញ្ញា
 អនុបសម្បទ្ធស្ស អារោចេតំ អញ្ញត្រិ កំតុសម្មតិយា
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ទុដ្ឋល្លាយ អាមត្តិយា វេម-
 តំតោ អនុបសម្បទ្ធស្ស អារោចេតំ អញ្ញត្រិ កំតុសម្ម-
 តិយា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ទុដ្ឋល្លាយ អាមត្តិយា
 អទុដ្ឋល្លាមត្តិសញ្ញា អនុបសម្បទ្ធស្ស អារោចេតំ អញ្ញត្រិ
 កំតុសម្មតិយា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

ប្រាប់ពួកត្រកូលនោះ បែបប្រាប់ត្រកូលទាំងឡាយដទៃវិញ ត្រូវអាមត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា កំណត់អាមត្តិទំនាក់កំណត់ត្រកូល គឺពួកអាមត្តិណា
 ដែលសង្ឃបានកំណត់ឱ្យក្តី ពួកត្រកូលណាដែលសង្ឃបានកំណត់ឱ្យក្តី
 ក៏ពុំនោះមិនប្រាប់អាមត្តិទាំងនោះ មិនប្រាប់ត្រកូលទាំងនោះ ទៅប្រាប់
 អាមត្តិដទៃវិញ ត្រកូលដទៃវិញ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
 មិនកំណត់អាមត្តិ មិនកំណត់ត្រកូល (នោះ) គឺក៏នោះប្រាប់អនុបសម្បទ្ធ
 ហើយអាមត្តិណា ។ ត្រកូលណា ។ កំដោយ មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

(៣២៦) ទុដ្ឋល្លាមត្តិ កំតុសំណាវថា ទុដ្ឋល្លាមត្តិ ហើយប្រាប់
 ដល់អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ រៀបរយនៃកំតុដែលសង្ឃសម្មត
 ឱ្យប្រាប់ ។ កំតុមានសេចក្តីសង្ឃយក្នុងទុដ្ឋល្លាមត្តិ ហើយប្រាប់ដល់
 អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ រៀបរយនៃកំតុដែលសង្ឃសម្មតឱ្យ
 ប្រាប់ ។ ទុដ្ឋល្លាមត្តិ កំតុសំណាវថា អនុដ្ឋល្លាមត្តិ ហើយប្រាប់ដល់អនុ-
 បសម្បទ្ធ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ រៀបរយនៃកំតុដែលសង្ឃសម្មតឱ្យប្រាប់ ។

ចាប់ផ្តើមការណ៍ ឧបសគ្គវិន័យ ឧបសគ្គវិន័យ ឧបសគ្គវិន័យ ឧបសគ្គវិន័យ

(៣២៧) អនុជ្ជល្ល័ អាមត្តិ អាហេទេតិ អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុក្ខល្ល័ វា អនុជ្ជល្ល័
វា អនុបសម្បទា អាហេទេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុជ្ជល្លាយ
អាមត្តិយា ទុក្ខល្លាយតិសញ្ញា អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនុជ្ជល្លាយ អាមត្តិយា វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនុជ្ជល្លាយ អាមត្តិយា អនុជ្ជល្លាយតិសញ្ញា អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។

(៣២៨) អបាមត្តិ វត្តំ អាហេទេតិ ទោ អាមត្តិ
អាមត្តិ អាហេទេតិ ទោ វត្តំ កិច្ចសម្មតិយា ទុក្ខត្ត-
កស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

ឧបសគ្គវិន័យ វិន័យ ។

ចាប់ផ្តើមការណ៍ ឧបសគ្គវិន័យ សិក្ខាបទទី ៩ វាសេសមិទត្រូវអាមត្តិ

(៣២៧) ភិក្ខុប្រាប់អនុជ្ជល្លាយតិ (ដល់អនុបសម្បទ្ធ) ត្រូវអាមត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុប្រាប់អនុបសម្បទា (ភិក្ខុ^(១) មិនស្ងួតភិក្ខុ^(២)) របស់
អនុបសម្បទ្ធ គឺសាមណេរ (ដល់អនុបសម្បទ្ធច្រើន) ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
អនុជ្ជល្លាយតិ ភិក្ខុសំគាល់ថា ទុក្ខល្លាយតិវិញ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ក្នុងអនុជ្ជល្លាយតិ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ អនុជ្ជ-
ល្លាយតិ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុជ្ជល្លាយតិ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

(៣២៨) អាមត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រាប់តែភិក្ខុ^(១) មិនប្រាប់
អាមត្តិ ដល់ភិក្ខុដែលប្រាប់តែអាមត្តិ^(២) មិនប្រាប់តែ ដល់ភិក្ខុដែលមាន
សេចក្តីសម្មតិអំពីសង្ឃ ដល់ភិក្ខុគួត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

១ សាមណេរព្រឹត្តិទុក្ខសក្កសិក្ខាបទ ៩ ភាគដើម ឈ្មោះជាអនុបសម្បទាត្រូវ ។ ២ សាមណេរព្រឹត្តិទុក្ខសក្កសិក្ខាបទ ៩ ភាគចុង ឈ្មោះជាអនុបសម្បទាមិនស្ងួតភិក្ខុ ។ ៣ ភិក្ខុប្រាប់ភិក្ខុនេះត្រូវស្ងួតភិក្ខុ (គឺធ្វើសុក្ខឃ្លាតទៅ) ជាដើម ហៅថា ប្រាប់តែភិក្ខុ ។ ៤ ភិក្ខុប្រាប់ភិក្ខុនេះត្រូវអាមត្តិចរណ៍ ហៅថា ត្រូវអាមត្តិសង្ឃ ទិសេសជាដើម ហៅថា ប្រាប់តែអាមត្តិ ។

ទសមសិក្ខាបទី

[៣២៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា អាឡវិយំ
វិហារតិ អត្តាឡវេ ចេតិយេ ។ តេជ ចោ បដ សមយេន
អាឡវិកោ ភិក្ខុ យកេត្តំ ករោត្តា មហិ ទណិដ្ឋិមិ
ទណាមេដ្ឋិមិ ។ មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេដ្ឋិ
កាថំ ហិ ជាម សមណា សក្យបុត្តិយា មហិ ទណិ-
ស្សន្តិមិ ទណាមេស្សន្តិមិ ឯតិទ្រិយំ សមណា សក្យ-
បុត្តិយា ធីវំ វិហារេដ្ឋិមិ ។ អស្សាសុំ ចោ ភិក្ខុ កេសំ
មទុស្សាធិ ឧដ្ឋាយន្តាធិ ទិយន្តាធិ វិចារេដ្ឋាធិ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចា-
រេដ្ឋិ កាថំ ហិ ជាម អាឡវិកោ ភិក្ខុ មហិ ទណិស្សន្តិមិ
ទណាមេស្សន្តិមិ ។ អថចោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯត-
មន្តំ ភារោចេសុំ ។ មេ ។ សច្ចំ តិវ ឧត្តេ ភិក្ខុវេ
មហិ ទណាដមិ ទណាមេដមិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

[៣២៧] សមយោនា ព្រះភគវត្តសម្ពុទ្ធ ពាលគង្គីវេអត្តាឡវេ-
ចេតិយ ក្សេត្រិកាឡវិ ។ ត្រាភោធនំ ពួកអាឡវិកភិក្ខុ ពាល
ធ្វើវិកថ កំដីកវោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹកខ្លះ ខ្ញុំវិជនដី ។
មទុស្សាធិវិចារេ កំពោលចោស គំរដៀល បន្តបង្ហាបថា ពួកសមណៈថា
កូរចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រមិនសមបើទិសិហិនដឹកវោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើ
អ្នកដទៃឲ្យដឹកខ្លះ ខ្ញុំវិជនដីសោះ ពួកសមណៈជាតូចចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យ-
បុត្រហិនបៀតបៀនវត្តសាវសេសមានផ្លែឃ្នុយមួយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានពូ
មទុស្សាធិវិចារេ ពាលចោស គំរដៀល បន្តបង្ហាបថា ។ ពួកភិក្ខុណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាធិច ។ មេ ។ ពួកភិក្ខុនោះកំពោលចោស គំរដៀល
បន្តបង្ហាបថា ពួកអាឡវិកភិក្ខុ មិនគួរបើទិសិហិនដឹកវោយខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹកខ្លះ ខ្ញុំវិជនដីសោះ ។ វេលាភោជនំ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាចទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានពូថា អ្នកទាំងឡាយដឹក
វោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹកខ្លះ ខ្ញុំវិជនដី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះក្រាចទូលតបវិញថា សូមទ្រង់មេត្តាទ្រុស ការនោះពិតមែន ។

វិករហំ ពុទ្ធា ភក្ខា កង់ ហំ ឆាម តុម្ព្យ មោយបុរិសា
 បឋវី ទណ្ឌស្ស្រមិ ទណ្ឌមេស្ស្រមិ ដីវសុត្តិមោ ហំ
 មោយបុរិសា មនុស្សា បឋវិយា ទេតំ មោយបុរិសា អប្ប-
 សន្នាធំ វំ បសាធាយ បសន្នាធំ វំ ភិយ្យោកាវយ
 ។ មេ ។ ឋវត្ត បទ កិក្កុម ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុន្ទិសេយ្យា
 ម យោ បទ កិក្កុ បឋវី ទណ្ឌយ្យ វំ ទណ្ឌ-
 មេយ្យ វំ ចាចិភ្និយន្តិ ។

[៣៧០] យោ មចាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។

កិក្កុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថោ អនិម្បេតា
 កិក្កុតិ ។ បឋវី ឆាម ទ្វេ បឋវិយា ជាតា ម បឋវី
 អជាតា ម បឋវី ។ ជាតា ឆាម បឋវី សុទ្ធចំសុ
 សុទ្ធមត្តិកា អប្បនាសាណា អប្បសត្តកា អប្បក-
 មលា អប្បមុត្តា អប្បកាលិកា យេកុយ្យទ ចំសុ

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បម្រើសេចា នៃមោយបុរសទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ មិនគួររើមិនហ៊ានដីកាដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹក
 ខ្លះ ឲ្យកែដីទេ ។ នៃមោយបុរសទាំងឡាយ ព្រោះពួកមនុស្សមាន
 សេចក្តីសំគាល់ថាដែនដីជាកុមារដីកែ នៃមោយបុរសទាំងឡាយ អំពើ
 ដែលអ្នកធ្វើនេះ នឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនបានជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង
 ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកែវិក្រជ្រះថ្លាឡើងស្រេច ។ មេ ។ ម្ចាស់
 កិក្កុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយោង
 នេះថា កិក្កុណាមួយដឹកដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹកក្តី ឲ្យកែដី
 ត្រូវពេបត្តិបាចិភ្និយ ។

[៣៧០] គ្រង់ពាក្យថា កិក្កុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណកថា ។ ដែលហៅថា ដែនដី បានដល់
 ដែនដីមានពីរយោង គឺជាកបបរិ ដែនដីមានដីច្រើនជាងវិក្កុនទៀត ១
 អជាតបបរិ ដែនដីមានដីតិចជាងវិក្កុនទៀត ១ ។ ដែលហៅថា ជាកបបរិ
 (នោះ)គឺកាចំសុទ្ធ ដីស្តិកសុទ្ធ ដីមានជ្រុតិច មានក្រសួតិច មាន
 ចំណែកអម្បិកិច មានក្រសួរកិច មានខ្យង់កិច មានកាចំដីច្រើន

យេកុយ្យេន មត្តិកា អនុឡាបិ វុទ្ធតិ ជាតា បឋវី ។
 យោចិ បំសុបុញ្ញោ វា មត្តិកាបុញ្ញោ វា អតិរេក-
 តានុប្បាសំ ឱវុដ្ឋា អយម្យំ វុទ្ធតិ ជាតា បឋវី ។
 អជាតា ធាម បឋវី សុទ្ធិចាសាណា សុទ្ធិសត្តវា សុទ្ធិ-
 កម្រលា សុទ្ធិមវុត្តា សុទ្ធិតាលីកា អប្បបំសុ អប្ប-
 មត្តិកា យេកុយ្យេន ចាសាណា យេកុយ្យេន សត្តវា
 យេកុយ្យេន កម្រលា យេកុយ្យេន មវុត្តា យេកុយ្យេន
 តាលីកា ធន្យាបិ វុទ្ធតិ អជាតា បឋវី ។ យោចិ
 បំសុបុញ្ញោ វា មត្តិកាបុញ្ញោ វា ឧទកតាបុប្ផាសំ^(១)
 ឱវុដ្ឋា អយម្យំ វុទ្ធតិ អជាតា បឋវី ។

[៣៧១] ទណោយ្យាតិ សយំ ទណាតិ អាចត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ ទណាមេយ្យាតិ អញ្ញំ ទណាថេតិ
 អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សតី អាណាត្តោ តហុកំថិ
 ទណាតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

១. ឧ. ឆ. ១១០៥. បុប្ផាសំ ។

មានដីស្តុកាច្រើន ឬជាដីដុះដំណែងដុះ គឺជាគម្របរាវ ជាគម្របរាវ ។
 ម្យ៉ាងទៀតគឺជាគម្របរាវដីណាត្តិ គឺជាដីស្តុកណាត្តិ ដែលមានភ្លៀងធ្លាក់
 ត្រូវបាន ៤ ខែ គឺជាគម្របរាវ ជាគម្របរាវ ។ ដែលហៅថា
 គឺជាគម្របរាវ (នោះ) គឺជាដីដែលមានជ្រុស្ត មានក្រសក្រស មានចំ-
 ណែកអវប្បវិស្ស មានក្រសក្រស មានខ្យល់ស្តុក មានកាដដីតិច
 មានដីស្តុកតិច មានជ្រុច្រើន មានក្រសច្រើន មានបំណែកអវប្បវិស្សច្រើន
 មានក្រសក្រសច្រើន មានខ្យល់ច្រើន ជាដីដុះដំណែងដុះហើយ គឺជា
 គតិហៅថា អជាគម្របរាវ ។ ម្យ៉ាងទៀតគឺជាគម្របរាវដីណាត្តិ គឺជាដីស្តុក
 ណាត្តិ ដែលមានភ្លៀងធ្លាក់ចុះយប់ ៤ ខែមក ដែលដីនោះគឺជាគតិ
 ហៅថា អជាគម្របរាវ ។

[៣៧១] ត្រីវិភាគ្យា ដីកេហ្វាយខ្លួនឯង គឺគុណដីកេហ្វាយខ្លួនឯង
 ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ថ្ងៃអ្នកដទៃឱ្យដឹក គឺគុណបន្ទាប់អ្នកដទៃ
 ឱ្យដឹក ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ គុណបន្ទាប់មនុស្សឱ្យដឹកកែម្តង មនុស្ស
 នោះទៅដឹកច្រើនជន ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ (១) ។

[៣៥២] បឋវិយា បឋវិសញ្ញិ ទណាតិ វា ទណាមេតិ
 វា ភិទ្គតិ វា ភេតាមេតិ វា ធមាតិ វា ធមាមេតិ វា
 អាមត្តិ ធាតិក្នុងយស្ស ។ បឋវិយា វេមតិកោ ទណាតិ
 វា ទណាមេតិ វា ភិទ្គតិ វា ភេតាមេតិ វា ធមាតិ វា
 ធមាមេតិ វា អាមត្តិ ធុក្កដស្ស ។ បឋវិយា អបឋវិសញ្ញិ
 ទណាតិ វា ទណាមេតិ វា ភិទ្គតិ វា ភេតាមេតិ វា
 ធមាតិ វា ធមាមេតិ វា អនាមត្តិ ។ អបឋវិយា បឋវិសញ្ញិ
 អាមត្តិ ធុក្កដស្ស ។ អបឋវិយា វេមតិកោ អាមត្តិ
 ធុក្កដស្ស ។ អបឋវិយា អបឋវិសញ្ញិ អនាមត្តិ ។

[៣៥៣] អនាមត្តិ ឥមំ ជាន ឥមំ ធមោ ឥមំ
 អាហា ឥមំនា អនោ ឥមំ តាហ្វិយំ តារោហិតំ
 គណាតិ អសញ្ញិទ្ធុ អសតិយា អជានន្តស្ស ឧម្មត្តិ
 កស្ស អាទិកម្មិតស្សតិ ។

[៣៥៤] ផែនដីមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាផែនដី ហើយដឹកដោយខ្លួនឯង
 ក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹកក្តី ចំណាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យចំណាយក្តី
 ដុតដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដុតក្តី ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ផែនដីមែន
 តែភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ ហើយដឹកដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹក
 ក្តី ចំណាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យចំណាយក្តី ដុតដោយខ្លួនឯងក្តី
 ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដុតក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ផែនដីមែន ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សំគាល់ថាមិនមែនផែនដី ហើយដឹកដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹកក្តី
 ចំណាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យចំណាយក្តី ដុតដោយខ្លួនឯងក្តី
 ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដុតក្តី មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។ ចំណែកមិនមែនផែនដី
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថាផែនដី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចំណែកមិនមែនផែនដី
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចំណែកមិនមែនផែនដី ភិក្ខុ
 សំគាល់ថាមិនមែនផែនដី មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

[៣៥៥] អាមត្តិមិនមានផលភិក្ខុដែលរោលថា អ្នកឯងចូរដឹង
 ទ្រព្យនេះ អ្នកឯងចូរឲ្យទ្រព្យនេះ អ្នកឯងចូរដាំមកនូវគ្រុនេះ អាត្មា
 ត្រូវការដោយគ្រុនេះ អ្នកឯងចូរធ្វើនូវគ្រុនេះឲ្យជារបស់សមគួរ ផលភិក្ខុមិន
 បាទក្រុង ផលភិក្ខុភ្នាក់ស្មារតី ផលភិក្ខុកាលមិនដឹង ផលភិក្ខុគួត
 ផលភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

វិធម៌ជំពូក មហានិក្ខេ

តស្សន្ត្រាចំ ។

មុសាធិមសមេសុត្តំ បទសេយ្យយ វេ ធុវេ

អញ្ញត្តិ វិញ្ញាណ ភូតា ទុដ្ឋល្លាបត្តិ មណោនតិ^(១) ។

ឧសខសិក្ខាចម្រំ គំដ្ឋិតំ ។

មុសាធិមវិញ្ញា ឃរិមា^(២) ។

១ ខណ្ឌខត្តិចិ ឃរិមា ។ ២ ឧ. ម. ឃរិមា វិញ្ញា ។

វិធម៌ជំពូក មហានិក្ខេ

ចិទ្ឋុនសិក្ខាបទក្កនិមុសាវទវគ្គនោ ភិ

សម្បជានិមុសាវទ ១ ឧមសាវទ ១

វេសុត្តានិទ ១ បទរសាធម្ម ១

បថមសហសយ្យ ១ ទុតិយសហសយ្យ ១

ធម្មទសនា ១ ភូតារោចនៈ ១

ទុដ្ឋល្លាបត្តិ ១ ចវវិទណនៈ ១

សិក្ខាបទី ១១ ចប់ ។

មុសាធិមវិញ្ញា វិញ្ញាណ ។

ភ្នំតាមរំភ្លុស្ស បឋមសំក្រាបទី

(៣៥៤) ភេទ សមយេន គុណ្ណោ ភេទវា អាឡិយំ
វិហារតិ អត្តាឡិយ ទេតំយេ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
អាឡិយោ ភិក្ខុ ទេវតាម្មំ ករោណ្ណា វុត្តំ ចិទ្ធិតិ
ទេនាបេន្តិមិ^(១) ។ អត្តាភោយិ អាឡិយោ ភិក្ខុ វុត្តំ
ចិទ្ធិតិ ។ ភស្មិ វុត្តោ អទិវត្តា ទេវតា តំ ភិក្ខុ
ឯតទភេទ មា កន្តេ អត្តោ ភវំ កត្តកាមោ
មយ្ហំ ភវំ ចិទ្ធាតិ^(២) ។ សោ ភិក្ខុ អបាទិយត្តោ
ចិទ្ធិយេវ តស្ស ច ទេវតាយ ទារតស្ស តាហុ
អាតោដេសិ ។ អថទោ តស្ស ទេវតាយ ឯតទ-
ហោសិ យទ្ធាហំ ឥមំ ភិក្ខុ ឥទេវ ជីវិតា វោរោ-
មេយ្យន្តិ ។ អថទោ តស្ស ទេវតាយ ឯតទហោសិ
ន ទោ មទេតំ^(៣) បទិវ្វិយំ យាហំ ឥមំ ភិក្ខុ ឥទេវ
ជីវិតា វោរោមេយ្យំ យទ្ធាហំ កករតោ ឯតមត្តិ
អាហេចយ្យន្តិ ។ អថទោ សា ទេវតា យេន កករ

ភ្នំតាមរំភ្លុស្ស សំក្រាបទី ១

(៣៥៤) សម័យនោ ព្រះករុណាសម្មាសម្ពុទ្ធ កាលគង្គោអន្តាឡិ-
យេតិយ ទៀបក្រុងភាឡិវិ ។ ត្រាតោរង្គ ពួកភិក្ខុនៅក្នុងក្រុងភាឡិវិ
កាលបរិច្ឆេទកម្ម ក៏នាំគ្នាដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃកាប់ខ្លះ ឡើង
ឈើ ។ មានភិក្ខុ ១ ប្រទេសក្រុងភាឡិវិ កាប់ឈើមួយដើម ។ មាន
ទេវតា១គង្គកាស្រ័យនៅលើដើមឈើនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចង់ធ្វើទីនៅលើខ្លួន មិនត្រូវ
កាប់ទីនៅលើខ្លួនទេ ។ ភិក្ខុនោះមិនអើពើ (នឹងពាក្យទេវតានោះ) ក៏ចេះវែក
កាប់ឈើនោះទៅ ក៏ត្រូវដំទាវលើខ្លួនទេវតានោះ ។ វេលានោះឯង
ទេវតានោះត្រិះរង្គុច្ឆេះថា ថ្មីច្ឆេះ ខ្លួនអញត្រូវសម្លាប់ភិក្ខុនេះក្នុងទី
នេះ ។ ទណៈនោះឯង ទេវតានោះត្រិះរង្គុច្ឆេះវិញថា ខ្លួនអញសម្លាប់
ភិក្ខុនេះក្នុងទីនេះដោយអំពើណា , អំពើនេះមិនសមគួរលើខ្លួនអញសោះ
ទៀយ ថ្មីច្ឆេះ អញត្រូវក្រាមចូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សិទ្ធ ។ ត្រាតោរង្គ ទេវតានោះក៏ចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ

កន្លង ចោលព្រះ ទីត្រាចេតិយិ ទិស្សតំ ។ ២ ឧ. ទិស្សិ ។ ៣ ឧ. ម. មេតំ ។

តេជុបសង្កមិ ឧបសង្កមិថា ភក្កតោ ឯតមត្តំ អាហោ-
 យេសំ ។ សាធុ សាធុ ទេវតេ សាធុ ទោ ត្វំ
 ទេវតេ តំ ភិក្ខុំ ន ជីវិតា វេហោយេសិ សច្ឆេ ត្វំ ទេវតេ
 តំ ភិក្ខុំ ជីវិតា វេហោយេយ្យាសិ តហំ ម ត្វំ ទេវតេ
 អប្បញ្ញំ មសវេយ្យាសិ តទ្ធិ ត្វំ ទេវតេ អប្បកស្មី
 ឱកាសេ វុក្ខោ ភិក្ខោ ភស្មី ឧបកថាតិ ។ មនុស្សា
 ឧជ្ឈាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ កាដំ ហិ ធាម សមណា
 សក្យបុត្តិយោ វុក្ខំ ចំន្តិស្សន្តិមំ ទេនាមេស្សន្តិមិ^(១)
 ឯកំទ្រិយំ សមណា សក្យបុត្តិយោ ជីវំ វិចារេន្តិកំ ។
 អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ ទេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
 ទ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បញ្ញា ។ យេ ។
 ភេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ កាដំ ហិ ធាម
 អាឡាវិកា ភិក្ខុ វុក្ខំ ចំន្តិស្សន្តិមំ ទេនាមេស្សន្តិមិ^(២) ។

១-២ កន្លង យេនេ ចំន្តិស្សន្តិមិ ទិស្សតិ ។

គ្រឿងវិជយត្រៃភ័ន្តនីទៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានក្រាបចូល
 សេចក្តីខ្ពះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ដោយសព្វគ្រប់) ។ ព្រះសាស្តាដា
 ម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវតា ពាក្យដែលអ្នកថាប្រើពោកណាស់
 ម្ចាស់ទេវតា អ្នកឯងមិនបានសម្លាប់ភិក្ខុនោះត្រូវពិតហើយ ម្ចាស់ទេវតា
 បើអ្នកសម្លាប់ភិក្ខុនោះក្នុងវិថុនេះហើយ ម្ចាស់ទេវតា អ្នកឯងត្រូវ
 បានខ្ញុំបាចជាច្រើន ទៃទៅ អ្នកឯងចូរត្រឡប់ទៅវិញចុះ ក្នុង
 ឯណោះមានឈើមួយដើមយ៉ាងស្ងួត អ្នកឯងចូរទៅទៅកាស្រីយខ្ញុំឈើ
 នោះចុះ ។ មនុស្សទាំងឡាយ កំពោលទោស កំចៀល បន្ទុះ
 បង្ហាច់ថា ពួកសមណៈជាតូចទៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងហ៊ាន
 កាប់ដោយខ្លួនឯងផង ប្រើអ្នកដទៃកាប់ផង ខ្ញុំដើមឈើសោះ ពួក
 សមណៈជាតូចទៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ វេចន៍បៀតបៀនខ្ញុំអ្នកដែលមាន
 ជីវិតមានឥទ្ធិយុត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយ
 នោះពោលទោស កំចៀល បន្ទុះបង្ហាច់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាដាច់ ។ យេ ។ ពួកភិក្ខុនោះ កំពោលទោស
 កំចៀល បន្ទុះបង្ហាច់ថា ពួកភិក្ខុនៅក្នុងគ្រឿងពុទ្ធវិ មិនគួរនឹងហ៊ាន
 កាប់ដោយខ្លួនឯងចុះ ប្រើអ្នកដទៃកាប់ចុះ ខ្ញុំដើមឈើសោះ ។

អថ ចោ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសុំ ។ មេ ។
 សច្ចំ កំរ គុម្ពេ ភិក្ខុវេ រុក្ខំ ជិដ្ឋមមិ ធនាមេជិបិ(១) ។
 សច្ចំ កតវតំ ។ វិករហំ តុន្តោ កតវា កតំ ហំ
 នាម គុម្ពេ មោយ បុរិសា រុក្ខំ ជិដ្ឋិស្សមមិ ធនាមេស្ស-
 ជិបិ(២) ជីវសញ្ញិទោ ហំ មោយ បុរិសា មនុស្សា រុក្ខស្មី
 នេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នាធំ វា មសាធាយ ម-
 សន្នាធំ វា ភិយ្យោភាវិយ ។ មេ ។ ឯវត្ស បទ ភិក្ខុវេ
 សមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសយ្យាជ ភូតតាម ចាតត្យតាយ
 ចាជិត្តិយន្តិ ។

[៣៧៧] ភូតតាម ចាម បញ្ច តំជជាតាជិ មូល-
 តំជិ ទទ្ធតំជិ ជន្យតំជិ អក្ខតំជិ តំជិ តំជិ មេ(៣) ចញ្ចមំ ។

• ជិត្តិយន្តិ ។ ២ ជិត្តិយន្តិ ។ ៣ ឧ. ម. ពិជិតិយន្តិ ។

ត្រាតោ ភិក្ខុតាំងនោះបានក្រាបចូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ពួកអ្នកតាំងឡាយតាមដោយខ្លួនឯងខ្លះ ច្រើនអ្នកដទៃទៀតខ្លះ ខ្ញុំដើម
 ឈើ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបចូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
 ប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 បញ្ជាក់ថា ខែពួកមោយបុរស អ្នកតាំងឡាយមិនគួរបើនឹងហិនកាប់
 ដោយខ្លួនឯងខ្លះ ច្រើនអ្នកដទៃទៀតខ្លះ ខ្ញុំដើមឈើទេ ខែមោយបុរស
 តាំងឡាយ ព្រោះពួកមនុស្សមានសេចក្តីសំគាល់ថាដើមឈើមានជីវិត
 ខែមោយបុរសតាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកមនុស្ស
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកមនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យ
 រិទ្ធិរិតត្រជ្រះថ្លាឡើងក៏ទៅដែរ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំង-
 ឡាយត្រាស់ដឹងឡើងខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុធ្វើភូតតាម(១) មាន
 ឈើនឹងស្មៅជាដើមឱ្យវិទាស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៧៨] ពូជមាន ៥ យ៉ាងគឺ ពូជកើតពីមើមបុរស ១ ពូជកើត
 ពីដើម ១ ពូជកើតពីថ្នាំ ១ ពូជកើតពីចុងបួនស្រង់ ១ ពូជកើតពីពូជ
 (ឆីវ្វ) ១ ពូជទាំង ៥ នេះហៅថា ភូតតាម ។ ដែលហៅថា

• ពូជកើតពីសំដៅយកស្មៅនិងដើមឈើស្រស់ ដែលមានពូជដុះទៅទៀតបានជាដើម ។

វិទ្យាបិដក បញ្ជីតន្ត្រី

៣៧០

មូលតំដំ ឆាម ហឡ័ត្តំ^(១) សំដ្ឋុវេរំ វង់ វង់ត្តំ អភិវិសំ
 កដុករោហិណំ ឧសិវំ ឧទ្ទម្ភត្តកំ យាង វា ប-
 ចន្ទាធិមិ អត្តិ មូលេ ជាយន្តិ មូលេ សញ្ញាយន្តិ ឯតំ
 មុឡតំដំ ឆាម ។ ឧទ្ទតំដំ ឆាម អស្សរដ្ឋោ ធិត្រៃតោ
 ចិលក្ខោ ឧទ្ទម្ភតេ កន្ទតោ កមិវេនោ យាង វា
 ចន្ទាធិមិ អត្តិ ឧទ្ទេ ជាយន្តិ ឧទ្ទេ សញ្ញាយន្តិ
 ឯតំ ឧទ្ទតំដំ ឆាម ។ ឧទ្ទតំដំ ឆាម ឧទ្ទ មឡ
 ឧទ្ទោ យាង វា ចន្ទាធិមិ អត្តិ មទ្ទេ ជាយន្តិ មទ្ទេ
 សញ្ញាយន្តិ ឯតំ ឧទ្ទតំដំ ឆាម ។ អត្តតំដំ ឆាម
 អត្តកំ ឧសិវត្តកំ ហិវិវេរំ យាង វា ចន្ទាធិមិ អត្តិ
 អត្តេ ជាយន្តិ អត្តេ សញ្ញាយន្តិ ឯតំ អត្តតំដំ ឆាម ។

តូដកើតពីមើមបុប្ផស (នោះសំដៅយក) មៀត ទ្វិ លំតាម (ប្រសំ
 តាមត្តិស រំដេង ស្សវត្តាតិ នឹកត្រវត្តដ្ឋិត មិនតែប៉ុណ្ណោះ សូម្បីតែ
 តាំងខ្យល់ដទៃណាកើតពីមើមបុប្ផស ដុះពីមើមបុប្ផស តែប៉ុណ្ណោះឈ្មោះ
 ថា តូដកើតពីមើមបុប្ផស (ដូចគ្នា) ។ ដែលហៅថា តូដកើតពីដើម
 (នោះសំដៅយក) ដើមពោធិ ដើមដៃជ្រៃ ដើមលៀម ដើមល្អា ដើមជ្រៃត្រឹម
 ដើមត្រសាំង មិនតែប៉ុណ្ណោះ សូម្បីតែតាំងខ្យល់ដទៃណាកើតពីដើម ដុះ
 ពីដើម តែប៉ុណ្ណោះហៅថា តូដកើតពីដើម ។ ដែលហៅថា តូដកើតពីថ្នង
 (នោះសំដៅយក) អំពៅ ឫស្សី នឹកចបុស មិនតែប៉ុណ្ណោះ សូម្បីតែ
 តាំងខ្យល់ដទៃណាកើតពីថ្នង ដុះពីថ្នង តែប៉ុណ្ណោះហៅថា តូដកើត
 ពីថ្នង ។ ដែលហៅថា តូដកើតពីចុងប្ទុគល់ (នោះសំដៅយក) ដី
 លីងលាក់ ស្លឹកជ្រៃ វល្លិអណ្តាតត្រកូត ម្យ៉ាងទៀតសូម្បីតែតាំងខ្យល់
 ណាកើតពីចុងប្ទុគល់ ដុះពីចុងប្ទុគល់ តែប៉ុណ្ណោះហៅថា តូដកើតពីចុង
 ប្ទុគល់ (ដូចគ្នា) ។ ដែលហៅថា តូដកើតពីតូដ (នោះសំដៅយក)

១ ខ. ប. ធីត្តិ ។

តំដតំដ ឆាម ឫត្តស្នា អបរាស្នា យាទិ វា បទន្តាទិបិ
អត្ថិ តំដេ ជាយន្តិ តំដេ សញ្ញាយន្តិ ឯតំ តំដតំដ
ឆាម បញ្ចមំ ។

[៣៧៦] តំដេ តំដសញ្ញិ ជំនុតិ វា គេនាមេតិ វា
កំនុតិ វា គេនាមេតិ វា បទតិ វា បទាមេតិ វា អាបត្តិ
ចាទិភ្នំយស្ស ។ តំដេ វេមតិគោ ជំនុតិ វា គេនាមេតិ វា
កំនុតិ វា គេនាមេតិ វា បទតិ វា បទាមេតិ វា អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ តំដេ អតំដសញ្ញិ ជំនុតិ វា គេនាមេតិ
វា កំនុតិ វា គេនាមេតិ វា បទតិ វា បទាមេតិ វា
អនាបត្តិ ។ អតំដេ តំដសញ្ញិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អតំដេ វេមតិគោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតំដេ អតំដ-
សញ្ញិ អនាបត្តិ ។

បុព្វន្តជាតិ បានដល់ស្រី វេប្រការ មានស្រីស ស្រីក្រហមចិន
កោកជាដើម អបរាស្នាជាតិ បានដល់សិល្បកុមារ យ សិល្បករណ៍
ជាដើម ច្បាប់ទៀត សូម្បីកុមារទៀតយណ្ឌកើតពីពូជ ដុំដីពូជ វត្ថុ
ប៉ុណ្ណោះហៅថាពូជកើតពីពូជជាដំបូង ។

[៣៧៦] វត្ថុជាពូជមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាពូជ ហើយកាប់ដោយ
ខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃកាប់ក្តី ទម្លាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃ
ទម្លាយក្តី ចំអិនដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃចំអិនក្តី ត្រូវកាប់ក្តី
បាច់ភ្នំយ ។ ពូជមែន ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ហើយកាប់ដោយខ្លួនឯងក្តី
ប្រើអ្នកដទៃកាប់ក្តី ទម្លាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃទម្លាយក្តី
ចំអិនដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃចំអិនក្តី ត្រូវកាប់ក្តីទុក្ខដ ។ ពូជ
មែន ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនពូជ ហើយកាប់ដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នក
ដទៃកាប់ក្តី ទម្លាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃទម្លាយក្តី ចំអិន
ដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃចំអិនក្តី មិនត្រូវកាប់ក្តីឡើយ ។ គេមិន
មែនពូជ ភិក្ខុសំគាល់ថាពូជ ត្រូវកាប់ក្តីទុក្ខដ ។ វត្ថុមិនមែនពូជ គេភិក្ខុ
មានសេចក្តីសន្សំយ ត្រូវកាប់ក្តីទុក្ខដ ។ គេមិនមែនពូជ ភិក្ខុសំគាល់ថា
មិនមែនពូជ មិនត្រូវកាប់ក្តីឡើយ ។

វិធម៌ជំពូក មហានិកាយ

[៣៧៧] អបាយត្តិ ឥមំ ជាង ឥមំ ទេហិ ឥមំ
 អាហារ ឥមិនា អត្តោ ឥមំ កម្យ័យំ ត្តារោហិតិ ក-
 ណតិ អសញ្ញិច្ចំ អសតិយា អជាទន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស
 អាទិកម្ម្ហកស្សានិ ។

បរមសិទ្ធិចម្រុះ ចំដួង ។

វិធម៌ជំពូក មហានិកាយ

[៣៧៧] ភាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលនិយាយថា អ្នកចូរជំនុំ
 វត្តនេះ អ្នកចូរធ្វើវត្តវត្តនេះ អ្នកចូរដាំមកនូវវត្តនេះ ភាគាត្រូវការដោយ
 វត្តនេះ អ្នកចូរធ្វើវត្តវត្តនេះឲ្យសមគួរ ដល់ភិក្ខុមិនបានក្លែង ដល់ភិក្ខុភ្នាក់
 សារតិ ដល់ភិក្ខុកាលមិនដឹង ដល់ភិក្ខុធម៌ ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិទ្ធិចម្រុះ ចំដួង ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[៣៩៨] គេន សមយេន តុន្តោ ភគវំ កោសម្ព័យំ
វិហរតិ យោសិកាមេ ។ គេន ទោ បទ សមយេន
អាយស្មា ឆន្ទោ សយំ អនាថាវំ អាចរិក្ខា សង្ឃមន្ទោ
អាបត្តិយា អនុយុញ្ជិយមាថោ អន្តោឆត្តំ បដិចារតិ កោ
អាបន្តោ កី អាបន្តោ កតិស្មី អាបន្តោ កតំ អាបន្តោ
កំ កណាថ កី កណាថាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា
។ មេ ។ តេ ឧត្តរាយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តំ កតំ ហិ បាម
អាយស្មា ឆន្ទោ សង្ឃមន្ទោ អាបត្តិយា អនុយុញ្ជិយមា-
ថោ អន្តោឆត្តំ បដិចារិស្សតិ កោ អាបន្តោ កី អាបន្តោ
កតិស្មី អាបន្តោ កតំ អាបន្តោ កំ កណាថ កី
កណាថាតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ
អាភោទេសុំ ។ អថទោ ភគវំ អាយស្មន្តំ ឆន្តំ បដិម្ពន្តំ

សិក្ខាបទទី ២

[៣៩៨] សម័យោនា ព្រះដ៏ទ្រង់យសកាលគង់នៅក្នុងយេសិកា-
រាម ទៀបក្រុងកោសម្ព័ ។ គ្រានោះឯង ធម្មភិក្ខុដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្តអ-
នាថាដោយខ្លួនឯង កាលភិក្ខុសាកសួរដោយកាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
កំពាលបិទបំបិទនូវពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃ (គឺពោលពាក្យបទ្ធិបទ្ធិប្រ)
ទៅវិញដោយពាក្យថា នរណាត្រូវកាបត្តិ ត្រូវកាបត្តិអ្វី ត្រូវកាបត្តិព្រោះ
ត្រូវអ្វី ត្រូវកាបត្តិដោយប្រការដូចម្តេច លោកទាំងឡាយពោលចំពោះ
បុគ្គលណា លោកទាំងឡាយពោលថាអ្វី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាភិប ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ កំពាលរោស គិរេជ្រិល
បទ្ធិបទ្ធិប្រថា ធម្មភិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលភិក្ខុសាកសួរដោយកាបត្តិក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ហើយមិនសមបើទិវិពោលបិទបំបិទនូវពាក្យដទៃដោយ
ពាក្យដទៃថា នរណាត្រូវកាបត្តិ ត្រូវកាបត្តិអ្វី ត្រូវកាបត្តិព្រោះត្រូវអ្វី
ត្រូវកាបត្តិដោយប្រការដូចម្តេច លោកទាំងឡាយពោលចំពោះបុគ្គល
ណា លោកទាំងឡាយពោលថាអ្វី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ
ត្រាបទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សូរបញ្ជាក់ទៅនឹងធម្មភិក្ខុដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់ធម្ម

សង្ខារំ ភិក្ខុំ ធន្តំ សង្ខមន្តោ អាបត្តិយា អនុយុត្តិយ-
 មាថា អញ្ញាទត្តំ បដិចរសិ កោ អាបន្តោ ។ មេ ។
 កី កណាថាតិ ។ សង្ខំ កករាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធា កករា
 កតំ ហិ ធាម តំ មោយបុរិស សង្ខមន្តោ អាបត្តិយា
 អនុយុត្តិយមាថា អញ្ញាទត្តំ បដិចរសិ កោ អា-
 បន្តោ ។ មេ ។ កី កណាថាតិ នេតំ មោយបុរិស
 អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ ។ មេ ។ វិការហិត្វា ធម្មិ
 កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តសំ កេធមហិ ភិក្ខុវេ សង្ខោ
 ធន្តស្ស ភិក្ខុនោ អញ្ញាវាធកំ រោមេតុ ។ ឃវញ្ច បធន
 ភិក្ខុវេ រោមេតតំ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិចលេន សង្ខោ
 ញាមេតតោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ខោ អយំ
 ធន្តោ ភិក្ខុ សង្ខមន្តោ អាបត្តិយា អនុយុត្តិយមាថា

ពានត្វថា អ្នកឯងកាលដែលភិក្ខុសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលដំខុសឱ្យ
 ហើយពាលបិទបាំងខ្លួនពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃវិញថា នរណាត្រូវតា-
 បត្តិ ។ មេ ។ លោកទាំងឡាយពាលថាដូចម្តេច ពាក្យទេវតិកមែនឬ ។
 ធន្តភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាត្រាស ពាក្យទេវតិកមែន ។
 ព្រះពុទ្ធថាម្ចាស់ដំមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោយបុរស អ្នកឯង
 កាលដែលភិក្ខុសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលដំខុសឱ្យ ហើយមិនគួរបើ
 នឹងពាលបិទបាំងខ្លួនពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃថា នរណាត្រូវតាបត្តិ
 ។ មេ ។ លោកទាំងឡាយពាលដូចម្តេច នែមោយបុរស កំពើវិជលអ្នកធ្វើ
 ទេវតិកពានដឹកនាំមនុស្សទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឱ្យបាទជ្រះថ្លា
 ទ្រើនក៏ទេ ។ មេ ។ ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ឬទ្រង់ធ្វើខ្លាចម្នាក់ថា
 ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ
 សន្សំចូរលើកឱ្យអញ្ញាវាធកម្ម(១)ដល់ធន្តភិក្ខុចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សន្សំត្រលើកឱ្យអញ្ញាវាធកម្មយ៉ាងនេះ ភិក្ខុដែលល្អាសអង្គភាពត្រូវ
 ប្រកាសសន្សំដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់
 ឱ្យពាក្យខ្ញុំ (ឃ្វីត) ធន្តភិក្ខុនេះ កាលភិក្ខុសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុង
 កណ្តាលដំខុសឱ្យ កំពាលបិទបាំងខ្លួនពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃវិញ ។

១ កំពើវិជលសង្ឃត្រូវធ្វើនឹងភិក្ខុម្នាក់ពាលពាក្យដទៃ និពាលពាក្យច្របូបចំ ។

អញ្ញោនត្តំ បដិចារតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកាលំ
 សង្ឃេ ទទ្ធស្ស កិក្ខុវេ អញ្ញាវាទតំ ហេមេយ្យ ។ ឯសា
 ញត្តំ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃេ អយំ ទន្ធនោ កិក្ខុ
 សង្ឃមជ្ឈេ អាថត្តិយា អនុយុញ្ជិយនាថោ អញ្ញោនត្តំ
 បដិចារតិ ។ សង្ឃេ ទទ្ធស្ស កិក្ខុវេ អញ្ញាវាទតំ ហេ-
 មេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ទមតិ ទទ្ធស្ស កិក្ខុវេ អញ្ញា-
 វាទតស្ស ហេមេតា សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ទក្ខមតិ
 សោ ភាសេយ្យ ។ ហេមិចំ សង្ឃេ ទទ្ធស្ស កិក្ខុវេ
 អញ្ញាវាទតំ ។ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្ថា តុណ្ណំ ។ ឯវមេតំ
 នាវយាមិតិ ។

[៣៧៧] អថទោ កកវា អាយស្មន្តំ ទន្ធនោ អនេក-
 បរិយាយេន វិសាហិត្វា ទុក្ខាភាយ ។ មេ ។ ឯវត្វា មន
 កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ ទទ្ធនេយ្យេថ អញ្ញាវាទតោ
 ចាមិក្ខុយន្តំ ។ ឯវត្វាដំ កកវតា កិក្ខុវេ សិក្ខាបដំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវលើកទៅអញ្ជាត់ទកម្ម
 ដល់ទន្ធកិក្ខុ ។ នេះជាវាចាសម្រាប់រៀនសង្ឃឲ្យដឹង ។ បតិទ្រ
 ព្រះសង្ឃដំបូរ ក្នុងព្រះសង្ឃស្ថាប័ន្ធពាក្យខ្ញុំ (ជូន) ទន្ធកិក្ខុនេះ
 កាលកិក្ខុសាសន្តរដោយអាចក្តី ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក៏ពោលបិទ
 បំបិទពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃទៀត ។ ឥឡូវនេះ ព្រះសង្ឃលើក
 ទៅអញ្ជាត់ទកម្មដល់ទន្ធកិក្ខុ ។ ការលើកទៅអញ្ជាត់ទកម្មដល់ទន្ធកិ-
 ក្ខុ ។ សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះគួរស្រៀម
 (បើ) មិនសមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណាទេ លោកម្ចាស់អង្គនោះ
 ត្រូវពាលឡើយ ។ អញ្ជាត់ទកម្ម សង្ឃបាទលើកដល់ទន្ធកិក្ខុហើយ ។
 អញ្ជាត់ទកម្មសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាព្រះសង្ឃ
 ស្រៀមទៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកខ្ញុំរឿងនេះ ដោយតិរិយាស្រៀមទៅយ៉ាងនេះ ។

[៣៧៨] គ្រាពោះ ព្រះជំរាមព្រះភាគទ្រង់បាទសទន្ធកិក្ខុដំបូរ
 អាយុ ដោយអនេកបរិយាយ ។ មេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 កិក្ខុចាំឲ្យយ អ្នកចាំឲ្យយត្រូវសំដែងឡើយខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះជា
 កិក្ខុត្រូវអបក្តិបិទបិទ ព្រោះពាលខ្ញុំពាក្យដទៃ ។ សិក្ខាបទនេះ
 ព្រះជំរាមព្រះភាគបានបញ្ជាដល់កិក្ខុចាំឲ្យយយ៉ាងនេះហើយ ។

[៣៦០] តេជ ទោ បទ សមយេន អាយស្មា
 ធាន្តា សង្ឃមជ្ឈោ អាចត្តិយា អនុយុញ្ញិយមាណោ អញ្ញា-
 ធាន្តា បដិច្ចា អាចត្តិ អាចត្តិស្សាមីតិ តុណ្ហិក្ខតោ
 សង្ឃំ វិហារសេតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អច្យុត្តា ។ បេ ។
 តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តិ វិហារេន្តំ កេដិ ហំ ពាម អាយស្មា
 ធាន្តា សង្ឃមជ្ឈោ អាចត្តិយា អនុយុញ្ញិយមាណោ តុណ្ហិ-
 ក្ខតោ សង្ឃំ វិហារសេស្សតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ កត-
 វិតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ បេ ។ អថទោ កតវិ
 អាយស្មន្តំ ធន្តំ បដិច្ចន្តំ សត្តំ កកំ ត្តំ ធន្តំ សង្ឃមជ្ឈោ
 អាចត្តិយា អនុយុញ្ញិយមាណោ តុណ្ហិក្ខតោ សង្ឃំ វិហា-
 រសេសិ ។ សត្តំ កតវិតិ ។ វិហារំ តុណ្ហោ កតវិ កេដិ
 ហំ ពាម ត្តំ មោឃបុរិស សង្ឃមជ្ឈោ អាចត្តិយា អនុ-
 យុញ្ញិយមាណោ តុណ្ហិក្ខតោ សង្ឃំ វិហារសេស្សសំ ធន្តំ
 មោឃបុរិស អច្យុសន្តាធំ វិ បសាទាយ ។ បេ ។

[៣៦០] សម័យពោះឯង ធន្តិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលភិក្ខុកំតុន៍
 លាភស្ករ ដោយអាចត្តិក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ក៏គិតថាភាគាអញ្ញកាល
 ពោលបិទបិទបិទបិទដោយភាគយដៃ មុនជាដំនុំត្រីកោបត្តិ (មិន
 ខានឡើយ) ហើយកំស្ងៀមនៅមិនស្តី ដាំឱ្យសង្ឃលំបាក ។ ភិក្ខុចាំន៍
 ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំន៍ឡាយពោះ
 កំពោលពោស កង្រៀល បន្តបន្តិបំថា ធន្តិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលភិក្ខុ
 លាភស្ករដោយអាចត្តិក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ មិនសមបើដំនុំស្ងៀមនៅមិន
 ស្តីដាំឱ្យសង្ឃលំបាកសោះ ។ ត្រាពោះ ភិក្ខុចាំន៍ពោះក្រាបចូលសេចក្តីខ្លះ
 បំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លំដាប់ពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់សួរធន្តិក្ខុដ៏មានអាយុថា ខែធន្ត បានច្បាស់អ្នកឯងកាលដែល
 ភិក្ខុលាភស្ករដោយអាចត្តិក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ហើយស្ងៀមនៅមិនស្តី
 ដាំឱ្យសង្ឃលំបាក ពិតមែន ។ ធន្តិក្ខុក្រាបចូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
 ប្រោស ការពោះពិតមែន ។ ព្រះត្រង់ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
 បញ្ជូនថា ខែមោឃបុរស អ្នកឯង កាលដែលភិក្ខុលាភស្ករដោយ
 អាចត្តិក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ មិនសមបើដំនុំស្ងៀមនៅមិនស្តីដាំឱ្យសង្ឃ
 លំបាកទេ ខែមោឃបុរស មិនដែលអ្នកធ្វើទេ ទ្រង់បានដឹកដាំមនុស្ស
 ចាំន៍ឡាយដែលមិនចាំន៍ជ្រះថ្លា ឱ្យជ្រះថ្លាឡើងពីទៅទេ ។ បេ ។

វិសាមញ្ញ ធម្មិ ក្នុង កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសិ គេសមិ
 កិក្ខុវ សង្ខេប ធម្មស្ស កិក្ខុវេន វិហាសកំ រោមេតុ ។
 ឯវត្ថុ ធម្ម កិក្ខុវ រោមេតុ ព្យត្តេន កិក្ខុវេន បដិសេសន
 សង្ខេប ញាបេតទ្វេ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ខេប អយំ
 ធម្មោ កិក្ខុ សង្ខេបដ្ឋេ អាបត្តិយា អនុយុត្តិយមាតោ
 គុណ្ណិក្ខតោ សង្ខេប វិហាសេតិ ។ យនិ សង្ខេប
 បត្តកលំ សង្ខេប ធម្មស្ស កិក្ខុវេន វិហាសកំ រោ-
 មេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ខេប
 អយំ ធម្មោ កិក្ខុ សង្ខេបដ្ឋេ អាបត្តិយា អនុយុត្តិ-
 យមាតោ គុណ្ណិក្ខតោ សង្ខេប វិហាសេតិ ។ សង្ខេប
 ធម្មស្ស កិក្ខុវេន វិហាសកំ រោមេតិ ។ យស្សយស្សតោ
 ឧមតិ ធម្មស្ស កិក្ខុវេន វិហាសកស្ស រោមេតា
 សោ គុណ្ណស្ស យស្ស ធម្មមតិ សោ កាសេយ្យ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចាតុស រួចទ្រង់ធ្វើទូទៅដ្ឋកថា ហើយត្រាស់
 យោភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្វីនោះ សង្ឃបូរណ៍កន្ល
 វិហាសកម្ម^(១)ដល់ធម្មកិក្ខុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រ
 លើកនូវវិហាសកម្មយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុដែលក្នុងវិសាមញ្ញសង្ឃ
 ដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ទូទៅពាក្យខ្ញុំ (ផ្សិត)
 ធម្មកិក្ខុនេះ កាលដែលភិក្ខុសាកសួរ ដោយអាបត្តិកិច្ចកល្យាណដ៏ខ្ពស់សង្ឃ
 កំស្ងៀមទៅមិនស្តី ទាំងឡាយសង្ឃលំបាក ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរ
 ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រលើកនូវវិហាសកម្មដល់ធម្មកិក្ខុ ។ នេះ
 ជាពាក្យផ្សំសង្ឃដ៏ដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូម
 ព្រះសង្ឃស្តាប់ទូទៅពាក្យខ្ញុំ (ផ្សិត) ធម្មកិក្ខុនេះ កាលដែលសង្ឃសាក
 សួរដោយអាបត្តិកិច្ចកល្យាណដ៏ខ្ពស់សង្ឃ កំស្ងៀមទៅមិនស្តី ទាំងឡាយ
 សង្ឃលំបាក ។ ឯទូទៅសង្ឃលើកនូវវិហាសកម្មដល់ធម្មកិក្ខុ ។ កាលដែល
 លើកនូវវិហាសកម្មដល់ធម្មកិក្ខុ 'សមគួរដល់លោកដ៏មានកាយអង្គណា
 លោកដ៏មានកាយអង្គនោះត្រូវស្ងៀមទៅ (បើ) មិនសមគួរដល់លោក
 ដ៏មានកាយអង្គណាទេ លោកដ៏មានកាយអង្គនោះ ត្រូវគោលច្រើន ។

១ គំរើដែលសង្ឃត្រលើកនូវវិហាសកម្មសង្ឃធម្មសេចក្តីលំបាក ។

រោម័តំ សង្ការំ ចន្ទស្សី កិក្ខុណោ វិហាសតំ ។ ខមតិ
សង្ការំ ឥស្សា តុណ្ណំ ។ វិវេចនំ ធារយាមីតិ ។

[៣៦០] អនោ ភកវា អាយស្មន្តំ ចន្ទំ អនេតេ.
ធម៌យាយេន វិសហិត្វា ធុត្តាតាយ ។ មេ ។ វិវត្ត មន
វិក្ខុណេ ធម៌ សិក្ខាបដំ ធុត្តសេយ្យាថ អញ្ញាវនេតេ
វិហាសតេ ចាចិត្តយន្តំ ។

[៣៦៦] អញ្ញាវនេតោ ធាម សង្កមដ្ឋេ វត្ថុស្មី វា
ភាចត្តយា វា អនុយុត្តំយមាថោ តំ ន កមេតុកាមោ
តំ ន ឧត្តរដេតុកាមោ អញ្ញាចត្តំ មដំចាតិ តោ អា-
ចន្ទេ កី អាចន្ទេ កន្សី អាចន្ទេ កដំ អាចន្ទេ កំ
ភណាថ កី ភណាថាតិ វិសោ អញ្ញាវនេតោ ធាម ។

វិហាសកកម្ម សន្សំបានលើកដល់ទុក្ខក្នុងហើយ ។ ការដែលលើក
ទូរវិហាសកកម្ម សមគួរដល់សន្សំហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសន្សំ
ស្ងៀមនៅមិនស្អី ។ ខ្ញុំចាំទុកទូរវៀងនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៣៦១] ព្រោះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជូនទុក្ខក្នុងធាម
តាយុដោយអនេកហិយាយ ។ មេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
ចាំនិទ្ស្សយ អ្នកចាំនិទ្ស្សយត្រូវដឹងឡើងទូរសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
កិក្ខុត្រូវតាមគ្គិដូចគ្នាយ ព្រោះពោលទូរពាក្យដទៃ(ឬ)ព្រោះអ្វីទូរសន្សំ
បានសេចក្តីលំបាក ។

[៣៦២] ដែលហៅថា ពោលទូរពាក្យដទៃ (នោះ) គឺកិក្ខុ (លោក
មួយ) ដែលកិក្ខុកំពុងសាកល្បងចំពោះវត្ថុ ចំពោះអាបត្តិក្តី ក្នុងកណ្តាល
ដំនុំសន្សំ មិនប្រាថ្នាដឹងពោលទូរវត្ថុនឹងតាមគ្គិនោះ មិនប្រាថ្នាដឹងហង្កើប
ឡើងទូរវត្ថុនឹងតាមគ្គិនោះ ត្រឡប់ជាបិទបាំងទូរពាក្យដទៃដោយពាក្យ
ដទៃវិញថា នរណាបានត្រូវតាមគ្គិ ត្រូវតាមគ្គិអ្វី ត្រូវតាមគ្គិព្រោះត្រូវ
ត្រូវតាមគ្គិដោយប្រការដូចម្តេច លោកចាំនិទ្ស្សយពោលនឹងនរណា
លោកចាំនិទ្ស្សយពោលដូចម្តេច កិក្ខុនេះឈ្មោះថាពោលទូរពាក្យដទៃ ។

[៣៦៣] វិហាសកោ ជាម សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី
វ អាមត្តិយា វ អនុយុត្តិយមាថោ តំ ធន កេដេតុកាមោ
តំ ធន ឧត្តរាដេតុកាមោ តុណ្ណិក្ខតោ សង្ឃំ វិហាសេតិ
ឯសោ វិហាសកោ ជាម ។

[៣៦៤] អរោបិទេ អញ្ញាណតេ សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី
វ អាមត្តិយា វ អនុយុត្តិយមាថោ តំ ធន កេដេតុ-
កាមោ តំ ធន ឧត្តរាដេតុកាមោ អញ្ញាណំ បដិចារតិ
កោ អាមន្ទោ តិ អាមន្ទោ តិស្មី អាមន្ទោ តាបំ
អាមន្ទោ តំ ភណ្ឌេ តិ ភណ្ឌេ តិ អាមត្តិ ឧត្តរាដេស្ស ។
អរោបិទេ វិហាសកោ សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី វ អាមត្តិយា
វ អនុយុត្តិយមាថោ តំ ធន កេដេតុកាមោ តំ ធន
ឧត្តរាដេតុកាមោ តុណ្ណិក្ខតោ សង្ឃំ វិហាសេតិ អាមត្តិ
ឧត្តរាដេស្ស ។

[៣៦៥] ដែលយោងថា ធ្វើឱ្យសង្ឃបុរាណសេចក្តីលំបាក (នោះ) គឺ
ភិក្ខុ (ណាមួយ) ដែលភិក្ខុកំពុងសាមស្សៈចំពោះវត្ត ចំពោះអាមត្តិ ក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ មិនប្រាថ្នាខំនិរោលឱ្យវត្តនឹងអាមត្តិនោះ មិនប្រាថ្នាខំ
បង្កើតឱ្យវត្តនឹងអាមត្តិនោះ ហើយស្ងៀមមិនស្តី ខំឱ្យសង្ឃបុរាណសេចក្តី
លំបាក ភិក្ខុនោះឈ្នាវថាធ្វើឱ្យសង្ឃបុរាណសេចក្តីលំបាក ។

[៣៦៦] កាលបើអញ្ញាណកម្មសង្ឃមិនបានលើកឡើងទេ ភិក្ខុ
(ណាមួយ) ដែលភិក្ខុកំពុងសាមស្សៈចំពោះវត្ត ចំពោះអាមត្តិ ក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ហើយមិនប្រាថ្នាខំនិរោលឱ្យវត្តនឹងអាមត្តិនោះ មិន
ប្រាថ្នាខំបង្កើតឱ្យវត្តនឹងអាមត្តិនោះ ត្រូវបំបែកពាលបិទបំបែកឱ្យ
ពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃគ្នាថា នរណាបានត្រូវអាមត្តិ ត្រូវអាមត្តិ
ត្រូវអាមត្តិព្រះអង្គ ត្រូវអាមត្តិដោយប្រការដូចម្តេច លោកទាំងឡាយ
ពេលនឹងនរណា លោកទាំងឡាយពេលដូចម្តេច ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិ
ទុកដ ។ កាលបើវិហាសកម្មវេលាសង្ឃមិនបានលើកឡើងទេ ភិក្ខុណា
ដែលភិក្ខុកំពុងសាមស្សៈចំពោះវត្ត ចំពោះអាមត្តិ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ហើយមិនប្រាថ្នាខំនិរោលឱ្យវត្តនឹងអាមត្តិនោះ មិនប្រាថ្នាខំបង្កើតឱ្យ
វត្តនឹងអាមត្តិនោះ ស្ងៀមមិនស្តី ខំឱ្យសង្ឃបុរាណសេចក្តីលំបាក ភិក្ខុ
នោះត្រូវអាមត្តិទុកដ ។

[៣៦៨] រោមិតេ អញ្ញាវនេក សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី
 វា អាមត្តិយា វា អនុយុត្តិយនាទោ តំ ធន កេដេតុ-
 កាមោ តំ ធន ឧត្តរាដេតុកាមោ អញ្ញាធម្មំ បដិចាតិ
 កោ អាមត្តោ វ មេ ។ កំ កណាដាតិ អាមត្តំ ខា-
 ចិត្តិយស្ស ។ រោមិតេ វិហាសកេ សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី
 វា អាមត្តិយា វា អនុយុត្តិយនាទោ តំ ធន កេដេ-
 តុកាមោ តំ ធន ឧត្តរាដេតុកាមោ តុណ្ណិក្ខតោ សង្ឃ
 វិហាសេតិ អាមត្តំ ខាចិត្តិយស្ស ។

[៣៦៦] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ អញ្ញាវនេក
 វិហាសកេ អាមត្តំ ខាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ
 អញ្ញាវនេក វិហាសកេ អាមត្តំ ខាចិត្តិយស្ស ។
 ធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ អញ្ញាវនេក វិហាសកេ
 អាមត្តំ ខាចិត្តិយស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ

[៣៦៨] កាលបើអញ្ញាវនេកម្មដែលសង្ឃបានលើកឡើងហើយ
 ភិក្ខុ (ណាមួយ) ដែលភិក្ខុកំពុងសាកសួរចំពោះវត្តភ្នំ ចំពោះអាបត្តិភ្នំ ក្នុង
 កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ហើយមិនប្រាថ្នាទិវិពាលនូវវត្តភ្នំនិងអាបត្តិភ្នំនោះ មិន
 ប្រាថ្នាទិវិបើកឡើងនូវវត្តភ្នំនិងអាបត្តិភ្នំនោះ ត្រឡប់ជាពាលបិទបាំងនូវពាក្យ
 ដទៃដោយពាក្យដទៃវិញថា នរណាត្រូវអាបត្តិ វ មេ ។ លោកទាំង
 ទ្បាយពាលដូចម្តេច ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើវិហាសក-
 ម្មដែលសង្ឃបានលើកឡើងហើយ ភិក្ខុ (ណាមួយ) ដែលភិក្ខុកំពុងសាក
 សួរចំពោះវត្តភ្នំ ចំពោះអាបត្តិភ្នំ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ មិនប្រាថ្នាទិវិ
 ពាលនូវវត្តភ្នំនិងអាបត្តិភ្នំនោះ មិនប្រាថ្នាទិវិបើកឡើងនូវវត្តភ្នំនិងអាបត្តិភ្នំនោះស្រៀម
 មិនស្តី ទាំងឡាយសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៦៦] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 វៃពាលនូវពាក្យដទៃ ទាំងឡាយសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយ
 ពាលនូវពាក្យដទៃ ទាំងឡាយសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
 កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌វិញ
 ហើយពាលនូវពាក្យដទៃ ទាំងឡាយសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថាកម្ម

អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អនុត្តរោ វេមតិកោ អាមត្តិ
ធុត្តជស្ស ។ អនុត្តរោ អនុត្តរោ អាមត្តិ
ធុត្តជស្ស ។

(៣៦៧) អនាមត្តិ អនាមត្តិ ធុត្តិ តិលាមោ
ន ករេតិ សធុស្ស កណ្តាល វ កលយោ វ
វិគ្គយោ វ វិវនោ វ កវិស្សតិ វ ករេតិ សធុកោ
វ សធុវនិ វ កវិស្សតិ វ ករេតិ អនុត្តរោ
វ វត្តន វ ន កម្មារោស្ស វ កម្ម កវិស្សតិ
ន ករេតិ ឧត្តត្តកស្ស វ វត្តត្តកស្ស វ

វរុណសិវ្វាប្បវេណី វ

ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវតាមត្តិក្នុង ។ កិច្ចមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មមិន
ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវតាមត្តិក្នុង ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិច្ចសំគាល់
ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវតាមត្តិក្នុង ។

(៣៦៧) កាមត្តិមិនត្រូវដល់កិច្ចដែលមិនដឹងសេចក្តីហើយស្ទើរ ដល់
កិច្ចដែលមានជម្លោះហើយមិននិយាយ ដល់កិច្ចដែលមិននិយាយដោយគិត
ថា ការបង្ក ហេតុប្រកួតប្រកាន់ ជម្លោះ វិវាទនិងនាំឲ្យរាល់ដល់សង្គ្រាម ដល់
កិច្ចដែលមិននិយាយដោយគិតថា ក្រែងសង្ស័យបក្សា(ឬ)ក្រែងសង្ស័យថ្នាក់
ថ្នាក់នឹងគ្នា ដល់កិច្ចដែលមិននិយាយដោយគិតថា សង្ស័យមុខជានឹងធ្វើ
កម្ម មិនត្រូវតាមធម៌ផង ជាក្នុងន័យ ចំពោះកិច្ចដែលមិនគួរដល់កម្មផង
ដល់កិច្ចគេ ដល់កិច្ចដើមបញ្ញត្តិ ។

សិវ្វាប្បវេណី ២ ៣៦ ។

ពតិយសិក្ខាបទំ

(២៦៨) តេជ សមយេន ទុក្ខោ ភគវា រាជគរោ
វិហរតិ វេជ្ជារិណ កលទុក្ខានិវាសេ ។ តេជ ទោ បទ
សមយេន អាយស្មា ធម្មោ បល្លបុត្តោ សធឿស្ស
សេនាសនេក្ខ បញ្ញាបេតិ កត្តានិ ច ទុក្ខិសតិ ។
តេជ ទោ បទ សមយេន មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ
និកា ចេវ ហោន្តិ អប្បបុញ្ញា ច យានិ សធឿស្ស
លាមកានិ សេនាសនានិ តានិ ភេសំ ចាបុណន្តិ
លាមកានិ ច កត្តានិ ។ តេ អាយស្មន្តិ ធម្មំ
បល្លបុត្តំ ភិក្ខុ ទុដ្ឋាបេន្តិ ធម្មាយ ធម្មោ បល្លបុត្តោ
សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ធម្មាយ ច កត្តានិ ទុក្ខិសតិ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ យេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ មិយន្តិ
វិចារេន្តិ កតិ ហិ ធាម មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ
អាយស្មន្តិ ធម្មំ បល្លបុត្តំ ភិក្ខុ ទុដ្ឋាបេស្សន្តិ ។

សិក្ខាបទទី៣

(២៦៨) សមីយនោ ព្រះពុទ្ធដំមានព្រះកាគ កាលអនីហៅក្ក
វេទ្យាន កលទុក្ខនិវាស្តាន ទៀបក្រុងវជ្ជិគិះ ។ ព្រះនារិនិ ព្រះទព្វ-
មល្លបុត្តដំមានអាយុ តែនិកាលទ្វារសោសនៈជនិ តែនិទុដ្ឋិសន្តវក្កននិ
ផលំសន្ស ។ លំដាប់នោះ ពួកមេត្តិយកុម្មជកកុំ ទើបនឹងចូសច្នៃផនិ
ជាមនុស្សមានបុណ្យតិចផនិ អស់ទាំងសេនាសនៈណា ដំដៅកថយរបស់
សន្ស សេនាសនៈទាំងនោះ ត្រូវបានមកពួកភិក្ខុទាំងនោះ មួយទៀត
កត្តទាំងឡាយណាដំដៅកថយ ក៏ត្រូវបានមកពួកភិក្ខុទាំងនោះដែរ ។
ពួកមេត្តិយកុម្មជកកុំនោះ ក៏បង្គាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យពោលពោសព្រះ
ទេពមល្លបុត្តដំមានអាយុថា ព្រះទេពមល្លបុត្ត ក្រាលសេនាសនៈភាមសេចក្តី
ភាបចំគួររបសខ្លួន ម្យ៉ាងទៀត លោកទុដ្ឋិសន្តវក្កតាមសេចក្តីភាបចំគួររបស់
ខ្លួន ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ពោសតិដៀល បន្តិចបន្តួចថា មេត្តិយកុម្មជកកុំទាំងឡាយមិនសមរើនឹង
បង្គាប់ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យពោលពោសព្រះទេពមល្លបុត្តដំមានអាយុសោះ ។

បាចំន្តិយកល្យា ព្វតតាវន្ត សំកាយសិក្ខាវេស្ស លមប្បញ្ញាត្តិ

អដទោ ភេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាណេយេសុំ ។
 អដទោ ភគវា ។ មេ ។ មេត្តិយក្កម្មជគោ ភិក្ខុ
 បដិប្បន្តិ សន្តំ តិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ធាតុំ មល្លប្បន្តំ ភិក្ខុ
 ឧជ្ឈាបេជាតិ ។ សន្តំ ភគវាតិ ។ វិការហិ តុម្ពោ
 ភគវា តតំ ហិ យាម តុម្ពេ ហោយបុរិសា ធាតុំ
 មល្លប្បន្តំ ភិក្ខុ ឧជ្ឈាបេស្សជ ទេតំ ហោយបុរិសា
 អប្បសន្នាធំ ភិ បសាណាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ បទ
 ភិក្ខុវេ ភមំ សិក្ខាបដំ ឧត្តិសេយ្យជ ឧជ្ឈាបទគោ
 ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវត្ថុធំ ភគវតា ភិក្ខុធំ សិក្ខាបដំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(៣៦៧) តេជ ទោ បទ សមយេជ មេត្តិយក្កម្មជគោ

ភិក្ខុ ភគវតា ឧជ្ឈាបទកំ បដិក្កិត្តន្តិ ឯវត្ថុវតា ភិក្ខុ
 សោស្សន្តិភិ ភិក្ខុធំ សាមញ្ញា អាយស្សន្តិ ធាតុំ មល្លប្បន្តំ

បាចំន្តិយកល្យា ព្វតតាវន្ត សំកាយទំ ៣ សេដ្ឋិបញ្ញត្តិជាដំបូង

ត្រាខា ភិក្ខុតាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ជាម្ចាស់ ។ សំដាច់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់
 សូមចំពោះពួកមេត្តិយក្កម្មជគោភិក្ខុជា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានពូជាអ្នកទាំង
 ឡាយ បង្គាប់ភិក្ខុទាំងឡាយឱ្យពោលទោសទព្វមល្លប្បន្ត ពិតមែន ។
 ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះក្នុង
 ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទាសថា ម្ចាស់ហោយបុរសទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយមិនសមរម័យនឹងបង្គាប់ពួកភិក្ខុ (ដទៃ) ឱ្យពោលទោសទព្វមល្លប្បន្ត
 សោះ ម្ចាស់ហោយបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះមិនបានដឹកនាំ
 ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឱ្យជ្រះថ្លាឡើងវិញ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងទូរសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុ (ដទៃ) ឱ្យពោលទោសភិក្ខុផងគ្នា ត្រូវតាមក្តីបា-
 ចិត្តិយ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(៣៦៧) សម័យនោះឯង ពួកមេត្តិយក្កម្មជគោភិក្ខុនិក្ខាមា ការដែល
 ប្រើភិក្ខុ (ដទៃ) ឱ្យពោលទោស ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានហាមឃាត់ហើយ
 ត្រាមហានុសាវន្តភិក្ខុទាំងឡាយមុនជាមិនបានពូ ហោយពាក្យមានប្រមាណ
 ប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏និរៀលព្រះទព្វមល្លប្បន្តដ៏មានកាយុជគោភិក្ខុ (ដទៃ)

ជ័យន្តិ ចន្ទាយ ធាតុ មល្លបុត្រា សេនាសង្ខំ បញ្ញាមេតិ
 ចន្ទាយ ច គន្ធានិ ឧត្តិសតិភិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ កង្ក
 ហំ ធាម មេត្តិយកុម្មជកោ ភិក្ខុ អាយស្សន្តំ ធន្តំ
 មល្លបុត្តំ ជ័យស្សន្តិភិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ
 ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អថទោ កកវា ។ បេ ។
 មេត្តិយកុម្មជកោ ភិក្ខុ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ តេ តុម្ហោ
 ភិក្ខុវេ ធន្តំ មល្លបុត្តំ ជ័យថាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។
 វិគរហំ តុម្ហោ កកវា តតិ ហំ ធាម តុម្ហោ មោ-
 យបុរិសា ធន្តំ មល្លបុត្តំ ជ័យស្សថ ធន្តំ មោយបុរិសា
 អប្បសន្តានំ វា មសាធាយ ។ បេ ។ ឯវត្ស បដ ភិក្ខុវេ
 ឥទំ សំតុាបដំ ឧត្តិសេយ្យាម ឧដ្ឋាបទោកោ ជ័យ-
 ទោកោ ចាចិត្តិយន្តិ ។

ថា ព្រះទព្វមល្លបុត្រា រៀបចំសេនាសង្ខំ តាមសេចក្តីតាមចិត្ត (បេសំខ្លួន) ផង
 ចាត់ចែងកត្តតាមសេចក្តីតាមចិត្ត (បេសំខ្លួន) ផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាដូច្នោះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគឺហោលហោស តិរវៀល
 បន្តបន្តដំបូងជាពួកមេត្តិយកុម្មជកកិក្ខុមិទសមាប៊ីនីនិហិនតិរវៀល ព្រះទព្វម-
 ល្លបុត្តនឹងមានអាយុសោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបទូលសេចក្តី
 ខ្ពង់ខ្ពស់ព្រះគ្រឿងព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់សួរចំពោះនឹងពួកមេត្តិយកុម្មជកកិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បានពូជ អ្នកទាំងឡាយតិរវៀលទព្វមល្លបុត្រ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ-
 ទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះទព្វជាម្ចាស់
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចោលថា នែមោយបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ មិនសមបើនឹងតិរវៀលទព្វមល្លបុត្រទេ នែមោយបុរសទាំងឡាយ
 អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបាន
 ជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ត្រូវស្រែងរៀនឲ្យស្រួលកុំបោះបង្គោលនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបង្កប់ភិក្ខុវេទិទិវារោស
 ហោស (ភិក្ខុផងគ្នាឬ) តិរវៀល (ភិក្ខុផងគ្នា) ត្រូវកាបក្តីបាចិត្តិយ ។

[៣៧១] ឧប្បាសនា មាន ឧបសម្ព័ន្ធ សាស្ត្រន សម្ព័ន្ធ សេចក្តីសម្រេចបញ្ជីបញ្ជី វា កត្តាសម្ព័ន្ធ វា យានុកាណ៍ វា ផលកាណ៍ វា ទទួលបាន វា អប្បបរមាសម្ព័ន្ធ វា អរណ្ណំ កត្តាភាសា អយសំ កត្តាភាសា បដិកត្តាភាសា^(១) ឧបសម្ព័ន្ធ ឧប្បាសនា វា ទ័យនំ វា អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៧០] ធម្មកម្ម ធម្មកម្មសញ្ញា ឧប្បាសនា ទ័យនំ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្ម វេម- តិកោ ឧប្បាសនា ទ័យនំ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្ម អធម្មកម្មសញ្ញា ឧប្បាសនា ទ័យនំ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

១ ឧ. ធម្មកម្ម ។

[៣៧០] ដែលហៅថា ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុដទៃពោលទោស(ខាង) ភិក្ខុមានប្រាជ្ញាដឹងធ្វើទូរស័ព្ទក៏ដូចៀស មានប្រាជ្ញាដឹងធ្វើទូរស័ព្ទ បង្គាប់យស មានប្រាជ្ញាដឹងធ្វើទូរស័ព្ទបង្គាប់ទោសចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ ធុគលដែលសង្ឃសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលទូរស័ព្ទនេះក្តី ឲ្យជាអ្នកចាត់ចែង ទូរកត្តិ ឲ្យជាអ្នកចែកទូរប្រក្រតី ឲ្យជាអ្នកចែកទូរផ្ទៃឈើក្តី ឲ្យជាអ្នក ចែកទូរបង្កើត ឲ្យជាអ្នកចែកទាយទូរក្រុមមានប្រមាណនៃទូរក្តី ហើយ បង្គាប់ភិក្ខុដទៃពោលទោស ឬគំរងៀលឧបសម្ព័ន្ធបុគ្គល (ខាង) ត្រូវតែបញ្ជូនចិត្តិយ ។

[៣៧១] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយបង្គាប់ភិក្ខុដទៃពោលទោស(ឬ)គំរងៀល (ភិក្ខុផង្កា) ត្រូវតែបញ្ជូន ចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយ បង្គាប់ភិក្ខុដទៃពោលទោស (ឬ) គំរងៀល (ភិក្ខុផង្កា) ត្រូវតែបញ្ជូន ចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ តែភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយ ធម៌តែ ហើយបង្គាប់ភិក្ខុដទៃពោលទោស (ឬ) គំរងៀល (ភិក្ខុផង្កា) ត្រូវតែបញ្ជូនចិត្តិយ ។

[៣៧២] អនុបសម្បជ្ជំ ឧដ្ឋាបេតិ វា ទិយតិ
 វា អាបត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ ឧបសម្បជ្ជំ សឿន អ-
 សម្មតំ សេនាសនប្បញ្ញាបតំ វា ភក្កុទ្ទេសតំ វា
 យោគុកាជតំ វា ផលកាជតំ វា ឧដ្ឋកាជតំ វា
 អប្បមត្តកវិសដ្ឋតំ វា អវណ្ណំ កត្តកាមោ អយសំ
 កត្តកាមោ មន្តិកត្តកាមោ ឧបសម្បជ្ជំ វា អនុ-
 បសម្បជ្ជំ វា ឧដ្ឋាបេតិ វា ទិយតិ វា អាបត្តិ
 ទុក្ខាជស្ស ។ អនុបសម្បជ្ជំ សឿន សម្មតំ វា
 អសម្មតំ វា សេនាសនប្បញ្ញាបតំ វា ភក្កុទ្ទេសតំ
 វា យោគុកាជតំ វា ផលកាជតំ វា ឧដ្ឋកាជតំ
 វា អប្បមត្តកវិសដ្ឋតំ វា អវណ្ណំ កត្តកាមោ
 អយសំ កត្តកាមោ មន្តិកត្តកាមោ ឧបសម្បជ្ជំ វា

[៣៧២] ភិក្ខុបន្ទាបភិក្ខុវិទិយា ពោសត្តិ ភិវេជ្ជិយវោយ
 ខ្លួនឯងក្តី ឬអនុបសម្បជ្ជបុគ្គល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុមានប្រាថ្នា
 នឹងធ្វើឲ្យសេចក្តីភិវេជ្ជិយ មានប្រាថ្នានឹងធ្វើឲ្យសេចក្តីបង្កាប់យស មាន
 ប្រាថ្នានឹងធ្វើឲ្យសេចក្តីបង្កាប់បង្កើនចំពោះឧបសម្បជ្ជបុគ្គល ដែលសង្ឃ
 មិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលសេនាសនៈក្តី ឲ្យជាអ្នកចាត់ចែងឲ្យភក្តី ឲ្យ
 ជាអ្នកចែកឲ្យបេហ្កិ ឲ្យជាអ្នកចែកផ្លែឈើក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកឲ្យបង្កើម
 ឲ្យជាអ្នកចែកបាយឲ្យវត្តមានប្រមាណតិចតួចក្តី ហើយបង្កាប់ភិក្ខុវិទិយា
 ពោលពោសត្តិ ភិវេជ្ជិយវោយខ្លួនឯងក្តី ឬឧបសម្បជ្ជបុគ្គលក្តី ឬ
 អនុបសម្បជ្ជបុគ្គលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុមានប្រាថ្នានឹងធ្វើឲ្យសេចក្តី
 ភិវេជ្ជិយ មានប្រាថ្នានឹងធ្វើឲ្យសេចក្តីបង្កាប់យស មានប្រាថ្នានឹងធ្វើ
 ឲ្យសេចក្តីបង្កាប់បង្កើនចំពោះអនុបសម្បជ្ជបុគ្គល ដែលសង្ឃបានសន្មត ឬ
 មិនបានសន្មត ឲ្យជាអ្នកក្រាលសេនាសនៈក្តី ឲ្យជាអ្នកចាត់ចែងឲ្យភក្តី
 ឲ្យជាអ្នកចែកឲ្យបេហ្កិ ឲ្យជាអ្នកចែកផ្លែឈើក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកឲ្យបង្កើម
 ក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកបាយឲ្យវត្តមានប្រមាណតិចតួចក្តី ហើយបង្កាប់ភិក្ខុវិទិ-
 យា ពោសត្តិ ឬភិវេជ្ជិយវោយខ្លួនឯង ឬឧបសម្បជ្ជបុគ្គលក្តី

អនុបសម្បជំ វា ឧដ្ឋាបេតិ វា មិយតិ វា អាចត្តិ
 ឧត្តដស្ស ។ អធម្មតាម្ម ធម្មតម្មស្សត្ថិ អាចត្តិ
 ឧត្តដស្ស ។ អធម្មតាម្ម មេមតិកា អាចត្តិ ឧត្តដស្ស ។
 អធម្មតាម្ម អធម្មតាម្មស្សត្ថិ អាចត្តិ ឧត្តដស្ស ។

(៣៧៣) អនាមិក្ខិ បកតិយោ ចន្ទា ទោសា
 ហោហា ភយា តតោត្ថំ ឧដ្ឋាបេតិ វា មិយតិ វា
 ឧដ្ឋត្តាស្ស អាចត្តិកាម្មតាស្សត្ថិ ។

គតិយសិក្ខាបទ ទិដ្ឋិតំ ។

អនុបសម្បជំ ត្រូវការប្រកួតប្រជែង ។ កម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ គិត
 ធានាសេចក្តីសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌វិញ ត្រូវការប្រកួតប្រជែង ។
 គិតធានាសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងកម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ត្រូវការប្រកួតប្រជែង ។
 កម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ គិតសំគាល់ថា កម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ត្រូវការ
 ប្រកួតប្រជែង ។

(៣៧៣) អាចត្តិមិធានាសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងកម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ឧទាហរណ៍
 កម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ក្នុងកម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ឧទាហរណ៍ កម្មវិធីប្រកបដោយធម៌
 ឧទាហរណ៍ កម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ឧទាហរណ៍ កម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ឧទាហរណ៍
 កម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ឧទាហរណ៍ កម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ឧទាហរណ៍ កម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ឧទាហរណ៍

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បត្តិត្ថសិក្ខាបទី

(៣៧៤) តេន សមយេន ពុន្ទោ ភកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាហមេ ។ តេន
ចោ បន សមយេន ភិក្ខុ ហេមន្តិកេ កាលេ អដ្ឋោ-
កាសេ សេនាសនំ បញ្ញាបត្តា កាយំ ឱតាបេន្តា
កាលេ អាហេនិកេ តំ បក្កមន្តា ទេវ ឧទ្ធាស្ស ធន ឧទ្ធា-
កបេសុំ អនាបុត្តា បក្កមីស្ស ។ សេនាសនំ ឱវដ្ឋិ
ហោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ ថេ ។ តេ
ឧស្សយន្តិ ធិយន្តិ វិហារនន្តិ កតំ ហិ ធាម ភិក្ខុ
អដ្ឋោកាសេ សេនាសនំ បញ្ញាបត្តា តំ បក្កមន្តា
ទេវ ឧទ្ធាស្សន្តិ ធន ឧទ្ធាកបេស្សន្តិ អនាបុត្តា បក្ក-
មីស្សន្តិ សេនាសនំ ឱវដ្ឋន្តិ ។ អនេចា តេ ភិក្ខុ
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេទេសុំ ។ អនេចា ភកវា
ភិក្ខុ បដិបុត្តិ សុត្តិ កិវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋោកាលេ

សិក្ខាបទទី ៤

[៣៧៥] សម័យនោ ព្រះពុទ្ធវិហារព្រះភាគ កាលនិទេសេ
វត្តព្រះជេតពន ជាអាហារបេសំអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀចក្រុងសាវត្ថិ ។
លំហប់នោ ភិក្ខុតាំងឡាយបានកែតាំងគ្រឿងសេនាសនៈ នៅចំវាល
ហើយកំដៅកាយ ក្នុងកាលហេមន្តរដូវ (សម័យដែលមានទឹកស្រូវម)
កាលបើគេប្រាប់គ្នាកាលនិងមន្តដាន់ ហើយកាលនិងដើរចេញទៅបាកទី
នោះ មិនរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគឺឱ្យរើយកមកទុកដាក់ ខ្លួនសេ-
នាសនៈនោះហើយវត្តតាំងបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែដើរចេញទៅ ។
៤: គ្រឿងសេនាសនៈទទឹកដោយទឹកស្រូវមជោតអស់ ។ ពួកភិក្ខុណារដែល
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ ថេ ។ ពួកភិក្ខុនោះ គឺពាលទោស តិរវៀល
បន្តបន្តាប់ថា ភិក្ខុតាំងឡាយមិនសមចើនីតិកែតាំងគ្រឿងសេនាសនៈនៅ
ចំវាលហើយកាលនិងដើរចេញទៅ មិនរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគឺឱ្យ
រើយកមកទុកដាក់ ខ្លួនសេនាសនៈនោះ ហើយវត្តតាំងបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ)
ស្រាប់តែដើរចេញទៅ គ្រឿងសេនាសនៈកំដៅដោយទឹកស្រូវម
ត្រូវបានភិក្ខុតាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីខ្ពស់ចំពោះព្រះជីវិតព្រះភាគ ។
លំហប់នោ ព្រះជីវិតព្រះភាគទ្រង់បានត្រាស់សួរខ្លះភិក្ខុតាំងឡាយ

ពារិវ្តិយកស្ថា ភូតតាមវត្តស្ស ឧត្តសិក្ខាបទស្ស ចញ្ញន្តិ

សេនាសនំ បញ្ញាបេត្តា តំ បក្កមត្តា ខេវ ឧទ្ធករន្តិ
 ន ឧទ្ធករេប្បន្តិ អនាបុត្តា បក្កមន្តិ សេនាសនំ ឱ-
 វន្តន្តិ ។ សន្តំ ភតវាតិ ។ វិករហិ តុន្តោ ភតវា
 ភតំ ហិ នាម ភេ ភិក្ខុវេ មោយេបុរិសា អន្តោ-
 កាសេ សេនាសនំ បញ្ញាបេត្តា តំ បក្កមត្តា ខេវ
 ឧទ្ធករស្សន្តិ ន ឧទ្ធករេបស្សន្តិ អនាបុត្តា បក្កមិស្សន្តិ ។
 សេនាសនំ ឱវន្តំ ខេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាធំ វា បសា-
 នាយ ។ បេ ។ ឃីក្ខុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិ-
 សេយ្យាថ យោ បទ ភិក្ខុ សង្ឃិកំ មញ្ចំ វា បិបំ វា
 ភិសី វា កោត្តំ វា អន្តោកាសេ សន្តិក្ខា វា សន្តិ-
 វាបេត្តា វា តំ បក្កមត្តោ ខេវ ឧទ្ធករេយ្យ ន ឧទ្ធករេយ្យ

ពារិវ្តិយកស្ថា ភូតតាមវត្ត សិក្ខាបទំ ៤ សេត្តិចញ្ញន្តិ

ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុបាទកែវីតាំងគ្រឿងសេនាសនៈនៅទី
 វាល កាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឱ្យ
 រើយកមកទុកដាក់ ឱ្យសេនាសនៈនោះ ហើយឥតទាំងបាទប្រាប់ (អ្នកដទៃ)
 ស្រាប់តែដើរចេញទៅ គ្រឿងសេនាសនៈក៏ដាក់ដោយទឹកសឡើម។
 ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមឱ្យដឹងមេត្តាប្រោស ពិត
 មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទូលថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ
 មោឃបុរសទាំងនោះ មិនសមរម្យនឹងកែវីតាំងគ្រឿងសេនាសនៈនៅទីវាល
 ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើ
 គេឱ្យរើយកមកទុកដាក់ ឱ្យសេនាសនៈនោះ ហើយឥតទាំងបាទប្រាប់
 (អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែដើរចេញទៅ ឯគ្រឿងសេនាសនៈ ក៏ដាក់ដោយ
 ទឹកសឡើម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វាវាវាទនឹងបានដឹកទាំងពួកផង
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឱ្យបានជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងឱ្យសំគាល់ទោះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុណាមួយលាភបុសខ្លីនឹងខ្លួនឯងក្តី ឱ្យគលាភក្តី ឱ្យគ្រីក្តី ទាំងក្តី ពួកក្តី
 កៅអ៊ីក្តី ដែលជាចេសសិស្សក្នុងទីវាល ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ
 មិនបានរើយកគ្រឿងសេនាសនៈ ទៅត្រង់ដើមនោះ មកទុកដាក់ឯង

អនាមុជ្ជំ វា កុឡេយ្យ ចាចិត្តយន្តំ ។ វិវត្តំ វិ កត្តា
កំភូតំ សិទ្ធិវេទំ បញ្ញត្តំ យោទិ ។

[៣៧៥] តេន ទេ បន សមយេន កំភូត អដ្ឋោ-
កាលេ វសិត្តា កាលស្មេវ សេនាសនំ អតិហារន្តំ ។
អនុសា ទេ កត្តា តេ កំភូត កាលស្មេវ សេនាសនំ
អតិហារន្ត ។ ទិស្វាន វតស្មី ទិណេន វតស្មី
បកាណោ ទិដ្ឋិ កដិ កត្តា កំភូត អាយន្តេសិ
អនុជាតាមិ កំភូតេ អដ្ឋ មាសេ អវស្សិតសន្តេតេ
មណ្ឌលេ ។ ក្រុម្ភលេ វិ យត្ត កាកា វិ ទុលេណា
វា ទ កិហានិទ្ធិ តន្តេវា សេនាសនំ ទិដ្ឋិ វិទុដ្ឋំ ។

[៣៧៦] យោ មនាតិ យោ យោទិសោ ។ មេ ។
កំភូតិ ។ វេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អទិវេយ្យតោ
កំភូតិ ។ សដ្ឋិកំ ធាម សដ្ឋិស្ស ទិដ្ឋំ យោទិ
បរិក្ខត្តំ ។ មត្យោ ធាម ធម្មារោ មត្យោ មសារតោ

• ១. ៣៧ ។

មិនបានប្រើគេឱ្យរើយកមកចុកដាក់ ហើយឥតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ)ស្រាប់
តែដើរចេញទៅ ត្រូវតាមកិច្ចាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់កិច្ចាចិត្តិយយ៉ាងនេះ ។

[៣៧៧] សម័យនោះ មានភិក្ខុច្រើនប្រទេសនៅក្នុងទិវាល លុះត្រឹក
ឡើងក៏ដាំដំណាំដំណូនយកគ្រឿងសេនាសនៈទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បានទទួលឃើញកិច្ចាចិត្តិយនោះ កំពុងតែដំណូនយកគ្រឿងសេនាសនៈទៅ
អំពីព្រឹក ។ លុះទ្រង់បានទទួលហើយ ទើបទ្រង់ធ្វើនូវធម្មកថា ព្រោះរឿង
នេះ ដំណើរនេះ ហើយត្រាស់ហៅកិច្ចាចិត្តិយដោយព្រះពុទ្ធមីកថា
ម្ចាស់កិច្ចាចិត្តិយ ពួកសត្វវិក្កតិ ពួកសត្វវិទុតិ មិនបានបោះចោល
នូវទុច្ចារៈដាក់ក្នុងទីណា តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យទុកដាក់គ្រឿងសេនាសនៈក្នុង
ទីនោះ គឺដូចជាមណ្ឌប ឬ ក្រុម្ភល (ម្រូបឈើ) អសកាល ៨ ខែ គឺកំណត់
យកខែដែលគ្មានភ្លៀង ។

[៣៧៨] ត្រង់ពាក្យថា 'ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារមីកណ្ឌ ។ សេនាសនៈដែលគេបានប្រើគេ ឬ
បានលះដល់សិក្ខា ហៅថាសេនាសនៈរបស់សិក្ខា ។ ដែលហៅថា គ្រឹ
បានដល់គ្រឹ យ៉ាង គឺគ្រឹដែលគេបញ្ចូលទៅក្នុងដំណាច់ដើម ។

កុដ្ឋិកាតន្តោ កុសិរទានកោ អាហាច្ឆនាទកោ ។

ភិសិ ឆាម ចត្តាវិ បិហោ ធិសារតំ កុដ្ឋិកាតន្តំ

កុសិរទានតំ អាហាច្ឆនាទតំ ។ ភិសិ ឆាម បញ្ច

ភិសិយោ ឧល្ហភិសិ វកកភិសិ វោលភិសិ ភិណ

ភិសិ បល្ហភិសិ ។ កោដ្ឋិ ឆាម វកកមយំ វ

ឧសិរមយំ វ មុញ្ញមយំ វ បត្តជមយំ វ អន្តោ

សំវេមេត្វា តន្តំ ហោតំ ។ សន្តវិត្វាតិ សយំ

សន្តវិត្វា ។ សន្តវាមេត្វាតិ អញ្ញំ សន្តវាមេត្វា ។

អនុបសម្បន្តំ សន្តវាមេតិ តស្ស បលិវោតោ ។

ឧបសម្បន្តំ សន្តវាមេតិ សន្តវាកស្ស បលិវោតោ ។

ឧបសម្បន្តំ សន្តវាមេតិ សន្តវាកស្ស បលិវោតោ ។

ត្រៃវិសេវាមជាប់ទីនិរេនិ ១ ត្រៃវិសេវាមដើមដូចជាដើមភ្លាម^(១) ១

ត្រៃវិសេវាមដើមចូច ឬត្រៃវិសេវាមគេបញ្ចូលដើមទៅក្នុងដំណាប់មេ ១ ។

វិសេវាហោថា តាំង ប្រាមដល់កាំងមាត ៤ យាំង គឺតាំងវិសេវាមគេបញ្ចូល

មេទៅក្នុងដំណាប់ដើម ១ តាំងវិសេវាមមគេបញ្ចូលជាប់ទីនិរេនិ ១ តាំង

វិសេវាមដើមដូចជាដើមភ្លាម^(២) ១ តាំងវិសេវាមដើមចូច ឬតាំងវិសេវា

មគេបញ្ចូលដើមទៅក្នុងដំណាប់មេ ១ ។ វិសេវាហោថា ត្នក ប្រាមដល់ត្នក

៥ យាំង គឺត្នកវិសេវាមគេបញ្ចូលដោយរាមសត្វ ១ ត្នកវិសេវាមគេបញ្ចូលសម្បក

ឈើ ១ ត្នកវិសេវាមគេបញ្ចូលកំណាត់សំពត់ ១ ត្នកវិសេវាមគេបញ្ចូលស្មៅ ១

ត្នកវិសេវាមគេបញ្ចូលស្លឹកឈើ ១ ។ វិសេវាហោថា កៅអី គឺកៅអីវិសេវា

គេធ្វើដោយសម្បកឈើគឺ ធ្វើដោយស្បូវតាំងគឺ ធ្វើដោយស្មៅយ៉ាច្នុងគឺ

ធ្វើដោយស្មៅដំណេកខន្យាយគឺ វិសេវាហោយចងក្រងភ្នំភ្នំ ។

ពាក្យថា លាត គឺដម្កល់ទុកដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ប្រិម

ឱលាត គឺប្រិមគ្រួសារដទៃឱ្យដម្កល់ទុក ។ ភិក្ខុប្រិមអនុបសម្បន្តបុគ្គលឱ្យ

ដម្កល់ទុក សេចក្តីខ្វល់ខ្វែងមានដល់ភិក្ខុអ្នកប្រិមនោះ ។ ភិក្ខុប្រិមបុគ្គលឱ្យ

ដម្កល់ទុក សេចក្តីខ្វល់ខ្វែងមានដល់អ្នកដម្កល់ទុកនោះ ។

១-២ ត្រៃវិសេវាមដើមដូចជាដើមសេះ ដើមត្រៃដើម ឯកាំងកាំងមានដើមដូចជាត្រៃវិសេវា ។

តំ បញ្ញាមន្តោ លេ ឧទ្ធកាយ្យាតំ ឧ សយំ ឧទ្ធកាយ្យ ។
 ឧ ឧទ្ធកាយ្យាតំ ឧ អញ្ញំ ឧទ្ធកាយ្យ ។
 អនាបុត្តំ វា កន្ទេយ្យាតំ កិក្កំ វា សាមណេវំ វា
 អាវាមិកំ វា អនាបុត្តា មជ្ឈិមស្ស បុរិសសទ្ធិ
 លេធុតាតំ អតិក្កមមស្ស អាបត្តិ ចាចិក្កិយស្ស ។

(៣៧៧) សង្ឃិកេ សង្ឃិកេសញ្ញិ អដ្ឋោកាស
 សង្ឃិត្វា វា សន្តកថេត្វា វា តំ បញ្ញាមន្តោ លេ
 ឧទ្ធកាយ្យ ឧ ឧទ្ធកាយ្យ អនាបុត្តំ វា កន្ទេយ្យ
 អាបត្តិ ចាចិក្កិយស្ស ។ សង្ឃិកេ វេមតិកោ
 អដ្ឋោកាស សង្ឃិត្វា វា សន្តកថេត្វា វា តំ
 បញ្ញាមន្តោ លេ ឧទ្ធកាយ្យ ឧ ឧទ្ធកាយ្យ អនាបុត្តំ
 វា កន្ទេយ្យ អាបត្តិ ចាចិក្កិយស្ស ។ សង្ឃិកេ

ពាក្យថា កាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ទូរ្យត្រៀម
 សេនាសនៈនោះ គឺមិនបានរើយកមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា
 មិនបានប្រើសេនិយ្យកមកទុកដាក់ គឺមិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យរើយកមក
 ទុកដាក់ ។ ពាក្យថា ឥតបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ហើយដើរចេញទៅ គឺកាល
 ដែលភិក្ខុមិនបានប្រាប់ភិក្ខុផងគ្នាភ្នំ សាមណេវក្ខិ ញោមវត្តក្ខិ ហើយដើរ
 កន្លង លេធុតាតំ^(១) របស់មជ្ឈិមបុរសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្កិយ ។

(៣៧៧) របស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ចោរបស់សង្ឃ ហើយដម្កល់
 ទុកដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃដម្កល់ទុកនៅក្នុងទីកាល កាលនឹងដើរ
 ចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង មិនបានប្រើអ្នកដទៃ
 ឲ្យរើយកមកទុកដាក់ទូរ្យត្រៀមសេនាសនៈនោះឬមិនបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ)
 ហើយដើរចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្កិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុង
 របស់សង្ឃ ហើយដម្កល់ទុកដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃដម្កល់ទុកក្នុងទី
 កាល កាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង មិន
 បានប្រើអ្នកដទៃឲ្យរើយកមកទុកដាក់ ទូរ្យត្រៀមសេនាសនៈនោះ ឬមិនបាន
 ប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ហើយចេញដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្កិយ ។ របស់សង្ឃ

១ ច្បាប់ប្រយោជន៍ ដែលមជ្ឈិមបុរសបោះចោលទៅ ។

បុគ្គលិកសញ្ញា អរិយធម៌សេស សន្តិភាព វា សន្តិក-
 មេត្តា វា តំ បញ្ញាមត្តោ ទេវ ឧទ្ធចរយ្យ ឧ ឧទ្ធចរមេយ្យ
 អនាបុត្តំ វា ករុយ្យ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ចម្រើន វា ឧត្តរាណំ វា ឧត្តរាណំ វា តត្ថិកំ
 វា ឧត្តរាណំ វា ចាទបុញ្ញំ វា ផលកម្មិយំ
 វា អរិយធម៌សេស សន្តិភាព វា សន្តិកមេត្តា វា
 តំ បញ្ញាមត្តោ ទេវ ឧទ្ធចរយ្យ ឧ ឧទ្ធចរមេយ្យ អនាបុត្តំ
 វា ករុយ្យ អាមត្តំ ឧត្តរាណំ ។ បុគ្គលិកសញ្ញា
 សញ្ញា អាមត្តំ ឧត្តរាណំ ។ បុគ្គលិកសញ្ញា មេត្តា
 អាមត្តំ ឧត្តរាណំ ។ បុគ្គលិកសញ្ញា បុគ្គលិកសញ្ញា
 អញ្ញាស្ស បុគ្គលិកសញ្ញា អាមត្តំ ឧត្តរាណំ ។ អញ្ញា
 បុគ្គលិកសញ្ញា អនាមត្តំ ។

ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថាជាបេសបុគ្គលទៅវិញ ហើយដម្តល់ទុកដោយ
 ខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដម្តល់ទុកក្តី នៅក្នុងចំណែក កាលនឹងចៀសចេញ
 ទៅមិនបានដោយកម្មទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង មិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យដោយក
 មកទុកដាក់ ឬស្រៀវសេវាសនៈនោះ ឬមិនបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ហើយ
 ចៀសចេញទៅ ត្រូវអាមត្តិបុគ្គល ។ ភិក្ខុដម្តល់ទុកដោយខ្លួនឯង ឬ
 ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដម្តល់ទុក ឬស្រៀវសេវាសនៈ គ្រឿងកម្រាលស្រែប្រាំងក្តី
 គ្រឿងកម្រាលផែនដីក្តី កន្ទុលទងក្តី ច្រមុះឆ្មារ គឺគ្រឿងកម្រាលផែន
 ដីដោយស្បែកខ្លាជាដើមក្តី គ្រឿងសម្រាប់ដុកផែនដីក្តី កាំងវែលគេ
 ធ្វើដោយផែនក្តី នៅក្នុងចំណែក កាលនឹងចៀសចេញទៅ មិនបានដោយ
 កម្មទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង មិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យដោយកម្មទុកដាក់
 ឬស្រៀវសេវាសនៈនោះ ឬមិនបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ហើយចៀស
 ចេញទៅ ត្រូវអាមត្តិបុគ្គល ។ បេសបុគ្គល ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថា
 ជាបេសបុគ្គល ត្រូវអាមត្តិបុគ្គល ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុង
 បេសបុគ្គល ត្រូវអាមត្តិបុគ្គល ។ បេសបុគ្គល ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថា
 ជាបេសបុគ្គល តែជាបេសបុគ្គលនៃភិក្ខុដទៃ (ដែលមិនមែនជាស្បែកសៈ)
 ត្រូវអាមត្តិបុគ្គល ។ តែជាបេសបុគ្គល ភិក្ខុគាត់យកដោយសេចក្តី (ស្លៀក
 ឆ្មារ) ដូចជាបេសបុគ្គល មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

[៣៧៤] អាយត្តិ ឧទ្ធចរិក្ខា កច្ចតិ ឧទ្ធចរិក្ខា កច្ចតិ
អាយត្តិ កច្ចតិ ឧទ្ធចរិក្ខា កច្ចតិ កេនចិ បលិកុដ្ឋ
ហោតិ អាបណាសុ ឧទ្ធច្ចត្តកស្ស អាធិកម្មត្តកស្សាតិ ។

ចក្កសិក្ខាចំ វិគ្គំ ។

(៣៧៥) អាបត្តិមិទមានផលភិក្ខុដែលបានវាយកាត្រីនិសេនាសនៈ
បកុកដាក់ដោយខ្លួនឯងហើយដើរចេញទៅ ផលភិក្ខុដែលបានប្រើអ្នក
ដទៃឲ្យវាយកាត្រីនិសេនាសនៈបកុកដាក់ហើយដើរចេញទៅ ផលភិក្ខុ
ដែលបានប្រាប់(អ្នកដទៃ)ហើយដើរចេញទៅ ផលភិក្ខុដែលហាល(គ្រីជ
សេនាសនៈហើយដើរចេញទៅ (ដោយគិតថាទឹកត្រឡប់មកយកកុកវិញ)
ផលភិក្ខុដែលមាន(គ្រីនិសេនាសនៈ ដែលមានបុគ្គលណាមួយមកចៀក
ចៀន(១) ផលភិក្ខុដែលមានសេចក្តីកន្តកយ(២) ផលភិក្ខុឆក ផលភិក្ខុ
ដើមបញ្ញត្តិ ។

សំបូបទទី ២ ប្រ ។

១ បើមានភិក្ខុចាស់បង្គាប់ភិក្ខុនោះឲ្យប្រោកចេញចាកទីសេនាសនៈ ហើយកាន់យកដោយ
ខ្លួនលោកភិក្ខុ ឬមានយក្សធំ ប្រេងភិក្ខុ វាមកកន្តយទៅលើសេនាសនៈនោះ ឬមានដំណាច់ណាមួយ
មកដល់ហើយកាន់យកក្រឡិនសេនាសនៈនោះ ក្រឡិនសេនាសនៈនោះ ឈ្មោះថាមានបុគ្គលណា
មួយមកចៀនចៀន ។ ឬភិក្ខុទៀត កាលបើមានពួកសត្វ មានដល់ដំណាច់ណាមួយ វាមក
ក្នុងប្រទេសហើយ ឈរនៅជិតក្រឡិនសេនាសនៈនោះ ក្រឡិនសេនាសនៈនោះឈ្មោះថាមាន
បុគ្គលណាមួយមកចៀនចៀនដូចគ្នាដែរ ។ តែមានបុគ្គលណាមួយចៀនចៀនយ៉ាងនេះ
ហើយ ទុកភិក្ខុមិទបានជ័យក្រឡិនសេនាសនៈនោះមកទុកជាប់ ក៏មិនត្រូវវាយកាត្រីឡើយ ។
២ គឺកន្តកយដីកា ឬកន្តកយប្រាហ្មជរិយធម៌ ។

បញ្ចមសំក្កបទំ

[៣៧៧] តេន សមយេន តុន្តា កកា សា-
វង្គិយំ វិហារតំ ជេនវេន អនាថមិស្កិតាស្ស អារាមេ ។
តេន ទោ បន សមយេន សត្តាសវត្តិយា កិក្ខុ ស-
ហាយកា ហោន្តំ ។ តេ វសន្តមិ ឯកតោ វសន្តិ
បក្កមន្តមិ ឯកតោ វ បក្កមន្តំ ។ តេ អញ្ញត-
វស្មិ សង្ឃកេ វិហារេ សេយ្យំ សន្តវត្តា តំ បក្កមន្តា
ទេវ ឧទ្ធកិស្កំ ន ឧទ្ធករេស្កំ អនាប្បា បក្កមិស្កុ ។
សេនាសនំ ឧបថិកាហិ ទាយតំ ហោតិ ។ យេ
តេ កិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ បេ ។ តេ ឧន្នាយន្តំ ទិយន្តិ
វិហារេន្តំ កាថំ ហិ តាម សត្តាសវត្តិយា កិក្ខុ
សង្ឃកេ វិហារេ សេយ្យំ សន្តវត្តា តំ បក្កមន្តា ទេវ
ឧទ្ធកិស្កន្តំ ន ឧទ្ធករេស្កន្តំ អនាប្បា បក្កមិស្កន្តំ
សេនាសនំ ឧបថិកាហិ ទាយតន្តំ ។ អថទោ

សំក្កបទំ ៥

[៣៧៧] សម័យោនោ ព្រះត្ថុដ៏មានរោង កាលធន់ស្មេ
ក្តៅព្រះជនកម របស់អនាថមិស្កិតាស្ស ទៀបស្រុកសារត្តំ ។ គ្រាពោះឯង
ភិក្ខុមានពួក ១៧ ជាសំឡាញ់និមិត្ត ។ ភិក្ខុទាំងនោះកាលនឹងទៅកំទេវ
ជាមួយគ្នា កាលនឹងដើរកំទេវជាមួយគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងនោះឯង បានក្រាល
គ្រឿងកម្រាលសម្រាប់ដេក ក្នុងវិហារជាប់សិវ្យណាមួយ ហើយ
កាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យ
រើយកមកទុកដាក់វិញ ខ្លាត្រឿងកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ហើយឥតទាំង
ប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ឡើយ ស្រាប់តែទៀសចេញទៅ ។ ឯពួកសត្វកណ្តៀរកំ
តោកាត់ត្រឿងសេនាសនៈខ្ទួចអស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំទេវលាទាស គំរងៀល បន្ទុះបន្ទាប់ជា
ពោតភិក្ខុទាំង ១៧ ប្រហែលក្រាលគ្រឿងកម្រាលសម្រាប់ដេក ក្នុងវិហារ
ជាប់សិវ្យ ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់
មិនបានប្រើអ្នកឲ្យរើយកមកទុកដាក់ ខ្លាត្រឿងកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ
ហើយឥតទាំងប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ឡើយ ស្រាប់តែទៀសចេញទៅ ឯពួក
សត្វកណ្តៀរកំតោកាត់ត្រឿងសេនាសនៈខ្ទួចអស់ ។ លំដាប់នោះ

គេ ភិក្ខុ កករតោ ឯកមត្តំ អាណោចសុំ ។ អដោ
 កករំ ភិក្ខុ បដិប្បន្តិ សច្ចំ កករំ ភិក្ខុវេ សន្តា-
 សុក្កិយា ភិក្ខុ សង្ឃិកោ វិហារេ សេយ្យំ ស-
 ន្តវត្តា តំ បក្កមត្តា លេវ ឧទ្ធកិសុ ន ឧទ្ធករេសុ
 អនាមុត្តា បក្កមិសុ សេនាសនំ ឧបចិកាយំ ទា-
 យំតន្តិ ។ សច្ចំ កករតិ ។ វិហារំ ពុទ្ធា កករំ
 កតំ ហិ ធាម គេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា សង្ឃិកោ
 វិហារេ សេយ្យំ សន្តវត្តា តំ បក្កមត្តា លេវ ឧទ្ធក-
 រិស្សន្តិ ន ឧទ្ធករេស្សន្តិ អនាមុត្តា បក្កមិស្សន្តិ
 សេនាសនំ ឧបចិកាយំ ទាយំតំ លេតំ ភិក្ខុវេ អប្ប-
 សន្តានំ វា បសាធាយ ។ បេ ។ ឯវត្ត បន ភិក្ខុវេ
 តមំ សិក្ខាបនំ ឧទ្ធកិសយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ

ភិក្ខុទាំងអស់នោះ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីចុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 (ដោយសព្វគ្រប់) ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរចំពោះ
 ភិក្ខុទាំងនោះថា តែភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុមានពួក ១៧ បូបបាន
 ក្រាលកម្រាលសម្រាប់ដេកក្នុងវិហារដារបស់សង្ឃ ហើយកាលដែលដើរ
 ចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឲ្យរើយកមកទុកដាក់
 ពួកក្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ឥតទាំងបានប្រាប់(អ្នកដទៃ)ឡើយ ស្រាប់តែ
 ដើរចេញទៅ ត្រឡប់សេនាសនៈពួកសត្វកណ្តៀរព័ក៏កាតាត់ខ្ទមអស់ ជា
 តិវរមប្ប ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស និងមែន ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនោះបុរស
 ទាំងនោះ មិនសមរម័ននឹងក្រាលត្រឡប់ក្រាលសម្រាប់ដេកក្នុងវិហារដា
 របស់សង្ឃ ហើយកាលដែលដើរចេញទៅ ក៏មិនបានរើយកមកទុកដាក់
 មិនបានប្រើគេឲ្យរើយកមកទុកដាក់ ឬត្រឡប់សេនាសនៈនោះ ហើយឥត
 ទាំងប្រាប់(អ្នកដទៃ)សោះឡើយ ស្រាប់តែដើរចេញទៅ ត្រឡប់
 សេនាសនៈទាំងនោះ ពួកសត្វកណ្តៀរព័ក៏កាតាត់ខ្ទមអស់ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព័ក៏នេះនឹងបានដឹកទៅពួកមនុស្សដែលមិនបានជ្រក
 ឲ្យបានជ្រកឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងខ្ញុំសិក្ខាបន្តនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ

ព្រះវិហារ

ចាត់តាំងស្នងការ ក្រុមការងារស្នងការ ក្រុមការងារស្នងការ សិក្សាស្រាវជ្រាវ

សង្ឃកោសិកា វិហារ សេនាបតី សង្ឃកោសិកា ក សង្ឃកោសិកា
ក ក បណ្ឌិតមណ្ឌល លេខ ឧត្តរាយ្យ ខ ឧត្តរាយ្យ
អនាមិក ក ក្រុមការងារ ចាត់តាំងស្នងការ ។

[៣៨០] យោ ចនាតិ យោ យានិសោ ។ មេ ។

កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តោ អនិប្បតោ
កិក្ខុតិ ។ សង្ឃកោសិកា ធាម វិហារោ សង្ឃស្ស
ធិន្តោ យោតិ បរិទ្ធកោ ។ សេយ្យំ ធាម កិសិ
ចិមិលិកា ឧត្តរាយ្យលំ កុដ្ឋុត្តរលំ តត្ថិកា ចន្ទ-
ទណ្ណោ ចិសីនិចំ បទ្ធកុរលំ តិណសន្តារោ បណ្ឌិ-
សន្តារោ ។ សង្ឃកោសិកា សយំ សង្ឃកោ ។ សង្ឃ-
កោសិកា អញ្ញំ សង្ឃកោសិកា ។ កំ បណ្ឌិតមណ្ឌល លេខ
ឧត្តរាយ្យកិ ខ សយំ ឧត្តរាយ្យ ។ ខ ឧត្តរាយ្យកិ
ខ អញ្ញំ ឧត្តរាយ្យ ។ អនាមិក ក ក្រុមការងារ

ចាត់តាំងស្នងការ ក្រុមការងារស្នងការ ក្រុមការងារស្នងការ សិក្សាស្រាវជ្រាវ

ក្រុមការងារស្នងការស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឱ្យ
រើយកមកទុកដាក់ ទូរគ្រឿងសេនាសខ្លះនោះ ឬឥតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ)
ស្រាវជ្រាវដើរចេញទៅ ត្រូវតាមគ្នាប្រុងប្រយ័ត្ន ។

[៣៨០] គ្រងពាក្យថា កិក្ខុតិ មានសេចក្តីដូចគ្នាទាំង
បឋមបាតិកសិក្ខាបទនាគីដើមហើយ ។ វិហារដែលបានប្រើគេ
ឬគេបានលះលង់ដល់សិក្ខាហើយ ហៅថាវិហារលះលង់សិក្ខា ។ ពួកគ្រឿង
ទ្រទ្រង់ ក្រុមការងារស្រាវជ្រាវ ក្រុមការងារស្រាវជ្រាវ ក្រុមការងារស្រាវជ្រាវ
(កំណត់ស្រាវជ្រាវ) ខំសិទ្ធិ (សំពត់សម្រាប់ប្រាប់អង្គុយ) ក្រុមការងារ
គេធ្វើដោយសេចក្តី ក្រុមការងារគេធ្វើដោយស្ម័គ្រ ហៅថាក្រុមការងារសម្រាប់
ផេក ។ ពាក្យថា ក្រុមការងារ គឺក្រុមការងារស្រាវជ្រាវ ។ ពាក្យថា ប្រើគេ
ឱ្យក្រុមការងារ គឺប្រើអ្នកដទៃឱ្យក្រុមការងារ ។ ពាក្យថា កាលនឹងដើរចេញ
ទៅមិនបានរើយក្រុមការងារនោះមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង គឺមិន
បានរើយកមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនបានប្រើគេឱ្យ
រើយកមកទុកដាក់ គឺមិនបានប្រើអ្នកដទៃឱ្យរើយកមកទុកដាក់ឡើយ ។
ពាក្យថា ឥតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ) ហើយដើរចេញទៅ គឺមិនបានប្រាប់

ភិក្ខុ វា សាមាណេវំ វា អាណមិកំ វា អនាមុត្តា
 បរិក្ខុត្តស្ស អាណមស្ស បរិក្ខុបំ អតិក្កមទ្ធស្ស
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អបរិក្ខុត្តស្ស អាណមស្ស
 ឧបទាវំ អតិក្កមទ្ធស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣៨១) សង្ឃិកេ សង្ឃិកសញ្ញិ សេយ្យំ សទ្ធ-

វិត្វា វា សទ្ធករមេត្វា វា តំ ចក្កមន្តោ ទេវ ឧទ្ធករយ្យ
 ធន ឧទ្ធករមេយ្យ អនាមុត្តំ វា កច្ឆេយ្យ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ សង្ឃិកេ វេមតិកោ សេយ្យំ សទ្ធវិត្វា
 វា សទ្ធករមេត្វា វា តំ ចក្កមន្តោ ទេវ ឧទ្ធករយ្យ
 ធន ឧទ្ធករមេយ្យ អនាមុត្តំ វា កច្ឆេយ្យ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ សង្ឃិកេ បុគ្គលិកសញ្ញិ សេយ្យំ
 សទ្ធវិត្វា វា សទ្ធករមេត្វា វា តំ ចក្កមន្តោ ទេវ
 ឧទ្ធករយ្យ ធន ឧទ្ធករមេយ្យ អនាមុត្តំ វា កច្ឆេយ្យ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ វិហារស្ស ឧបទាវំ វា

ភិក្ខុក្ខំ សាមាណេក្ខំ ញោមវត្តក្ខំ ហើយដើរទៅកន្លែងបរិវត្ត ដែលគេ
 បំប៉ន ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុកាលបើដើរកន្លែងបរិវត្តដែល
 គ្មានបរិវត្ត ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៨១) វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាបេសសង្ឃ ហើយ
 ក្រាលដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យក្រាលឲ្យកម្រាលសម្រាប់ដេក កាលនឹង
 ដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឲ្យរើយកមកទុក
 ដាក់ ឲ្យកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ឬឥតប្រាប់(អ្នកដទៃ)ឡើយ ស្រាប់តែ
 ដើរចេញទៅ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងវិហារជា
 បេសសង្ឃ ហើយក្រាលដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យក្រាលឲ្យកម្រាល
 សម្រាប់ដេក កាលដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបាន
 ប្រើគេឲ្យរើយកមកទុកដាក់ ឲ្យកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ឬឥតបាន
 ប្រាប់(អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែដើរចេញទៅ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់
 សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាបេសបុគ្គលទៅវិញ ហើយក្រាលដោយខ្លួនឯង
 ឬប្រើគេឲ្យក្រាល ឲ្យកម្រាលសម្រាប់ដេក ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ
 មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនប្រាប់គេឲ្យរើយកមកទុកដាក់ ឲ្យកម្រាល
 សម្រាប់ដេកនោះ ឬឥតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែដើរចេញទៅ
 ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុកាលដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យក្រាល

ឧបដ្ឋានសាលាយំ កំ មណ្ឌលេ កំ វុត្តម្ភលេ កំ
 សេយ្យំ សទ្ធាត្វា កំ សទ្ធាកមេត្វា កំ តំ បក្កមន្តោ
 លេ ឧទ្ធកយេយ្យ ឧ ឧទ្ធកមេយ្យ អនាប្បុត្តំ កំ ឧទ្ធកយេយ្យ
 អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ មញ្ញំ កំ វិបំ កំ វិហារេ
 កំ វិហារស្ស ឧបទារេ កំ ឧបដ្ឋានសាលាយំ កំ
 មណ្ឌលេ កំ វុត្តម្ភលេ កំ សទ្ធាត្វា កំ សទ្ធាក-
 មេត្វា កំ តំ បក្កមន្តោ លេ ឧទ្ធកយេយ្យ ឧ ឧទ្ធក-
 មេយ្យ អនាប្បុត្តំ កំ ឧទ្ធកយេយ្យ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។
 បុគ្គលំតេ សម្មកសញ្ញំ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។
 បុគ្គលំតេ វេទនំតោ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ បុគ្គ-
 លំតេ បុគ្គលំតេសញ្ញំ វន្ធស្ស បុគ្គលំតេ អាបត្តិ
 ឧត្តជស្ស ។ អត្តោ បុគ្គលំតេ អនាបត្តិ ។

ខុកត្រាលសម្រាប់ជេក ក្នុងមេចារវិហារក្តី ក្នុងកេសសម្រាប់ទានក្តី ក្នុង
 មណ្ឌបក្តី ទៀបគល់រោងក្តី ហើយកាលទីនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមក
 ទុកដាក់មិនបានប្រាប់គំរូរើយកមកទុកដាក់ខុកត្រាលសម្រាប់ជេកនោះ
 បួនតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែដើរចេញទៅ ត្រូវអាចក្តីទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 ត្រាលដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យត្រាលក្តី ខ្លៅត្រឡប់ក្នុងវិហារក្តី ក្នុងមេ-
 ចារវិហារក្តី ក្នុងកេសសម្រាប់ទានក្តី ក្នុងមណ្ឌបក្តី ទៀបគល់រោងក្តី ហើយ
 កាលទីនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឲ្យរើ
 យកមកទុកដាក់ ខ្លៅត្រឡប់ក្នុងនោះ បួនតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែ
 ដើរចេញទៅ ត្រូវអាចក្តីទុក្ខដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុសំគាល់ថាជា
 របស់សិវ្យទៅវិញ ត្រូវអាចក្តីទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយកក្នុងវិហារ
 ជារបស់បុគ្គល ត្រូវអាចក្តីទុក្ខដ ។ វិហារជារបស់បុគ្គល ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថា
 ជារបស់បុគ្គល គឺវិហារដែលជារបស់បុគ្គលនៃភិក្ខុដទៃ (ដែលមិនមែនជា
 វិហារស្រី) ត្រូវអាចក្តីទុក្ខដ ។ វិហារជារបស់បុគ្គល(ដែលជាទិស្តិ៍ស្នាល
 ទីនិម្មម មិនត្រូវអាចក្តីឡើយ ។

វិធានដីកា មហាវិញ្ញា

(២៨២) អនាថត្តិ ឧទ្ធកិកា កថាសិ ឧទ្ធកាបេត្តា
 កថាសិ អាមុត្តិ កថាសិ កេណិ បលិត្តិ ហោតិ
 សាមេត្តា កថា កថា បំគោ អាមុត្តិ កេណិ
 បលិត្តិ ហោតិ អាមណសុ ឧទ្ធកិកាស្ស អាទិ-
 កថាសិស្សាតិ ។

ចក្ខុសំព្វាបទំ ធិដ្ឋិតិ ។

វិធានដីកា មហាវិញ្ញា

(៣៨២) រាបក្កិមំនមានផលកិកុវ័ជលបាទាវីក(មាលយកមកទុក
 ដាក់វាយខ្លួនឯង ឬហើយដើរចេញទៅ ផលកិកុវ័ជលបាទាវៈ(ប្រិគេទ្យវើ
 យកមកទុកដាក់ ហើយដើរចេញទៅ ផលកិកុវ័ជលបាទាវៈ(ប្រិគេទ្យវើ)
 ហើយដើរចេញទៅ ផលកិកុវ័ជលបាទាវៈ(ប្រិគេទ្យវើ)
 ទៅប្រិគេទ្យវើ^(១) ផលកិកុវ័ជលបាទាវៈសេចក្តីការទ្យាណវ័យ^(២) បាទាវៈ
 ចេញទៅវាយកុវ័ជលបាទាវៈ(ប្រិគេទ្យវើ) ថា កិកុវ័ជលបាទាវៈសេចក្តី
 អន្តរាយធិមួយមកប្រិគេទ្យវើហើយ ផលកិកុវ័ជលបាទាវៈអន្តរាយ^(៣)កើត
 ឡើង ផលកិកុវ័ជលបាទាវៈ ផលកិកុវ័ជលបាទាវៈ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ០៥ ។

១.២ បានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ទានដើម្បីជ្រាប ។ ៣ តាមវាយក្នុងកថាសិ
 ថាវិញ្ញាណចេញដើរទៅ គឺថាវិញ្ញាណចេញនឹងត្រឡប់មកវិញដល់ទុកដាក់ក្រិលវិញ្ញាណផ្ទៃនេះ
 សុទ្ធតែវិញ្ញាណផ្ទៃនេះទៅដល់វិញ្ញាណផ្ទៃនេះទៅនោះ ក៏មានសេចក្តីអន្តរាយពេលឡើងមិនអាចនឹងត្រឡប់
 មកវិញបាន ។

ស្បង្គំយកស្ត

លេខទំព័រ

ចំណែក សិក្ខាបទទី ១

១

និទានចក្ខុវិស័យកិច្ច	១
សេចក្តីចន្លងគំនិតជាដើម	៣
សេចក្តីចន្លងគំនិតជាចម្រុះ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	៤
បទភាសនីយ៍ និងការវិវេសត្រូវអាចធ្វើ	៨
ការវិវេសនិមិត្តសញ្ញាអាចធ្វើ	៨

សិក្ខាបទទី ២

១០

និទានកិច្ចប្រើធម្ម	១
សេចក្តីចន្លងគំនិតជាដើម	១១
សេចក្តីចន្លងគំនិតជាចម្រុះ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	១៤
បទភាសនីយ៍	១៨
ការវិវេសនិមិត្តសញ្ញាអាចធ្វើ	២៣

សិក្ខាបទទី ៣

២២

និទានកិច្ច ១ រូប	១
សេចក្តីចន្លងគំនិតជាដើម	២៦
សិក្ខាបទវិភង្គ	២៧
ការវិវេសត្រូវអាចធ្វើ	៣១
ការវិវេសនិមិត្តសញ្ញាអាចធ្វើ	៣២

សិក្ខាបទទី ៤

៣៣

ឧទាហរណ៍សម្បទានិក្ខេប	៣៣
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ	៣៥
សិក្ខាបទទី១២ ឧទាហរណ៍និយម	៣៦
ការដែលប្រកាសបង្គំ	៣៧
ការដែលបង្គំប្រកាសបង្គំ	៣៨

សិក្ខាបទទី ៥

៤០

ឧទាហរណ៍សម្បទានិក្ខេប	៤០
សេចក្តីចក្ខុវិស័យនិម្មិត	៤២
សេចក្តីចក្ខុវិស័យនិម្មិតនិងសិក្ខាបទទី១២	៤៥
ការដែលប្រកាសបង្គំ	៤៧

សិក្ខាបទទី ៦

៤៨

ឧទាហរណ៍សម្បទានិក្ខេប	៤៨
សេចក្តីចក្ខុវិស័យនិម្មិត	៥២
សេចក្តីចក្ខុវិស័យនិម្មិតនិងសិក្ខាបទទី១២	៥៤
ការដែលប្រកាសបង្គំ	៥៦

សិក្ខាបទទី ៧

៥៧

ឧទាហរណ៍សម្បទានិក្ខេប	៥៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យនិម្មិតនិងសិក្ខាបទទី១២	៥៩
បទពោធិនិយមនិងការដែលប្រកាសបង្គំ	៦១

សិក្ខាបទទី ៨

៦២

ឧទាហរណ៍សម្បទានិក្ខេប	៦២
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ	៦៤
សិក្ខាបទទី១២ និងបទពោធិនិយម	៦៥
ការដែលប្រកាសបង្គំ	៦៧

សិក្ខាបទទី ៩

៦៨

ឧទាហរណ៍សម្បទានិក្ខេប	៦៨
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ	៧០
សិក្ខាបទទី១២	៧១
ការដែលប្រកាសបង្គំ	៧៣
ការដែលប្រកាសបង្គំ	៧៤

សិក្ខាបទទី ១០

៧៧

ឧទាហរណ៍សម្បទានិក្ខេប	៧៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ	៧៩
សិក្ខាបទទី១២	៨០
ការដែលប្រកាសបង្គំ	៨៥
ទទួលបានបង្គំ	៨៦

តារាងសិក្ខាបទទី ១

៧៧

ឧទាហរណ៍សម្បទានិក្ខេប	៧៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យនិងសិក្ខាបទទី១២	៧៩
ការដែលប្រកាសបង្គំ	៨០

៨៥

សំណុំរឿង ២

៨១

ធិតាធម្មត្ថយភិក្ខុ	៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	៨២
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៨៣

សំណុំរឿង ៣

៨៤

ធិតាធម្មត្ថយភិក្ខុ	៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	៨៥
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៨៧

សំណុំរឿង ៤

៨៨

ធិតាធម្មត្ថយភិក្ខុ	៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១០០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	១០២
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	១០៤

សំណុំរឿង ៥

១០៥

ធិតាធម្មត្ថយភិក្ខុ	៨
ប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងនៃការបញ្ញត្តិជ្រះវិស័យ	១១០
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	១១២
ការដែលត្រូវអោយធ្វើ	១១៣
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	១១៤

សំណុំរឿង ៦

១១៥

ធិតាធម្មត្ថយភិក្ខុ	៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១១៦
សិក្ខាបទវិកង្គ	១១៧
ធម្មភាគវិស័យ	១១៨
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	១១៩

សំណុំរឿង ៧

១២០

ធិតាធម្មត្ថយភិក្ខុ	៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	១២២
ធម្មភាគវិស័យ	១២៣
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	១២៥

សំណុំរឿង ៨

១២៦

ធិតាធម្មត្ថយភិក្ខុ	៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១២៧
សិក្ខាបទវិកង្គ	១២៩
ធម្មភាគវិស័យ	១៣១
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	១៣២

សំណុំរឿង ៩

១៣៣

ធិតាធម្មត្ថយភិក្ខុ	៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	១៣៤

១៧៦ សង្កាត ១៥៥ លទ្ធផលប្រាប់នាគតំណាង

បទភាជនីយ	១៧៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៧៨

សិក្ខាបទទី ១០ ១៣៧

និទានទេវតាសុភ័យភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	១៤១
បទភាជនីយ	១៤២
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៤៣
ឧទានវិសោធនសិយវន្ត	១៤៤

បក្កវត្ត សិក្ខាបទទី ១ ១៤៧

និទានទេវតាសុភ័យភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១៤៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	១៤៧
បទភាជនីយ	១៤៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៤៩

សិក្ខាបទទី ២ ១៥៧

និទានភិក្ខុព្រិទ្ធសូច	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៥៧
សិក្ខាបទវិកង្គ	១៥៨
ការសន្មតភិក្ខុឱ្យជាអ្នកប្រែសំឡេង	១៥៩
បទភាជនីយ	១៦០
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៦១

សង្កាត ១៥៥ លទ្ធផលប្រាប់នាគតំណាង ១៧៧

សិក្ខាបទទី ៣ ១៦៧

និទានមហិក្ខុវត្តសូច	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៦៧
សិក្ខាបទវិកង្គ	១៦៨
វារៈដែលត្រូវអាចធ្វើ	១៦៩
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៧០

សិក្ខាបទទី ៤ ១៧៧

និទានទេវតាសុភ័យភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៧០
សិក្ខាបទវិកង្គ	១៧១
បទភាជនីយ	១៧២
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៧៣

សិក្ខាបទទី ៥ ១៨៧

និទានទេវតាសុភ័យភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	១៨៧
បទភាជនីយ	១៨៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៨៩

សិក្ខាបទទី ៦ ១៩០

និទានទេវតាសុភ័យភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៩០
សិក្ខាបទវិកង្គ និងបទភាជនីយ	១៩១
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៩២

សិក្ខាបទទី ៧

១៧៤

និទានទេពទុស្សប្បបុត្ត	៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ	១៧៤
សិក្ខាបទវិភង្គ	១៧៧
បទភាគីនិយ	២០១
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២០២

សិក្ខាបទទី ៨

២០៣

និទានទេព ភោគ្យញ្ញក	៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ	២០៣
សិក្ខាបទវិភង្គ	២០៦
បទភាគីនិយ	២០៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២០៨

សិក្ខាបទទី ៩

២០៧

និទានភិក្ខុប្រិទ្ធរូប	៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២០៧
បទភាគីនិយ	២១៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២១៤

សិក្ខាបទទី ១០

២១៨

និទានទេពភិក្ខុយកិក្ខុ	៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២១៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២១៩
បទភាគីនិយ	២២០

មុនសាវត្ថុសិក្ខាបទទី ១

២២១

និទានទេពភិក្ខុយកិក្ខុ	៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ	២២៣
សិក្ខាបទវិភង្គ	២២៤
បទភាគីនិយ	២២៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២៣៨

សិក្ខាបទទី ២

២៣៦

និទានទេពភិក្ខុយកិក្ខុ	៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២៤០
បទភាគីនិយ	២៤១
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២៥១

សិក្ខាបទទី ៣

២៧២

និទានទេពភិក្ខុយកិក្ខុ	៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២៧២
បទភាគីនិយ	២៧៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២៧៩

សិក្ខាបទទី ៤

២៨៧

និទានទេពភិក្ខុយកិក្ខុ	៧
សេចក្តីចក្ខុវិស័យ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២៨៦
បទភាគីនិយ	២៨៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២៨៨

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៤

២៨៨

និទានអារក្សប្រើស្រូវ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិក្ក	២៧២
បទភាគនិយ	២៧៣

សិក្ខាបទទី ៦

២៨៩

និទានព្រះអនុរូបេ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិក្ក	៣០០
បទភាគនិយ	៣០១
វិវះដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣០២

សិក្ខាបទទី ៧

៣០៧

និទានទោយិកិច្ច	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មតា	៣០៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបក្ខាវ	៣១៦
សិក្ខាបទវិក្ក	៣១៧
បទភាគនិយ	៣១៨
វិវះដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣១៩

សិក្ខាបទទី ៨

៣១១

និទានភិក្ខុប្រើស្រូវ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិក្ក	៣៤៧
បទភាគនិយ	៣៤៨
វិវះដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣៣៨

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៧

៣១២

និទានបេតនុស្សបុត្ត	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិក្ក	៣៣៨
បទភាគនិយ	៣៣៩
វិវះដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣៤១

សិក្ខាបទទី ១០

៣២៦

និទានអាឡិកភិក្ខុទាំងឡាយ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិក្ក	៣២៣
បទភាគនិយ និងវិវះដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣២៥
ទុក្ខនៃនុសារិកវត្ត	៣២៦

ភូតគមវត្ត សិក្ខាបទទី ១

៣២៧

និទានអាឡិកភិក្ខុទាំងឡាយ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិក្ក	៣២៨
បទភាគនិយ	៣៥១
វិវះដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣៥២

សិក្ខាបទទី ២

៣៥៣

និទានធួតិច្ច	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មតា	៣៥៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបក្ខាវ និងសិក្ខាបទវិក្ក	៣៥៧
បទភាគនិយ	៣៥៨
វិវះដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣៦១

លេខទំព័រ

សំណួរទី ៣

១៧២

វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច	■
សេចក្តីបញ្ជាក់និងបញ្ជាក់	៣៦៣
សេចក្តីបញ្ជាក់និងបញ្ជាក់	៣៦៤
សិក្ខាបទវិភាគ និងបទពាណិជ្ជកម្ម	៣៦៥
ការវិនិយោគសេដ្ឋកិច្ច	៣៦៦

សំណួរទី ៤

១៧៥

វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច	■
សេចក្តីបញ្ជាក់	៣៦៧
សិក្ខាបទវិភាគ	៣៦៨
បទពាណិជ្ជកម្ម	៣៦៩
ការវិនិយោគសេដ្ឋកិច្ច	៣៧០

សំណួរទី ៥

១៧៧

វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច	■
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទវិភាគ	៣៧១
បទពាណិជ្ជកម្ម	៣៧២
ការវិនិយោគសេដ្ឋកិច្ច	៣៧៣

